Az Újszövetség

Csia Lajos fordítása szerint

AZ ÖRÖMHÍR MÁTÉ SZERINT

1. RÉSZ

1 A Krisztus Jézus származásáról *írt* könyv, ő Dávid fia, Ábrahám fia.

2 Ábrahám Izsákot nemzette, Izsák pedig Jákóbot,

3 Jákób Júdát és testvéreit, Júda Támártól Fáreszt és Zárát, Fáresz Ezrómot nemzette, Ezróm Arámot nemzette,

4 Arám Aminádábot nemzette, Aminádáb Naasszont nemzette, Naasszon Szalmónt nemzette,

5 Szalmón Boázt nemzette Ráhábtól, Boáz Jobédet nemzette Ruttól, Jobéd Izsait nemzette,

6 Izsai Dávidot nemzette, a királyt. Dávid Salamont nemzette az Uriás asszonyától,

7 Salamon Roboámot nemzette, Roboám Abiát nemzette, Abia Aszáfot nemzette,

8 Aszáf Józsafátot nemzette, Józsafát Jórámot nemzette,

9 Jórám Hóziát nemzette, Hózia Jóatámot nemzette, Jóatám Áházt nemzette, Áház Ezékiást nemzette,

10 Ezékiás Manasszét nemzette, Manasszé Ámószt nemzette, Ámósz Jósiást nemzette,

11 Jósiás Jekoniást és annak testvéreit nemzette a babilóni áttelepítéskor.

12 A babilóni áttelepítés után Jekoniás Szalatiélt nemzette, Szalatiél Zorobábelt nemzette,

13 Zorobábel Abiudot nemzette, Abiud Eliákimot nemzette, Eliákim Azórt nemzette,

14 Azór Szádókot nemzette, Szádók Ákimot nemzette, Ákim Eliudot nemzette,

15 Eliud Eleázárt nemzette, Eleázár Mattánt nemzette, Mattán Jákóbot nemzette,

16 Jákób Józsefet nemzette, annak a Máriának férjét, akitől Jézus született, akit Krisztusnak mondanak.

17 Ábrahámtól Dávidig az összes nemzedékek száma tizennégy nemzedék, Dávidtól a babilóni áttelepítésig tizennégy nemzedék és a babilóni áttelepítéstől a Krisztusig tizennégy nemzedék.

18 A Krisztus Jézus születése így történt: Anyja; Mária, Józseffel volt eljegyezve, de még mielőtt *vőlegényével* összekerültek volna, kitudódott, hogy a Szent Szellemtől terhes.

19 Vőlegényében Józsefben, mivel igazságos ember volt s nem akarta őt szégyenbe hozni, az a szándék fogamzott meg, hogy titokban elbocsátja őt.

20 Mikor ez az indulat megmozdult benne, álomban az Úrnak egy angyala jelent meg neki és így szólt: „Dávid fia József, ne riadj vissza attól, hogy menyasszonyodat, Máriát magadhoz vedd, mert ami benne fogant, a Szent Szellemtől való!

21 Fiat fog szülni s te majd nevezd annak nevét Jézusnak, *ami ezt jelenti*: *Jahve megment*, mert ő fogja népét vétkeitől megmenteni!”

22 Ez az egész dolog azért történt így, hogy beteljesedjék, amit az Úr a prófétán át szólt:

23 „Lám csak, egy szűz viselős lesz, fiat szül, s ezt Immánuel névvel nevezik, minek fordítása: Velünk az Isten!”

24 Mikor József az álomból felébredt, megtette, amit az Úr angyala neki elrendelt, magához vette asszonyát.

25 De nem ismerte őt addig, amíg fiat nem szült. Ennek aztán a Jézus nevet adta.

2. RÉSZ

1 Miután Jézus Heródes király napjaiban a júdeai Betlehemben megszületett, egyszer csak napkeletről mágusok érkeztek Jeruzsálembe,

2 kik ezt kérdezték: „Hol van a zsidók újszülött királya? Mert láttuk a csillagát napkeleten és eljöttünk, hogy leboruljunk előtte!”

3 Ahogy Heródes király ezt meghallotta, nyugtalanná lett és vele egész Jeruzsálem is.

4 Összehívatta hát a nép valamennyi főpapját és írástudóját és megtudakolta tőlük: hol kell születnie a Krisztusnak?

5 Azok azt felelték: „A júdeai Betlehemben, mert így szól a prófétán átadott írás:

6 Júda földje Betlehem, semmiképpen sem vagy te legkisebb Júda vezérei közül, mert belőled származik majd egy vezér, aki népemet, Izráelt, terelgetni fogja.”

7 Ekkor Heródes titkon elhívatta a mágusokat és pontos választ kért tőlük afelől az idő felől, mely óta az a csillag ragyog.

8 Aztán elküldte őket Betlehembe.” Menjetek – mondotta – és tartsatok pontos kutatást a gyermek felől. Ha megtalálnátok, adjatok nekem hírt róla. Hadd menjek el én is, hadd boruljak le előtte én is.”

9 Azok, miután a királyt meghallgatták, elutaztak. Egyszerre az a csillag, melyet napkeleten láttak, előttük haladt, amíg el nem jutott a fölé a hely fölé, ahol a gyermek volt és ott megállt.

10 Mikor *a mágusok* a csillagot meglátták, igen nagy örömre gyulladtak.

11 Miután bementek a házba, megpillantották a gyermeket anyjával, Máriával, leborultak a földre és imádták őt. Azután felnyitották kincstartóikat és ajándékokat vittek neki: aranyat, tömjént és mirhát.

12 De miután álomban kijelentést kaptak, hogy ne térjenek vissza Heródeshez, más úton mentek vissza országukba.

13 *A mágusok* visszatérése után egyszer csak megjelenik az Úrnak egy angyala álomban Józsefnek és megszólítja: „Kelj fel, vedd magadhoz a gyermeket s annak anyját és fuss Egyiptomba! Légy ott, amíg nem szólok neked! Mert Heródes kerestetni fogja a gyermeket, hogy elveszítse.”

14 *József* még azon az éjjelen felkelt, magához vette a gyermeket s annak anyját és elköltözött Egyiptomba.

15 Ott volt, míg Heródes be nem fejezte *életét*, hogy beteljesedjék, amit az Úr a prófétán át szólt: „Egyiptomból hívtam elő Fiamat!”

16 Heródest igen nagy indulat fogta el, mikor észrevette, hogy a mágusok kijátszották. Elküldött s megölette mindazokat a fiúkat, akik Betlehemben és annak határaiban két éven alul voltak, annak az időnek megfelelően, melyet a mágusoktól pontosan kikérdezett.

17 Ekkor teljesedett be a Jeremiás prófétán át szólt ige:

18 „Kiáltást hallottak Rámában, nagy sírást, jajveszékelést: Ráhel gyermekeit siratta s nem akart vigasztalódni, hogy nincsenek.”

19 Mihelyt Heródes befejezte *életét*, álomban az Úr angyala megjelent Józsefnek és azt mondotta:

20 „Kelj fel, vedd magadhoz a gyermeket s annak anyját és menj Izráel földjére. Mert halottak már azok, akik a gyermek lelkére törtek.”

21 Felkelt *József;* magához vette a gyermeket és annak anyját és bement Izráel földjére.

22 Mikor azonban meghallotta, hogy Júdeán atyja, Heródes helyén Arkhelausz uralkodik, félt odamenni. Miután álomban kijelentést kapott, félrevonult, Galilea vidékeire ment.

23 Mikor odaért, egy Názáret nevű városban telepedett meg, hogy beteljesedjék a prófétákon át szólt ige, hogy názáretinek fogják hívni.

3. RÉSZ

1 Azokban a napokban megjelent Júdea pusztájában Bemerítő János

2 és ezt hirdette: „Térjetek új felismerésre, mert itt van közel a mennyek királysága!”

3 Hiszen őróla mondja az Ézsaiás prófétán át szólt ige: „Egy hang kiált a pusztában: Készítsétek el az Úrnak útját! Egyenesekké tegyétek ösvényeit!”

4 János ruhája teveszőrből volt, bőr övezte derekát és eledele sáska és vadméz volt.

5 Akkoriban Jeruzsálem, továbbá az egész Júdea és a Jordán egész környéke kiment hozzá

6 s miközben vétkeiket megvallották, bemeríttették magukat vele a Jordán folyóba.

7 De mikor látta, hogy sok farizeus és szadduceus is jön hozzá, hogy bemerítkezzék, így szólt hozzájuk: „Viperák fajzatai, ki figyelmeztetett titeket, hogy a rátok következő harag elől menekülnötök kell?

8 Teremjetek hát oly gyümölcsöt, mely méltó ahhoz, hogy új felismerésre térjetek,

9 s ne véljétek, hogy így gondolkozhattok: Ábrahám az atyánk! Mert azt mondom, hogy Isten képes ezekből a kövekből gyermeket támasztani Ábrahámnak.

10 A fejsze pedig ott van már a fák gyökerén. Kivágnak minden fát, mely nem terem nemes gyümölcsöt és tűzre vetik!

11 Én vízbe merítlek titeket, hogy más felismerésre térjetek, ám, aki utánam jön, erősebb nálam, s én arra sem vagyok elég, hogy saruját vigyem *utána*, *ő* majd Szent Szellembe és tűzbe merít titeket.

12 Kezében lesz szórólapátja és áttisztítja szérűjét, búzáját csűrbe takarja, a polyvát pedig olthatatlan tűzzel megégeti!”

13 Ekkor érkezett Jézus Galileából a Jordán mellé Jánoshoz, hogy bemeríttesse magát vele.

14 De az erősen ellenállt és így szólt: „Nekem van arra szükségem, hogy te bemeríts engem, és mégis te jössz énhozzám?”

15 Jézus azonban ezt felelte neki: „*Hadd történjék ez* most *így*: Úgy illik ugyanis hozzánk, hogy minden igazságosságot betöltsünk.” Ekkor *János* engedett neki.

16 Miután Jézus bemerítkezett, azonnal feljött a vízből. Egyszerre csak megnyíltak az egek és *János* látta, hogy Isten Szelleme, mint egy galamb jön alá és rászáll.

17 Azután szózat hangzott az égből és az ezt mondta: „Ez az én szeretett fiam, benne leltem tetszésemet.”

4. RÉSZ

1 Ekkor Jézust a Szellem felvitte a pusztába, hogy a vádló megkísértse.

2 Negyven napon és negyven éjen át böjtölt s utoljára megéhezett.

3 Ekkor hozzáment a kísértő és így szólította meg: „Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek kenyerekké váljanak.”

4 Ám ő ezt felelte: „Írva van: Ne egyedül kenyérrel éljen az ember, hanem mindazzal a beszéddel, mely Isten szájából kijön.”

5 Ezután magával vitte őt a vádló a szent városba és odaállította a szent hely ormára.

6 „Ha Isten Fia vagy – mondta neki –, vesd magad alá! Írva van ugyanis: Angyalainak parancsol felőled, kezükön hordjanak, hogy lábad soha kőbe ne üsd!”

7 „Az is írva van: – felelte neki Jézus – Ne tedd próbára Istenedet, az Urat!”

8 Megint magával vitte a vádló egy igen magas hegyre s megmutatta neki a világ összes királyságait és azok dicsőségét.

9 „Ezeket mind neked fogom adni, ha leborulsz és imádsz engem” – mondotta neki.

10 Akkor Jézus ezt felelte: „El innen, sátán! Hiszen írva van: Istenedet, az Urat imádd, és csak őt szolgáld!”

11 Ezzel elhagyta őt a vádló. Egyszerre angyalok jöttek hozzá és felszolgáltak neki.

12 Miután *Jézus* meghallotta, hogy Jánost börtönbe vetették, félrevonult Galileába.

13 Elhagyta Názáretet és átköltözött a tóparti Kapernaumba, Zebulon és Neftalim határába,

14 hogy az Ézsaiás prófétán át szólt ige beteljesedjék:

15 „Zebulon földje és Neftalim földje, tómellék, Jordánon túl, nemzetek Galileája,

16 a sötétségben ülő nép nagy világosságot látott: A halál földjén és árnyékában ülő népnek világosság támadt!”

17 Ez időtől kezdve Jézus hirdetni kezdte: „Térjetek új felismerésre, mert közel van a mennyek királysága!”

18 Miközben a galileai tenger partján járt, két testvért pillantott meg ott: Simont, kit Péternek mondanak és a testvérét, Andrást, amint éppen a körhálót vetették a tengerbe. Halászok voltak ugyanis.

19 „Jertek utánam! – szólította meg őket – majd emberek halászaivá teszlek titeket.”

20 Azok erre tüstént otthagyták a hálót s követték őt.

21 Mikor onnan továbbment, két másik testvért pillantott meg, Zebedeus fiát, Jakabot és annak testvérét Jánost, amint atyjukkal, Zebedeussal a hajóban hálóikat szedték rendbe. Őket is hívta

22 s ők tüstént otthagyták a hajót és atyjukat, követték őt.

23 Majd bejárta egész Galileát, közben zsinagógáikban tanított, a királyság örömhírét hirdette és a nép között orvosolt minden betegséget és mindenféle gyengeséget.

24 Híre az egész Szíriába eljutott, elhozták hozzá mindazokat, akiknek mindenféle betegség gonosz bántalmakat okozott, akiket kínok leptek meg s ördögök tartottak megszállva, akik holdkórosok, gutaütöttek voltak és meggyógyította őket.

25 Nagy tömegek követték őt Galileából, a Tízvárosból, Jeruzsálemből, Júdeából és a Jordánon túlról.

5. RÉSZ

1 Ahogy a tömegeket meglátta, felment a hegyre. Ott leült és hozzámentek tanítványai.

2 Ekkor megnyitotta száját és így tanította őket:

3 „Boldogok a Szellem által a szegények, mert övék a mennyek királyi uralma!

4 Boldogok, akik sírnak, mert meg fogják bátorítani őket!

5 Boldogok a szelídek, mert örökrészül fogják kapni a földet!

6 Boldogok azok, akik az igazságosságra éheznek és szomjaznak, mert majd kielégítik őket!

7 Boldogok a könyörülők, mert rajtuk is könyörülni fognak!

8 Boldogok a tisztaszívűek, mert látni fogják az Istent.

9 Boldogok a békességet készítők, mert majd Isten fiainak hívják őket!

10 Boldogok azok, akiket az igazságosságért üldöznek, mert övék a mennyek királyi uralma!

11 Boldogok lesztek, még ha gyaláznak is titeket, ha énérettem üldöznek, és hazugul mindenféle rosszat mondanak majd ellenetek!

12 Örüljetek, ujjongjatok ilyenkor, mert nagy a béretek a mennyekben! Hiszen már a prófétákat is így üldözték, akik előttetek éltek!

13 Ti vagytok a föld sava! Ha a só ízét vesztené, mivel sóznak azután? Semmi ereje nincs többé, másra nem való, minthogy kivessék, és az emberek rajta tapossanak.

14 Ti vagytok a világ világossága. Lehetetlen elrejteni a hegyen épített várost.

15 Mécsest sem azért gyújtanak, hogy véka alá tegyék, hanem a mécslábra, onnan világít mindenkinek, aki a házban van.

16 A ti világosságotok is úgy ragyogjon fel az emberek előtt, hogy mikor nemes tetteiteket látják, mennyekben *lakó* Atyátokat dicsőítsék!

17 Ne gondoljátok, hogy a törvényt, vagy a prófétákat eltörölni jöttem. Nem eltörölni, hanem betölteni jöttem őket.

18 Bizony azt mondom nektek, hogy amíg a menny és a föld elmúlnak, a törvényből egy i betű vagy egy vesszőcske sem múlik el, amíg csak minden meg nem történik.

19 Ha tehát valaki a legkisebb parancsolatok közül egyet megront, és úgy tanítja az embereket, azt a mennyek királyságában a legkisebbnek fogják nevezni. Azt ellenben, aki megteszi és tanítja is, nagynak fogják nevezni a mennyek királyságában.

20 Mert azt mondom nektek, hogyha igazságosságotok felül nem fogja múlni az írástudókét és farizeusokét, semmiképp be nem mehettek a mennyek királyságába.

21 Hallottátok, hogy az ősöknek azt mondották: Ne ölj! Aki öl, az ítéletre kerül!

22 Én azonban azt mondom nektek: Mindenki ítéletre kerül, aki testvérével haragot tart. Annak, aki testvérének azt mondja: Bolond, a nagy tanács elé kell kerülnie! Azt pedig, aki azt mondja: Ostoba, megfogta már a tüzes gyehenna.

23 Ha tehát adományodat oltárra viszed, és ott eszedbe jut, hogy testvérednek valami *panasza* van ellened,

24 hagyd az adományt az oltár előtt, eredj el, békülj ki előbb testvéreddel, és csak aztán jöjj el és vidd fel adományodat.

25 Siess megegyezni ellenfeleddel, míg az úton együtt vagy vele, hogy ellenfeled valahogy a bírónak ne adjon át, a bíró meg a törvényszolgának és a börtönbe ne vessenek! ?

26 Bizony azt mondom neked, elő nem jössz onnan, amíg meg nem fizetsz az utolsó fillérig.

27 Hallottátok, hogy azt mondták: Ne törj házasságot!

28 De én azt mondom nektek, hogy szívében már házasságot tört az is mind, aki úgy nézett asszonyra, hogy megkívánta azt.

29 Ha jobb szemed tőrbe ejt, vájd ki, vesd el magadtól! Hasznosabb neked, hogy tagjaid közül egy vesszen el, mint hogy egész testedet a gyehennára vessék!

30 És ha jobb kezed ejt tőrbe, vágd le, dobd el magadtól! Hasznosabb neked, ha tagjaid közül egy vész el és nem egész tested jut a gyehennára!

31 Azt mondták, aki feleségét elbocsátja, adjon válólevelet neki!

32 Én azonban azt mondom néktek: Maga hajtja házasságtörésbe feleségét mindenki, aki azt paráznaság okán kívül elbocsátja és házasságtörő az, aki elbocsátottal összeházasodik.

33 Azt is hallottátok, *hogy* az ősöknek azt mondták: Hamisan ne esküdj! Add meg, amire megesküdtél az Úrnak!

34 De én azt mondom nektek, hogy egyáltalán ne esküdjetek! Se az égre, mert az az Isten trónusa!

35 Se a földre, mert az lábának zsámolya. Se Jeruzsálemre, mert az ama nagy Királynak városa!

36 Fejedre se esküdj, mert hajad egyetlen szálát sem tudod fehérré, vagy feketévé tenni!

37 Beszédetek igen-igen, nem-nem legyen! Ami ennél több, az a rossztól való.

38 Hallottátok, hogy azt mondták: Szemet szemért és fogat fogért!

39 De én azt mondom nektek: Ne álljatok ellene a rossznak, hanem ha valaki jobb felől arcul üt, fordítsd oda a másik *arcodat* is,

40 annak pedig, aki el akarja perelni a köntösödet, add oda neki a köpenyedet is.

41 Ha valaki egy mérföldnyi futárszolgálatra kényszerít, menj el neki kettőre!

42 Adj annak, aki kér tőled, s el ne fordulj attól, aki kölcsönt akar tőled!

43 Hallottátok, hogy azt mondták: Szeresd felebarátodat, gyűlöld ellenségedet!

44 De én azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, imádkozzatok üldözőitekért,

45 hogy mennybéli Atyátok fiaivá lehessetek, mert ő napját rosszakra is, jókra is felhozza, esőt ad igazságosoknak is, hamisaknak is.

46 Ha csak azokat fogjátok szeretni, akik szeretnek titeket, micsoda béretek lesz? Hát a vámszedők nem ugyanazt cselekszik-e?

47 Ha csak testvéreiteket köszöntitek, mivel tesztek többet? Hát a pogányok nem ugyanazt teszik-e?

48 Legyetek tökéletesekké, ahogy mennyei Atyátok is tökéletes (célját betöltött).

6. RÉSZ

1 Ügyeljetek arra, hogy igazságos *tetteiteket* ne az emberek előtt műveljétek, hogy azok nézzenek titeket, ha mégis azt teszitek, nem kaptok jutalmat mennybéli Atyátoktól.

2 Ha könyöradományt osztanál, ne kürtöltess magad előtt a zsinagógákban és az utcákon, ahogy a képmutatók teszik, hogy az emberek dicsőítsék őket! Bizony azt mondom nektek, elesnek jutalmuktól.

3 Mikor könyöradományt adsz, balkezed ne tudja, mit tesz a jobb,

4 hogy könyörületességed rejtve maradjon s Atyád, aki rejtve néz, visszafizesse azt neked!

5 Mikor imádkoztok, akkor se legyetek olyanok, mint a képmutatók, mert ezeknek az kedves, ha a zsinagógákban és a piacok szegletein állva úgy imádkozhatnak, hogy az emberek látják őket. Én azonban azt mondom, elveszítik jutalmukat.

6 Te ellenben mikor imádkozol, eredj be kamrádba, zárd be az ajtót, s úgy imádkozz rejtve levő Atyádhoz és Atyád, aki rejtve néz, visszafizeti majd neked.

7 Mikor imádkoztok, ne fecsegjetek, mint a pogányok, azok ugyanis úgy vélekednek, hogy sok beszédükért hallgatják meg őket.

8 Ne legyetek hozzájuk hasonlók! Hiszen Atyátok, még mielőtt kérnétek Őt, tudja már, mire van szükségetek!

9 Ti hát így imádkozzatok: Mennybéli Atyánk! Megszentelt legyen neved,

10 jöjjön el királyi uralkodásod, történjék meg akaratod, a földön éppúgy, mint a mennyben!

11 Naponkénti kenyerünket add meg ma is!

12 Engedd el tartozásainkat, ahogy mi is elengedtük azokat a nekünk tartozóknak!

13 Ne vígy bennünket kísértésbe, hanem ragadj ki a rosszból!

14 Ha ugyanis elengeditek az embereknek eleséseiket, nektek is elengedi mennyei Atyátok azokat.

15 De ha ti nem engeditek el az embereknek, nektek sem fogja elengedni Atyátok a ti eleséseiteket.

16 Mikor böjtöltök, ne járjatok sötét arccal, mint a képmutatók! Eltorzítják ugyanis az arcukat, hogy az emberek lássák, hogy ők böjtölnek. Bizony azt mondom nektek, hogy elestek jutalmuktól.

17 Te ellenben, ha böjtölsz, kend meg fejedet, mosd meg arcodat,

18 hogy az emberek ne lássák, hogy böjtölsz, csak rejtve levő Atyád. És Atyád, aki rejtve néz, meg fog fizetni neked!

19 Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, hol *azokat* moly és rozsda eszi meg, hol tolvajok átássák a *falat,* és *azokat* ellopják,

20 hanem a mennyben gyűjtsetek magatoknak kincseket, hol sem moly, sem rozsda *azokat* el nem emészti, hol tolvajok falat nem ásnak át, és *azokat* el nem lopják!

21 Mert ahol a kincsetek, ott lesz a szívetek is.

22 A test mécsese a szem. Ha tehát szemed egyszerű, az egész tested világos lesz,

23 de ha rossz a szemed, az egész tested sötét lesz. Ha aztán a benned levő világosság sötétség, mekkora lesz a sötétség!

24 Senki sem lehet két úr rabszolgája, mert vagy gyűlölni fogja az egyiket és szeretni a másikat,

vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti majd. Nem szolgálhattok egyszerre Istennek és a mammonnak!

25 Azért azt mondom nektek: Ne aggodalmaskodjatok lelketekért, hogy mit egyetek, vagy mit igyatok, se testetekért, hogy mibe öltözzetek! Nem több-e a lélek, mint az eledel s a test, mint az öltözet?

26 Tekintsetek az égi madarakra, hogy nem vetnek, nem aratnak, csűrbe sem takarnak, mennyei Atyátok mégis táplálja őket! Nem vagytok-e különbek azoknál?

27 Ki az közületek, aki– azzal, hogy gondot hordoz, egy arasszal meg tudja nyújtani életét?

28 Az öltözet felől is miért viseltek gondot? Tanuljátok el a mező liliomaitól, hogyan növekednek! Nem fáradnak, nem szőnek,

29 mégis azt mondom nektek, hogy Salamon minden dicsőségében sem öltözködött úgy, mint közülük egy!

30 Ha pedig Isten így ruházza a mező füvét, mely ma van, holnap a kemencébe vetik, mennyivel inkább titeket, ti kishitűek!

31 Ne vegyetek hát gondot magatokra ilyen beszéddel: Mit együnk? Mit igyunk? Mivel ruházkodjunk?

32 Mert mindezekre a pogányok törekszenek. Hiszen mennyei Atyátok tudja, hogy mindezekre szükségetek van.

33 A királyságot és az Isten igazságosságát keressétek előbb, és azokhoz ezeket is hozzáadják majd nektek!

34 Ne viseljetek hát gondot a holnapért, a holnapnak ugyanis meg lesz a maga gondja, elég minden napra annyi a bajból, amennyi reá jut.

7. RÉSZ

1 Ne ítéljetek, hogy titeket se ítéljenek!

2 Azzal az ítélettel fognak titeket megítélni, amellyel ti ítéltek, azzal a mértékkel fognak mérni nektek, mellyel ti mértek.

3 Miért nézegeted a testvéred szemében levő szálkát, mikor a saját szemedben a gerendát sem veszed észre?

4 Vagy hogy mondhatod testvérednek: Hadd vegyem ki szemedből a szálkát! Mikor a te szemedben ott a gerenda?

5 Képmutató! Vesd ki előbb saját szemedből a gerendát, aztán láss hozzá, hogy testvéred szemédből a szálkát kivesd.

6 Ne adjátok oda azt, ami szent a kutyáknak, és ne dobjátok gyöngyeiteket a disznók elé, mert talán a lábukkal tapossák majd szét, s aztán visszafordulnak, és belétek hasítanak!

7 Kérjetek s adnak majd nektek, keressetek és találni fogtok, zörgessetek és megnyitnak majd nektek.

8 Mert minden kérő kap, minden kereső talál, és minden zörgetőnek megnyitnak majd.

9 Vagy talán van olyan ember közöttetek, aki ha fia kenyeret kér, követ ad neki?

10 Vagy ha halat kér, kígyót ad neki?

11 Ha tehát ti, noha rosszak vagytok, tudtok jó ajándékokat adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább fog adni mennybéli Atyátok jókat azoknak, akik őt arra kérik!

12 Mindenben úgy tegyetek hát az emberekkel, ahogy akarjátok, hogy ők tegyenek veletek! Mert ez az, amit a törvény és a próféták *kívánnak.*

13 A szűk kapun át menjetek be! Mert tágas kapu és széles út, félre, a veszedelembe visznek, és sokan vannak, akik rajta mennek be.

14 Mert szűk kapu és szoros út visz el az életre, csak éppen kevesen találnak rája.

15 Óvakodjatok a hamis prófétáktól, akik juhok ruhájában mennek hozzátok, de belül ragadozó farkasok!

16 Gyümölcseikről ismeritek fel őket. Vajon szednek-e tövisbokorról szőlőt és a tüskéről fügét?

17 Így hát minden jó fa nemes gyümölcsöket terem s minden hitvány fa rossz gyümölcsöket terem.

18 Jó fa nem képes rossz gyümölcsöket teremni, sem hitvány fa nem teremhet nemes gyümölcsöket.

19 Kivágnak, és tűzre vetnek minden fát, mely nem terem nemes gyümölcsöt.

20 Tehát gyümölcseikről ismeritek fel azokat is.

21 Nem mindenki fog a mennyek királyságába bemenni, aki nekem azt mondja: Uram, Uram! Csak, aki mennybéli Atyám akaratát teszi.

22 Azon a napon sokan szólnak majd így hozzám: Uram, Uram! Hát nem a te neveddel prófétáltunk-e? Nem a te neveddel űztünk-e ki ördögöket? Nem a te neveddel tettünk-e sok hatalmas *csodát?*

23 Én akkor ilyen vallomást fogok nekik tenni: Sohasem ismertelek titeket! Távozzatok tőlem ti, akik a törvény megrontásán munkálkodtok.

24 Így hát mindenki, aki meghallgatja beszédeimet és megteszi azokat, hasonló lesz az olyan eszes emberhez, aki házát sziklára építette.

25 Felhőszakadás támadt, áradások jöttek, szelek fújtak, rázúdultak a házra, de az nem omlott le, mert alapja sziklára volt vetve.

26 Ám mindenki, aki meghallgatja beszédeimet, de nem teszi meg, hasonló lesz az olyan ostoba emberhez, aki házát fövenyre építette.

27 Felhőszakadás támadt, áradások jöttek, szelek fújtak, rázúdultak arra a házra, az leomlott nagy zúdulással."

28 Úgy történt, hogy mikor Jézus befejezte ezeket a beszédeket, tanításán megdöbbentek a tömegek,

29 mert úgy tanította őket, mint akinek fennhatósága van az *embereken* és nem úgy, mint írástudóik.

8. RÉSZ

1 Ahogy lejött a hegyről, nagy tömeg követte.

2 Egyszer csak egy bőrpoklos futott hozzá, lábához borult és megszólította: „Uram, ha csak akarnád, volna hatalmad, hogy engem megtisztíts."

3 Erre kinyújtotta kezét, megfogta és így szólt: „Akarom! Tisztulj meg!" Azonnal le is tisztult annak poklossága.

4 Majd így szólt hozzá Jézus: „Vigyázz, senkinek ne szólj, hanem eredj, mutasd meg magadat a papnak és vidd fel tanúbizonyság-tételül nekik azt az adományt, melyet Mózes rendelt."

5 Bement Kapernaumba és egy százados lépett hozzá.

6 „Uram! – esengett –, odahaza a legényemet ágyba döntötte a gutaütés, és borzasztóan kínlódik."

7 „Elmegyek, és gyógyítani fogom" – mondotta neki Jézus.

8 De a százados ezt felelte: „Uram, nem vagyok én arra elég méltó, hogy fedelem alá jöjj, hanem csak szóval mondd, s legényem meggyógyul.

9 Hiszen magam is fennhatóság alatt álló ember vagyok, alattam katonák vannak. Ha ezt mondom egyiknek: Indulj útnak, elindul, a másiknak: Jer csak! Eljön, s a rabszolgámnak: Tedd meg ezt! Megteszi."

10 Mikor Jézus ezt hallotta, elcsodálkozott és ezt mondotta azoknak, akik őt követték: „Bizony azt mondom nektek, Izráelben senkinél ekkora hitet nem találtam.

11 Azt mondom nektek, hogy a mennyek királyságában napkeletről is, napnyugatról is sokan fognak érkezni s Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal asztalhoz dőlni.

12 E királyság fiait ellenben ki fogják dobni a külső sötétségbe, ott lesz aztán csak sírás és fogcsikorgatás."

13 A századoshoz pedig így szólt Jézus: „Eredj! Ahogy hittél, úgy történjék veled!" S még abban az órában meggyógyult a legénye.

14 Jézus aztán Péter házába ment be. Ott meglátta, hogy *a Péter* napa fekszik és lázban ég.

15 Megfogta kezét, s arra elhagyta azt a láz. Aztán felkelt az *asszony* és felszolgált nekik.

16 Ahogy beesteledett, sok ördöngőst vittek hozzá és ő szavával sok szellemet kiűzött. Sokakat gyógyított, akik gonoszul szenvedtek,

17 hogy beteljesedjék az Ézsaiás prófétán át szólt ige: „Erőtlenségeinket elvette, és betegségeinket elhordozta!"

18 Mikor Jézus tömeget látott maga körül, megparancsolta, hogy menjenek el a túlsó partra.

19 *Ott* hozzálépett egy írástudó és megszólította: „Tanító, követni foglak téged bárhová mégy is."

20 De Jézus ezt felelte neki: „A rókáknak van barlangjuk, az égi madaraknak fészkük, de az ember Fiának nincs hova lehajtania fejét."

21 Egy másik tanítvány így szólt hozzá: „Uram, engedd meg nekem, hogy elmenjek előbb s eltemessem apámat,"

22 Jézus azonban ezt felelte: „Kövess engem s hagyd, hogy a holtak temessék el halottaikat!"

23 Majd beszállt egy hajóba s tanítványai követték.

24 Egyszerre nagy rengés támadt a tavon, úgyhogy a hajót *már-már* elborították a hullámok. Ő meg szunnyadott.

25 Hozzáléptek, s ilyen szóval keltették fel: „Uram, ments meg, mert elveszünk!"

26 De ő azt kérdezte tőlük: „Miért vagytok gyávák, ti kishitűek?" Azzal felkelt s megdorgálta a szeleket és a tavat. Nagy csend támadt,

27 az emberek pedig csodálkozva kérdezték: „Honnan való ő, hogy a szelek és a tó engednek neki?”

28 Mikor átment a túlsó partra, a gadarénusok tartományába, két ördöngős jött szembe vele, akik a sírokból jöttek elő. Nagyon veszélyesek voltak, úgyhogy olyan erős *ember nem akadt*, aki arra elmehetett volna.

29 Egyszer csak felkiáltottak: „Mi dolgunk van nekünk egymással te Istennek Fia? Eljöttél, hogy idő előtt megkínozz bennünket?”

30 Messze tőlük nagy disznócsürhe legelészett s

31 az ördögök esengve kérték: „Ha kiűzöl minket, küldj bennünket a disznócsürhébe!”

32 „Menjetek!” – mondta nekik. Azok meg, ahogy kijöttek, bementek a disznókba. Egyszer csak az egész csürhe a meredélyen át a tóba rohant alá s elpusztultak a hullámok között.

33 A pásztorok pedig elfutottak, bementek a városba s hírt adtak mindenről, az ördöngősök dolgáról is.

34 Egyszerre az egész város kiment Jézus elé, s ahogy meglátták, azért esengtek, hogy határaikból menjen máshová.

9. RÉSZ

1 Be is szállt a hajóba és átkelt a tavon. Mikor a saját városába ért,

2 hordágyra helyezve egy gutaütöttet vittek hozzá. Mikor látta hitüket, így szólt a gutaütötthöz: „Bízzál, fiam! Vétkeid bocsánatot nyernek.”

3 Egyszerre csak néhány írástudó ezt mondta egymás között: „Káromol ez az ember.”

4 Jézus, aki ismerte tűnődéseiket, megkérdezte: „Miért hatnak a rossz indulatok szívetekben?

5 Ugyan mi jár kevesebb fáradtsággal: azt mondani-e: Bocsánatot nyernek vétkeid, vagy azt mondani: Kelj fel és járj?

6 Hogy azonban lássátok, hogy az ember Fiának felhatalmazása van a földön arra, hogy vétkeket megbocsásson,” – ezzel odaszólt a gutaütötthöz: „Kelj fel, fogd az ágyadat s eredj haza!”

7 Az fel is kelt és hazament.

8 Mikor a sokaság meglátta ezt, elcsodálkozott s dicsőíteni kezdte az Istent, hogy ilyen nagy dolgokra felhatalmazást adott az embereknek.

9 Jézus, mialatt onnan távozott, egy embert látott ülni a vámnál, akit Máténak hívtak.” Kövess engem” – mondta neki, mire az felkelt és követte.

10 Történt aztán, hogy mikor *benn* a házban *asztalhoz dőlt*, egyszer csak sok vámszedő és vétkező ment oda s Jézussal és tanítványaival együtt *szintén* asztalhoz dőltek.

11 Mikor a farizeusok azt meglátták, beszédbe ereszkedtek tanítványaival: „Miért eszik Tanítótok a vámszedőkkel és vétkezőkkel együtt?”

12 Ahogy Jézus ezt meghallotta, így szólt: „Nem azoknak van szükségük orvosra, akik jó erőben vannak, hanem azoknak, akik gonoszul szenvednek.

13 Ha elmentek, tanuljátok meg ezt: Könyörületet akarok, nem áldozatot, mert én nem azért jöttem, hogy igazságosokat hívjak, hanem hogy vétkezőket.”

14 Akkoriban János tanítványai jöttek hozzá ezzel a kérdéssel: „Miért van, hogy amíg mi és a farizeusok böjtölünk, a te tanítványaid nem böjtölnek?”

15 „Hát lehetséges – felelte nekik – hogy a lakodalmas ház fiai gyászban üljenek, amíg a vőlegény náluk tartózkodik? Jöhetnek napok, mikor a vőlegényt elveszik tőlük, akkor majd böjtölni fognak.

16 Régi köpenyre senki sem tesz toldatlan (új) anyagból foltot, mert az, amivel a lyukat betölti, *magához* szakítja a köpenyt s, így még rosszabb szakadása támad.

17 Új bort sem töltenek ócska tömlőkbe, ha mégis *megteszik*, szétszakadnak a tömlők, a bor elfolyik, s a tömlők elpusztulnak, hanem új bort új tömlőkbe töltenek, és úgy mind a kettő megmarad együtt.”

18 Míg ezeket beszélte nekik, egyszerre egy elöljáró lépett hozzá, földre borult előtte s úgy kérte: „Leányom a végét járja, de jöjj, vesd rá kezedet és megéled!”

19 Jézus felkelt s tanítványaival együtt követte a főembert.

20 Egyszer csak egy asszony, aki tizenkét éve vérfolyásban *szenvedett*, hátulról odalépett és megfogta köpenyének bojtját.

21 Ha csak megfogom köpenyét – szólt magában – megmenekülnék!

22 Jézus azonban megfordult, s ahogy meglátta őt, így szólt: „Bízzál leányom! Hited *máris* megmentett.” Meg is menekült az asszony attól az órától fogva.

23 Mikor aztán Jézus az elöljáró házába érkezett és megpillantotta a fuvolásokat és a kavargó tömeget,

24 így szólt: „Menjetek el innen! Hisz ez a leányka nem halt meg, hanem szunnyad.” Azok kinevették.

25 Miután aztán kiűzték a tömeget, bement, megragadta a leányka kezét és az felkelt.

26 Azon az egész földön szétment a hír felőle.

27 És mikor Jézus onnan elmenőben volt, két vak követte, kik ezt kiáltozták: „Könyörülj rajtunk, Dávid fia!”

28 Hogy aztán betért egy házba, a két vak bement hozzá, Jézus megszólította őket: „Hiszitek, hogy képes vagyok megtenni ezt a dolgot?”

29 „Hisszük, Uram!” – mondották. Ekkor megérintette szemüket és így szólt: „Történjék úgy veletek, ahogy elhittétek!”

30 És megnyílt a szemük. Jézus azonban indulattal rájuk szólt: „Ügyeljetek rá, hogy senki meg ne tudja!”

31 De ahogy azok elmentek, arra az egész földre szétvitték a hírét.

32 Mialatt elmentek, egyszer csak néma ördöngőst hoztak hozzá.

33 Ő kiűzte az ördögi *szellemet* s megszólalt a néma. A tömeg csodálkozása íly szavakban lelt kifejezést: „Még sohasem láttak ilyesmit Izráelben!”

34 De a farizeusok ezt mondták: „Az ördögi *szellemek* fejedelme által űzi ki az ördögi *szellemeket.*”

35 Jézus azután bejárta az összes városokat, a falvakat is. Közben zsinagógáikban tanított, a királyság örömüzenetét hirdette s minden betegséget és minden gyengeséget gyógyított.

36 S mikor a sokaságot meglátta, szánalom fogta el miattuk, mert el voltak kínozva s hányt-vetettek voltak, mint a juhok, melyeknek nincs pásztoruk.

37 Azután tanítványaihoz szólt: „Sok az aratnivaló, de kevés az arató.

38 Könyörögjetek hát az aratás Urához, hogy küldjön munkásokat aratásába!”

10. RÉSZ

1 Majd magához hívta tizenkét tanítványát és fennhatóságot adott nekik a tisztátalan szellemeken, úgyhogy kiűzhették őket s orvosolhattak minden betegséget s minden gyengeséget.

2 A tizenkét apostol neve a következő volt: Első Simon, kit Péternek mondanak, majd testvére András, továbbá Zebedeus *fia* Jakab és annak testvére János,

3 Filep és Bertalan, Tamás és a vámszedő Máté, Alfeus Jakabja és Taddeus,

4 a vakbuzgó Simon és a karióti Júdás, ki el is árulta őt.

5 Jézus aztán ezt a tizenkettőt küldte el a következő paranccsal: „A nemzetekhez vivő úton el ne induljatok, és szamaritánus városba be ne térjetek.

6 Menjetek el inkább Izráel házának elveszett juhaihoz!

7 Mikor hozzájuk mentek, ezt hirdessétek nekik: Közel jött a mennyek királysága!

8 Erőtleneket gyógyítsatok, halottakat életre keltsetek, poklosokat megtisztítsatok, ördögi *szellemeket* kiűzzetek! Ingyen kaptátok, ingyen adjátok.

9 Övetekben aranyat, ezüstöt, rézpénzt ne szerezzetek,

10 se táskát az útra, se két köntöst, se sarut, se botot, hiszen méltó a munkás a táplálékára.

11 Abban a városban, vagy faluban, melybe bementek, kutassátok ki, hogy ki méltó ott és annál maradjatok, amíg onnan el nem távoztok.

12 Mikor egy házba beléptek, köszöntsétek azt.

13 Ha méltó az a ház, békességetek szálljon rá, ha nem méltó, rátok térjen vissza.

14 Ha valaki nem fogad be titeket s igéiteket nem hallgatja meg, távozzatok abból a házból, vagy városból és *még a* port is rázzátok le lábatokról.

15 Bizony azt mondom nektek, Szodomának és Gomorrának az ítélet napján elviselhetőbb lesz *a sorsa*, mint annak a városnak.

16 Lámcsak, úgy küldelek el titeket, mint bárányokat farkasok közé. Legyetek hát eszesek, mint a kígyók és tiszták, mint a galambok!

17 Óvakodjatok az emberektől, mert ítélő tanácsoknak fognak átadni titeket, zsinagógáikban meg fognak ostorozni benneteket,

18 helytartók és királyok elé hurcolnak titeket énérettem, tanúságtételül nekik és a nemzeteknek.

19 Ha átadnának titeket, ne legyen gondotok arra, hogy miképpen, vagy mit szóljatok, mert abban az órában megkapjátok, amit mondanotok kell majd.

20 Hiszen nem ti lesztek a szólók: Atyátok Szelleme lesz az, aki bennetek beszél.

21 Testvér a testvérét, atya gyermekét fogja halálra adni, gyermekek szüleikre támadnak majd és megölik őket.

22 Mindenki gyűlölni fog majd titeket az én nevem miatt. De aki végig állhatatos marad, megmenekül.

23 Ha az egyik városban üldöznének majd titeket, fussatok a másikba. Bizony azt mondom nektek, Izráel városait nem járjátok végig addig, míg el nem jön az embernek Fia.

24 Nincs tanítvány tanítója fölött, sem rabszolga ura fölött.

25 Elég a tanítványnak, ha úgy lesz *a sora*, mint tanítójának s a rabszolgának, ha úgy lesz, mint urának. Ha a házigazda a Belzebub nevet kapta, mennyivel inkább a cselédjei.

26 Ne féljetek hát tőlük! Mert nincs oly leplezett dolog, mely *egyszer* le ne lepleződnék és nincs olyan rejtett dolog, melyet meg ne ismernének.

27 Amit a sötétségben szólok nektek, mondjátok ki a világosságban, és amit fülbe súgva hallotok, hirdessétek ki a házak tetejéről.

28 Ne féljetek azoktól sem, akik a testet megölik, de a lelket megölni nincs hatalmukban! Féljétek inkább azt, akinek a lelket is, testet is hatalma van a gyehennán elveszteni!

29 Ugye két verebet árulnak egy filléren? Atyátok nélkül mégsem eshetik egy sem a földre közülük.

30 Nektek pedig még a hajatok szála is mind számolva van.

31 Ne féljetek hát! Sok verébnél különbek vagytok.

32 Vallást fogok tenni mennybéli Atyám előtt mindazok mellett, akik mellettem vallást tesznek az emberek előtt.

33 De megtagadom én is azt mennybéli Atyám előtt, aki megtagad engem az emberek előtt.

34 Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet vessek a földre. Nem békességet, hanem kardot vetni jöttem.

35 Azért jöttem, hogy szétválasszam, és *egymás* ellen *fordítsam* az embert és atyját, a leányt és anyját, a menyet és napát

36 s hogy az embernek a saját háznépe legyen az ellenségévé.

37 Aki atyját vagy anyját énnálam jobban kedveli, nem méltó hozzám. Aki fiát vagy leányát énnálam jobban kedveli, nem méltó hozzám.

38 Aki nem fogadja el keresztjét, és nem jön azzal utánam, nem méltó hozzám.

39 Aki megtalálta lelkét, el fogja veszíteni, s aki értem elvesztette lelkét, meg fogja találni azt.

40 Aki befogad titeket, engem fogad be, s aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem elküldött.

41 Aki prófétát befogad, azért mert próféta, próféta jutalmát fogja kapni, aki igazságosat befogad, mert a neve igazságos, az igazságosnak jutalmát fogja kapni.

42 És aki e kicsinyek közül egyet megitat egy pohár hideg vízzel csak azért, mert tanítvány a neve, bizony azt mondom nektek, nem fogja jutalmát elveszíteni."

11. RÉSZ

1 Az történt, hogy miután Jézus a tizenkét tanítványának adott rendelkezéseit bevégezte, továbbment onnan, hogy városaikban taníthasson, és *az igét* hirdethesse.

2 János azonban hallott a tömlöcben a Krisztus tetteiről és tanítványaival megkérdeztette őt:

3 „Te vagy-e az eljövendő, avagy mást várjunk?"

4 Jézus ezt felelte nekik: „Menjetek és vigyetek hírt Jánosnak azokról, amiket hallotok és láttok:

5 vakok látnak, sánták járnak, poklosok megtisztulnak, süketek hallanak, halottak feltámadnak, és szegények örömhírt hallanak,

6 és hogy boldog az, aki miattam tőrbe nem esik."

7 Miután azok elmentek, Jézus Jánosról kezdett a sokaságnak beszélni: „Miért is mentetek ki a pusztába? Hogy széltől ingatott nádszálat lássatok?

8 De hát mit is mentetek ki látni? Puha ruhába öltözött embert? Lám azokat, akik puha *ruhákat* hordanak, a királyi palotákban *lehet megtalálni.*

9 Hát akkor miért mentetek ki? Prófétát látni? Azt! Sőt, azt mondom nektek: Prófétánál is többet.

10 Ő az, akiről az Írás szól: Lám angyalomat küldöm el orcád előtt, hogy az előtted járva elkészítse majd utadat.

11 Bizony azt mondom nektek: Az asszonyok magzatai között nagyobb nem támadt Bemerítő Jánosnál. Ám, aki a mennyek királyságában legkisebb, nagyobb nála.

12 Bemerítő János napjaitól mostanáig erőszakoskodnak a mennyek királyságán, és erőszakosak ragadják azt magukhoz.

13 A próféták mind s a törvény is Jánosig prófétáltak.

14 Ha ugyan el akarjátok fogadni: Illés ő, akinek jönnie kell.

15 Akinek füle van, hallja meg!

16 Kihez is hasonlítsam ezt a nemzedéket? Hasonló az a piacokon ülő kisgyermekekhez, akik így szólítgatják társaikat:

17 Fuvoláztunk nektek, mégsem táncoltatok, gyászdalokat fújtunk, mégsem gyászoltatok.

18 Eljött ugyanis János, aki sem nem evett, sem nem ivott és azt mondják róla: Ördöge van.

19 Eljött az embernek Fia, aki eszik is, iszik is, róla meg azt beszélik: Ni a falánk, a részeges ember, vámszedők és vétkezők barátja! És így a tudományt igazolták a tettei!”

20 Ezután azokat a városokat kezdte szidni, hogy nem tértek más felismerésre, melyekben hatalmát a legtöbbször mutatta meg:

21 „Jaj neked, Koradzin! Jaj neked, Betszaida! Mert ha Tíruszban vagy Szidonban történtek volna azok a hatalmas csodák, melyek bennetek történtek, zsákban és hamuban *ülve* régen más felismerésre tértek volna.

22 Sőt ezt mondom nektek: Tírusznak és Szidonnak elviselhetőbb *sorsa* lesz az ítélet napján, mint nektek.

23 Téged Kapernaum, nem az égig emeltek-e fel? A láthatatlan országig (Hádész) fogsz alászállni! Mert ha Szodomában azok a hatalmas *csodák* történtek volna, melyek benned történtek, a mai napig megmaradt volna.

24 Sőt azt is mondom nektek: A szodomaiaknak elviselhetőbb lesz *a sorsa* az ítélet napján, mint neked.”

25 Abban az időben Jézus e szavakra fakadt: „Vallást teszek rólad Atyám, mennyeknek és földnek Ura, hogy a bölcsek és belátók elől elrejtetted e dolgokat, de kiskorúak előtt leleplezted azokat!

26 Valóban így van Atyám, mert ezt te is így láttad helyesnek.

27 Nekem adott át mindent az én Atyám. Senki sem ismeri meg a Fiút, csak az Atya és senki sem ismeri meg az Atyát, csak a Fiú és az, akinek *szeme* elől a Fiú a leplet el akarja vonni.

28 Jöjjetek hozzám mind, akik elfáradtatok és teher alatt *éltek.* Én nyugalmat adok nektek.

29 Az én igámat vegyétek magatokra és tanuljátok el tőlem, hogy szívből szelíd és alázatos vagyok, és nyugalmat találtok lelketeknek!

30 Mert az én igám boldogító és a terhem könnyű.”

12. RÉSZ

1 Abban az időtájban szombati napon Jézus vetések között ment át. Tanítványai megéheztek, és kalászokat kezdtek tépni és ettek.

2 Meglátták ezt a farizeusok és megszólították őt: „Nézd csak, tanítványaid azt teszik, amit szombatnapon nem szabad tenni.”

3 De ő ezt felelte nekik: „Hát nem olvastátok, hogy mit tett Dávid, mikor megéhezett ő is, a vele levők is?

4 Hogy hogyan ment be az Isten házába, hogy ették meg az Istennek szánt kenyereket, melyeket sem neki, sem a vele levőknek nem lett volna szabad megenniök, egyedül csak a papoknak?

5 Nem olvastátok a törvényben, hogy szombaton a papok a szent helyen a szombatot közönséges nappá teszik, és mégsem esnek vád alá?

6 Azt mondom nektek, hogy a szenthelynél nagyobb van itt.

7 Ha megismertétek volna, mit jelent ez: Könyörületet akarok, nem áldozatot, nem ítéltétek volna el azokat, akik nem eshetnek vád alá.

8 Hiszen az embernek Fia ura a szombatnak.”

9 Máshová ment onnan és betért zsinagógájukba.

10 Volt ott egy ember, akinek száradt volt a keze. Megkérdezték tőle, hogy aztán vádolhassák: „Megengedett dolog-e szombaton gyógyítani?”

11 Ő meg azt kérdezte tőlük: „Van valaki közöttetek, aki ha egyetlen báránya van, s az szombaton

verembe esik, meg nem ragadja, és lábra nem állítja?

12 Mennyivel különb az ember a juhnál! Így hát megengedhető, hogy szombaton nemes dolgot tegyünk."

13 Ezzel odaszólt ahhoz az emberhez: „Nyújtsd ki a kezedet!" Az kinyújtotta s a *karja* helyreállott és olyan egészséges *lett*, mint a másik.

14 A farizeusok erre elmentek és tanácsot tartottak ellene, hogy hogyan veszíthetnék el.

15 Jézus pedig, mikor felismerte tervüket, eltávozék onnan. Sokan követték, s ő mindnyájukat gyógyította,

16 de keményen rájuk szólt, hogy őt nyilvánosságra ne hozzák,

17 hogy beteljesedjék az Ézsaiás prófétán át mondott ige, ki így szólt:

18 „Íme, Ő az én szolgám, akit választottam, Szerelmesem, kiben gyönyörködöm, ráteszem Szellememet, ítéletet fog hirdetni a nemzeteknek.

19 Nem vitatkozik, *indulatosan* nem kiált, a piacokon senki nem hallja szavát,

20 repedt nádszálat nem tör el, pislogó belet nem olt el, míg győzelemre nem viszi az ítéletet.

21 Neve által nemzetek reménységre jutnak."

22 Ekkor egy vak és néma ördöngőst hoztak hozzá, s azt ő meggyógyította, úgyhogy a néma beszélt és látott.

23 Az egész sokaság magánkívül volt és így szólt: „Hát nem ő a Dávid fia?"

24 Mikor a farizeusok ezt meghallották, ezt mondták: „Más módon nem űzheti ki az ördögi *szellemeket*, csak az ördögi *szellemek* fejedelme, Belzebub által."

25 Ő pedig, minthogy ismerte töprengéseiket, így szólt hozzájuk: „Minden királyság, mely önmagával meghasonlik, elpusztul, nem állhat meg egy város, vagy ház sem, ha önmagával meghasonlik.

26 Ha pedig sátánt sátán űz ki, magával hasonlik meg, hogy állhat meg akkor királyága?

27 Ha én Belzebubbal űzök ki ördögi *szellemeket*, fiaitok kivel űzik ki őket? Ezért ők lesznek bíráitok.

28 Ha pedig Isten Szellemével űzök ki ördögi *szellemeket*, akkor hát eljött már hozzátok az Isten királysága.

29 Hogy is volna képes valaki egy erős harcos házába bemenni, s annak felszerelését elrabolni, ha előbb meg nem kötözi a harcost? Csak azután rabolhatja ki házát!

30 Aki nincs velem, ellenem van, és aki velem nem gyűjt, széjjelszór.

31 Ezért azt mondom nektek, minden vétket és káromlást meg fognak bocsátani az embereknek, de a Szellem káromlását nem fogják megbocsátani.

32 Ha valaki az embernek Fia ellen mond valamit, meg fogják neki bocsátani, de ha a Szent Szellem ellen szól, nem fogják megbocsátani sem ebben a korban, sem a következőben.

33 Ha egy fát nemesnek ítéltetek, akkor annak gyümölcse is nemes, ha romlottnak ítéltétek a fát, akkor a gyümölcsét is romlottnak kell *mondanotok*, mert gyümölcséről lehet a fát felismerni.

34 Viperák fajzatai! Miután rosszak vagytok, hogy is volnátok képesek jót beszélni? A száj azt szólja, amitől túlárad a szív.

35 Jó ember jó tárházából hordja elő a jót, s a rossz ember rossz tárházából szórja ki a rosszat.

36 Azt mondom nektek, hogy minden henye beszédért, melyet az emberek szólnak, számot fognak adni az ítélet napján,

37 mert beszédeid alapján fognak igazolni téged, és beszédeid alapján fognak elmarasztalni."

38 Ekkor az írástudók és farizeusok közül némelyek megszólították őt: „Tanító, szeretnénk látni valami jelt, amit te teszel."

39 De ő ezt felelte: „Rossz, házasságtörő nemzedék jelek után tör, de más jelt nem fognak neki adni, csak Jónás próféta jelét.

40 Mert ahogy Jónás három nap és három éjjel volt a tengeri szörny gyomrában, úgy az embernek Fia is három nap és három éjjel lesz a föld szívében.

41 Ninivebeli férfiak fognak az ítéletkor ezzel a nemzedékkel együtt feltámadni s kárhoztatják azt, mert ők Jónás igehirdetésére más felismerésre tértek, itt azonban nagyobb van Jónásnál.

42 Délnek királynője az ítéletkor ezzel a nemzedékkel együtt fog felkelni s kárhoztatni fogja azt, mert ő a föld szélső tájáról eljött, hogy Salamon bölcsességét meghallgassa, itt azonban több van Salamonnál.

43 Ha a tisztátalan szellem kimegy az emberből, víztelen helyeket jár be s csillapodást keres, de nem talál.

44 Erre így szól: Megtérek házamba, melyből kijöttem. El is megy és azt üres tétlenségben, kisöpörve és felékesítve találja.

45 Ekkor elmegy, magához vesz hét másik, magánál rosszabb szellemet, bemegy, és ott lakik. Annak az embernek utolsó állapota pedig gonoszabb lesz az elsőnél. Így jár ez a rossz nemzedék is."

46 Még szólt a sokasághoz, mikor egyszer csak anyja és testvérei kinn álltak, arra igyekezve, hogy vele beszéljenek.

47 Valaki megszólította: „Nini, anyád és testvéreid kinn állnak és veled akarnak beszélni."

48 Ő azonban ezt felelte neki: „Ki az anyám? Kik a testvéreim?"

49 Erre tanítványai felé nyújtotta kezét és szólt: „Ím, ezek az én anyám és testvéreim!

50 Mert mindenki, aki mennybéli Atyám akaratát cselekszi, nekem testvérem és anyám."

13. RÉSZ

1 Azon a napon Jézus elment hazulról és a tó partján leült.

2 Nagy tömeg gyűlt hozzá, úgyhogy hajóba kellett szállnia *s abban* ülnie. Ezalatt az egész tömeg kinn állt a parton.

3 Sokat beszélt nekik példázatokban." Egyszer – szólott – elment a magvető vetni.

4 Mialatt vetett, volt olyan mag, mely az útfélre esett, jöttek is a madarak és felcsipegették.

5 Más mag sziklás talajra esett, ahol nem volt sok föld, az hamar ki is hajtott, mert nem volt mély földje,

6 de amikor a nap felkelt, elperzselődött s mivel nem volt gyökere, elszáradt.

7 Megint más *mag* tövis közé esett, s amikor a tövis felnőtt, elfojtotta.

8 Más *mag* végre termő földbe esett és megtermette gyümölcsét, egyik százannyit, a más a hatvanszorosát, megint más harmincannyit.

9 Kinek van füle, hallja meg!"

10 Ekkor tanítványai hozzámentek s megkérdezték: „Miért beszélsz nekik példázatokban?"

11 Ezt felelte: „Mert néktek adták meg, hogy a mennyek királyságának titkait megismerjétek, azoknak nincs megadva.

12 Mert akinek van, annak adni fognak, úgyhogy feleslege lesz, de attól, akinek nincs, még amije volna, azt is elveszik.

13 Azért beszéltem nekik példázatokban, hogy nézzék, és mégse lássák, hallgassák, de mégse hallják, *hogy* belátásra ne jussanak,

14 hanem beteljesedjék rajtuk Ézsaiás prófétálása, mely így hangzik: Jól odahallgattok majd, mégsem látjátok be, jól megnézitek majd, s nem veszitek észre,

15 mert háj nőtte be e nép szívét, fülük nehezen hallóvá lett, és szemüket behunyták, hogy valahogyan ne lássanak szemükkel, ne halljanak fülükkel, szívükkel belátásra ne jussanak, hogy meg ne térhessenek, és én meg ne gyógyítsam őket.

16 Ám boldog a ti szemetek, hogy láthat és fületek, hogy hallhat.

17 Bizony azt mondom nektek: Sok próféta és igazságos kívánkozott arra, hogy meglássa, amit ti nézhettek és meghallja, amit ti hallhattok, de nem hallották meg.

18 Ti hát halljátok meg a magvető példázatát.

19 Ha bárki hallja a királyság igéjét, de nem jut belátáshoz, eljön a rossz és elragadja a szívébe vetett magot. Ez az *a mag*, melyet az útfélre vetettek.

20 Az, akinél *a mag* sziklás talajra esett, olyan *ember*, aki az igét hallja, tüstént örömmel fogadja,

21 de nincs saját magában gyökere, hanem csak ideig-óráig *tart ki* s mikor az ige miatt szorongatás vagy üldözés támad, tüstént megbotlik.

22 Akinél tövis közé esik *a mag*, olyan *ember*, aki hallja az igét, de a kor gondja s a gazdagság csalárd volta megfojtják az igét, úgyhogy nem terem gyümölcsöt.

23 Az ellenben, akinél hasznos földre esett a *mag*, olyan *ember*, aki az igét hallja, belátásra jut, aki bizonyára gyümölcsöt is terem s meghozza a százszorosat, a hatvanszorosat, a harmincszorosat."

24 Más példázatot tárt eléjük. „A mennyek királyságát – szólt – olyan emberhez hasonlítom, aki nemes magot vetett ugyan szántóföldjébe,

25 de mialatt az emberek szunnyadtak, eljött ellensége, gyomot vetett a búza közé, majd odébbállt.

26 Mikor aztán szárba szökött és gyümölcsöt termett, akkor láthatóvá lett a gyom is.

27 Ekkor odamentek a gazdához a rabszolgái s így szóltak hozzá: Uram, hiszen te nemes magot vetettél szántóföldedbe, honnan van hát benne a gyom?

28 Valamilyen ellenséges *indulatú* ember tette ezt – mondta a gazda –, mire a rabszolgák megkérdezték: Akarod-e, hogy elmenjünk és összeszedjük?

29 De ő így szólt: Nem. Esetleg mikor a gyomot szeditek, vele együtt a búzát is gyökerestül kihúznátok.

30 Hagyjátok, hadd nőjön aratásig a kettő együtt! Aratás idején majd megmondom az aratóknak: Először a gyomot szedjétek össze és kössétek kévébe, hogy megégjen, a búzát pedig csűrömbe gyűjtsétek!"

31 Más példázatot is adott eléjük: „A mennyeknek királysága mustármaghoz hasonló, melyet fog és szántóföldjébe vet az ember.

32 A *mustármag* valamennyi magnál kisebb, de ha megnő, nagyobb a veteményeknél, sőt fává lesz, úgyhogy az ég madarai rászállnak, és ágai között fészkelnek."

33 Más példázatot mondott nekik: „A mennyek királysága kovászhoz hasonló, melyet elővesz, és három mérce liszt közé rejt az asszony, s várja, hogy az egész megkeljen."

34 Mindezeket Jézus példázatokban mondta a sokaságnak, példázat nélkül semmit sem szólt nekik,

35 hogy beteljesedjék a prófétán át kimondott ige. *A próféta* így szólt: „Példázatokra nyitom ajkamat, kimondom a föld megalapítása óta elrejtett titkokat."

36 Ezután Jézus ott elbocsátotta a sokaságot és hazament. Tanítványai hozzájárultak és így szóltak: „Világosítsd meg nekünk a szántóföldbe vetett gyom példázatát!"

37 „Az, aki a nemes magot veti – felelte ő – az embernek Fia.

38 A szántóföld a világ. A nemes mag jelenti a királyság fiait, a gyom a rossznak fiait.

39 Az ellenség, aki a gyomot vetette, a vádló. Az aratás a kornak befejezéséhez jutása, az aratók az angyalok.

40 Mármost, ahogy a gyomot összeszedik, és tűzben elégetik, úgy lesz a kornak befejezésekor is.

41 Az embernek Fia elküldi majd angyalait, s azok az ő királyságából összeszednek minden kelepcét, azokkal együtt, akik a törvényt megrontják

42 és a tüzes kemencébe vetik őket. Ott lesz csak sírás és fogcsikorgatás.

43 Akkor az igazságosak, mint a nap fognak felragyogni Atyjuknak királyságában. Akinek füle van, hallja meg!

44 A mennyek királysága hasonló a szántóföldben elrejtett kincshez, melyet megtalált egy ember, aztán elrejtette, majd örömében elment, eladta mindenét, amije volt és megvásárolta azt a szántóföldet.

45 Ismét csak hasonló a mennyek királysága egy kereskedőhöz, aki szép gyöngyöket keresett

46 és mikor talált egy nagy értékű gyöngyöt, elment, eladta mindenét, amije volt és megvette azt.

47 Újra csak hasonló a mennyek királysága a kerítőhálóhoz, mely mikor a tóba vetik, mindenfajta *halat* összefog,

48 mikor aztán megtelik, kivonják a partra, leülnek, s a használhatókat edényekbe szedik, a hitványakat kivetik.

49 Ekképpen lesz a kornak befejezésekor: az angyalok kimennek, a rosszakat az igazságosaktól különválasztják,

50 majd a tüzes kemencébe vetik őket, ott lesz *csak* sírás és fogcsikorgatás."

51 „Nyertetek-e belátást mind e dolgokba?" „Nyertünk" – felelték neki –,

52 mire ezt mondta nekik: „Ezért minden írástudó, akit a mennyek királyságára megtanítottak, hasonló a gazdaemberhez, aki kincsei közül hol új, hol régi dolgokat hoz elő."

53 Az történt, hogy amikor Jézus e példázatoknak végére jutott, eltávozott onnan.

54 Szülővárosába ment és ott zsinagógájukban úgy tanította őket, hogy megdöbbenve szóltak: „Honnan kapta ez ezt a tudományt? *Honnan* vannak hatalmas tettei?

55 Hát nem az építőmester fia ez? Nem Máriának hívják az anyját? Ugye hogy Jakab, József, Simon, Júdás a testvérei?

56 S a húgai is mind nálunk vannak? Honnan kapta mind e hatalmat?"

57 És belebotolva tőrbe estek. Jézus pedig ezt mondta nekik: „Sehol sincs a próféta megbecsülés híján, csak a saját szülővárosában, a saját házában."

58 Hitetlenségük miatt nem is mutatta ott meg hatalmának egy jelét sem.

14. RÉSZ

1 Abban az időben hallott Heródes negyedes fejedelem Jézusról.

2 Azt mondta róla szolgáinak: Bemerítő János *ez az ember.* Ő kelt fel a halottak közül. Azért működnek benne e hatalmas erők."

3 Mert Heródes fogatta el Jánost, ő bilincseltette meg s vetette tömlöcre, saját testvérbátyjának, Fülöpnek feleségéért, Heródiásért.

4 János ugyanis azt mondta neki: „Nem szabad őt megtartanod."

5 Mikor meg akarta őt ölni, megijedt a tömegtől, mert prófétának tartották.

6 Mikor azonban Heródesnek születésnapja lett, Heródiás lánya táncolni kezdett a *terem* közepén s úgy megtetszett Heródesnek,

7 hogy esküvel fogadta, hogy odaad neki mindent, amit csak kér tőle.

8 *A leány*, akit anyja előzőleg rávett *a dologra*, így szólt: „Add ide nekem egy tálban Bemerítő János fejét!"

9 A király elszomorodott, de esküje miatt s a vendégekért megparancsolta, hogy adják meg neki.

10 Így küldött el a király s fejeztette le Jánost a tömlöcben.

11 Mikor aztán a fejét elhozták egy tálban, odaadta a leánynak, az meg elvitte anyjának.

12 János tanítványai erre odamentek, elvitték a holttestet és eltemették. Azután útra keltek és Jézusnak is hírül adták *a dolgot.*

13 Mikor Jézus meghallotta *a hírt*, hajón félrevonult onnan egyedül egy puszta helyre. Ahogy azonban a sokaság ezt meghallotta, a városból gyalog utánamentek.

14 Úgyhogy, mikor *Jézus a bárkából* kilépett, nagy tömeget látott. Szánalomra gerjedt irántuk, s akik közülük gyengék voltak, azokat gyógyítani kezdte.

15 Mikor már későre járt az idő, hozzáléptek a tanítványok és így szóltak: „Puszta ez a hely, az idő is elmúlt már, bocsásd el hát a tömeget, hadd menjenek el a falvakba, hadd vásároljanak maguknak ennivalót."

16 Jézus azonban ezt felelte nekik: „Nincs szükségük arra, hogy elmenjenek, adjatok nekik ti enni."

17 „Nincs egyéb nálunk, mint öt kenyér és két hal" – felelték azok neki.

18 „Hozzátok ide!" – felelte *Jézus.*

19 Aztán parancsot adott, hogy ültessék le a sokaságot a fűbe. Azután fogta az öt kenyeret és a két halat, az égre tekintett s megáldotta azokat. Majd megtörve a kenyereket, odaadta a tanítványoknak, azok meg a sokaságnak.

20 Mindannyian ettek és jóllaktak, végül tizenkét tele kosárral szedték össze a fennmaradt darabokat.

21 Az étkező férfiak mintegy ötezren voltak, asszonyokon és gyermekeken kívül.

22 Ezután mindjárt arra kényszerítette tanítványait, hogy szálljanak be a hajóba, és amíg majd ő a sokaságot elbocsátja, előtte menjenek át a túlsó partra.

23 Azonban miután elbocsátotta a tömeget, egyedül felment a hegyre imádkozni. Már késő volt és egyedül tartózkodott ott.

24 A hajó pedig már sok stádiumnyira volt a száraztól, s a hullámoktól hányt-vetetten, mivel ellenükbe fújt a szél.

25 Az éjszaka negyedik őrsége idején aztán *Jézus* a tavon járva hozzájuk ment.

26 A tanítványok azonban, ahogy a tavon járva meglátták őt, megriadtak. Azt mondták, hogy kísértet és a félelemtől felkiáltottak.

27 Jézus azonban azonnal szólni kezdett hozzájuk." Bízzatok! Én vagyok! Ne féljetek!" – mondta.

28 Erre megszólalt Péter és így beszélt hozzá: „Uram, ha te vagy, parancsold meg, hogy hozzád mehessek a habokon!"

29 „Jöjj!" – mondotta ő. Péter ekkor leszállt a hajóról s a habokon járva Jézushoz ment.

30 De mikor a szelet nézte, megijedt, süllyedni kezdett és felkiáltott: „Uram, ments meg!"

31 Jézus rögtön kinyújtotta a kezét, megkapta őt, és ezt mondta neki: „Kishitű, miért kételkedtél?"

32 Mikor a hajóba felhágtak, alábbhagyott a szél.

33 Akik pedig a hajóban voltak, eléje borultak és így szóltak: „Te valóban Isten Fia vagy!"

34 Átkelés után kiléptek Genezáretben a szárazra.

35 Mikor annak a helynek lakói felismerték őt, szétküldtek az egész környékre, odavittek mindenkit, aki gonoszul szenvedett

36 s rimánkodva kérték, *engedje meg*, hogy csak köpenyének bojtját érinthessék, s akik csak megérintették, megmenekedtek *a bajból.*

15. RÉSZ

1 Akkoriban Jeruzsálemből farizeusok és írástudók mentek Jézushoz és megkérdezték:

2 „Tanítványaid miért hágják át a vének hagyományát azzal, hogy evéskor a kezüket nem mossák meg?”

3 *Jézus* ezt felelte nekik: „Miért hágjátok át ti is Istennek parancsolatát hagyományaitokért?

4 Az Isten ugyanis ezt mondta: Tiszteld atyádat és anyádat! Továbbá: Azt, aki gonoszat mond atyjára vagy anyjára, ki kell végezni!

5 Ezzel szemben ti ezt mondjátok: Aki így szól atyjához vagy anyjához: Áldozati adománnyal tudok csak használni neked,

6 annak már nem kell tisztelnie sem atyját, sem anyját. Isten szavát erőtlenné tettétek hagyományotokért.

7 Képmutatók! Helyesen prófétálta felőletek Ézsaiás:

8 Ez a nép ajkával tisztel engem, de a szívük messze távol van tőlem.

9 Hiábavaló a nekem adott tiszteletük, ha emberi parancsolatokat foglalnak tanításaikba.”

10 Majd magához szólította a sokaságot és így szólt hozzájuk: „Halljátok és lássátok be,

11 Nem az fertőzi meg az embert, ami a száján bemegy, hanem az, ami kijön a száján, az fertőzi meg az embert.”

12 Akkor hozzámentek a tanítványok és így szóltak: „Tudod-e, hogy a farizeusok belebotlottak a beszédedbe és tőrbe estek, amikor azt meghallották?”

13 Ő ezt felelte rá: „Gyökerestől kivész majd minden ültetés, melyet nem mennyei Atyám ültetett.

14 Hagyjátok őket! Vakoknak vak vezetői ők. Ha pedig vak vezet világtalant, mindkettő verembe esik.”

15 Majd Péter szólította meg őt: „Magyarázd meg nekünk a példázatot!”

16 – „Még belőletek is ennyire hiányzik a belátás – mondotta –,

17 nem értitek, hogy ami a szájon bemegy, a hasba jut, azután meg az árnyékszékre vetik ki?

18 Ellenben ami a szájon kijön, a szívből kerül elő s ez az, ami fertőzi az embert.

19 Mert gonosz fontolgatások, gyilkos, házasságtörő, parázna, tolvaj *szándékok*, hamis tanúskodások, káromlások a szívből kerülnek elő.

20 Ezek fertőzik az embert, ellenben a mosdatlan kézzel evés nem fertőzi az embert.”

21 Jézus aztán elment onnan s Tírusz és Szidon vidékére vonult vissza.

22 Egyszer csak azokról a vidékekről egy kananita asszony jött elő s kiáltva szólott: „Könyörülj rajtam Uram, Dávidnak Fia! Lányom ördöngős és gonoszul *szenved.*”

23 De ő nem felelt neki egy szóval sem. Tanítványai hozzáléptek és kérték: „Bocsásd el, mert kiáltozik utánunk!”

24 Ám ő így szólt: „Nem küldtek engem másokhoz, csak Izráel házának elveszett juhaihoz.”

25 Az asszony mégis odament, földreborult előtte s úgy kérte: „Uram segíts rajtam!”

26 Ám ő ezt felelte: „Nem szép dolog a kenyeret a gyermekektől elvenni, s az ölebeknek vetni oda.”

27 „Uram! – válaszolta *az asszony* –, az ölebek is esznek az uruk asztaláról aláhulló morzsákból.”

28 Ekkor megszólalt Jézus: „Asszony – mondta neki – nagy a hited. Legyen neked, ahogy akarod!” És leánya abban az órában meggyógyult.

29 Ezután Jézus onnan eltávozóban a galileai tó partjára érkezett. Ott felment egy hegyre és leült.

30 Nagy tömeg ment hozzá, sánták, bénák, vakok, némák és sok másféle *beteg* volt velük, s odatették őket *az Úr* lábához. Ő pedig gyógyította őket,

31 úgyhogy a sokaság csodálkozva látta, hogy a némák beszélnek, a bénák épekké *lesznek*, a sánták járnak, a vakok látnak, s dicsőítették Izráel Istenét.

32 Jézus aztán magához hívta tanítványait és megszólalt: „Megszántam a tömeget, mert három nap óta vannak már velem és nincs mit enniük, nem akarom őket étlen elbocsátani, hátha kidőlnek az úton.”

33 A tanítványok azt mondották: „Honnan volna nekünk a pusztaságban annyi kenyerünk, hogy ekkora tömeget jóllakassunk?”

34 „Hány kenyeretek van?” – kérdezte tőlük Jézus.” Hét és egy kevés halacskánk” – felelték azok.

35 Erre megparancsolta, hogy a sokaság telepedjék a földre,

36 aztán fogta a hét kenyeret és a halakat, hálát adott, megtörte s odaadta a tanítványoknak, a tanítványok pedig a sokaságnak.

37 Mind ettek, jól is laktak, majd hét tele kosárral szedték fel a megmaradó darabokat.

38 Négyezren voltak a férfiak, akik ettek, asszonyokon és gyermekeken kívül.

39 Aztán elbocsátotta a sokaságot és beszállt a hajóba.

16. RÉSZ

1 Magdala vidékeire érkezett és ott farizeusok és szadduceusok mentek hozzá, hogy kísértsék őt. Azt kívánták tőle, hogy a mennyből jelt mutasson nekik.

2 De ő ezt a nyilatkozatot tette előttük: „Mikor jön az este, azt mondjátok: Tiszta idő lesz, mert tűzpiros az ég!

3 Kora reggel meg: Ma vihar lesz, mert piros és amellett borult az ég! Annyi tudásotok van, hogy az ég arcát megítéljétek, de az idők jeleit nem vagytok képesek *megítélni.*

4 Rossz, házasságtörő nemzedék jelt keres, mégsem adnak neki más jelt, mint Jónás jelét.” Azzal otthagyta őket és odábbment.

5 A tanítványok átkeltek a túlsó partra, de elfelejtettek kenyeret vinni magukkal.

6 Jézus rájuk szólt: „Vigyázzatok! Őrizkedjetek a farizeusok és szadduceusok kovászától!”

7 Azok meg, ahogy fontolgatták magukban a dolgot, így szóltak: „Mert nem hoztunk kenyeret magunkkal?”

8 Jézus észrevette s megkérdezte: „Mit fontolgattok magatokban, ti kishitűek? Hogy nincs kenyeretek?

9 Még most sem *értitek?* Nem emlékeztek az ötezernek öt kenyerére, s hogy hány kosárral kaptatok?

10 Sem a négyezer hét kenyerére s hogy hány kosárral kaptatok?

11 Hogy lehet, hogy mégsem értitek, hogy nem kenyerekről szóltam nektek? Hát csak őrizkedjetek a farizeusok és szadduceusok kovászától!”

12 Akkor látták be, hogy nem kenyérkovászról szólt, hanem arról, hogy a farizeusok és szadduceusok tanításától őrizkedjenek.

13 Mikor pedig Jézus Fülöp Cézáreájának környékére érkezett, megkérdezte tanítványait: „Mit mondanak az emberek, ki az embernek Fia?”

14 Azok ezt válaszolták: „Némelyek Bemerítő Jánosnak mondják, mások Illésnek, egyesek Jeremiásnak, vagy a próféták közül egynek.”

15 „Hát ti kinek mondtok engem?” – kérdezte tovább tőlük.

16 Mire Simon Péter ezt felelte: „Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia!”

17 Mire Jézus a következőt felelte neki: „Boldog vagy Simon, Jónás fia, mert hús és vér nem leplezhette le előtted *ezt*, csak az én mennybéli Atyám.

18 Én meg azt mondom neked: Te Péter *(kősziklа)* vagy! Én ezen a kősziklán építem fel majd az én eklézsiámat s azon még a láthatatlan ország *(Hádész)* kapui sem vehetnek majd erőt.

19 Odaadom majd neked a mennyek királyságának kulcsait, úgyhogy ha valamit a földön megkötnél, az a mennyekben is kötve lesz, s ha valamit a földön feloldanál, a mennyekben is oldva lesz.”

20 Azután *keményen* rászólt a tanítványokra, hogy senkinek meg ne mondják, hogy ő a Krisztus.

21 Akkortól fogva kezdett Jézus tanítványai előtt arra célozgatni, hogy neki Jeruzsálembe kell mennie, s ott a vének, főpapok és írástudók részéről sok szenvedést eltűrnie, megölettetnie, de harmadnapon feltámadnia.

22 Erre Péter magához vonta Jézust és korholni kezdte őt: „Irgalmat neked, Uram! Nem fog ez megtörténni veled.”

23 Erre ő visszafordult s azt mondta Péternek: „Eredj a hátam mögé sátán. Kelepce vagy nekem, mert nem az Isten *dolgain* jár az eszed, hanem az emberek dolgain.”

24 Akkortájt így szólt Jézus tanítványaihoz: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét és kövessen.

25 Mert aki lelkét meg akarná menteni, el fogja veszíteni, ha pedig valaki érettem elveszítené lelkét, meg fogja találni azt.

26 Ugyan mi haszna lenne az embernek abból, ha az egész világot megnyerné, lelke pedig kárba veszne? Vagy mit adhat majd az ember cserébe a lelkéért?

27 Mert kell, hogy az ember Fia eljöjjön angyalaival Atyjának dicsőségében, s akkor kinek-kinek megfizet majd cselekvéséhez mérten.

28 Bizony azt mondom nektek, hogy vannak némelyek az itt állók közül olyanok, akik halált nem kóstolnak addig, amíg meg nem látják az embernek Fiát királyként eljönni."

17. RÉSZ

1 Hat nap múltán Jézus magához vette Pétert, Jakabot, meg testvérét, Jánost és felvitte őket egyedül egy igen magas *hegyre.*

2 Aztán a szemük láttára átalakult, az arca világítani kezdett, mint a nap, ruhái olyan fehérek lettek, mintha napfényből volnának.

3 Egyszerre láthatóvá lett nekik Mózes és Illés is, amint vele beszélgettek.

4 „Uram – szólt Péter Jézushoz – kellemes itt lennünk! Ha akarod, három sátrat készítek, egyet neked, egyet Mózesnek és egyet Illésnek."

5 Még beszélt, mikor hirtelen fénylő köd árnyéka esett rájuk s a ködből hang hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, ő nyerte el tetszésemet! Hallgassatok reá!"

6 Mikor a tanítványok ezt meghallották, arcukra borultak és nagyon megijedtek.

7 De hozzájuk lépett Jézus, megérintette őket és így szólt: „Keljetek fel, ne féljetek!"

8 Mikor azonban szemüket felemelték, senki mást nem láttak, csak Jézust egyedül.

9 Mialatt lementek a hegyről, Jézus megparancsolta nekik: „Senkinek se mondjátok el a látomást, míg az embernek Fia a halottak közül fel nem támad."

10 A tanítványok aztán megkérdezték őt: „Miért mondják az írástudók, hogy előbb Illésnek kell eljönnie?"

11 „Illés ugyan eljön – felelte – s helyre fog mindent állítani,

12 azt mondom azonban nektek, hogy Illés már eljött, de nem ismertek rá, hanem kényük-kedvük szerint bántak vele. Így kell az ember Fiának is szenvednie tőlük."

13 Akkor látták be a tanítványok, hogy Bemerítő Jánosról beszélt nekik.

14 Mikor a sokasághoz érkeztek, egy ember hozzálépett, térdreborult előtte

15 és így szólt: „Uram, könyörülj a fiamon, mert holdkóros és gonoszul szenved. Sokszor esik ugyanis tűzbe, sokszor vízbe.

16 Elvittem őt tanítványaidhoz is, de képtelenek voltak meggyógyítani őt."

17 Megszólalt ekkor Jézus: „Óh, hitetlen, elfajult nemzedék! Meddig leszek még veletek? Meddig hordozlak még titeket? Hozzátok őt ide hozzám!"

18 Jézus aztán keményen rászólt s arra kiment belőle az ördögi *szellem*, *a* fiú pedig attól az órától fogva meggyógyult.

19 A tanítványok aztán külön odamentek Jézushoz és megkérdezték: „Miért nem voltunk képesek mi kiűzni azt?"

20 „Kishitűségetek miatt" felelte nekik." Bizony azt mondom nektek, ha csak mustármagnyi hitetek volna, s azt mondanátok ennek a hegynek: Eredj át innen amoda! Átmenne. Semmi sem lesz nektek lehetetlen.

21 *Ez a fajta pedig nem távozik el*, *csak imádságra és böjtölésre.*"

22 Mikor Galileában összejöttek, Jézus ezt mondta nekik: „Kell, hogy az embernek Fiát átadják az emberek kezébe,

23 azok meg fogják ölni, de a harmadik napon fel fog támadni." Erre igen elszomorodtak.

24 Mikor Kapernaumba érkeztek, odamentek a kétdrachmaszedők Péterhez és megkérdezték: „Hát a tanítótok nem fizeti a két drachmát?"

25 „Megfizeti" – felelte Péter. De mikor hazaért, Jézus megelőzte őt ezzel a kérdéssel: „Hogy vélekedsz Simon? Kiktől szednek vámot és adót a föld királyai? Fiaiktól, vagy az idegenektől?"

26 *Péter* azt felelte: „Az idegenektől!" „Akkor tehát a fiak mentesek – válaszolta Jézus. –

27 De hogy belénk ne ütközzenek, és tőrbe ne essenek, eredj a tóra, vesd ki horgodat, vond ki az első feljövő halat, ha annak a száját kinyitod, egy sztátért találsz majd benne. Fogd azt s add oda nekik értem és magadért."

18. RÉSZ

1 Abban az órában a tanítványok odamentek Jézushoz és azt kérdezték: „Ugyan ki a legnagyobb a mennyek királyságában?”

2 Ő erre magához hívott egy gyermeket, közéjük állította

3 és így szólt: „Bizony azt mondom nektek, ha meg nem fordultok, és olyanok nem lesztek, mint a gyermekek, még csak be sem mentek a mennyek királyságába.

4 Aki tehát annyira lealázza magát, mint ez a gyermek, az lesz a legnagyobb a mennyek királyságában.

5 S aki az én nevemben magához fogad egy ilyen gyermeket, engem fogad magához.

6 Aki tőrbe ejt egyet e kicsinyek közül, akik bennem hisznek, annak hasznára volna, ha malomkövet akasztanának a nyakába, s a tengerbe süllyedne.

7 Jaj a világnak a kelepcék miatt! Mert kikerülhetetlenek, hogy kelepcék támadjanak, azonban jaj annak az embernek, aki által keletkeznek a kelepcék.

8 Ha kezed vagy lábad ejt tőrbe, vágd le és vesd el magadtól, jobb neked, hogy bénán vagy sántán menj be az életre, minthogy két kézzel vagy két lábbal vessenek az örök tűzre.

9 S ha szemed visz kelepcébe, vájd ki, vesd el magadtól, jobb, ha egy szemmel mégy be az életre, minthogy két szemmel vessenek a tüzes gyehennára.

10 Jól vigyázzatok, hogy e kicsinyek közül egyről megvetőleg ne gondolkozzatok. Mert azt mondom nektek, angyalaik a mennyekben mindenkor látják mennybéli Atyám orcáját.

11 *Azért jött az ember Fia, hogy megmentse, ami elveszett.*

12 Mi a véleményetek? Ha egy embernek száz juha volna, s azok közül egy eltévelyednék, nem hagyná-e a kilencvenkilencet a hegyeken s nem menne-e el, hogy megkeresse az eltévedtet?

13 Ha pedig úgy történnék, hogy megtalálja, bizony azt mondom, jobban örülne neki, mint a kilencvenkilencnek, mely nem tévelyedett el.

14 Így van ez! S a ti mennybéli Atyátok nem akarja, hogy e kicsinyek közül egy is elvesszen.

15 Ha testvéred vétkeznék, eredj, győzd meg őt négyszemközt egyedül. Ha hallgat rád, megnyerted testvéredet.

16 Ha pedig nem hallgat rád, vigyél magaddal egyet, vagy kettőt, hogy két vagy három tanú szája erősítsen meg minden szót.

17 Ha rájuk sem hallgatna, mondd meg a gyülekezetnek. Ha a gyülekezetre sem hallgatna, olyan legyen neked, mintha pogány vagy vámszedő volna.

18 Bizony azt mondom nektek, hogy amit a földön megköttök, a mennyben is kötve lesz, és amit csak megoldotok a földön, a mennyben is oldva lesz.

19 Ismét mondom nektek, hogyha közületek ketten a földön bármi dolog felől is megegyeznek, és azt kérik, mennybéli Atyám meg fogja nekik adni.

20 Mert ahol az én nevemben ketten vagy hárman összegyűlnek, közöttük vagyok.”

21 Ekkor Péter lépett hozzá s megkérdezte: „Hányszor vétkezhet ellenem testvérem úgy, hogy meg kell bocsátanom neki? Hétszer is?”

22 Jézus ezt felelte neki: „Nem azt mondom neked, hogy hétszer, hanem akár hetvenhétszer.

23 Ezért a mennyek királysága olyan királyhoz hasonló, aki le akarta számoltatni rabszolgáit.

24 Mikor a számonkérést elkezdte, hozzávittek valakit, aki tízezer talentummal volt adósa.

25 Mivel nem volt miből megadni, megparancsolta a király, hogy adják el őt, a feleségét, a gyermekeit és mindenét, amije van, s abból fizessék meg *tartozását.*

26 Leborult hát a rabszolga, *a földet* csókolta előtte s úgy kérte: Légy hosszútűrő velem s mindent meg fogok adni neked.

27 Az úr szánalomra gerjedt a rabszolga iránt és elbocsátotta őt, tartozását is elengedte.

28 Ahogy az a rabszolga elment, rátalált egyik rabszolgatársára, aki neki száz dénárral tartozott. Megragadta azt, fojtogatta, s azt mondta neki: Add meg, amivel tartozol.

29 Leborult hát a rabszolgatársa s úgy esengett neki: Légy hosszútűrő velem s mindent megadok neked.

30 De az nem volt rá hajlandó, hanem elment s tömlöcbe vettette, amíg tartozását lerója.

31 Mikor rabszolgatársai a történteket látták, rendkívül elszomorodtak, elmentek és felvilágosították a királyt mind a felől, ami történt.

32 Ekkor ura magához hívatta, és ezt mondta neki: Gonosz rabszolga! Én a te tartozásodat ezután, hogy rimánkodtál nekem, mind elengedtem.

33 Hát nem kellett volna-e neked is könyörülnöd rabszolgatársadon, mint ahogy én könyörültem rajtad?

34 Ekkor megharagudott az ura s a kínzóknak adta őt át arra az időre, míg tartozását mind meg nem fizeti neki.

35 Mennyei Atyám is így fog tenni veletek, ha mindenikőtök szívből meg nem bocsát testvérének."

19. RÉSZ

1 Az történt, hogy amikor Jézus ezeket a beszédeket befejezte, továbbment Galileából és a Jordánon túl Júdea határába érkezett.

2 Nagy tömeg követte oda, s ott gyógyította őket.

3 Farizeusok is mentek hozzá s kísértették őt. Azt kérdezték tőle: „Szabad-e bármilyen okból feleséget elbocsátani?"

4 Ezt felelte nekik: „Nem olvastátok-e, hogy a Teremtő kezdettől fogva férfivá és nővé alkotta őket

5 és ezt mondta nekik: Ebből az okból a férfi elhagyja atyját és anyját, és feleségéhez ragaszkodik, úgyhogy a kettő egy hússá lesz?

6 Így hát többé nem két, hanem egy hús ők. Amit hát az Isten egy igába fogott, ember azt szét ne válassza."

7 „Hát akkor – kérdezték tőle – Mózes miért rendelkezett úgy, hogy válólevelet kell adni, s úgy bocsátani el az asszonyt?"

8 „Mert Mózes – felelte nekik keményszívűségetekre tekintett, amikor megengedte nektek, hogy elbocsássátok feleségeiteket. Kezdettől fogva azonban nem volt ez így.

9 Azt mondom hát nektek, hogyha valaki feleségét – más okból, mint paráznaságért – elbocsátja, és mással kél össze, házasságot tör."

10 „Ha ilyen az ember *ügye* az asszonnyal mondották tanítványai –, akkor nem hasznos dolog a házasodás."

11 *Jézus* ezt felelte: „Nem mindenkiben van helye ennek az igének, hanem csak azokban, akiknek képesség adatott annak befogadására.

12 Vannak ugyanis heréltek, akik anyjuk méhétől fogva úgy születtek, vannak heréltek, akiket az emberek heréltek ki és vannak heréltek, akik a mennyek királyságáért magukat herélték ki. Aki képes arra, hogy ennek az igének helyet adjon, az adjon neki helyet."

13 Ekkoriban gyermekeket vittek hozzá, hogy – kezét rájuk vesse és imádkozzék értük, tanítványai azonban korholták őket.

14 Ám Jézus így szólt: „Engedjétek ide a gyermekeket! Ne akadályozzátok őket abban, hogy hozzám jöjjenek, mert ilyeneké a mennyek királysága."

15 S az után, hogy kezét rájuk vetette, elment onnan.

16 Egyszer csak valaki hozzáment és megszólította: „Tanító, mi az a jó, amit tennem kell, hogy az örök élet enyém lehessen?"

17 „Miért kérdezel engem a jó felől?" – felelte neki." Csak egy a jó! Ha pedig az életre be akarsz menni, őrizd meg a parancsolatokat!"

18 „Melyeket?" – kérdezte tőle, mire Jézus ezt felelte: „Ezeket: Ne ölj! Ne törj házasságot! Ne lopj! Hamis tanúságot ne *tégy!*

19 Tiszteld atyádat és anyádat! Továbbá: Szeresd felebarátodat, mint magadat!"

20 Az ifjú ezt válaszolta neki: „Ezeket megőriztem. Mi hiányom van még?"

21 Jézus ezt felelte neki: „Akarod a végső célt elérni? Eredj el, add el vagyonodat, oszd el a szegényeknek s kincsed lesz a mennyben. Aztán jer, kövess engem!"

22 Mikor az ifjú ezt a szót meghallotta, megszomorodott és elment, mert sok szerzeménye volt.

23 Jézus pedig így szólt tanítványaihoz: „Bizony azt mondom nektek, hogy a gazdag nehezen megy be a mennyek királyságába.

24 Újra csak azt mondom nektek: Kevesebb fáradtsággal megy be valahova egy teve egy tű fokán keresztül, mint ahogy a gazdag megy be a mennyek királyságába."

25 Ahogy tanítványai ezt meghallották, nagyon megdöbbentek és így szóltak: „Ki menekülhet meg tehát akkor?"

26 Jézus azonban rájuk nézett és ezt mondta nekik: „Embereknél ez lehetetlen, de minden lehetséges az Istennél."

27 Erre Péter megszólalt: „Lám, mi mindent elhagytunk, és téged követtünk. Mi lesz hát akkor velünk?”

28 Jézus ezt válaszolta nekik: „Bizony azt mondom nektek, hogy ti, akik követtek engem, majd az újonnan születéskor, mikor az embernek Fia dicsőséges trónjára fog ülni, ti magatok is tizenkét trónon fogtok ülni, s így fogjátok ítélni Izráel tizenkét nemzetségét.

29 Mindenki, aki az én nevemért házakat, testvéreket, apát, anyát, gyermekeket vagy szántóföldeket elhagyott, ezeknek sokszorosát fogja kapni, és örökrészül kap örök életet.

30 Sok első lesz majd akkor utolsó és sok utolsó első.

20. RÉSZ

1 A mennyeknek királysága ahhoz a gazdához hasonlít, aki mindjárt reggel kiment, hogy napszámosokat fogadjon fel szőlőjébe.

2 Miután a munkásokkal napi egy dénárban megegyezett, elküldte őket szőlőjébe.

3 Három óra tájban kiment és másokat látott henyén állni a piacon,

4 azoknak is azt mondta: Menjetek el ti is a szőlőbe, és ami igazságos, megadom majd néktek.

5 Azok pedig kimentek. Hat és kilenc óra tájban is kiment és hasonlóképpen tett.

6 Mikor tizenegy óra tájban kiment s újra ott talált némelyeket állva, így szólt hozzájuk: Mit álltok itt egész nap henyén?

7 Mert senki sem fogadott fel minket – felelték neki. Menjetek el ti is a szőlőbe, szólt hozzájuk.

8 Mikor aztán este lett, a szőlősgazda így szólt tiszttartójához: Hívd a munkásokat és add meg a bérüket! Kezdd az utolsókon, míg *majd* az elsőkhöz *jutsz.*

9 Eljöttek azok, akiket tizenegy óra körül fogadtak fel, s egy dénárt kaptak.

10 Mikor az elsők mentek oda, azt gondolták, hogy többet fognak kapni, de ők is csak egy-egy dénárt kaptak.

11 S amikor megkapták, zúgolódtak a gazda ellen.

12 Azt mondták: Ezek az utolsók csak egy óráig végezték a munkát, te mégis egyenlőkké tetted őket velünk, akik a napnak terhét és izzó hevét viseltük.

13 De az mindegyiknek ezt felelte: Pajtás, én nem vagyok hozzád hamis. Hát nem egy dénárban egyeztél meg velem?

14 Vedd, ami tied és eredj. Én ennek az utolsónak ugyanannyit akarok adni, mint neked.

15 Vajon nem szabad nekem az enyémmel azt tennem, amit akarok? Vagy a te szemed azért rossz, mert én jó vagyok?

16 Ekképpen lesznek az utolsók elsőkké és az elsők utolsókká.”

17 Mikor Jézus arra készült, hogy Jeruzsálembe felmenjen, külön maga mellé vette a tizenkettőt s az úton így beszélt velük:

18 „Most felmegyünk Jeruzsálembe, s az embernek Fiát át fogják adni a főpapoknak és írástudóknak. Azok halálra fogják őt ítélni

19 s majd átadják a nemzeteknek, hogy kicsúfolják, megostorozzák és megfeszítsék, de harmadik napon fel fog támadni.”

20 Ekkor hozzálépett Zebedeus fiainak anyja a fiaival együtt s lábához borult, hogy valamit kérjen tőle.

21 „Mit akarsz?” – kérdezte őt az Úr, s az így felelt neki: „Mondd ki, hogy két fiam jobb– és balkezed felől üljön királyságodban.”

22 Jézus azonban ezt válaszolta neki: „Nem tudjátok, mit kértek! Vajon képesek vagytok kiinni azt a poharat, melyet nekem kell kiinnom?” – „Képesek vagyunk” – felelték.

23 Mire ő ezt mondta nekik: „Poharamból ugyan inni fogtok, de a jobb-, vagy baloldalamon való ülést nem az én dolgom megadni, hanem azoké lesz, akiknek Atyám elkészítette.”

24 Mikor a tíz ezt meghallotta, bosszankodott a két testvéren.

25 Jézus azonban magához hívta őket, és ezt mondta: „Tudjátok, hogy a nemzeteket fejedelmeik uralmuk alá hajtják, s nagyjaik hatalmukba kerítik őket.

26 Köztetek nem így van, hanem aki közületek nagy akar lenni, kiszolgálja majd *a többit*,

27 s aki köztetek első akar lenni, rabszolgátok lesz.

28 Mint ahogy az embernek Fia sem azért jött, hogy kiszolgálják, hanem hogy ő szolgáljon másokat, s hogy lelkét sokakért odaadja váltságul.”

29 Mikor Jerikóból eltávoztak, nagy tömeg követte őt.

30 Két vak ült az út mentén, s ahogy meghallották, hogy Jézus arra megy el, kiáltozni kezdtek: „Uram, könyörülj rajtunk, Dávidnak Fia!”

31 A sokaság azonban dorgálta őket, hogy hallgassanak, csakhogy azok annál jobban kiáltozták: „Uram, könyörülj rajtunk, Dávidnak Fia!”

32 Jézus erre megállt és fennhangon szólította őket: „Mit akartok, mit tegyek veletek?”

33 „Uram – felelték azok neki –, hogy a szemünk megnyíljék!”

34 Jézus ekkor szánalomra gerjedt irántuk és megérintette szemüket, azoknak meg azonnal megnyílt a szemük és követték őt.

21. RÉSZ

1 Mikor Jeruzsálemhez közel jutottak s az Olajfák hegyére, Betfagéba elérkeztek, akkor Jézus elküldött két tanítványt.

2 „Menjetek a szemközt levő faluba – mondta nekik – s ott azonnal leltek egy megkötött szamarat és vele csikaját. Oldjátok el azokat és vezessétek hozzám.

3 Ha pedig valaki valamit szólna nektek, csak mondjátok: Az Úrnak van szüksége rájuk! Azonnal el fogja bocsátani őket.”

4 Azért történt ez így, hogy beteljesedjék a prófétán át szólt ige:

5 „Mondjátok meg Sion leányának: Nézd, királyod érkezik hozzád szelíden, szamárháton, járomba tört állat csikóján ülve.”

6 A tanítványok elmentek és úgy cselekedtek, ahogy Jézus elrendelte nekik,

7 elhozták a szamarat és a csikót, ráhelyezték köpenyeiket, ő meg felült azokra.

8 A tömeg legnagyobb része pedig köpenyét terítette az útra, mások ágakat tördeltek a fákról és beszórták velük az utat.

9 A sokaság pedig, mely részben előtte ment, részben követte, ezt kiáltozta: „Hozsánna Dávid Fiának! Áldott, ki az Úr nevében jő! Hozsánna a magasságokban!”

10 Mikor aztán Jézus bement Jeruzsálembe, az egész város megmozdult és azt kérdezték: „Ki ez?”

11 A sokaság ezt felelte rá: „Ő a próféta, a galileai Názáretből való Jézus.”

12 Jézus aztán bement a templomba s kiűzte onnan mindazokat, akik a templomban adtak és vettek, a pénzváltók asztalait felforgatta, úgyszintén a galambárusok székeit

13 és ezt mondta: „Meg van írva: Házamat imádság házának fogják hívni. Ám ti azt latrok barlangjává teszitek.”

14 Majd vakok és sánták mentek hozzá a szent helyen s ő gyógyította őket.

15 Mikor a főpapok és írástudók meglátták azokat a csodálatos dolgokat, melyeket tett, és *látták* a fiúkat, akik a szent helyen így kiáltoztak: „Hozsánna a Dávid Fiának!” – bosszankodtak

16 és így szóltak hozzá: „Hallod mit mondanak ezek?” De Jézus ezt felelte nekik: „Csakugyan! Sohasem olvastátok még: Kiskorúak és szopós gyermekek szájával fogom helyreállítani *Isten* dicséretét?”

17 Azzal otthagyta őket, kiment a városból Betániába és ott szabad ég alatt töltötte az éjszakát.

18 Reggel, mikor a városba felment, megéhezett.

19 Ahogy az út mentén meglátott egy fügefát, hozzáment, de semmit sem talált rajta, csak leveleket. Ezt mondta neki: „Amíg csak a kor tart, gyümölcs rajtad ne teremjen!” A fügefa azonnal kiszáradt!

20 Mikor a tanítványok ezt látták, csodálkozva szóltak: „Mily hirtelen kiszáradt a fügefa.”

21 Jézus pedig így szólt hozzájuk: „Bizony azt mondom nektek: Ha hitetek volna, s nem kételkednétek, nemcsak azt tehetnétek meg, ami a fügefával *történt*, hanem ha ennek a hegynek azt mondanátok: Emeljenek fel s vessenek a tengerbe, megtörténnék.

22 Meg is fogtok kapni mindent, amit csak hittel imádságban kértek.”

23 Miután a templomba bement, mialatt tanított, hozzámentek a főpapok a nép véneivel s megkérdezték: „Micsoda felhatalmazással cselekszed ezeket? S ki adta neked ezt a felhatalmazást?”

24 Jézus ezt felelte nekik: „Én is kérdezek tőletek egy dolgot. Ha azt megmondjátok nekem, én is megmondom nektek, hogy micsoda jogon cselekszem ezeket.

25 János bemerítése honnan eredt? Mennyből-e, vagy emberektől?” Azok fontolgatni kezdték magukban: „Ha így szólunk: Mennyből, azt mondja majd nekünk: Miért nem hittetek hát neki?

26 Ha azt mondjuk: Emberektől, félnünk *kell a* tömegtől. Hisz mindenki úgy tartja Jánost, mint egy prófétát."

27 Ezt felelték hát Jézusnak: „Nem tudjuk." „Én sem mondom meg nektek, micsoda felhatalmazással cselekszem ezeket" – mondta nekik Jézus.

28 „Mi a véleményetek? Egy embernek volt két fia. Odament az elsőhöz és ezt mondta: Gyermekem, menj el ma, dolgozz a szőlőben.

29 Az azt felelte: Elmegyek uram. De nem ment el.

30 Aztán odament a másodikhoz és hasonlóképpen szólt. Az azt felelte: Nem akarok. Utólag azonban megbánta s elment.

31 E kettő közül melyik tette meg az atya akaratát?" „Az utóbbi" – felelték." Bizony azt mondom nektek – mondta nekik Jézus –, hogy a vámszedők és parázna asszonyok megelőznek titeket a mennyek királyságában.

32 Mert eljött az igazságosság útján hozzátok János és nem hittetek neki, a vámszedők és parázna asszonyok ellenben hittek neki. Ti azonban azután, hogy láttátok már amazok *hitét*, utólag sem bántátok meg, hogy hittetek volna neki."

33 „Halljatok más példázatot. Volt egy gazda, aki szőlőt ültetett, fallal vette körül, sajtót vésett le benne s tornyot épített *belé*, aztán kiadta azt szőlőműveseknek és külföldre utazott.

34 Mikor a gyümölcsérés ideje elközeledett, rabszolgáit elküldte a földművesekhez, hogy a *kert* gyümölcsét átvegyék.

35 Ám a földművesek megfogták rabszolgáit s megverték őket, kit megvertek, kit megöltek, kit megköveztek.

36 Újra más rabszolgákat küldött, többeket az előzőeknél, de ugyanúgy bántak el velük.

37 Utoljára a fiát küldte el hozzájuk. Azt mondta: A fiammal szemben csak elszégyellik magukat.

38 A munkások azonban, mikor a fiút meglátták, így beszéltek egymás között: Ez az örökös! Jertek öljük meg s tartsuk meg az örökrészét!

39 Megfogták azért, kivetették a szőlőből és megölték.

40 Ha most már a szőlő ura megjön, mit fog tenni azokkal a munkásokkal?"

41 „Mivel gonoszok, gonoszul elveszti majd őket – mondták neki –, a szőlőt pedig más munkásoknak adja ki, kik a gyümölcsét idejében beadják."

42 „Nos hát – kérdezte erre Jézus –, sohasem olvastátok az Írásokban: Az a kő lett a szeglet fejévé, melyet az építők a próbán elvetettek. Az Úrtól származott ez, bár a mi szemünkben csodálatos.

43 – Ezért azt mondom nektek, hogy az Isten királyságát el fogják venni tőletek, s oly nemzetnek adják, mely megtermi gyümölcsét.

44 Aki erre a kőre ráesik, szétzúzódik, akire meg az a kő esik rá, azt a kő széjjel fogja morzsolni."

45 Mikor a főpapok és a farizeusok az *Úr* példázatait meghallották, rájöttek, hogy róluk beszélt,

46 Igyekeztek elfogni őt, féltek azonban a sokaságtól, mivel prófétának tartották őt.

22. RÉSZ

1 Jézus újra beszélni kezdett s példázatokban mondta nekik a következőket:

2 „A mennyek királysága olyan emberhez, éspedig olyan királyhoz hasonlít, aki fiának lakodalmat készített.

3 Elküldte rabszolgáit, hogy hívják el a lakodalomba a hivatalosokat, de azok nem akartak eljönni.

4 Újra elküldött *ezúttal* más rabszolgákat s azt üzente: Mondjátok meg a hivatalosoknak: Ebédemet elkészítettem: tulkaim, hizlalt *állataim* le vannak vágva, minden készen, jertek el a lakodalomba!

5 Azok azonban nem törődtek *a hívással*, egyik szántóföldjére ment ki, a másik kereskedése után,

6 a többiek pedig megragadták a király rabszolgáit, bántalmazták és megölték őket.

7 A király erre haragra gyulladt, majd elküldte hadait, ama gyilkosokat elveszítette, s városukat felégette.

8 Azután így szólt rabszolgáihoz: A lakoma kész, de a hivatalosak nem voltak rá méltók,

9 menjetek el hát az utak keresztezéseire, s akiket éppen előtaláltok, azokat hívjátok el a lakodalomra.

10 Azok a rabszolgák szét is mentek az utakra, összegyűjtöttek mindenkit, akit csak találtak, roszszakat is, jókat is, úgyhogy vendégekkel telt meg a lakodalmas ház.

11 Mikor azonban a király bement megnézni a vendégeket, észrevett ott egy embert, aki nem volt lakodalmas ruhába öltözve.

12 Pajtás – mondotta neki –, ide jöttél, holott nincs lakodalmas ruhád? Az néma maradt.

13 Ekkor a király ezt mondta a felszolgálóknak: Kötözzétek meg kezét, lábát és vessétek ki a külső sötétségre, hol sírás és fogcsikorgatás lesz.

14 Mert sokan vannak a meghívottak, de kevesen a kiválogatottak."

15 Akkor a farizeusok elmentek és tanácsot tartottak, hogy beszédben hogyan csalhatnák őt kelepcébe.

16 Elküldték hát hozzá tanítványaikat a Heródespártiakkal együtt. Így *szóltak* hozzá: „Tanító! Tudjuk, hogy igaz vagy s hogy az Isten útját a valóságnak megfelelően tanítod. Nem törődsz senkivel, nem nézed az emberek személyét.

17 Mondd meg hát nekünk, mi a véleményed: szabad-e a császárnak adót fizetni, vagy sem?"

18 Jézus felismervén azok gonoszságát, így szólt: „Miért kísértettek képmutatók?

19 Mutassatok egy törvényes adópénzt." Azok odavittek neki egy dénárt.

20 „Kinek a képe ez és kinek a felirata?" – kérdezte tőlük.

21 „A császáré" – felelték." Nahát – mondotta erre nekik – adjátok oda a császárét a császárnak és az Istenét az Istennek."

22 Ahogy ezt hallották, elcsodálkoztak, azután otthagyták őt és eltávoztak.

23 Aznap szadduceusok mentek hozzá, kik azt állítják, hogy nincs feltámadás.

24 „Tanító – kérdezték tőle – Mózes azt mondta: Ha valaki gyermekek nélkül hal meg, a testvére lépjen sógorházasságra a testvér feleségével és támasszon a testvérének magot.

25 Volt nálunk hét testvér. Az első miután megházasodott, gyermektelenül fejezte be életét, s feleségét a testvérére hagyta.

26 Hasonlóan *cselekedett* a második, a harmadik, sőt mind a hét.

27 Mindnyájuk után pedig meghalt az asszony.

28 A feltámadáskor mármost a hét közül kié lesz az asszony? Hiszen mindegyiké volt."

29 Jézus válasza így hangzott: „Tévelyegtek, mert sem az írásokat nem ismeritek, sem az Isten hatalmát.

30 Feltámadt *testben* ugyanis nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, úgy lesznek az égben, mint az Isten angyalai.

31 A halottak feltámadása felől pedig nem olvastátok azt, amit Isten mondott nektek:

32 Én vagyok Ábrahám Istene, Izsáknak Istene és Jákób Istene? Nem holtak *Istene* az Isten, hanem élőké."

33 Mikor a sokaság ezt hallotta, tanítása megdöbbentette őket.

34 Mikor a farizeusok meghallották, hogy a szadduceusokat elnémította, összegyűltek ugyanott

35 s közülük az egyik törvénytudó a következő kérdéssel kísértette meg *Jézust*:

36 „Tanító, melyik a törvényben a legnagyobb parancsolat?"

37 Ő így felelt: „Egész szíveddel, egész lelkeddel és egész gondolkodásoddal szeresd Istenedet, az Urat!

38 Ez a legnagyobb és az első parancsolat.

39 A második hozzá hasonló: Úgy szeresd felebarátodat, mint magadat!

40 E két parancsolaton fordul meg az egész törvény és a próféták is."

41 Mikor a farizeusok összegyűltek, Jézus megkérdezte őket.

42 „Hogy vélekedtek a Krisztus felől? Kinek a fia?" Azok így feleltek: „Dávidé."

43 „Hát akkor – kérdezte tőlük –, hogy hívhatja őt Dávid a Szellem által urának, amikor ezt mondja:

44 Szólt az Úr az én uramnak: Ülj le jobbomra, míg ellenségeidet lábad alá nem vetem?

45 Ha tehát Dávid urának hívja, hogy lehet fia neki?"

46 Ám senki egyetlen szóval sem volt képes neki felelni, s attól a naptól fogva többé kérdéssel sem mert senki fordulni hozzá.

23. RÉSZ

1 Ekkoriban Jézus a sokasághoz és tanítványaihoz

2 a következő beszéddel fordult: „Az írástudók és farizeusok Mózes székébe ültek.

3 Tegyetek meg, őrizzetek meg mindent, amit csak mondanak nektek, de ne cselekedjetek úgy, ahogy ők cselekszenek! Mondják ugyanis, de nem teszik meg.

4 Súlyos terheket kötöznek össze, s az emberek vállára rakják, ám ők maguk egy ujjal sem akarnak mozdítani rajtuk.

5 Minden cselekedetüket azért teszik, hogy az emberek bámulják őket: széles imaszíjakat, hosszú bojtokat raknak magukra,

6 a lakomákon az első helyeket s a zsinagógákban az első üléseket,

7 a piacokon a köszöntéseket kedvelik és *szeretik*, ha az emberek rabbinak szólítják őket.

8 Ti azonban ne hivassátok magatokat rabbinak, mert egy tanítótok van, ti meg mind testvérek vagytok.

9 Atyának se szólítsanak közületek *senkit a* földön, mert egy a ti Atyátok, a mennybéli.

10 Oktatónak se hivassátok magatokat, mert csak egy oktatótok van, a Krisztus.

11 Az, aki nagyobb közöttetek, szolgáljon ki titeket.

12 Azt, aki magát magasra emeli, meg fogják alázni, de azt, aki magát megalázza, magasra emelik.

13 Jaj néktek, képmutató írástudók és farizeusok, hogy a mennyek királyságát elzárjátok az emberek elől. Magatok ugyanis nem mentek be, de a bemenni akarókat sem hagyjátok bemenni.

14 *Jaj nektek*, *képmutató írástudók és farizeusok*, *mert felemésztitek az özvegyek házát*, *és színlelésből hosszasan imádkoztok*: *ezzel súlyosabb ítéletet vontok magatokra.*

15 Jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok, hogy bebarangoljátok a tengert és a szárazföldet, hogy egyetlen csatlakozót szerezzetek, ám ha megszerzitek, magatoknál kétszerte inkább a gyehenna fiává teszitek.

16 Jaj nektek vak vezetők, akik így beszéltek: Semmi az, ha valaki a templomra esküszik, de ha valaki a templom aranyára esküszik, az kötelezve van.

17 Ostobák, vakok, hát mi nagyobb, az arany, vagy a templom, mely szentté teszi az aranyat?

18 Továbbá semmi az, ha valaki az oltárra esküszik, de ha valaki az áldozati adományra esküszik, mely rajta van, kötelezve van.

19 Vakok, hát ugyan mi nagyobb, az adomány, vagy az oltár, mely az adományt szentté teszi?

20 Hiszen, aki az oltárra tesz esküt, nemcsak az oltárra esküszik, hanem mindenre, ami rajta van.

21 S aki a templomra tesz esküt, a *templomra* is esküszik, meg arra is, aki benne lakik.

22 Aki pedig a mennyre tesz esküt, az az Isten trónjára esküszik és arra, aki rajta ül.

23 Jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok, hogy tizedet adtok a mentából, a kaporból és köményből, de elhagyjátok azt, ami a törvényben súlyosabb: Az ítéletet, a könyörületet és a hűséget. Ezeket tennetek kellene, azokat el nem hagynotok.

24 Vak vezetők! Megszűritek a szúnyogot, a tevét meg elnyelitek.

25 Jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok, hogy a pohár és tál külsejét megtisztítjátok, a belseje ellenben hemzseg a ragadozástól és mértéktelenségtől.

26 Vak farizeus, tisztítsd meg előbb a pohár belsejét, hogy *így a* külseje is tiszta legyen.

27 Jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok, hogy a meszelt sírokhoz hasonlítotok, melyek kívülről szépeknek látszanak, de melyek belül holt csontokkal és mindenféle tisztátalansággal vannak tele.

28 Így ti is kívülről igazságosaknak látszotok az embereknek, belülről azonban képmutatással és törvényrontással vagytok tele.

29 Jaj nektek képmutató írástudók és farizeusok, hogy a próféták sírjait építgetitek, az igazságosak síremlékeit díszítitek

30 és azt mondogatjátok: Ha atyáink idejében éltünk volna, a próféták vérének *kiontásában* nem vállaltunk volna velük közösséget.

31 Így hát magatok tesztek tanúságot magatok ellen: ti azoknak fiai vagytok, akik a prófétákat meggyilkolták.

32 Ti is betöltöttétek atyáitok mértékét.

33 Kígyók, viperák fajzatai, hogy menekednétek meg a gyehenna ítéletétől?

34 Azért *úgy lesz*, *hogy* én prófétákat, bölcseket és írástudókat fogok hozzátok küldeni, s ezek közül ti *némelyeket* meg fogtok ölni, és meg fogtok feszíteni, közülük *egyeseket* zsinagógáitokban meg fogtok ostoroztatni, és városról városra fogtok üldözni,

35 hogy az igazságos Ábel vérétől Barakiás fiának Zakariásnak véréig, kit a templom és az oltár között gyilkoltatok le, rátok szálljon minden igazságos vér, melyet a földön kiontottak.

36 Bizony azt mondom nektek, mindezek elkövetkeznek erre a nemzedékre.

37 Jeruzsálem, Jeruzsálem, ki megölöd a prófétákat és megkövezed azokat, akiket hozzád küldtek, hányszor akartam gyermekeidet magamhoz összegyűjteni, ahogy a tyúk gyűjti csibéit szárnya alá, ti azonban nem akartátok.

38 Lám, puszta lesz a házatok.

39 Azt mondom nektek: Meg nem láttok engem addig, amíg azt nem mondjátok: Áldott, aki az Úr nevében jő!”

24. RÉSZ

1 Jézus aztán eltávozott a templomból. Mialatt az úton ment, hozzáléptek tanítványai, hogy a templom épületeit mutogassák neki.

2 Ő erre beszélni kezdett hozzájuk: „Látjátok-e mindezeket? – mondotta – Bizony azt mondom nektek, hogy kő kövön nem fog itt maradni, melyet le nem rombolnak.”

3 Mikor később az Olajfák hegyén ült, hozzámentek a tanítványai magukban és megkérdezték: „Mondd meg nekünk, mikor történnek meg ezek s mi lesz a te megérkezésednek és a kor befejeződésének jele?”

4 Jézus így válaszolt nekik: „Vigyázzatok, hogy valaki el ne tévelyítsen benneteket!

5 Mert sokan jönnek majd el az én nevemmel, és ezt mondják: Én vagyok a Krisztus! És ezzel sokakat el fognak tévelyíteni.

6 Háborúkról, háborús hírekről is kell majd hallanotok. Vigyázzatok, meg ne riadjatok! Ezeknek meg kell lenniük, de *velük* még nem jön el a vég.

7 Mert nemzet nemzet ellen, és királyság királyság ellen fog felkelni, helyenként éhínségek és földindulások lesznek.

8 Mindezzel azonban csak kezdődnek a vajúdás fájdalmai.

9 Akkor lesz majd, hogy nyomorúságra adnak s megölnek titeket és az én nevemért az összes nemzetek gyűlölete ér titeket.

10 Akkor sokan *megbotlanak majd, s* tőr fogja meg őket, egymást árulják majd el, és egymást gyűlölni fogják.

11 Sok hamis próféta is támad és sokakat eltévelyítenek.

12 Annak következtében, hogy törvényrontással telik meg a *világ*, a legtöbb emberben elhidegül a szeretet.

13 De aki végig állhatatos marad, megmenekül.

14 A királyságnak ezt az örömhírét a nemzeteknek tanúságtételül az egész lakott földön hirdetni fogják, és csak akkor érkezik el a vég.

15 Ha aztán meglátjátok, hogy a Dániel prófétán át kijelentett utálatos pusztítás a szent helyen áll – aki olvassa, értse meg –,

16 akkor, akik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekre,

17 aki a háztetőn lesz, ne szálljon alá, hogy házából valamit elvigyen,

18 aki a mezőn lesz, ne térjen vissza, hogy köpenyét felvegye.

19 Jaj lesz azokban a napokban a várandósoknak és a szoptatós anyáknak.

20 Imádkozzatok, hogy futásotok ne télen legyen, se szombaton.

21 Mert akkor nagy szorongás lesz, amilyen a világ kezdetétől fogva mostanáig nem volt és többé nem is lesz.

22 Ha azokat a napokat meg nem rövidítenék, egyetlen hús sem menekülne meg. De a kiválogatottakért azokat a napokat megrövidítik majd.

23 Akkor, ha valaki ezt mondaná: Ni! Itt van a Krisztus! Vagy: Ott van! Ne higgyétek!

24 Mert hamis felkentek és hamis próféták fognak támadni, nagy jeleket, csodákat fognak tenni, hogy – ha lehetséges – még a kiválogatottakat is eltévelyítsék.

25 Lám, előre megmondottam nektek.

26 Ha tehát azt mondják majd nektek: Ni, a pusztában van! Ne menjetek ki! Ni, a kamrákban! Ne higgyétek!

27 Mert ahogy a villámlás napkeleten támad, s napnyugatig ellátszik, úgy lesz az ember Fiának megérkezése is.

28 Ahol a hulla lesz, oda gyűlnek majd a saskeselyűk.

29 Ama napok nyomorúságát követően tüstént elsötétül majd a nap, a hold nem sugároz fényt, a csillagok az égből lehullanak, és a mennyei hatalmak meginognak.

30 Akkor aztán láthatóvá lesz az égen az ember Fiának jele. Akkor gyászolni fognak a föld összes törzsei, és meg fogják látni az embernek Fiát, ahogy az ég felhőin nagy hatalommal és dicsőséggel eljön.

31 Akkor hangos kürtszóval szét fogja küldeni angyalait, hogy az ég egyik szélétől a másik széléig a négy szél irányából őhozzá gyűjtsék kiválogatottait.

32 A fügefától tanuljátok el *ezt a* példázatot. Ha a *fügefa* ága kizsendül, és levelek hajtanak ki rajta, tudjátok, hogy közel a nyár.

33 Így akkor is, mikor majd mindezeket beteljesülni látjátok, tudni fogjátok, hogy közel van ő már a küszöbön.

34 Bizony azt mondom nektek, hogy az a nemzedék nem múlik el addig, amíg mindezek meg nem történnek.

35 A menny és a föld el fognak múlni, de az én beszédeim el nem múlnak.

36 Ama nap és amaz óra felől pedig senki sem tud semmit, a mennyek angyalai sem, a Fiú sem, egyedül csak az Atya.

37 Mert amilyenek Noé napjai voltak, olyan lesz az ember Fiának megérkezése.

38 Mint ahogy az özönvizet megelőző napokban ettek, ittak, nősültek, férjhez mentek az emberek, ameddig csak Noé be nem ment a bárkába

39 és nem ismerték fel a veszélyt, amíg el nem jött az és el nem ragadta valamennyiüket: úgy lesz az ember Fiának megérkezése is.

40 Akkor ketten lesznek a mezőn: egyiket magukhoz veszik, a másikat otthagyják.

41 Két asszony őröl egy malommal: az egyiket magukhoz veszik, a másikat otthagyják.

42 Legyetek hát ébren, mert nem tudjátok, hogy melyik napon jön el Uratok!

43 Azt meg tudjátok, hogy a ház gazdája, ha tudná, hogy melyik őrváltáskor jön a tolvaj, ébren maradna, és nem engedné, hogy házát keresztülvájja.

44 Ezért legyetek ti is készen, mert az ember Fia abban az órában jő el, melyben nem is gondoljátok!

45 *Ki bizonyul* hát akkor hűséges és eszes rabszolgának? Az ilyet ura azért állította cselédsége fölé, hogy azoknak a maga idejében kiadja a táplálékot.

46 Az a rabszolga lesz boldog, akit ura, mikor megjön, ebben a munkában talál.

47 Bizony azt mondom nektek, *hogy* mindene fölé fogja helyezni őt.

48 Ám ha az a rabszolga gonosz és azt gondolja szívében: Elidőzik még az én uram.

49 És aztán elkezdi verni rabszolgatársait, és a részegekkel együtt eszik, iszik:

50 majd azon a napon, melyen nem várja s abban az órában, melyet nem is sejt, megérkezik annak arabszolgának az ura,

51 s kettévágatja őt, s részét a képmutatók között jelöli ki majd. Ott lesz csak sírás és fogcsikorgatás.

25. RÉSZ

1 Akkor a mennyek királysága tíz olyan szűzhöz lesz hasonló, kik fogták fáklyáikat és kimentek a vőlegény elé.

2 Közülük öt ostoba volt, öt pedig eszes.

3 Ostobák voltak ugyanis azok, akik fáklyát fogtak ugyan, de nem vittek magukkal olajat.

4 Az eszesek ellenben a fáklyákkal együtt olajat is vittek edényeikben.

5 Miután a vőlegény késett, mindannyian elszunynyadtak és aludtak.

6 Éjfélkor kiáltás hangzott: Ni, a vőlegény! Jertek ki elébe!

7 Akkor a szüzek mind felkeltek és felszerelték fáklyáikat.

8 De az ostobák így szóltak az eszesekhez: Adjatok nekünk olajotokból, mert fáklyáink kialusznak.

9 Csakhogy az eszesek így feleltek: Soha! Nekünk is, nektek is, nem lesz elég! Menjetek inkább az árusokhoz és vásároljatok magatoknak!

10 De míg azok vásárolni jártak, megjött a vőlegény, és akik készen voltak, bementek vele a lakodalomba. Aztán bezárták az ajtót.

11 Utólag megjött a többi szűz is és így szólt: Uram, uram, nyisd meg nékünk!

12 De az így felelt nékik: Bizony azt mondom nektek, nem ismerlek titeket.

13 Ébren legyetek hát, mert sem a napot, sem az órát nem ismeritek!

14 Ugyanígy hívja magához egy külföldre induló ember a rabszolgáit, rájuk bízva a vagyonát.

15 Egyiknek öt talentumot adott, a másiknak kettőt, a harmadiknak egyet, mindenkinek képességéhez mérten. Azután elutazott.

16 Elutazása után az, aki öt talentumot kapott, tüstént elővette, dolgozni kezdett *a talentumokkal* és szerzett hozzájuk még ötöt.

17 Ugyanúgy a két *talentumos* szerzett még kettőt.

18 De az, aki egyet kapott, elment, *gödröt* ásott a földbe és belerejtette urának ezüstjét.

19 Sok idő múltán megjött azoknak a rabszolgáknak az uruk s leszámoltatta őket.

20 Eléje járult az, aki öt talentumot kapott és vitt neki még öt talentumot. Uram – mondta –, öt talentumot adtál ide nekem, lásd, szereztem még öt talentumot.

21 Ura ezt mondta neki: Jól van derék, hűséges rabszolgám, kevesen hű voltál, sokak fölé foglak állítani! Eredj be uradnak örömébe!

22 A két talentumos is hozzáment és így szólt: Uram, két talentumot adtál ide nékem, nézd, még két talentumot szereztem.

23 Ura ezt mondta neki: Jól van derék, hűséges rabszolgám! Kevesen hű voltál, sokak fölé foglak állítani! Menj be urad örömébe!

24 Odajött az is, aki egy talentumot kapott és így szólt: Uram, úgy ismertelek meg téged, hogy kemény ember vagy, ott is aratsz, ahol nem vetettél, onnan *is* gyűjtesz, ahová *magot* nem szórtál!

25 Féltemben elmentem és földben elrejtettem a talentumodat. Lásd, megvan neked, ami a tiéd!

26 Ura ezt felelte neki: Lomha, rossz rabszolga! Tudtad, hogy ott is aratok, ahol nem vetettem, onnan is gyűjtök, hová *magot* nem szórtam!

27 A pénzváltók asztalára kellett volna hát pénzemet adnod, hogy mikor megjövök, nyereséggel kaptam volna meg azt, ami az enyém.

28 Vegyétek el azért tőle a talentumot s adjátok oda annak, akinek tíz van.

29 Mert mindenkinek, akinek van, adni fognak, úgyhogy feleslege lesz, de akinek nincs, attól azt is elveszik majd, amije van.

30 Ezt a hasznavehetetlen rabszolgát pedig vessétek ki a külső sötétségre! Ott lesz csak sírás és fogcsikorgatás.

31 Mikor pedig az embernek Fia eljön majd dicsőségével, és vele jön valamennyi angyal, akkor ott fog ülni dicsőséges trónusán

32 és eléje gyűjtik a nemzeteket mind. Akkor ő különválasztja majd őket egymástól, mint a pásztor különválasztja a juhokat a bakoktól.

33 A juhokat jobbfelől fogja állítani, a gödölyéket pedig balfelől.

34 Azután ezt fogja mondani a király a jobbfelől állóknak: Jertek Atyámnak áldottai, vegyétek örök birtokul azt a királyságot, mely a világ megalapítása óta nektek készült.

35 Mert megéheztem s ti ennem adtatok, megszomjaztam s innom adtatok, jövevény voltam s körötökbe fogadtatok,

36 meztelen voltam és felruháztatok, elerőtlenedtem és meglátogattatok, tömlöcben voltam és hozzám jöttetek.

37 Erre az igazságosak ezt fogják neki felelni: Uram, mikor láttunk éhezni téged, hogy tápláltunk volna, vagy szomjazni, hogy megitattunk volna?

38 Mikor láttunk téged jövevényként, hogy körünkbe fogadtunk volna, vagy meztelennek, hogy felruháztunk volna?

39 Mikor láttunk téged elerőtlenedve, vagy tömlöcben, hogy hozzád mentünk volna?

40 Ám a király ezt fogja mondani nekik: Bizony azt mondom nektek, mindazt, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel tettetek, velem tettétek.

41 Azután így fog szólni a balfelől állókhoz: Átkozottak, menjetek előlem az örök tűzre, mely a vádlónak és angyalainak készült.

42 Mert megéheztem, de ennem nem adtatok, megszomjaztam, de innom nem adtatok,

43 jövevény voltam, körötökbe be nem fogadtatok, meztelen *voltam*, fel nem ruháztatok, elerőtlenedtem, tömlöcbe kerültem, meg nem látogattatok.

44 Akkor azok is felelni fognak. Uram – fogják mondani –, mikor láttuk, hogy éheztél, szomjaztál, jövevény, meztelen, vagy elerőtlenült, vagy tömlöcben lettél volna, hogy kiszolgálhattunk volna?

45 Erre ezt fogja felelni nekik: Bizony azt mondom nektek, amit e legkisebbek közül eggyel nem tettetek, azt velem nem tettétek.

46 Akkor ezek el fognak menni örök büntetésre, az igazságosak pedig az örök életre.”

26. RÉSZ

1 Történt, hogy mikor Jézus mindezeket a beszédeket befejezte, így szólt tanítványaihoz:

2 „Tudjátok, hogy két nap múlva lesz a pászka ünnepe, és az ember Fiát kiszolgáltatják majd, hogy megfeszítsék.”

3 Ekkoriban annak a főpapnak udvarába, akit Kajafásnak hívnak, összegyűltek a főpapok és a nép vénei

4 és tanácsot tartottak, hogy hogyan foghatnák el Jézust csellel, és hogyan ölhetnék meg.

5 „De – azt mondták - ne az ünnepen, hogy a nép között zavargás ne támadjon.”

6 Mialatt Jézus Betániában a poklos Simon házában volt,

7 hozzálépett egy asszony, akinél alabástrom korsócska volt, tele nagy értékű kenettel. Ezt, mikor éppen az *asztalnál* feküdt, a fejére töltötte.

8 A tanítványok, ahogy ezt meglátták, bosszankodtak és íly szavakra fakadtak: „Mire ez a pazarlás?

9 Nem lehetett volna ezt drága pénzen eladni, és a szegényeknek juttatni?”

10 Jézus azonban, amikor észrevette, mit akarnak, így szólt hozzájuk: „Miért zaklatjátok ezt az asszonyt? Hiszen nemesen cselekedett velem.

11 A szegények ugyanis mindenkor veletek lesznek, én azonban nem leszek mindig veletek.

12 Hiszen azzal, hogy testemre öntötte ezt a kenetet, már a temetésemre készülődött.

13 Bizony azt mondom nektek, hogy ahol csak az egész világon hirdetni fogják az örömhírt, őróla is megemlékeznek, elbeszélve azt, amit ő tett.”

14 Ekkor a tizenkettő közül az egyik, akit Júdásnak, a karióti férfinak neveznek, elment a főpapokhoz

15 és így szólt: „Mit szándékoztok nekem adni? Én átadom őt nektek.” Azok harminc ezüstöt rendeltek neki.

16 Akkortól kezdve kereste a kedvező alkalmat, hogy átadhassa őt.

17 A kovásztalan kenyerek *ünnepének* első *napján a* tanítványok Jézushoz mentek és megkérdezték: „*Mit* akarsz, hol készítsük el a pászkát, hogy aztán megehesd?”

18 Ő ezt felelte: „Menjetek el a városba ehhez meg ahhoz és mondjátok meg neki: A tanító üzeni: Időm közel! Tanítványaimmal együtt nálad ülöm meg a pászkát.”

19 A tanítványok úgy tettek, ahogy Jézus rendelte nekik és elkészítették a pászkát.

20 Mikor aztán este lett, Jézus a tizenkét tanítvánnyal együtt *asztalhoz* dőlt.

21 Mialatt ettek, így szólt: „Bizony azt mondom nektek, hogy közületek egy el fog engem árulni.”

22 Igen elszomorodtak, s egyenként kérdezgették tőle: „Csak nem én Uram?”

23 Mire ő azt felelte: „Aki velem együtt mártotta kezét a tálba, az fog engem elárulni.

24 Az embernek Fia elmegy ugyan, ahogy róla írva van, de jaj annak az embernek, akivel az embernek Fiát elárultatják. Jobb volna annak, ha nem született volna.”

25 Megszólalt Júdás is, aki őt elárulta: „Csak nem én vagyok az Mester?” Mire *Jézus* ezt mondta neki: „Te mondtad.”

26 Mialatt ettek, Jézus fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte s íly szóval adta oda a tanítványoknak: „Fogjátok, egyétek, ez az én testem!”

27 Aztán a poharat fogta kezébe, hálát adott, odaadta nekik, s ezt mondta: „Igyatok belőle mindnyájan!

28 Mert ez az én vérem, a szövetség vére – mely a vétkek megbocsátása végett –, sokakért ömlik ki.

29 De azt is mondom nektek, hogy mostantól fogva a szőlőnek ebből a terméséből nem fogok inni addig a napig, melyen majd veletek együtt annak új terméséből fogok inni Atyám királyságában.”

30 Énekeltek s aztán kimentek az Olajfák hegyére. Akkor mondotta nekik ezt Jézus: „Ezen az éjszakán valamennyien megbotlotok bennem és *tőrbe estek.*

31 Hiszen megírták: Megverem majd a pásztort és szétszóródnak a nyájnak juhai.

32 Feltámadásom után azonban előttetek megyek Galileába.”

33 Ámde megszólalt Péter: „Ha mindannyian megütköznek is benned, én soha meg nem ütközöm.”

34 „Bizony azt mondom neked – felelte neki Jézus –, ezen az éjszakán, még mielőtt a kakas megszólalna, háromszor megtagadsz engem.”

35 „Még, ha veled együtt kellene meghalnom is – mondta neki Péter –, én meg nem tagadlak téged.” Hasonlóképpen szóltak a tanítványok mind.

36 Ekkor Jézus arra a telekre ment, melyet Gecsemánénak hívnak. Ott így szólt a tanítványokhoz: „Üljetek itt le, míg én elmegyek amoda, hogy imádkozzam.”

37 Magával vitte Pétert és Zebedeus két fiát s aztán bánat, és otthontalanság kezdték *gyötörni.*

38 Így szólt hozzájuk: „Bánat fogja körül lelkemet, míg csak a halál el nem *jön.* Maradjatok itt és legyetek velem ébren.”

39 Kicsit előbbre ment, arcára borulva imádkozott és ezt mondta: „Atyám, ha lehetséges, távozzék tőlem ez a pohár!”

40 Aztán odament a tanítványokhoz, de őket szunnyadva találta.” Hát ennyire nem volt erőtök arra, hogy egy óráig ébren legyetek velem? – szólt Péterhez.

41 Maradjatok ébren és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne jussatok! A szellem hajlandó ugyan, de a hús erőtlen.”

42 Újra másodszor is elment és íly szóval imádkozott: „Atyám, ha nem lehet, hogy ez eltávozzék tőlem, hogy ki ne igyam: Legyen meg akaratod!”

43 Mikor odament, megint szunnyadva találta őket, mert szemükre álom súlya nehezedett.

44 Aztán újra elhagyta őket, elment és harmadszor is imádkozott és megint ugyanazt mondotta.

45 Ekkor tanítványaihoz ment és ezt mondta nekik: „Most már szunnyadhattok! Csak nyugodjatok! Ím eljött már az óra, hogy az embernek Fiát odaadják a vétkezők kezébe.

46 Keljetek fel, menjünk! Lám, itt van már az, aki elárul engem.”

47 Még szólt, mikor a tizenkettő közül az egyik, Júdás, odaérkezett és vele nagy tömeg, mely kardokkal és botokkal *felfegyverkezve a* főpapoktól és a nép véneitől jött.

48 Az, aki elárulta őt, jelt adott nekik: „Az lesz az, akit meg fogok csókolni. Ragadjátok meg!”

49 Tüstént oda is lépett Jézushoz és így szólt: „Örvendj Rabbi!” – s azzal összecsókolta.

50 „Társam – mondta neki Jézus –, ezért vagy hát itt!” Akkor *a fegyveresek* hozzáléptek, rávetették kezüket és elfogták őt.

51 Egyszer csak azok közül egy, akik Jézussal voltak, karját kinyújtva, kihúzta a kardját és rásújtott a főpap rabszolgájára. Leszelte annak fülét.

52 De Jézus rászólt: „Tedd vissza kardodat a helyére, mert kardtól vesznek el mindazok, akik kardot fognak.

53 Hát úgy véled, hogy nincs nekem hatalmam rá, hogy magam mellé szólítsam Atyámat, hogy Ő tizenkét légió angyalnál is többet állítson mellém?

54 De hát akkor hogyan teljesülnének be az írások, melyek szerint a *történetnek* így kell bekövetkeznie?”

55 Ugyanabban az órában Jézus így szólt a tömeghez: „Mint egy haramiára úgy törtök rám, hogy megfogjatok, kardokkal és botokkal felfegyverkezve? Napról-napra ott ültem a templomban és tanítottam, de ott nem tartóztattatok le.

56 Ez az egész azért történt így, hogy beteljesedjenek a próféták írásai.” Ekkor tanítványai mind magára hagyták őt és elfutottak.

57 Akik Jézust letartóztatták, Kajafás főpaphoz vezették el, hová az írástudók és vének is összegyűltek.

58 Péter távolról követte őt egész a főpap udvaráig, ott bement s leült a szolgák közé, hogy lássa a végét.

59 A főpapok, valamint az egész nagytanács hamis tanúkat kerestek Jézus ellen, hogy megölhessék,

60 de bár sok hamis tanú jött, nem találtak megfelelő *vallomást.* Végre jött két tanú,

61 akik így szóltak: „Azt mondotta, hatalmam van arra, hogy az Isten templomát leromboljam, és három nap alatt felépítsem.”

62 Erre a főpap felállt és megkérdezte tőle: „Semmit sem felelsz? Micsoda tanúságot tesznek ezek ellened?”

63 De Jézus hallgatott. Ám szólt a főpap: „Az élő Istenre kényszerítelek, mondd meg nekünk: Te vagy-e a Krisztus, az Isten Fia?”

64 „Te mondtad – felelte Jézus. Ezen felül még azt is mondom nektek: Mostantól fogva majd a hatalomnak jobbján látjátok ülni az embernek Fiát, és látni fogjátok őt az ég felhőin eljönni.”

65 Erre a főpap megszaggatta köpenyét és így szólt: „Káromolt! Mi szükségünk van még tanúkra? Íme most hallottátok a káromlást.

66 Mi az ítéletetek?” „Halálra méltó” – felelték azok.

67 Ekkor szembe köpdösték, arcul verték, bottal ütötték

68 és azt kérdezték: „Prófétáld meg nekünk Krisztus, ki volt, aki megütött?”

69 Péter *ez alatt* az udvarban ült. Hozzálépett az egyik rabszolgáló s megszólította: „Te is a galileai Jézussal voltál.”

70 Ő azonban mindenki előtt letagadta, s azt mondta: „Nem tudom, mit beszélsz.”

71 Kiment a kapuba, ott meglátta egy másik *szolgáló* és így szólt az ott levőkhöz: „Ez is a názáreti Jézussal volt.”

72 Ekkor újra esküvel tagadta: „Nem ismerem azt az embert.”

73 Kis idő múlva az ott állók hozzáléptek, és ezt mondták Péternek: „Való igaz, hogy te is közülük való vagy. Beszéded is elárul téged.”

74 Erre átkozódni és esküdözni kezdett: „Nem ismerem ezt az embert.” És azonnal megszólalt a kakas.

75 Péter pedig ráemlékezett Jézus beszédére, hogy azt mondotta: „Mielőtt a kakas megszólalna, háromszor megtagadsz engem.” Ekkor kiment és keservesen sírt.

27. RÉSZ

1 Mikor reggeledett, a főpapok és a nép vénei valamennyien tanácsot tartottak Jézus ellen, hogy megöljék.

2 Aztán megkötözték, elvezették és átadták Pilátusnak, a helytartónak.

3 Akkor Júdás, aki elárulta őt, megtudta, hogy elítélték az *Urat.* Megbánta tettét s visszavitte a harminc ezüstöt a főpapoknak és véneknek.

4 „Vétkeztem, hogy elárultam az ártatlan vért!” – mondotta. De azok így feleltek: „Mit tartozik az ránk? Magad lássad!”

5 Erre a templomba hajította az ezüstöket és eltávozott. Aztán elment és felakasztotta magát.

6 A főpapok pedig felszedték a pénzt, de ezt mondták: „Nem szabad az áldozati adományok közé tennünk, mert vérnek ára.”

7 Tanácsot tartottak hát és megvásárolták rajta idegenek temetőjéül a fazekas mezejét.

8 Ezért aztán azt a mezőt a mai napig Vérmezőnek nevezik.

9 Ezzel teljesedett be az, amit Jeremiás prófétán át mondott a kijelentés: „Fogták a harminc ezüstöt, a megbecsültnek árát, kit Izráel fiai ennyire becsültek a szerint, ahogy az Úr nekem elrendelte,

10 odaadták a fazekas mezejére.”

11 Jézust pedig a helytartó elé állították. A helytartó megkérdezte tőle: „Te vagy a zsidók királya?” „Te mondod” – felelte Jézus.

12 Mialatt azonban a főpapok és a vének vádolták, semmit sem felelt.

13 Azután Pilátus szólt hozzá: „Nem hallod mekkora vádakat mondanak ellened?”

14 De semmire egyetlen szóval sem felelt, úgyhogy a helytartó nagyon csodálkozott.

15 Szokása volt a helytartónak, hogy ünnepenként egy foglyot, akit a tömeg akart, elbocsátott.

16 Volt akkor egy nevezetes foglyuk, akit Barabbásnak hívtak.

17 Mikor *a tömeg* összegyűlt, Pilátus megkérdezte tőlük: „*Mit* akartok, kit bocsássak el nektek? Barabbást vagy Jézust, akit Krisztusnak mondanak?”

18 Tudta ugyanis, hogy féltékenységből adták kézre.

19 Mialatt az ítélőszéken ült, felesége hozzá küldött ezzel az üzenettel: „Semmivel se ártsd magadat annak az igazságos embernek a dolgába. Ma sokat szenvedtem álmomban miatta.”

20 A főpapok és vének azonban rábeszélték a tömeget, hogy Barabbást kérjék ki, Jézust ellenben veszítsék el.

21 A helytartó megkérdezte tőlük: „Mit akartok, a kettő közül melyiket bocsássam el nektek?” „Barabbást!” – mondották azok.

22 „Mit tegyek hát Jézussal, akit Krisztusnak mondanak?” „Feszítsék meg!” – mondották mindannyian.

23 „De hát mi rosszat tett?” – kérdezte Pilátus. Ám azok annál inkább kiáltozták: „Feszítsék meg!”

24 Mikor Pilátus látta, hogy rábeszélése semmit sem használ, sőt csak nagyobb lesz a zavar, vizet hozatott, a tömeg elé állt, megmosta kezét, és ezt mondta: „Ártatlan vagyok ennek az igazságos embernek vérétől. Ti lássátok!”

25 Az egész nép felelte: „A vére ránk és gyermekeinkre *szálljon!*”

26 Ekkor elbocsátotta nekik Barabbást, Jézust pedig megostoroztatta s átadta, hogy megfeszítsék.

27 Akkor a helytartó katonái magukkal vitték Jézust a kaszárnyába s összegyűjtötték hozzá az egész helyőrséget.

28 Levetkőztették, és veres katonaköpenyt adtak rá,

29 tövisekből koszorút fontak és fejére tették, nádszálat adtak a jobb kezébe, térdreborultak előtte és csúfolódva mondták: „Örvendj! Zsidóknak királya!”

30 Azután leköpdösték, elvették tőle a nádszálat és fejéhez verték.

31 Miután kigúnyolták, levették róla a köpenyt, felöltöztették a saját ruhájába és elvezették, hogy megfeszítsék.

32 Mikor kijutottak *a városból*, egy Simon nevű cirénei emberre találtak s rákényszerítették, hogy *Jézus* keresztjét vigye.

33 Ahogy egy Golgota nevű helyre jutottak, ami annyit jelent, mint Koponya helye,

34 epével kevert bort adtak innia, de ahogy megkóstolta, nem akart belőle inni.

35 Miután megfeszítették, sorsvetéssel elosztották ruházatát,

36 azután leültek, és ott őrizték.

37 Majd az ellene emelt vádat írásban a feje fölé helyezték: „EZ JÉZUS A ZSIDÓK KIRÁLYA!”

38 Azután jobb keze felől és bal keze felől két haramiát feszítettek melléje.

39 Az arra elmenők a fejüket csóválták

40 s így szóltak: „ Te, ki lerombolod, s három nap alatt felépíted a templomot – mondták –, mentsd meg magadat, ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről!”

41 Ugyanúgy szóltak csúfolódva a főpapok az írástudókkal és vénekkel együtt:

42 „Másokat megmentett, magát nincs hatalma megmenteni. Izráel királya, szálljon le most a keresztről, s majd hiszünk benne.

43 Istenben bízott: hát ragadja ki most *Ő a bajból*, ha ugyan akarja. Hiszen ezt mondta: Isten Fia vagyok.”

44 Ugyanúgy ócsárolták őt a haramiák is, akiket vele együtt megfeszítettek.

45 A hatodik órától kezdve sötétség borult az egész földre a kilencedik óráig.

46 A kilencedik óra körül Jézus nagy hangon felkiáltott: „Éli, Éli, lamá szabachtani!” Azaz: „Istenem, Istenem, miért hagytál el?”

47 Mikor az ott állók közül egyesek meghallották *a kiáltást*, azt mondották, hogy Illést szólítja.

48 Közülük az egyik hirtelen odafutott hozzá, fogott egy spongyát, megtöltötte ecettel, és nádszálra tűzve megitatta vele.

49 A többiek azt mondották: „Lássuk, eljön-e Illés, hogy megmentse.”

50 Jézus azonban, miután újra nagy hangon kiáltott, elbocsátotta szellemét.

51 Ekkor egyszerre a templom függönye felülről az aljáig kettészakadt, a föld megrendült, a sziklák meghasadtak,

52 a sírok megnyíltak és sok alvó szentnek a teste feltámadott.

53 Miután a sírokból az *Úr* feltámadása után előjöttek, bementek a szent városba és sokaknak láthatókká lettek.

54 A százados, és akik vele őrizték Jézust, miután a földrengést és az eseményeket látták, nagyon megrémültek, és ezt mondották: „Valóban az Isten Fia volt.”

55 Sok asszony volt ott, kik messziről figyelték a dolgokat. Ezek Galileából követték Jézust, hogy kiszolgálják őt.

56 Köztük volt magdalai Mária, Mária Jakab és József anyja, továbbá Zebedeus fiainak anyja.

57 Mikor beesteledett, eljött egy Arimátiából való gazdag ember, név szerint József, ki maga is Jézus tanítványa volt.

58 Ez *a József* elment Pilátushoz és elkérte Jézus testét. Pilátus erre megparancsolta, hogy adják oda neki.

59 József aztán átvette a testet, tiszta gyolcsba göngyölte

60 s a saját új sírjába helyezte el, melyet sziklába vágatott. Miután nagy követ hengeríttetett a sír bejáratába, elment.

61 Ott voltak éppen magdalai Mária s a másik Mária, kik a sírral szemközt ültek.

62 Másnap, mely az előkészületet követő *nap* volt, Pilátusnál összegyűltek a főpapok és farizeusok

63 és így szóltak: „Uram, eszünkbe jutott, hogy ez a tévelyítő még életében megmondta: Harmadnapon feltámadok.

64 Parancsold meg hát, hogy vegyék a harmadik napig a sírt biztos őrizet alá, hogy tanítványai oda ne mehessenek, s el ne lopják őt, hogy aztán azt ne mondhassák a népnek: Feltámadt a halottak közül, hogy így az utolsó tévelyítés gonoszabb ne legyen az elsőnél."

65 Pilátus ezt felelte nekik: „Van őrségetek, menjetek, gondoskodjatok a biztonságról, ahogy tudtok."

66 Azok elmentek, a követ lepecsételték, és a sírt őrséggel biztosították.

28. RÉSZ

1 A szombat után, a hét első napjának felvirradásakor elment magdalai Mária és a másik Mária, hogy megnézzék a sírt.

2 Egyszerre nagy földrengés támadt. Az Úrnak angyala szállt ugyanis le az égből. Odament a sírhoz és elgördítette a követ, majd ráült.

3 *Aki* ránézett, mintha villámlást *látott volna*, öltözete fehér volt, mint a hó.

4 A tőle való félelemtől reszkettek az őrt állók és olyanokká lettek, mint a halottak.

5 Az asszonyoknak ellenben ezt mondta az angyal: „Ti ne féljetek! Tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek.

6 Nincs itt, mert feltámadott, amint megmondotta. Jertek, nézzétek meg a helyet, ahol feküdt.

7 Aztán sietve menjetek el és mondjátok meg tanítványainak, hogy feltámadt a halottak közül és hogy előttetek fog menni Galileába. Ott meg fogjátok látni őt. Íme, megmondta nektek."

8 Azok félve, mégis nagy örömmel, sietve távoztak a sírtól, futottak, hogy a tanítványoknak hírt vihessenek.

9 Egyszerre csak Jézus szembe jött velük és ezt mondta: „Örvendjetek!" Ők odaléptek, megragadták a lábát és a földre borultak előtte.

10 Jézus ekkor így szólt hozzájuk: „Ne féljetek! Menjetek el s adjátok hírül testvéreimnek, hogy Galileába kell menniük, ott majd meglátnak engem."

11 Míg *az asszonyok* útban voltak, az őrségből egyesek a városba mentek és a főpapoknak hírt vittek mindarról, ami történt.

12 *Ezek* a vénekkel összegyűltek és tanácsot tartottak, azután sok ezüstpénzt adtak a katonáknak,

13 azzal a kikötéssel: „Mondjátok azt, hogy éjjel eljöttek a tanítványai, s amíg mi aludtunk, ellopták őt.

14 Ha pedig a helytartónak a fülébe jutna a dolog, rábeszéljük őt és levesszük rólatok a gondot."

15 Azok elfogadták a pénzt és úgy tettek, ahogy kitanították őket. Ezt a beszédet a mai napig híresztelik a zsidók között.

16 A tizenegy tanítvány aztán útra kelt Galileába, arra a hegyre, ahová Jézus rendelte őket.

17 Amikor meglátták őt, imádattal borultak le, de voltak, akik kételkedtek.

18 Jézus aztán hozzájuk lépett és így beszélt velük: „Mennyben és földön minden fennhatóságot nekem adtak.

19 Menjetek el azért és tegyétek tanítványokká az összes nemzeteket, bemerítve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Szellemnek nevében,

20 s arra tanítva őket, hogy őrizzetek meg mindent, amit nektek parancsoltam. Íme én minden nap veletek leszek e kor célba érkezéséig!

AZ ÖRÖMHÍR MÁRK SZERINT

1. RÉSZ

1 A Krisztus Jézus örömhírének kezdete,

2 ahogy az Ézsaiás prófétánál írva található: „Íme, elküldöm követemet orcád előtt, az majd elkészíti utadat,

3 kiáltó szó *hangzik* a pusztában: Készítsetek utat az Úrnak, ösvényeit egyenesekké tegyétek."

4 Úgy lett Bemerítő János a pusztában a bemerítkezésnek hirdetőjévé, mely a vétkek megbocsáttatását, az új felismerésre térést *jelenti.*

5 Ehhez *a Jánoshoz* kiment az egész júdeai vidék, a jeruzsálemiek is valamennyien, s bemeríttették magukat vele a Jordán folyóba, azzal együtt vétkeiket is megvallották.

6 János teveszőr ruhába öltözött, bőrövet viselt csípeje körül, sáskákat és vadmézet evett.

7 Ezt hirdette: „Jön utánam *valaki*, *aki* nálam erősebb! Én még arra sem vagyok elegendő, hogy lehajoljak és sarujának szíját megoldjam.

8 Én vízbe merítettelek titeket: Ő majd Szent Szellembe fog titeket meríteni!”

9 Azokban a napokban történt, hogy Jézus a galileai Názáretből odament és Jánossal bemeríttette magát a Jordánba.

10 Tüstént feljött a vízből és látta, hogy az egek meghasadnak, s a Szellem galambként rája száll.

11 Aztán szózat támadt az egekből: „Te vagy az én szeretett fiam, benned van gyönyörűségem.”

12 Ezután a Szellem azonnal kiűzte őt a pusztába.

13 A pusztában negyven napon át időzött, közben a sátán kísértette, együtt volt *ott* a fenevadakkal és az angyalok szolgálták ki.

14 Azután, hogy Jánost *tömlöcbe* vetették, Jézus Galileába ment s közben az Isten örömhírét így hirdette:

15 „Betelt az idő, közel jött az Isten királysága, térjetek más felismerésre és higgyetek az örömhírnek!”

16 Mikor a galileai-tó mentén járt, meglátta Simont és Simon testvérét Andrást, amint a tóba körhálót vetettek. Tudniillik halászok voltak.

17 Jézus megszólította őket: „Jertek utánam és megteszem, hogy emberhalászokká lesztek!”

18 Tüstént otthagyták hálóikat és követték őt.

19 Kevéssel továbbmenvén, meglátta Zebedeus Jakabját és a testvérét Jánost, amint a hajóban hálóikat hozták rendbe.

20 Azonnal hívta őket, s ők atyjukat Zebedeust a béresekkel a bárkában hagyták és elmentek utána.

21 Aztán bementek Kapernaumba. Mindjárt szombaton *Jézus* bement a zsinagógába és tanításhoz fogott.

22 Tanítása megdöbbentette *a zsinagógában lévőket*, mert úgy tanította őket, mint aki *Istentől* fennhatóságot kapott s nem úgy, mint az írástudók.

23 Zsinagógájukban erre azonnal tisztátalan szellem hatásába került egy ember s felkiáltott:

24 „Hah! Mi dolgunk veled, názáreti Jézus? Azért jöttél, hogy elveszíts minket? Tudom ki vagy: az Isten Szentje!”

25 Jézus keményen rászólt: „Némulj el és menj ki belőle!”

26 A tisztátalan szellem erre összerángatta az *embert* és hangos kiáltással kiment belőle.

27 Mindannyian megdöbbentek, úgyhogy egymással vitatkoztak, és azt kérdezték: „Mi ez? Valami *Istentől* fennhatóságot *nyert* új tanítás? Csak úgy rendelkezik a tisztátalan szellemekkel, s azok engedelmeskednek neki.”

28 Azonnal szét is ment a híre mindenhova, Galilea egész környékére.

29 Tüstént azután, hogy a zsinagógából kijöttek, Jakabbal és Jánossal együtt bementek Simon és András házába.

30 Simon napa lázasan ágyban feküdt. Azonnal szóltak neki felőle.

31 Ő hozzálépett, a kezén megragadta és felkeltette. Az asszonyt azonnal elhagyta a láz *s azután* felszolgált nekik.

32 Mikor lenyugodott a nap és este lett, odahozták hozzá az összes gonoszul gyötrötteket s az ördöngősöket,

33 úgyhogy az egész város odagyűlt az ajtóhoz.

34 Sokakat gyógyított, kik sok mindenféle betegségtől gonoszul szenvedtek, sok ördögi szellemet űzött ki s nem hagyta szólni az ördögi szellemeket, mert azok felismerték őt.

35 Azután igen korán, még sötét éjszakában felkelt, kiment *a városból* egy puszta helyre és ott imádkozott.

36 Nyomon követték Simon és a vele lévők.

37 Midőn rátaláltak, így szóltak hozzá: „Mindenki téged keres!”

38 De ő ezt felelte nekik: „Menjünk máshová, a szomszédos kisebb városokba, hogy ott is hirdethessem *a királyságot!* Hiszen evégre jöttem.”

39 El is ment egész Galileába a zsinagógáikba s hirdette az igét és ördögöket űzött ki.

40 Hozzáment egy bőrpoklos is és térdreborulva esengett hozzá.” Te, ha akarnád, képes volnál engem megtisztítani!” – mondta.

41 Mire ő szánalomra gerjedt, kinyújtotta kezét, megérintette őt és így szólt hozzá: „Akarom. Tisztulj meg!”

42 Nyomban eltávozott tőle a poklossága és megtisztult.

43 Jézus pedig felindult hangon *szólva* azonnal elűzte őt

44 s azt mondta neki: „Vigyázz, senkinek semmit ne szólj, hanem eredj, mutasd meg magad a papnak! Tisztulásod fejében pedig vidd fel, amit Mózes elrendelt, bizonyságtételül nekik.”

45 Az elment, a dolgot *sokfelé* elhíresztelte s annyira ismertté tette, hogy azontúl az *Úr mások* láttára nem mehetett városba be, hanem kinn puszta helyeken tartózkodott. Mindamellett mindenünnen mentek hozzá.

2. RÉSZ

1 Napok múltán újra Kapernaumba ment s elment a híre, hogy otthon van.

2 Sokan összegyűltek, úgyhogy még az ajtónál sem maradt férőhely. Hirdette nekik az igét.

3 Ekkor emberek érkeztek hozzá, akik egy gutaütöttet hoztak. Négyen emelték.

4 Mivel a tömeg miatt nem voltak képesek bevinni hozzá, ott, ahol volt, a tetőt bontották meg, s miután kivésték azt, a hordágyat, amelyen a gutaütött feküdt, leeresztették.

5 Jézus miután látta hitüket, így szólt a gutaütötthöz: „Gyermekem, meg vannak bocsátva vétkeid!”

6 Ott ült néhány írástudó is, kik szívükben ezt fontolgatták:

7 „Miért beszél ez így? Káromol! Ki engedheti el a vétkeket az egyetlen Istenen kívül?”

8 Jézus szellemével azonnal felismerte, hogy milyen fontolgatások *ébrednek* bennük s megszólította őket: „Miért fontolgatjátok ezeket szívetekben?

9 Mi könnyebb, azt mondani-e a gutaütöttnek, hogy vétkeid meg vannak bocsátva, vagy ezt mondani: Kelj fel, emeld fel a hordágyadat és járj!

10 Hogy azonban lássátok, hogy az ember Fia felhatalmazást kapott arra, hogy vétkeket a földön megbocsásson, – odaszólt a gutaütötthöz:

11 Azt mondom neked, kelj fel, emeld fel hordágyadat és eredj haza!”

12 Az fel is kelt, tüstént felemelte hordágyát s kiment mindenki szemeláttára, úgyhogy valamennyien magukon kívül voltak és Istent dicsőítették.” Sohasem láttunk ilyesmit” – mondották.

13 Megint kiment a tó partjára s hozzáment az egész tömeg, ő pedig tanította őket.

14 Menet közben meglátta Lévit, az Alfeus *fiát*, amint a vámnál ült és megszólította: „Kövess engem!” Mire az felkelt és követte.

15 Történt aztán, hogy *Lévi* házában asztalhoz dőlt és sok vámszedő és vétkező is *asztalhoz* dőlt vele és tanítványaival. Sokan voltak tudniillik és követték őt.

16 Mikor azonban a farizeusok közül való írástudók meglátták, hogy a vétkezőkkel és vámszedőkkel együtt eszik, ezt mondták tanítványainak: „A vámszedőkkel és vétkezőkkel eszik együtt?”

17 Ahogy ezt Jézus meghallotta, így szólt hozzájuk: „Az erejükben levőknek nincs szükségük orvosra, csak a betegeknek. Nem azért jöttem, hogy igazságosokat hívjak, hanem hogy vétkezőket.”

18 János tanítványai és a farizeusok böjtölni szoktak. Eljöttek hát és megkérdezték tőle: „Miért van, hogy a János tanítványai és a farizeusok tanítványai böjtölnek, de a te tanítványaid nem böjtölnek?”

19 Jézus ezt felelte nekik: „Vajon böjtölhetnek a lakodalmas ház fiai, amíg a vőlegény velük van? Ameddig maguknál láthatják a vőlegényt, nem lehet, hogy böjtöljenek.

20 Jönnek azonban napok, mikor a vőlegényt elveszik tőlük, akkor, azon a napon böjtölni fognak!

21 Új anyagból senki sem rak foltot régi köpenyre, ha mégis megteszi, *a lyukat* betöltő új magához szakítja a régit és gonoszabb lesz a szakadás!

22 Senki sem tölt új bort régi tömlőkbe, ha mégis, a bor szétszakítja a tömlőket, elvész a bor és a tömlők is, hanem új bort új tömlőkbe töltenek!”

23 Történt, hogy szombaton vetések között haladt át, tanítványai utazás közben kalászokat tépdestek.

24 A farizeusok megszólították: „Nézd csak, mit tesznek szombaton. Azt, amit nem szabad.”

25 Jézus azonban azt kérdezte tőlük: „Sohasem olvastátok mit tett Dávid, mikor szükséget látott s ő is, meg a vele lévők is megéheztek?

26 Hogy Abjátár főpap alatt hogyan ment be az Isten házába és ette meg az *Istennek* szánt kenyereket, melyeket csak a papoknak szabad megenniök s hogy adott a vele levőknek is?”

27 Aztán ezt mondta nekik: „A szombat lett az emberért és nem az ember a szombatért,

28 úgyhogy az embernek Fia a szombatnak is ura!”

3. RÉSZ

1 Megint zsinagógába ment be s ott egy elszáradt kezű ember volt.

2 Szemmel tartották, hogy szombaton gyógyítani fogja-e, hogy azután vádolhassák.

3 Megszólította a száradtkezű embert: „Kelj fel! *Állj* a középre!”

4 Aztán megkérdezte azokat: „Szabad-e szombaton jót, vagy rosszat tenni, lelket menteni, vagy megölni?” De azok hallgattak.

5 Ekkor haraggal körültekintett rajtuk és elszomorodott szívük kőkemény voltán, és rászólt a beteg emberre: „Nyújtsd ki a kezedet!” Az kinyújtotta s azzal helyreállt a keze.

6 A farizeusok meg azután, hogy kimentek a Heródes-pártiakkal együtt, tüstént tanácsot tartottak, hogy miként veszíthetnék őt el.

7 Jézus *erre* tanítványaival együtt visszavonult a tó mellé, hová Galileából nagy sokaság követte, amellett Júdeából,

8 s Jeruzsálemből, Idumeából, Jordánon túlról, Tírusz és Szidon környékéről nagy sokaság jött hozzá, hallva, hogy miket cselekszik.

9 Szólt tanítványainak, hogy a tömeg miatt állandóan egy csónakot tartsanak készen, hogy ne szorongassák őt.

10 Tudniillik sokakat gyógyított, úgyhogy akiket csak *valami* ostor vert, hozzátódultak, hogy megérinthessék.

11 A tisztátalan szellemek is, ha látták, hozzáestek, és azt kiáltották: „Te vagy az Istennek Fia!"

12 Ő azonban nagyon keményen rájuk szólt, hogy ne tegyék őt láthatóvá.

13 Felment azután egy hegyre, és akiket akart, magához szólított. Azok odamentek hozzá.

14 Tizenkettőt rendelt arra, hogy vele legyenek, hogy elküldhesse őket igehirdetésre,

15 s hogy felhatalmazást kapjanak ördögök kiűzésére.

16 Ekkor kijelölte a tizenkettőt: Simonnak a Péter nevet adta,

17 *kijelölte* Jakabot a Zebedeus *fiát* és Jakab testvérét Jánost és a Boanérgesz nevet adta nekik, ami azt *jelenti*: mennydörgés fiai.

18 *Kijelölte* Andrást, Fülöpöt, Bertalant, Mátét, Tamást, az Alfeus Jakabját, Taddeust, kananei Simont

19 és karióti Júdást, aki elárulta őt.

20 Azután hazatért s ott ismét tömeg gyűlt össze, úgyhogy nem tudtak ebédelni sem.

21 Mikor rokonai ezt meghallották, elmentek, hogy hatalmukba kerítsék, azt gondolták ugyanis, hogy nincs magánál.

22 Az írástudók, akik Jeruzsálemből jöttek le, azt mondták, hogy Belzebub van vele, s hogy az ördögi szellemek fejedelme által űzi ki az ördögi szellemeket.

23 *Jézus* magához szólította az írástudókat, s példázatokban a következőket mondta nekik: „Hogy űzheti ki sátán a sátánt?

24 Ha egy királyság önmagával meghasonlik, az a királyság nem állhat meg,

25 és ha egy ház magával meghasonlik, az a ház nem állhat meg.

26 Ha a sátán önmaga ellen támad fel, és magával meghasonlik, nem képes megállani, hanem vége van!

27 De az erős *harcos* házába nem hatolhat be senki, és nem rabolhatja el a felszerelést, csak ha előbb megkötözte az erős vitézt, akkor aztán kirabolhatja házát!

28 Bizony azt mondom nektek, hogy mindent meg fognak bocsátani az ember fiainak, a vétkeket, a káromlásokat is, melyeket mondanak,

29 de ha valaki a Szent Szellem ellen szól káromlást, az nem kap soha bocsánatot, hanem örök véteknek terhe nyomja!”

30 Azt mondták tudniillik, hogy *Jézusnak* tisztátalan szelleme van.

31 Ekkor jöttek hozzá anyja és testvérei, de kívül megálltak, beküldtek hozzá és hívatták.

32 Tömeg ült körülötte s megmondták neki: „Nézd anyád és testvéreid kinn keresnek téged!”

33 De ő ezt felelte nekik: „Ki az én anyám? Kik a testvéreim?”

34 Azután végignézett azokon, akik körben körülötte ültek és így szólt: „Ezek az én anyám és testvéreim!

35 Mert aki Isten akaratát teszi, az az én testvérem, az az én anyám.”

4. RÉSZ

1 Ismét tanítani kezdett a tó partján s igen nagy tömeg gyűlt hozzá, úgyhogy hajóba szállt be s a tavon ült, míg az egész tömeg a tóparton a földön *helyezkedett* el.

2 Példázatokban sokra tanította őket. Tanítása közben *ezeket* mondta nekik:

3 „Hallgassátok csak! Egyszer elment a magvető vetni.

4 Történt, hogy mikor vetett, némely *mag az* útfélre esett s a madarak eljöttek és felcsipegették.

5 Más aztán sziklás talajra esett, hol nem volt sok földje, úgyhogy – nem lévén a föld mély, hamarosan kihajtott,

6 de mikor a nap felkelt, elperzselődött s mivel nem volt gyökere, kiszáradt.

7 Más magok a tövisek közé estek, a tövisek felnőttek és megfojtották azokat, úgyhogy gyümölcsöt nem termettek.

8 Mások a jó földbe estek és miután kihajtottak, megnőttek, gyümölcsöt termettek. Egyik harmincannyit hozott, másik hatvanannyit és megint más százannyit."

9 Azután ezt mondta: „Akinek füle van, hallja meg!"

10 Mikor egyedül maradt, a körülötte levők a tizenkettővel együtt megkérdezték a példázatok felől

11 s ő ezt felelte nekik: „Az Isten királyságának titka nektek van szánva, azokhoz a kívülállókhoz minden példázatokban jut el,

12 hogy jól megnézzék, mégse lássanak, jól odahallgassanak, mégse lássák be, hogy valamikor meg ne térjenek és bocsánatot ne kapjanak!"

13 Majd így szólt hozzájuk: „Nem ismeritek fel ezt a példázatot? Hát akkor hogyan ismeritek fel majd az összes példázatokat?

14 A magvető az igét veti!

15 Az útszélre esők azok, akikbe elveti az igét, amikor meghallják az igét, eljő a sátán és kiragadja a beléjük vetett magot.

16 Hasonló *történik a* sziklás talajra vetettekkel: Mikor az igét hallják, tüstént örömmel elfogadják azt,

17 de nincs bennük gyökér, hanem ideig-óráig valók, azután ha az ige miatt nyomorúság, vagy üldözés támad, tüstént tőrbe esnek.

18 *Másfélék* a tövis közé vetettek, ezek, bár meghallották az igét,

19 a kor gondjai, a gazdagság csalárdsága s a többi dolgok után való vágyak beléjük hatolnak, megfojtják bennük az igét, *úgyhogy* az gyümölcstelenné lesz.

20 A jó földbe vetett *magok* ellenben olyanok, akik hallják az igét, befogadják és harmincannyi, hatvanannyi, vagy százannyi termést hoznak."

21 Aztán ezeket beszélte nekik: „Ugyan hova teszik a mécsest? A véka alá, vagy az ágy alá? Vajon nem a mécslábra helyezik?

22 Mert nincs semmi titkolt dolog, mely egyszer láthatóvá nem lesz és nincs olyan elrejtett dolog, mely egyszer napvilágra nem kerül!

23 Ha valakinek füle van, hogy halljon, hallja meg!

24 Vigyázzatok arra, amit hallotok! – mondta nekik. Amely mértékkel ti mértek, azzal mérnek majd nektek is, sőt hozzá is tesznek számotokra.

25 Akinek ugyanis van, annak adni fognak, de akinek nincs, attól azt is el fogják venni, amije van."

26 Majd újra szólt: „Hasonló az eset az Isten királyságával, amint azzal az emberrel, aki magot vetett a földbe,

27 aztán elszunnyadt, felkelt éjjel és nappal, azalatt a mag kihajtott, *a szár* megnyúlt anélkül, hogy tudott volna róla.

28 Magától terem gyümölcsöt a föld, először szárt, majd kalászt, aztán teli magot a kalászban.

29 Mihelyt pedig a termés megengedi, *a gazda* azonnal nekiereszti sarlóját, mert az aratásnak itt az ideje.

30 Mihez hasonlítsuk az Isten királyságát? – kérdezte –, milyen példázatba foglaljuk bele?

31 Olyan az, mint a mustármag, mely mikor a földbe vetik, a földön levő összes magvaknál kisebb,

32 ám ha elvetik, felnő és az összes veteményeknél nagyobb lesz, és nagy ágakat hajt, úgyhogy az ég madarai fészket is rakhatnak árnyékában."

33 Sok ilyen példázattal szólta nekik az igét, ahhoz mérten, ahogy képesek voltak annak meghallására,

34 példázat nélkül nem szólt nekik, de tanítványainak külön mindennek a megoldását megadta.

35 Mikor az a nap beesteledett, így szólt hozzájuk: „Menjünk át a túlsó partra!”

36 Erre otthagyták a tömeget, *Jézust* pedig, úgy ahogy volt, magukkal vitték a hajóban. Más csónakok is voltak ott vele.

37 Egyszerre nagy szélvihar támadt s a hullámok becsaptak a hajóba, úgyhogy a hajó már-már megtelt.

38 Ő maga a hátsó fedélzeten, a fejaljon elszunynyadt. De felébresztették, és ezt mondták neki: „Tanító, nem törődsz vele, hogy elveszünk?”

39 Erre felkelt, megdorgálta a szelet, a tónak meg ezt mondta: „Hallgass! Fogd be a szád!” Erre ellankadt a szél és nagy csendesség lett.

40 Nekik pedig ezt mondta: „Miért vagytok enynyire gyávák? Hogy van, hogy nincs hitetek?”

41 Ám azok nagyon féltek és ezt kérdezgették egymás között: „Kicsoda hát ő, hogy a szél és tó engednek neki?”

5. RÉSZ

1 Átértek a tó túlsó partjára a gerazénusok vidékére.

2 Miután a hajóból kiszállt, a sírokból azonnal szembe jött vele egy ember, aki tisztátalan szellemben volt.

3 Ennek lakása a sírokban volt és soha senki sem volt képes lánccal megkötözni,

4 mert bár sokszor kötözték meg már béklyókkal és láncokkal, ő a láncokat lehúzta magáról, a béklyókat összetörte és senkinek sem volt annyi ereje, hogy megfékezhette volna.

5 Egész éjen és egész napon át a sírokban tartózkodott, a hegyek közt kiáltozott és kövekkel vagdalta magát.

6 De mikor Jézust messziről meglátta, odafutott, földreborult előtte

7 és nagy hangon kiáltott: „Mi dolgunk van egymással Jézus, a magasságos Istennek Fia? Az Istenre kényszerítlek, ne kínozz engem!”

8 Mert Jézus azt mondta neki: „Te tisztátalan szellem, eredj ki az emberből!”

9 *Most* megkérdezte őt: „Mi a neved?” „Légió a nevem – felelte neki –, mert sokan vagyunk!”

10 Aztán nagyon rimánkodott neki, hogy ne küldje őt el arról a vidékről.

11 Ott legelészett a hegy lábánál egy nagy disznócsürhe.

12 Rimánkodtak neki: „Küldj minket a disznókba, hadd mehessünk beléjük!”

13 Megengedte nekik. A tisztátalan szellemek, ahogy az emberből kimentek, bementek a disznókba, azzal mintegy kétezer darabból álló csürhe a meredélyen alárohant a tóba s a tóba belefulladt.

14 Pásztoraik erre elfutottak s hírt vittek a városba és a tanyákra. Majd jöttek *az emberek*– megnézni, hogy mi történt.

15 Odaértek Jézushoz és látták, hogy az ördöngős, akiben a légió volt, felöltözötten ott ül, és észnél van.

16 Azok aztán akik látták, elbeszélték nekik, mi történt az ördöngőssel és a disznókkal.

17 Ekkor esengeni kezdtek, hogy távozzék el a határaikból.

18 Mikor *Jézus* beszállt a hajóba, a volt ördöngős kérlelte, hogy vele lehessen.

19 De nem engedte meg neki, hanem így szólt hozzá: „Eredj haza a tieidhez és hirdesd nekik mindazt, amit az Úr veled tett, s hogy hogyan könyörült rajtad.”

20 Az el is ment és hirdetni kezdte a Tízvárosban mindazt, amit Jézus vele tett, úgyhogy mindenki csodálkozott.

21 Miután Jézus a hajóval újra átkelt a túlsó partra, nagy tömeg gyűlt hozzá. Még a tóparton volt,

22 mikor eljött az egyik zsinagógafő, Jairus nevű. Ahogy meglátta őt, a lábához esett

23 és igen kérlelte őt: „Mivel a lányom a végét járja, jöjj el, vesd rá kezedet, hogy megmeneküljön és éljen.”

24 El is ment vele. De nagy tömeg követte és szorongatták.

25 Ekkor hozzáment egy asszony, akinek tizenkét éve vérfolyása volt,

26 aki sok orvostól igen sokat szenvedett s mindenét, amije volt, rájuk *költötte*, de belőlük semmi haszna nem volt, hanem csak rosszabbul lett.

27 Ez az asszony, miután a Jézus dolgairól hallott, *hozzáment a* tömegben és hátulról megérintette a köpenyét.

28 Azt gondolta ugyanis: „Ha csak érinthetem a köpenyét, megmenekülök.”

29 Vérének forrása azonnal ki is száradt s észrevette testén, hogy az őt verő *betegség* ostorától meggyógyult.

30 Jézus is azonnal felismerte magán, hogy hatalmas *erő* távozott el tőle. Megfordult hát a tömegben és így szólt: „Ki fogta meg a köpenyemet?”

31 „Látod, hogy a tömeg szorongat – szóltak tanítványai – s mégis azt kérded, ki fogott meg?”

32 De ő körültekintett, hogy lássa azt, aki így tett vele.

33 Az asszony, aki tudta, hogy mi történik vele, ijedten és remegve odament, *lábához* borult és megmondta neki a teljes igazságot,

34 mire *Jézus* így szólt hozzá: „Leányom, hited megmentett! Eredj el békességben s légy egészséges, *a téged verő* ostortól szabad.”

35 Még beszélt, mikor *emberek* érkeztek a zsinagógafőtől és ezt mondották: „Leányod meghalt! Miért zaklatod még tovább a Tanítót?”

36 De Jézus, aki meghallotta a szót, melyet mondtak, így szólt a zsinagógafőhöz: „Ne félj, csak higgy!”

37 Aztán nem engedte meg senkinek, hogy bemenjen vele, csak Péternek, Jakabnak és Jánosnak a Jakab testvérének.

38 Mikor bementek a zsinagógafő házába, zajongó tömeget pillantott meg, mely sírt, jajveszékelt és igen kiáltozott.

39 Ahogy belépett, megszólította, őket: „Miért zajongtok és sírtok? A gyermek nem halt meg, hanem szunnyad.”

40 Erre kinevették. Ő azonban, miután mindannyijukat kiűzte, csak a gyermek atyját, anyját és a vele tartókat vitte magával s bement oda, ahol a gyermek feküdt.

41 Ott megragadta a gyermek kezét és rászólt: „Talitha kum! Aminek fordítása: Leánykám azt mondom neked: Kelj fel.”

42 A leányka rögtön felkelt és járt, mert tizenkét esztendős volt. A nagy döbbenettől azonnal magukon kívül jutottak.

43 Ő meg szigorúan megparancsolta nekik, hogy senki ne tudjon a *dologról. Aztán* szólt, hogy adjanak a *leánykának* enni.

6. RÉSZ

1 Azután eltávozott onnan és a hazájába ment. Tanítványai követték.

2 Szombat lett és elkezdett tanítani zsinagógájukban. Hallgatói közül sokan megdöbbenve szóltak: „Honnan kapta ez ezeket az adományokat? Micsoda tudomány az, melyet kapott, *hogy az isteni* hatalomnak ekkora megnyilvánulásai támadnak kezétől?

3 Nem az ácsmester ő, Máriának a fia?! Jakabnak, Józsénak, Júdásnak, Simonnak a testvére? Nincsenek-e nálunk *férjnél a* húgai?” És belé ütköztek, kelepce fogta meg őket.

4 Jézus pedig ezt mondta nekik: „Csak hazájában, a rokonai közt, saját családjában nincs becsülete a prófétának!”

5 Nem is mutathatta meg ott egy csodában sem hatalmát, csak kevés gyengélkedőre vetette rá kezét, hogy gyógyítsa őket.

6 Hitetlenségükön azonban elcsodálkozott. Aztán a tanyákat járta be és tanított.

7 Majd magához szólította a tizenkettőt és elkezdte azokat kettesével szétküldeni. Felhatalmazást adott nekik a tisztátalan szellemeken

8 s megparancsolta nekik, hogy semmit se vigyenek az útra, csak egy botot. ”Ne *vigyetek* kenyeret, tarisznyát, övetekben rézpénzt.

9 Hanem húzzatok sarut. Ne öltsetek két köntöst!”

10 Majd ezt mondta nekik: „Ha valahol egy házba bementek, ott maradjatok, amíg ki nem mentek onnan!

11 S ha valamely hely nem fogad be titeket, és nem hallgatnak rátok, mikor onnan kimentek, még a port is rázzátok le, mely lábatokhoz tapadt, ellenük szóló tanúságtételül.”

12 Azok el is mentek. Kihirdették, hogy más felismerésre kell térni.

13 Sok ördögi szellemet űztek ki, sok gyengélkedőt megkentek olajjal s azok meggyógyultak.

14 Mindezt meghallotta Heródes király is. Hiszen Jézus neve már ismertté vált. Azt beszélték, hogy Bemerítő János támadt fel a halottak közül, azért hatnak általa azok a hatalmas *erők.*

15 Mások azt mondták *róla*, hogy Illés ő, megint mások azt beszélték, hogy próféta, a próféták közül *volna* az egyik.

16 Heródes, miután hallott róla, ezt mondotta: „Az támadt fel, akit én lefejeztettem, János.”

17 Mert ez a Heródes volt az, aki Jánost elhozatta, letartóztatta, majd megkötözve börtönben tartotta Heródiásért, testvérének Fülöpnek feleségéért, mert feleségévé tette.

18 János tudniillik azt mondta Heródesnek: „Nem szabad neked a testvéred feleségét magadnál tartani.”

19 Heródiás neheztelt Jánosra s meg akarta öletni őt, de nem tehette.

20 Mert Heródes félt Jánostól, minthogy tudta, hogy igazságos és szent ember, azért arra igyekezett, hogy megőrizze őt. Sok mindenben hallgatott rá. Ezért tanácstalanul állt vele szemben annál inkább, mert szívesen hallgatta őt.

21 Jött azonban egy alkalmas nap, melyen Heródes születésnapi ebédet adott nagyjainak, az ezredeseknek és Galilea előkelőinek.

22 Bement *a vendégségbe az asszonynak*, Heródiásnak lánya is és táncot lejtett. Heródesnek és a vendégeknek megtetszett *a tánc*.” Kérj tőlem, amit akarsz! – mondta a király a leánynak – Megadom neked.”

23 Meg is esküdött neki: „Amit kérsz, megadom neked, még ha a fele királyságomat is.”

24 A *leány* kiment és megkérdezte anyját: „Mit kérjek?” Az így felelt: „Bemerítő Jánosnak a fejét.”

25 A leány tüstént nagy sietséggel ment be a királyhoz és ezt kérte: „Azt akarom, hogy azonnal add ide nekem egy tálban Bemerítő Jánosnak a fejét!”

26 A királyt bánat fogta el, de esküje miatt és a vendégek miatt nem akarta őt elutasítani.

27 Így a király rögtön elküldte a hóhért s elrendelte, hogy hozza el annak fejét.

28 A *hóhér* elment, a börtönben lefejezte őt, aztán egy tálban elhozta *János* fejét és odaadta a leánynak, a leány odaadta az anyjának.

29 Ahogy *János* tanítványai a történteket meghallották, eljöttek, elvitték a holttestet, és sírba helyezték.

30 Azután Jézusnál gyülekeztek az apostolok, és hírt adtak neki mindenről, amit tettek és tanítottak.

31 *Jézus* így szólt hozzájuk: „Jöjjetek el ti egyedül egy puszta helyre s nyugodjatok le egy kissé!” Sok volt ugyanis a jövő-menő s evésre sem volt alkalmas idejük.

32 Elmentek hát külön egy hajóval egy puszta helyre.

33 De meglátták őket az arra járók, sokan felismerték *őket*, úgyhogy gyalogszerrel az összes városokból összefutottak oda az *emberek* és megelőzték őket.

34 Mikor Jézus kilépett, nagy tömeget látott. Szánalomra gerjedt irántuk, mert olyanok voltak, mint a pásztortalan juhok. Aztán hozzáfogott, hogy sok mindenre tanítsa őket.

35 Már későre járt az idő, mikor a tanítványai hozzáléptek és így szóltak: „Puszta a hely és már késő az óra!

36 Bocsásd el őket, hadd menjenek el a környező földekre és falvakba, hadd vásároljanak valamit maguknak, hogy ehessenek.”

37 Ő azonban ezt felelte nekik: „Adjatok nekik ti enni!” „Elmenjünk és vásároljunk kétszáz dénár árú kenyeret, hogy enni adhassunk nekik?” – kérdezték azok.

38 „Hány kenyeretek van? Menjetek, nézzétek meg!” – szólt nekik *Jézus*. Ahogy megtudták, így szóltak: „Öt kenyerünk van és két halunk!”

39 Ekkor *Jézus* elrendelte, hogy fektessenek le mindenkit a friss fűbe, társaságonként külön.

40 Le is telepedtek százas, ötvenes csoportokban.

41 Ekkor fogta az öt kenyeret és két halat, feltekintett az égre, áldást mondott, aztán megtörte a kenyereket és tanítványainak adta, *hogy* azok *a tömeg* elé tegyék, a két halat is elosztotta mindnyájuknak.

42 Mind ettek és jóllaktak.

43 Azután összeszedték a darabokat és azok tizenkét kosarat töltöttek meg, *szedtek* halakat is.

44 Ötezer férfi volt, aki a kenyerekből evett.

45 Tüstént azután arra kényszerítette tanítványait, hogy szálljanak be a hajóba s menjenek át előtte a túlsó partra Betszaidába, míg ő a tömeget elbocsátja.

46 Miután elbúcsúzott tőlük, a hegyre ment imádkozni.

47 Késő este lett s a hajó a tó közepén volt, míg ő egyedül a szárazföldön.

48 Aztán meglátta őket, hogy az evezéssel kínlódtak amiatt, hogy a szél ellenükbe fújt. *Azért az* éjszaka negyedik őrségének idején a tavon járva hozzájuk indult. Mikor el akart menni mellettük,

49 azok, ahogy meglátták, hogy a tengeren jár, azt vélték, hogy kísértet és felkiáltottak.

50 Mert mind látták őt és nyugtalanság fogta el őket. Ám ő azonnal beszélni kezdett hozzájuk." Bízzatok! Én vagyok! – mondotta nekik – Ne féljetek!"

51 Majd beszállt hozzájuk a hajóba. Ekkor alábbhagyott a szél. Azok bensejét *az eset* rendkívül felzavarta, úgyhogy egészen magukon kívül voltak.

52 A kenyerek *történetéből* ugyanis nem merítettek belátást, meg volt kövesedve a szívük.

53 Mikor átkeltek, Genezáret földjére tartottak *s ott* vetettek horgonyt.

54 Ahogy kiléptek a bárkából, azonnal felismerték őt,

55 sietve bejárták azt az egész vidéket s elkezdték azokat, akik gonoszul szenvedtek, ide is, oda is hordozni, ahol csak hallották, hogy jelen van.

56 Ahová csak bement, falvakba, városokba, tanyahelyekre, a terekre kitették az elerőtlenülteket és kérlelték, hogy csak a köpenyének bojtját megérinthessék. S akik megérintették, megmenekültek.

7. RÉSZ

1 Összegyűltek nála a farizeusok és néhány írástudó, akik Jeruzsálemből jöttek.

2 Ezek meglátták, hogy Jézusnak néhány tanítványa megszenteletlen, azaz mosdatlan kézzel ebédel.

3 A farizeusok ugyanis, sőt az összes zsidók nem esznek addig, míg kezüket tenyérnyi vízzel meg nem mossák, mivel a vének hagyományához ragaszkodnak.

4 Nem esznek a piacról sem semmit, ha csak azt le nem loccsantják. Sok más dolog is van, melyeket átvettek, ragaszkodva hozzájuk: poharakat, korsókat, rézedényeket mártogatnak be.

5 A *nála összegyűlő* farizeusok és írástudók megkérdezték őt: „Tanítványaid miért nem viselkednek a vének hagyományainak megfelelően? Ellenkezőleg tesznek: megszenteletlen kézzel ebédelnek."

6 Ám ő így felelt nekik: „Igen helyesen prófétált felőletek, képmutatók felől Ézsaiás, amint az írva áll: Ez a nép ajkával tisztel engem, de szíve távol van tőlem.

7 Hiába tisztelnek engem, mikor tanítás közben emberi parancsolatokat hirdetnek.

8 Ti elhagyjátok az Isten parancsolatát, s emberek hagyományaihoz ragaszkodtok."

9 Majd ezt mondta nekik: „Ti ugyan szépen félreteszitek Isten parancsolatát, hogy a saját hagyományotokat őrizgessétek!

10 Mert Mózes ezt mondta: Tiszteld atyádat és anyádat! Továbbá: Aki atyjának vagy anyjának gonoszat mond, annak vége biztos halál legyen!

11 Ti ellenben ezt mondjátok: Ha egy ember azt mondta atyjának, vagy anyjának: Korbán. Azaz oltári ajándék. Ezzel lehetek csak hasznodra.

12 Ti az ilyennek meg sem engeditek, hogy *valamit* tegyen atyjáért, vagy anyjáért

13 s így hagyományotokkal, melyet utódaitoknak átadtok, erőtlenné teszitek Isten beszédét. Sok hasonlót cselekesztek."

14 Ezután magához szólította a tömeget és így szólt hozzájuk: „Hallgassatok rám mindannyian és legyetek belátók.

15 Abból, ami az emberen kívül van, semmi olyan nem megy be az emberbe, ami megszentségtelenítené őt, csak olyan *dolgok* teszik szentségtelenné az embert, melyek az emberből jönnek elő."

16 „*Ha valakinek van füle a hallásra*, *hallja!*"

17 Mikor utóbb a tömegtől elvált és bement a házba, tanítványai kérdést intéztek hozzá ama példázat felől.

18 Ő ezt felelte nekik: „Hát ti is ennyire belátás nélküliek vagytok? Nem értitek, hogy semmi sem képes megszentségteleníteni az embert, ami kívülről megy belé?

19 Mert *az ilyesmi* nem a szívbe megy be, hanem a hasba, onnan meg kikerül az árnyékszékre, mely minden ételt megtisztít."

20 Úgy mondotta, hogy ami az emberből jön ki, az teszi szentségtelenné az embert.

21 „Ugyanis belülről, az emberek szívéből jönnek elő a gonosz megfontolások, paráználkodás, lopás, gyilkolás,

22 házasságtörés, kapzsiság, rosszaságok, ármány, kicsapongás, rossz szem, káromlás, fennhéjázás, esztelenség!

23 Mindezek a rossz *dolgok* belülről jönnek elő, és úgy teszik szentségtelenné az embert!"

24 Felkelt, s aztán elment onnan Tírusz határába. Ott bement egy házba és azt akarta, hogy senki se tudja meg, de nem tudott rejtve maradni.

25 Ellenkezőleg, egy asszony, kinek leányában tisztátalan szellem volt, azonnal, ahogy hallott róla, eljött és lábához borult.

26 Az asszony hellén volt, sziro-feníciai eredetű. Megkérte *Jézust*, hogy űzze ki leányából az ördögi *szellemet.*

27 „Hagyd, hogy előbb a gyermekek lakjanak jól! – mondotta neki az Úr –, mert nem szép dolog a gyermekek kenyerét elvenni, s az ölebeknek dobni oda."

28 De az asszony ezt felelte néki: „Így van Uram. De a kutyácskák is esznek az asztal alatt a gyermekek morzsáiból."

29 „Ezért a beszédért – mondotta neki Jézus – eredj el, kiment leányodból az ördögi *szellem!*"

30 Mikor *az asszony* hazaért, a gyermeket az ágyon fekve találta, az ördögi *szellem* kiment már belőle.

31 Miután Tírusz határából eltávozott, Szidonon keresztül s a Tízváros területén *menve* át, újra a Galileai tóhoz érkezett.

32 Egy nehezen beszélő süketet vittek hozzá s kérlelték, hogy vesse rá kezét.

33 *Jézus ekkor* kivitte őt egyedül a tömegből, bedugta ujját a fülébe, köpött s nyálával érintette a nyelvét,

34 aztán feltekintett az égre és sóhajtott." Effáta!" – mondotta – ami azt jelenti: „Nyílj meg!"

35 S megnyílt a hallása! Tüstént feloldódott nyelvének bilincse és helyesen beszélt.

36 Majd szigorúan megparancsolta nekik, hogy senkinek se szóljanak róla. De minél inkább tiltotta, azok annál inkább elhíresztelték.

37 S minden mértéket felülmúló döbbenettel mondták: „Mindent helyesen tett! A süketeket is hallókká teszi, a némákat is beszélőkké."

8. RÉSZ

1 Miután azokban a napokban ismét igen nagy volt a tömeg és nem volt mit enniük, magához hívta a tanítványokat és így szólt hozzájuk:

2 „Szánalmat érzek a tömeg iránt, mert már három napja nálam vannak s nincs mit enniük.

3 Ha étlen bocsátom őket haza, elernyednek az úton. Amellett közülük némelyek messziről érkeztek."

4 „Honnan volna képes valaki itt a pusztában jóllakatni ezeket?" – szólaltak meg tanítványai. S „Hány kenyeretek van?" – kérdezte őket Jézus." Hét" – felelték.

6 Erre megparancsolta a tömegnek, hogy dőljenek le a földre. Majd fogta a hét kenyeret, hálát adott, megtörte és tanítványainak adta, hogy a tömeg elé helyezzék. Azok eléjük tették.

7 Volt kevés haluk is. Megáldotta azokat is, és azt mondta, hogy azokat is tegyék eléjük.

8 Ettek, jóllaktak, és hét kosárral szedték fel a megmaradt darabokat.

9 Mintegy négyezren voltak. Aztán elbocsátotta őket.

10 Azonnal hajóba szállt és tanítványaival együtt Dalmanuta vidékére érkezett.

11 Ott előjöttek a farizeusok és közösen vitába szálltak vele. Égből való jelt kívántak tőle, azzal kísértették őt.

12 Ekkor szelleme sóhajt váltott ki belőle: „Miért keres jelt ez a nemzedék?" – szólt." Bizony azt mondom nektek, nem fog jelt kapni ez a nemzedék."

13 Azzal otthagyta őket, újra hajóba szállt és a túlsó partra távozott.

14 Elfelejtettek azonban kenyereket vinni s egy kenyéren kívül más nem volt velük a hajóban.

15 *Ugyanakkor Jézus* szigorú parancsot adott nekik: „Vigyázzatok, óvakodjatok a farizeusok kovászától és Heródes kovászától."

16 Azok azt fontolgatták egymás között, hogy nincs kenyerük.

17 Mikor észrevette, így szólt hozzájuk: „Mit fontolgatjátok, hogy nincs kenyeretek? Még most sem értitek, és nem látjátok be? Megkövesedett szívvel jártok?

18 Szemetek van s nem láttok, fületek van s nem hallotok? Nem emlékeztek rá,

19 hogy amikor öt kenyeret törtem meg ötezer embernek, hány telt kosárral vittétek el a megmaradt darabokat?" „Tizenkettővel" – felelték.

20 „S mikor a hetet *törtem meg a* négyezernek, hány tele kosár darabot vittetek el?" „Hetet" – válaszolták.

21 „S még most sem láttok a dolgokba be?” – kérdezte.

22 Betszaidába érkeztek. Egy vakot hoztak hozzá, s kérlelni kezdték, hogy érintse azt.

23 Ő a vakot kézen fogva kivezette a faluból, szemére köpött, kezét rávetette s megkérdezte: „Látsz-e valamit?”

24 Az felnyitotta szemét és így szólt: „Látom az embereket. *Úgy látom őket* járni, mintha fák volnának.”

25 Ekkor újra a szemére tette a kezét, mire annak látása *mindenen* áthatott és helyreállt, úgyhogy messzire mindent látott.

26 Ekkor hazaküldte őt ezzel a szóval: „Még csak be se menj a faluba!”

27 Jézus és tanítványai elmentek Fülöp Cézáreájának falvaiba. Az úton kérdést intézett tanítványaihoz: „Kinek mondanak engem az emberek?”

28 Azok azt felelték, hogy „Bemerítő Jánosnak, mások Illésnek, mások meg, hogy a próféták közül *vagy* az egyik.”

29 Ekkor megkérdezte őket: „Hát ti mit mondotok, ki vagyok én?” Megszólalt Péter s ezt felelte neki: „Te vagy a Krisztus!”

30 Ekkor keményen rájuk szólt, hogy senkinek se mondják.

31 Elkezdte aztán oktatni őket, hogy az ember Fiának sokat kell szenvednie, kell, hogy a vének, főpapok, írástudók elvessék, mint próba nem állót, kell, hogy megöljék, de három nappal azután fel fog támadni.

32 Nyíltan beszélt velük a dologról. Péter azonban pártfogolni s korholni kezdte őt.

33 *Jézus* erre megfordult, ránézett tanítványaira s aztán megdorgálta Pétert: „Eredj mögém sátán, mert nem az Isten *dolgain* jár az eszed, hanem az emberek dolgain.”

34 Azután a tömeget tanítványaival együtt magához szólította, és ezeket mondta nekik: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét, és úgy kövessen engem.

35 Aki ugyanis meg akarja menteni lelkét, el fogja veszteni azt, de aki énérettem és az örömüzenetért elveszti lelkét, meg fogja menteni azt.

36 Mert mit használ az embernek, ha megnyeri az egész világot, de a lelkét veszni hagyja?

37 Hát mit is adhatna az ember lelkéért cserébe?

38 Mert ha valaki szégyell engem s beszédeimet e házasságtörő és vétkes nemzetségben, az embernek Fia is szégyellni fogja azt, ha majd eljön Atyjának dicsőségében a szent angyalokkal.”

9. RÉSZ

1 Azt is mondta nekik: „Bizony azt mondom nektek, hogy az itt állók között vannak olyanok, akik halált nem kóstolnak addig, amíg meg nem látják Isten királyságát, amint hatalommal elérkezik!”

2 Hat nap múltán Jézus magához vette Pétert, Jakabot és Jánost. Külön magukban felvitte őket egy igen magas hegyre és ott a szemük láttára más alakot öltött.

3 A köpenye csillogó lett, nagyon fehér, hogy kallós (fehérítő) nem képes a földön úgy megfehéríteni valamit.

4 Utóbb láthatóvá lett nekik Illés Mózessel együtt és azok Jézussal beszélgettek.

5 Ekkor megszólalt Péter és ezt mondta Jézusnak: „Rabbi, kellemes nekünk itt lennünk! Majd készítünk három sátrat, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet.”

6 Nem tudta ugyanis mit beszél, a félelem tudniillik megrémítette őket.

7 Aztán felhő támadt s az beárnyékolta őket, a felhőből pedig szózat hangzott ki: „Ő az én szeretett Fiam! Rá hallgassatok!”

8 De mikor hirtelen körültekintettek, többé senkit sem láttak, csak Jézust, ő volt egyedül velük.

9 Miközben leszálltak a hegyről, szigorúan megparancsolta nekik, hogy abból, amit láttak, senkinek semmit el ne beszéljenek, csak majd, ha az embernek Fia a halottak közül feltámad.

10 Belekapaszkodtak *ebbe a* szóba, s egymással vitatkozva azt kutatták, hogy mit jelent a halottak közül feltámadni.

11 Majd kérdést intéztek hozzá: „Azt mondják az írástudók, hogy előbb Illésnek kell eljönnie.”

12 Azt felelte nekik: „Illés eljön ugyan előbb, és mindent helyreállít. Aztán – de hogy is van az embernek Fia felől megírva? Hogy sokat szenved és megvetik?

13 Én azonban azt mondom nektek, hogy Illés is eljött már és mindazt megtették vele, amit akartak, amint írva van felőle!”

14 Mikor a tanítványokhoz érkeztek, nagy tömeget láttak körülöttük, írástudókat is, akik együttesen vitatkoztak velük,

15 de ahogy meglátták őt, azonnal nagy döbbenet fogta el az egész tömeget, majd hozzáfutottak és köszöntötték őt.

16 Jézus megkérdezte azokat: „Miért vitatkoztok velük?”

17 Valaki így felelt neki a tömegből: „Tanító, elhoztam hozzád a fiamat, akiben néma szellem van.

18 Ez a szellem, ahol éppen megragadja, szaggatni kezdi őt, aztán tajtékzik, fogát csikorgatja, majd elfonnyad *a fiú.* Szóltam tanítványaidnak, hogy űzzék ki, de nem volt rá erejük.”

19 Ekkor megszólalt *Jézus* és ezt mondta nekik: „Oh, hitetlen nemzedék! Meddig leszek veletek? Meddig visellek még titeket? Hozzátok ide hozzám!”

20 Odavitték hozzá. Mikor a szellem megpillantotta *Jézust*, azonnal össze-vissza rángatta *a fiút*, úgyhogy az a földre esett és tajtékozva fetrengett.

21 *Jézus* megkérdezte az atyját: Mennyi ideje annak, hogy ez történt vele?” „Gyermekkora óta – felelte az.

22 Sokszor vetette tűzbe is, vízbe is, hogy elveszítse. De ha valamire képes vagy, segíts rajtunk, gerjedj szánalomra irántunk.”

23 Jézus ezt felelte neki: „Ami azt illeti: ha képes vagy, hát minden lehetséges a hívőnek!”

24 A gyermek atyja hirtelen felkiáltott: „Hiszek – mondta –, segíts hitetlenségemen!”

25 Mikor Jézus meglátta, hogy tömeg fut hozzá, keményen rászólt a tisztátalan szellemre: „Hangtalan, néma szellem, megparancsolom neked, hogy menj ki belőle, és többé ne menj belé!”

26 Erre az felkiáltott, nagyon összerángatta *a fiút* és aztán kiment. *A fiú* meg olyan lett, mint egy holt, úgyhogy a többség azt is mondta, hogy meghalt.

27 Jézus azonban megragadta a kezét és felkeltette. S az fel is kelt.

28 Azután, hogy Jézus bement a házba, tanítványai külön megkérdezték őt: „Hogyhogy nem tudtuk kiűzni azt?”

29 Jézus ezt felelte nekik: „Ez a fajta semmi másra nem megy ki, csak az imádkozásra!”

30 Miután onnan eltávoztak, Galileán vonultak át, de nem akarta, hogy bárki is megtudja.

31 Tanítványainak oktatásával foglalkozott ugyanis. Arról beszélt nekik, hogy az embernek Fiát át fogják adni az emberek kezébe, meg fogják ölni, de három nappal azután, hogy megölték, feltámad.

32 Azok azonban nem értették meg beszédét, ám féltek hozzá kérdést intézni.

33 Kapernaumba érkeztek. Mikor benn volt a házban, megkérdezte őket: „Mit fontolgattatok az úton?”

34 Ők azonban hallgattak, mert arról vitatkoztak egymással az úton, hogy ki a nagyobb.

35 Miután leült és magához hívta a tizenkettőt, ezt mondta nekik: „Ha valaki első akar lenni, mindenki között utolsó legyen, mindenkinek kiszolgálója.”

36 Ezzel fogott egy gyermeket és kiállította közéjük a középre, majd ölébe vette s így szólt hozzájuk:

37 „Aki az ilyen gyermekek közül egyet az én nevemben befogad, nem engem fogad be, hanem azt, aki elküldött engem!”

38 „Tanító – mondta neki János –, láttunk valakit, aki a te neveddel ördögi *szellemet* űz ki, de nem követ minket. Eltiltottuk neki, mivelhogy nem követ minket.”

39 De Jézus ezt felelte: „Ne tiltsátok el, mert lehetetlen, hogy valaki az én nevemben úgy gyakoroljon isteni hatalmat, hogy utána nemsokára káromoljon engem.

40 Hiszen aki nincs ellenünk, mellettünk van.

41 Aki ugyanis titeket egy pohár vízzel megitat azon a címen, hogy a Krisztuséi vagytok, bizony azt mondom nektek, nem fogja elveszíteni bérét.

42 S ha valaki e legkisebbek közül, akik hisznek, egyet tőrbe ejt, az olyannak jobb volna, ha malomkővel a nyaka körül a tengerbe vetnék.

43 Ha a kezed tőrbe csal, vágd le! Jobb volna neked, hogy csonkán az életre bemenj, minthogy két karral az olthatatlan tűzbe, a gyehennába vessenek,

44 *ahol nem pusztul el a férgük, és a tűz nem alszik el.*

45 Ha lábad tőrbe csal, vágd le! Jobb neked sántán az életre bemenned, minthogy két lábbal a gyehennára vessenek,

46 *ahol nem pusztul el a férgük, és a tűz nem alszik el.*

47 Ha szemed csal tőrbe, vesd el! Kedvezőbb rád nézve, hogy félszemmel Isten királyságába bemenj, minthogy két szemmel a gyehennára vessenek.

48 Ott az *ilyeneknek* férge meg nem hal és tüze ki nem alszik.

49 Mert mindenkit tűzzel fognak megsózni.

50 Hasznos a só, de ha elveszti só ízét, mivel fűszerezhetnék meg? Tartsatok magatokban sót és legyetek egymás között békességben!"

10. RÉSZ

1 Felkelt és elment onnan Júdea tájaira s a Jordánon túlra. Ismét tömeg vonult vele s amint szokása volt, újra tanítgatta őket.

2 Farizeusok mentek hozzá s megkérdezték: „Szabad-e a férfinak az asszonyt elbocsátani?" *Kísérteni* akarták!

3 „Mit parancsolt nektek Mózes?" – szólt nekik *Jézus*.

4 Mire azok ezt felelték: „Mózes megengedte, hogy válólevelet írjunk és elbocsássuk az *asszonyt.*"

5 Jézus erre ezt mondta nekik: „Kemény szívetekre tekintve írta nektek ezt a parancsolatot.

6 Ámde *már a* teremtés kezdetétől fogva férfivá és nővé tette Isten őket.

7 Ezért hagyja el a férfi atyját s az anyját

8 és lesz a kettő egy hússá, úgyhogy azontúl nincs két, hanem csak egy hús!

9 Amit hát az Isten egy igába fogott, ember azt ne válassza széjjel!"

10 Otthon a tanítványai újra megkérdezték e felől

11 s ő ezt mondotta nekik: „Aki elbocsátja a feleségét, és másikkal házasodik össze, házasságtörést követ el amazzal szemben.

12 Ha meg az *asszony* bocsátja el férjét és köt utána mással házasságot, házasságtörővé lesz."

13 Gyermekeket hoztak hozzá, hogy megérintse őket, de a tanítványok korholták azokat.

14 Jézus mikor ezt észrevette, bosszankodott és rájuk szólt: „Hagyjátok, hogy a gyermekek hozzám jöjjenek! Ne akadályozzátok őket! Hiszen ilyeneké az Isten királysága.

15 Bizony azt mondom nektek, aki az Isten királyságát nem úgy fogadja, mint egy gyermek, be nem megy abba."

16 Ekkor ölébe vette, majd megáldotta őket, és rájuk vetette kezét.

17 Mikor kiment az útra, hozzáfutott valaki, térdre esett s megkérdezte: „Jó Tanító, mit tegyek, hogy örökrészül kaphassam az örökéletet?"

18 Jézus ezt felelte neki: „Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak az egy Isten.

19 A parancsolatokat ismered: Ne ölj! Ne törj házasságot! Ne lopj! Hamis tanúságot ne tégy! Ne fosztogass! Tiszteld atyádat és anyádat!"

20 Az így felelt: „Tanító, mindezeket ifjúságomtól fogva követtem."

21 Jézus erre ránézett és megszerette őt, majd így szólt hozzá: „Egy hiányod van: Eredj, add el, amid csak van, és oszd el a szegényeknek! Akkor kincsed lesz a mennyekben. Aztán rajta, kövess engem!"

22 Az azonban elkomorult erre a szóra és szomorúan elment, mert sok szerzeménye volt.

23 Jézus erre körültekintett tanítványain és így szólt hozzájuk: „Milyen nehezen fognak az Isten királyságába bemenni azok, akiknek vagyonuk van."

24 Tanítványait megdöbbentették beszédei. Jézus aztán újra megszólalt és ezt mondta nekik: „Gyermekek, milyen sok bajjal jár az Isten királyságába bemenni azoknak, akik vagyonukban bíznak.

25 Kevesebb fáradtsággal megy át egy teve a tű fokán, mint egy gazdag az Isten királyságába."

26 Azok pedig annál inkább megdöbbentek s egymás közt beszélték: „Hát ki is menekülhet meg?"

27 Jézus rájuk tekintett és így szólt: „Embereknél lehetetlen, de nem Istennél. Az Istennél minden lehetséges."

28 Ekkor Péter ilyen beszédbe kezdett: „Lásd, mi mindent elhagytunk, s úgy követtünk téged!"

29 Jézus ezt mondta rá: „Bizony azt mondom nektek, egy ember sem hagyhat el házat, testvéreket, anyát, apát, gyermekeket, szántóföldeket értem és az örömhírért úgy,

30 hogy ne kapná meg azok százszorosát, most ebben az időben: házakat, testvéreket, anyákat, gyermekeket és szántóföldeket üldözésekkel, az elkövetkező korban pedig örökéletet.

31 Sok első utolsóvá lesz és utolsók elsőkké!”

32 Úton voltak és Jeruzsálembe mentek fel. Jézus előttük ment, rajtuk pedig döbbenet ült, félve követték. Ekkor újra magához vette a tizenkettőt és azokról a dolgokról kezdett beszélni nekik, amelyek vele történni fognak. :

33 „Most felmegyünk Jeruzsálembe s az embernek Fiát át fogják adni a főpapoknak, az írástudóknak, azok halálra fogják ítélni, s át fogják adni őt a nemzeteknek.

34 Aztán kicsúfolják, megköpdösik, megostorozzák és megölik, és három nap múlva feltámad!”

35 Ekkor hozzámentek Zebedeus fiai, Jakab és János és megszólították: „Tanító, szeretnénk, ha azt, amit kérünk tőled, megtennéd nekünk.”

36 „Mit akartok? Mit tegyek veletek?” – kérdezte tőlük.

37 Ők ezt felelték neki: „Add meg nekünk, hogy dicsőségedben egyikünk jobb-, és másikunk balkezed felől ülhessen!”

38 „Nem tudjátok mit kértek!” – felelte nekik Jézus.” Képesek vagytok-e kiinni azt a poharat, melyet én iszom ki, vagy bemerülni azzal a bemerüléssel, mellyel én merítkezem be?”

39 „Képesek vagyunk” – felelték azok, mire Jézus ezt mondta nekik: „Ki fogjátok ugyan inni azt a poharat, melyet én kiiszom s be fogtok merülni azzal a bemerüléssel, mellyel

40 én bemerülök, de a jobbomon és balomon való ülést nem az én dolgom megadni, hanem *azoké* lesz, akiknek elkészítették.”

41 Mikor a tíz meghallotta az esetet, bosszankodni kezdtek Jakabon és Jánoson.

42 Erre Jézus magához szólította őket, és ezt mondta nekik: „Tudjátok, hogy azok, akiknek a nemzetek között uralkodói tekintélyük van, uraságuk alá kényszerítik, és nagyjaik fennhatóságuk alá nyomják őket!

43 Köztetek azonban nem ilyen *a viszony.* Ellenkezőleg. Aki közöttetek nagy akar lenni, szolgáljon ki titeket,

44 és aki köztetek első akar lenni, mindenkinek rabszolgája legyen.

45 Hiszen az embernek Fia sem azért jött, hogy őt szolgálják ki, hanem hogy ő szolgáljon ki *másokat*, és lelkét sokakért váltságul adja!”

46 Jerikóba értek. Mikor éppen kimentek Jerikóból ő meg a tanítványai s tekintélyes számú tömeg, egy vak koldus ült az út szélén, Timeusz fia, Bartimeusz.

47 Ez, ahogy meghallotta, hogy a názáreti Jézus *megy el arra*, kiabálni kezdett: „Dávidnak Fia Jézus, könyörülj rajtam!”

48 Sokan korholták, hogy elhallgattassák, de ő annál inkább kiáltozott: „Dávidnak Fia, könyörülj rajtam!”

49 Jézus megállt és így szólt: „Hívjátok őt *ide!*” Hívták a vakot, így szóltak hozzá: „Bízzál, kelj fel, hív téged!”

50 Az erre eldobta a köpenyét, felugrott és Jézushoz ment.

51 Jézus megkérdezte: „Mit akarsz? Mit tegyek veled?” „Rabbuni – felelte a vak –, hogy látni tudjak!”

52 „Eredj – felelte neki Jézus – hited megmentett téged!” S az tüstént látott és követte őt az úton.

11. RÉSZ

1 Mikor Jeruzsálemhez közeledtek, az Olajfák hegyén Betfagénál és Betániánál tanítványai közül kettőt elküldött.

2 „Menjetek el a veletek szemben levő faluba – mondotta nekik. Ahogy beértek, tüstént rátaláltok egy megkötött szamárcsikóra, melyen még ember soha sem ült. Oldjátok el és hozzátok *ide!*

3 Ha pedig valaki megkérdezné tőletek: Miért teszitek ezt? Mondjátok: Az Úrnak van szüksége rá, s azonnal elbocsátja azt ide.”

4 El is mentek és kinn az utcán egy ajtónál találtak egy megkötött szamárcsikót. Eloldották.

5 De az ott állók közül némelyek megkérdezték őket: „Miért oldjátok el a szamárcsikót?”

6 Úgy feleltek nekik, ahogy Jézus mondta, mire elbocsátották azokat.

7 Jézushoz vitték aztán a csikót, rárakták köpenyeiket s ő ráült.

8 Sokan köpenyeikkel terítették be az utat, mások meg gallyakkal, melyeket a mezőkről tördeltek.

9 Akik előtte mentek, s akik követték így kiáltoztak: „Hozsánna! Áldott az, aki az Úr nevében jön!

10 Áldott atyánknak, Dávidnak érkező királysága! Hozsánna a magasságokban!”

11 Aztán bement Jeruzsálembe a szent helyre. Ott mindent megtekintett, majd késő lévén, a tizenkettővel kiment Betániába.

12 Másnap, mikor Betániából távoztak, megéhezett.

13 Már messziről meglátott egy dús levélzetű fügefát s odament, hogy talán talál rajta valamit. De mikor hozzáért, semmit sem talált rajta, csak levelet. Mert még nem volt itt a fügék ideje!

14 Ekkor megszólalt s így szólt a *fához*: „Senki rólad többé gyümölcsöt ne egyék az örökkorig soha.” A tanítványai hallották.

15 Jeruzsálembe érkeztek. Bementek a szenthelyre s Jézus hozzáfogott, hogy kiűzze a szenthelyről azokat, akik ott árusítottak és vásároltak. A pénzváltók asztalait, a galambárusok székeit felforgatta

16 és nem engedte, hogy bárki is bármilyen eszközt átvigyen a szenthelyen.

17 Majd tanította őket.” Nincs-e megírva, hogy az én házamat az összes nemzetek imádság házának fogják nevezni? Ti azonban rablók barlangjává tettétek.”

18 Meghallották azt a főpapok és írástudók és keresték, milyen módon veszíthetnék őt el. Féltek ugyanis tőle, mert az egész tömeget megdöbbentette tanítása.

19 Mikor aztán este lett, kimentek a városból.

20 Mikor kora reggel arra mentek, észrevették, hogy a fügefa gyökerestől kiszáradt.

21 Péter, aki visszaemlékezett, megjegyezte: „Rabbi, nézd csak, a fügefa, melyet megátkoztál, kiszáradt.”

22 Jézus erre így szólt hozzájuk: „Legyen hitetek Istenben!

23 Bizony azt mondom nektek, hogyha valaki azt mondaná ennek a hegynek: Emelkedj fel és hullj a tengerbe, ha nem kételkedne szívében, hanem hinné, hogy amit mond, megtörténik, akkor meg is lenne neki.

24 Ezért azt mondom nektek: Akármiért imádkoztok is, higgyétek, hogy már megkaptátok, amit kértek és meg lesz nektek!

25 De ha valamikor imádkozva álltok, bocsássátok meg, ha valaki ellen valamit tartogattok, hogy a ti mennyben lakó Atyátok is megbocsássa a ti botlásaitokat.

26 *Ha pedig ti nem bocsáttok meg, mennyei Atyátok sem bocsátja meg vétkeiteket.*”

27 Ismét Jeruzsálembe mentek. Mikor a szenthelyen járt, hozzámentek a főpapok, írástudók és vének

28 és megkérdezték tőle: „Milyen felhatalmazással teszed ezeket? Ki adta neked a felhatalmazást, hogy ezeket tehesd?”

29 Jézus ezt felelte nekik: „Kérdezek tőletek egy dolgot, feleljetek nekem, akkor majd én is megmondom nektek, miféle felhatalmazással cselekszem ezeket.

30 János bemerítése a mennyből való volt-e, vagy emberektől? Feleljetek nekem.”

31 Ekkor magukban számítgatták *a dolgot*: „Ha azt mondjuk – szóltak – a mennyből való, azt fogja mondani: Miért nem hittetek akkor neki?

32 Ha pedig azt mondjuk, hogy az emberektől,” féltek a néptől, mert mind azt tartották Jánosról, hogy valóban próféta.

33 Azt felelték hát Jézusnak: „Nem tudjuk.” Jézus is ezt mondta hát nekik: „Én sem mondom meg nektek, milyen felhatalmazás alapján cselekszem ezeket.”

12. RÉSZ

1 Majd példázatokban kezdett szólni: „Egy ember szőlőt ültetett, körülkerítette, sajtót vésett le benne, tornyot is épített, majd kiadta szőlőművesek-nek. Aztán külföldre utazott.

2 A maga idejében egy rabszolgát küldött a szőlőművesekhez, hogy kapjon a szőlőművesektől a szőlő terméséből.

3 Ám azok megfogták, megverték, és üresen bocsátották el.

4 Ekkor újra elküldött hozzájuk egy másik rabszolgát, azt is megsebesítették a fején és meggyalázták.

5 Mást küldött, megölték, sok mást is, azokat részben megverték, részben megölték.

6 De volt még valakije: egy szeretett fia. Utolsónak azt küldte hozzájuk. Úgy gondolta: talán csak megszégyenülnek a fiammal szemben.

7 De azok a földművesek így beszéltek egymás között: Ez az örökös! Jertek öljük meg és mienk lesz az örökrésze!

8 Ekkor megfogták, megölték és kivetették a szőlőből!

9 Vajon mit fog a szőlő ura tenni? Megjön, elpusztítja a munkásokat, és a szőlőt másoknak adja oda.

10 Hát nem olvastátok ezt az írást: Az a kő, melyet az építők a próbán elvetettek, lett a szegletkő?

11 Az Úrtól indult ez ki. Szemünk előtt mégis csodálatos!”

12 Ezután igyekeztek elfogni őt, de féltek a tömegtől. Észrevették ugyanis, hogy róluk mondta a példázatot. Azzal otthagyták *Jézust* és elmentek.

13 A farizeusok és Heródes-pártiak közül hozzáküldtek egyeseket, hogy *valamelyik* szaván megfogják őt.

14 Elmentek és így szóltak hozzá: „Tanító, tudjuk, hogy igaz vagy és nem törődsz senkivel sem, mert nem nézed az emberek személyét, hanem az Isten útját a valóság alapján tanítod! Szabad-e a császárnak adót fizetni? Megfizessük-e, vagy ne fizessük?”

15 Ő azonban átlátta képmutatásukat és így felelt nekik: „Miért kísértetek? Hozzatok ide nekem egy dénárt, hadd lássam!”

16 Hoztak, mire megkérdezte tőlük: „Kinek a képe és felirata ez?” „A császáré” – felelték neki.

17 Mire Jézus így szólt hozzájuk: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré és Istennek, ami az Istené.” Elcsodálkoztak rajta.

18 Aztán szadduceusok jöttek hozzá, kik azt beszélik, hogy nincs feltámadás. Ők is kérdést intéztek hozzá.

19 „Tanító! – szóltak – Mózes azt írta nekünk, hogyha valakinek úgy hal meg a testvére, hogy feleséget hagy hátra, de nem hagy gyermeket, vegye el a testvére az asszonyt és támasszon magot a testvérnek.

20 Hét testvér volt és az első feleséget vett, de meghalt és nem hagyott magot.

21 Elvette a nőt a második és meghalt úgy, hogy nem hagyott magot. A harmadik hasonlóképpen.

22 Úgy tett mind a hét és nem hagytak magot. Mindegyik közül utolsónak az asszony is meghalt.

23 A feltámadáskor, mikor majd felkelnek a sírból, közülük kié lesz az asszony? Hiszen heten bírták feleségül.”

24 Jézus ezt felelte nekik: „Nem azért tévelygetek-e, mert nem ismeritek az Írásokat, sem az Isten hatalmát?

25 Mikor ugyanis a halottak közül feltámadnak, sem feleséget nem vesznek, sem nőül nem mennek, hanem olyanok lesznek, mint a mennyekben az angyalok.

26 A halottakat illetően pedig, hogy feltámadnak, nem olvastátok-e Mózes könyvében, hogy a csipkebokornál mit szólt az Isten: Én vagyok Ábrahámnak Istene, Izsáknak Istene és Jákobnak Istene?

27 Nem halottak Istene az Isten, hanem élőké! Nagyon eltévedtetek!”

28 Az egyik írástudó, miután hallotta vitájukat, hozzáment és látva, hogy helyesen felelt meg nekik, megkérdezte tőle: „Mindegyik közül melyik parancsolat az első?”

29 „Az első ez: – felelte Jézus – Halljad Izráel, az Úr a mi Istenünk egy Úr!

30 Szeresd hát az Urat, Istenedet egész szívedből, egész lelkedből, egész gondolkodásodból és minden egész erődből!

31 A második ez: Szeresd felebarátodat, mint magadat! Más ezeknél nagyobb parancsolat nincsen!”

32 „Helyesen van Tanító – válaszolt neki az írástudó –, a valóságnak megfelelően mondtad, hogy egy *az Isten* és nincs több rajta kívül.

33 Továbbá, hogy egész szívből, teljes belátásból és egész erődből szeretni Őt és szeretni felebarátunkat, mint magunkat: több minden egészen égő és véres áldozatnál.”

34 Jézus mikor észrevette, hogy értelmesen felelt, így szólt hozzá: „Nem messze vagy az Isten Királyságától.” Többé azután senki sem merte őt megkérdezni.

35 Amikor Jézus a templomban tanított, előhozta ezt a kérdést: „Hogy mondhatják az írástudók, hogy a Krisztus Dávidnak a Fia?

36 Maga Dávid a Szent Szellem által ezt mondta: Szólt az Úr az én Uramnak: Ülj le jobbom felől, míg ellenségeidet lábad alá nem vetem!

37 Maga Dávid mondja őt Urának. Honnan fia hát neki?”

38 A nagy tömegnek öröm volt hallgatnia őt. Tanítás közben így szólt egyszer: „Őrizkedjetek az írástudóktól, kiknek az a kívánságuk, hogy palástban járhassanak, és a piacokon köszöntsék őket,

39 a zsinagógában elől üljenek, a lakomákon az első helyeket szeretik.

40 Az özvegyek házát ők eszik föl, bár színből hosszan imádkoznak. Ezeknek bőségesebben jár ki majd az ítélet!”

41 Aztán leült a persely ellenében és figyelte, hogy a tömeg hogyan dobja pénzét a perselybe. Sok gazdag sokat vetett.

42 Majd jött egy szegény özvegy és két fillért dobott, azaz egy negyed pénzt.

43 Magához szólította tanítványait és így szólt hozzájuk: „Bizony azt mondom nektek, hogy ez a szegény özvegy mindazoknál többet vetett, akik a perselybe dobtak.

44 Mert mindenki a feleslegéből vetett, de ez a maga szűkösségéből mindenét bedobta, amije volt, még a betevő falatját is."

13. RÉSZ

1 A szenthelyről való távozásakor egyik tanítványa megszólította: „Tanító! Nézd mekkora kövek, mekkora épületek!"

2 „Látod ezeket a nagy épületeket?" – mondta neki Jézus." Követ kövön nem fognak itt hagyni, melyeket le nem rombolnának!"

3 Mikor aztán az Olajfák hegyén a szenthellyel átellenben leült, külön megkérdezték őt Péter, Jakab, János és András:

4 „Mondd meg nekünk, mikor történnek meg ezek és micsoda jele lesz annak *az időnek*, amikor mindezeknek végbe kell menniük."

5 Ekkor Jézus így kezdett nekik beszélni: „Vigyázzatok, hogy valaki el ne tévelyítsen titeket!

6 Sokan fognak a nevemmel jönni s azt mondják: Én vagyok az! Sokakat el is fognak tévelyíteni.

7 Ha aztán háborúkról és háborús hírekről fogtok hallani, meg ne riadjatok! Meg kell történniük, de ez még nem a vég.

8 Mert nemzet nemzetre s királyság királyságra fog támadni. Helyenként földrengések lesznek, éhínségek támadnak. A szülőfájdalmaknak *csak* kezdete ez.

9 De ti vigyázzatok magatokra. Tanácsoknak, gyülekezeteknek fognak átadni titeket, meg fognak verni benneteket, helytartók, királyok előtt fogtok állni énértem, nekik tanúságtételül!

10 Előbb azonban az összes nemzetekhez el kell jutni az örömüzenet hirdetésével.

11 Ha aztán elárulnak s elhurcolnak titeket, ne legyen előre gondotok arra, hogy mit szóljatok, hanem amit éppen abban az órában adnak majd nektek, azt mondjátok! Mert nem ti lesztek a szólók, hanem a Szent Szellem.

12 Akkor halálra fogja adni testvér a testvérét, atya a gyermekét. A gyermekek a szüleikre támadnak és megöletik őket.

13 Az én nevemért mindenki előtt gyűlöletesek lesztek! Ám, aki végig állhatatos marad, meg fog menekülni!

14 Ha aztán megpillantjátok majd az utálatos pusztítást, mely ott fog állani ahol nem kellene – aki olvassa, értse meg –, akkor, akik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekbe,

15 aki a háztetőn lesz, ne szálljon alá s ne menjen be, hogy valamit magával vigyen,

16 *aki* a mezőn lesz, ne térjen vissza ahhoz, ami mögötte van, hogy elhozza a köpenyét.

17 Jaj lesz azokban a napokban a terhes és a szoptatós asszonyoknak!

18 Imádkozzatok, hogy ne télen történjék.

19 Mert azokon a napokon olyan szorongatás lesz, amilyen még nem volt a teremtés kezdete óta, melyet Isten teremtett, a mai napig, és nem is lesz.

20 S ha az Úr meg nem rövidítette volna azokat a napokat, egy hús sem menekülne meg. De a kiválogatottakért, akiket kiválasztott *magának*, megrövidítette ama napokat!

21 Akkor, ha valaki azt mondaná: Itt, vagy ott a Krisztus, ne higgyétek!

22 Mert hamis krisztusok és hamis próféták fognak támadni, jeleket és csodákat fognak tenni, hogy amennyiben lehetséges még a kiválogatottakat is eltévelyítsék.

23 De ti vigyázzatok! Előre szóltam néktek!

24 Ámde azokban a napokban, ama szorongás után a nap el fog sötétedni, a hold nem adja többé fényét,

25 a csillagok hullani fognak az égből, s a mennyekben lévő hatalmak meginognak.

26 És akkor meg fogják látni az embernek Fiát, amint felhőkön nagy hatalommal és dicsőséggel eljön.

27 Akkor *az embernek Fia* szét fogja küldeni az angyalokat, s a négy szél irányából a föld szélétől az ég széléig *magához* fogja gyűjteni a kiválogatottakat.

28 A fügefáról tanuljatok el egy példázatot! Ha a hajtása már kizsendül, és leveleket növeszt, tudjátok, hogy közel a nyár:

29 így lesz akkor is, ha majd azt látjátok, hogy ezek megtörténnek, akkor tudjátok majd, hogy közel van az ajtó előtt.

30 Bizony azt mondom nektek, hogy az a nemzedék nem múlik el addig, amíg mindezek meg nem történnek.

31 Az ég és föld elmúlnak, de az én beszédeim nem fognak elmúlni.

32 Ama napról és óráról pedig senki sem tud, még a mennyben az angyalok sem, a Fiú sem, hanem csak az Atya.

33 Vigyázzatok, virrasszatok! Nem tudjátok mikor lesz az az idő.

34 Olyan ez, mint mikor egy külföldre utazó elhagyja házát, s rabszolgáinak meghatalmazást ad, és kinek-kinek a maga munkáját *kiadja*, az ajtónállónak pedig megparancsolja, hogy ébren legyen.

35 Legyetek hát ébren! Hiszen nem tudjátok, hogy a ház ura mikor jön: este, éjfélkor, kakasszókor, vagy hajnalban.

36 Hogy mikor hirtelen megjön, szunnyadva ne találjon titeket.

37 Amit pedig nektek mondok, mindeneknek mondom: Ébren maradjatok."

14. RÉSZ

1 Két nap múltán pászka volt és a kovásztalan *kenyerek ünnepe.* A főpapok és írástudók azon voltak, hogy csellel elfogják és megöljék *Jézust.*

2 Azt mondták tudniillik: „Ne az ünnepen, hogy a nép *közt* zavargás ne legyen."

3 Mialatt Betániában a poklos Simon házában volt és éppen asztalnál feküdt, odament egy asszony, kinél valódi és igen értékes nárdusszal *telt* alabástrom korsócska volt. Az asszony széttörte az alabástromot és kiöntötte tartalmát Jézus fejére.

4 Voltak ott némelyek, akik magukban bosszankodtak *a dolgon*." Mire való volt a nárdusznak ilyen eltékozlása?

5 Háromszáz dénárért is el lehetett volna adni ezt a kenetet s odaadni a szegényeknek!" Lihegő *indulattal* támadtak az asszonyra.

6 Jézus azonban így szólt: „Hagyjátok őt! Miért zaklatjátok? Nemes dolgot tett velem.

7 Szegények ugyanis mindig lesznek veletek, és amikor csak akarjátok, jót tehettek majd velük, de én nem mindig leszek nálatok.

8 *Ez az asszony* azt tette, amihez módja volt: a temetésemre előre megkente illatszerrel a testemet.

9 Bizony azt mondom nektek, hogy ahol csak az egész világon az örömüzenetet hirdetni fogják, azt is beszélni fogják az ő emlékezetére, amit ő tett."

10 Ekkor Júdás, a karióti, a tizenkettő közül az egyik, elment a főpapokhoz, hogy őt átadja nekik.

11 Azok, mikor meghallották, megörültek és megígérték, hogy pénzt adnak neki. *Júdás* aztán keresте az alkalmat, hogy átadhassa őt.

12 A kovásztalan *kenyerek ünnepének* első napján, mikor *a pászkabárányt* leölték, tanítványai megkérdezték *Jézustól*: „*Mit* akarsz? Hova menjünk, hogy elkészítsük a *pászkabárányt*, hogy megehesd?"

13 Erre két tanítványt küldött el és ezt mondta nekik: „Menjetek el a városba, majd találkoztok egy emberrel, aki vizes korsót visz, kövessétek azt.

14 Ott, ahová bemegy, mondjátok meg a gazdának: A Tanító kérdezteti: Hol van az én szállásom, ahol tanítványaimmal *a pászkabárányt* megehetem?

15 Az erre egy nagy felházat fog mutatni, mely felszőnyegezve készen áll. Ott készítsétek el nekünk!"

16 A tanítványok elmentek, megérkeztek a városba, és úgy találták, ahogy *az Úr* megmondta nékik. Aztán elkészítették a pászka*bárányt.*

17 Mikor beesteledett, elment oda a tizenkettővel.

18 Már az asztalnál feküdtek és ettek, mikor Jézus így szólt: „Bizony azt mondom nektek, hogy közületek egy el fog árulni engem. Az, aki velem együtt eszik."

19 Szomorúság fogta el őket, s egyenként megkérdezték tőle: „Vajon én-e?"

20 Azt felelte nekik: „A tizenkettő közül egyik, aki velem együtt mártogat a tálba.

21 Az embernek Fia elmegy ugyan, úgy, ahogy írva van felőle, de jaj annak az embernek, aki az embernek Fiát elárulja. Jobb volna annak az embernek, ha nem született volna."

22 Mialatt ettek, fogta a kenyeret, megáldotta, megtörte, adott nekik és így szólt: „Vegyétek, ez az én testem!"

23 Aztán fogta a poharat, hálát adott, odaadta nekik, s azok mindnyájan ittak belőle.

24 „Ez az én vérem – mondta nekik –, a szövetség *vére*, mely sokakért ontatik ki.

25 Bizony azt mondom nektek, hogy nem iszom a szőlőtőkének gyümölcséből többé addig a napig; amíg az Isten királyságában újra nem ihatok belőle.”

26 Majd az éneklés után kimentek az Olajfák hegyére.

27 Közben ezt mondotta nekik Jézus: „Mindnyájan *megütköztök* majd bennem és tőrbe estek, mert írva van: Megverem majd a pásztort és elszélednek a juhok.

28 Ám feltámadásom után előttetek fogok menni Galileába.”

29 Péter ezt felelte neki: „Ha mindnyájan megbotlanak is, de én nem.”

30 Erre Jézus ezt mondta neki: „Bizony azt mondom neked, hogy ma, ez éjszakán, mielőtt a kakas kétszer kukorékolna, háromszor megtagadsz engem.”

31 De *Péter* erősködve hangoztatta: „Ha veled együtt kellene meghalnom is, meg nem tagadlak téged.” Hasonlóképpen szóltak mindannyian.

32 Mikor arra a helyre érkeztek, melynek Gecsemáné a neve, így szólt tanítványaihoz: „Üljetek le ide, amíg én imádkozom.”

33 Magával vitte Pétert, Jakabot és Jánost. Aztán rémület és otthontalanság *érzete* kezdte nyugtalanítani s így szólt hozzájuk:

34 „Szomorúság borult a lelkemre mindhalálig! Maradjatok itt és virrasszatok.”

35 Kissé előrement, a földre esett és úgy imádkozott, hogy ha lehetséges, távozzék tőle ez az óra.

36 „Abba, Atyám! – mondta – minden lehetséges neked: Távoztasd el tőlem azt a poharat! De ne *az legyen*, amit én akarok, hanem amit te.”

37 Aztán odament és szunnyadva találta őket.” Simon, szunnyadsz? – kérdezte Pétert. Nem volt erőd egy órát ébren tölteni?

38 Maradjatok ébren és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne jussatok! A szellem ugyan hajtja az indulatot, de a hús erőtlen!”

39 Azután elment és ugyanazokkal a szavakkal imádkozott.

40 Mikor ismét odament, szunnyadva találta őket, mert szemükre *álom* nehezedett. Azt sem tudták mit feleljenek neki.

41 Harmadszor is odament és azt mondta nekik: „Szunnyadjatok most már és nyugodjatok! Nincs *a gonosz előtt* akadály. Eljött az óra. Íme az embernek Fiát átadják a vétkezők kezébe.

42 Keljetek fel! Menjünk! Lám megérkezett, aki engem elárul.”

43 Azonnal, még mialatt beszélt, megjelent Júdás, a tizenkettő közül egy és vele *jött a* főpapoktól, írástudóktól és vénektől *egy egész tömeg*, kezükben kardokkal és botokkal.

44 Aki elárulta, egy jelben egyezett meg velük: „Akit majd megcsókolok – mondotta – az az! Ragadjátok meg és vezessétek el biztonsággal!”

45 Mikor odaért, hozzálépett és így szólt: „Rabbi!” S megcsókolta őt.

46 Azok meg rávetették kezüket és elfogták.

47 Valaki, egy a mellette állók közül kirántotta kardját, rávágott a főpap rabszolgájára és leszelte annak fülét.

48 Ekkor Jézus megszólalt: „Mint egy haramiára, úgy jöttetek rám, kardokkal és botokkal, hogy elfogjatok engem!

49 Napról-napra veletek voltam, a szenthelyen tanítottam s nem fogtatok el. De kell, hogy az Írások beteljesedjenek.”

50 Ekkor otthagyták őt és mind elfutottak.

51 Egy ifjú azonban követte őt, kinek meztelen *testét csak* egy lepedő burkolta. Ezt megragadták,

52 de *az kezükben* hagyta a lepedőt és meztelenül elfutott.

53 Jézust elvezették a főpaphoz. A főpapok, a vének és az írástudók is mindnyájan összeültek.

54 Péter pedig messziről követte őt be a főpap udvarába és ott ült a szolgákkal együtt és melegedett a tűznél.

55 A főpapok és az egész nagytanács tanúvallomást kerestek Jézus ellen, hogy megölethessék, de nem találtak.

56 Sokan tettek ugyan hamis tanúvallomásokat ellene, de a vallomások nem voltak egybehangzók.

57 *Később* aztán előálltak némelyek, s a következő hamis vallomást tették ellene:

58 „Hallottuk, mikor ezt mondta: Le fogom rombolni ezt a templomot, mely kézzel épült és három nap alatt másikat, nem kézzel épültet építek helyébe.”

59 De még így sem volt egybehangzó a tanúvallomásuk.

60 Ekkor kiállt a középre a főpap és megkérdezte Jézust: „Hát te semmit sem felelsz, bármilyen tanúságot tesznek is azok ellened?”

61 Ő azonban hallgatott és nem felelt semmit sem. A főpap újabb kérdést intézett hozzá: „Te vagy a Krisztus, az Áldottnak Fia?” – kérdezte.

62 Erre Jézus ezt felelte: „Én vagyok. Majd látni fogjátok az embernek Fiát, amint a Hatalom jobbján ül, s az ég felhőivel eljön!”

63 Erre a főpap megszaggatta köntösét, és ezt mondta: „Mi szükségünk van még tanúkra?

64 Hallottátok a káromlást. Mi a véleményetek?” Azok mind elítélték őt *azzal*, hogy méltó a halálra.

65 Erre némelyek köpdösni kezdték, majd letakarták az arcát, arcul verdesték és felszólították: „Prófétálj!” A szolgák is arcul verdesték őt.

66 Mialatt Péter lenn az udvarban volt, odajött a főpap egyik fiatal rabszolgálója,

67 s ahogy meglátta a melegedő Pétert, megnézte, s azt mondotta: „Te is a názáreti Jézussal voltál!”

68 Ám ő letagadta.” Nem tudom, de nem is értem, mit beszélsz!” – szólt. Ekkor kiment az előcsarnokba,

69 hol a rabszolgáló, amint meglátta, újra mondogatni kezdte a mellette állóknak: „Ez közülük való!”

70 Ismét letagadta. Kis idő múltán a mellette állók újra azt mondták Péternek: „Csakugyan közülük való vagy. Hiszen galileai is vagy.”

71 Ő azonban átkozódni, esküdözni kezdett: „Nem ismerem ezt az embert, akiről beszéltek!”

72 Ekkor másodszor kukorékolt a kakas. Péter pedig visszaemlékezett arra a szóra, melyet Jézus mondott neki, hogy mielőtt a kakas kétszer kukorékolna, háromszor tagadsz meg engem. S erre gondolva, sírt.

15. RÉSZ

1 A főpapok a vénekkel és írástudókkal és az egész nagytanáccsal hajnalban rögtön ülést tartottak, *utána* Jézust megkötöztették, elvitették és átadták Pilátusnak.

2 Pilátus aztán kikérdezte őt: „Te vagy a zsidók királya?” „Te mondod!” – felelte neki.

3 Közben a főpapok sok vádat hoztak fel ellene.

4 Pilátus erre újra megkérdezte: „Hát semmit sem felelsz? Nézd, micsoda tanúságot tesznek ellened.”

5 Jézus azonban többé semmire sem felelt, úgyhogy Pilátus elcsodálkozott.

6 Szokás volt, hogy ünnepenként elbocsátott nekik egy-egy foglyot, akit éppen kértek.

7 Volt *akkor* egy Barabbás nevű *fogoly*, kit lázadókkal együtt bilincseltek meg. Ezek a lázadók gyilkosságot is követtek el.

8 Feljött a tömeg és kérni kezdte, hogy tegye meg nekik, amit mindig meg szokott tenni.

9 Pilátus megkérdezte tőlük: „Akarjátok, hogy elbocsássam nektek a zsidók királyát?”

10 Tudta ugyanis, hogy a főpapok féltékenységből adták kezére.

11 A főpapok azonban fellázították a népet, hogy inkább Barabbást bocsássa el nekik.

12 „Mit tegyek hát azzal, akit a zsidók királyának mondotok?” – kérdezte újra tőlük,

13 mire azok újra kiáltozták: „Feszítsd meg!”

14 „De hát mi gonoszat tett?” – kérdezte őket Pilátus, mire azok még inkább kiáltozták: „Feszítsd meg!”

15 Mivel Pilátus eleget akart tenni a tömegnek, elbocsátotta nekik Barabbást, Jézust pedig megkorbácsoltatta és átadta, hogy megfeszítsék.

16 A katonák azután bevezették őt az előcsarnokba, mely a kaszárnya *(pretorium)*, s oda összehívták az egész szakaszt.

17 Bíbor *köntösbe* öltöztették és tövisből font koszorút tettek *feje* köré.

18 Aztán köszönteni kezdték: „Örvendj Zsidók Királya!”

19 Majd náddal verték a fejét és leköpdösték, földre borultak és hajlongtak előtte.

20 Mikor már eleget gúnyolták, lehúzták róla a bíbort és ráadták a saját köpenyét. Azután elvezették, hogy megfeszítsék.

21 Egy arra elmenő *embert*, bizonyos cirénei Simont, Rufusz és Alexander atyját, ki a mezőről jött, rákényszerítették, hogy a keresztjét vigye.

22 A Golgota *nevű* helyre vitték, mi lefordítva: Koponya helye.

23 Ott mirhával kevert bort adtak neki, de nem fogadta el.

24 Azután megfeszítették. Ruháit szétosztották, sorsot vetve rájuk, hogy ki mit vigyen belőlük.

25 Harmadik óra volt, mikor keresztre feszítették.

26 Vádló írást helyeztek föléje: „A ZSIDÓK KIRÁLYA.”

27 Két haramiát is megfeszítettek vele együtt, egyiket jobb, a másikat bal keze felől.

28 És *így teljesedett be az Írás*, *amely ezt mondja*: „*És törvényszegők közé számlálták.*”

29 Az arra elmenők káromolták, a fejüket csóválták és így szóltak: „Hah! Te, ki a templomot lerombolod, és három nap alatt felépíted,

30 szabadítsd meg magadat! Szállj le a keresztről!”

31 Hasonló módon gúnyolódtak az írástudókkal együtt a főpapok is. Azt mondogatták egymás között: „Másokat megmentett, de magát nem képes megmenteni.

32 Na, Felkent! Izráel királya! Szálljon le most a keresztről, hogy lássunk és higgyünk!” Ócsárolták őt azok is, akiket vele együtt feszítettek meg.

33 Mikor azonban a hatodik óra lett, az egész földön sötétség támadt a kilencedik óráig.

34 A kilencedik órában Jézus nagy hangon kiáltotta: „Elói, Elói, lama szabachtani!” Ami lefordítva: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?”

35 Ahogy a mellette állók közül egyesek ezt meghallották, így szóltak: „Ni, Illést hívja!”

36 Valaki elfutott, spongyát ecettel töltött meg, egy nádszálra tette és megitatta őt. „Hagyjátok, – mondta – lássuk, eljön-e Illés, hogy levegye.”

37 Jézus pedig hangos kiáltás után kilehelte szellemét.

38 A templom függönye felülről aljáig kettérepedt.

39 Mikor a százados, aki ott állt vele szemben, látta, hogy hogyan lehelte ki szellemét, azt mondta: „Valóban Isten Fia volt ez az ember!”

40 Asszonyok is voltak ott, akik messziről szemlélődtek, köztük magdalai Mária, Mária a kisebbik Jakabnak és Józsénak anyja és Salómé,

41 kik már akkor követték és kiszolgálták őt, mikor még Galileában időzött. *Rajtuk kívül még* sok más nő, akik vele együtt jöttek fel Jeruzsálembe.

42 Már késő délután lett. Miután előkészület *ideje* volt, azaz szombatelő,

43 az Arimátiából való József, egy nemesen viselkedő tanácstag, aki maga is várta Isten királyságát, nekibátorodott, bement Pilátushoz és elkérte Jézus testét.

44 Pilátus elcsodálkozott azon, hogy már halott. Magához hívatta a századost, és megkérdezte tőle, hogy régen halt-e meg.

45 Miután jelentést kapott a századostól, a holttestet odaajándékozta Józsefnek.

46 Ez azután finom gyolcsot vásárolt, s miután levette a keresztfáról, a gyolcsba begöngyölte őt, aztán lehelyezte egy sírboltba, mely sziklából volt kivésve. A sír ajtaja elé nagy követ hengerítettek.

47 Magdalai Mária és Mária a Józsé anyja pedig figyelték, hogy hova helyezik őt.

16. RÉSZ

1 Miután a szombat eltelt, magdalai Mária, Mária a Jakab anyja és Salomé illatszereket vásároltak, hogy a *sír*hoz menjenek és megkenjék őt.

2 A hét első napján igen korán érkeztek ki a sírhoz, *már* napfelkeltekor.

3 *Útközben* egymással így beszélgettek: „Ki fogja nekünk a sírbolt ajtajából elgördíteni a követ?”

4 Mikor azonban feltekintettek, észrevették, hogy a kő már el van gördítve. A *kő* tudniillik igen nagy volt.

5 Mikor a sírba beléptek, egy fehér ruhába burkolt ifjút láttak jobb kéz felől ülni és megdöbbentek.

6 Ám az így szólt hozzájuk: „Meg ne döbbenjetek! A názáreti Jézust keresitek, akit megfeszítettek. Feltámadott. Nincs itt. Nézzétek itt a hely, ahová helyezték.

7 De ti menjetek el, s mondjátok meg tanítványainak és Péternek, hogy előttetek fog Galileába menni. Ott meg fogjátok látni őt, amint megmondta nektek.”

8 Mikor kijutottak, futva mentek el a sírtól, mert reszketés ült rájuk, és magukon kívül voltak, úgyhogy senkinek sem szóltak egy szót sem, mert féltek.

9 *Jézus,* miután a hét első napján feltámadott, először magdalai Máriának jelent meg, akitől hét ördögöt űzött el.

10 *Mária* eltávozása után hírt adott a vele levőknek, kik gyászoltak és sírtak,

11 s kik *akkor* is, mikor hallották, *hogy* ő él, és hogy *Mária* látta, nem hitték el.

12 Ezek után közülük kettőnek, mikor azok a mezőn mentek, más alakban lett láthatóvá.

13 Ezek elmentek, és hírt vittek a többieknek, de nekik sem hitték el.

14 Utoljára a tizenegynek vált láthatóvá, mikor asztalnál feküdtek. Jézus korholta őket, megszidta hitetlenségükért és keményszívűségükért, hogy nem hittek azoknak, akik feltámadtan látták őt.

15 Majd ezt mondta nekik: „Menjetek el az egész világba, s hirdessétek minden teremtménynek az örömhírt:

16 Hogy aki hisz és bemerítkezik, megmenekül. De azt, aki nem hisz, el fogják kárhoztatni,

17 azokat ellenben, akik hittek, a következő jelek fogják kísérni: Nevemmel ördögöket fognak kiűzni, új nyelveken fognak szólni,

18 kígyókat emelnek fel, s ha valami halálos *mérget* isznak, nem fog nekik ártani, gyengélkedőkre vetik kezüket, s azok állapota megjavul."

19 Az Urat, Jézust meg azután, hogy beszélt velük, felvették az égbe, hol Isten jobbján ült le.

20 *Tanítványai* pedig elmentek és mindenhol hirdették *az igét.* Az Úr velük munkálkodott együtt és az *igehirdetést* követő jeleken át megszilárdította *a lelkekben* az igét.

AZ ÖRÖMHÍR LUKÁCS SZERINT

1. RÉSZ

1 Miután már sokan fogtak hozzá, hogy a köztünk teljességre jutott eseményeket rendbe szedve elbeszéljék

2 úgy, ahogyan azokat nekünk azok átadták, akik az igének kezdettől fogva szemtanúi és szolgái lettek,

3 jónak láttam én is, ki mindennek eleitől fogva pontosan utánajártam, hogy sorjában leírjam *őket* neked, igen derék Teofilosz,

4 hogy felismerd ama dolgok bizonyosságát, amelyekre oktattak.

5 Júdea királyának, Heródesnek napjaiban volt egy Zakariás nevű pap, aki Abia napi beosztásában *szolgált.* Ennek felesége is Áron leányai közül származott, a neve Erzsébet volt.

6 Isten előtt mindketten igazságosak voltak, és feddhetetlenül jártak az Úr összes parancsolataiban és az ő igazságos útjain.

7 Nem volt gyermekük, mivelhogy Erzsébet meddő volt és mind a ketten már élemedett korú emberek voltak.

8 Történt aztán, hogy amikor Zakariás a napi beosztás rendjében az Isten előtt papi tisztjét végezte,

9 a papi szokásnak megfelelően a sorsvetés neki juttatta azt a *feladatot*, hogy az Úr templomába bemenjen füstölni.

10 A füstölő áldozat órájában, mialatt az egész néptömeg künn imádkozott,

11 történt, hogy az Úrnak angyala a füstölő oltártól jobb kéz felől állva megjelent neki.

12 Zakariást, amikor meglátta őt, nyugtalanság és félelem szállta meg.

13 Ám az angyal így szólt hozzá: „Ne félj, Zakariás, hiszen könyörgésed meghallgatásra lelt. Feleséged, Erzsébet fiat fog szülni neked, és azt te majd János névvel nevezed.

14 Örömödre és ujjongásodra lesz e gyermek, sőt sokan fognak örülni annak születésén,

15 mert nagy lesz az Úr előtt. Nem fog inni sem bort, sem pálinkát, és már anyja méhétől Szent Szellem fogja betölteni.

16 Izráel fiai közül sokakat fog az Úrhoz, Istenünkhöz téríteni.

17 Ő előtte fog járni Illés szellemével és hatalmával, hogy az atyák szívét a fiakhoz visszatérítse, engedetleneket az igazságosak észjárására hozza, hogy az Úrnak jól fölkészült népet állítson elő."

18 Zakariás megkérdezte az angyaltól: „Miről tudhatom ezt meg? Hiszen öreg *ember* vagyok, és feleségem is élemedett korú."

19 „Én Gábriel vagyok – felelte neki az angyal – az, aki Isten mellett szoktam állni. Azért küldtek el, hogy beszéljek veled, és örömhírül hirdessem ezeket.

20 Hallgatásra leszel azonban *ítélve* addig a napig, amelyen megtörténnek ezek, nem fogsz tudni szólni amiatt, hogy nem hittél szavaimnak, melyek a maguk idejében be fognak teljesedni."

21 A nép pedig várt Zakariásra, és csodálkozott azon, hogy késik a templomban.

22 Mikor aztán kiment és nem tudott szólani hozzájuk, fölismerték, hogy látomást látott a templomban. Csak integetett nekik, de megmaradt némának.

23 Mikor papi szolgálatának napjai beteltek, elment haza.

24 E napok után felesége, Erzsébet fogant, majd öt hónapra elrejtőzött. Azt mondta:

25 „Így tett velem az Úr azokban a napokban, amelyekben rám tekintett, hogy gyalázatomat, *melyet az* emberek között *viseltem*, levegye rólam."

26 A hatodik hónapban azután az Isten Galileának egyik városában, melynek neve Názáret, elküldte Gábriel angyalt

27 egy szűzhöz, aki egy – a Dávid házából való József nevű férfinak volt a jegyese. A szűz neve Mária volt.

28 Bement hozzá az angyal és megszólította: „Örülj, kegyelembe fogadott, az Úr van veled."

29 A *leányt* azonban megzavarta a szó, de amíg fontolgatta, hogy honnan eredhet a köszöntés,

30 az angyal így szólt hozzá: „Ne félj, Mária, hiszen kegyelmet találtál az Istennél.

31 Lásd, méhedben foganni fogsz, fiat szülsz, és azt a Jézus névvel fogod nevezni.

32 Nagy lesz ő, a Magasságos Fiának nevezik majd, s az Úr, az Isten, neki adja atyjának, Dávidnak trónját,

33 úgyhogy az örök korokon át fog Jákób házán uralkodni, s királyságának nem lesz vége."

34 „Hogy lehet ez meg – kérdezte Mária az angyaltól –, miután én férfit nem ismerek?"

35 „A Szent Szellem száll reád – felelte neki az angyal –, a Magasságosnak hatalma fogja rád vetni árnyékát, ezért szentnek fogják nevezni szülöttedet, Isten Fiának.

36 Lásd, rokonod, Erzsébet maga is fiúval terhes öregségében és most már hatodik hónapjában van az, akit meddőnek neveznek.

37 Mert nincs olyan dolog, amely Istennél lehetetlen volna."

38 „Itt van az Úr rabszolgálója – szólt erre Mária. Ahogy mondtad, úgy történjék velem. Ezzel az angyal eltávozott tőle.

39 Ezekben a napokban Mária útnak indult, és nagy sietséggel ment a felvidékre, Júda városába.

40 Ott bement Zakariás házába, és köszöntötte Erzsébetet.

41 Amikor Erzsébet Mária köszöntését meghallotta, az történt, hogy a magzat repesni kezdett *Erzsébet* méhében, Erzsébet meg Szent Szellemmel telt meg,

42 és hangos szóval így kiáltott: „Asszonyok áldotta vagy te s áldott a méhed gyümölcse!

43 Honnan ért engem ez a *kegyelem*, hogy Uramnak anyja jöjjön hozzám?

44 Lásd, amikor köszöntésed hangja fülembe csengett, repesni kezdett a magzat méhemben.

45 Boldog, aki elhitte, hogy eljő beteljesedése mindannak, amit az Úr szólott neki."

46 Mária így szólt: „Magasztalja lelkem az Urat!

47 Szellemem ujjongásba tör ki Megmentőmön, Istenemen,

48 hogy rátekintett rabszolgálójának alacsony voltára. Hiszen mostantól fogva minden nemzedék boldognak fog mondani engem.

49 Mert felséges dolgokat tett velem a Hatalmas! Szent az ő neve.

50 Irgalma nemzedékről nemzedékre tart azokon, akik őt félik.

51 Karjával megvalósította hatalmának uralmát. Szétszórta azokat, akiket szívük gondolkodása fennhéjázásra bírt,

52 a hatalom birtokosait trónjukról letaszította, és az alacsonyakat felmagasztalta,

53 éhezőket javakkal töltött meg, és gazdagokat éhesen küldött el.

54 Fölvette szolgájának, Izráelnek gondját,

55 visszaemlékezett Ábrahámnak és magvának *ígért* örök irgalmasságára, úgy, ahogy arról atyáinkhoz szólott."

56 Mária mintegy három hónapig maradt *Erzsébetnél*, azután visszatért.

57 Erzsébet szülésének ideje pedig betelt, és fiat szült.

58 Mikor a környéken lakók és a rokonok meghallották, hogy az Úr milyen nagy irgalommal fordult feléje, vele együtt örvendeztek.

59 A nyolcadik napon aztán eljöttek, hogy körülmetéljék a gyermeket, atyja nevéről Zakariásnak akarták nevezni.

60 Megszólalt azonban az anyja: „Ne úgy *hívjátok!* János lesz annak neve."

61 „Nincs a rokonságban senki, akit e névvel neveznének” – mondták neki –,

62 majd intettek atyjának, hogy vajon minek akarja az nevezni,

63 mire ő egy táblácskát kért, és ezt írta rá: „János a neve.” Mindnyájan elcsodálkoztak.

64 Erre azonnal megnyílt *Zakariásnak a* szája és nyelve, az Istent áldva beszélni kezdett.

65 A környéken lakókat pedig nagy félelem szállotta meg, Júdea egész fennsíkján mindenfelé szóbeszéd tárgyává lettek mindezek a dolgok.

66 Azok, akik hallották, mind szívükre vették és így szóltak: „Ugyan mivé válik még ez a gyermek? Hisz máris vele van az Úr keze.”

67 Atyja, Zakariás pedig Szent Szellemmel telt meg és prófétaként mondta:

68 „Áldott az Úr, Izráelnek Istene, hogy rátekintett népére, és megváltást szerzett neki,

69 hogy szolgájának, Dávidnak házában megmentő szarvát támasztotta nekünk,

70 annak megfelelően, ahogy azt örökidőktől fogva *szóló* szent prófétáinak száján át szólotta.

71 Ellenségeinktől menekülést *szerzett. Menekülést* mindazok kezéből, akik gyűlölnek minket,

72 hogy így irgalmasságot tegyen atyáinkkal, és megemlékezzék szent szövetségéről,

73 arról az esküről, mellyel atyánknak, Ábrahámnak esküdött,

74 hogy miután ellenségeink kezéből kiragad, megadja nekünk, hogy félelem nélkül szolgálhassuk őt.

75 Őelőtte *járva* minden napunkon jámborságban és igazságosságban.

76 Téged is kisgyermek, a Magasságos prófétájának fognak nevezni, mert az Úr előtt fogsz járni, hogy az ő útjait elkészítsd,

77 hogy a menekülés ismeretét közöld népével, *azaz* vétkeik elengedését,

78 annak következtében, hogy Istenünk irgalomra gerjedt s ez *irgalommal* reánk tekintett a magasságból a napfölkelte,

79 hogy a sötétségben és a halál árnyékában ülőket beragyogja, s lábunkat a békesség útjára igazítsa.”

80 A gyermeknek aztán növekedést és erőre jutást adott a szellem, s addig a napig azonban, amelyen Izráelnek bemutatkozott, a pusztában tartózkodott.

2. RÉSZ

1 Azokban a napokban történt, hogy a felséges Cézár rendeletet adott ki, hogy az egész lakott földet írják össze.

2 Ez az összeírás volt az első, és Kürániosz szíriai helytartósága idején történt.

3 Az összeírás végett mindenki úton volt, ki-ki a saját városa felé.

4 Galileából, Názáret városából József is fölment Dávid városába, melyet Betlehemnek hívnak, mivel Dávid házából és atyafiságából származott,

5 *ment*, hogy összeírják Máriával együtt, ki jegyese volt, és terhes volt.

6 Történt, hogy ott-tartózkodásuk alatt beteltek a napok, amikor szülnie kellett.

7 Meg is szülte elsőszülött Fiát, bepólyálta és jászolba fektette, mivelhogy a szálláson nem volt helyük.

8 Azon a vidéken pásztorok tartózkodtak a szabad ég alatt, s az éjszakában őrváltásról őrváltásra őrizték nyájukat.

9 *Egyszer csak* az Úrnak egy angyala állott mellé-jük, és az Úr dicsősége körülragyogta őket. Nagy félelem ült reájuk,

10 de az angyal ezt mondta nékik: „Ne féljetek, mert nagy örömet hirdetek néktek, mely az egész népnek is *öröme* lesz:

11 Ma megmentő született nektek a Dávid városában, s ez maga a Krisztus, az Úr.

12 Ezt a jelt *rendelték* nektek: egy kisdedet fogtok találni bepólyálva, jászolban fekve.”

13 Ekkor hirtelen a mennyei hadseregből sok-sok *angyal* állott az angyal mellé, s azok íly szóval magasztalták az Istent:

14 „A magasságokban dicsőség Istennek, és a földön békesség *az Istennek* tetsző emberek között!”

15 Történt aztán, hogy mihelyt az angyalok a pásztoroktól az égbe távoztak, ezek beszélgetni kezdtek egymás között: „Na, menjünk el Betlehemig, hadd lássuk meg ezt az eseményt, melyet az Úr megismertetett velünk.”

16 Sietve elmentek, és meg is lelték Máriát, Józsefet és a jászolban fekvő kisdedet is.

17 Mikor meglátták, megismertették a szózatot, amelyet a gyermek felől nekik szóltak.

18 Mindazokat, akik hallották, csodálkozóba ejtették azok a szavak, melyeket a pásztorok mondottak nekik.

19 Mária pedig e szavakat mind megőrizte, és a szívében egybevetegette azokat.

20 A pásztorok azután visszatértek, közben dicsőítették és magasztalták az Istent mindazért, amit hallottak és láttak, úgy ahogy nekik megmondották.

21 Mikor pedig betelt a nyolc nap ahhoz, hogy körülmetéljék őt, Jézus névvel nevezték el, melyet az angyal említett meg, még mielőtt Mária méhébe fogadta volna őt.

22 Amikor aztán a Mózes törvénye szerint elteltek tisztulásuknak napjai, fölvitték őt Jeruzsálembe, hogy az Úr elé állítsák,

23 aszerint, ahogy az Úr törvényében írva van, hogy minden férfi-magzatot, ki anyja méhét megnyitja, az Úr szenteltjének kell nevezni.

24 *Fölvitték*, hogy az Úr törvényében megírottak szerint megadják az áldozatot, egy pár gerlét, vagy két galambfiókát.

25 Volt Jeruzsálemben egy Simeon nevű ember. Ez az ember igazságos és lelkiismeretes volt, várta Izráel megbátorítását, és Szent Szellem ült rajta.

26 *Korábban* kijelentést kapott a Szent Szellemtől, hogy nem lát addig halált, amíg meg nem látja az Úrnak Felkentjét.

27 Szellem indítására ment el a szent helyre, úgyhogy amikor a gyermek Jézust szülei bevitték, hogy a törvényes szokást megtegyék érte,

28 ölébe vette őt, és az Istent áldva így szólt:

29 „Most bocsátod el rabszolgádat, én Parancsolóm úgy, ahogy megígérted, békességgel,

30 mert már meglátta szemem megmentő *hatalmadat*,

31 melyet az összes nemzetek szeme elé készítettél

32 világosságul, hogy azt nemzeteknek leleplezd, és népednek, Izráelnek dicsőséget szerezzél.”

33 A gyermek atyja és anyja csodálkozva hallgatták, amit *Simeon* őfelőle mondott.

34 Simeon aztán megáldotta őket, majd így szólt *a gyermek* anyjához, Máriához: „Lásd, ő sokak elesésének és felkeltének okául *jelent meg* Izráelben, és jelül, melynek ellene fognak mondani.

35 Sőt néked magadnak is kard járja át majd lelkedet. Azért lesz ez, hogy sok szív fontolgatásairól lehulljon a lepel.”

36 Anna is prófétafő volt, az Ászer törzséből való Fánuel leánya. Korban igen előrehaladott volt, szüzessége óta hét éven át élt férjével,

37 és most nyolcvannégy éves özvegy volt. Böjtölésekkel és könyörgésekkel szolgált az Istennek, s éjjel-nappal el nem maradt a szent helyről.

38 Abban az órában is ott állott, vallást tett az Isten mellett, és szólt őfelőle mindazokhoz, akik Jeruzsálem megváltását várták.

39 Mikor aztán mindent elvégeztek, amivel a törvény szerint *tartoztak*, Galileába tértek vissza, városukba, Názáretbe.

40 A gyermek pedig növekedett és szilárdult a bölcsességben, mely őt megtöltötte. Istennek kegyelme volt rajta.

41 Szülei a pászka ünnepén a szokásnak megfelelően évről- évre följártak Jeruzsálembe.

42 Akkor is, amikor tizenkét éves lett, az ünnepi szokás szerint fölmentek.

43 Amikor a napoknak végére jutottak, visszaindultak, a gyermek Jézus hátra maradt Jeruzsálemben, szülei azonban nem vették észre.

44 Mivelhogy azt gondolták, hogy az úti társaságban van, egy napi járóföldet mentek, és *csak aztán* keresték a rokonok és ismerősök között.

45 Mikor nem találták, keresésére indultak, és visszatértek Jeruzsálembe.

46 Úgy történt azonban, hogy csak három nap múltán találtak rá, amint éppen a templomban a tanítók közt ült, és hol hallgatta, hol meg kérdezgette őket.

47 Belátásai és feleletei mindenkit megdöbbentettek, aki csak hallotta őt.

48 Mikor *szülei* meglátták, megrettentek. „Gyermekem – szólította meg az anyja –, miért tettél így velünk? Lásd atyád, és én gyötrődve keresünk.”

49 „Miért van, hogy kerestetek engem? – kérdezte tőlük Jézus. – Nem tudjátok, hogy nekem abban kell lennem, ami Atyámé?”

50 Ám ők nem látták át a beszédet, amelyet hozzájuk szólott.

51 De alament velük, s Názáretbe került, hol i magát alájuk vetette. Anyja azonban mind ezeket a dolgokat szívében őrizgette.

52 Jézus pedig folyton előrehaladt bölcsességben, testalkatban, Istennek és embereknek a kedvében.

3. RÉSZ

1 Tibériusz Cézár kormányzásának tizenötödik évében, amikor Poncius Pilátus volt Júdea kormányzója, Heródes meg Galileának negyedes fejedelme, s ennek testvére Fülöp, Itureának és Trakónitisz tartománynak negyede; fejedelme, Lüzániász Abiléné negyedes fejedelme.

2 akkor Annás és Kajafás főpapok idejében: a pusztában az Úr szava szólott Zakariás fiához, Jánoshoz.

3 *János* bejárta a Jordánt környékező egész vidéket, s a más felismerésre térést *jelképező* bemerítést hirdette a vétkek megbocsátására,

4 amint Ézsaiás próféta beszédeinek könyvében írva áll: „Kiáltó szól a pusztában: Készítsétek el az Úrnak útját: Egyenesekké tegyétek ösvényeit!

5 Teljék be minden hasadék, alacsonyodjék le minden hegy és halom, a görbe legyen egyenessé, a göröngyös sima úttá,

6 és *akkor* minden hús meg fogja látni Isten megmentő hatalmát.”

7 Azokhoz a tömegekhez, melyek kimentek hozzá, hogy bemerítse őket, így beszélt: „Viperák fajzatai, kicsoda intett meg titeket, hogy az elkövetkező harag elől elmeneküljetek?

8 Teremjétek csak a más felismerésre téréshez méltó gyümölcsöket, s ne kezdjetek el magatokban így beszélni: Nekünk Ábrahám az atyánk, mert mondom nektek, Isten ezekből a kövekből is támaszthat Ábrahámnak gyermekeket.

9 A fejsze már a fák gyökerén van, kivágnak, és tűzre vetnek minden fát, amely nemes gyümölcsöt nem terem.”

10 „Mit tegyünk hát?” – kérdezgette erre tőle a sokaság,

11 és ő ezt felelte nékik: „Akinek két köntöse van, adjon át *egyet* annak, akinek nincs, és akinek eledele van, ugyanúgy cselekedjék.”

12 Eljöttek a vámszedők is, hogy bemerítse őket, s azt kérdezték tőle: „Tanító, mit tegyünk?”

13 *János* ezt mondta nékik: „Semmivel többet ne szedjetek be annál, ami rendelve van.”

14 A katonák is megkérdezték őt: „Hát mi mit tegyünk?” „– Senkinek fenyegetésére ne legyetek – mondta nekik. Álürüggyel ne zsaroljatok, hanem elégedjetek meg zsoldotokkal.”

15 Mialatt a nép feszülten várt és szívükben mindannyian azt fontolgatták János felől, hogy vajon nem ő-e a Krisztus,

16 megszólalt János, és ezt mondta mindnyájuknak: „Én vízbe merítelek titeket, de jő *valaki*, aki erősebb nálam, kinek még saruja szíját megoldani sem vagyok elég: Ő Szent Szellembe és tűzbe fog titeket meríteni.

17 Szórólapát van a kezében, hogy áttisztítsa szérűjét, csűrébe gyűjtse a gabonát, és olthatatlan tűzzel égesse el a polyvát.”

18 Sok más bátorítással együtt hirdette a népnek az örömhírt.

19 Megfeddette Heródes negyedes fejedelmet, testvérének felesége, Heródiás miatt, s mindama rossz miatt, melyeket Heródes tett.

20 Mindezeket *Heródes* még azzal tetézte, hogy Jánost tömlöcbe záratta.

21 Amikor az egész nép bemerítkezett, s bemerítkezett Jézus is, történt, hogy mialatt imádkozott, megnyílt az ég,

22 és a Szent Szellem galamb alakjában testileg rája szállott. Szózat is támadt az égből: „Te vagy az én szeretett Fiam, elnyerted tetszésemet.”

23 Maga Jézus, amikor *szolgálatát* elkezdte, mintegy harminc éves volt. A hiedelem szerint a József fia volt, *aztán* Élié,

24 Mattáté, Lévié, Melkié, Jannaié, Józsefé,

25 Mattatiászé, Ámoszé, Naumé, Eszlié, Naggaié,

26 Maáté, Mattatiászé, Semeié, Józéché, Jódáé,

27 Joanáé, Résáé, Zorobábelé, Salátiélé, Nérié,

28 Melkié, Addié, Kószámé, Elmadámé, Éré,

29 Jézusé, Eliézeré, Jórimé, Mattáté, Lévié,

30 Simeoné, Júdáé, Józsefé, Jónámé, Eljákimé,

31 Meleáé, Mennáé, Mattatáé, Nátáné, Dávidé,

32 Jesséé, Jóbédé, Boázé, Szalmóné, Naászoné,

33 Aminádábé, Adminé, Arnié, Esromé, Fáreszé, Júdáé,

34 Jákóbé, Izsáké, Ábrahámé, Táráé, Náchoré,

35 Seruché, Ragávé, Fáleké, Éberé, Saláé,

36 Kainámé, Arfaksádé, Sémé, Noéé, Lámeché,

37 Matusáláé, Énóché, Járedé, Maleleélé, Kainéné,

38 Enósé, Sété, Ádámé, Istené.

4. RÉSZ

1 Jézus Szent Szellemmel telten visszatért a Jordántól, s a Szellem negyven napon át űzte őt ideoda a pusztában.

2 Ezalatt a vádló kísértette. Azokban a napokban semmit sem evett, de amikor azok elteltek, megéhezett.

3 Ekkor a vádló szólott hozzá: „Ha Isten Fia vagy, mondd ennek a kőnek, hogy váljék kenyérré."

4 De Jézus ezt felelte neki: „Meg van írva, hogy ne csak kenyérrel éljen az ember."

5 Erre a vádló *a magasba* vitte őt fel, és egy szempillantásban megmutatta neki a lakott föld összes királyságát.

6 Majd így szólt hozzá: „Neked adom ezt az egész birodalmat s a *királyságok* dicsőségét, mert nekem adták azt, és én annak adom, akinek akarom,

7 Ha tehát a földre borulsz előttem, tied lesz az egész."

8 Megszólalt Jézus: „Meg van írva – mondta neki – Istenedet, az Urat imádd, és csak őt szolgáld."

9 Elvitte aztán Jeruzsálembe, *ott a* templom ormára állította, és ezt mondta neki: „Ha Isten Fia vagy, vesd magad innen alá.

10 Hiszen meg van írva: Angyalainak parancsol felőled,

11 hogy megőrizzenek téged, hogy kezükön hordozzanak, hogy valahogy kőbe meg ne üsd lábadat."

12 Megszólalt Jézus, és ezt felelte neki: „Azt mondják: Ne tedd próbára Istenedet, az Urat!"

13 *Ezzel a* vádló minden kísértését elvégezte, s egy időre elállott tőle.

14 Jézus aztán a Szellem hatalmával visszatért Galileába. Az egész környéken szétment a híre.

15 Zsinagógáikban tanított, és mindenki dicsőítette.

16 Eljutott Názáretbe is, ahol felnövekedett. Ahogy szokta, szombatnapon bement a zsinagógába. Ott felállt, hogy felolvasson.

17 Ézsaiás próféta tekercsét adták oda neki. Amikor felnyitotta a tekercset, egy helyre bukkant, amelyen ez volt írva:

18 „Az Úrnak Szelleme rajtam, mivelhogy felkent engem, hogy szegényeknek örömöt hirdessek, Ő küldött, hogy szabadítást hirdessek a foglyoknak, szemük megnyílását a vakoknak, szabadon engedjem a szétzúzott szívűeket,

19 hogy kihirdessem az Úrnak kedves esztendejét."

20 Erre összegöngyölte a tekercset, odaadta a szolgának és leült. A zsinagógában mindenkinek szeme rá volt szegezve.

21 Ő pedig hozzáfogott a beszédhez. – „Ma a ti fületek hallatára teljesült ez az írás" – mondta nekik.

22 Mindannyian tanúságot tettek felőle és csodálták szavait, melyek kedvesen ömlöttek szájából. „Úgy-e hogy a József fia ő?" – szóltak.

23 De ő így szólt hozzájuk: „Bizonyára azt a példázatot mondjátok nekem: Orvos magadat gyógyítsd meg! Mindazt, amit hallottunk, hogy Kapernaumban tettél, tedd meg itt is a saját hazádban."

24 Ám ő így szólott: „Bizony, azt mondom nektek: Egy próféta sem kedves a maga hazájában.

25 Az igazságot mondom nektek: Izráelben sok özvegyasszony volt Illés napjaiban, mikor az ég három évre és hat hónapra bezárult, s amikor az egész földön nagy éhínség támadt,

26 de közölök egyhez sem küldték Illést, csak a szidoni Szareptába, ahhoz az özvegyasszonyhoz.

27 Elizeus próféta idejében is sok poklos volt Izráelben, mégsem tisztult meg senki közülük, csak a szír Námán."

28 Mikor ezeket hallották, a zsinagógában mindenkit indulat töltött meg.

29 Rátámadtak, kivetették a városból, kiűzték annak a hegynek a meredélyére, amelyen a városuk épült, hogy letaszítsák,

30 de általment közöttük és eltávozott.

31 Lement *onnan* egy galileai városba, Kapernaumba. Szombaton tanította őket,

32 és azok megdöbbentek tanításán, mert hatalommal szólt.

33 Volt a zsinagógában egy ember, kiben tisztátalan ördögi szellem volt, s ez nagy hangon felkiáltott:

34 „Hah! Mi dolgunk egymással, názáreti Jézus? Elveszíteni jöttél minket? Tudom, hogy ki vagy! Istennek a Szentje!"

35 Jézus megdorgálta: „Némulj el és menj ki belőle!” Erre az ördögi *szellem a* középre dobta azt, s kiment belőle anélkül, hogy kárt tett volna benne.

36 Mindenkire nagy döbbenet ült, és arról beszéltek egymás között: „Micsoda szó ez! Joggal és hatalommal rendelkezik a tisztátalan szellemeken, és azok ki is mennek.”

37 Szétment hát a hír felőle annak a vidéknek minden helyére.

38 Miután fölkelt, elment a zsinagógából a Simon házába. A Simon napát éppen erős láz szorongatta. Megkérték őt miatta,

39 mire ő hozzálépett, föléje hajolt, és megdorgálta a hideglelést, úgyhogy *a betegség* elhagyta az *asszonyt*, ki is azonnal felkelt, és felszolgált nekik.

40 Mikor a nap leszállott, mindazok, akiknek sok minden betegségtől elgyengült hozzátartozóik voltak, hozzávitték azokat, s ő minden egyesükre kezét vetette, és meggyógyította őket.

41 Sokakból ördögi szellemek mentek ki, akik így kiáltoztak: „Te vagy az Isten Fia!” Ő azonban megdorgálta és nem hagyta szólani őket, tudták ugyanis, hogy ő a Krisztus.

42 Mikor kinappalodott, elhagyta a várost, és egy puszta helyre ment. A tömegek keresték, és eljutottak hozzá. Tartóztatták őt, hogy ne utazzék el tőlük.

43 De ő ezt mondta nekik: „Más városokban is kell hirdetnem az Isten királyságának örömhírét, mert evégre küldöttek.”

44 S Júda zsinagógáiban hirdette az igét.

5. RÉSZ

1 Történt, hogy mialatt ő a Genezáret tó partján állott, az Isten igéjét hallgató tömeg hozzányomult.

2 *Jézus* meglátta, hogy két hajó áll a part mellett, míg halászaik tőlük távolabb mentek, s hálóikat mosogatták.

3 *Jézus* belépett hát a hajók közül az egyikbe, amely Simoné volt és megkérte, hogy evezzen a földtől kissé beljebb, aztán leült, és a hajóból tanította a tömeget.

4 Mikor megszűnt beszélni, így szólt Simonhoz: „Evezzetek a mélyre, s bocsássátok le hálóitokat fogásra!”

5 „Mester – felelte Simon –, egész éjen át fáradtunk és semmit sem fogtunk, de a te szódra lebocsátom a hálókat.”

6 Mikor megtették, nagy tömeg halat zártak össze, *úgyhogy* hálóik szakadoztak.

7 Intettek a másik hajóban levő társaiknak, hogy jöjjenek oda, és együtt fogjanak a háló kivonásához. Azok oda is mentek, és mindkét hajót megtöltötték, úgyhogy azok süllyedeztek.

8 Mikor Simon Péter ezt látta, Jézus térdéhez esett, és így szólt: „Eredj el tőlem Uram, én vétkes ember vagyok.”

9 A halfogás miatt ugyanis, melyet tettek, döbbenet ült reá, és az összes vele levőkre,

10 Éppen úgy Zebedeus fiaira, Jakabra és Jánosra is, kik Simonnal társas viszonyban voltak. „Ne félj – szólott azután Jézus Simonhoz. Mostantól kezdve élő embereket fogsz.”

11 Amikor a parthoz vitték a hajókat, mindent elhagytak, s követték őt.

12 Történt, hogy mialatt egyik városban tartózkodott, egy férfi ment hozzá, kit elborított a poklosság. Amikor Jézust meglátta, arcra borult, és úgy könyörgött hozzá: „Uram, hatalmadban áll, hogy ha akarod, megtisztíts engem.”

13 Ő kinyújtotta kezét, megérintette és így szólt: „Akarom. Tisztulj meg!” S a poklosság azonnal elhagyta.

14 Aztán megparancsolta neki, hogy senkinek ne szóljon. – „Hanem eredj el, mutasd meg magadat a papnak és vidd fel tisztulásodért *az ajándékot*, ahogy Mózes elrendelte, tanúságtételül nekik.”

15 De csak annál jobban szétment a hír felőle, úgyhogy nagy tömeg gyűlt össze, hogy hallgassák, és erőtlenségeikből orvoslást nyerjenek.

16 Ő meg visszavonult a pusztákba és imádkozott.

17 Egyik napon történt, hogy amikor tanított, farizeusok és törvénytudók is ültek hallgatói között, akik Galilea, Júdea és Jeruzsálem összes falvaiból jöttek. Az Úrnak hatalma volt vele, hogy gyógyítson.

18 Egyszer csak férfiak egy embert hoztak nyugágyon, aki gutaütött volt, igyekeztek bevinni, és eléje helyezni.

19 Mivel azonban a tömeg miatt nem találták a módját, hogy hogyan vigyék be, felhágtak a háztetőre, s a cserepeken keresztül eresztették alá fekhelyével együtt Jézus elé a középre.

20 Mikor ő hitüket meglátta, így szólt: „Ember, vétkeidet megbocsátották.”

21 Az írástudók és farizeusok fontolgatni kezdték: „Ki ez, hogy káromlásokat szól? Kinek van hatalma vétkeket elengedni, ha nem egyedül Istennek?”

22 Jézus, miután fontolgatásaikra rálátott, megszólította őket: „Mit fontolgattok szívetekben?

23 Mi kerül kevesebb fáradtságba: Azt mondani-é, vétkeidet megbocsátották, vagy ezt mondani: Kelj fel és járj?

24 Hogy azonban megtudjátok, hogy az ember Fiának felhatalmazása van arra, hogy a földön vétkeket megbocsásson, – így szólt a gutaütötthöz: Hozzád szólok, kelj fel, fogd fekhelyedet, és eredj haza!”

25 Erre az azonnal a szemük láttára felkelt, felemelte, amin feküdt, és Istent dicsőítve házába ment.

26 Mindannyian önkívületbe jutottak, dicsőítették Istent, és félelemmel telten így szóltak: „Ma hihetetlen dolgot láttunk.”

27 Ezek után kiment, szemügyre vett egy Lévi nevű vámszedőt, amint a vámnál ült, s azt megszólította: „Kövess engem!”

28 *Lévi* mindent elhagyott, fölkelt és követte őt.

29 Majd nagy vendégséget rendezett neki otthonában. Vámszedőknek és egyebeknek nagy tömege dőlt velük együtt asztalhoz.

30 A farizeusok és írástudóik zúgolódva szóltak tanítványainak: „Miért esztek és isztok a vámszedőkkel és vétkezőkkel együtt?”

31 Jézus ezt felelte nekik: „Az egészségeseknek nincs szükségük orvosra, csak azoknak, akik roszszul vannak.

32 Nem azért jöttem, hogy igazságosokat, hanem hogy vétkezőket hívjak, hogy más felismerésre térjenek.”

33 Azok meg így szóltak hozzá: „János tanítványai sűrűn böjtölnek, s végeznek könyörgéseket, ugyanúgy a farizeusok *tanítványai* is, de a tieid esznek és isznak.”

34 Jézus ezt felelte nekik: „Nem kényszeríthetitek a násznépet, hogy azalatt böjtöljenek, amíg a vőlegény velük van.

35 Jöhetnek napok, amikor a vőlegényt elveszik tőlük. Akkor majd, azokban a napokban böjtölni fognak.”

36 Példázatot is mondott nekik arról, hogy: „senki sem told új köpenyből *lehasított* foltot ócska köpenyhez. S ha mégis megteszi, az újat is széthasítja, s az ócskához mégsem illik az újból vett folt.

37 Új bort sem tölt senki ócska tömlőkbe. S ha mégis, az új bor szétszakítja a tömlőket, maga kiömlik, a tömlők is elvesznek.

38 Hanem új bort új tömlőkbe kell tölteni.

39 Ám senki sem akar újat, ha ót ihatik, mert azt mondja: Jó ízű az ó.”

6. RÉSZ

1 Történt, hogy szombaton vetéseken mentek keresztül. Tanítványai kalászokat tépdestek, a kezükkel kidörzsölték, és úgy ették.

2 Néhány farizeus megkérdezte: „Miért teszitek azt, amit szombaton nem szabad?”

3 Jézus így felelt nekik: „Sohasem olvastátok, hogy mit tett Dávid, amikor megéhezett a vele levőkkel együtt?

4 Hogyan ment be az Isten házába, *s hogy* vette el és ette meg az odaszánt kenyereket, melyeket csak a papoknak szabad megenniök? Sőt még a vele levőknek is adott.”

5 Aztán azt mondta nekik: „Az embernek Fia ura a szombatnak.”

6 Történt, hogy egy másik szombaton zsinagógába ment be és tanított. Volt ott egy ember, akinek a jobb karja száradt volt.

7 Az írástudók és farizeusok meg szemmel tartották őt, hogy szombaton gyógyít-e, hogy vádat találjanak ellene.

8 Ő azonban ismerte fontolgatásaikat, így szólt tehát a száradt kezű embernek: „Kelj fel, állj a középre!” Az felkelt és kiállott.

9 Most Jézus megszólította őket: „Megkérdelek titeket: Szabad-e szombaton jót vagy gonoszt tenni, lelket megmenteni vagy elveszteni?”

10 S miután mindnyájukon körültekintett, így szólt a beteghez: „Nyújtsd ki a kezedet!” Az megtette, és helyreállt a karja.

11 Azok meg értelmetlenséggel teltek meg, és arról beszéltek egymás között, hogy mit tehetnének Jézussal.

12 Azokban a napokban történt, hogy kiment a hegyre imádkozni, s az éjszakát az Istenhez való imádkozással töltötte.

13 Amikor nappal lett, magához hívta tanítványait, és kiválogatott közülük tizenkettőt, kiket apostoloknak is nevezett:

14 Simont, akit Péternek is nevezett, annak testvérét, Andrást, Jakabot, Jánost, Fülöpöt, Bertalant,

15 Mátét, Tamást, az Alfeus Jakabját, Simont, akit vakbuzgónak is neveztek,

16 Jakab Júdását, és Júdást, a kariótit, aki árulóvá lett.

17 Azután lement, s megállott velük egy sík helyen. Tanítványainak nagy tömege *volt jelen*, valamint egész Júdeából, Jeruzsálemből, a tengerparti vidékről Tíruszból és Szidonból a népnek nagy sokasága,

18 kik azért jöttek, hogy hallgassák őt, és hogy betegségeikből meggyógyuljanak. Akiket tisztátalan szellemek zaklattak, *rendre* meggyógyultak.

19 Az egész tömeg azon volt, hogy megérinthesse, mert hatalom áradt ki belőle, s mindenkit meggyógyított.

20 Aztán tanítványaira emelte szemét, és így szólt: „Boldogok a szegények, mert övék az Isten királysága.

21 Boldogok kik most éheznek, mert ki fogják őket elégíteni. Boldogok vagytok, akik most sírtok, mert nevetni fogtok. Boldogok vagytok, akik most sírtok, mert nevetni fogtok.

22 Boldogok vagytok, ha az emberek gyűlölnek titeket, ha kirekesztenek titeket, *ha* szidnak s neveteket, mint valami rosszat, kivetik az embernek Fiáért.

23 Örüljetek azon a napon, repessetek, mert nagy a béretek a mennyben. Hiszen ugyanígy cselekedtek a prófétákkal atyáitok.

24 Ellenben jaj nektek, gazdagoknak, mert oda van vigasztalásotok.

25 Jaj nektek, kik most beteltetek, mert éhezni fogtok. Jaj nektek, kik most nevettek, mert gyászolni és sírni fogtok.

26 Jaj nektek, ha minden ember szépet mond felőletek, mert ugyanígy cselekedtek atyáitok a hamis prófétákkal.

27 Ám azt mondom nektek, akik hallgattok engem: Szeressétek ellenségeiteket, nemesen cselekedjetek azokkal, akik gyűlölnek titeket,

28 áldjátok azokat, akik átkoznak titeket, imádkozzatok azokért, akik bántanak titeket.

29 Annak, aki arcul üt, nyújtsd a másik arcodat is, és attól, aki köpenyedet elveszi, ne tagadd meg köntösödet sem.

30 Adj mindenkinek, aki kér tőled, és ha valaki elveszi, ami a tied, ne követeld tőle vissza.

31 Úgy tegyetek az emberekkel, ahogy akarjátok, hogy azok veletek tegyenek.

32 Ha *csak* azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, micsoda kegyelem van bennetek? A vétkezők is szeretik azokat, akik őket szeretik.

33 Ha azokkal tesztek jót, akik veletek jót tesznek, micsoda kegyelem *lakik* bennetek? A vétkezők is ugyanazt teszik.

34 Ha azoknak adtok kölcsön, akiktől remélitek, hogy megkaphatjátok, mit ér a nálatok lévő kegyelem? A vétkezők is kölcsön adnak a vétkezőknek, hogy ugyanannyit kapjanak vissza.

35 Többet *tegyetek!* Ellenségeiteket szeressétek! Úgy tegyetek jót, úgy kölcsönözzetek, hogy vissza semmit se várjatok. Akkor sok lesz a béretek és a Magasságos fiainak fognak titeket nevezni, mert ő jóságos a hálátlanokhoz és a rosszakhoz is.

36 Irgalmasok legyetek, mint Atyátok irgalmas.

37 – És ne ítéljetek, és akkor nem ítélnek meg titeket sem. Ne kárhoztassatok, akkor nem érhet titeket sem kárhoztatás. Adjatok felmentést, és titeket is felmentenek.

38 Adjatok, s nektek is adni fognak, igaz mértékkel, megnyomottan, megrázottan túlöntik majd az öletekbe. Mert amely mértékkel ti mértek, nektek is azzal mérnek vissza.”

39 Példázatot is mondott nekik: „Vajon képes-e vak vakot vezetni? Nem esnek-é mindketten verembe?

40 A tanítvány nincs a tanító felett. Mindenki olyan lesz, mikor helyreigazítják, mint a tanítója.

41 Miért nézed a szálkát testvéred szemében? A gerendát meg, mely a magad szemében van, nem veszed észre?

42 Hogy mondhatod testvérednek: Testvérem, hadd vessem ki a szálkát, mely a szemedben van, mikor a saját szemedben levő gerendát nem látod? Képmutató! Vesd ki először a szemedben levő gerendát, azután láss hozzá, hogy testvéred szemében levő szálkát kivesd.

43 Mert nincsen nemes fa, mely romlott gyümölcsöt teremne, meg romlott fa sincsen, mely nemes gyümölcsöt teremne.

44 Hiszen minden egyes fát a maga gyümölcséről lehet felismerni. Mert a tövisről nem szednek fügét, sem a csipkebokorról szőlőfürtöket.

45 A jó ember szívének jó kincséből hoz elő jót, és a rossz a rosszból hozza elő a rosszat. Mert a száj azt beszéli, amitől túlárad a szív.

46 Miért hívtok így engem: Uram, Uram! Ha nem teszitek meg, amit mondok?

47 Megmondom nektek, kihez hasonlít minden *olyan ember*, aki hallja tőlem a beszédeket, és megteszi őket.

48 Olyan emberhez hasonló, aki házat épít, aki ásni kezdett, mélyre hatolt, és az alapot a sziklára vetette. Áradás jött, és az ár nekiütközött annak a háznak, de nem volt rá ereje, hogy megingassa, mert jól épült az.

49 Aki meghallotta, de nem tette meg, hasonló olyan emberhez, aki alap nélkül a földre építette házát. Annak is nekiütközött az ár, de az azonnal összeomlott és a háznak romlása nagy lett."

7. RÉSZ

1 Amikor mind e beszédeket a nép füle hallatára befejezte, bement Kapernaumba.

2 Bizonyos századosnak a rabszolgája gonoszul szenvedett, úgyhogy a végét járta. Ez a *szolga* becses volt neki,

3 mikor hát Jézusról hallott, hozzá küldötte a zsidók véneit, s kérte őt, hogy jöjjön el és mentse meg rabszolgáját.

4 Azok mihelyt Jézushoz érkeztek, nagy igyekezettel kérlelték. „Méltó ő arra – szóltak –, hogy megadd ezt neki,

5 mert szereti nemzetünket, s a zsinagógát ő építtette nekünk."

6 Jézus hát útra kelt velük. Már nem volt messze a háztól, amikor a százados barátait küldte el hozzá ezzel az üzenettel: „Uram, ne fáradj. Nem vagyok én arra elég, hogy fedelem alá jöjj;

7 arra sem tartom magamat méltónak, hogy magam menjek hozzád. Mondd csak szóval, és meggyógyul a legényem.

8 Hiszen én is fennhatóság alá rendelt ember vagyok. Alattam katonák vannak, és ha azt mondom az egyiknek: Eredj el! Az elmegy, vagy a másiknak: Jöjj! Az eljön. S ha rabszolgámnak *ezt mondom*: Tedd meg! Megteszi."

9 Mikor Jézus ezt hallotta, elcsodálkozott, hátrafordult az őt követő tömeg felé, és így szólott: „Azt mondom nektek, Izráelben még nem találtam ekkora hitet."

10 Amikor a küldöttek a házba visszatértek, a rabszolgát egészségesen találták.

11 A következő napon történt. Egy Nain nevű városba volt úton, s tanítványai és nagy tömeg mentek vele.

12 Mikor a város kapujához közel ért, egyszerre csak egy halottat hoztak ki, egy anyának egyszülött fiát, *az anya* özvegy volt. A városból jókora tömeg kísérte.

13 Mikor az Úr meglátta az *özvegyet*, szánalomra gerjedt iránta, s megszólította: „Ne sírj!"

14 Azután odament, megérintette a koporsót, mire azok, akik azt vitték, megálltak. „Ifjú – mondta –, hozzád szólok: Támadj fel!"

15 A halott felült és beszélni kezdett. Azután odaadta őt anyjának.

16 Félelem fogott el mindenkit és dicsőítették az Istent: „Nagy próféta támadt közöttünk! Rátekintett Isten az ő népére!"

17 Egész Júdeába, sőt annak egész környékére szétment a róla szóló hír.

18 Jánosnak is hírt vittek tanítványai mindezekről. János erre magához hívott tanítványai közül kettőt,

19 és elküldte őket az Úrhoz ezzel a kérdéssel: „Te vagy-é az eljövendő, vagy mást várjunk?"

20 Ahogy a férfiak megérkeztek hozzá, így szóltak: „Bemerítő János küldött minket hozzád ezzel a kérdéssel: Te vagy-é az eljövendő, vagy mást várjunk?"

21 Abban az órában sokakat gyógyított meg betegségekből, *őket verő* ostoroktól, rossz szellemektől, sok vaknak adta meg kegyelmesen a látást.

22 Azután ezt mondta nekik: „Menjetek, vigyétek hírül Jánosnak, amit láttatok és hallottatok: vakok visszakapják szemük világát, sánták járnak, poklosok megtisztulnak, süketek hallanak, halottak feltámadnak, szegények az örömhírt hallják.

23 *Mondjátok meg.* „Boldog az, aki bennem meg nem botlik."

24 Mikor János követei elmentek, Jánosról kezdett beszélni a tömegekhez: „Miért mentetek ki a pusztába? Mit akartatok nézni? Szél-ingatta nádszálat?

25 De hát mit is mentetek látni? Puha ruhákba öltözött embert? Hiszen a pompás és drága ruhákban járó emberek a királyi palotákban vannak.

26 De hát mit mentetek ki látni? Prófétát? Igen! Azt mondom nektek, prófétánál is többet.

27 Ő az, akiről írva van: Ím elküldöm követemet orcád előtt, aki előtted elkészíti utadat.

28 Azt mondom nektek: Asszonyok szülöttei között nincs nagyobb Jánosnál, de aki legkisebb az Isten királyságában, nagyobb nála."

29 Amikor az egész nép és a vámszedők meghallották őt, igazságosságot szolgáltattak az Istennek azzal, hogy a János bemerítésével bemerítkeztek.

30 Ám a farizeusok és a törvénytudók elvetették az Istennek rájuk vonatkozó szándékát azzal, hogy nem meríttették be magukat *Jánossal*

31 „Kihez hasonlítsam hát e nemzedék embereit? Kihez is hasonlók?

32 Hasonlók a piacon ülő s egymásnak kiáltozó gyermekekhez, kik így beszélnek: Sípoltunk és ti nem táncoltatok, gyászéneket fújtunk és ti nem sírtatok.

33 Eljött ugyanis Bemerítő János, ki kenyeret nem eszik, bort nem iszik, és ti így szóltatok: Ördögi *szellem* van *benne.*

34 Eljött az embernek Fia, ki eszik és iszik, s ti ezt mondjátok: Ni a falánk és borissza ember, vámszedőknek és vétkezőknek barátja.

35 Így kapta meg igazolását a bölcsesség, összes gyermekeitől."

36 A farizeusok közül valaki megkérte őt, hogy egyék nála. Bement hát a farizeus házába, és ledőlt *az asztalhoz.*

37 Egyszer csak egy asszony, aki vétekben élt a városban, megtudta, hogy a farizeus házában *asztalnál* fekszik. Vásárolt hát egy alabástrom *korsócska* kenetet,

38 hátulról a lábához állott és sírva, könnyeivel kezdte öntözni a lábát, hajával törölte meg, majd összecsókolgatta a lábát, és kenettel kenegette.

39 Mikor a farizeus, aki meghívta őt, ezt látta, így szólt magában: „Ha próféta volna, tudná, ki s miféle asszony ez, aki hozzányúlt, *tudná*, hogy vétkező."

40 Jézus ekkora következő szavakkal fordult hozzá: „Simon, van valami mondanivalóm neked." „Tanító, mondd!" – szólott az.

41 „Egy hitelezőnek két adósa volt. Az egyik ötszáz dénárral, a másik ötvennel tartozott neki.

42 Mivel nem volt nekik miből megadniuk, kegyelemből mindkettőnek elengedte. Közülük melyik szereti most jobban őt?"

43 „Úgy vélekedem – szólalt meg Simon –, hogy az, akinek többet engedett el." „Helyesen ítéltél" – válaszolta Jézus,

44 majd az asszony felé fordulva így szólott Simonhoz: „Látod ezt az asszonyt? Amikor házadba jöttem, nem adtál vizet a lábamra, ő pedig könnyével öntözte lábamat és hajával törölte meg.

45 Csókot sem adtál nekem, ő pedig, mióta bejöttem, nem szűnt meg lábamat csókolgatni.

46 Olajjal a fejemet meg nem kented, ő pedig lábamat kente kenettel.

47 Ezért azt mondom neked: Megbocsátották az ő sok vétkét, mert nagyon szeretett. Ellenben, akinek keveset bocsátanak meg, kevéssé szeret."

48 Azután *az asszonyhoz* szólt: „Vétkeidet megbocsátották."

49 Erre az asztalnál fekvők mondogatni kezdték egymás közt: „Kicsoda ő, hogy a vétkeket megbocsátja?" Ő azonban ismét az asszonyhoz fordult:

50 „Hited megmentett téged. Eredj békességben el."

8. RÉSZ

1 Az történt, hogy a következő időben városokon és falvakon utazott át, és hirdette az Isten királyságáról szóló örömhírt. Vele volt a tizenkettő,

2 amellett némely asszony, akik rossz szellemek hatalmából és erőtlenségekből gyógyultak meg, így Mária, akit magdalainak neveztek, akiből hét ördögi *szellem* ment ki,

3 továbbá Johanna, Kuzának, Heródes tiszttartójának felesége, Zsuzsanna és sok más asszony, akik vagyonukból szolgáltak nekik.

4 Mikor nagy tömeg gyűlt össze, azokból is, akik városonként hozzá utaztak, példázatokban kezdett beszélni.

5 „Elment a magvető, hogy elvesse magvát. Miközben vetett, némelyik az útfélre esett, és eltaposták, az égi madarak meg fölcsipegették.

6 Másik a sziklára esett, kinőtt, s elszáradt, mivel nem volt nedvessége.

7 Némelyik a tövisek közé esett, velük együtt felnőtt, *de* a tövisek elfojtották.

8 Más a jó földbe esett, kinőtt és százszoros termést hozott." Ezeket mondván, felkiáltott: „Akinek halló füle van, hallja meg!"

9 Mikor a tanítványok megkérdezték, hogy mit jelent ez a példázat,

10 így szólott: „Nektek adták meg, hogy az Isten királyságának titkait megismerjétek, a többiekkel pedig példázatokban közlik, hogy bár látnak, ne lássanak, és bár hallanak, belátásra ne jussanak.

11 A példázat ezt jelenti: A mag Istennek beszéde.

12 Útféliek azok, akik meghallották az igét, de azután eljön a vádló és kiszedi szívükből, hogy ne higgyenek, s meg ne meneküljenek.

13 A sziklára hullottak azokat jelentik, akik ha hallják, örömmel fogadják az igét, de nincs gyökerük, csak egy ideig hisznek, de a kísértés idején elpártolnak.

14 Ami a tövis közé esik, azokat jelzi, akik miután meghallották az *igét*, elmennek, s a *földi* élet gondjai, gazdagsága és kéjei megfojtják őket, úgyhogy érésig nem jutnak.

15 Ami a hasznos földben van, olyanokat jelez, akik, miután nemes és jó szívvel meghallgatták az igét, azt birtokukba veszik, és állhatatossággal gyümölcsöt teremnek.

16 Senki sem fedi le a meggyújtott mécsest vékával, sem ágy alá nem teszi, hanem mécslábra helyezi, hogy a bemenők lássák a fényt.

17 Mert nincs oly rejtett dolog, ami nyilvánvalóvá nem válnék, sem olyan eldugott dolog, ami ki ne tudódnék, ami világosságra nem jönne.

18 Azért vigyázzatok rá, hogyan hallgatjátok. Mert akinek van, annak adni fognak, de akinek nincs, attól még azt is el fogják venni, amije lenni látszik"

19 Megérkeztek hozzá anyja s testvérei, de a tömeg miatt nem tudtak vele találkozni.

20 Mikor hírül adták neki: „Anyád és testvéreid kinn állnak és látni akarnak."

21 Ő ezt felelte nekik: „Az én anyám és testvéreim ezek, akik Isten igéjét hallják és megteszik."

22 Történt az egyik napon, hogy tanítványaival hajóba szállt. „Menjünk át a tó túlsó partjára" – mondotta nekik, s azok elhajóztak.

23 Amíg vitorláztak, *Jézus* elaludt. De szélvihar tört a tóra, egészen megteltek vízzel, úgyhogy veszélyben forogtak.

24 Hozzámentek hát, s íly szóval ébresztették fel: „Mester! Mester! Elveszünk!" Erre felkelt, megdorgálta a szelet és a hullámzó vizet, és azok lecsillapodtak, úgyhogy nagy csendesség támadt.

25 „Hol van a ti hitetek?" – kérdezte tőlük. Azok pedig féltek és csodálkozva beszélték egymásközt: „Ki ő, hogy még a szelekkel és vízzel is rendelkezik, és azok engedelmeskednek neki?"

26 Azután elhajóztak a gerazénusok vidékére, amely Galileával átellenben terül el.

27 Amikor kilépett a szárazföldre, a városból egy ember jött vele szemben, akiben ördögi *szellemek* voltak, aki már jó ideje nem öltözött ruhába s házban nem lakott, hanem *csak* sírokban.

28 Mikor Jézust meglátta, felkiáltott, *lábához* esett és nagy hangon ezt kiáltotta: „Jézus, a Magasságos Istennek Fia, mi dolgunk van nekünk egymással? Könyörgöm hozzád, ne kínozz engem."

29 Megparancsolta ugyanis a tisztátalan szellemnek, hogy menjen ki az emberből. Mert sok időn át ragadta a szellem őt magával, úgyhogy láncokkal és béklyókkal megbilincselve őrizték, de az ördögi *szellem*, miután a bilincseket széttörte, a pusztákba űzte őt.

30 Jézus megkérdezte tőle: „Mi a neved?" „Légió" – felelte az –, mert sok ördögi *szellem* ment belé.

31 A szellemek aztán rimánkodtak, ne parancsolja nekik, hogy a feneketlen *mélységbe* menjenek.

32 Volt ott a hegységben meglehetősen sok disznóból álló, legelésző csürhe. Kérlelték, hogy engedje meg nekik, hogy azokba menjenek be. *Jézus* megengedte nekik.

33 Kijöttek hát az ördögi *szellemek* az emberből, bementek a disznókba és a csürhe a meredélyen át lerohant a tóba és belefulladt.

34 A pásztorok pedig, mikor látták, hogy mi történt, elfutottak, és hírül vitték a dolgot a városba és a tanyákra.

35 Eljöttek az emberek, hogy lássák, mi történt. Amikor Jézushoz érkeztek, és azt az embert, akiből az ördögi *szellemek* kimentek, Jézus lábánál ülve, felöltözve és ép észnél találták, megijedtek.

36 Azok, akik látták, hogy az ördöngős hogyan menekült meg, hírül adták nekik az *esetet.*

37 Ekkor a gerazénusok vidékéről érkező egész sokaság arra kérte őt, hogy távozzék el tőlük, mert nagy félelem szorongatta őket. Erre hajóba szállt és visszatért *Kapernaumba.*

38 Az az ember azonban, akiből az ördögi *szellemek* kimentek, könyörgött, hogy vele maradhasson. Ám ő búcsút vett tőle íly szóval:

39 „Térj vissza házadba, s beszéld el *ott* mindazt, amit Isten tett veled.” Az el is ment, hogy egész városszerte hirdesse mindazt, amit Jézus vele tett.

40 Amikor Jézus visszatért, a tömeg *szívesen* fogadta, mert mindannyian várták.

41 Egyszerre egy férfi érkezett, kinek neve Jairus volt, ő volt a zsinagóga elöljárója. *Jairus* Jézus lábához borult, és úgy esengett, hogy jöjjön el a házába,

42 mert egyszülött leánya, ki tizenkét éves, haldoklik. Miközben útban volt oda, tömeg szorongatta.

43 Egy asszony, aki tizenkét esztendeje vérfolyásban szenvedett de nem volt erő, hogy bárki meggyógyíthatta volna,

44 hozzálépett, és hátulról köpenyének szegélyét megérintette. Erre azonnal elállott vérének folyása.

45 „Ki az, aki hozzám nyúlt?” – kérdezte Jézus. Mikor mindenki tagadta, megszólalt Péter: „Mester, a tömeg szorongat, és nyom össze téged.”

46 „Valaki hozzám nyúlt – felelte Jézus. Észrevettem, hogy hatalom áradt ki tőlem.”

47 Mikor az asszony látta, hogy nem maradhat rejtve, reszketve előjött, *lábához* borult, és az egész nép előtt tudtára adta, hogy mily okból nyúlt hozzá, és hogy azonnal hogyan gyógyult meg.

48 „– Leányom – mondta neki erre *Jézus* –, hited megmentett téged. Eredj el a békességbe.”

49 Még szólott, amikor valaki jött a zsinagóga elöljárótól és így szólt: „Halott már a leányod. Ne zaklasd tovább a Tanítót.”

50 Jézus azonban, ahogy ezt meghallotta, így szólt hozzá: „Ne félj! Higgy csak! Meg fog menekülni.”

51 Amikor megérkezett a házba, senkit sem engedett be magával csak Pétert, Jánost, Jakabot és a leányka atyját és anyját.

52 Mindenki sírt, s gyászolta *leányt.* De ő így szólt: „Ne sírjatok! Nem halt meg, hanem szunynyad.”

53 Kinevették, mert tudták, hogy meg halt.

54 Ő azonban megragadta a leány kezét és felkiáltott: „Leányka, támadj fel!”

55 Erre visszatért annak szelleme és azonnal felkelt. *Jézus* erre megparancsolta, hogy adjanak neki enni.

56 A *leány* szülei magukon kívül voltak. Ő pedig szigorú parancsot adott, hogy senkinek se mondják el azt, ami történt.

9. RÉSZ

1 Összehívta a tizenkettőt, aztán hatalmat és fennhatóságot adott nekik valamennyi ördögi szellemen, arra is, hogy betegeket gyógyíthassanak.

2 Majd elküldte őket, hogy az Isten királyságát hirdessék, és gyógyítsanak.

3 „Semmit se vigyetek az útra – mondotta nekik. – Se botot, se tarisznyát, se kenyeret, se pénzt. Se két alsó ruhátok ne legyen.

4 Amely házba bementek, ott maradjatok, onnan induljatok aztán tovább.

5 Minden olyan esetben, amikor nem akarnak befogadni titeket, menjetek ki az illető városból, és a port is rázzátok le lábatokról, ellenük szóló tanúságtételül.”

6 Azok el is mentek, bejárták a falvakat, mindenütt hirdették az örömhírt, és gyógyítottak.

7 Heródes negyedes fejedelem hallott mindenről, ami történt, és kétségek közt volt, mivelhogy azt beszélték némelyek, hogy János támadt fel a halottak közül,

8 némelyek meg, hogy Illés jelent meg, mások ismét, hogy az ősök közül támadt fel egy próféta.

9 „Jánost lefejeztettem – mondotta Heródes – ki azonban ez, akiről ilyen dolgokat hallok?” És látni igyekezett őt.

10 Visszatérvén az apostolok, elbeszélték *Jézusnak*, hogy mi mindent cselekedtek. *Jézus* magához vette őket, és külön velük visszavonult egy Betszaida nevű városba.

11 De a tömeg, mihelyt megtudta, követte őt. *Jézus* elfogadta őket, beszélt nekik Isten királyságáról, és azokat, akiknek gyógyulásra volt szükségük, meggyógyította.

12 Közben a nappal hanyatlani kezdett. Hozzáment hát a tizenkettő, s ezt mondták neki: „Bocsásd el a tömeget. Hadd menjenek el a környéken levő falvakba, és tanyákra, hogy megpihenjenek, és élelmet találjanak, mert itt puszta helyen vagyunk.”

13 De ő ezt mondta nekik: „Adjatok ti nekik enni!” „– Nincs nekünk többünk, mint öt kenyerünk és két halunk – felelték ők. Hacsak el nem megyünk, s nem vásárolunk ennivalót ennek az egész népnek.”

14 Mintegy ötezer férfi volt *ott* tudniillik. *Jézus* erre így szólt tanítványaihoz: „Fektessétek le őket mintegy ötvenes csoportokba.”

15 Úgy tettek, és mindenki ledőlt.

16 Ekkor fogta az öt kenyeret és a két halat, feltekintett az égre, megáldotta, majd megtörte és odaadta őket a tanítványoknak, hogy azok a tömeg elé helyezzék.

17 Mindnyájan ettek és jóllaktak, s tizenkét kosarat tettek ki a darabok, melyek tőlük megmaradtak.

18 Mialatt egyedül imádkozott, *bár* tanítványai vele voltak, történt, hogy megkérdezte őket: „Kinek mond a sokaság, ki vagyok én?”

19 Azok ezt felelték: „Bemerítő Jánosnak, mások Illésnek, mások meg, hogy az ősi próféták közül egyik feltámadott.”

20 „– Hát ti, kinek mondotok engem?” – kérdezte tőlük. Megszólalt Péter: „Az Isten Felkentjének.”

21Ő erre keményen rájuk parancsolt, hogy ezt senkinek meg ne mondják.

22 „Az ember Fiának sokat kell szenvednie – mondotta erre *Jézus* – s kell, hogy a vének, főpapok és írástudók elvessék őt a próbán, majd megöljék, de a harmadik napon fel fog támadni.”

23 Majd így szólt mindannyiukhoz: „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, naponként vegye fel keresztjét, és *úgy* kövessen.

24 Mert aki meg akarja menteni lelkét, el fogja veszíteni, aki azonban énértem elveszti lelkét, meg fogja menteni azt.

25 Mert mit használ az embernek az, ha az egész világot megnyerte, magát azonban elveszítette, vagy kárt szenvedett magában.

26 Aki ugyanis szégyell engem és az én beszédeimet, azt az embernek Fia is szégyellni fogja, amikor a maga, az Atya és a szent angyalok dicsőségében megjön.

27 Úgy, ahogy igaz, mondom nektek: Vannak az itt állók között egyesek, akik nem ízlelnek addig halált, amíg Isten királyságát meg nem látják.”

28 Mintegy nyolc nappal e szavak *elmondása* után magához vette Pétert, Jánost és Jakabot, és felment egy hegyre imádkozni.

29 Mialatt imádkozott, történt, hogy arcának színe elváltozott, s ruházata villogó fehéren szikrázni kezdett.

30 Egyszerre két férfi *tűnt fel*, ahogy beszéltek vele, ezek Mózes és Illés voltak.

31 Dicsőségben voltak láthatók, *s Jézus* elmenetéléről beszéltek, melynek Jeruzsálemben kell teljesülnie.

32 Ezalatt Péterre és a vele levőkre álom nehezedett, miután azonban ébrenlétre jutottak, meglátták az ő dicsőségét és a két férfiút, akik együtt álltak vele.

33 Történt, hogy mialatt azok elválóban voltak, Péter így szólt Jézushoz: „Mester, kellemes itt lennünk. Készítsünk hát három sátort: egyet neked, egyet Mózesnek és egyet Illésnek.” Nem tudta azonban, hogy mit beszél.

34 Ám, amíg ezeket mondta, köd támadt és árnyékba borította be őket. Mikor a ködbe beléptek, megrémültek.

35 A ködből azután hang hallatszott, mely ezt mondta: „Kiválasztott Fiam ő, rá hallgassatok.”

36 Mikor a hang keletkezett, Jézust egyedül találták. A *dolgot* azonban elhallgatták, s azokban a napokban senkinek semmit nem szóltak arról, amit láttak.

37 A következő napon történt, hogy alászállóban a hegyről nagy tömeggel találkoztak.

38 A tömegből egy férfi felkiáltott: „Tanító, könyörgöm, tekints a fiamra, mert egyszülöttem.

39 Egyszer-egyszer szellem kapja el, az tüstént kiáltozni kezd, össze-vissza rángatja őt, *úgyhogy a szája* habzik, és csak nehezen hagyja el, miután összetörte őt.

40 Kértem tanítványaidat, hogy űzzék ki, de nem volt rá hatalmuk.”

41 „Óh, hitetlen, kificamodott nemzedék – szólalt meg Jézus –, meddig leszek még veletek, és *meddig kell* hordoznom titeket? Vezesd ide a fiadat!”

42 Már mialatt odament, megtépte és összerángatta őt az ördögi *szellem*, de Jézus ráförmedt a tisztátalan szellemre és meggyógyította a fiút, aztán odaadta őt atyjának.

43 S mindannyian megdöbbentek az Isten nagyságán. Mialatt mindenkit döbbenet fogott el mind amiatt, amit *Jézus* cselekedett, így szólott tanítványaihoz:

44 „Fogadjátok be fületekbe ezeket a beszédeket, hogy az ember Fia emberek kezére fog adatni.”

45 De ők nem értették meg ezt a szót, el volt az leplezve előlük, hogy ne észlelhessenek, megkérdezni is féltek őt e dolog felől.

46 Vetélkedés csúszott be közéjük afelől, hogy ki közöttük a legnagyobb.

47 Jézus, minthogy ismerte szívük fontolgatását, kézen fogott egy gyermeket, azt maga mellé állította

48 és így szólt hozzájuk: „Aki ezt a gyermeket az én nevemben befogadja, engem fogad be. S aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem elküldött. Mert aki mindnyájatok között a legkisebb, az a nagy."

49 Erre János megszólalt: „Mester! Láttunk valakit, aki a te neveddel ördögi *szellemeket* űzött ki, s eltiltottuk, mert nem velünk együtt követ *téged.*"

50 „Ne tiltsátok el – mondta neki Jézus –, mert aki nincs ellenünk, velünk van."

51 Amikor *Jézus* felvétetésének napjai betelőben voltak, arcát szilárdan a Jeruzsálembe vivő útra fordította. Ekkor történt,

52 hogy követeket küldött maga előtt. Miután *a küldöttek* útra keltek, a szamáriaiak egyik falujába tértek be, hogy *szállást* készítsenek neki.

53 De nem fogadták be *őket*, mert arca a jeruzsálemi útra *volt szegezve.*

54 Mikor Jakab és János tanítványok ezt látták, megkérdezték: „Uram, akarod-e, hogy kimondjuk, hogy tűz szálljon alá az égből és megemésszé őket?"

55 Erre ő megfordult és megdorgálta őket.

56 Azután másik faluba mentek.

57 Mialatt az úton mentek, valaki megszólította: „Követni foglak, akárhová mégy is."

58 De Jézus ezt felelte neki: „A rókáknak lyukaik vannak, az ég madarainak fészkük, az ember Fiának nincs hová fejét lehajtania."

59 Egy másikhoz szólott: „Kövess engem." De az így felelt: „Engedd meg, hogy előbb elmenjek, s eltemessem az atyámat."

60 De ő ezt mondta neki: „Hagyd a holtakra, hogy eltemessék halottaikat. Te meg eredj és vidd szét az Isten királyságának hírét."

61 Megint más szólott: „Követni foglak uram, de engedd meg, hogy előbb búcsút mondjak az otthoniaknak."

62 Jézus ezt felelte: „Senki sem alkalmas az Isten királyságára, aki miután kezét az eke szarvára vetette, hátratekint."

10. RÉSZ

1 Ezek után az Úr kijelölt hetvenkettőt, és kettesével maga előtt elküldötte őket mindazokba a városokba és helyekre, ahová menni szándékozott.

2 Ezeket mondta nekik: „Sok az aratnivaló, de kevés a munkás. Könyörögjetek hát az aratás Urához, hogy munkásokat küldjön aratásába.

3 Menjetek. Úgy küldelek el titeket, mint bárányokat a farkasok közé.

4 Ne vigyetek magatokkal se erszényt, se tarisznyát, se sarut, és az úton senkit se köszöntsetek.

5 Ha valamely házba bementek, először ezt mondjátok: Békessége legyen ennek a háznak.

6 S ha van ott békesség fia, azon meg fog nyugodni békességetek, ha nincs, visszatér rátok.

7 Ugyanabban a házban maradjatok, azt egyétek és igyátok, amijük van. Hisz méltó a munkás a bérére. Házról házra ne járjatok.

8 Ha egy városba bementek, és befogadnak titeket, egyétek, amit előtökbe raknak.

9 Orvosoljátok azokat, akik benne elerőtlenültek. Mondjátok nekik: Közel van hozzátok az Isten királysága.

10 Ha pedig olyan városba mentek be, ahol nem fogadnak be titeket, menjetek ki annak a piacára és mondjátok:

11 Még ezt a port is lerázzuk rátok, ami városotokból a lábunkra tapadt. Mindamellett tudjátok meg, hogy az Isten királysága közel van.

12 Azt mondom nektek, hogy Szodomának ama napon elviselhetőbb lesz *a sorsa*, mint annak a városnak.

13 Jaj neked, Koradzin! Jaj neked, Betszaida! Mert ha Tíruszban vagy Szidonban támadtak volna azok a hatalmas *jelek*, amelyek tebenned támadtak, zsákban és hamuban ülnének, és régen más felismerésre tértek volna.

14 Még az ítéletkor is elviselhetőbb lesz Tírusznak és Szidonnak *a sorsa*, mint a tiétek.

15 Hát te Kapernaum? Az égig fogsz felmagasztalódni? A holtak országáig szállasz alá.

16 Aki rátok hallgat, énrám hallgat. Aki titeket elvet, engem vet el. Aki pedig engem vet el, azt veti el, aki küldött engem."

17 Visszatért a hetvenkettő s örömmel beszélték: „Uram, a te neved által még az ördögi *szellemek* is alánk vannak vetve."

18 Ő azonban ezt felelte nekik: „Figyeltem a sátánt, amint villámként esett alá az égből.

19 Lássátok, fennhatóságot adok nektek, hogy kígyókon és skorpiókon s az ellenség minden hatalmán tapossatok, úgyhogy semmi sem fog nektek ártani.

20 De annak ne örüljetek, hogy a szellemek alátok vannak rendelve, annak örüljetek, hogy a nevetek a mennyekben be van írva."

21 Abban az órában a Szent Szellemtől indítva ujjongott: „Vallást teszek melletted Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy te ezeket a bölcsek és eszesek elől elrejtetted, a kiskorúaknak azonban leleplezted. Valóban, Atyám, így találkozott az a te tetszéseddel.

22 Mindent átadott nekem az én Atyám. Senki sem ismeri, ki a Fiú, csak az Atya, és hogy ki az Atya, csak a Fiú, és aki elől a Fiú a leplet el akarja vonni."

23 Ezután hátrafordult a tanítványaihoz és külön ezt mondta *nekik*: „Boldog az a szem, amely azt látja, amit ti láttok!

24 Mert azt mondom nektek, hogy sok próféta és király akarta látni, amit ti láttok, de nem látta meg, hallani, amit hallotok, de nem hallotta meg."

25 Előállt egy törvénytudó s próbára téve őt, így szólott: „Tanító, mit tegyek, hogy örök részem legyen az örök élet?"

26 „Mi van megírva a törvényben? – kérdezte tőle *Jézus*. Hogy olvasod?"

27 Az ezt felelte: „Szeresd egész szívedből, egész lelkeddel, teljes erőddel és egész gondolkodásoddal Istenedet, az Urat, felebarátodat is, mint magadat."

28 „Helyesen feleltél – mondta neki –, ezt cselekedd, és élni fogsz."

29 Az azonban igazolni akarta magát, *azért* így szólt Jézushoz: „Hát ki az én felebarátom?"

30 Jézus a szavába vágott és ezt mondta: „Egy ember Jeruzsálemből Jerikóba ment alá, de haramiák kezébe esett, akik levetkőztették s megverték, majd elmentek, félholtan hagyva őt.

31 Úgy esett, hogy egy pap ment alá azon az úton, de ahogy meglátta a túlsó oldalon, továbbment.

32 Hasonlóképpen egy lévita is arra a helyre jött, megnézte, s azt elkerülve továbbment.

33 Valami utazó szamáriai is ment arra. Amikor a sebesültet meglátta, szánalomra gerjedt iránta,

34 odament hozzá, s olajat és bort töltött *sebeibe*, bekötözte azokat, azután rákötözte az *embert* a saját barmára, s egy vendégfogadóba vitte, hol gondját viselte.

35 A következő napon elővett két dénárt, odaadta a fogadósnak és így szólt: Viseld gondját, és ha valamit még költesz rá, én, amikor újra erre jövök, megadom néked.

36 Hogy látod *a dolgot*? E három közül ki a felebarátja annak, aki a haramiák kezébe esett?"

37 „Az, aki irgalmat gyakorolt vele" – felelte *a törvénytudó*. Jézus pedig ezt mondta neki: „Eredj, és te is tégy ugyanúgy."

38 Utazásuk közben betért egy faluba. Egy Márta nevű asszony fogadta be házába.

39 Annak volt egy testvére, akit Máriának hívtak. *Mária* leült Jézus lábához és hallgatta beszédét.

40 Mártát ellenben sokfelé húzta szolgálata. Odaállt hát az *Úrhoz* és így szólt: „Uram, nem törődöl vele, hogy testvérem egyedül hagyott a kiszolgálásban? Mondd neki, hogy fogjon velem együtt a munkához."

41 Ám az Úr így felelt neki: „Márta, Márta sok mindenre van gondod, és az zaklatottá tesz.

42 De kevés a szükséges, vagy csak egy. Mária a jó részt választotta, és azt el nem veszik tőle."

11. RÉSZ

1 Történt, hogy egy bizonyos helyen imádkozott. Amikor abbahagyta, tanítványai közül valaki megszólította: „Uram, taníts minket imádkozni, ahogy János is tanította tanítványait."

2 „Ha éppen imádkoztok – szólt nekik ezt mondjátok: Atyánk, szenteltessék meg neved. Jöjjön el királyságod.

3 A naponként *szükséges* kenyeret add meg nekünk.

4 Engedd el vétkeinket, mint magunk is elengedjük mindenkinek, *amivel* nekünk tartozik. Ne vígy minket kísértésbe."

5 Majd így szólt hozzájuk: „Ki az közületek, aki ha barátja van, és az az éj közepén hozzámegy ilyen kéréssel: Barátom, három kenyérre van szükségem,

6 mivel a barátom útról érkezett meg, és nincs mit elébe tegyek.

7 – Ő belülről így felelne neki: Ne zaklass engem, már zárva az ajtó, gyermekeim velem vannak az ágyban, nem kelhetek fel, nem adhatok neked.

8 Azt mondom nektek, hogy ha nem kel is fel, hogy adjon neki, azért, mert barátja, de annak szemtelensége miatt mégis felkél, és ad neki mindent, amire szüksége van.

9 Én is azt mondom nektek: kérjetek és adni fognak nektek, keressetek és találni fogtok, zörgessetek, megnyitnak majd nektek.

10 Mert mindenki kap, aki kér, talál, aki keres és a zörgetőnek meg fognak nyitni.

11 Melyik atya az közületek, aki ha fia halat kér tőle, hal helyett kígyót ad neki,

12 vagy ha tojást kér, skorpiót ad neki?

13 Ha tehát ti, akik rosszak vagytok, jó dolgokat tudtok adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább fog mennyből való Atyátok Szent Szellemet adni azoknak, akik tőle kérik.”

14 Ördögi szellemet űzött ki éppen, és az néma volt. Az történt, hogy amikor kiment az ördögi *szellem*, megszólalt a néma, s ezen a tömeg elcsodálkozott.

15 Közülük némelyek így szóltak azonban: „Belzebubbal, az ördögi *szellemek* fejedelmével űzi ki az ördögi *szellemeket.*”

16 Mások meg, hogy megkísértsék, mennyből való jelt kívántak tőle.

17 De ő ismervén gondolkodásukat, így szólt hozzájuk: „Elpusztul minden királyság, mely önmagával meghasonlik, ház a házra dől *benne.*

18 Ha a sátán is meghasonlik önmagával, hogyan áll majd meg királysága? Mert azt mondjátok, hogy én Belzebubbal űzöm ki az ördögi *szellemeket.*

19 Na, ha én Belzebubbal űzöm ki az ördögi *szellemeket*, fiaitok kivel űzik ki? Ezért ők lesznek bíráitok.

20 Ha pedig Isten ujjával űzöm ki az ördögi *szellemeket*, akkor már el is jött hozzátok az Isten királysága.

21 Ha a felfegyverzett erős *vitéz* védi udvarházát, békességben van a vagyona.

22 De ha nálánál erősebb törne rá és legyőzné, az el fogja venni teljes fegyverzetét melyben bízott, és *a tőle elvett* martalékot széjjel osztja.

23 Aki nincs velem, ellenem van, és aki nem gyűjt velem, széjjelszór.

24 Ha a tisztátalan szellem kimegy az emberből, víztelen helyeket jár be, és csillapodást keres, de mikor nem talál, ezt mondja: Visszatérek házamba, ahonnan kijöttem.

25 El is megy és kisöpörve, rendbe hozva találja azt.

26 Akkor útra kél, magához vesz hét magánál rosszabb szellemet, behatol, letelepedik, és annak az embernek utolsó sora rosszabb lesz az elsőnél.”

27 Történt, hogy mialatt ezeket mondotta, a tömegből egy asszony felemelt hangon így szólott hozzá: „Boldog a méh, amely téged hordozott és *boldogok* az emlők, amelyeket szoptál.”

28 Ő azonban ezt felelte: „Bizonyára azok boldogok, akik hallják és megőrzik az Istennek beszédét.”

29 Mikor a tömeg összetorlódott mellette, beszélni kezdett: „Rossz ez a nemzedék. Jelt keres, de más jelt nem fognak neki adni, mint Jónás jelét.

30 Mert ahogy Jónás jel volt a ninivebelieknek, *úgy jel* lesz az embernek Fia is ennek a nemzedéknek.

31 Ennek a nemzedéknek férfiaival együtt Dél királynője is feltámad majd az ítéletkor és elítéli őket. Mert *a királynő* a föld legvégéről eljött, hogy Salamon bölcsességét hallgassa. Itt azonban több van Salamonnál.

32 Ezzel a nemzedékkel együtt ninivei férfiak fognak feltámadni az ítéletkor és elítélik azt, mert ők Jónás igehirdetésére más felismerésre tértek. Itt azonban több van Jónásnál.

33 Senki sem gyújt azért mécsest, hogy valami rejtett helyre tegye, azért se, hogy a véka alá *helyezze*, hanem hogy a mécslábra *állítsa*, hogy a belépők lássák sugárzását.

34 A test mécsese szemed. Ha szemed egyszerű, egész tested világos, de ha rossz volna *szemed*, egész tested sötét lesz.

35 Nézz utána, hogy a benned levő világosság sötétséggé ne váljék.

36 Ha tehát tested egészen világos és nincs benne sötét rész, oly világos lesz mindenestől, mintha egy mécses sugaraival megvilágítana téged.”

37 Miközben beszélt, egy farizeus arra kérte, hogy reggelizzék nála. Bement és ledőlt.

38 A farizeus azonban csodálkozott, mikor látta, hogy a reggeli előtt nem végezte a vízbe mártást.

39 Az Úr azonban így szólt hozzá: „Na, ti farizeusok is megtisztogatjátok a pohárnak vagy a tányérnak külsejét, de a belsőtök hemzseg a ragadozástól és rosszaságtól.

40 Esztelenek. Nem ugyanaz készítette-e a belsőt is, aki a külsőt készítette?

41 Ne így *cselekedjetek.* A bennlevőket adjátok könyöradománynak, s egyszerre mindennek tiszta lesz.

42 Ám, jaj néktek farizeusoknak, mert tizedet adtok a köményből, a rutából és mindenféle főzelékből, de elmellőzitek az ítéletet és az Isten szeretetét. Ezeket meg kellene tennetek, amazokat el nem hanyagolnotok.

43 Jaj nektek, farizeusoknak, mert a zsinagógákban az első ülést és a piacokon a köszöntéseket szeretitek.

44 Jaj nektek, mert olyanok vagytok, mint a felismerhetetlen sírok, az emberek rajtuk járnak, de nem tudnak róla.”

45 Megszólalt az egyik törvénytudó.” – Tanító – kérdezte tőle –, mikor ezeket mondod, minket is bántani akarsz?”

46 „Jaj nektek is, törvénytudóknak! – mondotta – mert nehezen hordozható terheket raktok az emberekre, de magatok ujjatokkal sem érintitek a terheket.

47 Jaj nektek, mert a prófétáknak síremlékeket építetek, atyáitok meg megölték őket.

48 Ti tehát arról tesztek tanúságot, hogy egyetértetek atyáitok tetteivel, azok megölték őket, ti meg építkeztek.

49 Ezért mondja az Isten bölcsessége is: Prófétákat és apostolokat fogok szétküldeni, s közülük némelyeket megölnek, némelyeket elüldöznek majd,

50 hogy számon kérhesse az összes próféták vérét, amit csak a világ megalapításától eddig a nemzedékig kiontottak,

51 az Ábel vérétől a Zakariás véréig, aki az oltár és *a templomépület* között veszett el. Bizony azt mondom nektek, számon fogják azt kérni ettől a nemzedéktől.

52 Jaj nektek törvénytudóknak, mert elvettétek a megismerés kulcsát, magatok nem mentetek be, s a bemenni akaróknak útját álltátok.”

53 Miután eltávozott onnan, az írástudók és a farizeusok erősen szorongatták, több dolog felől faggatták,

54 s kelepcét állítottak neki, hogy valamely szaván, mely száját elhagyja, megfoghassák.

12. RÉSZ

1 Mikor tízezrekre menő tömeg gyűlt össze *nála*, úgyhogy egymást taposták, először tanítványaihoz kezdett beszélni: „Őrizkedjetek a farizeusok kovászától, amely képmutatás.

2 Minden dologról lehull *egyszer a* lepel, akárhogy leplezzék is, nincs elrejtett dolog, amely utóbb ismertté nem válnék.

3 Ennek megfelelően, mindaz, amit a sötétségben mondotok, a világosságban fog hallatszani, s amit kamrákban fülbe súgva közöltetek, háztetőkről fogják kihirdetni.

4 Úgy szólok hozzátok, mint barátaimhoz: Ne féljetek azoktól, akik a testet megölik, s azon túl többet nem tehetnek veletek.

5 Megmutatom nektek, kitől féljetek. Féljetek attól, akinek az után, hogy megöl, hatalma van arra, hogy a gyehennára vessen. Igen. Azt mondom nektek, ettől féljetek.

6 Ugye, hogy öt verebet árulnak két fillérért? Mégis közülük egyet sem felejt el az Isten.

7 A ti fejeteknek meg még a haja szálai is mind számolva vannak. Ne féljetek! Különbek vagytok, mint sok veréb.

8 Azt mondom nektek, hogy az embernek Fia mindenki mellett vallást fog tenni az Isten angyalai előtt, aki mellette vallást tesz az emberek előtt.

9 De azt, aki engem az emberek előtt megtagad, Isten angyalai előtt meg fogják tagadni.

10 Mindenkinek, aki az ember Fia ellen szót szól, el fogják engedni azt, de annak, aki a Szent Szellem ellen szól káromlást, nem fogják azt elengedni.

11 Ha a zsinagógák, fejedelmek, hatóságok elé visznek majd titeket, ne legyen amiatt gondotok, hogy mivel védekezzetek, vagy mit szóljatok,

12 mert a Szent Szellem abban az órában meg fog titeket tanítani arra, amit mondanotok kell.”

13 Megszólította valaki a tömegből: „Tanító, mondd meg a testvéremnek, ossza meg velem az örökséget.”

14 De ő ezt felelte neki: „Ember, ki tett engem fölétek bírónak, vagy osztónak?”

15 Aztán így szólt hozzájuk: „Vigyázzatok, tartózkodjatok minden kapzsiságtól, mert senkinek sem abból támad az élete, amiből feleslegesen sokja van, nem a vagyon adja *az életet.*”

16 Egy példázatot mondott erre nekik: „Egy gazdag embernek jól termett a földje.

17 Fontolgatta hát magában: Mit tegyek? Mert nincs hova betakarnom a termésemet.

18 Majd így szólt. Ezt fogom tenni: lerontom a csűreimet, és nagyobbakat építek. Majd oda gyűjtöm be minden gabonámat és javaimat.

19 Azután ezt mondom a lelkemnek: Lelkem. Sok évre szóló sok javad van, nyugodjál, egyél, igyál, vigadjál.

20 De az Isten ezt mondta neki: Esztelen. Még ez éjjel elkérik tőled a lelkedet, amit készítettél, kinek marad akkor?

21 Így jár az, aki kincset halmoz össze, de az Istenben nem gazdag.”

22 Majd így szólt tanítványaihoz: „Ezért azt mondom nektek: Ne aggodalmaskodjatok lelketekért, hogy mit egyetek, se testetekért, hogy mivel öltöztessétek.

23 Mert a lélek több az eledelnél, és a test az öltözetnél.

24 Figyeljetek a hollókra. Sem nem vetnek, sem nem aratnak, nincs kamrájuk, sem csűrük, az Isten mégis táplálja őket. Mennyivel különbek vagytok a madaraknál.

25 Ki az közületek, aki gondoskodásával egy arasszal megnyújthatja termetét?

26 Ha a legkisebbre nincs hatalmatok, mit aggodalmaskodtok a többiért?

27 Figyeljétek meg a liliomokat, hogy sem nem fonnak, sem nem szőnek, mégis azt mondom nektek, Salamon minden királyi dicsőségében sem öltözködött úgy, mint ezek közül egy.

28 Ha tehát a mezőn a füvet, amely ma van, s holnap kemencébe vetik Isten így ruházza: mennyivel inkább *öltöztet fel* titeket, ti kicsinyhitűek.

29 Azt se kérdezzétek, hogy mit egyetek, mit igyatok, *s félelem és remény közt* ne lebegjetek.

30 Mert mindezekre csak a világ nemzeteinek törekvése irányul: a ti Atyátok tudja, hogy ezekre szükségetek van.

31 Ellenkezőleg az ő királyságát keressétek, ama *dolgokat* majd hozzáadják nektek a *királysághoz.*

32 Ne félj kis nyájacska, mert Atyátok úgy látta helyesnek, hogy a királyságot nektek adja.

33 Adjátok el vagyonotokat és adjátok oda könyöradományul. Szerezzetek magatoknak el nem avuló erszényeket, ki nem fogyó kincset a mennyekben, ahova tolvaj nem fér, és ahol moly meg nem rágja.

34 Mert ahol a kincsetek, ott lesz a szívetek is.

35 Derekatok felövezve legyen, és lámpásotok égjen!

36 Ti meg azokhoz az emberekhez legyetek hasonlók, akik urukat visszavárják. Ezeknek *arra van gondjuk*, hogy bármikor kerekedik is fel uruk a menyegzőből, amikor eljő és kopogtat, tüstént megnyissanak neki.

37 Boldogok azok a rabszolgák, kiket az Úr, amikor megjő, ébren talál. Bizony azt mondom nektek, hogy körülköti magát, asztalhoz fekteti őket, hozzájuk lép és felszolgál nékik.

38 Akár a második, akár a harmadik őrváltáskor jönne is meg, ha úgy találja őket, boldogok azok.

39 Ezt pedig tudhatjátok, hogy ha a gazda ismerné az órát, hogy mikor jő el a tolvaj, nem hagyná neki átvájni a házát.

40 Ti is legyetek arra készen, hogy amely órában nem gondoljátok, akkor jön el az embernek Fia.”

41 „Uram – szólalt meg Péter –, nekünk mondod ezt a példázatot vagy mindeneknek?”

42 Az Úr ezt felelte: „Ki hát akkor a hűséges és eszes sáfár, kit ura cselédjei fölé azért helyez, hogy a kellő időben kiadja *nekik a* lisztrészüket?

43 Boldog az a rabszolga, akit ura, mikor megjő, így cselekedve talál.

44 Igazán mondom nektek, minden vagyona fölé fogja állítani.

45 De ha az a rabszolga így szól szívében: Késik még uram az eljövetellel, és verni kezdi a legényeket és rabszolgálókat, eszik, iszik és részegeskedik,

46 majd egy napon, amelyen nem várja, egy órában, melyről nem tud, megérkezik annak a rabszolgának az ura és kettévágatja azt, a részét meg a hitetlenek közt osztja ki.

47 Az a rabszolga, aki ismerte urának akaratát, de nem készítette azt el, illetőleg nem tette meg, sok verést kap,

48 aki ellenben nem tudta, de verésre méltó *dolgokat* tett, kevesebb ütést kap. Mindenkitől, akinek sokat adtak, sokat fognak követelni, többet fognak elkérni attól, akinél sokat tettek le.

49 Tüzet vetni jöttem a földre, és mennyire szeretném, ha az már lángra lobbant volna.

50 Be kell még merülnöm egy bemerítkezéssel, és micsoda szorongás fog el, míg az beteljesedik.

51 Úgy vélitek, azért jöttem, hogy békét hozzak a földre? Nem azért, hanem hogy meghasonlást.

52 Mert mostantól kezdve ott, ahol egy házban öten vannak, meghasonlanak: három kettő ellen, és kettő három ellen lesz,

53 apa a fiúval hasonlik meg és fiú az apával, anya a leányával és leány az anyjával, anyós a menyével és meny a napával."

54 Azután a sokasághoz szólott: „Ti, ha azt látjátok, hogy napszállta felől felhő kél fel, mindjárt azt mondjátok, hogy eső támad, és úgy is lesz.

55 Ha a déli szél fúj, azt mondjátok, izzó hőség jön, és úgy történik.

56 Képmutatók, a föld és ég arculatának megvizsgálásához értetek, hogy lehet, hogy ennek az időpontnak próbáját nem keresitek?

57 Miért van, hogy magatoktól nem ítélitek meg azt, ami az *isteni* igazságosság *rendjéhez tartozik*?

58 Hasonló az eset, amikor ellenfeleddel a fejedelem elé mégy. Még ameddig az úton *vagy vele*, fáradj azon, hogy megszabadulj tőle, hogy valamikor a bíróhoz ne hurcoljon téged, a bíró át ne adjon a poroszlónak, és a poroszló tömlöcbe ne vessen.

59 Azt mondom neked, hogy ki nem jössz onnan, amíg az utolsó fillérig meg nem fizeted."

13. RÉSZ

1 Abban az időben érkeztek oda némelyek, hogy hírt hozzanak neki azok felől a galileaiak felől, akiknek vérét Pilátus áldozataikkal elegyítette.

2 „Úgy gondoljátok – szólította meg őket –, hogy ama galileaiak az összes galileabelieknél vétkesebbek voltak, mert ezeket szenvedték?

3 Nem *voltak.* Sőt azt mondom nektek, hogy ha más felismerésre meg nem tértek, ti is hasonlóképpen elvesztek.

4 Vagy arról a tizennyolcról, kikre Siloámnál a torony ráesett és megölte őket, azt gondoljátok, hogy őket több vétek adóssága nyomta, mint az összes Jeruzsálemben lakókat?

5 Nem *nyomta.* Azt mondom nektek, hogy ha más felismerésre nem tértek, mindannyian hasonlóképpen elvesztek."

6 Majd ezt a példázatot mondta el: „Egy embernek a szőlőjébe ültetve volt egy fügefája. Elment, kereste a gyümölcsöt rajta, de nem találta.

7 Megmondta hát a vincellérnek: Már három éve járok s keresek gyümölcsöt ezen a fügefán, de nem találok. Vágd ki hát, minek foglalja hiába a földet.

8 De az így felelt neki: Uram, hagyd meg még ez évre, amíg körülkapálom, trágyával megszórom,

9 hátha jövőre gyümölcsöt terem. Ha azután nem terem, vágasd ki."

10 Az egyik zsinagógában szombatnapon tanított.

11 Volt ott egy asszony, akin tizennyolc esztendő óta erőtlenség szelleme ült, össze volt görnyedve, egyáltalában nem tudott felegyenesedni.

12 Mikor Jézus meglátta őt, magához szólította, s ezt mondta neki: „Asszony, szabad vagy erőtlenségedtől."

13 Ezzel rávetette kezét. Az azonnal felegyenesedett, és dicsőítette az Istent.

14 Ekkor bosszankodván azon, hogy Jézus szombaton beteget gyógyított, megszólalt a zsinagógafő." Hat nap van arra, hogy dolgozzatok – mondotta a tömegnek –, azokon jöjjetek orvoslásra és ne szombatnapon."

15 De megszólalt az Úr: „Képmutatók – mondotta nekik –, közületek bárki eloldja úgy-e ökrét vagy szamarát a jászoltól szombaton is, és elvezeti, hogy megitassa?

16 Ábrahámnak ezt a leányát azonban, akit a sátán immár tizennyolc esztendő óta megkötözött, nem szabad szombatnapon feloldani bilincsétől?"

17 Az, amit mondott, megszégyenítette mindazokat, akik vele szembeszegültek, az egész tömeg ellenben örvendett mindazoknak a dicsőséges tetteknek, melyeket ő véghezvitt.

18 Ezt követőleg így szólt: „Mihez hasonló az Isten királysága? Mivel is vessem össze?

19 Hasonló a mustármaghoz, amelyet egy ember a kertjében elvetett. *A mustár* felnőtt és fává lett, az ég madarai pedig fészket raktak ágai közé."

20 Majd újra szólott: „Mihez hasonlítsam az Isten királyságát?

21 Kovászhoz hasonló, melyet egy asszony három mérce finom liszt közé rejtett, *várva*, míg az egész megkel."

22 Városokon és falvakon utazott által, közben tanított, és folytatta útját Jeruzsálembe.

23 Valaki megkérdezte tőle: „Uram, kevesen menekülnek-e meg?" Így felelt nekik:

24 „Küzdjetek azért, hogy a szűk kapun bemehessetek, mert azt mondom nektek, hogy sokan igyekeznek majd bemenni, de nem lesz rá erejük.

25 Annakutána, hogy a gazda felkél és becsukja az ajtót, ti kinn fogtok állani és kopogtattok az ajtón, s azt mondjátok majd: Uram, nyiss meg nekünk! De ő ezt fogja mondani nektek: Nem ismerlek titeket, *nem tudom*, honnan valók vagytok.

26 Ti majd ilyen beszédbe fogtok akkor: Hiszen előtted ettünk és ittunk, és a mi piacainkon tanítottál.

27 Arra ő ezt mondja majd nektek: Nem tudom, honnan valók vagytok. Távozzatok tőlem mind, kik hamisságot cselekedtek.

28 Majd lesz ott sírás és fogcsikorgatás, ha az Isten királyságában meglátjátok Ábrahámot, Izsákot és Jákobot, meg valamennyi prófétát, magatokat pedig kívülre vetve.

29 Meg fognak majd érkezni napkeletről, napnyugatról, északról és délről, és asztalhoz fognak telepedni az Isten királyságában.

30 Lám, vannak utolsók, akik elsőkké lesznek és vannak elsők, akik utolsókká lesznek."

31 Abban az órában hozzáment néhány farizeus és ezt mondta neki: „Utazzál el, menj el innen, mert Heródes meg akar téged ölni."

32 „Menjetek – mondta nekik –, mondjátok meg annak a rókának: Íme ma és holnap ördögi *szellemeket* űzök, és gyógyításokat végzek, harmadnapon elérkezem a véghez.

33 Ennek ellenére ma, holnap és azután utaznom kell, mert nem engedhető meg, hogy a próféta máshol vesszen el, mint Jeruzsálemben.

34 Jeruzsálem, Jeruzsálem, ki megölöd a prófétákat, és megkövezed azokat, akiket hozzád küldenek, hányszor akartalak *magamnál* egybegyűjteni, mint tyúk szokta csibéit szárnya alá gyűjteni, de ti nem *akartátok.*

35 Íme, puszta lesz házatok. De azt mondom nektek, hogy nem láttok addig engem, amíg el nem jön *az idő*, amelyben ezt mondjátok: Áldott *legyen*, aki az Úr nevében jön."

14. RÉSZ.

1 Történt, hogy amikor egy szombaton a farizeusok egyik elöljárójának házába bement ebédelni, s azok szemmel tartották őt,

2 egyszer csak egy vízkóros emberrel találta magát szemben.

3 Jézus megkérdezte a törvénytudókat és farizeusokat: „Szabad-e szombaton *valakit* gyógyítani vagy nem?"

4 Azok hallgattak. *Jézus* erre *kézen* fogta a *vízkórost*, meggyógyította és elküldte,

5 majd így szólt azokhoz: „Ki az, aki ha fia vagy ökre kútba esik, szombatnapon is ki nem húzza azt azonnal?"

6 S azoknak nem volt rá erejük, hogy erre valami feleletet adjanak.

7 Ezután egy példázatot mondott el a meghívottaknak. Megfigyelte ugyanis, hogy hogyan válogatják a főhelyeket.

8 „Ha valaki lakodalomba hívna téged, – mondotta nekik –, ne telepedjél a főhelyre, mert esetleg olyan valakit hívott meg a gazda, aki nálad tiszteletreméltóbb.

9 Ez esetben hozzád lépne az, aki téged is, őt is meghívott és ezt mondaná neked: Adj helyet neki. Akkor aztán szégyenkezve az utolsó helyet kellene elfoglalnod.

10 Hanem ha meghívnak, s te elmégy, dőlj le az utolsó helyre, hogyha belép majd az, aki meghívott téged, így szóljon hozzád: Barátom, eredj feljebb. Akkor dicsőség ér mindazok előtt, akikkel együtt dőltél *asztalhoz.*

11 Mert azt, aki magát felmagasztalja, le fogják alázni, s azt, aki megalázza magát, felmagasztalják majd."

12 Szólt azután ahhoz is, aki meghívta őt: „Ha reggelit vagy ebédet adsz, ne hívd meg arra barátaidat, se testvéreidet, se rokonaidat, se gazdag szomszédaidat, hogy azok esetleg vissza ne hívjanak téged, és ne viszonozzák *meghívásodat*,

13 hanem ha vendégséget adsz, hívj meg szegényeket, bénákat, sántákat, vakokat,

14 és boldog leszel, hogy azoknak nincs miből visszafizetniük azt neked. Mert így majd az igazságosak feltámadásakor kapod meg a visszafizetést."

15 Mikor a vendégek közül valaki meghallotta ezt, így szólott hozzá: „Boldog az, aki az Isten királyságában lakománál fog ülni."

16 De ő ezt felelte neki: „Egy ember nagy ebédet adott, és sokakat meghívott.

17 Az ebéd órájában azután elküldötte rabszolgáját, hogy mondja meg a meghívottaknak: Jöjjetek, kész már *az ebéd.*

18 De az elsőtől kezdve mindnyájan mentegetőzni kezdtek. Az első ezt mondta a rabszolgának: Szántóföldet vettem, kénytelen vagyok kimenni, s azt megtekinteni. Kérlek, ments ki engem.

19 Egy másik így szólott: bt iga ökröt vettem, elmegyek, hogy kipróbáljam őket. Kérlek, ments ki engem.

20 Újra egy másik így szólt: Feleséget vettem és ezért nem mehetek.

21 Mikor a rabszolga visszatért, hírül adta ezeket urának. Erre a gazda haragra lobbant, és így szólt rabszolgájához: Siess, menj el a város tereire és sikátoraira, hozz be ide szegényeket, bénákat, vakokat és sántákat.

22 Uram – szólt azután a rabszolga –, megtörtént, amit elrendeltél, de még van hely.

23 Eredj ki az utakra, a kerítésekhez – mondta erre az Úr a rabszolgának –, és kényszerítsd bejönni *az ott levőket*, hogy beteljék a házam.

24 Mert azt mondom nektek, hogy azok közül a meghívottak közül senki meg nem ízleli ebédemet."

25 Nagy tömeg utazott vele együtt. *Jézus* megfordult és így szólt hozzájuk:

26 „Ha valaki hozzám akar jönni, de meg nem gyűlöli atyját, anyját, feleségét, gyermekeit, testvéreit, hozzá még a saját lelkét is, nem lehet tanítványom.

27 Aki nem hordja keresztjét, és nem jő utánam, nem lehet tanítványom.

28 Van-e közöttetek egy is, aki ha tornyot akar építeni, nem ül le előbb, s nem számítja ki a költséget, lesz-e annyija, hogy be tudja fejezni?

29 Valamiképpen úgy ne járjon, hogy miután alapot vetett, nincs ereje ahhoz, hogy befejezze, s akik *kudarcát* észreveszik, mind gúnyolni kezdjék:

30 Ez az ember építkezni kezdett; s nincs ereje arra, hogy befejezze.

31 Vagy van-e egy király is, ki háborúba ereszkedik egy másik királlyal anélkül, hogy leülne előbb, és számot nem vetne azzal, hogy képes lesz-e tízezerrel megtámadni azt, aki húszezerrel jön ellene?

32 Ha nem *teszi meg*, követeket küld majd, és békét kér, még mikor távol van amaz.

33 Ekképpen, ha közületek valaki búcsút nem mond minden vagyonának, nem lehet tanítványom.

34 Hasznos a só, de ha a só megízetlenül, mivel sózzák meg?

35 Sem a földnek, sem trágyának nem alkalmas, *hanem* kivetik. Akinek halló füle van, hallja meg."

15. RÉSZ

1 A vámszedők és a vétkezők valamennyien *Jézus* közelébe törekedtek, hogy hallgathassák őt.

2 Ellenben a farizeusok és az írástudók igen zúgolódtak. Azt mondogatták: „A vétkezőket magához fogadja, sőt velük eszik."

3 Ő erre a következő példázatot beszélte el nekik:

4 „Van-e olyan ember közöttetek, aki ha száz juha van, s egyet közülük elveszített, nem hagyja ott a kilencvenkilencet a pusztában, s nem megy az elveszett után, míg azt meg nem találja?

5 S ha megtalálta, örvendezve a vállára veti,

6 hazamegy, összehívja barátait, meg szomszédait és így szól hozzájuk: Vigadjatok velem, mert megtaláltam bárányomat, mely elveszett.

7 Azt mondom nektek, hogy ilyen öröm lesz a mennyben is egy vétkesen, ha az más felismerésre tér, nagyobb *öröm ez*, mint kilencvenkilenc igazságoson *örülni*, akiknek nincs szükségük arra, hogy más felismerésre térjenek.

8 Vagy van olyan asszony, aki ha tíz drahmája van, és egy drahmát elveszít, nem gyújt mécsest, nem sepri ki a házat, és nem keresi gondosan, amíg meg nem találja?

9 S ha megtalálta, nem hívja-e össze barátnőit meg szomszédait, és nem szól-e így: Örvendjetek velem, mert megtaláltam a drahmát, amelyet elvesztettem.

10 Ilyen öröm lesz, azt mondom nektek, az Isten angyalainak színe előtt egyetlen vétkezőn, aki más felismerésre tér."

11 Majd így szólt: „Volt egy embernek két fia.

12 A fiatalabbik így szólt apjához: Atyám, add ki nekem a vagyonból rám eső részt. Az hát megosztotta köztük, ami a megélhetésre volt.

13 Nem sok nap múltán a fiatalabbik fiú mindent összeszedett, és kivándorolt egy távoli vidékre. Ott kicsapongó életmóddal vagyonát eltékozolta.

14 Miután mindenét elköltötte, nagy ínség támadt azon a vidéken, úgyhogy nélkülözni kezdett.

15 Ekkor elutazott, és beállt a vidék egyik polgárához, ki a mezőkre küldötte ki disznókat legeltetni.

16 A *fiú* kívánta, hogy hasát azokkal a hüvelyekkel tölthesse meg, amelyeket a disznók ettek, de senki sem adott neki.

17 Ekkor magába szállt és így szólt: Apám hány béresének fölös mennyiségben van a kenyere, én meg elveszek itt az ínségben.

18 Felkelek hát, elmegyek az apámhoz, és ezt mondom neki: Atyám, vétkeztem az ég ellen, meg veled szemben.

19 Többé nem vagyok arra méltó, hogy fiadnak hívjanak, tégy engem béreseid közül eggyé.

20 Ezzel felkelt és elment atyjához. Még messze volt, amikor meglátta az apja és szánalomra gerjedt, majd hozzáfutott, nyakába borult és összecsókolgatta.

21 A fiú így szólt hozzá: Atyám, vétkeztem az ég ellen és veled szemben. Többé nem vagyok arra méltó, hogy fiadnak nevezzenek.

22 De az apa így szólt rabszolgáihoz: Siessetek, hozzátok elő a legjobb ruhát és adjátok rá, húzzatok gyűrűt a kezére és sarut a lábára.

23 Azután hozzátok el azt a hizlalt tulkot, öljétek le és vigadjunk, lakomázzunk.

24 Mert ez *a fiú*, az én fiam meghalt, de életre kelt, elveszett, de rátaláltunk. Azzal vigadni kezdtek.

25 Az idősebbik fiú *ezalatt* kinn volt a mezőn. Amikor hazafelé jövet a közelbe ért, zeneszó és körtánc hangját hallotta.

26 Magához szólított a legények közül egyet, és megtudakolta hogy mi az.

27 Testvéred érkezett meg – mondotta az –, és apád leölette a hizlalt tulkot, mivelhogy egészségesen kapta őt vissza.

28 Megharagudott *ezért a fiú* és nem akart bemenni, apja azonban kijött és kérlelte.

29 De ő így felelt atyjának: Lásd, oly sok éve végzem neked a rabszolga munkáját, soha meg nem kerültem parancsodat, de énnékem *még* egy kis bakot sem adtál, hogy barátaimmal vigadjak *egyet.*

30 Mikor azonban ez a fiad megjött, ki a megélhetésre szánt vagyonodat szajhákkal ette fel, te leöletted neki a hizlalt tulkot.

31 Gyermek – szólt *az apa* –, te mindenkor velem voltál, minden, ami az enyém, tied is.

32 Vigadnod és örülnöd kellene hát, hogy testvéred, aki halott volt, életre kelt, és azt, aki elveszett, megtaláltuk."

16. RÉSZ

1 Szólott azután a tanítványaihoz is: „Volt egy gazdag ember, és annak volt egy sáfára, és azt bevádolták nála, hogy eltékozolja vagyonát.

2 Magához hívatta s így szólt hozzá: Mit hallok felőled? Számolj be sáfárságodról, mert tovább nem lehetsz sáfár.

3 Az erre gondolkodni kezdett: Mit tegyek most már, hogy uram elveszi tőlem a sáfárságot? Kapálni nincs erőm, koldulni szégyellek.

4 Tudom már mit tegyek, hogy ha sáfárságomról leváltanak, *barátaim legyenek*, akik házaikba befogadnak.

5 Ezzel magához hívatott mindenkit, aki urának adósa volt. Megkérdezte az elsőtől: Mennyivel tartozol uramnak?

6 Száz bát olajjal – felelte az. – Vedd az írásodat – mondta neki –, ülj le, siess, írj ötvenet.

7 Azután egy másikat kérdezett meg: Hát te mennyivel tartozol? Száz kór búzával – felelte az. – Vedd az írásodat – mondta neki – és írj nyolcvanat.

8 Megdicsérte az úr a hamis sáfárt, hogy eszesen cselekedett. Mert ennek a kornak fiai a saját nemzedékükkel szemben eszesebben viselkednek, mint a világosság fiai teszik.

9 És én azt mondom nektek: Szerezzetek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy ami-

kor kihagy *majd az élet*, magukhoz fogadjanak titeket az örök sátrakba.

10 Aki a legkisebben hű, a sokon is hű *lesz* és legkisebben hamis, a sokon is hamis lesz.

11 Ha tehát a hamis mammonon hűekké nem lettetek, ki bízza majd rátok az igazit?

12 És ha a másén hívekké nem lettetek, ki adja oda nektek a tieteket?

13 Egy cseléd sem végezhet *egyszerre* két úrnak szolgálatot, mert vagy gyűlölni fogja az egyiket és szeretni a másikat, vagy ragaszkodni fog az egyikhez, és meg fogja vetni a másikat. Nem szolgálhattok *egyszerre* Istennek és a mammonnak."

14 Meghallották pedig mindezt a farizeusok, akik pénzkedvelők voltak, és csúfolták őt.

15 Hozzájuk is szólt: „Ti vagytok azok, akik az emberek előtt igazságosnak mutatjátok magatokat, csakhogy – az Isten ismeri szíveteket. Mert ami az emberek között magasztos, Isten előtt utálatos.

16 A törvény és a próféták Jánosig voltak, akkortól kezdve az Isten királyságának örömüzenetét hirdetik, s azon mindenki erőszakoskodik.

17 Pedig könnyebb a mennynek és földnek elmúlnia, mint a törvényből egy vesszőcskének kiesnie.

18 Házasságot tör mindenki, aki feleségét elbocsátja, és egy másikkal házasodik össze, és házasságot tör az, aki férfitől elbocsátott *nőt* vesz el.

19 Volt egy gazdag ember, aki bíborba és gyolcsba öltözködött és naponta pompában vigadott.

20 Volt ennek a kapujához vetve egy Lázár nevű szegény, kit fekélyek borítottak,

21 s ki vágyott jóllakni azzal, ami a gazdag asztalától lehullt. Na, még a kutyák is eljártak hozzá, hogy fekélyeit nyalogassák.

22 Történt azután, hogy a szegény meghalt, és az angyalok elvitték Ábrahám keblére. Meghalt a gazdag is, és eltemették.

23 Mikor a láthatatlan országban szemét felemelte, kínok közt gyötrődve, Ábrahámot látta messziről, és annak kebelén Lázárt.

24 Odakiáltott hozzá: Atyám, Ábrahám könyörülj rajtam és küldd el Lázárt, hogy mártsa vízbe ujjának hegyét és hűsítse meg nyelvemet, mert kínlódom e lángban.

25 Ábrahám azonban így szólt: Gyermekem, emlékezzél rá, hogy életedben elvetted javaidat, Lázár éppen úgy a rosszat. Itt most őt vigasztalják, te pedig kínlódol.

26 Mindezekben köztünk és köztetek szilárdan áll egy nagy szakadék, úgyhogy akik innen hozzátok akarnak átmenni, nem tehetik, sem onnan hozzánk nincs átkelés.

27 Akkor hát arra kérlek atyám – szólott a gazdag –, küldd el őt atyám házába.

28 Mert van öt testvérem, hadd tegyen nekik bizonyosságot, hogy ők is a kínnak e helyére ne kerüljenek.

29 De Ábrahám így szólt: Ott van náluk Mózes, és náluk vannak a próféták, azokat hallgassák.

30 Nem úgy atyám – szólt mégis az –, ha a halottak közül menne valaki hozzájuk, más felismerésre térnének.

31 De *Ábrahám* így felelt: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, még annak sem adnának hitelt, ha valaki a halottak közül feltámadna."

17. RÉSZ

1 Tanítványainak meg ezt mondta: „Elkerülhetetlen, hogy kelepcék ne készüljenek, de jaj annak, aki azokat készíti.

2 Jobb volna az ilyennek, ha malomkővel a nyaka körül a tengerbe dobnák, minthogy e kicsinyek közül egyet tőrbe csaljon.

3 Óvakodjatok tőlük. Ha testvéred vétkezik, dorgáld meg. Ha más felismerésre tér, bocsáss meg neki.

4 Ha egy nap hétszer vétkezik ellened és hétszer tér meg hozzád e szóval: Más felismerésre jutottam! Megbocsáss neki."

5 „Növeld hitünket" – szóltak az apostolok az Úrnak.

6 Az Úr azonban ezt felelte: „Ha olyan volna a hitetek, mint a mustármag és azt mondanátok ennek az eperfának: Szakadj ki gyökerestül és ültetődjél át a tengerbe, engedelmeskednék nektek.

7 Mondja-e valaki közületek rabszolgájának, amikor az a szántásból vagy legeltetésből hazatér: Jöjj ide hozzám tüstént és dőlj asztalhoz.

8 Ellenkezőleg ezt fogja mondani neki: Készíts valamit, míg eszem és iszom, és azután egyél és igyál te.

9 Vajon megköszöni a rabszolgának, hogy megtette rendelkezéseit?

10 Éppen így ti is, ha mindent megtesztek, amit rendeltek nektek, így szóljatok: Haszontalan rabszolgák vagyunk, annyit tettünk csak, amennyit *úgyis* tartoztunk megtenni."

11 Történt, hogy amikor Jeruzsálembe utaztában Szamária és Galilea között ment el,

12 egy faluba tért be, és *ott* tíz bőrpoklos férfival találkozott. Azok messziről megálltak

13 és emelt hangon kiáltották: „Jézus, Mester, könyörülj rajtunk!"

14 Ahogy meglátta őket, így szólt hozzájuk: „Menjetek el, mutassátok meg magatokat a papoknak." S az történt, hogy mialatt odamentek, megtisztultak.

15 Közülük azonban az egyik, amikor látta, hogy meggyógyult, Istennek hangos dicséretével *az ajkán* visszatért,

16 s arcával a lábához esett és hálát adott neki. Ez *az ember* szamáriai volt.

17 *„Hát* nem tízen tisztultak meg? – szólalt meg Jézus. – Hol van a kilence?

18 Nem akadt több, aki visszatért volna, hogy Istennek dicsőséget adjon, csak ez az idegen származású?"

19 Azután azt mondta neki: „Kelj fel, eredj el! A hited megmentett."

20 Mikor a farizeusok azt kérdezték, hogy mikor jön el az Istennek királysága, íly szóval felelt nekik: „Az Istennek királysága nem szemmel láthatóan jön el,

21 nem mondhatják majd azt: Lám itt, vagy amott van. Lássátok, az Isten királysága bennetek van."

22 Majd tanítványaihoz szólott: „Napok jönnek, amelyeken megkívánjátok, hogy az ember Fiának napjaiból bár egyet is láthassatok, de nem fogtok látni.

23 Akkor ezt fogják majd nektek mondani: Lám ott van! Lám itt van! Ne menjetek el, ne fussatok utána.

24 Mert mint ahogy a felvillanó villámlás egyik aljától a másik aljáig megvilágítja az eget, a maga napján olyan lesz az ember Fia is.

25 Előbb azonban sokat kell szenvednie, kell, hogy ez a nemzedék elvesse őt, *mint olyant*, aki a próbát nem állja meg.

26 Ahogy Noé napjaiban történt, úgy lesz az ember Fiának napjaiban is.

27 *Az emberek* ettek, ittak, házasodtak, nőül mentek addig a napig, amelyen Noé bement a bárkába, és akkor eljött az özönvíz és mindenkit elveszített.

28 Úgy lesz majd, mint ahogy Lót napjaiban történt: Ettek, ittak, vásároltak, eladtak, ültettek, építettek,

29 de amely napon Lót Szodomából kiment, tűz és kéneső hullott az égből és elveszített mindenkit.

30 Így történik majd azon a napon is, amelyen az embernek Fiáról a lepel lehull.

31 Ha valaki azon a napon a háztetőn lesz, a holmija pedig a házban, ne szálljon alá, hogy elvigye azt. Úgy tegyen az is, aki a mezőn van, ne térjen vissza.

32 Emlékezzetek Lót feleségére.

33 Aki lelkét megszerezni igyekszik, el fogja veszíteni, – aki el fogja veszíteni lelkét, életre szüli azt.

34 Azt mondom nektek: Azon az éjszakán ketten lesznek egy ágyon, az egyiket magukhoz veszik, a másikat elhagyják majd,

35 két asszony őröl egy helyen, az egyiket magukhoz veszik, a másikat elhagyják majd.

36 *Ketten lesznek a mezőn*, *az egyik felvétetik*, *a másik ott hagyatik.*"

37 Ekkor megszólaltak: „Hol lesz ez Uram?" és ő ezt felelte nekik: „Ahol a test lesz, oda gyűlnek majd a saskeselyűk."

18. RÉSZ

1 Egy példázatot is mondott nekik a célból, hogy mindenkor imádkozzanak, és az *imádkozásban* hanyagokká ne legyenek.

2 „Valamelyik városban – mondotta – volt egy bíró, aki Istent nem félt, és emberek előtt nem szégyenkezett.

3 Volt egy özvegyasszony is abban a városban, s az ezzel a kéréssel járt *a bíróhoz*: Ítéld meg az igazamat ellenfelemmel szemben.

4 *A bíró* egy ideig nem akarta megtenni. De később így gondolkozott: Bár Istent nem félek s emberek előtt nem szégyenkezem,

5 mégis amiatt, hogy zaklat engem ez az özvegyasszony, megítélem az igazát, hogy a végén, ha eljön, valahogy arcul ne üssön engem.

6 Hallottátok, mit mond a hamis bíró? – kérdezte az Úr.

7 Hát az Isten nem ítéli-e meg választottainak igazát, ha ezek nappal és éjjel kiáltanak hozzá, még ha hosszútűrő is velük kapcsolatban?

8 Azt mondom nektek, hogy hamar megítéli igazukat. Hanem az embernek Fia, amikor eljön, fog-e hitet találni a földön?”

9 A következő példázatot mondotta egyeseknek, akik abban elbizakodtak, hogy igazságosak, és a többi embert semmibe sem vették.

10 „Két ember felment a templomba imádkozni. Az egyik farizeus volt, a másik vámszedő.

11 A farizeus *kiállott*, és magának *beszélve* a következőket imádkozta: Óh Isten, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember, akik ragadozók, hamisak, házasságtörők, vagy amilyen ez a vámszedő is itt.

12 Egy héten kétszer böjtölök, megadom a tizedet mindenből, amit szerzek.

13 A vámszedő messzire állott, s még a szemét sem akarta égre emelni, hanem a mellét verte és így szólt: Óh Isten, engesztelődjél meg irányomban, *ki* vétkes *vagyok.*

14 Azt mondom nektek, hogy ő megigazulva ment alá házába, inkább, mint amaz. Mert mindenkit meg fognak alázni, aki magát felmagasztalja, de azt, aki megalázza magát, fel fogják magasztalni.”

15 A kisdedeket is elvitték hozzá, hogy megérintse őket. Mikor a tanítványok látták, korholták őket,

16 de Jézus magához szólította a kisdedeket.” Hagyjátok a gyermekeket, hadd jöjjenek hozzám – mondotta –, ne tiltsátok el őket, mert ilyeneké az Isten királysága.

17 Bizony azt mondom nektek, aki nem úgy fogadja Isten királyságát, mint egy gyermek, nem megy be abba.”

18 Bizonyos elöljáró is megkérdezte őt: „Jó Tanító! Mit tegyek, hogy az örök élet örökös részemmé váljék?”

19 „Miért mondasz engem jónak – felelte neki Jézus. Senki sem jó, csak az Isten.

20 A parancsolatokat ismered: Ne törj házasságot, ne ölj, ne lopj, ne tégy hamis tanúságot, tiszteld apádat és anyádat.”

21 „Mindezeket ifjúságomtól fogva megőriztem” – felelte az.

22 Mikor Jézus meghallotta, így szólt hozzá: „Még egy dolog hiányzik nálad: Add el mindenedet és oszd szét szegényeknek. Így kincsed lesz a mennyekben. Azután jer, és kövess engem.”

23 Az *elöljárót*, amikor ezeket hallotta, majd ellepte a bánat, mert szerfelett gazdag volt.

24 Mikor Jézus bánatba borulni látta őt, így szólt: „Mily nehezen mennek be az Isten királyságába azok, akiknek birtokaik vannak.

25 Mert kevesebb fáradsággal jut be valahová egy teve a tű fokán keresztül, mint ahogy egy gazdag megy be az Isten királyságába.”

26 Erre megkérdezték azok, akik hallották: „Ki menekülhet meg hát akkor?”

27 Jézus ezt felelte: „Ami embereknél lehetetlen, Istennél lehetséges.”

28 Megszólalt Péter: „– Lám, mi elhagytuk azt, ami a magunké volt, és téged követtünk.”

29 Ő ezt felelte: „Bizony, azt mondom nektek, hogy az Isten királyságáért még senki sem hagyta el házát, vagy feleségét, vagy testvéreket, vagy szülőket, vagy gyermekeket anélkül,

30 hogy ne kapná meg *mindennek a* sokszorosát ebben az időben, a jövendő korban pedig *nem kapna* örök életet.”

31 Magához vette a tizenkettőt, s így szólt hozzájuk: „Lássátok, *most* felmegyünk Jeruzsálembe, és *ott* befejezésre jut minden, amit az embernek Fia felől a próféták által megírtak.

32 Mert át fogják adni a nemzeteknek, megcsúfolják, bántalmazzák, leköpdösik,

33 megostorozzák és megölik majd, de a harmadik napon fel fog támadni.”

34 Ám ők semmit sem láttak át ezekből, a beszéd *értelme* el volt rejtve előlük és nem ismerték fel a mondottakat.

35 Történt, hogy amikor Jerikóhoz közeledett, egy vak az útfélen ült és kéregetett.

36 Mikor hallotta, hogy tömeg vonul arra el, tudakozódott, hogy mi az.

37 Tudtára adták, hogy a názáreti Jézus megy el arra.

38 Erre kiáltani kezdett: „Jézus, Dávid fia, könyörülj rajtam!”

39 Akik elől mentek, korholták, hogy hallgasson, de ő annál inkább kiáltozott: „Dávid fia, könyörülj rajtam!”

40 Jézus erre megállott és megparancsolta, hogy vezessék hozzá. Mikor közelébe ért, megkérdezte tőle:

41 „Mit akarsz, *mit* cselekedjem veled?” „Uram, hogy megjöjjön a szemem világa” – felelte az,

42 mire Jézus így szólt hozzá: „Láss! Hited megmentett.”

43 És azonnal látott, majd Istent dicsőítve követte őt. Erre az egész nép, mely *a történetet* látta, magasztalta ott az Istent.

19. RÉSZ

1 Bevonult Jerikóba és keresztülment *a városon.*

2 Egy Zakeus nevű férfi, aki fővámszedő volt és gazdag *ember*,

3 látni igyekezett Jézust, hogy ki *s miféle* lehet: A tömeg miatt azonban nem tehette, mert alacsony termetű volt.

4 Előre futott hát és felmászott egy eperfügefára, hogy lássa őt. Arra kellett ugyanis elmennie.

5 Mikor Jézus arra a helyre ért, feltekintett és megszólította: „Zakeus, siess, szállj alá, mert a te házadban kell ma megszállnom.”

6 *Zakeus* sietve leszállott és örömmel fogadta be.

7 Akik ezt látták, mindnyájan nagyon zúgolódtak. Vétkező emberhez ment be megpihenni szállásra – szóltak.

8 Zakeus azonban előállott és így szólt az Úrhoz: „Nézd, Uram, vagyonomnak felét a szegényeknek adom, és négyszerest fizetek vissza annak, akitől valamit hamis ürüggyel elvettem.”

9 Jézus erre ezt mondta neki: „Ma jött el a menekülés *napja* ennek a háznak, amennyiben ő is Ábrahám fia.

10 Hiszen az embernek Fia azért jött, hogy megkeresse és megmentse az elveszettet.”

11 Míg azok ezeket hallgatták, ő még egy példázatot csatolt az elmondottakhoz azért, mert közel volt Jeruzsálemhez, és mert azok úgy vélekedtek, hogy azonnal meg kell jelennie az Isten királyságának.

12 „Egy nemes ember messze országba utazott el – szólott –, hogy *ott* királyságot kapjon, és azután visszatérjen.

13 Magához hívatta hát tíz rabszolgáját és azoknak tíz minát adott. – Kereskedjetek – mondta nekik –, amíg visszajövök.

14 Polgárai azonban gyűlölték őt, és követséget küldöttek utána *ezzel* az üzenettel: Nem akarjuk, hogy ő legyen a király rajtunk.

15 Miután a királyságot elnyerte és visszatért, történt hogy magához hívatta rabszolgáit, akiknek pénzt adott, hogy megtudja, hogy kereskedésével ki mit szerzett.

16 Megjött az első és így szólt: Uram, minád még tízet szerzett.

17 Mire ő így felelt: Jól van, derék rabszolgám, minthogy a legcsekélyebben hű voltál, tíz városon legyen fennhatóságod.

18 Megjött a második és ezt mondta: Uram, minád öt minát szerzett.

19 – Légy öt város felett – mondta ennek is.

20 Azután eljött megint más s ezt mondta: Uram, itt van a minád. Keszkenőmben félretéve tartottam.

21 Féltem ugyanis tőled, mert szigorú ember vagy, elveszed, amit nem te tettél el, és aratsz ott, ahol nem vetettél.

22 Szájadból ítéllek meg, te rossz rabszolga – mondotta neki a *király* –, mert tudtad, hogy szigorú ember vagyok, elveszem, amit nem én tettem el, és azt aratom, amit nem én vetettem.

23 Miért nem adtad pénzemet a bankasztalra? Mikor megjöttem, nyereséggel szerezhettem volna vissza.

24 Azután így szólt a mellette állókhoz: Vegyétek el tőle a minát és adjátok annak, akinek tíz minája van.

25 Uram, tíz minája van – szólottak azok.

26 Azt mondom nektek, hogy mindenkinek adni fognak, akinek van, de attól, akinek nincs, még azt is elveszik, amije van.

27 Azon kívül ezeket az én ellenségeimet, akik nem akarták, hogy én legyek királlyá rajtuk, vezessétek ide, és öljétek le őket előttem.”

28 Miután ezeket elmondta, tovább folytatta előre útját Jeruzsálembe menve fel.

29 Történt, hogy amikor közel ért Betfagéhoz és Betániához, azon a hegyen, amelyet az Olajfákról neveztek el, elküldte két tanítványát

30 ezzel az utasítással: „Menjetek el a szemben levő faluba, találtok ott egy megkötözött szamár-

csikót, amelyen ember még sohasem ült, azt oldjátok el és hozzátok *ide.*

31 Ha valaki azt kérdené tőletek: Miért oldjátok el? Így feleljetek: Mert az Úrnak szüksége van rá.”

32 Mikor a küldöttek elmentek, úgy találák, ahogy mondotta nekik.

33 Ahogy a szamárcsikót eloldották, a gazdái megkérdezték tőlük: „Miért oldjátok el a csikót?”

34 Erre ők ezt felelték: „Mert az Úrnak szüksége van rá.”

35 Ezután Jézushoz vezették a csikót, rádobták köpenyeiket és felültették Jézust.

36 Mialatt ment, köpenyeiket az útra terítették.

37 Mikor már közel volt az Olajfák hegyének lejárójához, a tanítványok egész sokasága örvendezve nagy hangon kezdte magasztalni Istent mindazokért a hatalmas tettekért, amelyeket láttak.

38 „Áldott, aki jő, az Úr nevében *érkező* király – szólottak. A mennyben békesség és a magasságban dicsőség.”

39 Ekkor a tömegből néhány farizeus megszólította *Jézust*: „Tanító! Korhold meg tanítványaidat!”

40 „Azt mondom nektek – felelte ő –, hogy ha ezek hallgatnak, a kövek kezdenek kiáltani.”

41 Mikor közel érkezett és meglátta a várost, sírva fakadt rajta

42 és ezt mondotta: „Óh, ha a mai napon te is megismerted volna, *hogy* mi *válik* békességedre. Most azonban el van rejtve szemed elől.

43 Mert napok jönnek rád, amelyekben ostromfalat építenek ellened ellenségeid, körülvesznek, és mindenünnen szorongatnak majd,

44 azután a földre tipornak téged és benned lakó gyermekeidet, követ kövön nem fognak hagyni benned azért, mert nem ismerted fel meglátogatásodnak idejét.”

45 Azután bement a szenthelyre, s hozzáfogott az árusok kiűzéséhez.

46 „Meg van írva – mondotta nekik – Az én házam imádkozásnak háza lesz. Ti azonban azt rablók barlangjává tettétek.”

47 Naponta tanított a szenthelyen. A főpapok, írástudók, meg a nép főemberei igyekeztek elveszíteni őt, de nem találták meg a módját, miként vigyék véghez. Mert az egész nép rajta csüngött, s úgy hallgatták őt.

20. RÉSZ

1 Egyik napon, amelyen a szenthelyen a népet tanította, s az örömhírt hirdette, történt, hogy hozzáléptek a főpapok és írástudók a vének társaságában

2 és megkérdezték őt: „Mondd meg nekünk, mifele felhatalmazással cselekszed ezeket. Ki az, aki ezt a felhatalmazást adta?”

3 „Én is kérdek valamit tőletek – felelte nekik *Jézus.* Mondjátok meg nekem,

4 János bemerítése az égből volt-e, vagy emberektől való?”

5 Azok maguk közt így fontolgattak: „Ha azt mondjuk, mennyből való, ezt fogja rá mondani: Miért nem adtatok hát hitelt neki?

6 Ha meg azt mondjuk: Emberektől, az egész nép megkövez bennünket. Hisz meg vannak győződve afelől, hogy János próféta.”

7 Azt felelték hát, hogy nem tudják, honnan való.

8 „Akkor én sem mondom meg nektek, hogy micsoda felhatalmazással cselekszem e dolgokat” – mondotta nekik Jézus.

9 Azután a néphez kezdett beszélni, s a következő példázatot mondotta el: „Egy ember szőlőt ültetett és azt szőlőmíveseknek adta ki, azután hosszabb időre külföldre utazott.

10 Mikor eljött az ideje, egy rabszolgát küldött a szőlőmívesekhez, hogy adjanak a szőlő gyümölcséből. De a szőlőmívesek megverték, és üresen küldötték vissza.

11 Akkor másik rabszolgát küldött, de azt is megverték, meggyalázták, és üresen bocsátották el.

12 Folytatta, és egy harmadikat küldött, de azok azt is megsebesítették és kidobták.

13 Mit tegyek? – kérdezte ekkor a szőlőnek ura. – Elküldöm szeretett fiamat. Vele szemben majd csak megváltozik viselkedésük.

14 Mikor azonban a szőlőmívesek meglátták *a fiút*, ezt fontolgatták egymás között: Ő az örökös. Öljük meg, hogy mienk legyen az örökrésze.

15 Kivetették hát őt a szőlőből és megölték. Vajon mit fog tenni velük a szőlőnek ura?

16 Meg fog jönni, s el fogja veszteni ezeket a szőlőmíveseket, a szőlőt pedig másoknak adja ki.” Mikor azok ezt hallották, így szóltak: „Szó sem lehet róla.”

17 De ő rájuk tekintett és így szólt: „Mi van *efelől* megírva? Amely követ az építők a próbán elvetettek, az lett a szegletnek fejévé.

18 Össze fog zúzódni mindenki, aki arra a kőre esik, azt pedig, akire az esik rá, szét fogja morzsolni.”

19 Az írástudók és főpapok abban az időben *lehetőséget* kerestek, hogy kezüket rávessék, de féltek a néptől. Megértették ugyanis, hogy ezt a példázatot róluk mondotta.

20 Szemmel tartották hát őt, és kémeket küldöttek mellé, kik magukat igazságosaknak tettették, hogy azok *valamely* szaván megfogják őt, hogy azután átadhassák a felsőbbségnek és a helytartó hatóságának.

21 A *kémek* megkérdezték őt: „Tanító, tudjuk, hogy helyesen szólasz és tanítasz, hogy nem nézed senki személyét, hanem az Isten útját az igazság alapján tanítod.

22 Szabad-e a császárnak adót fizetni vagy nem?”

23 *Jézus* észrevette ravaszkodásukat, és ezt mondta nekik:

24 „Mutassatok nekem egy dénárt. Kinek a képe és felirata van rajta?” „A császáré” – felelték azok,

25 mire ezt mondta nekik: „Akkor hát adjátok meg a császárnak, ami a császáré és az Istennek, ami az Istené.”

26 Nem volt rá erejük, hogy a nép előtt valamely szaván megfogják, *ellenkezőleg*, *a* felelete csodálatba ejtette és elhallgattatta őket.

27 Néhány szadduceus is ment hozzá, kik tagadják, hogy volna feltámadás. Ezek is kérdést intéztek hozzá.

28 „Tanító – szóltak –, Mózes megírta nekünk, hogy amikor meghal egy testvér, kinek felesége van, ha gyermek nélkül *maradt*, a testvére vegye el a feleségét, és ő támasszon magot a testvérének.

29 Heten voltak testvérek. Az első feleséget vett, és gyermektelenül meghalt.

30 A másik is,

31 a harmadik is elvette az *asszonyt*, hasonlóképpen mind a hét, s anélkül, hogy gyermeket hagytak volna, meghaltak.

32 Utoljára az asszony is meghalt.

33 A feltámadáskor most már kié lesz az asszony, hiszen mind a hété volt?”

34 Jézus ezt felelte nekik: „E kornak fiai házasodnak és férjhez mennek,

35 de akiket méltóknak ítélnek arra, hogy eljussanak ama következő korba, s a halottak közül való feltámadásra, azok nem fognak sem házasodni, sem férjhez menni,

36 többé már meg sem halhatnak, mert az angyalokkal egyenlők, és mivel a feltámadásnak fiai, Istennek is fiai.

37 Arra pedig, hogy a halottak feltámadnak, Mózes utalt a csipkebokornál, amikor az Urat Ábrahám Istenének, Izsák Istenének és Jákób Istenének mondotta.

38 Isten pedig nem halottaké, hanem élőké. Általa ugyanis mindannyian élnek.”

39 Erre az írástudók közül némelyek megszólaltak: „Tanító! Helyesen szólottál.”

40 Többet azután nem is merték őt semmi felől megkérdezni.

41 De azután ő kérdezte meg őket: „Hogyan mondhatják a Krisztust Dávid fiának,

42 amikor Dávid ezt mondja róla a Zsoltárok könyvében: Szólt az Úr az én Uramhoz: Ülj le jobbomon,

43 míg ellenségeidet lábad zsámolyává nem teszem.

44 Dávid Urának mondja őt, miképp lehet akkor a fia?”

45 Az egész nép füle hallatára így szólt tanítványaihoz:

46 „Őrizkedjetek az írástudóktól, akik szívesen járnak palástosan: akiknek kedvesek a piacokon *hallott* köszöntések, zsinagógáikban az első hely, és lakomákon az elölülés,

47 akik feleszik az özvegyek házát, de színből hosszan imádkoznak. Ezek súlyosabb ítéletet fognak kapni.”

21. RÉSZ

1 Mikor feltekintett, látta, hogy a gazdagok *hogyan* dobálják adományaikat a perselybe.

2 Látta, hogy egy szegény özvegy két fillért dobott bele.

3 „Igazán mondom nektek, hogy ez a szegény özvegy mindannyinál többet dobott.

4 Mert azok valamennyien abból dobták adományaikat, amiből feleslegük volt, de ez a maga szegénységéből, ami megélhetésére kellett, mind bevetette." S Mikor egyesek beszélni kezdtek a szenthelyről, hogy *mily* szép kövek és áldozati ajándékok díszítik, ő így szólt:

6 „Jönnek napok, amikor ezekből, amiket most szemléltek, kő kövön nem fog maradni, melyet le nem rombolnának."

7 Kérdést intéztek hozzá: „Tanító, mikor történnek meg ezek? Mi lesz a jele annak *az időnek*, amikor ezek megtörténnek?"

8 „Ügyeljetek – szólott –, el ne tévelyedjetek. Mert sokan fognak jönni az én nevemben és ezt mondják: Én vagyok! Továbbá: Az idő közel! Ti ne menjetek utánuk.

9 Ha pedig háborúkról és felfordulásokról hallanátok, ne rettenjetek meg. Mert ezeknek előbb meg kell történniük, de nem tüstént *jő* el a vég."

10 Akkoriban ezt mondta nekik: „Nemzet nemzet ellen fog támadni, királyság királyság ellen,

11 nagy *földrengé*sek is következnek, helyenkint dögvészek és éhínségek lesznek, az égből félelmetes és nagy jelek támadnak.

12 De mindezeket megelőzően kezüket rátok vetik, üldözni fognak, átadnak titeket, *hogy* zsinagógák elé állítsanak, tömlöcökbe vessenek, elvezetnek királyok, helytartók elé az én nevemért.

13 Az lesz a következménye, hogy bizonyságot tehettek.

14 Tökéljétek el hát szívetekben, hogy védelmetekről nem fogtok előre gondot viselni.

15 Mert én olyan szájat és bölcsességet adok nektek, amelyeknek egy ellenfeletek sem lesz képes ellene állni, vagy ellene mondani.

16 Szüleitek, testvéreitek, rokonaitok és barátaitok fognak elárulni titeket, s közületek egyeseket meg fognak ölni.

17 Mindenki gyűlölni fog titeket az én nevemért.

18 Fejetekről mégis egy hajszál sem fog elveszni.

19 Állhatatosságotokkal fogjátok megszerezni lelketeket.

20 Ha azonban azt látnátok, hogy Jeruzsálemet tábor veszi körül, akkor ismerjétek fel, hogy elpusztulása közel van.

21 Akkor, majd akik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekbe, akik *a városban* lesznek, távozzanak belőle. Akik a mezőn lesznek, ne menjenek a *városba.*

22 Mert az igazságszolgáltatás napjai lesznek azok, amikor minden beteljesedik, amit megírtak.

23 Jaj lesz azokban a napokban a terhes és szoptatós asszonyoknak. Mert erős kényszer *ül* akkor a földön, és harag *sújtja* majd ezt a népet.

24 Kard éle által hullanak el, és az összes nemzetek közé fogságra viszik őket. Jeruzsálemet a nemzetek fogják tapodni, míg csak a nemzetekre kiszabott időszakok el nem telnek.

25 Azután jelek fognak támadni a napon, holdon és csillagokon, a földön olyan szorongás ül majd a nemzetekre, mint amilyen a zúgó és hánykódó tengeren érzett bizonytalanság.

26 Az emberek a lelküket lehelik majd ki attól a félelemtől és annak várásától, ami *még a* föld lakóira jön. Mert az ég hatalmai meg fognak rendülni.

27 És akkor meg fogják látni az ember Fiát, amint nagy hatalommal és dicsőséggel felhőben megérkezik.

28 Amikor azután ezek megkezdődnek, egyenesedjetek ki, és emeljétek fel fejeteket, mivel megváltásotok közel lesz."

29 Példázatot is mondott nekik: „Nézzétek meg a fügefát, meg az összes fákat.

30 Ha azt látjátok, hogy leveleket hajtanak, magatoktól felismerhetitek, hogy az aratás már közel.

31 Ugyanígy, ha látni fogjátok, hogy mindezek megtörténnek, fel fogjátok ismerni, hogy közel az Isten királysága.

32 Bizony ezt mondom nektek, hogy az a nemzedék nem múlik el addig, amíg mindezek meg nem történnek.

33 Az ég és a föld el fognak múlni, de az én beszédeim nem fognak elmúlni.

34 Ügyeljetek magatokra, hogy szíveteket mámor, részegség és az élet gondjai meg ne terheljék, s kelepceképp váratlanul rátok ne törjön az a nap.

35 Mert el fog az jönni mindazokra, akik a föld egész kerekségén laknak.

36 Virrasszatok minden időben, s könyörögjetek, hogy erőtök legyen majd rá, hogy kimenekedhessetek mindabból, aminek meg kell történnie, s hogy egykor az ember Fia előtt megállhassatok."

37 Azokban a napokban a templomban tanított, az éjjeleket azonban a városból kijárva az Olajfákról elnevezett hegyen a szabadban töltötte.

38 Az egész nép már korán ott volt nála a szenthelyen, hogy hallgathassa.

22. RÉSZ

1 Közel volt már a kovásztalan kenyerek ünnepe, amelyet pászkának neveznek.

2 A főpapok és írástudók módot kerestek rá, hogy megölhessék, féltek tudniillik a néptől.

3 A sátán pedig bement az Iskariótnak nevezett Júdásnak a szívébe, kit a tizenkettőhöz számítottak.

4 Elment és megbeszélte a főpapokkal és katonai parancsnokokkal, hogy miképp adja őt kezükre.

5 Azok megörültek és megállapodtak, hogy pénzt adnak neki.

6 *Júdás* ráállott, és megfelelő alkalmat keresett arra, hogy a tömeg *csoportosulása* nélkül *kezükbe* adhassa őt.

7 Eljött a kovásztalan *kenyerek* napja, amelyen le kell ölni *a pászkabárányt*,

8 *Jézus* elküldötte Pétert és Jánost ezzel az utasítással: „Menjetek, készítsétek el nekünk a pászkát, hadd együk meg."

9 „Hol akarod, hogy elkészítsük?" – kérdezték tőle.

10 Ezt felelte: „Ahogy bementek a városba, egy emberrel fogtok találkozni, aki korsót visz: Kövessétek azt abba a házba, amelybe bemegy.

11 Azután mondjátok meg a ház gazdájának: A Tanító kérdezteti tőled: Hol van az a szállás, amelyben a pászkát tanítványaimmal együtt megehetem?

12 Ő majd mutat nektek egy szőnyegekkel borított nagy felházat, ott készítsétek el."

13 Elmentek és úgy találták, ahogy mondta nekik. Azután elkészítették a pászkát.

14 Amikor eljött az óra, asztalhoz dőlt, az apostolok vele.

15 Akkor így szólt hozzájuk: „Nagy volt bennem a vágy arra, hogy mielőtt szenvednék, ezt a pászkát elköltsem veletek.

16 Mert azt mondom nektek, hogy többé nem eszem abból, amíg az az Isten királyságában el nem jut a teljességre."

17 Azután a poharat fogta meg, és hálát adván így szólt: „Vegyétek ezt és osszátok el egymás között.

18 Azt mondom ugyanis nektek, hogy mostantól fogva nem iszom a szőlőtőkének gyümölcséből addig, amíg az Istennek királysága el nem jő."

19 Ezután megfogta a kenyeret, hálát adott, megtörte s odaadta nekik íly szóval: „Ez az én testem, mely értetek adatik. Ezt tegyétek a rólam való megemlékezésül."

20 Estebéd után éppen úgy fogta a poharat is, és ezt mondta: „Ez a pohár értetek ömlő vérem által az új szövetség.

21 Egyébként annak keze, aki engemet elárul, velem együtt itt van az asztalon.

22 Mert az embernek Fia, ahogy elhatározták, elmegy ugyan, de jaj annak az embernek, aki elárulja."

23 Azok erre egymással arról kezdtek vitatkozni, hogy ugyan ki lesz közülük az, aki ezt meg fogja tenni.

24 Vitatkozás támadt köztük afelől, hogy közülük ki tekinthető legnagyobbnak.

25 *Jézus* ezt mondta nekik: „A nemzeteken királyaik uralkodnak s azok, akiknek hatalmuk van rajtuk, jótevőknek hivatják magukat.

26 Ti ne így legyetek. Ellenkezőleg. Aki közöttetek legnagyobb, legyen olyan, mint a legkisebb, aki vezet, olyan legyen, mint aki felszolgál.

27 Ki is a nagyobb, aki asztalhoz dől, vagy aki felszolgál? Ugye, hogy aki asztalhoz dől? Én azonban olyan vagyok közöttetek, mint aki felszolgál.

28 Ti vagytok azok, akik kísértéseimben végig mellettem maradtatok.

29 Én meg királyságot adok nektek végrendeletképpen, ahogy azt Atyám nekem elrendelte,

30 hogy: Királyságomban asztalomnál egyetek és igyatok, és trónon ülve Izráel tizenkét törzsét ítéljétek.

31 Simon, Simon, lám a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát.

32 Én azonban könyörögtem érted, hogy ki ne hagyjon a hited. Ha majd egyszer megtérsz, támogasd testvéreidet."

33 „Uram – felelte Péter –, kész vagyok érted börtönbe is, halálba is menni."

34 De *Jézus* ezt felelte: „Azt mondom neked, Péter, hogy nem fog ma a kakas szólani addig, amíg te háromszor meg nem tagadsz engem, s azt nem állítod, hogy nem is ismersz engem."

35 Majd így szólt hozzájuk: „Amikor erszény, tarisznya és saru nélkül elküldöttelek titeket, volt-e hiányotok valamiben?" Azt felelték: „Semmiben."

36 „Most azonban – szólott hozzájuk –, akinek erszénye van, vegye elő, hasonlóképpen az, akinek tarisznyája van. Akinek nincs, adja el köpenyét, és vásároljon kardot.

37 Mert azt mondom nektek, hogy ennek az írásnak: Törvénytiprók közé számították – végbe kell mennie rajtam. Mert az én dolgaim már a végükhöz jutottak.”

38 „Uram – szóltak azok –, van itt két kard.” „Annyi elég” – felelt nekik.

39 Távozott *a városból* és szokása szerint az Olajfák hegyére ment. Tanítványai is követték.

40 Mikor *a megszokott* helyre értek, megszólította őket: „Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne jussatok.”

41 Azután körülbelül egy kőhajításnyira visszahúzódott tőlük, ott letérdelt és így imádkozott:

42 „Atyám, ha akarod, vidd tova tőlem ezt a poharat. Mégis, ne az én akaratom, hanem a tied legyen meg.”

43 Egy égből *jövő* angyal jelent meg neki, erőt öntve belé.

44 Halálos küzdelembe került, de csak annál megfeszültebben imádkozott, az izzadsága olyan volt, mintha vércseppek csurogtak volna róla a földre.

45 Amikor felkelt az imádkozástól, tanítványaihoz ment, de őket a bánattól álomba merülten találta.

46 „Miért szunnyadtok? – kérdezte tőlük. Keljetek fel, imádkozzatok, hogy kísértésbe ne jussatok.”

47 Még beszélt, amikor egyszerre tömeg *tűnt fel. Az* élükön a tizenkettő közül az egyik jött, az, akit Júdásnak neveznek, és odalépett Jézushoz, hogy megcsókolja.

48 Jézus azonban rászólt: „Júdás, csókkal árulod el az embernek Fiát?”

49 Amikor *a Jézus* körül levők látták mi történik, megszólaltak: „Uram, vágjunk-e karddal?”

50 Közülük az egyik rá is csapott a főpap egyik rabszolgájára és leszelte annak jobb fülét.

51 Ekkor megszólalt Jézus: „Hagyjátok itt abba!” Azután megérintette annak fülét és meggyógyította.

52 Majd a hozzáérkező főpapokhoz, a szenthely *katonai* parancsnokaihoz és a vénekhez fordult Jézus: „Mint egy haramiára, úgy jöttetek ellenem kardokkal és fütykösökkel?

53 Naponta veletek voltam a szenthelyen, de *akkor* a kezeteket nem nyújtottátok ki rám. Ám ez a ti órátok. Itt *leplezi le magát a* sötétség hatalmassága.”

54 Körülfogták őt, elvezették és bevitték a főpap házába. Péter messziről követte őket.

55 Mikor az udvar közepén tüzet gyújtottak és körülülték, Péter is közéjük ült.

56 De egy fiatal rabszolgáló, amikor a tűznél ülve meglátta őt, reámeresztette szemét és így szólt: „Ez is vele volt.”

57 Ám ő letagadta: „Nem ismerem őt, asszony.”

58 Kevés idő múlva másvalaki, egy férfi, meglátta és megkérdezte: „Te is közülük való vagy?” Péter így felelt: „Ember, nem vagyok.”

59 Körülbelül egy óra multával más valaki erősítette: „Való igaz. Ő is vele volt. Hiszen galileai is.”

60 De Péter ezt felelte: „Ember, nem tudom, mit mondasz.” Még beszélt, amikor hirtelen megszólalt a kakas.

61 Az Úr megfordult és Péterre nézett. Ekkor eszébe jutott Péternek az Úr szava, úgy ahogy mondta neki: „Még mielőtt a kakas szólana, te háromszor tagadsz meg engem.”

62 Kiment, és keserűen sírásra fakadt.

63 Azok a férfiak, akik *Jézust* körülfogták, gúnyolták, verték őt,

64 majd letakarták és kérdezgették: „Prófétáld meg, ki ütött meg.”

65 Káromló szájjal még sok egyebet is szóltak ellene.

66 Mikor azután kinappalodott, összegyűjtötték a nép véneit, a főpapokat és írástudókat, és a nagytanács elé vezették őt.

67 Megkérdezték: „Mondd meg nekünk, te vagy-e a Krisztus?” „Ha megmondanám nektek – felelte ő nekik –, nem hinnétek.

68 Ha meg én kérdezek, ti ugyan nem feleltek nekem.

69 Mostantól fogva az embernek Fia ott fog ülni az Isten hatalmas jobbja felől.”

70 „Hát te vagy az Isten Fia?” – kérdezték mindnyájan, mire így felelt nekik: „Ti mondjátok, hogy az vagyok.”

71 Ekkor így szóltak: „Mi szükségünk van még tanúvallomásra? Magunk hallottuk szájából.”

23. RÉSZ

1 Ekkor az egész sokaság felállott és elvezették Pilátushoz.

2 Ott vádolni kezdték: „Azon kaptuk ezt *az embert*, hogy egész népünket félreviszi, s tiltja, hogy a császárnak adót fizessenek, amellett azt mondja, hogy ő a Krisztus, Király.

3 Pilátus megkérdezte őt: „Te a zsidók királya vagy?" „– Te mondod." – felelte neki.

4 Pilátus ekkor a főpapokhoz és a tömeghez szólott: „Nem találok ebben az emberben semmi okot a vádra."

5 De azok annál inkább erősítették: „Fellázítja a népet. Egész Júdeát *elárasztotta* tanításával, Galileán kezdve jött idáig."

6 Mikor Pilátus *Galileát* hallotta, megkérdezte, hogy az ember galileai-e,

7 és amikor megtudta, hogy Heródes fennhatósága alól való, felküldötte Heródeshez, ki ezekben a napokban szintén Jeruzsálemben tartózkodott.

8 Heródes nagyon megörült, amikor Jézust meglátta, mivel hallott róla, már elég idő óta akarta látni őt. Remélte, hogy valami jelt fog látni, melyet *Jézus* visz véghez.

9 Sok szóval faggatta őt, de *Jézus* semmit sem felelt neki.

10 Ott állottak a főpapok és írástudók és nagy erővel vádolták őt.

11 Heródes katonáival együtt megvetően bánt vele, gúnyból fényes fehér ruhába öltöztette. Azután visszaküldte Pilátushoz.

12 Heródes és Pilátus azon a napon lettek egymás barátaivá, előzőleg ugyanis ellenséges viszonyban voltak egymással.

13 Pilátus ekkor összehívta a főpapokat, az elöljárókat és a népet,

14 és beszédet intézett hozzájuk: „Ide hoztátok hozzám ezt az embert azzal a váddal, hogy a népet a *császártól* elfordítja, de én, miután előttetek kikérdeztem a felől, amivel vádoltátok, semmi elítélésre méltó okot ez ember ellen nem találtam.

15 Sőt még Heródes sem. Hiszen visszaküldte őt hozzánk. De lám semmi halálra méltó dolgot nem cselekedett.

16 Megfenyítem tehát, és elbocsátom őt."

17 *Minden ünnep alkalmával pedig szabadon kellett nekik bocsátani egy foglyot.*

18 Erre az egész sokaság kiáltozni kezdett: „Veszítsd el! Barabbást bocsásd el nekünk."

19 Ezt *a Barabbást* egy a városban keltett lázadásért és gyilkosságért vetették tömlöcbe.

20 Pilátus újra szólott hozzájuk, mivel Jézust szabadon akarta bocsátani,

21 de azok így kiáltoztak rá: „Feszítsd meg! Feszítsd meg!"

22 Harmadszor is szólott hozzájuk: „De hát mi gonoszt tett? Semmi halálra méltó vádat nem találtam ellene. Meg fogom hát fenyíteni és elbocsátom."

23 Ám azok nagy hangon követelték, hogy feszíttesse meg. Kiáltozásuk erőt vett *a helytartón.*

24 Pilátus ekkor megítélte nekik, amit kívántak:

25 Elbocsátotta azt, akit lázadásért és gyilkosságért vetettek börtönbe, akit kikértek. Jézust ellenben odaadta akaratuknak.

26 Amikor elvezették, megfogtak egy bizonyos cirénei Simont, ki a mezőről jött haza, s arra rátették a keresztet, hogy vigye Jézus után.

27 A nép nagy sokaságban kísérte, asszonyok is, akik *mellüket* verték és siratták őt.

28 Jézus azonban hátrafordult hozzájuk és így szólt: „Jeruzsálem leányai, ne sírjatok rajtam. Inkább magatokon sírjatok, s gyermekeiteken.

29 Mert napok jönnek, melyeken ezt fogják mondani: Boldogok a meddők, a méhek, amelyek nem szültek, és az emlők, amelyek nem szoptattak.

30 Azokban *a napokban* azt mondogatják majd a hegyeknek: Essetek ránk, és a halmoknak: Borítsatok el minket.

31 Mert ha a zöldellő fával ezt teszik, mi lesz a szárazzal?"

32 Kivezettek más *elítélteket*, két gonosztevőt is, hogy vele együtt megfeszítsék.

33 Mikor kiértek arra a helyre, melyet Koponyának neveznek, ott megfeszítették őt, a gonosztevőket is, egyiket jobb felől, másikat bal felől.

34 „Atyám, mondotta Jézus, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekesznek." Azután szétosztották ruháit, és sorsot vetettek rájuk.

35 A nép pedig ott állott és nézegetett. Az elöljárók gúnyolták őt: „Másokat megmentett, mentse meg magát, ha ő az Isten Felkentje, a kiválasztott."

36 Gúnyolták őt a katonák is, akik hozzámentek s ecetet vittek neki

37 és így szóltak: Ha te vagy a zsidók királya, mentsd meg magadat.”

38 Felirat is volt felette: „Ő a zsidók királya.”

39 A felfüggesztett gonosztevők közül is az egyik káromolta: „Hát nem te vagy a Krisztus? Mentsd meg magadat és minket is.”

40 De megszólalt a másik, és korholta őt: „Nem féled az Istent? – mondotta neki –, hiszen ugyanaz az ítélet van rajtad?

41 Mi igazságosan *szenvedünk*, mert annak méltó *büntetését* kapjuk, amit tettünk, ő azonban semmi helytelent nem tett.”

42 Majd így szólt: „Jézus, emlékezzél meg rólam, ha eljössz majd királyságodban.”

43 Jézus ezt felelte rá: „Bizony azt mondom neked, még ma velem leszel a paradicsomban.”

44 Már mintegy hat óra volt, amikor az egész földet a kilencedik óráig tartó sötétség borította el, mert a nap *világossága* kihagyott.

45 Majd középen kettéhasadt a templom függönye.

46 Ekkor Jézus nagy hangon kiáltott: „Atyám a te kezedbe teszem le szellememet.” S amikor ezt mondta kilehelte *szellemét.*

47 Mikor a százados látta mi történt, dicsőítette az Istent, s azt mondta: „Ez az ember valóban igazságos volt.”

48 A jelenlevő tömeg, melyet a látványosság *gyűjtött* egybe, amikor látta, ami történt, mind a mellét verve tért meg.

49 Ott álltak messziről *Jézus* ismerősei valamenynyien, az asszonyok is, akik őt követve Galileából vele jöttek, s látták ezeket.

50 Egyszer csak egy József nevű ember, ki tanácsos volt, jó és igazságos férfiú,

51 ki nem értett egyet amazok szándékával és cselekvésével, Arimátiából, a zsidók egyik városából való, aki várta az Isten királyságát,

52 elment Pilátushoz és elkérte Jézus holttestét.

53 Azután levette őt *a keresztről*, gyolcsba burkolta, és egy *sziklába* vágott sírba helyezte el, ahol még soha senki sem feküdt.

54 Az előkészület napja volt: kigyulladtak a szombati *csillagok.*

55 *Józsefet* nyomon követték azok az asszonyok, akik Galileából együtt jöttek fel Jézussal. Ezek megnézték a sírt, azt is, hogy hogyan helyezték el a testét,

56 majd visszatértek és illatszereket, keneteket készítettek elő.

24. RÉSZ

1 Szombaton ugyan nyugodtak a parancsolat szerint, de a hét első napján, még kora szürkületkor a sírhoz mentek, és elvitték az elkészített illatszereket.

2 A követ a sírról elhengerítve találták,

3 majd amikor beléptek, nem lelték az Úrnak, Jézusnak a testét:

4 Míg ők *a dolog* miatt megzavarodva *álltak*, történt, hogy egyszerre villogó ruházatban két férfi állott melléjük.

5 Mialatt őket félelem tartotta megszállva, s arcukat a földre szegték, amazok így szóltak hozzájuk: „Mit keresitek az élőt a holtak között?

6 Nincs itt, hanem feltámadott. Emlékezzetek meg, hogyan mondta nektek, mikor még Galileában volt:

7 Az ember Fiát át kell, hogy adják vétkező emberek kezére, meg kell, hogy feszítsék, de harmadnapon fel kell támadnia.”

8 Vissza is emlékeztek szavaira,

9 s amikor a sírtól visszatértek, hírül vitték mindezeket a tizenegynek és az összes többieknek.

10 Magdalai Mária, Johanna, Jakab Máriája és a többi nő, akik velük voltak, elmondták ezeket az apostoloknak.

11 De azoknak úgy tűntek fel ezek a beszédek, mint üres csacsogás és nem hittek nekik.

12 *Péter azonban felkelt*, *elfutott a sírhoz*, *és amikor behajolt*, *csak a lepedőket látta ott. Erre elment*, *és csodálkozott magában a történteken.*

13 Közülük kettő még aznap *elindult*, s egy Jeruzsálemtől hatvan stádiumnyi távolságban levő faluba ment, melynek neve Emmausz.

14 Társalgás közben megemlékeztek mindazokról a dolgokról, amely imént történtek velük.

15 Amíg egymással társalogtak, és együtt vitatták a *történteket*, maga Jézus ért közelükbe, s kísérte útjukat.

16 Szemüket azonban valami lefogta úgy, hogy nem ismerték fel őt.

17 „Micsoda szavak ezek, amelyeket jártatokban egymással váltotok?” – szólította meg őket. Azok sötét arccal megállottak.

18 Egyik, a Kleopás nevű ezt felelte neki: „Te vagy egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudja, hogy mi történt ott ezekben a napokban?”

19 „Ugyan mi?” – kérdezte tőlük, s azok így feleltek neki: „Hát, amik a názáreti Jézussal *estek meg*, aki tettben is, szóban is hatalmas próféta volt Isten és az egész nép előtt,

20 hogy mint adták át őt főpapjaink és elöljáróink halálos ítéletre és feszítették meg őt,

21 pedig azt reméltük, hogy ő az, aki Izráelt meg fogja váltani. Ám mindezeknek már harmadik napja, hogy megtörténtek.

22 Sőt még közülünk is néhány asszony megzavart minket. Ezek kora reggel a sírnál voltak,

23 és mivel nem találták az ő testét, eljöttek és elbeszélték, hogy angyalokat láttak látomásban, s azok állítólag azt mondották volna, hogy ő él.

24 *Ekkor* a velünk levők közül némelyek elmentek a sírhoz és úgy találták a dolgot, ahogy az asszonyok mondták, őt azonban nem látták.”

25 Ekkor *Jézus* így szólt hozzájuk: „Óh, mily értelmetlenek és rest szívűek vagytok mindannak elhívésére, amit a próféták mondottak.

26 Hát nem ezeket kellett szenvednie a Krisztusnak és azután bemennie dicsőségébe?”

27 Azután elkezdte Mózesnél és az összes többi prófétáknál, és elmagyarázta nekik azt, ami az összes iratokban felőle írva van.

28 Mikor közel jutottak ahhoz a faluhoz, ahová utaztak, *az útitárs* úgy tettette, mintha tovább akarna menni.

29 De erővel kényszerítenék őt.” Maradj velünk – mondták. Már este van, bealkonyult.” Erre bement, hogy náluk maradjon.

30 Történt azután, hogy amikor velük együtt asztalhoz dőlt, fogta a kenyeret, megáldotta, megtörte és odaadta nekik.

31 Ekkor megnyílt a szemük, és felismerték őt. Ő azonban láthatatlanná vált számukra.

32 Ekkor így szóltak egymáshoz: „Nem éreztük-e magunkban, hogy ég a szívünk, amikor az úton szólott hozzánk, amikor megnyitotta nekünk az írásokat?”

33 Erre felálltak, s még abban az órában visszatértek Jeruzsálembe. A tizenegyet és a velük levőket egybegyűlve találták.

34 Azok elbeszélték, hogy valóban feltámadott az Úr, és láthatóan megjelent Simonnak.

35 Ők meg előadták az úti *élményeket*, meg azt is, hogy miképpen ismerték fel őt a kenyér megtöréséről.

36 Mialatt ezeket beszélték, egyszer csak ott állt közöttük.

37 Megrettenve, félelemmel telten úgy vélték, hogy szellemet látnak.

38 Ő azonban megszólította őket: „Miért vagytok nyugtalanok? Miért szállnak fel fontolgatások szívetekben?

39 Nézzétek meg kezemet és lábamat, hogy én magam vagyok az. Tapintsatok meg, és ismerjétek fel, hogy a szellemnek nincs húsa és csontja,

40 mint ahogy látjátok, hogy nekem van.”

41 Még hitetlenek voltak az örömtől és álmélkodtak, amikor így szólt: „Van-e itt valami ennivalótok?”

42 Azok egy sült haldarabot adtak oda neki.

43 Megfogta, és a szemük láttára megette.

44 Azután így szólt hozzájuk: „Ezekkel a szavakkal mondtam meg nektek, még amikor veletek voltam, hogy be kell teljesedniük mindazoknak, amiket Mózes törvényében, a prófétáknál és a zsoltárokban felőlem megírtak.”

45 Ekkor megnyitotta értelmüket, hogy belássanak az írásokba.

46 Azt is mondta nekik: „Így van megírva: A Krisztus szenvedni fog, de harmadnapon feltámad a halottak közül,

47 és nevében Jeruzsálemtől elkezdve az összes nemzetek között hirdetni fogják, hogy a vétkek megbocsátása végett más felismerésre térjenek az *emberek.*

48 Ti vagytok ezeknek tanúi.

49 Én meg elküldöm reátok Atyám ígéretét. Ti várjátok a városban mindaddig, amíg a Magasságból jövő hatalomba bele nem öltöztetnek titeket.”

50 Azután kivezette őket Betánia tájékáig, ott rájuk emelte kezét és megáldotta őket.

51 Azalatt amíg áldotta őket, történt, hogy elszakadt tőlük.

52 Ők meg nagy örvendezéssel visszatértek Jeruzsálembe,

53 és az Istent áldva mindenkor a templomban voltak.

AZ ÖRÖMHÍR JÁNOS SZERINT

1. RÉSZ

1 Kezdetben *már* volt az Ige, az Ige Isten felé *fordult* és Isten volt az Ige.

2 Ő kezdetben az Isten felé *fordulva* volt.

3 Minden rajta keresztül támadt s egyetlen létező sem lett őnélküle.

4 Benne élet volt és az élet volt az emberek világossága.

5 A világosság fénylik a sötétségben és a sötétség azt fel nem tartóztatta.

6 Támadt egy ember, kit Isten maga mellől küldött el, a neve János.

7 Tanúságtétel végett jött, hogy a világosság mellett tanúskodjék, hogy rajta keresztül mindenki hihessen.

8 Nem ő volt a világosság, *csak* azért *jött*, hogy a világosságról tanúságot tegyen.

9 Az igazi világosság, mely minden embert megvilágít, érkezőben volt már a világra.

10 A világban volt és a világ rajta keresztül támadt, de a világ nem ismerte őt fel.

11 A sajátjába jött, de az övéi be nem fogadták.

12 Ám mindazoknak, akik befogadták őt, lehetőséget adott arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek,

13 azoknak, akik nevében hisznek, *az ő nevében*, aki nem vérből, sem a hús akaratából, sem a férfi akaratából nem született, hanem Istenből.

14 Az Ige hússá lett, közöttünk vett szállást és mi megláttuk dicsőségét, *mely olyan volt*, mint az Atya mellől *érkező* Egyszülöttnek dicsősége: kegyelemmel és igazsággal teli.

15 János tanúságot tett mellette és kiáltása így hangzott: „Ő az, akiről azt mondtam: Utánam jő *ugyan*, *mégis* előttem lett: mert előbb volt nálamnál.”

16 Mert mi mindannyian abból kaptunk, akivel ő volt tele, kegyelmet kegyelem fejében.

17 Mert a törvényt Mózesen át adták, de a kegyelem és az igazság a Krisztus Jézuson át támadt.

18 Senki sohasem látta Istent, az egyszülött Isten, aki az Atya kebelén van, ő jelentette Őt ki.

19 Így hangzott János tanúságtétele, amikor Jeruzsálemből a zsidók papokat és lévitákat küldtek hozzá, hogy megkérdezzék tőle: „Ki vagy te?”

20 Megvallotta, nem tagadta el, megvallotta: „Nem én vagyok a Krisztus.”

21 Megkérdezték: „Mi vagy hát? Te vagy Illés?” Azt felelte: „Nem vagyok.” „A próféta vagy te?” – Felelte: „Nem.”

22 „Ki vagy? – kérdezték tőle – hadd felelhessünk azoknak, akik elküldöttek minket. Mit mondasz magadról?”

23 „Pusztában kiáltozónak szava vagyok én – felelte. Tegyétek egyenessé az Úrnak útját, mint Ézsaiás, a próféta megmondta.”

24 A küldöttek a farizeusok közül valók voltak.

25 Aztán megkérdezték: „Miért merítesz be, ha sem a Krisztus nem vagy, sem Illés, sem a próféta?”

26 János így felelt: „Én vízbe merítek, köztetek áll azonban valaki, akit nem ismertek,

27 aki utánam jő, kinek még a saruja szíját megoldani sem vagyok én méltó.”

28 Ezek történtek a Jordánon túl, Betániában, ahol János a bemerítést végezte.

29 Következő napon látja János, hogy Jézus hozzámegy és így szól: „Íme az Istennek Báránya, ki elveszi a világnak vétkeit.

30 Ő az, akiről azt mondtam: Utánam jő egy férfi, ki már előttem is megvolt, mert előbb volt nálam.

31 Én ugyan nem ismertem őt, de hogy nyilvánosan ismert legyen Izráel előtt, azért jöttem én a vízbe merítéssel.”

32 János aztán tanúságot tett: „A szemem előtt szállott le a Szellem az égből, mint egy galamb és őrajta megült.

33 Én ugyan nem ismertem őt, de aki elküldött, hogy vízbe merítsek, az szólt nekem: Akire látod, hogy a Szellem leszáll, és rajta marad, az az, aki Szellembe fog meríteni.

34 Én szemtanúja voltam annak, hogy ő az Istennek Fia.”

35 A következő napon János megint ott állott s a tanítványai közül még kettő.

36 Mikor ránézett az arra járkáló Jézusra, így szólt: „Íme az Istennek Bárányа.”

37 Meghallotta két tanítványa, hogy ezt mondta és utána mentek Jézusnak.

38 Jézus hátrafordult és mikor meglátta, hogy követik, megszólította őket: „Mit kerestek?” Azok így feleltek: „Rabbi (aminek fordítása: tanító), hol szálltál meg?”

39 „Jöjjetek és lássátok meg!” – felelte nekik. Elmentek hát és meglátták, hol van szálláson és azon a napon nála maradtak.

40 Mintegy tíz óra volt. A közül a két *tanítvány* közül, akik Jánostól *a közlést* hallották, és Jézust követték, az egyik András volt, Simon Péter testvére.

41 Ő először saját testvérével, Simonnal találkozott és ezt mondta neki: „Megtaláltuk a Messiást” (minek fordítása: Krisztus, azaz Felkent).

42 Elvezette őt Jézushoz. Jézus ránézett és megjegyezte: „Te vagy János fia, Simon, téged Kéfásznak fognak nevezni” (minek fordítása Petrosz, azaz Kő).

43 A következő napon Galileába akart elutazni s találkozott Fülöppel. – „Kövess engem” – mondta Jézus neki.

44 Fülöp Betsaidából, András és Péter városából való volt.

45 Fülöp találkozott Nátánáéllel és ezt mondta neki: „Megtaláltuk azt, akiről Mózes a törvényben és a próféták szólottak, József fiát, Jézust, a Názáretit.”

46 Nátánáél megkérdezte tőle: „Názáretből támadhat-e valami jó?” „Jöjj és lásd meg!” – felelte neki Fülöp.

47 Jézus látta Nátánáélt amint hozzáment és ezt mondta róla: „Lám, egy igazán izraelita: kiben nincsen csalárdság.”

48 „Honnan ismersz engem” – kérdezte tőle Nátánáél. Jézus azt felelte neki: „Mielőtt Fülöp hívott volna, láttalak, ahogy a fügefa alatt voltál.”

49 – „Rabbi! – felelte neki Nátánáél – Te az Isten Fia vagy, az Izráel királya.”

50 Jézus ezt válaszolta neki: „Mert azt mondtam: Láttalak a fügefa alatt, hiszel? Nagyobbakat látsz majd ezeknél.”

51 Aztán így szólt hozzá: „Bizony, bizony azt mondom nektek: Megnyitva fogjátok látni az eget *s látni fogjátok* Isten angyalait, amint föl s alá szállanak az embernek Fiára.”

2. RÉSZ

1 Harmadnapon menyegző lett a galileai Kánában. Jézusnak anyja is ott volt.

2 Meghívták továbbá Jézust és tanítványait is a menyegzőbe.

3 De hamar elfogyott a boruk, mire Jézus anyja így szólt *fiához*: „Boruk nincs.”

4 „Mi közünk ehhez, óh asszony? – felelte neki Jézus. Még nincs itt az én órám.”

5 „Tegyétek meg, amit mond nektek!” – szólt anyja a felszolgálókhoz.

6 A zsidók tisztálkodási szokásának *elvégzésére* volt ott hat kőkorsó, melyek közül egybe-egybe két-három metréta fért.

7 „Töltsétek meg a korsókat vízzel!” – szólt Jézus, és színig megtöltötték azokat.

8 Majd így szólt hozzájuk: „Most merítsetek és vigyetek a násznagynak!” Azok vittek.

9 Mikor a násznagy megízlelte a borrá lett vizet és nem tudta honnan való – a felszolgálók ellenben, akik a vizet merítették, tudták –, szólította a násznagy a vőlegényt

10 és így szólt hozzá: „Minden ember a jó bort teszi fel először, és ha már részegek, a silányabbat, te ellenben a jó bort mostanra tartogattad.”

11 Ezt kezdeti jelként tette Jézus a galileai Kánában és vele láthatóvá tette dicsőségét. Tanítványai erre hittek benne.

12 Ezután Jézus anyjával, testvéreivel és tanítványaival lement Kapernaumba és egy pár napig ott maradtak.

13 Közel volt a zsidók *pászka-ünnepe* és Jézus felment Jeruzsálembe.

14 Ott talált a szenthelyen ülve marha-, juh- és galambárusokat és pénzváltókat,

15 – mire kákakötélből ostort font: valamennyit kiűzte a szenthelyről, a juhokat is, marhákat is, a pénzváltók váltópénzét kiöntötte, az asztalokat felfordította,

16 a galambárusoknak pedig ezt mondta: „Vigyétek ezeket innen! Atyám házát ne tegyétek kalmárok házává!”

17 Tanítványai visszaemlékeztek rá, hogy meg van írva: „A házad miatt való féltékenység emészt engem.”

18 Erre megszólaltak a zsidók: „Micsoda jelt mutatsz nekünk *annak igazolására*, hogy ezeket *mered* tenni?”

19 Jézus azt felelte nekik: „Bontsátok le ezt a templomot, s én három nap alatt felépítem.”

20 „Negyvenhat éven át épült ez a templom – felelték most a zsidók –, és te három nap alatt felépíted azt?”

21 De ő testének templomáról beszélt.

22 Mikor aztán a halottak közül feltámadott, tanítványai visszaemlékeztek rá, hogy ezt mondotta, s hittek az írásnak és annak a szónak, amelyet Jézus mondott.

23 Mikor a pászka-ünnepen fönt volt Jeruzsálemben, sokan hittek nevében, figyelve azokat a jeleket, amelyeket tett,

24 csakhogy Jézus nem bízta magát rájuk, mivelhogy mindnyájukat ismerte,

25 és mert nem volt szüksége arra, hogy valaki tanúságot tegyen *valamely emberről*, mert maga *is jól* tudta, hogy mi lakik az emberben.

3. RÉSZ

1 Volt a farizeusok közt egy ember, a neve Nikodémus, ki elöljáró volt a zsidóknál.

2 Ez Jézushoz ment éjjel és megszólította: „Rabbi, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítónak! Hiszen senkinek sincs hatalmában, hogy ezeket a jeleket tegye, csak ha Isten van vele.”

3 „Bizony, bizony ezt mondom neked – felelte neki Jézus –, hogy senki sem láthatja meg Isten királyságát, ha felülről nem születik.”

4 „Hogy születhetik egy ember, ha vén – kérdezte tőle *Nikodémus.* – Vajon bemehet ő az anyja méhébe, és másodszor születhetik?”

5 Jézus ezt felelte: „Bizony, bizony azt mondom néktek, hogy ha valaki vízből és Szellemből nem születik, nem mehet Isten királyságába be.

6 Ami húsból született, az hús, és ami Szellemből született, az szellem.

7 Ne csodáld, hogy azt mondtam néked, hogy felülről kell születnetek.

8 A Szellem odafúj, ahová akar. Hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jő és hová megy: Így van mindenkivel, aki Szellemtől született.”

9 Nikodémus megszólalt és megkérdezte: „Hogy történhetnek meg ezek?”

10 – „Te Izráel tanítója vagy – felelte Jézus – és nem tudod ezeket?

11 Bizony, bizony azt mondom neked, hogy amit tudunk, azt beszéljük, és amit látunk, arról teszünk bizonyságot. A tanúságtételünket nem fogadjátok el.

12 Ha földieket szóltam néktek és nem hiszitek, hogy fogtok hinni, ha mennyeieket szólok nektek?

13 Senki sem jutott fel a mennybe, csak, aki a mennyből szállt alá: az embernek Fia.

14 Mint ahogy Mózes is felemelte a kígyót a pusztában, úgy kell az ember Fiának is felemeltetnie:

15 Hogy örök élete legyen mindenkinek, aki hisz.

16 Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy senki el ne vesszen, aki őbenne hisz, hanem örök élete legyen.

17 Mert az Isten nem azért küldte a Fiút a világra, hogy elítélje a világot, hanem, hogy rajta keresztül megmentse a világot.

18 Az, aki benne hisz, nem kap ítéletet, aki nem hisz, már ítélet alatt van, mert nincs hite az Isten egyszülött Fiának nevében.

19 Az ítélet pedig ebben áll: A világosság a világra érkezett, de az emberek inkább szerették meg a sötétséget, mint a világosságot, mert a tetteik roszszak voltak.

20 Mindenki gyűlöli a világosságot, aki hitványságokat cselekszik, és nem jön a világosságra, hogy tettei rá ne bizonyuljanak.

21 Aki ellenben az igazságot cselekszi, világosságra megy, hogy tetteiről nyilvánvalóvá legyen, hogy Istenben tette őket.”

22 Ezek után Jézus és tanítványai júdeai földre mentek. Ott időzött velük és keresztelt.

23 János is bemerítést végzett Sálimhoz közel Ajnónban, mert ott sok volt a víz. *Az emberek* jöttek és bemerítkeztek.

24 Jánost ugyanis még nem vetették *akkor* tömlöcbe.

25 János tanítványai vitatkozni *kezdtek* egy zsidóval a megtisztulás felől.

26 Majd elmentek Jánoshoz és jelentették neki: „Rabbi, az, aki a Jordánon túl veled volt, aki mellett te tanúságot tettél, lásd, bemerít, és mindenki hozzámegy.”

27 János ezt felelte: „Az ember nem juthat semmihez másképp, csak ha a mennyből adják neki.

28 Ti magatok vagytok tanúi, hogy azt mondtam: Nem én vagyok a Krisztus, hanem *csak* őelőtte küldöttek el.

29 Akié a menyasszony, az a vőlegény. A vőlegény barátjában, aki ott áll és hallgatja őt, nagy örömet kelt, ha a vőlegény szavát *hallhatja.* Ez az én örömöm teljessé vált.

30 Neki növekednie kell, nekem kisebbé lennem.

31 Aki felülről jő, mindenek fölött való. A földből való a földből van, a földből is beszél. Aki a mennyből jön, mindenek fölött van.

32 Arról tesz tanúságot, ami felől látást kapott, és amit hallott, de tanúságtételét senki sem fogadja be.

33 Aki elfogadja tanúságtételét, *azzal* pecsétet tett arra, hogy az Isten igaz.

34 Akit az Isten küldött el, az az Isten beszédeit szólja, mert az Isten nem mértékkel adja a Szellemet.

35 Az Atya szereti a Fiút és mindent az ő kezébe adott.

36 Aki a Fiúban hisz, annak örök élete van, aki nem engedelmeskedik a Fiúnak, nem fog életet látni, hanem Istennek haragja marad rajta.”

4. RÉSZ

1 Amint most már az Úr észrevette, hogy a farizeusok meghallották, hogy Jézus több tanítványt szerez és merít be, mint János –

2 noha Jézus maga nem merített be, csak a tanítványai –,

3 elhagyta Júdeát és ismét Galileába távozott.

4 Szamárián kellett keresztül mennie.

5 Eljutott Szamáriának egyik városába, melyet Szikárnak neveznek, mely szomszédja annak a teleknek, amelyet Jákób a fiának, Józsefnek adott.

6 Itt volt a Jákób forrása. Jézus itt, az utazástól fáradtan, úgy ahogy volt, leült a forráshoz. Körülbelül hatodik óra volt.

7 Szamáriából egy asszony jött vizet meríteni. Jézus megszólította: „Adj innom!”

8 Tanítványai ugyanis elmentek a városba, hogy ennivalót vásároljanak.

9 A szamáriai asszony megkérdezte őt: „Zsidó létedre, hogy kérhetsz tőlem inni, mikor én szamáriai asszony vagyok?” A zsidók ugyanis nem társalognak a szamáriaiakkal.

10 Jézus így felelt neki: „Ha ismernéd az Isten ajándékát és *tudnád*, hogy ki az, aki neked azt mondta: Adj innom! – te kértél volna tőle, s ő élő vizet adott volna neked.”

11 „Uram – felelte az neki –, vedred sincs, a kút is mély. Honnan volna neked élő vized?

12 Vajon nagyobb vagy te atyánknál, Jákóbnál, aki a forrást adta nekünk? Hiszen ő maga is ebből ivott, meg a fiai is, az állatai is.”

13 Jézus ezt felelte neki: „Mindaz, aki ebből a vízből iszik, újra megszomjazik,

14 de aki abból a vízből iszik, melyet majd én adok neki, többé soha meg nem szomjazik, hanem az a víz, melyet majd *én* adok néki, örök életre buzgó víznek forrásává válik benne.”

15 „Uram – szólt hozzá az asszony –, add nekem ezt a vizet, hogy meg ne szomjazzam, és hogy többet ne járjak ide meríteni.”

16 „Eredj el – mondta neki Jézus –, hívd el a férjedet és jöjj ide!”

17 „Nincs férjem” – felelt az asszony, *mire* Jézus így szólt hozzá: „Helyesen mondtad, hogy nincs férjem,

18 mert öt férjed volt, és akid most van, nem férjed. Ezzel igazat mondottál.”

19 „Uram! – mondta neki az asszony –, látom már, hogy próféta vagy.

20 Atyáink ezen a hegyen borultak le *Istent* imádni, ti meg azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van az a hely, ahol imádni kell *őt.*”

21 „Higgy nekem – mondta neki Jézus, jön egy óra, amikor sem ezen a hegyen, sem Jeruzsálemben nem fogjátok imádni az Atyát.

22 Ti azt imádjátok, amit nem ismertek. Mi azt imádjuk, amit ismerünk, mert a megmentés a zsidók közül ered.

23 De jön egy óra, és az most van, amikor az igazi imádók az Atyát szellemben és igazságban fogják imádni, mert az Atya is ilyen imádókat keres magának.

24 Szellem az Isten, és az imádóknak szellemben és igazságban kell őt imádniuk.”

25 „Tudom, hogy Messiás jön – mondotta neki az asszony –, akit Krisztusnak mondanak. Ha az eljön, mindent tudtunkra fog adni.”

26 „Én vagyok az – szólt neki Jézus-, aki veled beszélek.”

27 Ennél a szónál megérkeztek a tanítványai és elcsodálkoztak, hogy asszonnyal beszél. Mégsem kérdezte senki: „Mit akarsz *vele*?” vagy: „Miért beszélsz vele?”

28 Az asszony most otthagyta a vedrét, elment a városba és így szólt az emberekhez:

29 „Jertek, lássatok egy embert, aki mindent megmondott nekem, amit tettem! Vajon nem ő-e a Krisztus?”

30 Elmentek a városból és megérkeztek hozzá.

31 Közben arra kérték őt a tanítványok: „Rabbi, egyél.”

32 De ő így felelt nekik: „Van nekem eledelem, melyről ti nem tudtok.”

33 „Vajon valaki enni hozott neki?” – kérdezték a tanítványok egymástól,

34 Jézus ezt mondta nekik: „Az én eledelem, hogy annak akaratát tegyem, aki elküldött engem és bevégezzem az ő művét.

35 Nem ti mondogatjátok, hogy még négy hónap és eljő az aratás? Lám, azt mondom nektek: Emeljétek fel szemeteket és nézzétek a tájakat, hogy fehérek már, aratásra *készek.*

36 Már az arató elnyeri bérét, és gyümölcsöt gyűjt örök életre, hogy a magvető és az arató együtt örüljön.

37 Mert abban igaz a mondás, hogy más a magvető és más az arató!

38 Én olyan aratásba küldöttelek titeket, amelynek *vetésével* nem ti fáradtatok. Mások fáradtak s ti abba léptetek be, amiért azok fáradtak.”

39 Abból a városból a szamaritánusok közül sokan hittek őbenne az asszony beszédéért, aki tanúságot tett: „Mindent megmondott nekem, amit tettem.”

40 Mikor a szamaritánusok hozzámentek, kérték őt, hogy maradjon náluk. Ott is maradt két napig.

41 És sokkal többen hittek az ő saját beszédéért.

42 Azt mondták az asszonynak: „Többé már nem a te beszédedért hiszünk. Magunk is hallottuk és tudjuk, hogy ő a világ Megmentője valóban.

43 Két nap múlva elment onnan Galileába.

44 Maga Jézus tett ugyanis tanúságot arról, hogy a prófétának nincs becsülete a saját hazájában.

45 Mikor most Galileába érkezett, elfogadták őt a galileaiak, miután mindent láttak, amit Jeruzsálemben az ünnepen tett. Mert ők is elmentek az ünnepre.

46 Ismét a galileai Kánába ment, ahol a vizet borrá változtatta. Volt Kapernaumban egy királyi udvari ember, akinek a fia elerőtlenült.

47 Mikor *az az ember* meghallotta, hogy Jézus Júdeából megérkezett Galileába, hozzá utazott és megkérte, hogy menjen le és gyógyítsa meg a fiát, mert halálán van.

48 Erre így szólt Jézus: „Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek.”

49 Mire a királyi ember azt felelte neki: „Uram, jöjj alá, mielőtt meghal gyermekem!”

50 „Csak utazzál el – mondta neki Jézus –, fiad él!” Hitt az ember a szónak, amelyet Jézus mondott és elutazott.

51 Még alászállóban volt, amikor rabszolgái szembejöttek vele, és hírül hozták, hogy gyermeke él.

52 Megtudakolta tőlük az órát, amelyben megkönnyebbedett és azok azt felelték neki, hogy tegnap a hetedik órában hagyta el a láz.

53 Felismerte az apa, hogy ugyanabban az órában, amelyben Jézus azt mondta neki: „Fiad él.” És hitt maga is, egész háza is.

54 Ezt újra második jelül tette Jézus, miután Júdeából Galileába ment.

5. RÉSZ

1 Ezeket az *eseményeket a* zsidóknak egy ünnepe követte, amelyen Jézus felment Jeruzsálembe.

2 Van Jeruzsálemben a Juhkapunál egy fürdőmedence, melyet héberül Betezdának neveznek. Öt tornáca van.

3 Ezekben elerőtlenülteknek, vakoknak, sántáknak, aszkórosoknak nagy sokasága feküdt. És *várták a víz megmozdulását.*

4 *Mert az Úr angyala időnkint leszállt a tóra, és felkavarta a vizet: mármost, aki elsőnek lépett bele a víz felkavarása után, az egészséges lett, bármilyen betegségben szenvedett.*

5 Volt ott egy ember, aki már harmincnyolc esztendőt töltött el testi erőtlenségben.

6 Mikor Jézus meglátta őt ott fekve és felismerte, hogy már sok ideje *beteg*, megszólította: „Akarsze egészséges lenni?”

7 – „Uram – felelte az elerőtlenült –, nincs emberem, hogy amikor a víz megháborodik, belevessen a medencébe, és mire én odaérek, más előttem száll alá.”

8 „Kelj fel – mondta neki Jézus –, vedd fel a hordágyadat és járj!”

9 És tüstént egészséges lett az az ember, felvette a hordágyát és járt.

10 Aznap szombat volt, azért a zsidók azt mondták a meggyógyítottnak: „Szombat van, ma nem szabad hordágyadat hordoznod!”

11 De ő így felelt: „Az, aki egészségessé tett, mondta nekem: Vedd fel a hordágyadat és járj.”

12 Megkérdezték tőle: „Ki az az ember, aki azt mondta neked: Vedd fel és járj?”

13 A meggyógyult nem tudta, hogy kicsoda az, mert Jézus elsietett onnan, mivel tömeg volt azon a helyen.

14 Később azonban Jézus találkozott vele a templomban és megszólította: „Lásd, egészséges lettél, ne vétkezzél többé, hogy rosszabbul ne legyen dolgod!”

15 Az ember elment és tudatta a zsidókkal, hogy Jézus az, aki az egészségét visszaadta.

16 Emiatt azután a zsidók üldözőbe vették Jézust, mert ilyesmit tett szombatnapon.

17 Jézus megszólította őket: „Atyám mostanáig munkálkodik, én is munkálkodom.”

18 Ezért azonban a zsidók még inkább azon voltak, hogy megöljék, mert azonkívül, hogy a szombatot eltörölte, az Istent is saját atyjának mondotta és azzal vele magát egyenlővé tette.

19 Azért szólította meg őket Jézus: „Bizony, bizony – szólt hozzájuk – azt mondom nektek: a Fiú semmit sem tehet magától, hacsak azt nem látja, hogy az Atya *valamit* cselekszik, mert amiket az cselekszik, azt teszi *hozzá* hasonlóan a Fiú is.

20 Mert az Atyának kedves a Fiú és mindent megmutat neki, amit ő tesz, ezeknél nagyobb munkát is fog neki mutatni, hogy elcsodálkozzatok.

21 Amiképpen ugyanis az Atya feltámasztja és megeleveníti a halottakat, úgy a Fiú is megeleveníti azokat, akiket akar.

22 Ítélni sem ítél senkit az Atya, hanem az egész ítéletet átadta a Fiúnak,

23 hogy mindenki úgy becsülje a Fiút, ahogy becsülik az Atyát. Aki nem becsüli a Fiút, nem becsüli az Atyát sem, aki elküldte őt.

24 Bizony, bizony azt mondom nektek, hogy annak, aki hallja az én szómat és hisz annak, aki engem elküldött, örök élete van, ítéletre nem megy, ellenkezőleg a halálból már átment az életre.

25 Bizony, bizony azt mondom nektek, hogy jön egy óra, sőt az már most itt van, amikor a halottak meghallják az Isten Fiának szavát, és akik meghallották, élni fognak.

26 Mert amiképpen az Atya önmagában bírja az életet, úgy a Fiúnak is megadta, hogy önmagában bírja az életet.

27 Sőt, arra is felhatalmazást adott neki, hogy ítéletet tegyen, minthogy embernek Fia.

28 Ne csodálkozzatok azon, hogy jön egy óra, amelyben mindenki, aki a sírokban van, meg fogja hallani az ő szavát,

29 és azok, akik jót cselekedtek, elő fognak jönni élet feltámadására, akik pedig hitványságokat cselekedtek, ítélet feltámadására.

30 Én magamtól semmit sem tehetek. Amint hallok, úgy ítélek, és ítéletem igazságos, mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, aki elküldött engemet.

31 Ha én teszek magam felől tanúságot, tanúságtételem nem igaz.

32 Más az, aki mellettem tanúskodik és tudom, hogy igaz az a tanúságtétel, amellyel rólam tanúságot tesz.

33 Ti Jánoshoz küldöttetek el és *előttetek áll* az ő bizonyságtétele, *melyet ő* az igazságról *tett.*

34 Én azonban nem fogadok el emberektől tanúságtételt. Ezeket csak azért mondom, hogy ti megmeneküljetek.

35 János égő és világító szövétnek volt, ti azonban csak ideig-óráig akartatok az ő világosságánál ujjongani.

36 Nagyobb tanúságtétel szól mellettem a Jánosénál. Azok a munkák, amelyeket az Atya nekem adott, hogy véghez vigyem őket, azok a munkák, amelyeket teszek, tanúskodnak mellettem, *amellett*, hogy az Atya küldött engem.

37 Aki engem elküldött, az Atya, tett tanúságot mellettem. Sem a hangját nem fogta fel soha fületek, sem alakját nem észlelte soha szemetek,

38 szava sincs maradandóan bennetek, minthogy nem hisztek annak sem, akit ő elküldött.

39 Ti fürkészitek az írásokat, mert úgy vélitek, hogy azokban örök életetek van, és éppen azok tesznek tanúságot felőlem.

40 Ti azonban mégsem akartok hozzám jönni, hogy életetek legyen.

41 Emberektől nem fogadok el dicsőséget,

42 titeket azonfelül ki is ismertelek, hogy Isten szeretetét nem hordjátok magatokban.

43 Az én eljövetelem az én Atyám nevében történt, ti azonban nem fogadtok el engemet. Ha majd más jő el a saját nevében, azt el fogjátok fogadni.

44 Hogy volnátok képesek hinni ti, akik egymástól kaptok dicsőséget? Azt a dicsőséget ellenben, mely az egyedülvaló Istennél *található*, nem keresitek.

45 Ne gondoljátok, hogy én foglak titeket vádolni az Atyánál. Van nektek vádlótok: Mózes, akibe reménységeteket vetettétek.

46 Ha Mózesnek hittetek volna, talán nekem is hinnétek, mert ő én felőlem írt.

47 De ha az ő írásainak nem hisztek, hogy hihetnétek az én beszédeimnek?”

6. RÉSZ

1 Ezek után Jézus elutazott a galileai Tibériász tónak a túlsó oldalára.

2 Nagy tömeg követte, mert figyelték jeleit, amelyeket az elerőtlenülteken tett.

3 Jézus azután felment a hegyre és ott tanítványaival leült.

4 Közel volt a zsidók ünnepe, a pászka.

5 Jézus felemelte a szemét, és amikor meglátta, hogy nagy tömeg jön hozzá, megszólította Fülöpöt: „Honnan vásároljunk kenyereket, hogy ehessenek ezek?”

6 Ezt azonban csak azért mondta, hogy megkísértse őt. Mert ő maga tudta, hogy mit készül tenni.

7 „Kétszáz dénár árú kenyér nem elég nekik, hogy mindenikőjük csak keveset is kapjon” – felelte neki Fülöp.

8 Megszólalt erre az egyik tanítvány is, Simon Péter testvére, András, és ezt mondta neki:

9 „Van itt egy kis gyermek, akinek öt árpakenyere és két halacskája van. De mi az ennyinek?”

10 Jézus azonban így szólt: „Fektessétek *a fűbe* az embereket!” Sok fű volt azon a helyen. Ledőlt erre szám szerint, mintegy ötezer férfi.

11 Jézus most fogta a kenyereket, hálát adott és szétosztotta a fekvő *embereknek*, hasonlóképpen *osztott a* halakból is, amennyit csak akartak.

12 Mikor már jóllaktak, azt mondta tanítványainak: „Gyűjtsétek össze a felesleges darabokat, hogy semmi el ne vesszen.”

13 Össze is gyűjtötték, és tizenkét kosarat töltöttek meg azokkal a darabokkal, amelyek az öt árpakenyérből az étkezők után megmaradtak.

14 Mikor az emberek látták a jelt, amelyet tett, azt rebesgették, hogy valóban ő a próféta, aki a világra eljövendő.

15 Jézus ekkor, miután észrevette azt a szándékukat, hogy eljöjjenek, és őt elragadják azért, hogy királlyá tegyék, újra félrevonult a hegyre, de egyedül.

16 Mikor már késő lett, tanítványai lementek a tóhoz,

17 hajóba szálltak és útban voltak a tó túlsó partja felé Kapernaumba. Beállt már a sötétség, amikor Jézus még mindig nem ment hozzájuk,

18 a tó pedig, mivel nagy szél fújt, háborgott.

19 Körülbelül huszonöt-harminc stádiumnyira *(5-6 km-re)* eveztek, amikor látták, hogy Jézus a tengeren jár és közeledik a hajóhoz. Megijedtek.

20 – „Én vagyok! Ne féljetek!” – szólott ő nekik.

21 Be akarták venni a hajóba, s a hajó tüstént ott volt azon a földön, ahová utaztak.

22 Másnap a tömeg a tó túlsó partján állott és látta, hogy nincs ott több hajó egynél, *látta továbbá*, hogy Jézus nem szállott be tanítványaival a hajóba, hanem csak a tanítványai indultak el.

23 Tibériászból jöttek azonban csónakok annak a helynek közelébe, ahol azután, hogy az Úr hálát adott, kenyeret ettek.

24 Mikor azután a tömeg látta, hogy sem Jézus, sem a tanítványai nincsenek ott, beszálltak a csónakokba és Kapernaumba mentek, hogy Jézust megkeressék.

25 Mikor a tó túlsó partján rátaláltak, megkérdezték: „Rabbi, mikor érkeztél ide?”

26 – „Bizony, bizony azt mondom néktek – felelte nekik Jézus –, ti nem azért kerestek engem, mert

jeleket láttatok, hanem mert a kenyerekből ettetek és jóllaktatok.

27 Ne az elvesző kenyéren munkálkodjatok, hanem azon a kenyéren, mely örök életre megmarad, melyet az embernek Fia fog nektek adni, mert erre az Atya ütött pecsétet."

28 Megkérdezték tőle: „Mit tegyünk, hogy az Isten munkáin dolgozhassunk?"

29 „Istennek munkája az – felelte nekik Jézus –, hogy higgyetek abban, akit ő elküldött."

30 Azt kérdezték tőle: „De hát micsoda jelt teszel, hogy lássunk és higgyünk neked? Min munkálkodol?

31 Atyáink mannát ettek a pusztában, amint az írva van: Az égből kenyeret adott nekik enni."

32 „Bizony, bizony azt mondom néktek – szólt most hozzájuk Jézus –, nem Mózes adta nektek a mennyből való kenyeret, hanem Atyám adja nektek az igazi mennyből való kenyeret.

33 Mert Isten kenyere az, aki a mennyből száll alá és életet ad a világnak."

34 – „Uram, mindenkor add nekünk ezt a kenyeret!" – mondták neki,

35 mire Jézus azt felelte nekik:- „Én vagyok az élet kenyere, aki hozzám jő, meg nem éhezik, és aki bennem hisz, meg nem szomjazik soha.

36 Ám én megmondtam néktek, hogy bár láttok, mégsem hisztek.

37 Minden, amit Atyám nekem ad, elérkezik majd hozzám. S azt, aki hozzám jő, ki nem vetem.

38 Mert nem azért szállottam le az égből, hogy a magam akaratát tegyem, hanem hogy annak akaratát, aki elküldött engem.

39 Ez pedig annak akarata, aki engem elküldött, hogy semmit el ne veszítsek abból, amit ő nekem adott, hanem feltámasszam az utolsó napon.

40 Mert az az én Atyám akarata, hogy örök élete legyen mindenkinek, aki látja a Fiút, és hisz benne, és hogy az utolsó napon azt én feltámasszam."

41 Ekkor a zsidók zúgolódtak ellene amiatt, hogy azt mondta: „Én vagyok az a kenyér, mely a mennyből száll alá"

42 – és azt mondták: „Hát nem Jézus ő, a József fia, akinek mi atyját is, anyját is ismerjük? Hogy mondhatja hát: A mennyből szállottam alá?"

43 „Ne zúgolódjatok egymás közt! – szólította meg őket Jézus.

44 Senkinek nincs arra hatalma, hogy hozzám jöjjön, csak ha az Atya vonja, aki engem elküldött és én majd feltámasztom azt az utolsó napon.

45 Meg van írva a prófétákban: Mindnyájan Istentől tanítottak lesznek. Mindenki, aki az Atyát hallgatta és nála tanult, hozzám jő.

46 Nem mintha az Atyát másvalaki látta volna, mint az, aki az Atya mellől származik, annak volt alkalma látni az Atyát.

47 Bizony, bizony azt mondom nektek, hogy annak, aki hisz, örök élete van.

48 Én vagyok az életnek kenyere.

49 Atyáitok a mannát ették a pusztában és meghaltak.

50 Ez az a kenyér, amely a mennyből száll alá, hogy bárki ehessék belőle, és meg ne haljon.

51 Én vagyok az élő kenyér, amely a mennyből alászállott. Ha valaki ebből a kenyérből eszik, örökké élni fog. S az a kenyér; amelyet oda fogok adni a világ életéért, a húsom."

52 A zsidók most a felől harcoltak egymással: „Hogy adhatja ez nekünk enni a húsát?"

53 Jézus tehát így szólt hozzájuk: „Bizony, bizony azt mondom nektek: Ha nem eszitek az ember Fiának húsát, és nem isszátok a vérét, akkor nincsen bennetek az élet.

54 Annak, aki húsomat eszi, és véremet issza, örök élete van, és én azt feltámasztom majd az utolsó napon.

55 Mert húsom igazi étel és vérem igazi ital.

56 Az, aki húsomat eszi, és véremet issza, bennem marad és én is abban.

57 Minthogy engem az élő Atya küldött el és én az Atya által élek, úgy aki engem eszik, élni fog általam.

58 Ez az a kenyér, amely a mennyből szállott alá: *ez a kenyér* másként *hat*, mint az atyáitok *kenyere*, akik ettek és meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, örökké élni fog."

59 Ezeket mondta, mikor Kapernaumban a zsinagógában tanított.

60 Tanítványai közül sokan, amikor hallották, így szóltak: „Kemény beszéd ez. Ki hallgathatja?"

61 Jézus, miután magában tudomása volt róla, hogy tanítványai zúgolódtak emiatt, így szólt hozzájuk: „Tőrbe ejt ez titeket?

62 Hátha majd azt látjátok meg, hogy az embernek Fia felmegy oda, ahol előzőleg volt?

63 A szellem az, aki megelevenít, a hús nem használ semmit. Azok a beszédek, amelyeket elmondtam nektek: szellem és élet.

64 De vannak közöttetek némelyek, akik nem hisznek.” Jézus ugyanis kezdettől fogva tudta, kik azok, akik nem hisznek és ki az, aki elárulni készül őt.

65 „Ezért mondottam nektek – beszélt tovább –, hogy senki sem jöhet hozzám, csak akinek Atyám megadta azt!”

66 Ettől fogva a tanítványok közül sokan hátravonultak és többé nem jártak vele.

67 Megkérdezte hát a tizenkettőt: „Hát ti nem akartok elmenni?”

68 „Uram – felelte neki Simon Péter –, kihez mehetnénk? Örök élet beszédei vannak nálad.

69 S mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy az Istennek Szentje.”

70 *Jézus megszólalt*: „Ugye, hogy tizenkettőt válogattam én ki közületek? – mondta nekik Jézus – és közületek egy vádoló.”

71 Júdást, – karióti Simon *fiát* értette, ez készült őt elárulni, a tizenkettő közül az egyik.

7. RÉSZ

1 Ezek után Jézus Galileában járt-kelt, mert nem akart Júdeában járni, mivel a zsidók őt megölni igyekeztek.

2 Közel volt a zsidók ünnepe, a sátorverés.

3 Testvérei azt mondták Jézusnak: „Menj innen tovább, eredj Júdeába, hogy tanítványaid lássák tetteidet, melyeket teszel.

4 Mert senki sem tesz *ilyesmit* rejtekben, hanem a nyilvánosságra törekszik. Ha ilyen dolgokat teszel, állj ki vele a világ szeme elé.”

5 Mert még testvérei sem hittek benne.

6 Jézus erre ezt mondta nekik: „Az én időm még nincs itt, a ti időtök mindenkor készen áll.

7 Titeket nem gyűlölhet e világ, de engemet gyűlöl, mert én ellene teszek tanúságot, hogy az, amin munkálkodik rossz.

8 Ti menjetek fel az ünnepre, én még nem megyek fel erre az ünnepre, mert az én időm még nem telt be.”

9 Azután, hogy ezeket megmondta nekik, Galileában időzött.

10 Amint azonban testvérei felmentek az ünnepre, akkor ő is felment nem látványosan, hanem mint aki rejtőzni *akar*.

11 A zsidók keresték őt az ünnepen, és azt kérdezték: „Hol van ő?”

12 Nagy zúgás volt a tömegben miatta. Némelyek azt mondták *róla*, hogy „jó,” mások meg: „nem az – ellenkezőleg –, eltévelyíti a tömeget.”

13 A zsidóktól való félelem miatt azonban nyíltan senki sem beszélt róla.

14 Már az ünnep közepén tartottak, amikor Jézus felment a szenthelyre és tanított.

15 A zsidók csodálkozva szóltak: „Mi a *titka*, hogy az Írásokat így ismeri, mikor nem tanulta?”

16 Jézus ezt felelte: „Amit én tanítok, nem enyém, hanem azé, aki elküldött engem.

17 Ha valaki akarja az ő akaratát tenni, felismeri erről a tanításról, hogy Istentől való-e, vagy magamtól beszélek.

18 Aki magából beszél, a saját dicsőségét keresi. Aki annak dicsőségét keresi, aki elküldte őt, az olyan *ember* igaz, az olyanban hamisság nincsen.

19 Úgy-e, hogy Mózes adta nektek a törvényt? Közületek mégsem teszi meg senki a törvényt. – Miért igyekeztek hát megölni engem?”

20 „Ördögi Szellemed van – felelte a tömeg – Ki akar téged megölni?”

21 Jézus ezt felelte nekik: „Egy munkát hajtottam végre és mindnyájan csodálkoztok rajta.

22 Azért hát *meg kell változtatnotok gondolkodástokat*, mert ti, akiknek Mózes a körülmetélkedést adta – ugyan nem Mózestől, hanem az atyáktól való az –, szombaton is körülmetélitek az embert.

23 Ha szombaton körülmetélhető az ember anélkül, hogy Mózes törvényét felbontanák, rám megharagusztok, mert szombaton egy embert egészen egészségessé tettem?

24 Ne ítéljetek látszat szerint, hanem igazságos ítélettel ítéljetek!”

25 „Vajon nem ő az, akit megölni akarnak? – kérdezte most néhány jeruzsálemi.

26 – Nézzétek csak mily szabadon beszél, és semmit sem szólnak neki. Vajon valóban felismerték az elöljárók, hogy ő a Krisztus?

27 De még nem! Erről tudjuk, hogy honnan való, ha azonban a Krisztus eljő, senki sem fogja tudni, honnan jön.”

28 Jézus, aki éppen a szenthelyen tanított, ekkor felkiáltott: „Ismertek is engem, és azt is tudjátok, honnan való vagyok. Magamtól én nem jöttem, hanem van *valaki*, egy igaz, aki engem küldött, akit ti nem ismertek.

29 Én ismerem őt, mert mellőle való vagyok és ő küldött el engem.”

30 Igyekeztek elfogni őt, de senki sem vetette rá kezét, mert még nem jött el az ő órája.

31 A tömegből ellenben sokan hittek benne és azt mondogatták: „Fog-e több jelt tenni a Krisztus, ha eljön, mint amennyit ő tett?”

32 Meghallották a farizeusok, hogy a zúgolódó tömeg ilyeneket beszél róla, *azért a* főpapok és farizeusok szolgákat küldtek el, hogy letartóztassák őt.

33 „Még egy kevés ideig veletek vagyok – mondta Jézus – azután elmegyek ahhoz, aki elküldött engem.

34 Keresni fogtok engem, de nem fogtok megtalálni. Ahol én vagyok, ti oda nem jöhettek.”

35 Eme a zsidók azt beszélték egymás közt: „Hová készül menni, hogy mi nem fogjuk őt megtalálni? Talán a hellének közé, a szétszóródottakhoz készül a helléneket tanítani?

36 Mit *jelent* az a beszéd, amelyet mondott: Keresni fogtok, és nem fogtok megtalálni és: Oda, ahol én leszek, ti nem jöhettek?”

37 Az ünnep utolsó nagy napján Jézus kiállott és felkiáltott: „Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék!

38 Annak, aki hisz bennem, amint az Írás mondja, élő víznek árjai folynak majd belsejéből.”

39 Ezt pedig a Szellemről mondta, akit kapniuk kellett azoknak, akik benne hittek. Nem volt ugyanis még Szellem, mert Jézus nem dicsőült meg.

40 Voltak a tömegben olyanok, akik, mikor ezeket a szavakat hallották, így szóltak: „Valóban próféta ő.”

41 Mások ezt mondták: „Ő a Krisztus.” Megint mások így szóltak: „Na, majd éppen Galileából jön el a Krisztus?

42 Nem azt mondta az Írás: Dávid magvából, Bethlehemből, abból a faluból jön a Krisztus, ahol Dávid élt?”

43 Meghasonlott a tömeg miatta.

44 Közölök némelyek el akarták őt fogni, de senki sem vetette rá kezét.

45 Ekkor visszamentek a szolgák a főpapokhoz és farizeusokhoz. – „Miért nem hoztátok őt ide?” – kérdezték tőlük.

46 A szolgák ezt felelték: „Még soha ember úgy nem beszélt, mint ahogy ez az ember szól!”

47 A farizeusok erre is feleltek: „Ti is el vagytok tévelyítve?

48 Vajon az elöljárók vagy a farizeusok közül hitt valaki benne?

49 De a tömeg, amely nem ismeri a törvényt, átkozott!”

50 Közülük egy *azonban*, Nikodémus, aki megelőzőleg meglátogatta őt, így szólt hozzájuk:

51 „Elítél-e valakit a mi törvényünk, akit ki nem hallgat előbb, és nem tudja meg, miket csinál?”

52 „Vajon te is Galileából való vagy? – kérdezték tőle. – Kutass utána és lásd meg, hogy Galileából nem származott próféta!”

53 Azzal ki-ki házába ment.

8. RÉSZ

1 Jézus pedig útnak indult az Olajfák hegyére.

2 Korán reggel azonban ismét megjelent a szenthelyen. Az egész nép hozzágyűlt s ő leült és úgy tanította őket.

3 Közben az írástudók és farizeusok egy asszonyt vezettek eléje, kit házasságtörésen kaptak, és azt a középre állították.

4 „Tanító – szóltak –, ezt az asszonyt tetten érték éppen, amikor házasságot tört.

5 Mózes a törvényben azt parancsolta nekünk, hogy az ilyeneket meg kell kövezni. Hát te mit mondasz?”

6 De ezt csak azért mondták, kísértésképpen, hogy legyen mivel vádolniuk őt. Jézus ezalatt lehajolva ujjával írt a földre.

7 Mikor azok kitartón kérdezték őt, felemelte *fejét* és ezt felelte nekik: „Aki közületek nem vétkezett, az vesse rá az első követ.”

8 Azután megint lehajolt és tovább írt a földre.

9 Azok, ahogy ezt hallották (lelkiismeretüktől meggyőzetve), eltávoztak, először a vének, azután a többi mind egy szálig, úgyhogy egyedül maradtak ő, meg a középen álló asszony.

10 Ekkor felemelte fejét és megkérdezte a nőt: „Asszony, hol vannak ők? Senki sem kárhoztatott téged?”

11 „Senki, Uram!” – felelte az, mire Jézus ezt mondta: „Én sem kárhoztatlak. Eredj el, de tovább ne vétkezzél.”

12 Azután újra szólt hozzájuk Jézus és ezt mondta: „Én vagyok a világ világossága, aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem az élet világossága az övé.”

13 Azt mondták neki a farizeusok: „Te magad teszel magad mellett tanúságot, tanúságtételed nem igaz.”

14 De Jézus megfelelt nekik: „Még ha magam tanúskodom is magam mellett, tanúságtételem igaz, mert tudom, honnan jöttem és hová megyek, ti azonban nem tudjátok, honnan jövök és hová megyek.

15 Ti hús szerint ítéltek. Én nem ítélek senkit.

16 Még ha ítélnék is, ítéletem igaz, mert nem egyedül vagyok, hanem *mellettem* van az is, aki küldött engem.

17 A ti törvényetekben meg van írva, hogy két ember tanúságtétele igaz.

18 Én vagyok, aki tanúságot teszek magam mellett, és tanúságot tesz felőlem az, aki elküldött engem, az Atya.”

19 „Hol van a te Atyád?” – kérdezték tőle. Jézus így felelt: „Se engem nem ismertek, sem Atyámat, ha ismernétek engem, Atyámat is ismernétek.”

20 Ezeket a beszédeket a kincstárnál tartotta, miközben a szenthelyen tanított. És senki sem tartóztatta le, mert még nem jött el az órája.

21 Ismét szólt hozzájuk: „Én elmegyek s ti keresni fogtok engem, de vétketekben fogtok meghalni. Ahová én megyek, ti oda nem jöhettek.”

22 A zsidók ezt kérdezték: „Talán meg akarja magát ölni, hogy azt mondja, ahová én megyek, ti oda nem jöhettek?”

23 Majd így szólt hozzájuk: „Ti az alant levők közül valók vagytok, én a fent levők közül való vagyok. Ti ebből a világból valók vagytok, én nem vagyok ebből a világból való.

24 Megmondtam nektek, hogy vétkeitekben fogtok meghalni. Ha ugyanis nem hiszitek, hogy én vagyok, meghaltok vétkeitekben.”

25 „Ki vagy hát te?” – kérdezték tőle. Jézus ezt mondta nekik: „Amit kezdettől fogva szólok nektek.

26 Sok beszélni és ítélni valóm van felőletek, de az, aki engem elküldött, igaz, és én, csak amit tőle hallottam, azt szólom a világba.”

27 Nem vették észre, hogy az Atyát említette nekik.

28 „Ha majd felemelitek az embernek Fiát – mondta Jézus –, akkor fel fogjátok ismerni, hogy én vagyok, s hogy semmit sem teszek magamtól, hanem ahogy az Atya tanított engem úgy beszélem e dolgokat.

29 Az, aki küldött engem, velem van, nem hagyott engem egyedül, mert mindenkor neki tetsző dolgokat cselekszem.”

30 Mikor ezeket mondta, sokan hittek benne.

31 Jézus azután így szólt azokhoz a zsidókhoz, akik hittek benne: „Ha megmaradtok beszédemben, valóban tanítványaim vagytok

32 és *akkor* meg fogjátok ismerni az igazságot, és az igazság szabadokká fog tenni titeket.”

33 „Ábrahám magva vagyunk – felelték neki –, soha, senkinek rabszolgái nem voltunk, hogy mondhatod hát, hogy szabadokká lesztek?”

34 „Bizony, bizony azt mondom nektek – felelte nekik Jézus –, hogy mindaz, aki teszi a vétket, rabszolgája a véteknek.

35 A rabszolga pedig nem marad örökké a házban, a fiú marad meg örökre.

36 Így hát, ha a Fiú szabadít meg titeket, akkor lesztek tényleg szabadokká.

37 Tudom, hogy Ábrahám magva vagytok, de engem megölni igyekeztek, mert beszédem nem fér meg bennetek.

38 Én, amit Atyámnál láttam, azt beszélem, ti is azt teszitek, amit atyátoknál hallottatok.”

39 „A mi atyánk Ábrahám” – felelték neki. Jézus meg ezt mondta nekik: „Ha Ábrahám gyermekei vagytok, Ábrahám tetteit teszitek,

40 ámde ti megölni igyekeztek engem, *engem (az* embert), aki megmondtam nektek az igazságot, amit az Isten mellől hallottam. Ábrahám ezt nem cselekedte.

41 Ti a ti atyátok tetteit teszitek.” – „Nem születtünk mi paráznaságból – felelték neki –, egy Atyánk van: Isten.”

42 Jézus ezt felelte nekik: „Ha Isten volna Atyátok, szeretnétek engem, mert én az Istentől jöttem, és úgy vagyok itt. Mert nem magamtól jöttem, hanem ő küldött el engem.

43 Miért nem ismertek rá arra, amit beszélek? Azért, mert nem vagytok képesek meghallgatni, amit mondok.

44 Ti a vádló atyjától valók vagytok, és atyátok kívánságait akarjátok megtenni. Az kezdettől fogva embergyilkos volt, nem állott meg az igazságban, mert az igazság nincs benne. Akkor a magáéból beszél, amikor a hazugságot szólja, mert hazug ő és *a hazugságnak* atyja.

45 De mert én az igazságot szólom, nem hisztek nekem.

46 Közületek ki bizonyít rám vétket? Ha meg az igazságot mondom, miért nem hisztek nekem?

47 Aki Istenből való, hallgatja Isten beszédeit. Ti azért nem hallgatjátok, mert nem Istentől valók vagytok."

48 Megszólaltak a zsidók: „Nem helyesen mondjuk-e, hogy szamaritánus vagy és ördögi szellem van benned?"

49 „Bennem nincs ördögi szellem – felelte Jézus –, ellenkezőleg, megbecsülöm Atyámat, ti azonban nem becsültök engem.

50 Én nem keresem a magam dicsőségét, van, aki megkeresse és megítélje.

51 Bizony, bizony azt mondom nektek, ha valaki megőrzi beszédemet, soha nem lát halált."

52 „Most tudjuk hát, hogy ördögi szellem van benned – mondták neki a zsidók. – Ábrahám meghalt, a próféták is. Te meg azt mondod: Ha valaki megőrzi beszédemet, soha nem kóstol halált.

53 Nagyobb vagy te atyánknál, Ábrahámnál, aki meghalt? A próféták is meghaltak. Mivé teszed te magad?"

54 Jézus ezt felelte: „Ha én magam dicsőítem magamat, dicsőségem semmit sem ér. Van, aki engem megdicsőítsen: Atyám, akiről azt mondjátok: Ő a mi Istenünk.

55 De ti nem ismertétek őt, én ellenben ismerem őt, ha azt mondanám: Nem ismerem őt, hozzátok hasonló hazuggá lennék. Ám én ismerem őt, és beszédét megőrzöm.

56 Atyátok, Ábrahám ujjongott annak, hogy meglátja az én napomat, meg is látta, meg is örült."

57 „Ötven éves sem vagy és láttad Ábrahámot?" – kérdezték tőle a zsidók.

58 Jézus azt felelte nekik: „Bizony, bizony azt mondom nektek: Mielőtt Ábrahám lett, én *öröktől fogva* vagyok."

59 Köveket emeltek fel, hogy reája vessék. Jézus azonban elrejtőzött és kiment a szenthelyről.

9. RÉSZ

1 Elmentében meglátott egy embert, aki születésétől fogva vak volt.

2 Tanítványai megkérdezték: „Rabbi, ki vétkezett, ő-e, vagy a szülei, hogy vakon született?"

3 Jézus ezt felelte: „Sem ő nem vétkezett, sem a szülei, hanem *azért történt ez*, hogy az Isten munkái rajta láthatókká legyenek.

4 Amíg nappal van, annak munkáin kell dolgoznunk, aki engem küldött, éjszaka jön, amikor senki nem munkálkodhatik.

5 Én, amíg a világban vagyok, a világ világossága vagyok."

6 Miután ezeket mondta, a földre köpött, sarat csinált a köpésből, a sarat rátette *a vak* szemére

7 és így szólt hozzá: „Eredj el, mosakodjál meg a Siloám medencéjében," (aminek jelentése: küldött). *A vak* elment, megmosakodott és látott.

8 A szomszédok, és akik korábban koldulni látták őt, így szóltak: „Nem ő ült itt és kéregetett?"

9 Némelyek ezt mondták: „Ő volt," mások: „Nem, csak hasonlít hozzá." Ő maga azt mondta: „Én vagyok az."

10 Megkérdezték tőle: „Hogy nyílt meg a szemed?"

11 „Az az ember, akit Jézusnak mondanak, sarat csinált, szememre kente és ezt mondta: Eredj el a Siloámba, s mosakodjál meg. Elmentem, megmosakodtam és megjött a látásom."

12 Megkérdezték tőle: „Hol van az az ember?" – „Nem tudom" – felelte.

13 Elvezették a farizeusokhoz, azt *tudniillik*, aki vak volt.

14 Szombat volt az a nap, melyen Jézus a sarat csinálta, és *amelyen* megnyitotta a vak szemét.

15 Újra megkérdezték tőle a farizeusok is, hogyan lett látóvá? Azt felelte: „Sarat tett a szememre, megmosakodtam és látok."

16 Egynéhány farizeus megjegyezte: „Az az ember nincs Istentől, mert a szombatot nem tartja meg." Mások ezt mondták: „Hogy volna képes

vétkes ember ilyen jeleket tenni?" Úgyhogy szakadás lett közöttük.

17 Azután újra megkérdezték a vakot: „Mit mondasz te felőle, hisz szemedet megnyitotta?" „Azt, hogy próféta" – felelte *a vak.*

18 A zsidók most már nem hitték el felőle, hogy vak volt és hogy *úgy* jött meg a látása, míg csak el nem hívták annak szüleit, aki látóvá lett,

19 és őket meg nem kérdezték: „Ez a ti fiatok, akiről azt mondjátok, hogy vakon született? Hogy *van*, *hogy* lát most?"

20 A szülei ezt felelték: „Azt tudjuk, hogy ő a fiunk és hogy vakon született,

21 de hogy hogyan lát most, nem tudjuk, és hogy ki nyitotta meg a szemét, azt mi nem tudjuk. Őt kérdezzétek, elég koros. Majd ő felel magáért."

22 Ezeket azért mondták a szülei, mert féltek a zsidóktól. A zsidók ugyanis összebeszéltek, hogyha valaki a Krisztusnak vallja *Jézust*, kivetik a zsinagógából.

23 Ezért mondták a szülei: „Elég koros, őt kérdezzétek."

24 Másodszor is hivatták azt az embert, aki vak volt és így szóltak hozzá: „Adj dicsőséget Istennek! Mi tudjuk, hogy ez az ember vétkes."

25 „Hogy vétkes-e, nem tudom – felelte az –, egyet tudok, hogy vak létemre most látok."

26 „Mit tett veled, hogyan nyitotta meg szemedet?" – kérdezték tőle.

27 „Már megmondtam nektek – felelte nekik. Nem hallottátok? Miért akarjátok újra hallani? Vajon ti is tanítványai akartok lenni?"

28 Azok gyalázkodva szóltak hozzá: „Te vagy a tanítványa neki, mi Mózes tanítványai vagyunk.

29 Mi tudjuk, hogy Mózesnek Isten szólott, de erről nem tudjuk, honnan való."

30 Az ember ezt felelte nekik: „Ebben csak az a csudálatos, hogy nem tudjátok, hogy ő honnan való, bár ő nyitotta meg a szememet.

31 Tudjuk, hogy vétkezőkre az Isten nem hallgat, csak arra hallgat, aki istenfélő és az ő akaratát teszi.

32 Öröktől fogva nem hallotta senki, hogy született vaknak valaki megnyitotta volna a szemét.

33 Ha ő nem Isten mellől *jött* volna, nem volna képes tenni semmit."

34 „Te mindenestől vétekben születtél – mondották neki –, és te tanítasz minket?" Azzal kivetették őt *a zsinagógából.*

35 Jézus meghallotta, hogy kivetették, s amikor rátalált, megszólította: „Hiszel az ember Fiában?"

36 Az így felelt: „És ki az Uram, hogy higgyek benne?"

37 „Láttad már őt – felelte neki Jézus –, az az, aki beszél veled."

38 „Hiszek Uram" – felelte ő és a földre borult előtte.

39 Erre Jézus így szólt: „Ítélni jöttem e világra, hogy azok, akik nem látnak, látókká legyenek és a látók vakokká."

40 A vele *tartózkodó* farizeusok közül egyesek meghallották ezeket *a szavakat* és megszólították: „Hát mi is vakok vagyunk?"

41 „Ha vakok volnátok – felelte nekik Jézus –, nem volna vétketek. De mivel azt mondjátok: Látunk –, vétketek megmarad."

10. RÉSZ

1 „Bizony, bizony azt mondom néktek, aki nem az ajtón át megy be a juhok karámjába, hanem máshonnan hág be, tolvaj az, haramia.

2 Aki ellenben az ajtón át megy be, az a juhok pásztora.

3 Neki az ajtónálló megnyit. A juhok is hallgatnak szavára. Saját juhait nevükön szólítja és kivezeti őket.

4 Ha mind kihajtotta a saját juhait, előttük megy, és a juhok követik őt, mert ismerik a hangját.

5 Más embert egyáltalában nem követnek, hanem elfutnak tőle, mert nem ismerik a mások hangját."

6 Ezt a példaszót mondta nekik Jézus, de azok nem ismerték fel, hogy mi az, amit elbeszélt nekik.

7 Majd újra megszólalt Jézus: „Bizony, bizony azt mondom néktek, hogy én vagyok a juhok ajtaja.

8 Mindazok, akik előttem jöttek, tolvajok és haramiák, de nem hallgattak rájuk a juhok.

9 Én vagyok az ajtó. Ha valaki rajtam át bemegy, megmenekül: Bemegy majd, kimegy majd, és legelőt talál.

10 A tolvaj csak azért jön, hogy lopjon, öljön és elveszítsen. Én azért jöttem, hogy életük legyen és bőségük.

11 Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor a lelkét adja oda a juhokért.

12 Aki béres és nem pásztor, kinek a juhok nem tulajdonai, – amikor észreveszi, hogy jön a farkas, elhagyja a juhokat és elfut, a farkas meg elragadja és szétszórja őket,

13 az *ilyen* ugyanis béres és nem törődik a juhokkal.

14 Én vagyok a jó pásztor. Én ismerem az enyéimet, s az enyéim ismernek engem,

15 mint ahogy az Atya is ismer engem és én is ismerem az Atyát. Én lelkemet adom oda a juhokért.

16 Más juhaim is vannak nékem, melyek nem ebből a karámból valók. Azokat is elő kell vezetnem. Hallgatni fognak a szavamra úgy, hogy egy nyáj lesz majd és egy pásztor.

17 Azért szeret engem az Atya, mert lelkemet adom oda, hogy újra felvegyem.

18 Senki nem vette el azt tőlem, magam vetem azt el magamtól. Felhatalmazást kaptam arra, hogy elvessem azt, és felhatalmazást kaptam, hogy újra *magamhoz* vegyem azt. Atyámnál kaptam ilyen parancsolatot."

19 Hasadás támadt a zsidók közt e beszédek miatt.

20 Közülük sokan ezt mondották: „Ördögi szellem van benne, nincs eszénél: Mit hallgattok rá?"

21 „Ezek nem ördöngösnek beszédei, – mondották mások. – Ördögi szellemnek lehet-e hatalma arra, hogy vakok szemét megnyissa?"

22 A templom újraszentelésének ünnepe következett akkor Jeruzsálemben. Tél volt.

23 Jézus a szenthelyen a Salamon tornácában járt.

24 Körülfogták a zsidók és megkérdezték tőle: „Meddig tartod még feszültségben a lelkünket? Ha te vagy a Krisztus, mondd ki a nyilvánosság előtt."

25 „Már mondtam, és nem hiszitek – felelte Jézus nekik. – A tettek, amelyeket Atyám nevében teszek, tanúskodnak mellettem.

26 Ti azonban nem hisztek, mert nem vagytok az én juhaim közül valók.

27 Az én juhaim hallgatnak szómra, én is ismerem őket, ők meg követnek engem.

28 Örök életet adok nekik, úgy, hogy soha el nem vesznek, senki sem fogja kiragadni őket a kezemből.

29 Atyám, aki őket nekem adta, nagyobb mindeneknél és senki sem képes kiragadni őket Atyám kezéből.

30 Én és az Atya egy vagyunk."

31 A zsidók újra köveket hoztak, hogy megkövezzék.

32 Jézus megszólította őket: „Sok nemes tettet mutattam nektek, *melyek* Atyámtól *valók*-, közülük melyik tettemért köveztek meg engem?"

33 „Nemes tettért nem kövezünk meg téged – felelték neki a zsidók –, hanem káromlásért, azért, hogy te ember létedre Istenné teszed magad."

34 Jézus ezt felelte nekik: „Nincsen megírva törvényetekben: Én mondtam: Istenek vagytok?

35 Ha isteneknek mondta azokat, akikhez az Isten szava szólott, és az Írás fel nem bontható –,

36 *akkor* ti annak mondjátok, hogy: Káromolsz! – akit az Atya megszentelt és a világba küldött *s csak* azért, mert azt mondtam: Isten Fia vagyok?

37 Ha nem Atyámnak a munkáit végzem, ne higgyetek nekem.

38 De ha azokat teszem, még ha nekem nem is hisztek, higgyetek a tetteknek, hogy felismerhessétek és tudhassátok, hogy bennem az Atya van és én az Atyában."

39 Újra azon voltak, hogy elfogják őt, de kiment a kezük közül.

40 Eltávozott ismét a Jordánon túlra, arra a helyre, ahol János korábban bemerített és ott tartózkodott.

41 Sokan mentek hozzá és azt beszélték, hogy János ugyan semmi jelt nem tett, de igaz volt minden, amit János őfelőle mondott.

42 Sokan hittek hát ott őbenne.

11. RÉSZ

1 Volt egy elerőtlenült ember, Lázár, Betániából, Mártának és *Márta* húgának, Máriának falujából.

2 Mária volt az az asszony, aki az Urat kenettel megkente és lábát hajával törölte meg. Ennek a testvére Lázár volt az elerőtlenült.

3 A nőtestvérek elküldtek hát *Jézushoz* ezzel az üzenettel: „Uram, lásd, akit kedvelsz, elerőtlenült."

4 Mikor Jézus ezt meghallotta, így szólt: „Ez az erőtlenség nem halálos, hanem az Isten dicsőségét *szolgálja*, hogy érte az Istennek Fiát dicsőítsék.”

5 Jézus pedig szerette Mártát, valamint annak hugát és Lázárt.

6 Amint tehát meghallotta, hogy *Lázár* megerőtlenült, akkor még két napig maradt ugyanazon a helyen.

7 Azután így szólt tanítványaihoz: „Menjünk ismét Júdeába.”

8 „Rabbi – mondták neki tanítványai –, *éppen* most akartak a zsidók megkövezni s te újra odamégy?”

9 „Nem tizenkét órája van-e a nappalnak? – felelte Jézus. – Ha valaki nappal jár, nem botlik meg, mert látja e világ világosságát.

10 Ha valaki éjjel jár, megbotlik, mert nincsen benne világosság.”

11 Ezeket mondta. Azután így szólt hozzájuk: „Barátunk, Lázár aluszik, de elmegyek, hogy felébresszem álmából.”

12 „Uram, ha alszik, meg fog menekülni” – mondták a tanítványai.

13 Jézus azonban a haláláról beszélt, míg azok azt vélték, hogy álom alvásáról szól,

14 akkor azután nyíltan megmondta nekik: „Lázár meghalt.

15 De örülök annak, hogy nem voltam ott, miattatok, hogy higgyetek. Most azonban menjünk el hozzá.”

16”Menjünk el és haljunk meg vele együtt!” – szólt tanítványtársaihoz Tamás, akit Ikernek neveznek.

17 Mikor Jézus odaért, úgy találta, hogy már négy nap óta van a sírban.

18 Betánia közel volt Jeruzsálemhez, csak mintegy tizenöt stádiumnyira.

19 A zsidók közül sokan jöttek el Mártához és Máriához, hogy vigasztalják őket testvérük miatt.

20 Mikor Márta meghallotta, hogy Jézus útban van, elébe ment, Mária pedig ült házában.

21 „Uram – szólt Márta Jézushoz –, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem.

22 Azt azonban most is tudom, hogy amire csak kéred az Istent, megadja neked az Isten.”

23 „Fel fog támadni a testvéred” – felelte neki Jézus.

24 Márta így válaszolt: „Tudom, hogy fel fog támadni a feltámadáskor az utolsó napon.”

25 „Én vagyok a feltámadás és az élet – mondta neki Jézus –, aki bennem hisz, élni fog, még ha meghalna is.

26 Soha nem hal meg senki, aki él és hisz bennem. Hiszed-e ezt?”

27 „Igen, Uram – mondta neki –, én hívő vagyok, *hiszem*, hogy te vagy a Krisztus, az Isten Fia, aki a világra jő.

28 Mikor ezt mondta, eltávozott és hívta a húgát, Máriát, titkon azt súgva neki: „A tanító itt van és hív tégedet.”

29 Az, ahogy meghallotta, sietve felkelt és hozzáment.

30 Jézus még nem ment be a faluba, hanem ott volt azon a helyen, ahová Márta elébement.

31 Azok a zsidók, akik Máriával együtt voltak a házban és vigasztalták őt, – amikor meglátták, hogy Mária sietve felkel és eltávozik, követték abban a hiedelemben, hogy a sírhoz megy, hogy ott sírjon.

32 Mihelyt Mária odaért, ahol Jézus volt és meglátta őt, a lábaihoz borult és így szólította meg: „Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem.”

33 Amikor Jézus sírni látta őt és azokat a zsidókat, akik vele jöttek, indulat jött reá, nyugtalanná lett

34 és így szólott: „Hol helyeztétek őt el?” – „Uram, jöjj és lásd meg!” – mondották neki.

35 Jézus könnyezett.

36 „Nézd, mennyire kedvelte őt” – szóltak a zsidók.

37 Némelyek meg ezt mondták közülük: „Ő, aki a vaknak szemét megnyitotta, nem lett volna képes megtenni, hogy *Lázár* ne haljon meg?”

38 Jézus most újra megtelt indulattal és a sírhoz ment. Ez egy üreg volt és egy kő feküdt rajta.

39 „Vigyétek el a követ!” – mondotta Jézus.” Uram – szólalt meg Márta, a halott testvére –, már szaga van, hiszen négy napos.”

40 „Nem megmondtam neked – mondta neki Jézus –, hogyha hiszel, meglátod az Isten dicsőségét?”

41 Erre elemelték a követ, Jézus pedig az égre emelte szemét és így szólt: „Atyám, hálát adok neked, hogy meghallgattál.

42 De tudtam én, hogy mindenkor meghallgatsz, csak a körülálló tömegért szóltam, hogy elhigygyék, hogy te küldtél engem."

43 Miután ezeket mondta, nagy hangon felkiáltott: „Lázár, jöjj ki!"

44 És kijött a halott, kezén, lábán pólyákkal átkötözve, arcát keszkenő takarta." Oldjátok fel, hadd járjon!" – mondta nekik Jézus.

45 Azok közül a zsidók közül, akik Máriához jöttek és látták, hogy Jézus mit cselekszik, sokan hittek.

46 Közülük némelyek elmentek azután a farizeusokhoz és elmondották nekik, mit tett Jézus.

47 Ekkor a főpapok és farizeusok összegyűjtötték a nagytanácsot és *abban* így szóltak: „Mit tegyünk, mert ez az ember sok jelt cselekszik?

48 Ha úgy hagyjuk, mindenki benne hisz majd. Azután eljönnek a rómaiak és elveszik tőlünk a helyet is, a nemzetet is."

49 Közülük egyik, Kajafás, aki abban az évben főpap volt, ezt mondta nekik: „Nem tudtok ti semmit.

50 Azzal sem számoltok, hogy hasznosabb nektek, ha egy ember hal meg a népért, mintsem, hogy az egész nemzet elvesszen."

51 Ezt pedig nem magától mondta, hanem mivel ő volt abban az esztendőben a főpap, prófétai látást mondott, hogy Jézusnak meg kell halnia a nemzetért,

52 és hozzá nemcsak a nemzetért, hanem azért is, hogy Isten szétszórt gyermekei egybegyűjtessenek.

53 Attól a naptól fogva támadt az az elhatározásuk, hogy *Jézust* megöljék.

54 Így azután Jézus többé nem járt nyilvánosan a zsidók közt, hanem elvonult onnan egy, a pusztához közel eső vidékre, Efraim nevű városba és tanítványaival együtt ott tartózkodott.

55 Közel volt a zsidók pászkája. A pászka előtt a vidékről sokan mentek fel Jeruzsálembe, hogy szent tisztulásban részesüljenek.

56 Keresték Jézust és a szenthelyen állva így beszélgettek egymás között: „Mi a véleményetek? *Úgy gondoljátok*, hogy nem jön fel az ünnepre?"

57 A főpapok és farizeusok pedig parancsolatot adtak, hogy ha valaki tudja, hol van, jelentse, hogy elfoghassák.

12. RÉSZ

1 Jézus a pászka előtt hat nappal Betániába érkezett, ott lakott Lázár, akit Jézus a halottak közül feltámasztott.

2 Ugyanott lakomát készítettek számára, amelyen Márta szolgált fel, Lázár pedig egy volt azok közül, akik vele együtt asztalhoz dőltek.

3 Mária ekkor, miután vett egy font igazi nagyon értékes nárdus kenőcsöt, megkente *vele* Jézus lábát, azután hajával megtörölte. A ház erre betelt a kenet illatával,

4 Tanítványai közül azonban egyik, a karióti Júdás, ki őt elárulni készült, így szólott:

5 „Miért nem adták el ezt a kenetet háromszáz dénárért *s miért* nem adták oda a szegényeknek?"

6 Ezt azonban nem azért mondta, mintha a szegényekre lett volna gondja, hanem, mert tolvaj volt. Nála volt az erszény, s ő hordta, amit belé vetettek.

7 „Hagyd őt – mondotta Jézus –, hadd szóljon ez nekem temetésem napjára.

8 Szegények ugyanis mindenkor lesznek veletek, de én nem leszek mindenkor a tietek."

9 A zsidók közül nagy tömeg értesült arról, hogy *Jézus* ott van s eljöttek, nemcsak Jézusért, hanem azért is, hogy lássák Lázárt, akit a halottak közül feltámasztott.

10 A főpapok erre elhatározták, hogy Lázárt is megölik,

11 mert a zsidók közül sokan mentek le oda és hittek Jézusban.

12 A következő napon az a nagy tömeg, amely az ünnepre érkezett, miután meghallották, hogy Jézus Jeruzsálembe jön,

13 pálmaágakat szedtek, kimentek eléje és így kiáltottak: „Hozsánna, áldott az, aki az Úr nevében jön, Izráel királya!"

14 Jézus, miután egy fiatal szamarat talált, ráült a megírt *Ige* szerint:

15 „Ne félj Sion leánya! Íme királyod jő, szamárnak csikaján ül."

16 Tanítványai eleinte nem ismertek rá e dolgokra, de amikor Jézus megdicsőült, akkor visszaemlékeztek, hogy ezek már meg voltak írva felőle, és hogy ezeket is tették vele.

17 Az a tömeg, mely együtt volt vele akkor, amikor Lázárt a sírból előhívta, és a halottak közül feltámasztotta, most tanúságot tett *mellette.*

18 Azért is ment eléje a tömeg, mert hallották róla, hogy ezt a jelt tette.

19 A farizeusok meg így beszéltek egymás között: „Látjátok, semmi hasznotok már? Lám! Utána megy már a világ.”

20 Azok között, akik az ünnepre felmentek imádkozni, volt néhány hellén.

21 Ezek odamentek a galileai Betszaidából való Fülöphöz és megkérték: „Uram, Jézust akarnók látni.”

22 Fülöp elment és szólt Andrásnak, András és Fülöp elmentek és szóltak Jézusnak.

23 Jézus meg így szólt hozzájuk: „Eljött az óra, hogy az embernek Fia megdicsőüljön.

24 Bizony, bizony azt mondom nektek, ha a földbe hullatott gabonamag el nem hal, egyedül marad. Ha azonban meghal, sok gyümölcsöt terem.

25 Aki kedveli a lelkét, elveszti azt, s aki gyűlöli e világban a lelkét, örök életre megőrzi azt.

26 Ha valaki kiszolgál engem, kövessen is engem, és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is. Ha valaki nekem szolgál, meg fogja becsülni azt az Atya.

27 Most nyugtalan a lelkem. Mit mondjak? Atyám, ments meg engem ez órától! De hisz ezért jöttem erre az órára.

28 Atyám, dicsőítsd meg nevedet!” Hang szólt az égből: „Meg is dicsőítettem és újra meg fogom dicsőíteni.”

29 Az ott álló és hallgató tömeg azt mondta: „Mennydörgés hallatszott.” Mások ezt mondták: „Angyal beszél vele.”

30 Megszólalt Jézus: „Nem értem szólt ez a hang, hanem érettetek.

31 Most folyik a világon az ítélet! Most fogják e világ fejedelmét kivetni.

32 De én is, ha engem felemelnek e földről, mindeneket magamhoz vonok majd.”

33 Ilyen jelképpel fejezte ki, hogy mily halállal kell meghalnia.

34 „Mi a törvényből azt hallottuk – felelte neki a tömeg –, hogy a Krisztus örökre megmarad, hogy mondhatod hát, hogy az ember Fiának fel kell emeltetnie? Ki ez az embernek Fia?”

35 Jézus azt felelte nekik: „A világosság még egy kis ideig köztetek van. Úgy járjatok, ahogy világosságotok van, hogy a sötétség hatalmába ne kerítsen titeket. Aki a sötétségben jár, nem tudja, hová megy.

36 Minthogy világosságotok van, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiaivá lehessetek.” Ezeket mondta Jézus, azután elment és elrejtőzött előlük.

37 Bár íly nagy jeleket tett előttük, mégsem hittek benne, hogy beteljesedjék Ézsaiás próféta szava, melyet mondott:

38 „Uram, ki hitt annak, amit tőlünk hallott? Az Úrnak karjáról ki előtt hullott le a lepel?”

39 Azért nem tudtak hinni, mert Ézsaiás később még azt *is* mondta:

40 „Vakká tette szemüket, megkövesedetté szívüket, hogy szemükkel ne lássanak, szívükkel ne értsenek, meg ne forduljanak, és meg ne gyógyíthassam őket.”

41 Ezeket azért mondta Ézsaiás, mert látta az ő dicsőségét és őróla beszélt.

42 Mégis még az elöljárók közül is sokan hittek benne, de a farizeusok miatt nem vallották meg, hogy a zsinagógából ki ne vessék őket.

43 Mert jobban szerették az emberek elismerését, mint azt a dicsőséget, amelyet az Isten *ad.*

44 Jézus hangosan kiáltotta: „Aki bennem hisz, nem én bennem hisz, hanem abban, aki elküldött engem.

45 És aki engem lát, azt látja, aki engem elküldött.

46 Én világosságul jöttem e világra, hogy senki, aki bennem hisz, sötétségben ne maradjon.

47 Ha valaki beszédemet hallgatja, és nem őrzi meg, én nem ítélem meg azt, mert nem azért jöttem, hogy a világot megítéljem, hanem hogy megmentsem a világot.

48 Van valaki, aki megítéli azt, aki elvet engem és beszédeimet el nem fogadja, az Ige ítéli el, amelyet szóltam, az *Ige* ítéli

e1 azt az utolsó napon.

49 Mert én nem magamból szóltam, hanem az Atya, aki engem elküldött, adott nekem parancsot arra, hogy mit szóljak, és mit beszéljek.

50 És tudom, hogy az ő parancsa örök élet. Amiket tehát beszélek, úgy beszélem, ahogy az Atya mondotta nekem.”

13. RÉSZ

1 A pászka ünnepe előtt *történt*, *hogy* Jézus, miután tudta, hogy eljött az órája arra, hogy ebből a világból átmenjen az Atyához, azért mert szerette övéit, akik e világban vannak, mindvégig szerette őket.

2 Egy estebéd alkalmával, mikor a vádló már belesugallta Júdásnak, a karióti Simon fiának szívébe, hogy elárulja őt,

3 miután tudta *Jézus*, hogy az Atya mindent neki adott az ő kezébe, és *tudta*, hogy ő az Istentől jött ki és az Istenhez megy el.

4 Minderről tudva felkelt az estebédtől, köpenyét levetette, fogott egy vászontörlőt s azt körülkötötte magán.

5 Aztán vizet töltött egy tálba s hozzáfogott, hogy tanítványainak lábát megmossa és a törülközővel, melyet magán körülkötött, megtörölje.

6 Elérkezett Simon Péterhez, ki ezt mondta neki: „Uram, te mosod meg az én lábamat?”

7 „Amit most én teszek, azt te most nem érted – felelte neki Jézus –, később majd meg fogod érteni.”

8 De Péter ezt mondta: „Az én lábamat te soha meg nem mosod.” Jézus azt felelte neki: „Ha meg nem moslak, nincs részed velem.”

9 „Uram – szólott Simon Péter –, ne csak a lábamat, hanem a kezemet és a fejemet is.”

10 „Annak, aki megmosdott, nincs többre szüksége – válaszolta neki Jézus –, minthogy a lábát megmossák, egyébként egészen tiszta. Ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan.”

11 Tudta ugyanis, hogy ki árulja el őt, azért mondotta, hogy nem vagytok mindnyájan tiszták.

12 Mikor már megmosta lábukat, felvette köpenyét, újra asztalhoz dőlt és így szólt hozzájuk: „Értitek, mit tettem veletek?

13 Ti így hívtok engem: Tanító! Vagy: Úr! És helyesen mondjátok, az vagyok.

14 Ha én, aki Úr és Tanító vagyok, megmostam lábatokat, ti is tartoztok egymás lábát mosni,

15 mert példát adtam nektek, hogy ti is úgy tegyetek, ahogy én tettem.

16 Bizony, bizony azt mondom nektek, a rabszolga nem nagyobb uránál, sem akit elküldenek nem nagyobb annál, aki elküldötte.

17 Ha ezeket tudjátok, boldogok vagytok, ha megtehetitek őket.

18 Nem mindnyájatok felől szólok. Tudom, kiket válogattam ki. De *azért tettem*, hogy az Írás beteljesedjék: Aki kenyeremet eszi, felemelte sarkát ellenem.

19 Most kezdem ezt beszélni nektek, még mielőtt megtörtént volna, hogy ha megtörténik, elhiggyétek, hogy én vagyok az.

20 Bizony, bizony azt mondom nektek, hogy aki valakit befogad, akit én küldök, engem fogad be, s aki engem befogad, azt fogadja be, aki küldött engem.”

21 Mikor Jézus ezeket mondta, nyugtalanná tette szelleme, mire ő a következő tanúságot tette: „Bizony, bizony azt mondom nektek, hogy közületek egy el fog engem árulni.”

22 A tanítványok erre egymásra néztek, zavarban a felől, hogy melyikükről beszél.

23 Tanítványai közül az egyik, akit Jézus szeretett, Jézus keblére dőlve feküdt

24 s annak intett Simon Péter kérdezve: „Ki az, akiről beszél?”

25 Az Jézus keblére vetvén magát, megkérdezte tőle: „Uram, ki az?”

26 Jézus ezt felelte: „Az, akinek a bemártott falatot oda fogom adni.” Bemártott egy falatot, azután fogta és odaadta karióti Simon *fiának*, Júdásnak.

27 Akkor a falat után bement abba a sátán.” Jobban siess azzal, amit tenni készülsz!” – mondta neki Jézus.

28 Azt azonban az asztalnál fekvők közül senki sem értette, hogy ezt mire mondotta.

29 Némelyek azt gondolták, hogy miután a persely Júdásnál volt, Jézus azt mondta neki: „Vedd meg, amire az ünnepen szükségünk lesz,” vagy, hogy a szegényeknek adjon valamit.

30 Mikor azután a falatot elvette, tüstént eltávozott. Akkor már éjszaka volt.

31 Mikor elment, Jézus így szólt: „Most dicsőült meg az embernek Fia, Isten is megdicsőült benne.

32 Ha Isten megdicsőült benne, Isten is meg fogja őt dicsőíteni önmagában, hamarosan megdicsőíti őt.

33 Gyermekeim, még egy kevés ideig veletek vagyok, keresni fogtok engem, és amiként a zsidóknak már megmondtam, azt most nektek is mondom: Ahová én megyek, ti oda nem jöhettek.

34 Új parancsolatot adok nektek, hogy egymást szeressétek. Ahogy én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást.

35 Arról ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretet lesz bennetek egymás iránt."

36 „Uram, hová mégy?" – kérdezte tőle Simon Péter. Jézus ezt felelte: „Ahová megyek, oda most nem követhetsz, de utólag követni fogsz."

37 „Uram – mondta neki Péter –, miért nem követhetlek most? A lelkemet adom oda érted."

38 „A lelkedet adod oda értem? – felelte neki Jézus –, bizony azt mondom neked, hogy nem szól addig a kakas, míg háromszor meg nem tagadsz engem."

14. RÉSZ

1 „Ne rendüljön meg a szívetek! Higgyetek Istenben, én bennem is higgyetek!

2 Atyám házában sok lakás van. Ha nem úgy volna, megmondtam volna nektek. Mert azért megyek el, hogy helyet készítsek nektek.

3 És ha elmegyek, és helyet készítek nektek, ismét megjövök, és magamhoz veszlek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek.

4 Az utat tudjátok oda, ahová megyek."

5 „Uram – szólt hozzá Tamás –, nem tudjuk hova mégy, hogy tudhatnánk az utat?"

6 Jézus ezt felelte: „Én vagyok az út, az igazság és az élet, senki sem mehet az Atyához, csak rajtam keresztül.

7 Ha engem megismertetek volna, Atyámat is ismernétek. Mostantól fogva ismeritek és látjátok őt."

8 „Uram – mondta neki Fülöp –, mutasd meg nekünk az Atyát és ez elég nekünk."

9 „Annyi idő óta veletek vagyok – felelte neki Jézus –, és te nem ismersz engem, Fülöp? Aki engem lát, látja az Atyát. Hogy mondhatod: Mutasd meg nekünk az Atyát?

10 Nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok s az Atya énbennem? A beszédeket, melyeket nektek szólok, nem magamtól szólom. Az Atya, ki bennem marad, végzi a maga munkáit.

11 Higgyétek el nekem, hogy én az Atyában vagyok és az Atya énbennem. Ha nem, magukért a tettekért higgyetek.

12 Bizony, bizony azt mondom nektek, az, aki bennem hisz, ugyanazokat a munkákat fogja tenni, melyeket én teszek, sőt azoknál nagyobbakat fog tenni, mert én az Atyához megyek.

13 S amit csak kérni fogtok az én nevemben, megteszem majd, hogy az Atya megdicsőüljön a Fiúban.

14 Ha valamire nevemben kérni fogtok, én megteszem.

15 Ha szerettek engem, parancsolataimat megőrizzétek!

16 S majd kérni fogom az Atyát és ő más Bátorítót fog adni nektek, hogy az örökké veletek legyen:

17 Az igazság Szellemét, akit a világ nem képes befogadni, mert nem látja, s nem is ismeri őt, ti ellenben ismeritek őt, mert nálatok marad és bennetek lesz.

18 Nem hagylak titeket árvákul, eljövök hozzátok.

19 Még egy kevés idő és a világ nem lát többé engem: Ti ellenben láttok, mert én élek s ti is élni fogtok.

20 Azon a napon fel fogjátok ismerni, hogy én Atyámban vagyok, ti énbennem vagytok, én is tibennetek.

21 Az szeret engem, aki magánál tartja parancsolataimat és megőrzi őket. Azt pedig, aki engem szeret, szeretni fogja Atyám. Én is szeretni fogom azt, és láthatóvá teszem magam majd neki."

22 „Uram – szólt hozzá Júdás, nem a karióti –, mi történt, hogy nekünk készülsz láthatóan megjelenni és nem a világnak?"

23 Jézus ezt felelte neki: „Ha valaki szeret engem, és igémet megőrzi, Atyám is szeretni fogja azt, azután majd elmegyünk hozzá, és lakást készítünk nála.

24 Aki engem nem szeret, igéimet sem őrzi meg. Az az ige pedig, melyet hallotok, nem az enyém, hanem azé, aki elküldött engem, Atyámé.

25 Ezeket beszéltem nektek, amíg veletek voltam.

26 A Bátorító azonban, a Szent Szellem, akit az Atya nevemben küldeni fog, mindenre meg fog tanítani titeket, s mindenre emlékeztetni fog, amit mondottam nektek.

27 Békességet hagyok nektek, az én békességemet adom nektek, nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjék a szívetek, és el ne csüggedjen.

28 Hallottátok, hogy azt mondtam nektek: Elmegyek, de eljövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örülnétek, hogy Atyámhoz megyek, mert az Atya nagyobb nálamnál.

29 Most hát megmondtam nektek, mielőtt megtörtént volna, hogy ha megtörténik, higgyetek.

30 Már nem sokat beszélek veletek, jön ugyanis e világ fejedelme. Bennem azonban semmije sincsen.

31 *De azért van ez*, hogy a világ megtudja, hogy szeretem az Atyát, s hogy amiképpen parancsolta nekem az Atya, akképpen cselekszem. Keljetek fel, menjünk innen!”

15. RÉSZ

1 „Én vagyok az igazi szőlőtőke. Atyám a szőlőműves.

2 Lemetsz rólam minden vesszőt, mely gyümölcsöt nem terem és megtisztít mindent, mely gyümölcsöt terem, hogy több gyümölcsöt teremjen.

3 Ti már tiszták vagytok a miatt a beszéd miatt, melyet szóltam hozzátok.

4 Maradjatok bennem, én is bennetek *maradok.* Miként a vessző nem képes magától gyümölcsöt teremni, csak ha a tőkén marad, úgy ti sem, ha bennem nem maradtok.

5 Én vagyok a szőlőtőke, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, s akiben én is *megmaradok*, sok gyümölcsöt terem, mert nálam nélkül semmit nem tehettek.

6 Ha valaki nem marad bennem, azt kivetik, mint a szőlővesszőt, ott elszárad, azután összeszedik, tűzre vetik és elégetik.

7 Ha megmaradtok bennem és beszédeim bennetek *maradnak*, kérjetek, amit csak akartok és meglesz nektek.

8 Azzal dicsőül meg Atyám, ha sok gyümölcsöt teremtek, és tanítványaimmá lesztek.

9 Amiként engem szeretett Atyám, én is úgy megszerettelek titeket, maradjatok meg szeretetemben.

10 Ha parancsolataimat megőrzitek majd, megmaradtok szeretetemben, miként én is, ki Atyám parancsolatait megőriztem, meg fogok maradni az ő szeretetében.

11 Ezeket beszéltem el nektek, hogy az én örömöm bennetek legyen, *s így* örömötök teljessé legyen.

12 Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, amiképpen én szerettelek titeket.

13 Annál nagyobb szeretet senkiben sem lehet, hogy ha valaki lelkét adja oda barátaiért.

14 Ti barátaim vagytok, ha megteszitek, amit parancsolok nektek.

15 Többé nem mondalak titeket rabszolgáknak, mert a rabszolga nem tudja, mit cselekszik ura, hanem barátaimnak mondalak titeket, mert mindent tudtotokra adtam, amit Atyámnál hallottam.

16 Nem ti választottatok ki engem, hanem én válogattalak ki, és arra rendeltelek titeket, hogy elmenjetek, és gyümölcsöt teremjetek, a gyümölcsötök pedig megmaradjon, hogy bármire is kéritek az Atyát az én nevemben, megadja nektek.

17 Ezeket parancsolom nektek, hogy szeressétek egymást.

18 Ha a világ gyűlöl titeket, tudjátok meg, hogy engem előbb gyűlölt, mint titeket.

19 Ha a világból valók volnátok, a világ kedvelné a sajátját, de mert nem vagytok a világból valók, hanem én válogattalak ki titeket a világból, azért gyűlöl titeket a világ.

20 Emlékezzetek meg arról a szóról, melyet mondottam nektek: A rabszolga nem nagyobb uránál. Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak. Ha az én szómat megőrizték, a tieteket is meg fogják őrizni.

21 Ámde mindezt az én nevemért fogják veletek tenni, mert nem ismerik azt, aki elküldött engem.

22 Ha nem jöttem volna, és nem szóltam volna nekik, nem volna vétkük, így azonban nincs mentségük a vétkükre.

23 Aki engem gyűlöl, Atyámat is gyűlöli.

24 Ha nem tettem volna közöttük azokat a tetteket, melyeket senki más nem tett, nem volna vétkük. Így azonban láttak is, meg gyűlöltek: Engem is, Atyámat is.

25 *De azért lett ez így*, hogy beteljesedjék a törvényükben megírt ige: Ok nélkül gyűlöltek engem.

26 Ha eljő a Bátorító, akit Atyám mellől én fogok küldeni, az igazság Szelleme, aki Atyám mellől jő elő, ő fog tanúskodni mellettem.

27 De ti is tanúskodni fogtok, mert kezdettől fogva velem vagytok.

16. RÉSZ

1 Ezeket azért beszéltem nektek, hogy tőrbe ne essetek.

2 Ki fognak vetni titeket a zsinagógából. De jön egy óra, mikor bárki, aki titeket megöl, azt fogja gondolni, hogy az Istennek tesz szolgálatot vele.

3 Azért fognak így cselekedni, mert nem ismerték fel az Atyát, sem engem.

4 Mégis elmondtam e dolgokat nektek, hogy ha majd eljön az órájuk, visszaemlékezzetek, hogy megmondtam nektek. Ezeket eleitől fogva azért nem mondtam nektek, mert veletek voltam.

5 Most azonban ahhoz megyek el, aki elküldött engem. Ám közületek senki sem kérdez engem: Hová mégy?

6 Mégis, mikor ezeket mondottam nektek, a bánat töltötte meg szíveteket.

7 De én megmondtam nektek az igazat: Hasznotokra van, hogy én elmenjek. Mert ha nem megyek el, a Bátorító nem jön el hozzátok, ha ellenben elmegyek, elküldöm őt hozzátok.

8 Ha ő eljön, meggyőzi a világot vétek, igazságos *döntés* és ítélet dolgában.

9 Vétek dolgában, hogy nem hisznek bennem.

10 Igazságos *döntés* dolgában, hogy az Atyához megyek, és többé nem láttok engem.

11 Ítélet dolgában, hogy a világ fejedelme ítélet alatt van.

12 Még sok mondanivalóm van hozzátok, de most nem vagytok képesek elhordozni még.

13 Ha azonban eljön ő, az igazság Szelleme, útmutatótok lesz a teljes igazságban. Mert nem magától fog beszélni, csak amit hall, azt mondja el, s a jövendőt tudatja veletek.

14 Engem fog dicsőíteni, mert az enyémből fog meríteni *s azt* mondja el nektek.

15 Mindaz, amije Atyámnak van, az enyém, ezért mondtam nektek, hogy az enyémből meríti, s azt tudatja veletek.

16 Még egy kevés *idő* s többé nem láttok engem, megint egy kis idő, s megláttok majd engem."

17 Tanítványai közül *egyesek* így szóltak egymáshoz: „Mi az, amit mond nekünk: Egy kis *idő* s nem láttok engem, megint egy kis *idő* s megláttok majd engem? Meg hogy: Az atyához megyek.

18 Micsoda az a kis *idő*, amiről beszél? – szóltak – nem tudjuk, mit beszél."

19 Jézus észrevette, hogy meg akarják őt kérdezni, megszólította hát őket: „Afelől vitatkoztok egymással, hogy azt mondtam: Egy kevés *idő* és nem láttok engem, megint egy kevés *idő* és megláttok majd engem?

20 Bizony, bizony azt mondom nektek, hogy ti sírni és jajveszékelni fogtok, a világ pedig örülni fog, ti bánkódni fogtok, de bánkódástok örömre fordul.

21 Ha az asszony szül, bánata van, mert eljött az órája, de ha megszüli gyermekét, többé nem emlékezik szorongására a miatt az öröm miatt, hogy ember született a világra.

22 Nektek ugyan most bánatotok van, de majd újra meglátlak titeket és *akkor* szívetek örülni fog, s örömötöket senki sem fogja elvenni tőletek.

23 Azon a napon engem többé nem kérdeztek meg semmi felől. Bizony, bizony azt mondom nektek: Bármire kéritek is *akkor* az Atyát az én nevemben, megadja nektek.

24 Mostanáig semmit sem kértetek az én nevemben: Kérjetek és kapni fogtok, hogy örömötök teljes legyen.

25 Ezeket példaszóval beszéltem nektek: De jön egy óra, mikor többé nem szólok nektek példaszóval, hanem teljes nyíltsággal adok nektek tudósítást az Atya felől.

26 Azon a napon az én nevemben kérni fogtok s nem mondom nektek, hogy az Atyát én fogom kérni értetek,

27 mert hisz az Atya maga is kedvel titeket, mert én kedvessé lettem nektek, ti meg annak hívőivé, hogy én Isten mellől jöttem el.

28 Eljöttem az Atyától, lejöttem a világba, ismét elhagyom a világot, és az Atyához megyek."

29 „Most nyíltan beszélsz – szóltak tanítványai –, és nem mondasz semmit példaszóval.

30 Most tudjuk, hogy mindent tudsz és nincs szükséged arra, hogy valaki megkérdezzen, emiatt hisszük, hogy Isten mellől jöttél el."

31 „Most hiszitek? – mondta nekik Jézus.

32 Lám, eljön egy óra és már el is jött, hogy szétszóródtok, ki-ki a magáéba és engem egyedül hagytok. De nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van.

33 Ezeket azért beszéltem el nektek, hogy bennem békességetek legyen. A világban szorongatástok lesz, de bízzatok: A világ legyőzve *áll* alattam."

17. RÉSZ

1 Ezeket beszélte Jézus. Azután felemelte szemét az égre és így szólt: „Atyám! Eljött az óra. Dicsőítsd meg Fiadat, hogy Fiad megdicsőíthessen téged.

2 *Cselekedjél* annak megfelelően, hogy fennhatóságot adtál neki minden húson, hogy mindazoknak, akiket neki adtál, örök életet adhasson.

3 Az az örök élet, *hogy* téged, az egyetlen igaz Istent ismerjenek és azt, akit elküldtél, a Krisztus Jézust.

4 Én megdicsőítettelek téged a földön, miután elvégeztem a munkát, melyet te adtál nekem, hogy megtegyem.

5 Most pedig dicsőíts meg engem Atyám, azzal a dicsőséggel, mely nálad az enyém volt, még mielőtt a világ lett volna.

6 Kinyilatkoztattam nevedet azoknak az embereknek, akiket a világból nekem adtál. Tieid voltak és te nekem adtad őket, ők meg a te igédet megőrizték.

7 Most vált ismertté számukra, hogy minden, amit nekem adtál tőled való,

8 mert azokat a szavakat, melyeket nekem adtál, nekik adtam, ők elfogadták, és valósággal felismerték, hogy tőled jöttem el, elhitték, hogy te küldtél el engem.

9 Őértük kérlek téged, nem a világért kérlek, hanem azokért, akiket nekem adtál, mert tieid.

10 Minden, ami enyém a tiéd és a tiéd az enyém, én meg bennük jutottam dicsőségre.

11 Én ezentúl nem vagyok a világon, de ők a világban vannak, én hozzád megyek, Szent Atyám, őrizd meg őket neveddel, melyet nekem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi.

12 Mikor velük voltam, én megőriztem őket a te neveddel, melyet nekem adtál, vigyáztam és senki sem veszett el közülük, csak a veszedelemnek fia, hogy az írás beteljesedjék.

13 Most pedig hozzád megyek és ezeket azért beszélem a világon, hogy az én örömömet a maga teljességében birtokolhassák.

14 Igédet nekik adtam. A világ gyűlölte őket, mert nem a világból valók, mint ahogy én sem vagyok a világból való.

15 Nem arra kérlek, hogy kivedd őket a világból, hanem, hogy őrizd meg őket a rossztól.

16 Nem a világból valók, mint ahogy én sem vagyok a világból való.

17 Szenteld meg őket az igazságban! A te igéd igazság.

18 Amint te elküldtél engem a világba, én is úgy küldöm el őket a világba.

13 Értük szentelem magamat, hogy ők is igazán megszenteltekké legyenek.

20 Nem egyedül ezekért kérlek, hanem azokért is, akik az ő beszédükért fognak bennem hinni.

21 Hogy mindannyian egyek legyenek, hogy amiként te, Atyám bennem vagy és én tebenned *vagyok*, ők is bennünk legyenek, hogy a világ elhiggye, hogy te küldtél engem.

22 Én azt a dicsőséget, melyet nekem adtál, nekik adtam, hogy egyek legyenek, mint mi egyek vagyunk:

23 én bennük és te énbennem, hogy az egységük befejezett legyen, hogy a világ felismerje, hogy te küldtél engem, s hogy úgy szeretted őket, mint ahogy engem szerettél.

24 Atyám, akarom, hogy azok, akiket nekem adtál, velem együtt ott legyenek, ahol én vagyok, hogy szemléljék dicsőségemet, melyet nekem adtál, hisz a világ alapítása előtt szerettél engem.

25 Igazságos Atyám, a világ nem ismert meg téged, de én megismertelek, és ezek felismerték, hogy te küldtél engem.

26 Megismertettem velük a te nevedet, és *ezután* is megismertetem, hogy a szeretet, mellyel engem szerettél, bennük legyen, én is bennük *legyek.*"

18. RÉSZ

1 Miután Jézus ezeket mondotta, tanítványaival együtt egy, a Kidrón patakán *túleső helyre* ment, hol egy kert volt. Abba bementek ő és tanítványai.

2 Azt a helyet ismerte Júdás is, aki őt elárulta, mert Jézus sokszor gyűlt ott össze tanítványaival.

3 Júdás magával vivén a kohorszot (egy csapat katonát), továbbá a főpapoktól és a farizeusoktól *kiküldött* szolgákat, fáklyákkal, lámpákkal és fegyverekkel *Jézushoz* ment.

4 Jézus, aki tudta mindazt, ami rá következik, előjött és megkérdezte őket: „Kit kerestek?”

5 „A názáreti Jézust” – felelték azok -, mire azt mondta nekik: „Én vagyok.” Velük együtt ott állt Júdás is, aki őt elárulta.

6 Amikor azt mondta nekik: „Én vagyok,” azok hátra hőköltek és földre estek.

7 Újra megkérdezte hát őket: „Kit kerestek?” „A názáreti Jézust” – felelték azok.

8 „Megmondtam már, hogy én vagyok – válaszolta Jézus –, ha engem kerestek, ezeket hagyjátok elmenni.”

9 *Azért mondta ezt,* hogy beteljesedjék az ige, amit mondott: „Azok közül, akiket nekem adtál, senkit el nem veszítettem.”

10 Simon Péter, akinél kard volt, kivonta azt és megvágta a főpap rabszolgáját, lemetszette annak jobb fülét. A rabszolga neve Málkus volt.

11 „Dugd kardodat hüvelyébe – szólt Jézus Péterre. – Hát én nem innám ki a poharat, melyet az Atya adott nekem?”

12 A kohorsz, az ezredes és a zsidók szolgái ekkor elfogták és megkötözték Jézust.

13 Először Annáshoz vezették. Ő volt Kajafás ipa, aki abban az esztendőben főpap volt.

14 Kajafás volt az, aki a tanácsban azt mondta a zsidóknak, hogy „hasznosabb, ha egy ember vész el a népért.”

15 Simon Péter és egy másik tanítvány követték Jézust. Az a tanítvány ismerős volt a főpapnál és Jézussal együtt bement a főpap udvarába.

16 Míg Péter kinn állt a kapunál. Akkor a másik tanítvány, aki a főpapnál ismerős volt, kiment és szólt a kapunálló *leánynak,* azután bevitte Pétert.

17 A kapunál álló fiatal rabszolgáló megszólította Pétert: „Nem vagy te is annak az embernek tanítványai közül való?” „Nem vagyok” – felelte ő.

18 Ott álldogáltak a rabszolgák és bérszolgák is, széntüzet csináltak, mert hideg volt és melegedtek. Köztük állt Péter is és melegedett.

19 A főpap tanítványai, és tanítása felől kérdezte Jézust.

20 Jézus így felelt neki: „Én nyíltan beszéltem a világnak. Mindenkor a zsinagógában és szent helyen tanítottam, hol a zsidók mindannyian összejönnek, rejtőzve semmit sem beszéltem.

21 Miért kérdezel engem? Kérdezd meg hallgatóimat, mit beszéltem nekik. Azok, látod, tudják, hogy miket mondottam.”

22 Mikor ezeket mondotta, a szolgák közül egy, aki mellette állt, arcul ütötte Jézust, és ezt mondotta: „Így felelsz a főpapnak?”

23 Jézus így válaszolt: „Ha gonoszul szóltam, bizonyítsd *rám* a gonoszt, ha pedig megfelelően, miért versz?”

24 Annás ekkor megkötözve elküldte őt Kajafás főpaphoz.

25 Simon Péter pedig ott állt és melegedett. Kérdezték tőle: „Úgy-e, hogy te is a tanítványai közül való vagy?” Ő eltagadta: „Nem vagyok” – mondta.

26 A főpap rabszolgái közül egy, aki rokona volt annak, akinek fülét Péter levágta, így szólt: „Nem láttalak én téged vele együtt a kertben?”

27 Péter ismét eltagadta és akkor tüstént megszólalt a kakas.

28 Jézust Kajafástól a pretóriumba (laktanyába) vezették. Ők maguk nem mentek be a pretóriumba, hogy ne fertőződjenek, hanem megehessék a pászkát.

29 Pilátus ment ki hát hozzájuk és megkérdezte: „Micsoda vádat emeltek ez ember ellen?”

30 Azok ezt felelték: „Ha nem volna gonosztevő, nem adtuk volna át.”

31 Pilátus erre ezt mondta nekik: „Vegyétek ti át és ítéljétek el törvényetek szerint.” – „Nekünk nincs megengedve, hogy bárkit is megöljünk” – válaszolták a zsidók neki,

32 hogy beteljesedjék Jézus jelképes szava, melylyel azt példázta, hogy milyen halállal kell meghalnia.

33 Pilátus hát újra bement a pretóriumba, hivatta Jézust és megkérdezte: „Te a zsidók királya vagy?”

34 Jézus így felelt: „Magadtól kérded ezt, vagy mások mondották neked rólam?”

35 „Zsidó vagyok én? – válaszolta Pilátus. A te nemzeted és a főpapok adtak téged át nekem. Mit tettél?”

36 Jézus ezt felelte: „Az én királyságom nem ebből a világból való. Ha ebből a világból való volna a királyságom, szolgáim küzdenének, hogy ne adassam át a zsidóknak. Így hát királyságom nem innen való.”

37 „Tehát király vagy?” – kérdezte tőle Pilátus.” Te mondod, hogy király vagyok – felelte Jézus. Én azért születtem és azért jöttem a világra, hogy tanúskodjam az igazság mellett. Mindenki hallgat a szómra, aki az igazságból való.”

38 „Mi az igazság?” – szólt Pilátus. E szó után újra kiment a zsidókhoz és így szólt hozzájuk: „Én semmi okot nem találok benne a vádolásra.

39 Van nálatok egy szokás, hogy pászka alkalmával elbocsássak egy *foglyot.* Akarjátok, hogy elbocsássam a Zsidók Királyát?”

40 Azok újra kiáltozták: „Ne őt, hanem Barabbást!” Barabbás pedig haramia volt.

19. RÉSZ

1 Akkor Pilátus elvitette és megostoroztatta Jézust.

2 A katonák tövisből koszorút fontak és fejére tették. Bíborköpenybe burkolták,

3 hozzáléptek és így szóltak: „Örvendj Zsidók Királya!” Majd arcára verdestek.

4 Azután újra kiment Pilátus és így szólt hozzájuk: „Nézzétek, kihozom őt, hogy lássátok: A vádra semmi okot nem találok benne,”

5 Jézus kiment hát a töviskoszorút és bíborköpenyt viselve.” Nézzétek az embert” – szólt nekik Pilátus.

6 Mikor a főpapok és a szolgák őt meglátták, ezt kiáltozták: „Feszítsd meg! Feszítsd meg!” – „Vegyétek őt ti és feszítsétek meg – mondta nekik Pilátus. Én a vádra semmi okot nem találok benne.”

7 A zsidók ezt felelték neki: „Nekünk törvényünk van s a törvény szerint meg kell halnia, mert Isten Fiának mondotta magát.”

8 Mikor Pilátus ezt a szót hallotta, még jobban megrémült.

9 Újra bement a pretóriumba és megkérdezte Jézust: „Honnan való vagy?” De Jézus nem adott neki választ.

10 Azt kérdezte tőle Pilátus: „Nekem nem felelsz? Nem tudod, hogy hatalmam van arra, hogy elbocsássalak s hatalmam van arra, hogy megfeszítesselek?”

11 „Nem volna semmi hatalmad ellenem – felelte neki Jézus –, ha felülről nem adták volna neked. Ezért nagyobb annak a vétke, aki átadott engem neked.”

12 Ettől fogva Pilátus azon volt, hogy elbocsássa őt, de a zsidók azt kiáltozták: „Ha elbocsátod őt, nem vagy a császár barátja. Ellentmond a császárnak mindenki, aki magát királlyá teszi.”

13 Pilátus, ahogy meghallotta ezeket a szavakat, kivezettette Jézust és leült az ítélőszékre, a Mozaik-kövezetnek, héberül Gabbathának nevezett helyen.

14 A pászka előkészülete volt, körülbelül a hatodik óra. Azt mondta a zsidóknak: „Nézzétek! Itt a királyotok!”

15 Azok kiáltoztak: „Vidd el! Vidd el! Feszíttesd meg!” – „A ti királyotokat feszíttessem meg?” – kérdezte tőlük Pilátus. A főpapok felelték: „Nincs királyunk, hanem csak császárunk.”

16 Akkor odaadta őt nekik, hogy megfeszítsék. Átvették tehát Jézust.

17 Keresztjét hordozva kiment arra a *helyre*, melyet Koponyák helyének, héberül Golgotának neveznek.

18 Ott megfeszítették. Vele együtt innen is, onnan is, két másikat is *megfeszítettek*, középütt Jézust.

19 Pilátus feliratot is írt és azt a keresztre helyezték: – „Názáreti Jézus, a Zsidók Királya” –, volt a felirat.

20 Ezt a feliratot sok zsidó olvasta, mert az a hely, ahol Jézust megfeszítették, közel volt a városhoz. Héberül, római *nyelven* és hellénül volt írva.

21 A zsidók főpapjai azt mondták Pilátusnak: „Ne írd azt, hogy a zsidók királya, hanem, hogy ő mondotta, hogy a zsidók királya vagyok.”

22 De Pilátus ezt felelte: „Amit megírtam, megírtam.”

23 Mikor a katonák Jézust megfeszítették, fogták ruháit és négy részre osztották, mindenik katonának egy rész jutott. A köntös felől, mely varrásnélküli volt, a felső résztől kezdve az egész *egyből* volt szőve,

24 – megbeszélést folytattak egymással: „Ne hasítsuk el, hanem vessünk sorsot, kié legyen, hogy ez az írás beteljesedjék: Ruhámat széjjelosztották, köntösömre sorsot vetettek.” Ezt tették a katonák.

25 Ott álltak a keresztnél Jézus anyja, anyjának testvére, Mária a Klopászé és magdalai Mária.

26 Jézus látta, hogy mellette áll anyja és az a tanítvány, akit szeretett és megszólította anyját: „Nézd, ő lesz a fiad!”

27 Azután így szólt a tanítványhoz: „Nézd, ő lesz az anyád!” Attól az órától fogva a tanítvány magához vette őt.

28 Ezután Jézus, minthogy látta, hogy már minden elvégeztetett arra, hogy az írás beteljesedjék, így szólt: „Szomjazom.”

29 Volt ott egy ecettel telt edény, egy ecettel telt szivacsot izsópra helyezve a szájához vittek:

30 Mikor Jézus elfogadta az ecetet, így szólt: „Elvégeztetett!” Azután lehajtotta fejét, és szellemét átadta *Atyjának.*

31 Előkészület ideje *volt*, s mert *a következő nap a* szombat nagy napja volt, a zsidók megkérték Pilátust, hogy töresse össze *a megfeszítettek* lábszárát s vétesse le őket, hogy szombaton a testek a keresztfán ne maradjanak.

32 Elmentek tehát a katonák s az elsőnek és a másiknak, akit vele együtt megfeszítettek, összetörték a lába szárát.

33 Mikor azonban Jézushoz érkeztek és látták, hogy már halott, nem törték össze a lábát,

34 hanem az egyik katona dárdáját az oldalába döfte. A sebből tüstént vér és víz folyt ki.

35 Az, aki látta, bizonyságot tett róla s az ő tanúságtétele igaz. Ő tudja, hogy igazat mond és *azért mondja*, hogy ti is higgyetek.

36 Mert azért történtek meg ezek, hogy beteljesedjék ez az írás: „Csontjait nem fogják összezúzni.”

37 Megint egy másik írás ezt mondja: „Meg fogják látni azt, kit általszegeztek.”

38 Ezek után Arimátiából való József, aki a zsidóktól való félelem miatt Jézusnak csak titkon volt tanítványa, arra kérte Pilátust, hogy Jézus testét elvihesse. Pilátus megengedte. Erre elment és levette a testét.

39 Odament Nikodémus is, aki első esetben éjjel ment hozzá és körülbelül száz fontnyi mirha és áloé-keveréket hozott.

40 Fogták azután Jézus testét és az illatszereket mellé téve körülkötötték vászonszalagokkal, ahogy a zsidóknál a temetkezés szokásban volt.

41 Volt azon a helyen, ahol megfeszítették, egy kert, a kertben egy új sír, melybe még senkit sem helyeztek el,

42 mivel ez a sír közel volt, a zsidók előkészülete miatt odahelyezték Jézust.

20. RÉSZ

1 A hét első napján, kora reggel, még szürkületkor kiment a sírhoz magdalai Mária s látta, hogy a sírról el van emelve a kő, elvették a követ.

2 Erre elfutott Simon Péterhez és ahhoz a másik tanítványhoz ment, akit Jézus kedvelt. – „Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk hová tették!” – szólott hozzájuk.

3 Mire Péter s az a másik tanítvány elindult és a sírhoz ment.

4 Szaladva ment együtt a kettő, de az a másik tanítvány gyorsabban szaladva megelőzte Pétert és elsőnek ért a sírhoz.

5 Betekintett és vásznakat látott, melyek ott hevertek, be azonban még nem ment.

6 Őt követve megérkezett Simon Péter is és bement a sírba. Látta az ott heverő vásznakat,

7 meg a keszkenőt, mely a fején volt, de az nem volt együtt a vásznakkal, hanem külön feküdt egy helyen összehajtogatva.

8 Akkor bement a másik tanítvány is, aki előbb ért a sírhoz, s ő látott és hitt.

9 Tudniillik még nem értették az írást, hogy a halottak közül fel kell támadnia.

10 A tanítványok erre újra hazamentek.

11 Mária sírva állott kinn a sírnál. Míg sírdogált, betekintett a sírba

12 és két angyalt látott, amint fehér öltözetben ott ültek, egyik a fejnél, másik a lábnál, ahol Jézus teste feküdt.

13 „Asszony, miért sírsz?” kérdezték *az angyalok* tőle. – „Mert elvitték az én Uramat, és nem tudom hová tették” – felelte nekik.

14 Mikor ezt mondta, hátrafordult és észrevette, hogy ott áll Jézus, de nem ismerte fel, hogy Jézus az.

15 „Asszony, miért sírsz? Kit keresel?” – kérdezte Jézus tőle. Mária azt gondolta, hogy a kertész az, azért megkérdezte tőle: „Uram, ha te vitted el őt, mondd meg nekem hová tetted, és majd én elviszem.”

16 „Mária!” – szólította meg Jézus, az megfordult és héberül ezt mondta neki: „Rabbuni!”, ami azt jelenti: „Tanító.”

17 „Ne nyúlj hozzám! – szólt hozzá Jézus –, hisz még nem mentem fel az Atyához. Menj el azonban testvéreimhez és mondd meg nekik: Felme-

gyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, az én Istenemhez és a ti Istenetekhez."

18 Erre magdalai Mária elment és így adott hírt a tanítványoknak: „Láttam az Urat, és ezeket mondta nekem."

19 Azon a napon, a hét első napján, mikor már késő lett és mikor az ajtók ott, ahol a tanítványok voltak, a zsidóktól való félelem miatt zárva voltak, megjött Jézus és a középen megállott." Békesség nektek!" – mondta nekik,

20 és ezt mondván megmutatta nekik kezét és az oldalát. A tanítványok megörültek, hogy meglátták az Urat.

21 Majd újra szólt hozzájuk: „Békesség nektek! Amint engem küldött el az Atya, úgy küldelek el én is titeket.

22 Miután ezt mondotta, rájuk lehelt és így szólt hozzájuk: „Vegyetek Szent Szellemet!

23 Akiknek vétkeit megbocsátjátok, azoknak megbocsátják azokat, akikéit megtartjátok, azoknak megtartják."

24 A tizenkettő közül az egyik, Tamás, akit Ikernek mondanak, nem volt velük, mikor Jézus eljött,

25 de a többi tanítvány elmondta neki: „Láttuk az Urat!" *Tamás* azonban így szólt hozzájuk: „Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, s nem dugom ujjamat a szegek helyére, ha nem teszem kezemet az oldalába, én nem hiszek."

26 Nyolcadik napon újra benn voltak a tanítványok. Tamás is velük. Bár az ajtók zárva voltak, odajött Jézus, megállt a középen és így szólt: „Békesség nektek!"

27 Azután Tamáshoz szólt: „Hozd ide az ujjadat és nézd meg a kezemet, hozd ide a kezedet és tedd az oldalamra és ne légy hitetlen, hanem hívő."

28 „Én Uram és én Istenem!" – szólt hozzá Tamás.

29 Mire Jézus ezt mondta: „Mert látsz, hiszel? Boldogok, akik nem láttak és mégis hittek."

30 Ugyan számos és másféle jeleket is tett Jézus a tanítványok előtt, melyeket ebben a könyvben nem írtam meg.

31 Ezeket azért írtam meg, hogy higgyétek, hogy Jézus a Krisztus, az Isten Fia és hogy ezt hívén életetek legyen az ő neve által.

21. RÉSZ

1 Ezek után a Tibériás tavánál Jézus újra láthatóan megjelent a tanítványoknak. A dolog így történt:

2 Simon Péter, Tamás, akit Ikernek mondanak, Natánáél a galileai Kánából, a Zebedeus két fia és két más tanítvány együtt voltak.

3 Simon Péter így szólt hozzájuk: „Elmegyek halászni." – „Mi is megyünk veled" – mondták neki. Elmentek, hajóba szálltak, de azon az éjszakán semmit sem fogtak.

4 Már kora reggel volt, mikor Jézus kiállt a partra, de a tanítványok nem tudták, hogy Jézus az.

5 „Fiacskáim – szólította meg őket Jézus –, nincs valami ennivalótok?" „Nincs" – felelték.

6 „Vessétek ki a hálót a hajó jobb oldalán és találni fogtok" – - mondta nekik. Kivetették *a hálót*, de a halak sokasága miatt azt többé bevonni nem volt erejük.

7 Ekkor az a tanítvány, akit Jézus szeretett, odaszólt Péternek: „Az Úr az!" Simon Péter, mikor meghallotta, hogy az Úr az, felkötötte felső ruháját, mert meztelen volt és a tóba vetette magát.

8 A többi tanítvány a csónakkal közeledett, mert nem voltak messze a szárazföldtől, csak mintegy kétszáz ölnyire s magukkal vonszolták a hálót a halakkal.

9 Mikor kijutottak a földre, széntüzet láttak és rajta halat meg kenyeret.

10 „Hozzatok a halakból, melyeket most fogtatok!" – mondta nekik Jézus.

11 Simon Péter is feljött s kivonta a szárazföldre a százötvenhárom nagy hallal telt hálót. S noha ennyi volt, nem szakadt el a háló.

12 „Jertek reggelizzetek meg" – mondta nekik Jézus. A tanítványok közül senki sem merte őt kikérdezni: „Ki vagy?" Tudták, hogy az Úr az.

13 Jött Jézus, fogta a kenyeret és adott nekik, a halakból is hasonlóképpen adott.

14 Ezzel már harmadszor tette magát Jézus a tanítványoknak láthatóvá azután, hogy a halottak közül feltámadt.

15 Mikor megreggeliztek, Jézus megszólította Simon Pétert: „Simon, János *fia*, jobban szeretsz engem náluknál?" „Úgy van, Uram – felelte –, te tudod, milyen kedves vagy nekem." „Legeltesd bárányaimat!" – mondta neki.

16 Másodszor is újra megkérdezte: „Simon, János *fia*, szeretsz engem?” „Úgy van, Uram! Te tudod, hogy kedves vagy nekem!” Mondta neki: „Terelgesd a juhaimat!”

17 Harmadszor is szólt hozzá: „Simon, János fia, kedves vagyok neked?” Megszomorodott Péter, hogy harmadszor kérdezte tőle: „Kedves vagyok neked?” – és azt felelte neki: „Uram, te mindent tudsz. Te tudod, hogy kedves vagy nekem.” Jézus ezt felelte neki: „Legeltesd a juhaimat!

18 Bizony, bizony azt mondom neked: mikor fiatalabb voltál, te övezted fel magadat és odamentél, ahová akartál. De ha megöregszel, kinyújtod majd kezedet, más övez fel téged, és oda mégy, ahová nem akarsz.”

19 Ezt pedig azért mondta, hogy jelképesen jelezze, micsoda halállal fogja Istent megdicsőíteni. Miután ezt mondta, így szólt hozzá: „Kövess engem!”

20 Péter megfordult és meglátta azt a tanítványt, akit Jézus szeretett, hogy követte *őket*, azt, aki az estebéden az Úr keblére dőlt, s aki azt kérdezte: „Uram, ki az, aki elárul téged?”

21 Mikor Péter meglátta őt, azt kérdezte: „Uram, vele mi lesz?”

22 Jézus ezt felelte neki: „Ha azt akarnám, hogy ő megmaradjon addig, amíg én megjövök, mit tartozik rád? Te engem kövess!”

23 Szétment a beszéd a testvérek közé, hogy az a tanítvány nem hal meg, pedig nem mondta neki Jézus, hogy nem hal meg, hanem: „Ha azt akarom, hogy ő megmaradjon addig, míg megjövök, mit illet téged?”

24 Ez a tanítvány az, aki tanúságot tett e dolgokról és megírta ezeket. És tudjuk, hogy tanúságtétele igaz.

25 Van sok más dolog is, amiket Jézus tett, amiket, ha egyenként megírnánk, úgy gondolom, hogy maga a világ sem tudná mind befogadni a megírt könyveket.

APOSTOLOK CSELEKEDETEI

1. RÉSZ

1 Első elbeszélésemet mind a felől írtam, óh Teofilosz, amit Jézus kezdetben tett és tanított

2 addig a napig, amelyen *az égbe* felvétetett. Ezt megelőzően a Szent Szellemen át parancsot adott az apostoloknak, akiket magának kiválasztott.

3 Azután hogy szenvedett, sok bizonysággal állott élve az *apostolok* elé, úgyhogy azok negyven napon át láthatták őt, és ezalatt az Isten királyságáról szólt hozzájuk.

4 Mialatt együtt volt velük, megparancsolta nekik, hogy Jeruzsálemből ne távozzanak el, hanem várják meg az Atya ígéretét,” melyet hallottatok tőlem.

5 Mert János vízbe merített, ti ellenben nem sok nap múltán Szent Szellemben fogtok bemerülni.”

6 Akik *a parancsra* egybegyűltek, megkérdezték őt: „Uram, a mai időben állítod-e helyre Izráelnek a királyságot?”

7 *Jézus* ezt felelte nekik: „Az időtartamokat és időpontokat, melyeket az Atya saját hatáskörébe helyezett, nem a ti dolgotok tudni,

8 hanem azáltal, hogy a Szent Szellem rátok száll, hatalmat fogtok kapni s mind Jeruzsálemben, mind Júdeában és Szamáriában el egész a föld széléig tanúim lesztek.”

9 Ahogy ezeket elmondta, szemük láttára felemelkedett, azután felhő vette hátára *s elszakította* szemüktől.

10 De mialatt meredten néztek a mennybe távozó után, fehér ruhában hirtelen két angyal állott eléjük

11 és megszólította őket: „Galileai férfiak, miért álltok *itt s* néztek a mennybe? Az a Jézus, aki tőletek a mennybe felvétetett, ugyanazon a módon jő majd el, ahogy őt a mennybe menni láttátok.”

12 Ekkor az Olajfák-kertjének nevezett hegyről, mely Jeruzsálemtől szombatnapi járóföldre van, visszatértek Jeruzsálembe.

13 Amikor beértek, felmentek abba a felsőházba, amelyben szállva voltak, éspedig Péter, János, Jakab, András, Fülöp, és Tamás, Bertalan és Máté, Jakab, az Alfeus fia és a buzgó Simon, meg Júdás, a Jakab fia.

14 Ezek mindannyian egy indulattal s állandóan imádkoztak az asszonyokkal, továbbá Máriával, Jézus anyjával és Jézus testvéreivel együtt.

15 Azokban a napokban a testvérek közepette, mikor körülbelül százhúsz főnyi tömeg volt együtt, felállott Péter és szólni kezdett:

16 „Férfiak, Testvéreim! Be kellett teljesülnie az írásnak, melyet a Szent Szellem Dávid száján át

előre megmondott Júdásról, ki vezetőjük lett azoknak, akik Jézust elfogták,

17 mert őt közénk számítottuk és sorsjuttatásképpen kapta ezt a szolgálatot, *amelyet mi teljesítünk.*

18 Ez *a Júdás* telket szerzett a hamisság béréből, azután hanyatt-homlok *zuhant* alá, úgyhogy kettéhasadt és minden bele kiomlott.

19 A dolog Jeruzsálem összes lakói előtt ismeretessé vált, úgyhogy azt a telket saját nyelvükön Akeldamák-nak nevezték el, mi azt jelenti: vérmező.

20 Meg van írva ugyanis a Zsoltárok Könyvében: Legyen hajléka pusztává: lakó ne éljen benne! Továbbá: Felügyelői hivatalát *(püspökségét)* más nyerje el.

21 Kell tehát, hogy valaki tanúbizonysága legyen az ő feltámadásának azok közül a férfiak közül, akikkel együtt jártunk az egész idő alatt, ameddig Jézus, az Úr ki-, és bejárt közöttünk,

22 tehát a János bemerítésétől fogva addig a napig, amelyen *Jézus* felvétetett tőlünk."

23 Erre előállítottak két férfit: a Barsabásnak nevezett Józsefet, kinek Jusztusz (igazságos) volt a mellékneve és Mátyást,

24 majd ilyen szavakkal imádkoztak: „Te mindeneknek szívét ismerő Úr, jelöld meg, hogy e kettő közül kit választottál ki,

25 hogy elnyerje ennek a szolgálatnak és apostolságnak helyét, melyről Júdás félretért, hogy a saját helyére jusson."

26 Sorsot vetettek rájuk és a sors Mátyásra esett, kit azután a tizenegy apostollal együvé számítottak.

2. RÉSZ

1 Mikor *a húsvéttól számított ötvenedik nap*, a pünkösd napja betelt s mindannyian ugyanazon *a helyen* egy indulattal együtt voltak,

2 hirtelen zúgás támadt a mennyből, mintha erős sodró szél jönne, és az betöltötte az egész házat, amelyben ültek.

3 Majd tüzes nyelvekhez hasonló *jelenségek* lettek láthatókká rajtuk, melyek szétoszlottak s minden egyesükre ült belőlük.

4 Ezzel mindannyian megteltek Szent Szellemmel és különböző nyelveken kezdtek szólani, amint a Szellem adta nekik, hogy megnyilatkozzanak.

5 Jeruzsálemben akkor az ég alatt *lakó* összes nemzetekből zsidók, lelkiismeretes férfiak tartózkodtak.

6 Mikor az a zúgás felhangzott, *zavart tömegben* ömlött össze a sokaság, mert ki-ki a saját nyelvén hallotta őket beszélni.

7 Magukon kívül voltak, csodálkozva mondták: „Hiszen ezek, kik beszélnek, mind galileabeliek:

8 Hogy lehet hát, hogy mindannyian a saját nyelvünkön halljuk őket szólani, amelyben születtünk?

9 Pártusok, médek, elámiták, Mezopotámia, Júdea, Kappadócia, Pontus és Ázsia,

10 Frigia, Pamfilla, Egyiptom, a líbiai s cirénei vidékek lakói, római jövevények, zsidók is, közeledők is,

11 krétaiak és arabok halljuk, hogy a mi nyelvünkön szólják az Isten felséges tetteit!"

12 Mindannyian magukon kívül voltak hát és kétségek között kérdezte egyik a másikat: „Mi akar ez lenni?"

13 Mások gúnyolódva szóltak: „Édes *bortól* részegedtek meg."

14 Azonban előállott Péter a tizeneggyel együtt és hangját fölemelve a következő nyilatkozatot tette: „Zsidó férfiak s Jeruzsálemben tartózkodó *idegenek*! Legyen mindannyiotoknak tudtára és vegyétek fületekbe szavaimat mindannyian,

15 semmiképpen sem részegek ezek, mint ahogy ti vélitek, hiszen a nappalnak még csak a harmadik órája van,

16 hanem csak az *történt*, amit Jóel prófétán át megmondott már:

17 Úgy lesz az utolsó napokban – szól az Isten –, Szellememből öntök ki minden húsra, fiaitok és leányaitok prófétálni fognak, ifjaitok látomásokat látnak, véneitek álmokat álmodnak,

18 sőt Szellememből rabszolgáimra és rabszolgálóimra is ki fogok önteni, és azokban a napokban prófétálni fognak.

19 Azután csodákat rendelek fenn az égre és jeleket alant a földre: vért, tüzet, gomolygó füstöt,

20 a nap sötétségre fordul át, a hold vérré *válik*, minek előtte az Úrnak nagy és tündöklő napja eljő.

21 Akkor úgy lesz, hogy aki az Úrnak nevét segítségül hívja, meg fog menekülni.

22 Izráeli férfiak! Halljátok meg ezeket a szavakat: A názáreti Jézust, azt a férfit, akit az Isten ti közöttetek hatalmas *erőkkel*, csodákkal és jelekkel igazolt, melyeket őrajta keresztül tett, amint magatok tudjátok,

23 miután Isten elhatározott szándékkal és előzetes tudással nektek őt kiadta, ti törvényszegő kézzel *keresztre* szegeztétek és megöltétek.

24 Isten *azonban* a halál fájdalmait feloldotta és feltámasztotta őt, mert nem volt lehetséges, hogy a halál hatalmában tartsa őt.

25 Dávid ugyanis így szól róla: Mindenkoron *(már eleve)* magam előtt láttam az Urat, mert jobbomon van ő, hogy meg ne inogjak.

26 Ezért vigadott a szívem és ujjongott a nyelvem: még a húsom is azzal a reménységgel lakik *itt*,

27 hogy nem fogod lelkemet a láthatatlan országban hagyni, sem nem adod oda Jámborodat, hogy rothadást lásson.

28 Életre vivő utakat ismertettél meg velem. Orcáddal együtt *lakva* meg fogsz majd tölteni jókedvvel.

29 Férfiak, Testvéreim! Legyen szabad nekem ősatyánk, Dávid felől nyíltan megmondanom nektek, hogy ő életének végére jutott, el is temették, és sírja a mai napig nálunk van.

30 Ám miután ő próféta volt és tudta azt, hogy Isten esküvel esküdött neki arra, hogy ágyékának gyümölcséből *származó utódot* fog ültetni trónjára,

31 előre látva beszélt a Krisztus feltámadásáról, hogy sem a láthatatlan országban nem marad viszsza, sem rothadást nem lát a húsa.

32 Ezt a Jézust feltámasztotta az Isten, aminek mi mindnyájan tanúi vagyunk.

33 Miután tehát Isten jobbjára felemelték őt s az Atyától a Szent Szellem ígéretét kapta, kiöntötte *a Szent Szellemet*, amit ti most láttok is, hallotok is.

34 Mert nem Dávid ment fel a mennyekbe, *hisz ő* maga mondja: Mondá az Úr az én uramnak: Ülj jobbom felől,

35 míg ellenségeidet lábad zsámolyává nem teszem.

36 *Teljes* bizonyossággal tudja meg azért Izráel egész háza, hogy Isten Úrrá s Krisztussá tette őt, azt a Jézust, akit ti megfeszítettetek."

37 Mikor ezt hallották, a szó átszúrta a szívüket s ők így szóltak Péterhez és a többi apostolhoz: „Mit cselekedjünk, testvéreink, férfiak?"

38 „Térjetek más felismerésre! – mondta nekik erre Péter –, és merítkezzetek be mindannyian a Krisztus Jézusnak nevébe vétkeitek bocsánatára, és majd elnyeritek a Szent Szellem ajándékát.

39 Mert nektek szól az ígéret és gyermekeiteknek, valamint mindazoknak, akik messze vannak, akiket az Úr, a mi Istenünk *még* el fog hívni."

40 Sok más szóval tett erős bizonyságot és úgy kérlelte őket: „Mentsétek meg magatokat ettől az elferdült nemzedéktől."

41 Azok már most, akik szavát örömmel fogadták, bemerítkeztek, úgyhogy aznap mintegy háromezer lélek csatlakozott *az eklézsiához.*

42 Ezek kitartóan foglalkoztak az apostolok tudományával, a közösséggel, a kenyér megtörésével és az imádkozásokkal.

43 Minden lélekben félelem támadt. Sok csoda és jel történt az apostolokon át.

44 Mindazok, akik hittek, mindenüket közösen egy helyen tartották,

45 szerzeményeiket és vagyonukat eladták, és mindenkivel megosztották, ahogy kinek-kinek szüksége volt *rá.*

46 Amellett naponként egy indulattal állandóan a szenthelyen tartózkodtak, házanként kenyeret törtek és egyszerű szívvel részesedtek az eledelben,

47 magasztalták Istent és kedvesek voltak az egész népnek. Az Úr pedig azon a helyen naponta csatolt *az eklézsiához* megmenekülőket.

3. RÉSZ

1 Péter és János az imádkozás órájában, kilenckor, felmentek a szenthelyre.

2 Oda szoktak hordani egy férfit, ki anyja méhétől fogva sánta volt. Napról-napra a szenthelynek úgynevezett Ékes Kapujában helyezték el a sántát, hogy a szenthelyre bemenőktől könyöradományt kéregessen.

3 Mikor *a sánta* látta, hogy Péter és János belépni készülnek a szenthelyre, kérte őket, hogy könyöradományt adjanak neki.

4 Péter azonban Jánossal együtt rászegezte szemét és így szólt: „Tekints ránk.”

5 Az feléjük fordult és várta, hogy valamit kapni fog tőlük.

6 Péter azonban ezt mondta: „Ezüstöm és aranyam nincsen, csak amim van, azt adom neked: A Krisztusnak, a Názáreti Jézusnak nevében járj!”

7 Azzal jobb kezénél fogva megragadta és felegyenesítette őt. Azonnal megszilárdult annak talpa és bokája,

8 úgyhogy felugorva talpára állt, járt, bement velük a szenthelyre, járt, ugrándozott és magasztalta az Istent.

9 Mikor látták, hogy jár és magasztalja az Istent,

10 az egész nép ráismert, hogy ő ült könyöradományt *kéregetve* a szenthely Ékes Kapujában, úgyhogy döbbenettel és önkívülettel töltötte meg őket az, ami vele történt.

11 Mialatt *a sánta* Péterhez és Jánoshoz ragaszkodott, s nagy megdöbbenéssel az egész nép körétjük futott a Salamonról elnevezett tornácba,

12 Péter, amint ezt látta, beszédet intézett a néphez: „Izráeli férfiak, miért ejt csodálkozásba ez a dolog titeket? Miért meredtek ránk szemetekkel, mintha saját hatalmunkkal vagy istenfélelmünkkel vittük volna véghez, hogy ez *az ember* járjon?

13 *Csak az történt*, *hogy* Atyáinknak Istene, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak Istene megdicsőítette *ezzel* gyermekét Jézust, kit azonban ti Pilátus színe előtt elárultatok és megtagadtatok. *Pilátus* úgy ítélt, hogy elbocsátja őt,

14 ti azonban a Szentet és Igazságost megtagadtátok, és azt kértétek, hogy a gyilkos férfit adja ki kegyelemből nektek,

15 az élet Elkezdőjét pedig megöltétek, ellenben Isten őt a halottak közül feltámasztotta, minek mi tanúi vagyunk.

16 Az ő nevébe vetett hitnek alapján ezt az *embert*, akit láttok és ismertek, az ő neve tette szilárddá, a hit őrajta keresztül adta neki ezt az épséget mindnyájatok szeme láttára.

17 Most hát, testvéreim tudom, hogy ti is, valamint fejedelmeitek is értelmetlenségből cselekedtetek,

18 ellenben Isten ekképp teljesítette azt, amit az összes próféták száján át eleve megígért, hogy Felkentjének szenvednie kell.

19 Térjetek hát más felismerésre és forduljatok meg, hogy vétkeiteket kitörülhesse,

20 hogy az Úrnak orcájától eljöhessenek a felüdülés időszakai s elküldhesse nektek a Krisztus Jézust, akit eleve *erre* rendelt,

21 kit ugyan a mindenek helyreállításának idejéig, melyről szent prófétáinak száján keresztül öröktől fogva szólott, a mennynek kellett befogadnia.

22 Hiszen már Mózes mondta, hogy az Úr, az Isten, Prófétát fog támasztani testvéreitek közül, olyant, mint engem. Rá fogtok hallgatni mindabban, amit szólni fog hozzátok,

23 de minden lelket, aki nem hallgat arra a prófétára, a nép közül mindenestül ki fognak irtani.

24 Sámueltől fogva az összes próféták, akik csak sorjában egymás után szóltak, előre megígérték ezeket a napokat.

25 Ti vagytok a prófétáknak s ama szövetségnek fiai, amelyet Isten atyáitokra vonatkozólag rendelt el, mikor Ábrahámhoz így szólt: Magoddal fogják egymást áldani a föld összes nemzetségei.

26 Miután *azonban* Isten gyermekét feltámasztotta, először nektek küldötte őt el, hogy amennyiben közületek minden egyes *lélek* elfordul rosszaságaitól, megáldhasson titeket.”

4. RÉSZ

1 Még beszéltek a néphez, amikor odaléptek hozzájuk a papok, a szenthely parancsnoka és a szadduceusok,

2 mert nehezen szívelték el, hogy tanították a népet, és azt hirdették, hogy Jézusban *nyerhető el a* halottak közül való feltámadás.

3 Rájuk vetették hát kezüket, és másnapig őrizetbe helyezték őket. Mert akkor már este volt.

4 Azok közül, akik az igét hallgatták, sokan hittek, úgyhogy a hívő férfiak száma körülbelül ötezerre emelkedett *Jeruzsálemben.*

5 Másnap azután összegyűltek az elöljárók, a vének, és az írástudók Jeruzsálemben,

6 továbbá Annás főpap, Kajafás, János és Alekszánder és mindazok, akik főpapi származásúak voltak.

7 Középre állították, azután kikérdezték őket: „Micsoda hatalommal, micsoda névvel tettétek ezeket?”

8 Akkor Péter megtelt Szent Szellemmel és így beszélt: *„Népünk* elöljárói és ti vének!

9 Ha ma egy erőtelen emberrel tett jócselekedet miatt folyik a vizsgálat ellenünk a felől, hogy ki által menekült az meg,

10 legyen mindnyájatoknak s Izráel egész népének is tudtára, hogy a Krisztus Jézusnak, a Názáretinek neve által, akit ti megfeszítetettek, kit azonban az Isten a halottak közül feltámasztott, ő általa áll ő itt egészségesen előttetek.

11 Ő az a kő, akit ti, az építők megvetettetek, ki *mégis* a szeglet fejévé lett.

12 Nincs senki másban menekülés! Nevet sem adtak mást az ég alá emberek közé, melyben a menekülést keresnünk kell."

13 Ahogy Péternek meg Jánosnak bátor előadását figyelték és meggondolták, hogy tudományban járatlan és beavatatlan emberek, elámultak. Arra is visszaemlékeztek, hogy Jézussal együtt voltak.

14 Miután azt is látták, hogy a meggyógyult ember is ott áll velük együtt, semmi ellenvetésük nem lehetett.

15 Megparancsolták hát, hogy menjenek ki a nagytanács elől, azután számot vetettek egymással:

16 „Mit tegyünk ezekkel az emberekkel? Hiszen *mindenkitől* ismert csodajel történt rajtuk keresztül, mely nyilvánvaló Jeruzsálem összes lakói előtt, és le nem tagadhatjuk!

17 De hogy *a dolog* ne terjedjen a nép közé, megfenyegetjük őket, hogy e névről többé egy embernek se szóljanak."

18 Erre behívták őket és megparancsolták nekik, hogy Jézus nevét többé ne kiáltozzák, se ne tanítsanak róla.

19 Péter és János azonban így nyilatkoztak előttük: „Ítéljétek meg, igazságos dolog-e Isten előtt, hogy rátok inkább hallgassunk, mint Istenre?

20 Nem tehetjük meg, hogy ne szóljuk azt, amit láttunk és hallottunk."

21 Azok erre megfenyegették, de elbocsátották őket, mert a nép miatt nem találtak semmi módot arra, hogy megbüntessék őket, mert mindannyian dicsőítették az Istent azért, ami történt.

22 Az az ember, akivel a gyógyulásnak ez a jele történt, több volt negyven évesnél.

23 Miután elbocsátották őket, övéikhez mentek és hírül adták mindazt, amit a főpapok és vének nekik mondottak.

24 Azok, miután meghallgatták, egy indulattal felemelték szavukat és így szólottak Istenhez: „Parancsolónk, te alkottad a mennyet és a földet, a tengert és mindent, ami bennük van.

25 Te mondottad atyánknak, Dávidnak, a te szolgádnak szájával a Szent Szellemen át: Miért féktelenkednek a nemzetek, és miért van gondjuk a népeknek a hiábavalóságra?

26 Előálltak a föld királyai és egybegyűltek a fejedelmek az Úr ellen és Felkentje ellen.

27 Hát valósággal összegyűltek ebben a városban Heródes és Poncius Pilátus a nemzetekkel és Izráel népeivel szent gyermeked, Jézus ellen, akit te felkentél,

28 hogy megtegyék, aminek megtörténését kezed és szándékod eleve elhatározták.

29 Most hát, Uram, tekints fenyegetéseikre és adj rabszolgáidnak arra *lehetőséget*, hogy teljes szabadsággal szólhassák igédet,

30 mialatt te kezedet kinyújtod, hogy gyógyulások, hogy gyermekednek Jézusnak szent nevén keresztül jelek és csodák történjenek."

31 Miután könyörögtek, megmozdult a hely, ahová összegyűltek, megteltek valamennyien Szent Szellemmel és nagy szabadsággal szólták az Isten beszédét.

32 A sokaságnak, amely hitt, szíve-lelke egy volt. Vagyonából senki semmit sem mondott a magáénak, hanem mindenük közös volt.

33 Az apostolok nagy hatalommal tettek tanúságot az Úrnak, Jézusnak feltámadásáról és mindnyájukon nagy kegyelem nyugodott.

34 Mert szűkölködő egy sem volt közöttük. Akik ugyanis telkeket és házbirtokokat szereztek, eladták birtokaikat, az eladottaknak árát elhozták

35 és az apostolok lábához tették, azután széjjelosztották, ahogy kinek-kinek a szüksége *kívánta.*

36 József, akit az apostolok a Barnabás melléknévvel láttak el, minek jelentése: bátorítás fia, aki ciprusi származású lévita volt,

37 miután volt egy szántóföldje, azt eladta, a pénzt elhozta és az apostolok lábához tette.

5. RÉSZ

1 Valami Anániás nevű ember is a feleségével, Szafírával eladta szerzeményét,

2 az árából felesége tudtával félretett magának valamit, többi részét pedig az apostolok lábához helyezte.

3 Péter megszólította: „– Anániás, miért töltötte meg a sátán szívedet, hogy megcsald a Szent Szellemet és a telek árából félretégy magadnak?

4 Ha megmarad a *telek*, nem neked maradt volna-e meg, s ha eladtad, nem volt-e hatalmadban az ára? Miért határoztad el ezt a dolgot szívedben? Nem embereknek hazudtál, hanem Istennek."

5 Anániás, ahogy e szavakat hallotta, leroskadt és kilehelte lelkét. Mindazokra, akik ezt hallották nagy félelem szállt.

6 Azután felkeltek a fiatalok, felszedték, kivitték és eltemették.

7 Történt, hogy körülbelül három óra elteltével a felesége is bement, de nem tudta, hogy *mi* történt.

8 Péter őt is megszólította: „Mondd meg nekem, hogy ennyiért adtátok-e el a telket?" „– Igen, annyiért" – felelte az.

9 Erre Péter ezt mondta neki: „Mi *az oka*, hogy összebeszéltetek, hogy az Úrnak Szellemét megkísértsétek? Látod, az ajtóban van azoknak lába, kik férjedet eltemették, téged is ki fognak vinni."

10 Erre tüstént *a Péter* lábához esett és kilehelte lelkét. Mikor az ifjak bementek, halva találták, kivitték és eltemették férje mellé.

11 Nagy félelem szállott ezzel az egész eklézsiára s mindazokra, akik hallottak e dolgokról.

12 Különben az apostolok kezei által sok jel és csoda történt a nép között. Mindannyian egy indulattal a Salamon tornácában tartózkodtak.

13 Ám a többiek közül senki sem mert hozzájuk csatlakozni, de a nép magasztalta őket.

14 Mindig többen csatlakoztak hozzájuk olyanok, akik az Úr által hittek: férfiaknak és asszonyoknak nagy sokasága,

15 úgyhogy még a terekre is elvittek erőtleneket s nyugágyakon és hordágyakon ott elhelyezték *őket*, hogy esetleg az arra menő Péternek az árnyéka essék közülük valakire.

16 A Jeruzsálemet körülvevő városokból is tömegestől özönlöttek össze s magukkal hoztak erőtleneket és tisztátalan szellemektől gyötörteket, – ezek is mindnyájan meggyógyultak.

17 Felkelt azonban a főpap mindazokkal együtt, akik vele tartottak, ők lévén a szadduceusok felekezete, s megteltek irigységgel,

18 kezüket rávetették az apostolokra, és a községi börtönbe vetették őket.

19 Ám az Úrnak egy angyala az éj alatt felnyitotta a börtön ajtóit, kivezette őket és így szólt:

20 „Menjetek, álljatok fel a szenthelyen és szóljátok ott a népnek ennek az Életnek összes igéit."

21 Ahogy ezt hallották, szürkület felé bementek a szenthelyre és tanítottak. Közben megjelent a *tanácsházban* a főpap és környezete, összehívták a nagytanácsot, Izráel fiai közül a vének egész tanácsát, majd elküldtek a börtönbe, hogy vezessék elő *az apostolokat.*

22 Mikor azonban a szolgák odaérkeztek, nem találták őket a börtönben, visszaérkeztek hát és hírül vitték:

23 „A börtönt teljes biztonsággal lezárva találtuk, az őrök ott álltak az ajtókban, mikor azonban kinyitottuk, benn senkit sem találtunk."

24 Mikor a szenthely parancsnoka s a főpapok e szavakat hallották, zavarban voltak miattuk, *nem értették*, hogy mit jelent ez a dolog.

25 Megjelent azonban valaki és hírül hozta nekik: „Lám, azok a férfiak, akiket ti börtönbe vetettetek, a szenthelyen állnak és tanítják a népet."

26 Ekkor a parancsnok a szolgákkal együtt odament és elhozta őket, *de* nem erőszakkal, féltek ugyanis a néptől, hogy még megkövezik őket.

27 Elhozták hát, és a nagytanács elé állították az *apostolokat.* A főpap vallatni kezdte őket:

28 „Szigorú paranccsal parancsoltuk meg nektek – szólott –, hogy ezt a nevet *hangoztatva* ne tanítsatok, ti ellenben betöltöttétek Jeruzsálemet tudományotokkal, és reánk akarjátok hozni annak az embernek a vérét."

29 Péter és az apostolok azonban így feleltek: „Istennek kell-e inkább engedelmeskednünk vagy embereknek?

30 Atyáinknak Istene feltámasztotta azt a Jézust, akit fára függesztve megöltetek.

31 Felemelte őt az Isten jobbjára vezérül és megmentőül, hogy Izráelnek más felismerésre térést és vétkek bocsánatát adhassa.

32 Mi vagyunk e dolgoknak tanúi, továbbá a Szent Szellem, kit az Isten azoknak adott, akik neki engedelmeskednek."

33 Mikor ezt hallották, fogukat csikorgatták s az volt a szándékuk, hogy megölik őket.

34 Felkelt azonban a nagytanácsban egy Gamáliel nevű farizeus, az egész nép előtt becsült törvény-

tudó, s megparancsolta, hogy kevés *időre* távolítsák el az embereket,

35 azután ezt mondta a tanácsbelieknek: „Izráeli férfiak, őrizkedjetek attól, hogy bármit is tegyetek ezekkel az emberekkel.

36 Napjaink előtt előállt ugyanis Teudás, ki magát valami nagynak mondotta s mintegy négyszáz ember hajlott utána. Ezt az *embert* megölték, azután mindazok, akik neki hitelt adtak, szétszóródtak és semmivé lettek.

37 Utána az összeírás idejében a galileai Júdás állott elő és tekintélyes *számú* népet vitt magával a pártütésbe, elveszett ő is és szétszórták mindazokat, akik hitelt adtak neki.

38 Ami a *mostani* esetet illeti, azt mondom nektek, álljatok el ezektől az emberektől és hagyjátok menni őket, mert ha emberektől van ez a szándék és ez a tett, úgyis felbomlik,

39 de ha Istentől van, nincs hatalmatok arra, hogy megsemmisítsétek őket, sőt esetleg még az Isten ellen harcolás *vétke* bizonyulhat rátok."

40 Azok engedtek neki, majd behívták az apostolokat, megverették őket s megparancsolták, hogy Jézus nevére hivatkozva ne beszéljenek, majd elbocsátották őket.

41 Ők meg örvendezve mentek el a nagytanács színe elől amiatt, hogy méltóknak ítélték őket arra, hogy ama névért megbecstelenítést szenvedjenek.

42 Azután mindennap a szenthelyen és házanként is nem szűntek meg tanítani, és a Krisztus Jézus örömüzenetét hirdetni.

6. RÉSZ

1 Ezekben a napokban a tanítványok megszaporodásakor zúgolódás támadt a hellenisták részéről a hebraisták ellen, hogy a mindennapos felszolgálásban az ő özvegyeiket mellőzés érte.

2 A tizenkettő erre összehívta a tanítványok sokaságát és így szólt: „Nem *Istennek* tetsző dolog az, hogy az Isten igéjét elhanyagolva felszolgáljunk az asztaloknál.

3 Szemeljetek ki hát, testvéreink, magatok közül hét olyan férfit, akinek jó híréről tanúságot tesznek, kik Szellemmel és bölcsességgel vannak telve, hogy őket e szükség pótlására beállítsuk,

4 mi pedig állandóan az imádkozással és az ige szolgálatával fogunk foglalkozni."

5 Megtetszett a beszéd az egész sokaságnak s kiválasztották Istvánt, egy hittel és Szent Szellemmel telt férfiút, továbbá Fülöpöt, Prokhoruszt, Nikánort, Timónt, Parmenászt és egy antióhiai csatlakozót, Nikolaoszt.

6 Ezeket az apostolok elé állították, és azok imádkozás után rájuk tették kezüket.

7 Közben meg növekedett az Isten igéjének hatása s a tanítványok száma is igen megszaporodott Jeruzsálemben. A papoknak is nagy tömege hallgatott a hitre.

8 István pedig kegyelemmel és hatalommal telten nagy csodákat és jeleket vitt véghez a nép között.

9 Előálltak azonban egyesek a libertinusokról elnevezett zsinagógából, továbbá küréneiek, alekszandriaiak, kilikiaiak és ázsiabeliek és vitatkozásba bocsátkoztak Istvánnal,

10 de nem volt erejük arra, hogy ellenálljanak annak a bölcsességnek és Szellemnek, amellyel ő beszélt.

11 Erre felbujtottak bizonyos férfiakat, hogy azt mondják: „Hallottuk, hogy káromló szavakat szólott Mózes és az Isten ellen."

12 Felindították a népet is, a presbitereket és az írástudókat, rátörtek *Istvánra*, magukkal vonszolták, és a nagytanács elé vitték,

13 majd hamis tanúkat állítottak ellene, kik ezt mondták: „Ez az ember szüntelenül káromló szavakat szólt e szenthely ellen és a törvény ellen.

14 Hallottuk, hogy azt mondta: A názáreti Jézus le fogja rombolni ezt a helyet és megváltoztatja azokat a szokásokat, melyeket Mózes adott át nekünk."

15 Egyszer csak a nagytanácsban ülők mind meredten néztek rá és az arcát olyannak látták, mintha angyal orcája volna.

7. RÉSZ

1 A főpap pedig megkérdezte: „Így vannak-e csakugyan ezek a dolgok?"

2 Mire ő így szólott: „Férfiak, testvérek és atyák! Hallgassatok meg! A dicsőségnek Istene megjelent atyánknak Ábrahámnak, mikor Mezopotámiában volt, még mielőtt Háránba átköltözött volna

3 és így szólott hozzá: Jöjj ki földedről és rokonságod közül, jöjj arra a földre, melyet majd mutatok neked.

4 Erre *Ábrahám* kiment a kaldeusok földjéről és letelepedett Háránban. Onnan atyja halála után átköltözött erre a földre, melyben most ti laktok,

5 ámde *Isten* nem adott neki abban örökrészt, még egy talpalatnyit sem, hanem azt ígérte, hogy majd birtokába fogja azt adni neki, utána meg a magvának, noha *még* gyermeke nem volt.

6 Ám azt is elmondta az Isten, hogy magva zsellér lesz idegen földön, ott rabszolgasorba vetik, és négyszáz esztendeig gonoszul sanyargatják.

7 De azt a nemzetet, mely őket rabszolgaságban *tartja*, megítélem én – mondta az Isten –, azután ki fognak onnan jönni, és nekem fognak szolgálni ezen a helyen.

8 Ekkor adta neki a körülmetélkedés szövetségét. Így nemzette azután *Ábrahám* Izsákot és metélte körül a nyolcadik napon, Izsák Jákóbot és Jákób a tizenkét ősatyát.

9 Az ősatyák irigykedtek Józsefre és eladták Egyiptomba, de Isten vele volt

10 és minden nyomorúságából kiragadta, kedvességet és bölcsességet adott neki Egyiptom királya, a fáraó előtt, az kormányzóvá tette őt Egyiptom és a maga egész háza fölött.

11 Azután éhínség és nagy nyomorúság tört egész Egyiptomra és Kánaánra, úgyhogy atyáink nem találtak eleséget.

12 Mikor Jákób meghallotta, hogy Egyiptomban van gabona, első ízben elküldötte atyáinkat,

13 másodízben József megismertette magát testvéreivel, azzal a fáraó előtt nyilvánvalóvá lett József származása.

14 Ekkor József elküldött, áthívta atyját, Jákóbot és egész rokonságát, mely *akkor* hetvenöt lélekből állott.

15 Jákób le is ment Egyiptomba és ott végezte életét, mint atyáink is,

16 onnan vitték át őket Sikembe és helyezték őket abba a sírba, amelyet Ábrahám áron vásárolt a sikembeli Emmór fiaitól.

17 Mikor azután eljött az ígéret ideje, melyet Isten Ábrahámnak megígért, Egyiptomban meg növekedett és elszaporodott a nép,

18 amíg csak másik király nem lépett fel Egyiptomban, ki nem ismerte Józsefet.

19 Ez ravasz fondorlatokkal fölébe kerekedett a mi nemzetségünknek, gonoszul bánt az atyákkal, amennyiben kisdedeiket kitétette velük, hogy ne az életre szülessenek.

20 Ezidőtájt született Mózes, kit Isten finom *vonásokkal alkotott*, kit három hónapig atyja házában tápláltak,

21 de azután kitették *a folyóra*, *onnan* a fáraó leánya kiemelte s felnevelte a maga fiává.

22 Ezután Mózest az egyiptomiak mindenféle tudományra nevelték, úgyhogy szóban is, tettben is hatalmas volt.

23 Mikor azonban elérte a negyvenéves kort, *az a vágy* támadt szívében, hogy meglátogassa testvéreit, Izráel fiait.

24 De amikor meglátta, hogy az egyik *hébert* bántalmazzák, bosszút állt és agyonütve az egyiptomit, igazságosságot szerzett a megkínzottnak.

25 Azt gondolta, hogy testvérei belátják, hogy Isten az ő keze által ad nekik menekülést, de azok nem látták be.

26 A következő napon azt látta, hogy *övéi* egymással veszekednek, megpróbálta kiengesztelni őket, hogy megbéküljenek: – Férfiak, testvérek vagytok, miért bántjátok egymást? – szólott,

27 de az, aki a felebarátját bántotta, ily szóval taszította el magától: Ki állított téged fejedelemnek s bírónak fölénk?

28 Engem is oly módon akarsz elveszíteni, ahogy tegnap az egyiptomit elpusztítottad?

29 Erre a szóra Mózes elmenekült és jövevény lett Midián földjén, ahol két fiat nemzett.

30 Negyven esztendő múlott már el, amikor a Sinai hegy pusztájában tüzes csipkebokor lángjában megjelent neki egy angyal.

31 Mózes, amidőn meglátta, elcsodálkozott a látomáson. Amikor azonban oda akart menni, hogy figyelmesen megnézze, megszólalt az Úr hangja:

32 Én vagyok atyáidnak Istene, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak Istene. Mózes erre remegni kezdett, és nem mert odanézni.

33 Ekkor így szólt hozzá az Úr: Oldd le lábadról sarudat, mert szent a hely, amelyen állasz.

34 Jól láttam népem gonosz *bántalmazását* Egyiptomban, meghallottam sóhajtozását. Most alászálltam, hogy kiragadjam őket. Jer hát, hadd küldjelek el Egyiptomba.

35 Ugyanazt a Mózest, akit ilyen szóval tagadtak meg: Ki tett téged fejedelemmé és bíróvá fölénk?

Ugyanazt küldötte el Isten fejedelemnek is, megváltónak is, annak az angyalnak közbenjárásával, aki neki a csipkebokorban megjelent.

36 *Mózes* vezette ki őket, miközben Egyiptomban, a Vörös tengeren és pusztában negyven esztendőn át csodákat és jeleket tett.

37 Ő az a Mózes, aki Izráel Fiainak ezt mondotta: Olyan prófétát fog támasztani az Isten testvéreitek közül, mint amilyen én vagyok.

38 Ő az, aki a sivatagban, a gyülekezetben azzal az angyallal együtt volt, aki a Sinai hegyen beszélt vele és atyáinkkal, aki élő igét kapott, hogy azokat nektek adja.

39 És *mégis* ennek *a Mózesnek* atyáink nem akartak engedelmeskedni, hanem eltaszították maguktól és szívükkel Egyiptom felé fordultak,

40 azzal, hogy azt mondták Áronnak: Készíts nekünk isteneket, hogy azok előttünk járjanak, mert nem tudjuk, mi lett azzal a Mózessel, aki Egyiptomból kivezetett bennünket.

41 Azokban a napokban borjút készítettek s áldozatot öltek a bálványnak, s gyönyörködtek saját kezük művében.

42 De erre megfordult az Isten és arra adta őket, hogy az ég seregének szolgáljanak, amint az a próféták könyvében írva van: Hát hoztatok nekem vágó marhákat, véres áldozatokat negyven éven át a pusztában, óh Izráel háza?

43 Hordoztátok a Moloch sátorát és a Romfa isten csillagát, azokat a szobrokat, amelyeket azért csináltatok, hogy imádjátok őket. Babilonon túlra foglak titeket száműzni.

44 A pusztában a bizonyságtétel sátora volt atyáinknak *rendelve*, ahogy ezt Isten – amikor Mózeshez beszélt – elrendelte, hogy készítse arra a mintára, amelyet látott.

45 Ezt *a sátort* atyáink átvették, azután bevitték Józsuéval arra *a földre*, melyet azok a nemzetek tartottak birtokukban, amelyeket Isten kiűzött atyáink elől. Birtokukban volt e sátor egészen Dávid napjaiig,

46 aki kegyelmet talált Isten előtt és azt kérte, hogy hajlékot találhasson Jákób Istenének.

47 De *nem ő*, *hanem* Salamon épített neki házat.

48 Ám a Magasságos kézzel épített *templomokban* nem lakik, amint a próféta mondja:

49 Az ég a trónom, a föld meg lábamnak zsámolya, micsoda házat fogtok ti nekem építeni – kérdi az Úr –, vagy melyik az a hely, amelyen lenyugodhatom?

50 Vajon nem kezem alkotta-e mindezeket?

51 Kemény nyakúak, körülmetéletlen szívűek és fülűek, ti mindig szembe szegültetek a Szent Szellemnek, ti éppen úgy, mint atyáitok.

52 A próféták közül ugyan kit nem üldöztek a ti atyáitok? Megölték azokat, akik előre hirdették amaz Igazságosnak eljövetelét, kinek ti most árulóivá és gyilkosaivá lettetek,

53 akik a törvényt angyalok rendezésével kaptátok, de nem őriztétek meg."

54 Mikor e dolgokat hallották, szívüket elöntötte a méreg, úgyhogy a fogukat csikorgatták rá.

55 Ő azonban Szent Szellemmel telten a mennyre szegezte szemét és meglátta Isten dicsőségét, Jézust is, amint Istennek jobbján állott.

56 „Ni, megnyílva látom az egeket – szólott –, az embernek Fiát is, amint ott áll az Istennek jobbján."

57 Azok meg hangos kiáltozásba kezdtek, a fülüket befogták: azután egy indulattal rárohantak,

58 és miután a városból kivetették, megkövezték őt. A tanúk köpenyeiket egy Saul nevű ifjú lábánál *rakták* le.

59 Azután megkövezték Istvánt, miközben *ő Istent* szólította és ezt mondotta: „Uram, Jézus fogadd el szellememet!"

60 Majd térdre esett és nagy hangon kiáltotta: „Uram, ne ródd fel nekik ezt a vétket." Ahogy ezt kimondta, elaludt.

8. RÉSZ

1 Azon a napon nagy üldözés támadt a jeruzsálemi eklézsia ellen. Az apostolokat kivéve mindannyian széjjelszóródtak Júdeának és Szamáriának vidékeire.

2 Jó lelkiismeretű férfiak eltemették Istvánt és nagy gyászt tartottak felette.

3 Saul meg házról házra menve *mindenhová* behatolt, s úgy pusztította az eklézsiát, férfiakat is, nőket is elhurcolt, hogy börtönbe vettesse őket.

4 Azok most már, akiket széjjelszórtak, szétmentek és hirdették az örömüzenet szavát.

5 Fülöp Szamária városába ment alá és azoknak hirdette a Krisztust.

6 A tömeg egy indulattal figyelt azokra a dolgokra, melyeket Fülöp mondott, hallgatták szavát és szemlélték a jeleket, melyeket tett.

7 Sokakból, akikben tisztátalan szellemek voltak, azok hangos kiáltással mentek ki, sok szélütött és sánta meggyógyult.

8 Úgyhogy nagy öröm támadt abban a városban.

9 Egy Simon nevű férfi már korábban ott tartózkodott a városban, s mint mágus, varázslást folytatott, annyira, hogy a szamáriai nemzet magán kívül volt *a csodálattól. Simon* magát valami nagynak mondotta,

10 s kicsinytől nagyig mindenki ráfigyelt, azt mondva *róla*, hogy ő az Istennek úgynevezett Nagy hatalma.

11 Ráfigyeltek, mert már meglehetős ideje magukon kívül voltak varázslásai miatt,

12 mikor azonban Fülöpnek hittek, ki az Isten királyságáról és a Krisztus Jézusnak nevéről szóló örömüzenetet hirdette, bemerítkeztek férfiak is, nők is.

13 Simon maga is hitt s miután bemerítkezett, állandóan Fülöp mellett tartózkodott, s amikor látta a jeleket és a hatalmas nagy erőket, magán kívül volt.

14 Miután a Jeruzsálemben tartózkodó apostolok meghallották, hogy Szamária az igét befogadta, elküldték hozzájuk Pétert és Jánost.

15 Mikor azok lementek, imádkoztak *a szamáriaiakért*, hogy kapjanak Szent Szellemet,

16 ugyanis még egyikőjükre sem szállott le, csak az Úrnak, Jézusnak nevére merítkeztek be.

17 Azután rájuk tették kezüket és azok Szent Szellemet kaptak.

18 Mikor Simon látta, hogy hogyan adják a Szellemet az apostolok kezük rátevésével, pénzt vitt nekik

19 és kérte: „Adjátok meg nekem is ezt a hatalmat, hogy akire kezemet rávetem, Szent Szellemet kapjon.”

20 Péter azonban ezt mondta neki: „Vesszen el ezüstöd veled együtt azért, hogy azt gondoltad, hogy az Isten ajándékát pénzen meg lehet szerezni.

21 Nincs neked részed, sem *örök* juttatásod ebben a dologban, hiszen szíved nem egyenes az Istennel szemben.

22 Térj hát más felismerésre, *fordulj el* ettől a gonoszságtól és könyörögj az Úrhoz, hátha elengedi majd neked szíved *gonosz* szándékát.

23 Mert úgy látom, hogy keserű epébe és a hamisság bilincsébe jutottál bele.”

24 „Könyörögjetek értem az Úrhoz – szólt erre Simon –, hogy abból, amit mondottatok, semmi rám ne szálljon.”

25 Az apostolok, miközben mindenfelé erős bizonyságot tettek és az Úr beszédét szólták, visszatértek Jeruzsálembe. Közben a szamáriaiak sok falujában hirdették az örömhírt.

26 Az Úrnak egy angyala azután így szólt Fülöpnek: „Kelj fel és menj délre a Jeruzsálemből Gázába alávivő útra. Ez puszta *út.*”

27 Fülöp felkelt és elment. Egyszer csak egy éthiópiai embert látott meg, az éthiópiaiak királynéjának, Kandakénak nagy hatalmú eunuchját, ki egész kincstára fölé volt rendelve, s ki azért ment Jeruzsálembe, hogy ott *az Istent* imádja,

28 most azonban már visszatérőben volt. Szekéren ült és Ézsaiás prófétát olvasta.

29 „Eredj oda – szólt a Szellem Fülöpnek – és csatlakozzál ehhez a szekérhez!”

30 Fülöp odafutott és hallotta, hogy *az eunuch* Ézsaiás prófétát olvassa. Megkérdezte: „Vajon érted-e, amit olvasol?”

31 „Hogy volnék rá képes, ha csak valaki útmutatást nem ad?” – Felelte az. Azzal kérlelni kezdte Fülöpöt, hogy szálljon fel és üljön melléje.

32 Az Írásnak az a helye, amelyet olvasott, ez volt: „Mint egy bárányt mészárszékre vitték, mint ahogy a juh néma azzal szemben, aki őt nyírja, ő sem nyitja fel száját.

33 Megaláztatásában elvették ítéletét. A nemzetségét ki sorolhatná el? Mert elveszik a földről életét.”

34 Az eunuch megszólította Fülöpöt: „Könyörgöm, kiről mondja ezt a próféta, magáról vagy valakiről másról?”

35 Fülöp erre megnyitotta száját és kezdve ezen az íráson, örömhírt hirdetett neki Jézusról.

36 Amint utaztak az úton, egy vízhez értek.” – Lám – mondta az eunuch –, víz van itt! Mi az akadálya, hogy bemerítkezzem?”

37 „*Ha teljes szívedből hiszel*, *akkor lehet.*” *Az pedig így válaszolt*: „*Hiszem*, *hogy Jézus Krisztus az Isten Fia.*”

38 Azzal parancsot adott, hogy a szekér álljon meg. Mindketten leszálltak a vízbe, Fülöp és az eunuch, és *Fülöp* bemerítette őt.

39 Mikor azonban feljöttek a vízből, az Úrnak Szelleme elragadta Fülöpöt, úgyhogy az eunuch nem látta őt többé. De azért örvendezve utazott tovább a maga útján.

40 Fülöp Azótusba került. *Innen* az örömhírt hirdetve bejárta az összes városokat, míg Cézáreába jutott.

9. RÉSZ

1 Saul, aki még mindig fújta magából a fenyegetést és a gyilkos *dühöt az* Úr tanítványai ellen, elment a főpaphoz

2 és leveleket kért tőle Damaszkuszba a zsinagógákhoz, hogy ha bárkit, férfiakat, avagy nőket, *ehhez* az Úthoz tartozókat találna, megkötözve vihesse Jeruzsálembe.

3 Utazás közben történt, hogy amikor közeledett Damaszkuszhoz, a mennyből hirtelen fény villámlotta körül.

4 Erre a földre bukott és hangot hallott, amely így szólt hozzá: „Saul, Saul, miért üldözöl engem?”

5 „Ki vagy, Uram?” – kérdezte ő, mire ő *így* felelt: „Én vagyok Jézus, akit üldözöl.

6 De most már kelj fel, menj be a városba, s ott majd megmondják neked, mit kell tenned.”

7 A vele együtt utazó férfiak némán állottak, hallották ugyan a hangot, de senkit sem láttak.

8 Saul felkelt a földről, ám amikor felnyitotta szemét, semmit sem látott, úgyhogy kézen fogva vezették be Damaszkuszba.

9 Három napig nem látott, nem evett és nem ivott.

10 Volt Damaszkuszban egy Anániás nevű tanítvány. Az Úr látomásban megszólította őt: „Anániás!” „– Itt vagyok, Uram!” – felelte ő,

11 mire az Úr így *szólt* hozzá: „Kelj fel, eredj az Egyenes nevű utcába, ott Júdás házában keresd meg a tárzusinak nevezett Sault. Mert már imádkozik.”

12 *Saul* pedig látomásban látta, hogy egy Anániás nevű férfi megy be hozzá, s reá teszi kezét azért, hogy lásson.

13 *Ugyanakkor* Anániás így szólt: „Uram, sokaktól hallottam e férfi felől, hogy mennyi gonoszat tett szentjeiddel Jeruzsálemben.

14 Itt is meghatalmazása van a főpapoktól, hogy mindazokat megkötözze, akik a te nevedet segítségül hívják.”

15 De az Úr ezt felelte neki: „Eredj el, mert ő nekem kiválasztott eszközöm arra, hogy nevemet a nemzetek, királyok és Izráel fiai elé vigye.

16 Én majd meg fogom neki mutatni, hogy menynyit kell az én nevemért szenvednie.”

17 Anániás el is ment, bement a házba és miután kezét *Saulra* tette, így szólt: „Testvérem, Saul, Jézus, az Úr küldött engem, ki neked azon az úton, amelyen jöttél, megjelent, azért, hogy megjöjjön látásod és megtelj Szent Szellemmel.”

18 Erre tüstént, mintha hályog esett volna le *Saul* szeméről, megjött a látása. Azután felkelt, bemerítkezett

19 és miután táplálékot vett magához, megerősödött.

20 Egy ideig a Damaszkuszban levő tanítványoknál időzött, és gyülekezeteikben azonnal hirdette Jézust, hogy ő Istennek Fia.

21 Akik hallották, mindannyian magukon kívül voltak *a csodálkozástól* és ezt mondották: „Nem ő volt-e az, aki Jeruzsálemben pusztította azokat, akik ezt a nevet segítségül hívják? Ide is nem azért jött-e, hogy őket megkötözve vigye a főpapokhoz?”

22 Saul pedig mindig több hatalomra tett szert, úgyhogy nagy zavarba hozta a Damaszkuszban lakó zsidókat, bebizonyítva, hogy *Jézus a* Krisztus.

23 Mikor már meglehetősen sok idő eltelt, a zsidók összebeszéltek, hogy megölik őt.

24 Saulnak azonban tudomására jutott alattomos tervük. Éjjel-nappal szemmel tartották a kapukat, hogy megölhessék.

25 Ám a tanítványok fogták őt és éjszaka, gyümölcsös kosárban a falon át leeresztették.

26 Mikor Jeruzsálembe megérkezett, ott csatlakozni próbált a tanítványokhoz, de mindannyian féltek tőle és nem hitték el, hogy tanítvány.

27 Barnabás erre magához vette őt, és az apostolokhoz vezette, elbeszélte nekik, hogy miképp látta meg az úton az Urat és hogy szólott vele, hogy Damaszkuszban miképp szólt nyilvánosan Jézus nevében.

28 Idő *múltán* bejáratos lett náluk, Jeruzsálemben,

29 és szabadon szólott az Úr nevében, beszélt, vitatkozott a hellenistákkal, akik rajta voltak, hogy őt elpusztítsák.

30 Mikor a testvérek megtudták szándékukat, levitték *Sault* Cézáreába, és útnak indították Tarzusba.

31 Az egész Júdeában, Galileában és Szamáriában az eklézsiának békessége volt s közben épült, az Úr félelmében előrehaladt és a Szent Szellem bátorítása szaporodott benne.

32 Amikor Péter *e helyeket* bejárta, történt, hogy eljutott a Liddában lakó szentekhez is.

33 Ott talált egy Éneász nevű embert, ki nyolc év óta hordágyon fekvő gutaütött volt.

34 „Éneász – szólította meg Péter –, meggyógyít téged a Krisztus Jézus. Kelj fel és vesd meg az ágyadat!” Tüstént felkelt.

35 A Liddában és Száronban lakók mind látták őt s megtértek az Úrhoz.

36 Joppéban volt egy bizonyos nőtanítvány, a neve Tábita, mely lefordítva Dorkászt, azaz Zergét jelent. Jótettek, könyöradományok osztása töltötték be *életét.*

37 Azokban a napokban történt azonban, hogy elerőtlenült és meghalt. Miután megmosták, elhelyezték a felső házban.

38 Mivel Lidda közel esik Joppéhoz és a tanítványok meghallották, hogy Péter ott van, két férfit elküldtek hozzá, hogy kérleljék meg: „Késlekedés nélkül jöjj át hozzánk!”

39 Péter felkerekedett és elment velük. Amikor megérkezett, felvitték a felső házba, ott eléje álltak az özvegyek valamennyien és sírva mutogatták azokat a köpenyeket és köntösöket, amelyeket még mikor velük volt, Dorkász készített.

40 Péter erre mindenkit kiűzött, térdre borult és úgy imádkozott. Azután visszafordult a testhez és ezt mondotta: „Tábita, kelj fel!” Az felnyitotta szemét, és amikor Pétert meglátta, felült.

41 Péter a kezét nyújtotta neki, talpra segítette, majd beszólította a szenteket és az özvegyeket, és élve eléjük állította *Tábitát.*

42 A dolog egész Joppéban ismeretessé vált, úgyhogy sokan hittek az Úrban.

43 Úgy történt, hogy Péter meglehetősen sok időn át maradt *még* Joppéban egy bizonyos Simon tímárnál.

10. RÉSZ

1 Volt egy Kornéliusz nevű férfi Cézáreában, egy százados, ki az Itáliainak nevezett csapathoz tartozott.

2 Ez a férfi, valamint egész háza istenes *emberek* voltak és félték az Istent, – Kornéliusz sok könyöradományt adott a népnek és minden időben könyörgött Istenhez.

3 A nappalnak kilencedik órája körül világos látomásban látta, hogy Istennek egy angyala ment be hozzá és így szólította meg: „Kornéliusz!”

4 A *századost*, míg meredten az angyalt nézte, félelem töltötte meg, majd így szólt: „Miről van szó, Uram?” Az *angyal* ezt felelte: „Imádságaid és könyöradományaid felszálltak Isten elé, hogy emlékezetébe idézzenek *téged.*

5 Most hát küldj el férfiakat Joppéba és hívasd onnan át Simont, akinek mellékneve Péter.

6 Vendégként időzik egy bizonyos Simon *nevű* tímárnál, kinek háza a tenger mentén van.”

7 Mihelyt eltávozott az angyal, aki vele beszélt, a százados magához hívatta két háziszolgáját és a házánál tartózkodók közül egy istenes katonát.

8 Mindent közölt velük, azután elküldte őket Joppéba.

9 Másnap, mialatt ők úton voltak és a városhoz közeledtek, a hatodik óra körül Péter felment a háztetőre imádkozni.

10 Közben nagyon megéhezett és szeretett volna *valamit* enni. De amíg *eledelt* készítettek neki, önkívületbe esett

11 s megnyílni látta az eget és alászállani *látott* valami eszközt, mely olyan volt, mint egy nagy vitorlavászon, melyet négy sarkánál fogva eresztenek le a földre.

12 Abban benn *látta* a földnek összes négylábúit és csúszómászóit, meg az ég madarait.

13 Azután egy hang szólt hozzá: „Kelj fel, Péter, öld és egyél!”

14 „– Semmiképp se, Uram! – mondotta Péter –, mert még soha semmiféle szentségtelent vagy tisztátalant nem ettem.”

15 De másodszor is szólt hozzá a hang: „Amit az Isten megtisztított, te ne tartsd tisztátalannak!

16 Háromszor történt ez, utána az eszköz azonnal felvétetett az égbe.

17 Amíg Pétert kételyek szállták meg a felől, hogy mit jelent a látomás, amelyet látott, egyszer csak a Kornéliusztól küldött emberek megálltak a kapunál és Simon háza után kérdezősködtek.

18 Bekiáltottak és megkérdezték, hogy az a Simon, akinek mellékneve Péter, ott van-e megszállva?

19 Mialatt Péter a látomáson tűnődött, megszólalt *a Szent* Szellem: „Nézd, két férfi keres téged.

20 Kelj fel hát, menj alá és utazzál el velük kételkedés nélkül, mert én küldöttem őket!”

21 Péter lement hát a férfiakhoz és így szólt: „Itt vagyok! Én vagyok az, akit kerestek. Mi okból jöttetek ide?”

22 Azok ezt felelték: „Kornéliusz százados igazságos és Istent félő férfiú, ki mellett az egész zsidó nemzet tanúságot tesz, szent angyaltól kijelentést kapott, hogy hívasson át téged házába és hallgassa meg szavaidat.”

23 Péter erre behívta és elszállásolta őket. Másnap felkerekedett és elutazott velük. Egyes Joppéból való testvérek szintén vele mentek.

24 A következő nap beért Cézáreába, *hol* Kornéliusz már várta őket, *sőt* rokonait és legközelebbi barátait is összehívta.

25 Mikor azután bekövetkezett, hogy Péter bemenjen hozzá, Kornéliusz elébe ment, a lábához borult és *a földet* csókolta.

26 Péter azonban felkeltette őt, és ezt mondta neki: „Kelj fel, én is ember vagyok!”

27 Mikor beszélgetve bement vele és sokakat összegyűlve talált,

28 beszédet intézett hozzájuk: „Ti tudjátok, hogy zsidó embernek nincs megengedve, hogy más törzshöz tartozókhoz csatlakozzék, vagy olyanhoz bemenjen. Nekem azonban az Isten megmutatta, hogy egy embert se mondjak szentségtelennek vagy tisztátalannak.

29 Ezért ellentmondás nélkül jöttem, amikor áthívattál. Azt kérdem hát, micsoda ügyben hívtatok át engem?”

30 Kornéliusz ezt felelte: „Ez idő előtt négy nappal a kilencedik órában éppen imádkoztam a házamban, amikor fénylő fehér ruhában egy férfi jelent meg előttem

31 és így szólt: Kornéliusz, imádságod bejutott *Isten* fülébe és könyöradományaidról megemlékeztek Isten előtt.

32 Küldj hát el Joppéba és hívasd át Simont, akinek Péter a mellékneve. Simon tímár házában szállott meg a tenger partján.

33 Így azonnal hozzád küldöttem, te meg nemesen cselekedtél, hogy eljöttél. Mi hát mindannyian azért vagyunk itt Isten színe előtt, hogy meghallgassuk azokat a szavakat, amelyeket az Úr rendelt neked.”

34 Péter ekkor íly beszédre nyitotta száját: „*Most* látom igazán, *hogy* Isten nem személyválogató,

35 hanem minden nemzetből szívesen fogadja azokat, akik félik őt és igazságosságot cselekesznek.

36 *Ti ismeritek* azt az igét, melyet Isten Izráel fiainak küldött el, amikor a Krisztus Jézuson át a békesség örömüzenetét hirdette. Ez *a Jézus* mindeneknek ura.

37 Ti ismeritek azt az igét, mely Galileától elkezdve egész Júdeát általjárta azután a bemerítés után, amelyet János hirdetett,

38 tudtok a Názáretből való Jézusról, hogy hogyan kente fel őt Isten Szent Szellemmel és hatalommal, őt, aki jót cselekedve széjjeljárt és meggyógyította mindazokat, akiket a vádló a maga hatalma alá kényszerített, az Isten volt ugyanis vele.

39 Mi vagyunk a tanúi mindannak, amit ő a zsidók földjén és Jeruzsálemben cselekedett, noha fára függesztve megölték.

40 De az Isten őt harmadnapon feltámasztotta, s látható *alakban* megjelentette,

41 nem az egész népnek, hanem az Istentől előre kijelölt tanúknak, nekünk, akik vele együtt ettünk és ittunk azután, hogy ő a halottak közül feltámadott.

42 Ő parancsolta meg nekünk, hogy hirdessük a népnek, és erős bizonyságot tegyünk arról, hogy ő az, akit az Isten elválasztott arra, hogy élők és holtak bírája legyen.

43 Róla tesznek tanúságot az összes próféták, hogy az ő nevén át megkapja vétkeinek bocsánatát mindenki, aki ő benne hisz.”

44 Péter még mindig szólta ezeket a szavakat, amikor a Szent Szellem rászállt mindazokra, akik az igét hallgatták.

45 A körülmetélkedésből való hívek, akik Péterrel együtt jöttek, magukon kívül jutottak *a csodálkozástól*, amikor látták, hogy a nemzetekre is kitöltetik a Szent Szellem ajándéka.

46 Hallaniuk *kellett* ugyanis, hogy nyelveken szólnak és magasztalják az Istent. Ekkor Péter megszólalt.

47 „Vajon eltilthatja-e valaki a vizet ezektől, hogy be ne merítkezzenek, ezektől, akik éppen úgy kapták a Szent Szellemet, mint mi?”

48 Elrendelte hát nekik, hogy a Krisztus Jézus nevében merítkezzenek be. Ekkor megkérték, hogy maradjon náluk néhány napig.

11. RÉSZ

1 Meghallották az apostolok és a Júdea-szerte *élő* testvérek, hogy a nemzetek elfogadták Istennek igéjét.

2 Mikor azonban Péter felment Jeruzsálembe, a körülmetélkedésből származók perbe fogták őt.

3 „– Körül nem metélt emberekhez mentél be – mondották –, és velük együtt ettél.”

4 Péter ekkor hozzáfogott, hogy sorjában elbeszélje nekik:

5 „Imádkozás közben *történt* velem Joppéban, hogy önkívületben látomást láttam, – valami eszköz szállt alá, mint egy négy sarkánál fogva a mennyből alábocsátott vitorlavászon s egészen lejött hozzám.

6 Amikor meredten néztem, észrevettem, hogy földi négylábúak, fenevadak, csúszómászók s az ég madarai vannak *benne.*

7 Hangot is hallottam, mely így szólt hozzám: Kelj fel, Péter, öljed és egyél!

8 Azt feleltem: Semmiképp sem, Uram, mert szentségtelen vagy tisztátalan sohasem ment be a szájamon.

9 De a mennyből jövő hang másodszor is megszólalt: Amit az Isten megtisztított, te ne tartsd tisztátalannak.

10 Háromszor történt ez, azután mindent visszavontak ismét az égbe.

11 Tüstént ezután három férfi állott az elé a ház elé, melyben voltam, kiket Cézáreából küldtek hozzám.

12 A Szellem *ekkor* azt mondta nekem, hogy minden kételkedés nélkül menjek el velük. Eljött velem ez a hat testvér is, és együtt mentünk be annak a férfinak házába.

13 Az azután közölte velünk, hogy hogyan látott egy angyalt a házában megállani, *s hallotta*, *hogy* az azt mondja: Küldj Joppéba s hívasd át Simont, kinek Péter a mellékneve.

14 Ő majd oly szókat fog mondani neked, melyek által megmenekülsz te és egész házad.

15 Mikor elkezdtem beszélni, a Szent Szellem *úgy* szállott le rájuk, mint reánk is kezdetben.

16 Visszaemlékeztem ekkor az Úr szavára, hogy hogyan mondotta: János vízbe merített titeket, de ti Szent Szellembe fogtok bemerülni.

17 Ha tehát ugyanazt az ajándékot adta Isten nekik is, mint amelyet nekünk adott, kik az Úrban, a Krisztus Jézusban hittünk, lehet nekem hatalmam arra, hogy Istent megakadályozzam?”

18 Ahogy ezt meghallották, lecsillapodtak, és ily szókkal dicsőítették Istent: „Tehát a nemzeteknek is megadta Isten, hogy az életre vivő új felismerésre térhessenek.”

19 Mármost azok, akiket az Istvánnal meginduló üldözés szétszórt, elmentek egész Föníciáig, Ciprusig és Antióhiáig, ám senkinek sem szólták az igét, csak zsidóknak.

20 Voltak azonban közöttük néhányan ciprusi és cirénei férfiak, kik Antióhiába mentek és *ott* a hellénekhez is szóltak, örömüzenetként hirdetve nekik Jézust, az Urat.

21 Velük volt az Úr keze, úgyhogy sokan tértek meg az Úrhoz *pogányok*, akik hittek.

22 Eljutott a hír felőlük a Jeruzsálemben levő eklézsia fülébe is, úgyhogy *onnan* Barnabást elküldték Antióhiába.

23 Mikor az odaérkezett és látta az Istennek *ott ható* kegyelmét, megörült, és mindnyájukat bátorította, hogy elszánt szívvel maradjanak meg az Úr mellett.

24 Mert jó, Szent Szellemmel és hittel telített férfi volt. Így elég nagy sokaság csatlakozott az Úrhoz.

25 Elment azután Tárzuszba, hogy felkeresse Sault. Amikor megtalálta, magával vitte Antióhiába.

26 Úgy történt azután, hogy egy egész éven át együtt voltak az eklézsiában, s jókora sokaságot tanítottak. A tanítványok először Antióhiában kapták a keresztyén nevet.

27 Ezekben a napokban próféták mentek alá Jeruzsálemből Antióhiába.

28 Közölök egy Agábusz nevű előállott, és a Szellem által jelképekben arra mutatott rá, hogy az

egész lakott földre nagy éhínségnek kell eljönnie, ami Klaudiusz alatt be is következett.

29 A tanítványok elhatározták, hogy amely mértékben közölök kinek-kinek módjában fog állani, valamit küldeni fognak, hogy a Júdeában lakó testvéreknek szolgálatára lehessenek.

30 Meg is tették ezt, Barnabáson és Saulon keresztül elküldték az *adományt* a véneknek.

12. RÉSZ

1 Az idő tájt kezdett Heródes király az eklézsiából egyeseket gonosz bántalmakkal illetni.

2 Karddal ölette meg Jakabot, János testvérét.

3 Mikor látta, hogy a zsidóknak tetszik a dolog, folytatta azzal, hogy Pétert is elfogatta. Éppen a kovásztalan kenyerek ideje volt.

4 Letartóztatta, tömlöcre vetette, s négy négyes katonai őrségnek adta őt át, hogy őrizzék. Az volt a szándéka, hogy *a* pászka-*ünnep* után elővezetteti a népnek.

5 Míg Pétert a tömlöcben őrizték, az eklézsia kitartóan imádkozott érte az Istenhez.

6 Azon az éjszakán, amelyet követőleg Heródes elővezettetni készült őt, Péter két katona között aludt, két lánccal megkötözve, s az ajtó előtt őrök őrizték a tömlöcöt.

7 Egyszerre azonban az Úrnak egy angyala állott mellé. Fény világította meg a helyiséget. Az angyal megtaszította Péter oldalát, felkeltette és így szólt: „Siess, kelj fel!” Erre lehullottak kezéről a láncok.

8 „Kösd fel övedet és kösd fel sarudat is!” – mondta neki az angyal. Megtette. „Vesd magad köré köpenyedet és kövess engem!” – szólt hozzá *az angyal*,

9 majd kiment és Péter követte őt. De nem tudta, hogy való-e az, ami az angyalon keresztül történt vele. Úgy vélte, *hogy* látomást lát.

10 Miután általmentek az első és második őrségen, eljutottak a vaskapuhoz, mely a városba vitt. Az magától megnyílt előttük, és amikor kijutottak és egy utcasarkot mentek előre, az angyal tüstént elmaradt mellőle.

11 Ahogy Péter magára maradt, így szólott: „Most látom már igazán, hogy az Úr csakugyan elküldötte angyalát, és ő ragadott ki engem Heródes kezéből és a zsidók népének minden várakozása elől.”

12 Ahogy ezt felismerte, Máriának, a Márk melléknévvel nevezett János anyjának házához ment, ahol elég sokan voltak egybegyűlve és imádkoztak.

13 Miután a kapuajtón kopogtatott, odament egy Ródé nevű fiatal rabszolgáló, hogy hallgatózzék.

14 Mikor ráismert Péter hangjára, az örömtől nem nyitotta ki a kaput, hanem befutott és hírül adta, hogy Péter áll a kapu előtt.

15 Ám azok így szóltak hozzá: „Elment az eszed!” De mikor az erősködött, hogy úgy van, így szóltak: „Az angyala van *ott*!”

16 Péter azonban kitartóan kopogott. Mikor azután kinyitottak és látták, hogy ő az, magukon kívül voltak.

17 Péter hallgatást intett nekik kezével és elbeszélte, hogy az Úr hogyan vezette ki a tömlöcből. Majd így szólott: „Adjátok hírül ezeket Jakabnak és a testvéreknek!” Ezzel eltávozott és más helyre utazott.

18 Mikor kinappalodott, nem kis kavarodás keletkezett a katonák közt amiatt, hogy hát mi is lett Péterrel.

19 Heródes kerestette őt, és amikor nem találta, kihallgatta az őröket, majd megparancsolta, hogy vezessék el őket. Azután Júdeából Cézáreába ment le s ott időzött.

20 Heves harag töltötte el a tírusziak és szidoniak iránt. Azok pedig egy indulattal megjelentek nála s miután megnyerték maguknak Blasztust, a királyi hálószoba felügyelőjét, békét kértek. Az ő országuk a királyéból kapta élelmét.

21 Egy rendelt napon Heródes királyi ruhába öltözve az ítélőszékre ült és nyilvános beszédet mondott hozzájuk.

22 A nép erre rákiáltotta: „Isten szava ez, nem emberé!”

23 De az Úrnak angyala azonnal megverte őt azért, hogy nem Istennek adta a dicsőséget, úgyhogy miután a férgek rágták meg, kilehelte lelkét.

24 Istennek igéje pedig növekedett és sokasodott.

25 Barnabás és Saul, miután szolgálatukat elvégezték, visszatértek Jeruzsálemből és kísérőjükül fogadták Jánost, akinek mellékneve Márk.

13. RÉSZ

1 Antióhiában az ott levő eklézsiában próféták és tanítók működtek: Barnabás, Simeon, akit Nigernek neveztek, cirénei Luciusz, Manaén, Heródes negyedes fejedelem tejtestvére és Saul.

2 Mialatt az Úrnak szolgálatát teljesítették és böjtöltek, megszólalt a Szent Szellem: „Válasszátok most nekem külön Barnabást és Sault arra a munkára, amelyre elhívtam őket.”

3 Akkor böjtölés és imádkozás után rájuk tették kezüket, és útnak bocsátották őket.

4 Azután, hogy a Szent Szellem útnak indította őket, lementek Szeleukiába, onnan elhajóztak Ciprusba.

5 Szalamiszbe érkeztek, és ott Isten igéjét hirdették a zsidók zsinagógáiban. János is velük volt szolgaként.

6 Mikor az egész sziget bejárása után Páfuszba érkeztek, egy emberre bukkantak *ott*, aki mágus, hamis próféta volt s neve Bárjézu volt.

7 Ez a férfi egy mély belátású férfiúnak Szergiusz Paulusz helytartónak udvarában tartózkodott, ki Barnabást és Sault magához hívatta és azon volt, hogy Isten igéjét hallgathassa.

8 Elimász, a mágus azonban ellenállt nekik – így értelmezik tudniillik a nevét –, és igyekezett a helytartót a hittől elfordítani.

9 Saul erre, aki Pál is, Szent Szellemmel megtelve, rászögezte szemét

10 és így szólt: „Óh, te mindenfajta ármánnyal és minden könnyelműséggel megtöltött *ember*, a vádlónak fia, mindenféle igazságosságnak ellensége, nem hagyod abba, hogy az Úr egyenes útjait elforgasd?

11 Lásd, most rád súlyosodik az Úr keze: Vak leszel, és egy ideig nem látod a napot.” Azonnal köd és sötétség borult reá és keringve vezetőket keresett.

12 Ekkor a helytartó, mert látta, hogy mi történt, hitt, megdöbbentette őt az Úrnak tanítása.

13 Miután Páfuszban *tengerre* szálltak, Pál és társai a pamfiliai Pergébe mentek, *ott* azonban János megvált tőlük és visszatért Jeruzsálembe.

14 Ők maguk meg Pergéből átutazóban megérkeztek a piszidiai Antióhiába. Szombat-napon bementek a zsinagógába és leültek.

15 A törvény és a próféták felolvasása után a zsinagógafők hozzájuk küldöttek ezzel a kéréssel: „Férfiak, testvéreink, ha van bátorító szavatok a néphez, mondjátok el.”

16 Pál erre felállott, kezével *csendre* intette őket és így szólt: „Izráeli férfiak és ti istenfélők, halljátok meg!

17 Ennek a népnek, Izráelnek Istene kiválasztotta atyáinkat, és amikor Egyiptomban zsellérek voltak, felmagasztalta őket: felemelt karral hozta ki őket onnan,

18 majd negyven éven át viselte szokásaikat a pusztában,

19 Kánaán földjén hét nemzetet irtott ki s azok földét örökös birtokul adta nekik,

20 mintegy négyszázötven esztendőre. Ezek után Sámuel prófétáig bírákat adott nekik.

21 Azután királyt kértek maguknak és Isten Sault, a Kisz fiát, egy Benjámin törzséből való férfiút adta nekik negyven évre.

22 De azután leváltotta őt, s Dávidot támasztotta nekik királyul, ki mellett ezt a tanúságot tette: Megtaláltam Dávidot, a Jessze fiát, szívem szerint való férfiút, aki minden akaratomat meg fogja tenni.

23 Ígéret szerint ennek a magvából hozta elő Isten Izráelnek Megmentőül Jézust,

24 kinek fellépése előtt János előre hirdette Izráel egész népének az új felismerésre térést *jelképező* bemerítkezést.

25 János, amikor pályafutásának végére jutott, így szólt: Aminek ti engem sejtetek, az én nem vagyok. Az majd utánam jön el, s én még arra sem vagyok méltó, hogy lábán a saruját megoldjam.

26 Férfiak, testvéreim, ti Ábrahámtól származó fiak és ti, kik félitek az Istent, nekünk küldték el a mostani megmenekülésnek igéjét.

27 Hiszen Jeruzsálem lakói s azok elöljárói, mikor őt fel nem ismerték és elítélték, csak a prófétáknak minden szombaton felolvasott szavait töltötték be.

28 Bár semmi halálra méltó okot nem találtak ellene, mégis arra kérték Pilátust, hogy ölesse meg őt.

29 Mikor meg véghez vitték mindazt, amit felőle megírtak, levették őt a fáról, és sírba tették.

30 Isten azonban feltámasztotta őt a halottak közül,

31 úgyhogy sok napon át látták őt azok, akik vele együtt jöttek fel Galileából Jeruzsálembe, kik most tanúi a nép felé.

32 Mi is örömüzenetül hirdetjük nektek az atyáinknak adott ígéretet,

33 mert Isten azt teljesítette gyermekeinek azzal, hogy Jézust feltámasztotta, ahogy a második zsoltárban is írva van: Fiam vagy te, én ma szültelek téged.

34 Minthogy azonban őt a halottak közül feltámasztotta, úgyhogy többé nem kell neki a rothadásba visszatérnie, így szólott: Nektek fogom adni Dávid jámborságának biztos *jutalmát.*

35 Ezért mondja más helyen is: Nem fogod odaadni szentedet, hogy rothadást lásson.

36 Dávid ugyan, miután saját nemzedékében szolgálta az isteni tervet, elaludt és atyái mellé helyezték, úgyhogy rothadást látott,

37 de akit Isten feltámasztott, nem látott rothadást.

38 Legyen azért tudtotokra, férfiak, testvéreim, hogy rajta keresztül hirdetik nekünk a vétkek bocsánatát.

39 Mindazokból a vétkekből, melyekből Mózes törvényének nincs hatalma titeket igazságosakká tenni, ő mindenkit igazságossá tesz, aki hisz.

40 Vigyázzatok hát, hogy rátok ne szálljon az, amit a prófétákban megmondottak.

41 Lássátok meg, ti megvetők, csodálkozzatok és enyésszetek el, mert én egy munkát viszek véghez napjaitokban, munkát, melyet nem hinnétek el, ha valaki végig elbeszélné nektek."

42 Mikor *a zsinagógából* kimentek, kérlelték őket, hogy a következő szombaton is beszéljenek nekik ezekről a dolgokról.

43 Mikor a zsinagóga szétoszlott, a zsidók és az *istenfélő* csatlakozók közül sokan követték Pált és Barnabást. *Az apostolok* elbeszélgettek velük és rábeszélték őket, hogy maradjanak meg az Isten kegyelme mellett.

44 A rákövetkező szombaton majdnem az egész város összegyűlt, hogy az Úr szavát hallgassák.

45 Mikor a zsidók a tömeget látták, megteltek irigységgel, s káromolva ellentmondtak annak, amit Pál beszélt.

46 Pál és Barnabás azonban bátorsággal ezt mondották: „Kényszerűségből először nektek szóltuk az Isten szavát. Miután azonban elvetettétek azt, és nem ítéltétek magatokat az örök életre méltóknak, a nemzetekhez fordulunk.

47 Mert ekképp parancsolta nekünk az Úr: Nemzetek világosságául helyeztelek el téged, hogy a föld széléig te légy a menekülés útja."

48 A nemezetek örültek, ahogy ezt hallották, dicsőítették az Úrnak igéjét, és akik csak örök életre voltak rendelve, hittek.

49 Az Úr beszédét *ezután* az egész vidéken széjjelhordták.

50 A zsidók ellenben felingerelték az előkelő kegyes asszonyokat s a város főembereit, üldözést keltettek Pál és Barnabás ellen és kiűzték őket határaikból.

51 Ők erre rájuk rázták lábuk porát és Ikóniumba mentek.

52 A tanítványok azonban telve voltak örömmel és Szent Szellemmel.

14. RÉSZ

1 Ikóniumban ugyanúgy történt a dolog: bementek a zsidók zsinagógájába és ott beszédet mondottak, úgyhogy itt is a zsidóknak és helléneknek nagy sokasága hitt.

2 De az engedetlen zsidók felindították és elkeserítették a nemzetbeliek lelkét a testvérek ellen.

3 *Mégis* elég sokáig időztek *ott* és bátran szóltak az Úrról, az *Úr* meg tanúságot tett kegyelmének igéje mellett és megadta, hogy kezükön át jelek és csodák történjenek.

4 A városbeli sokaság kétfelé szakadt, egyesek a zsidókkal voltak, mások az apostolokkal.

5 Történt azonban, hogy a nemzetek és zsidók elöljáróikkal *együtt* rohamot intéztek, hogy bántalmazzák és megkövezzék őket.

6 Mikor erről tudomást szereztek, elmenekültek Likaónia városaiba, Lisztrába, Derbébe és a környező vidékre

7 és ott hirdették az örömüzenetet.

8 Lisztrában ült egy férfi, ki nem tudott a lábára *állni*, ki anyjának méhétől fogva sánta volt és még sohasem járt.

9 Ez figyelt Pálra, amíg az beszélt. Pál rászögezte szemét, és amikor látta, hogy hite van arra, hogy megmeneküljön,

10 erős hangon szólt: „Kelj fel és egyenesedjél fel a lábadon!" Az felszökött és járt.

11 Mikor a tömeg látta, amit Pál tett, likaóniai nyelven hangosan így szóltak: „Az istenek emberi alakban leszálltak hozzánk."

12 Barnabást azután elnevezték Zeusznak, Pált meg Hermésznek, miután ő vitte a szót.

13 A város előtt levő *Zeusz templomnak a* papja erre felkoszorúzott bikákat vitt a kapukhoz és a tömeggel együtt áldozni akart.

14 Ahogy ezt Barnabás és Pál apostol meghallották, megszaggatták köpenyüket, a tömeg közé rohantak s hangosan kiáltozták:

15 „Férfiak, miért teszitek ezeket? Mi is *csak* emberek vagyunk, akiket hozzátok hasonló szenvedélyek töltenek meg, Mi azt az örömhírt hirdetjük nektek, hogy ezektől a hiábavalóságoktól forduljatok az élő Istenhez, aki a mennyet, a földet, a tengert és mindazt alkotta, ami bennük van.

16 Azt az Istent, aki a tovatűnő nemzedékekben a nemzeteket hagyta mind a maguk útján menni,

17 ki mégis nem hagyta magát tanúság nélkül, amennyiben jót tett veletek, azzal, hogy a mennyből esőzéseket és gyümölcstermő időszakokat adott és szíveteket táplálékkal és jókedvvel megtöltötte."

18 Ilyesmit beszéltek, *de* alig-alig tudták lecsillapítani a tömeget, hogy ne áldozzék nekik.

19 Közben Antióhiából és Ikóniumból zsidók érkeztek oda, s azok rábeszélésére a sokaság megkövezte Pált, azután kivonszolta a városból, azt gondolva, hogy halott.

20 Mikor azonban a tanítványok gyűrűje körülvette, felkelt és bement a városba. Másnap Barnabással együtt Derbébe távozott.

21 Annak a városnak is hirdették az örömüzenetet, miután tekintélyes számú *embert* tanítvánnyá tettek, visszatértek Lisztrába, onnan Ikóniumba, majd Antióhiába.

22 Közben támogatták a tanítványok lelkét, bátorították őket, hogy tartsanak ki a hitben, *s hangoztatták*, hogy sok nyomorúságon át kell bemennünk az Isten királyságába.

23 Kézfelemeléssel eklézsiánként véneket választattak nekik, majd böjtölés és imádkozás után rábízták őket az Úrra, akibe hitüket vetették.

24 Piszidiát bejárván elérkeztek Pamfiliába

25 s azután, hogy Pergében az igét szólták, lementek Attáliába.

26 Innen azután elhajóztak Antióhiába, ahonnan az Isten kegyelmének adták át őket arra a munkára, amelyet már el is végeztek.

27 Miután megérkeztek és összegyűjtötték az eklézsiát, tudósították őket mindarról, amit az Isten tett velük, arról is, hogy hogyan nyitotta meg a nemzetek előtt a hitnek ajtaját.

28 Meglehetősen sok időt töltöttek el a tanítványok társaságában.

15. RÉSZ

1 *Később* Júdeából jöttek le egyesek és így tanították a testvéreket: „Ha a mózesi szokás szerint körül nem metélkedtek, nem menekültök meg."

2 Azonban Pál és Barnabás nem csekély zendülést és vizsgálódást támasztottak ellenükben és elrendelték, hogy Pál és Barnabás és néhányan mások menjenek fel az apostolokhoz és a vénekhez Jeruzsálembe.

3 Az eklézsia elkísérte őket *egy darabon*, azután keresztülutaztak Fönícián és Szamárián. *Útközben* azzal, hogy végtől végig elbeszélték a nemzetek megtérését, nagy örömöt szereztek az összes testvéreknek.

4 Ahogy Jeruzsálembe megérkeztek, az eklézsia, az apostolok és a vének *szívesen* fogadták őket, ők meg tudomásukra adták, hogy Isten mily nagy dolgokat tett velük.

5 A farizeusok felekezetéből azonban előállottak némelyek, akik már hívőkké lettek, és kijelentették, hogy a *nemzetbelieket* körül kell metélni, és meg kell nekik parancsolni, hogy őrizzék meg Mózes törvényét.

6 Összegyűltek hát az apostolok és a vének, hogy e dolog felől meglássák *az igazságot.*

7 Sokat vitatkoztak, majd felállott Péter és így szólt hozzájuk: „Férfiak, testvéreim, tudjátok, hogy a kezdeti napok óta Isten engem kiválasztott arra, *hogy* a nemzetek az én szájamon át meghallják az örömüzenetet, hogy hihessenek.

8 A szíveket ismerő Isten tanúságot is tett mellettük azzal, hogy a Szent Szellemet éppen úgy adta nekik, mint nekünk is,

9 miután hittel megtisztította szívüket, nem tett közöttünk és közöttük semmi különbséget.

10 Most hát miért kísértitek az Istent azzal, hogy oly igát raktok a tanítványok nyakára, melynek elviselésére sem atyáinknak, sem nekünk nem volt erőnk.

11 Csak az Úrnak, Jézusnak kegyelmén át hiszszük, hogy azon a módon megmenekülhetünk, melyen azok is."

12 Ekkor elhallgatott az egész sokaság és ráfigyelt Barnabásra és Pálra, akik eléjük tárták, hogy mily nagy jeleket és csodákat tett rajtuk keresztül Isten a nemzetek között.

13 Ahogy ők elhallgattak, Jakab szólalt meg."– Férfiak, testvéreim – mondta –, hallgassatok reám.

14 Simon előadta, hogyan irányította Isten tekintetét először arra, hogy a nemzetek közül népet szerezzen nevének.

15 Ezzel összhangzásban vannak a próféták beszédei, ahogy meg van írva:

16 Ezek után visszatérek majd s felépítem Dávid leomlott sátorát, felépítem, és magasba emelem annak omladékait,

17 hogy a többi ember megkeresse az Urat, meg az összes nemzetek, melyek felett az én nevemet segítségül hívják.

18 Így szól az Úr, ki ezeket az öröktől fogva ismert *dolgokat* megcselekszi.

19 Ezért úgy ítélem én, hogy nem kell zaklatni azokat, akik a nemzetek közül térnek meg az Istenhez, hanem levelet kell írni nekik,

20 hogy tartózkodjanak a bálványoknak, a paráznaságnak, a fulladt *állatnak* és a vérnek tisztátalanságától.

21 Mózesnek tudniillik az ősi nemzedékek óta városonként megvannak a maga hirdetői, amenynyiben a zsinagógákban minden szombaton felolvassák."

22 Ekkor az apostolok és a vének az egész eklézsiával együtt úgy vélték jónak, hogy Pállal és Barnabással válogatott férfiakat küldjenek Antióhiába, mégpedig Júdást, akit Barsabásnak hívnak, és Szilást, kik a testvérek között vezető férfiak voltak.

23 Ezt az írást küldték velük: „Az apostolok és a vének, testvérek a testvéreknek, kik Antióhiában, Szíriában és Kilikiában a nemzetek közül valók. Örvendjetek!

24 Miután meghallottuk, hogy közülünk némelyek beszédükkel nyugtalanná tettek titeket, s megterhelték a lelketeket, holott mi nekik parancsot nem adtunk,

25 egy indulattal lévén, úgy láttuk jónak, hogy a mi szeretett Barnabásunkkal és Pálunkkal együtt,

26 kik lelküket adták oda a mi Urunknak, a Krisztus Jézusnak nevéért, válogatott férfiakat küldjünk hozzátok.

27 Így küldtük el Júdást és Szilást, akik szóval maguk ugyanazt fogják közölni.

28 Jónak véltük ugyanis, a Szent Szellem és mi, hogy semmivel többel ne terheljünk meg titeket a szükségesen kívül, azon kívül,

29 hogy tartózkodjatok a bálványoktól, vértől, megfulladt *állatoktól* és paráznaságtól. Ha ezektől magatokat megőrzitek, jól lesz dolgotok. Egészséget kívánunk."

30 *Ezután* elbocsátották őket, ők meg lementek Antióhiába, ott összegyűjtötték a sokaságot és átadták a levelet.

31 Amikor az összegyűltek, azt elolvasták, megörültek a bátorításnak.

32 Júdás és Szilás is, kik maguk is próféták voltak, sok szóval buzdították a testvéreket és megszilárdították őket.

33 Miután egy időt ott töltöttek, a testvérektől békességgel elváltak, hogy visszatérjenek azokhoz, akik őket elküldötték.

34 *De Szilás jónak látta*, *hogy megvárja őket.*

35 Pál és Barnabás azonban Antióhiában időztek még, és sok más *társukkal* együtt tanították az Úrnak igéjét és hirdették örömüzenetét.

36 Bizonyos napok eltelte után Pál így szólt Barnabáshoz: „Térjünk most vissza és látogassuk meg a testvéreket minden városban, amelyekben az Úr szavát hirdettük, *lássuk*, hogyan vannak."

37 Barnabásnak az volt a szándéka, hogy magukkal vigyék Jánost is, kinek Márk volt a melléknève.

38 Pál azonban nem tartotta méltányosnak, hogy azt, aki Pamfiliától fogva elhagyta őket és nem ment velük együtt a munkára, magukkal vigyék.

39 Ámde emiatt akkora ingerültség támadt, hogy elváltak egymástól, és Barnabás, Márkot magához vévén, Ciprusba hajózott.

40 Pál ellenben Szilást választotta maga mellé. Miután a testvérek az Úr kegyelmére bízták őt, elutazott.

41 Bejárta azután Szíriát és Ciliciát, miközben az eklézsiát szilárdítgatta.

16. RÉSZ

1 Eljutottak Derbébe és Lisztrába is. Volt ott egy Timóteus nevű tanítvány, hívő zsidó asszonynak, de hellén apának fia,

2 ki mellett jó bizonyságot tettek a Lisztrában és Ikóniumban élő testvérek.

3 Pál azt akarta, hogy Timóteus vele utazzék el, fogta hát és körülmetélte őt a zsidók miatt, kik azokon a helyeken laktak. Mindnyájan tudták ugyanis, hogy hellén volt az apja.

4 Amikor átutaztak a városokon, átadták nekik, hogy megőrizzék azokat a rendelkezéseket, melyeket a Jeruzsálembeli apostolok és vének határozatként kimondottak.

5 Az eklézsiák eközben napról-napra szilárdultak a hitben és gyarapodtak számban.

6 Azután Frígiát és a Galata vidékét járták be, minthogy a Szent Szellem eltiltotta őket attól, hogy Ázsiában szólják az igét.

7 Elmentek Mizia mellett, és megkísérelték, hogy Bitiniába utazzanak, de Jézusnak szelleme nem engedte őket.

8 Így Mizia mellett elmenvén, Troászba szálltak alá.

9 Itt Pál az éjszakában látomást látott: egy macedón férfi állott előtte és kérlelte őt: „Jöjj át Macedóniába és segíts rajtunk."

10 Mihelyt a látomást látta, tüstént azon voltunk, hogy Macedóniába induljunk, mert úgy következtettünk, hogy az Isten arra hívott minket, hogy *a macedónoknak* szóljuk az örömüzenetet.

11 Troászból hajón egyenesen Szamotrákiába siettünk, a következő napon Neápoliszba,

12 onnan Filippibe, mely a macedóniai táj első városa, *római* kolónia. Bizonyos időt ebben a városban töltöttünk.

13 Szombatnapon kimentünk a városon kívül egy folyó mellé, ahol – úgy gondoltuk – imádkozás lesz. Leültünk és beszélgettünk az összegyűlt asszonyokkal.

14 Az egyik asszony, Lídia nevű, ki Tiatírából való bíborárus és istenfélő volt, hallgatott *ránk.* Ennek Isten megnyitotta szívét, hogy figyeljen arra, amit Pál beszél.

15 Mihelyt azután ő és a háza bemerítkezett, kérlelni kezdett minket: „Ha úgy ítéltek, hogy én hű vagyok az Úrhoz, jöjjetek be házamba és maradjatok *nálam.*" Erőszakkal is kényszerített minket.

16 De történt, hogy amikor éppen az imádkozásra mentünk, egy fiatal rabszolgálóval találkoztunk, akiben jós szellem volt, ki jósolgatásával nagy nyereséget szerzett gazdáinak.

17 Ez követte Pált és minket, és azt kiáltozta: „Ezek az emberek a legmagasabb Istennek rabszolgái és nektek a menekülés útját hirdetik."

18 Sok napon át tette ezt, végre Pál, mivel ránehezedett a dolog, megfordult és ezt mondta a szellemnek: „A Krisztus Jézus nevével megparancsolom neked, hogy menj ki belőle!" Az abban az órában ki is ment.

19 Mikor azonban a lány urai meglátták, hogy remélt nyereségük elveszett, megragadták Pált és Szilást és az elöljárók elé a piacra vonszolták őket.

20 Miután katonai parancsnokok elé állították őket, így szóltak: „Ezek az emberek fellázítják városunkat. Zsidó létükre

21 olyan erkölcsöket hirdetnek, melyeket nekünk, rómaiaknak sem elfogadnunk, sem megtennünk nem szabad."

22 Ellenük fordult a tömeg is. A parancsnokok erre letépették ruháikat, s megparancsolták, hogy botozzák meg őket.

23 Miután sok vesszőcsapást mértek rájuk, börtönbe vetették *őket* s megparancsolták a foglárnak, hogy biztos őrizet alatt tartsa őket.

24 A porkoláb a parancs vétele után a belső tömlöcbe vetette őket és a lábukat biztonság végett kalodába *zárta.*

25 Éjféltájban Pál és Szilás imádkoztak, és énekkel magasztalták Istent, a foglyok pedig hallgatták őket.

26 Hirtelen nagy földrengés támadt, úgyhogy a tömlöc alapjai is megrendültek, tüstént kinyíltak az összes ajtók és mindnyájuk bilincsei lehullottak.

27 A tömlöctartó, ahogy álmából felriadt s meglátta, hogy a tömlöc ajtajai nyitva vannak, kardot rántott és el akarta magát pusztítani, mert azt hitte, hogy a foglyok elmenekültek.

28 Pál azonban hangosan rákiáltott: „Ne tégy magadban semmi kárt, mert mindnyájan itt vagyunk."

29 Az erre világosságot kért és beugrott. Reszketve borult Pál és Szilás elé,

30 majd kivezette őket és így szólott: „Uraim, mit kell tennem, hogy megmeneküljek?"

31 „Higgy az Úrban, Jézusban – felelték azok – s megmenekülsz te is, a házad is."

32 Azután az Isten igéjét szólták mindazoknak, akik a házában voltak.

33 *A porkoláb* azután az éjszakának még abban az órájában magához fogadta őket, és sebeiket kimosta. Nyomban be is merítkeztek, ő is, az övéi is mindannyian.

34 Majd felvezette őket házába, asztalt tett eléjük és egész házával ujjongott, hogy Istenben hívővé lehetett.

35 Mikor kinappalodott, a katonai parancsnokok ily üzenettel küldötték oda a poroszlókat: „Bocsásd el azokat az embereket!”

36 A tömlöctartó közölte e szavakat Pállal: „A katonai parancsnokok ideüzentek, hogy el kell titeket bocsátani. Most hát induljatok el, utazzatok el békességgel!”

37 De Pál így szólott hozzájuk: „Elítéletlenül nyilvánosan megverettek minket, s noha római polgárok vagyunk, tömlöcbe vetettek, most pedig titkon űznek ki bennünket. Ez így nem megy. Jöjjenek el maguk a parancsnokok és vezessenek ki bennünket!”

38 A poroszlók hírül vitték a parancsnokoknak e szavakat. Mikor azok meghallották, megijedtek *amiatt*, hogy rómaiak.

39 Elmentek hát és *szívükre* beszéltek, majd kivezették, és kérlelni kezdték őket, hogy távozzanak el a városból.

40 Erre kimentek a tömlöcből és bementek Lídiához. Ahogy meglátták a testvéreket, bátorították őket. Azután eltávoztak a városból.

17. RÉSZ

1 Ezután átutaztak Amfipoliszon és Apollónián, és eljutottak Tesszalonikába, ahol a zsidóknak zsinagógájuk volt.

2 Pál szokása szerint bement hozzájuk és három szombaton át boncolgatta előttük az írásokat,

3 megnyitotta *azok értelmét* és kimutatta, hogy a Krisztusnak szenvednie kellett és a halottak közül feltámadnia és hogy ez Jézus, a Krisztus, akit – szólt – én hirdetek nektek.

4 Közülük némelyek hitelt adtak nekik és *Isten* Pálnak, és Szilásnak juttatta őket, úgyszintén az istenfélő hellének közül is nagy sokaságot, valamint *a város* első asszonyai közül nem keveset.

5 Erre a zsidókat irigység szállta meg, magukhoz vettek a piacról néhány rossz embert, csődületet támasztottak és fellázították a várost. Majd odaálltak Józon háza elé, és azon voltak, hogy az apostolokat a népgyűlés elé vigyék.

6 Mivel azonban nem találták őket, Józont és néhány testvért hurcoltak a városnagyok elé, miközben ezt kiáltozták: „Ezek azok, akik a föld lakóit felzendítik, itt is megjelentek

7 és Józon fogadta be őket. Mindannyiuknak a tettei sértik a császár rendeleteit, amellett más királyt hirdetnek, Jézust.”

8 Fellázították a tömeget és a városnagyokat, kik *már* hallottak ezekről a dolgokról.

9 Amikor azonban elég biztosítékot kaptak Józontól és a többiektől, elbocsátották őket.

10 A testvérek pedig azonnal, még azon az éjjelen útnak indították Pált és Szilást Béreába. Amikor odaérkeztek, elmentek a zsidók zsinagógájába.

11 *A béreabeliek* nemesebbek voltak a tesszalonikabelieknél: teljes készséggel fogadták az igét, és naponként megvizsgálták az írásokat, hogy *azoknak* megfelelnek-e ezek a dolgok.

12 Sokan hittek is közülük, még az előkelő hellén asszonyok és férfiak közül sem kevesen.

13 Mikor azonban a Tesszalonikából való zsidók megtudták, hogy Pál Béreában is hirdette az Istennek igéjét, odamentek, hogy ott is megingassák és fellázítsák a tömeget.

14 Akkor azonban a testvérek Pált azonnal útnak indították, hogy utazzék el egész a tengerpartig, Szilás és Timóteus ellenben hátra maradtak.

15 Akik Pált elkísérték, elvezették őt egészen Athénig és miután Szilás és Timóteus felől parancsot kaptak tőle, hogy a leggyorsabban menjenek hozzá, elutaztak.

16 Míg Pál Athénben várta őket, erős izgalomba jutott szelleme, amikor észrevette, hogy bálványképekkel van teli az egész város.

17 Értekezett a zsinagógában a zsidókkal és istenfélőkkel, és a piacon is mindennap olyanokkal, akiket éppen ott talált.

18 Az epikureista és sztoikus filozófusok közül némelyek azonban összacsaptak vele.” – Mit akar mondani ez a fecsegő?” – kérdezték némelyek, mások meg azt mondták: „Úgy látszik, mintha idegen isteneket hirdetne.” Mert Jézusról és a feltámadásról szóló örömüzenetet hirdette.

19 Megragadták hát és elvitték az Areopágoszra.” – Megtudhatjuk, miben áll ez az új, tőled hirdetett tudomány?” Kérdezték.

20 „Mert néhány idegenszerű dologgal tömöd a fülünket. Tudni akarjuk, mi akar ez lenni.”

21 Az athéniek és az ott vendégként időző jövevények ugyanis semmi másra nem értek rá, csak arra, hogy valami újdonságot szóljanak vagy halljanak.

22 Pál erre kiállott az Areopágosz közepére és szólni kezdett: „Athéni férfiak! A vallásosságban mindenképp igen buzgónak láttalak titeket. Mikor ugyanis bejártam s újra meg újra megnéztem

23 istentiszteleti tárgyaitokat, egy oltárt is találtam ezzel a felirattal: AZ ISMERETLEN ISTENNEK. Akit ti tudatlanul tiszteltek, azt hirdetem én nektek.

24 Az az Isten, aki a világot és mindazt, ami benne van, alkotta, mennynek és földnek ura lévén, nem lakhatik kézzel épített templomokban,

25 sem emberi kéz nem gondozhatja őt, mintha valamit nélkülözne, hiszen ő maga ad mindeneknek életet, leheletet és mindent.

26 Ő úgy intézte, hogy az egy *eredettől* támadó emberek összes leszármazottjai a föld egész színét benépesítsék, miután az időpontokat és lakóhelyeket is elhatárolta számukra,

27 hogy az Istent megkeressék, hogy hátha kitapogathatnák és megtalálhatnák őt, hiszen egyikünktől sincs messze *az Isten.*

28 Hiszen benne élünk, mozgunk és vagyunk, mint ahogy a közületek való költők közül is némelyek mondották: Az ő leszármazottjai vagyunk.

29 Isten leszármazottjai lévén tartozunk azt gondolni, hogy ami isteni, az aranyhoz, ezüsthöz, kőhöz, emberi művészet, vagy szenvedély alkotta faragványhoz nem lehet hasonló.

30 Az értelmetlenségben *eltöltött* időket tehát elnézve most azt parancsolja az Isten az embereknek, hogy mindenütt mindannyian térjenek új felismerésre,

31 amennyiben már egy napot is kitűzött, melyen igazságosan meg fogja ítélni a föld lakóit egy ember által, akit *erre* külön kiválasztott. Arra pedig, hogy hinni *tudjatok benne*, azzal nyújtott *lehetőséget* mindeneknek, hogy őt a halottak közül feltámasztotta.”

32 Ám ahogy a halottak feltámasztásáról hallottak, némelyek gúnyolódtak, mások meg így szóltak: „Efelől majd még egyszer meghallgatunk téged.”

33 Így hát Pál eltávozott közülük.

34 Egyes férfiak mégis csatlakoztak hozzá és hittek. Ezek közül való az areopágita Dénes, egy Damarisz nevű asszony és velük mások.

18. RÉSZ

1 Ezek után *Pál* eltávozott Athénből és Korintusba ment.

2 Ott talált egy pontuszi származású, Akvila nevű zsidót, ki feleségével Priszcillával csak nemrég jött el Itáliából Klaudiusz rendeletének következtében, mely szerint a zsidóknak el kellett hagyniuk Rómát. Pál hozzájuk ment

3 és mivel ugyanolyan ipart űzött, náluk maradt. Sátorkészítés volt ugyanis a mesterségük.

4 Minden szombaton értekezett a zsinagógában, zsidókat is, helléneket is meggyőzni *igyekezett.*

5 Mikor azonban Macedóniából Szilás is, Timóteus is alájöttek, Pál az igétől szorongattatva erősen bizonygatta a zsidóknak, hogy Jézus a Krisztus.

6 Mikor azonban azok ellenszegültek és káromoltak, kirázta ruháit s így szólt hozzájuk: „Véretek *szálljon* a fejetekre, én *tőletek* tisztán megyek el és mostantól fogva a nemzeteknél leszek.”

7 Át is ment onnan egy bizonyos Ticiusz Jusztusz nevű istenfélő *embernek* a házába, kinek a háza a zsinagógával szomszédos volt.

8 Kriszpusz pedig, a zsinagógafő, egész házával együtt hitt az Úrban, a korintusiak közül is sokan hallgatták *őt* és hittek, majd bemerítkeztek.

9 Az Úr pedig éjjel látomásban azt mondotta Pálnak: „Ne félj, hanem szólj, ne hallgass,

10 mert veled vagyok, és senki sem fog gonosz ártással rád támadni. Hiszen nagy népem van ebben a városban.”

11 Ott is maradt egy évig és hat hónapig s tanította közöttük az Istennek igéjét.

12 Mikor azonban Gallió volt Ahája helytartója, a zsidók egy indulattal Pálnak estek és az ítélőszék elé hurcolták.

13 Azt mondták: „Ez törvénytelen istentiszteletre lázítja az embereket.”

14 Mikor Pál a száját kinyitni készült, Gallió így szólt a zsidókhoz: „Ha valami hamiskodás vagy rossz csíny forogna szóban, óh zsidók, valami ésszerű ügyben elviselnélek titeket,

15 de ha szóbeszéd, nevek, s a ti törvényetek a vitának a tárgya, magatok nézzetek utána. Ezekben nem akarok bíró lenni."

16 Azzal elűzte őket az ítélőszék elől.

17 Ekkor mindannyian rátámadtak Szósztenésre, a zsinagógafőre, és *mialatt* verték az ítélőszék előtt, Gallió mit sem törődött velük.

18 Pál azután még meglehetősen sok ideig maradt náluk, majd búcsút vévén a testvérektől, elhajózott Szíriába, vele együtt *mentek* Priszcilla és Akvila is, miután ez Kenkreában megnyíratta a fejét, ugyanis fogadalma volt.

19 Mikor elérkeztek Efézusba, ott hátrahagyta őket. *Efézusban Pál* bement a zsinagógába s ott értekezett a zsidókkal.

20 Mikor arra kérték, hogy maradjon több ideig, nem intett igent,

21 hanem ily szóval búcsúzott: „Ha Isten úgy akarja, visszatérek hozzátok újra." Azután elvitorlázott Efézusból.

22 *Innen* lement Cézáreába, ott kiszállt és miután az eklézsiát köszöntötte, lement Antióhiába.

23 Bizonyos időt ott töltvén, elutazott onnan. Majd sorjában végigjárta a galata földet és Frígiát, szilárdítgatta a tanítványokat mind.

24 Ezalatt egy bizonyos Apollós nevű alexandriai származású zsidó, szónoki képzettségű férfi, ki az írásokban is jártas volt, Efézusba érkezett.

25 Ez, miután korábban oktatást kapott már az Úr útját illetően, most a szellem tüzétől égve szólta s tanította pontosan Jézus dolgait, de csak a János bemerítését ismerte.

26 Nagy bátorsággal kezdett szólni a zsinagógában. Priszcilla és Akvila, miután meghallgatták, magukhoz vették őt, s pontosabban kifejtették előtte az Isten útját.

27 Később Ahájába akart átmenni, a testvérek buzdították és írtak *az ottani* tanítványoknak, hogy fogadják őt szívesen. Amikor odaérkezett, nagy segítségére volt azoknak, akik kegyelem által hívőkké lettek.

28 Mert a nyilvánosság előtt erőteljesen cáfolta a zsidókat s az írásokból kimutatta, hogy Jézus a Krisztus.

19. RÉSZ

1 Mialatt Apollós Korintusban volt, Pál a felső vidékeket járta be. Azután történt, hogy Efézusba ment és ott néhány tanítványra talált,

2 akiktől megkérdezte: „Vajon amikor hívőkké lettetek, kaptatok-e Szent Szellemet?" „De még csak nem is hallottuk, hogy Szent Szellem volna" – felelték azok,

3 mire megkérdezte: „Hát mibe merítkeztetek be?" „A János bemerítésébe" – felelték azok.

4 Pál ezt válaszolta: „János új felismerésre térített és *úgy* merített be. Egyidejűleg azt mondta a népnek, hogy higgyenek abban, aki ő utána jő el, tudniillik Jézusban."

5 Mikor ezt meghallották, bemerítkeztek az Úrnak, Jézusnak nevében.

6 És amikor Pál kezét rájuk tette, rájuk szállott a Szent Szellem, nyelveken beszéltek és prófétáltak.

7 Ezek *a tanítványok* összesen mintegy tizenketten voltak.

8 *Pál* azután bement a zsinagógába, ott három hónapon át bátran szólott, az Isten királyságát fejtegette és igyekezett meggyőzni őket.

9 De amikor némelyek magukat megkeményítve ellenszegültek és a sokaság előtt gonoszul szólottak az Útról, otthagyta *őket* és különválasztotta tőlük a tanítványokat. Ezekkel azután naponta értekezett Tiránnus iskolájában.

10 Mintegy két éven át folyt ez így, úgyhogy az Ázsiában lakók mind meghallották az Úrnak szavát, zsidók is, hellének is.

11 Az Isten Pál kezén át hatalmának nem mindennapi jeleit is adta,

12 úgyhogy az elerőtlenültek Pál testéről a keszkenőket és a kötényeket is elvitték, mire elhagyták őket a betegségek, a rossz szellemek is kimentek *belőlük.*

13 *Még a* szerte csatangoló zsidó ördögűzők közül is némelyek elkezdték az Úrnak, Jézusnak a nevét megnevezni azok fölött, akikben rossz szellemek voltak." – Arra a Jézusra kényszerítlek titeket – mondták –, akit Pál hirdet."

14 Szkévász zsidó főpapnak hét fia cselekedett így.

15 A rossz szellem azonban ezt felelte nekik: „Jézust ismerem, Pálról is tudok, de hát ti kik vagytok?”

16 Erre az az ember, akiben a rossz szellem volt, nekiugrott, s miután mindkettőn úrrá lett, erőszakoskodni kezdett rajtuk, úgyhogy meztelenül és megsebesítve menekültek ki abból a házból.

17 Ezt azután megtudta minden zsidó és hellén, aki Efézusban lakott, és félelem szállta meg mindnyájukat és magasztalták az Úrnak, Jézusnak nevét.

18 Azok közül, akik hívőkké lettek, sokan eljöttek, vallomást tettek és számot adtak cselekedeteikről.

19 Azok közül, akik varázslásokkal foglalkoztak, tekintélyes számú ember összehordta a könyveket, és mindenkinek szeme láttára elégette. Megszámolták értéküket s azt ötvenezer ezüstpénznek találták.

20 Így az Úr feljebbvalóságának mértékében növekedett és erősödött az ige.

21 Mikor mindezek elvégződtek, Pál szellemben *határozva* kitűzte *maga elé*, hogy Macedóniának és Ahájának bejárása után Jeruzsálembe utazik. Azt mondta: „Azután, hogy oda eljutottam, Rómát is meg kell látnom.”

22 Miután azok közül, akik neki szolgáltak, kettőt, Timóteust és Erasztust Macedóniába elküldötte, ő maga egy ideig még Ázsiában késlekedett.

23 Az idő tájt nem csekély kavarodás támadt az Út körül.

24 Egy bizonyos Demeter nevű ezüstötvös, ki ezüstből Artemisz-templomokat csinált, és ezzel az ötvösöknek nem csekély keresetet szerzett,

25 egybegyűjtötte ezeket *az ötvösöket* és a hasonló szakmájú iparosokat, és így szólt: „Férfiak, ti tudjátok, hogy boldogulásunk ettől a keresettől függ.

26 Láthatjátok is, hallhatjátok is, hogy nemcsak Efézusban, hanem majdnem egész Ázsiában is az a Pál rábeszélésével jókora tömeget hangolt át, azzal az állításával, hogy nem istenek azok, melyek kézzel készülnek.

27 De nemcsak az a veszély fenyeget, hogy mesterségünk tönkremegy, hanem a nagy istennőnek, Artemisznek a szentélyét semmibe sem fogják venni, sőt az ő fenséges *tekintélyét* is leronthatják, melyet félve tisztelnek egész Ázsia és a föld lakói.”

28 Mikor ezt hallották, megteltek indulattal s kiáltozni kezdték: „Nagy az efézusi Artemisz!”

29 Az egész városra kiterjedt a zavargás, a sokaság egy indulattal a színházba rohant és magával hurcolta a macedóni Gájuszt és Arisztárhuszt, Pál utazó társait.

30 Pál be akart menni a népgyűlésbe, de a tanítványok nem engedték.

31 Sőt egyes ázsiai főpapok, kik barátai voltak, hozzá küldtek és kérlelték, hogy ne menjen el a színházba.

32 *Ott ezalatt* ki ezt, ki azt kiáltotta, mert az eklézsia fel volt zavarva, és a legtöbben azt sem tudták, miért jöttek össze.

33 A tömeg figyelme Alexandroszra irányult, akit a zsidók előre toltak. Alexandrosz a kezével csendre intett és igazolni akarta magát a népgyűlés előtt.

34 De amikor felismerték, hogy zsidó, mindnyájukból egy kiáltás tört elő s mintegy két óra hosszat kiáltoztak: „Nagy az efézusi Artemisz!”

35 Csak a jegyző csendesítette le a tömeget, ki így szólt: „Efézusi férfiak, ugyan ki az az ember, aki nem tudná, hogy az efézusiak városa a nagy Artemisznek és az égből leesett *szobornak* templomőre?

36 Mivel pedig ezeknek ellentmondani nem lehet, szükséges, hogy lecsendesedjetek, és semmi elhamarkodottságot el ne kövessetek.

37 Ide vezettétek ezeket a férfiakat, kik sem nem templomfosztogatók, sem istennőnket nem káromolták.

38 Ha Demeternek és a vele tartó ötvösöknek valaki ellen keresetük van, vannak törvénynapok, vannak helytartók, emeljenek panaszt egymás ellen.

39 Ha pedig még további követelésetek van, a törvényes eklézsián elintézhető.

40 De az a veszély is fenyeget minket, hogy a mai napért lázadással vádolhatnak meg bennünket, mert semmi okot nem tudunk felmutatni, amivel ezt a csoportosulást megmagyarázhatjuk.” Ezeket mondván, szétküldötte az eklézsiát.

20. RÉSZ

1 A zavargás megszűnése után Pál magához hívatta a tanítványokat, s miután bátorította és köszöntötte őket, elutazott, hogy Macedóniába távozzék.

2 Miután bejárta azokat a tájakat s hosszú beszéddel bátorította a tanítványokat, Hellászba érkezett s

3 ott három hónapot töltött. Majd, amikor Szíriába akart hajózni, s a zsidók alattomos szándékát látta *ébredni* maga ellen, az a vélemény *alakult* ki benne, hogy Macedónián át kell visszatérnie.

4 Kíséretében voltak Pirrusz *fia*, a béreai Szópátén, a tesszalonikai Arisztárhus és Szekundusz, a derbei Gájusz és Timóteus, azután az ázsiai Tihikusz és Trofimusz.

5 Ezek előre mentek és Troászban vártak meg minket.

6 Mi pedig Filippiből a kovásztalan *kenyerek* ideje után hajón indultunk el és öt nap alatt jutottunk el hozzájuk Troászba, ahol hét napig időztünk.

7 Mikor a hét első napján a kenyér megtörésére összegyűltünk, Pál fejtegette nekik *az írást,* és mivel másnap el akart utazni, éjfélig nyújtotta a beszédet.

8 Tekintélyes számú fáklya égett a felsőházban, ahol együtt voltunk.

9 Mikor Pál beszéde megnyúlt, egy Eutihusz nevű ifjú, ki az ablaknál ült és mély álomba merült, az álomtól elnyomva, a harmadik emeletről leesett és holtan szedték fel.

10 Pál azonban lement, ráborult, átölelte s azt mondta: „Ne üssetek lármát, hiszen benne van a lelke.”

11 Azután felment, megtörte a kenyeret, megkóstolta és még jó sok ideig, *egész* pirkadásig társalgott velük, azután útnak indult.

12 A fiút pedig élve felvezették és *a gyülekezet* nem kis mértékben vigasztalódott meg.

13 Mi azután előrementünk a hajóra és tengeren mentünk Asszoszba, ott készültünk felvenni Pált, így rendelkezett ugyanis, mert gyalogolni akart.

14 Amint Asszoszban összetalálkoztunk, felvettük őt, és Mitilénébe mentünk.

15 Onnan elhajóztunk s a következő napon Kiosz magasságába jutottunk, másnap Számosz mellett hajóztunk el, (Trogülionban megszálltunk) az arra következőn pedig Milétuszba értünk.

16 Pál ugyanis úgy döntött, hogy Efézus mellett *csak* elhajózunk, hogy ne vesztegesse Ázsiában az időt. Mert sietett, hogy ha teheti, pünkösd napján Jeruzsálemben legyen.

17 Miletuszból azonban átküldött Efézusba és áthívatta az eklézsia véneit.

18 Mikor azok nála megjelentek, így szólt hozzájuk: „Ti tudjátok, hogy az első naptól kezdve, melyen Ázsiába léptem, az egész idő alatt miként éltem köztetek,

19 *hogy* voltam az Úrnak teljes alázatossággal rabszolgája, könnyek, kísértések között, melyeket a zsidók alattomos szándékai szereztek nekem.

20 *Ti tudjátok*, hogy mennyire nem hallgattam el semmit abból, amit hasznos volt tudatnom veletek. *Nem vonakodtam* titeket nyilvánosan és házanként tanítani,

21 sürgetően bizonyságot téve zsidóknak is, helléneknek is, hogy az Isten új felismerésére kell térnünk és Urunkban, Jézusban hinnünk.

22 És lám, most a szellemtől megkötözve Jeruzsálembe utazom, és nem tudom, hogy ott mik fognak történni velem.

23 Mégis a Szent Szellem városonként erős bizonyságot tesz nekem, azt mondja, *hogy* bilincs és szorongattatások várnak rám.

24 Én azonban semmi értéket nem tulajdonítok a lelkemnek, csakhogy futásomat befejezhessem, és azt a szolgálatot bevégezhessem, melyet Uramtól, Jézustól kaptam, hogy Isten kegyelmének örömhíréről *határozott* bizonyságot tegyek.

25 Most lám tudom, hogy sem ti, sem senki azok közül, akik között a királyságot hirdetve jártam, többé nem fogjátok látni orcámat.

25 Ezért a mai napon tanúságot teszek nektek arról, hogy mindenkinek vérétől tiszta vagyok.

27 Én nem vonakodtam az Isten teljes szándékát hirdetni nektek.

28 Ügyeljetek hát magatokra és az egész nyájra, melyben a Szent Szellem felügyelőkké tett titeket, hogy terelgessétek az Isten eklézsiáját, melyet tulajdon vére árán tartott meg magának.

29 Én tudom, hogy elmenetelem után ragadozó farkasok fognak közétek betörni, kik nem kímélik majd a nyájat.

30 S közületek magatok közül is olyan férfiak fognak előállani, kik fonák dolgokat hirdetnek, hogy a tanítványokat elvonják maguk után.

31 Azért legyetek éberek és emlékezzetek meg arról, hogy én három éven át sem éjjel, sem nap-

pal meg nem szűntem közületek minden egyest könnyhullatással inteni.

32 Most pedig az Úrra bízlak titeket s az ő kegyelmének szavára, melynek hatalma van arra, hogy építsen *titeket* és arra, hogy az összes megszenteltek között örökrészt adjon *nektek.*

33 Senkinek ezüstjét, aranyát vagy ruháit meg nem kívántam.

34 Ti magatok tudjátok, hogy a magam szükségleteiért és a velem lévőkért ezek a kezek dolgoztak.

35 Mindenben megmutattam nektek, hogy ilyen fáradozással kell az elerőtlenülteknek segítségére menni s emlékeztetni az Úrnak, Jézusnak beszédeire, hogy ő azt mondta, hogy boldogítóbb dolog, ha adunk, mintha kapunk."

36 Mikor mindezeket elmondta, mindnyájukkal együtt térdre borult és imádkozott.

37 Sok-sok sírás után mindannyian nyakába borultak Pálnak s összecsókolgatták őt,

38 különösen fájlalva azt a szavát, mellyel azt mondotta, hogy az arcát többé nem fogják látni. Azután kikísérték őt a hajóhoz.

21. RÉSZ

1 Amikor tőlük elváltunk és tengerre szálltunk, egyenes irányba sietve Kószba mentünk, a következő napon Róduszba, onnan Patarába.

2 Miután találtunk egy hajót, mely Fóniciába volt átkelőben, abba beszálltunk és tengerre keltünk.

3 Mikor Ciprus feltűnt a láthatáron, azt balkézre elhagytuk, és Szíriába hajóztunk. Lementünk Tíruszba, mert odavitte a hajó a rakományát.

4 Miután tanítványokra leltünk, hét napig ott maradtunk. Ezek a *tanítványok* azt mondták a Szellemen át Pálnak, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe.

5 Mikor azonban *a hét* nap végére jutottunk, *mégis* elindultunk és elutaztunk. Azok feleségükkel, gyermekeikkel együtt mind kikísértek bennünket a városon kívül. A parton térdre borultunk és imádkoztunk,

6 azután elbúcsúztunk egymástól, mi beszálltunk a hajóba, ők otthonukba tértek vissza.

7 Miután a hajózásnak végére jutottunk, Tíruszból Ptolemaiszba érkeztünk, ott köszöntöttük a testvéreket és egy napig náluk maradtunk.

8 A következő napon elindultunk és Cézáreába mentünk, hol Fülöp evangélista házában szálltunk meg, ki a hét közül való volt, és nála maradtunk.

9 Volt neki négy hajadon leánya, akik prófétáltak.

10 Több napig ott időztünk. Ezalatt lejött Júdeából egy Agábusz nevű próféta,

11 ki felkeresett minket, felvette Pál övét, azzal összekötözte saját lábát és kezét és így szólott: „Azt mondja a Szent Szellem: Azt a férfit, akié ez az öv, így fogják a zsidók megkötözni, azután átadják a nemzetek kezébe."

12 Mihelyt ezt meghallottuk, kérlelgettük mi is, a helybeliek is, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe.

13 Akkor Pál így felelt: „Miért teszitek *ezt*? Miért sírtok és töritek össze a szívemet. Hiszen én nemcsak arra vagyok kész, hogy megkötözzenek Jeruzsálemben, hanem arra is, hogy meghaljak az Úrnak, Jézusnak nevéért."

14 Miután nem győzhettük meg, lecsillapodtunk, és azt mondtuk: „Az Úr akarata történjék."

15 E napok után felkészültünk és felmentünk Jeruzsálembe.

16 Velünk jöttek egyesek a Cézáreából való tanítványok közül is, azok egy bizonyos ciprusi Mnázonhoz vezettek bennünket, ki kezdettől fogva tanítvány volt, nála szállást kaptunk.

17 Ahogy Jeruzsálembe jutottunk, örömmel fogadtak a testvérek.

18 A következő napon Pál velünk együtt elment Jakabhoz. Megjelentek a vének is mind.

19 Pál, miután köszöntötte őket, esetről esetre eléjük tárta, hogy mit tett Isten az ő szolgálatán keresztül a nemzetek között.

20 Azok, mikor hallották, dicsőítették az Istent, és azt mondták neki: „Látod testvérem, hány tízezer hívő van már a zsidók között, és valamennyi buzgón megőrzi a törvényt.

21 Felőled azonban az a beszéd hangzik, hogy mindazokat a zsidókat, akik a nemzetek között *élnek*, Mózestől való elpártolásra tanítod, *hogy* azt mondod, hogy ne metéljék körül gyermekeiket, és ne járjanak az *átöröklött* szokások szerint.

22 Hogy áll hát a dolog? Mindenesetre meg fogják hallani, hogy idejöttél.

23 Tedd meg azért, amit mondunk neked. Van nálunk négy férfi, akik fogadalmat vettek magukra.

24 Vedd ezeket magadhoz és fogj velük együtt szent tisztuláshoz. Fizess be értük, hogy lenyírat-

hassák, a hajukat és akkor mindenki látni fogja, *hogy* semmi sem *igaz* abból, amit felőled hangoztatnak, ellenkezőleg, magad is úgy élsz, hogy megőrzöd a törvényt.

25 A hívő nemzetbeliek felől pedig már levélben rendelkeztünk, és úgy határoztunk, hogy őrizkedniük kell a bálványoknak áldozottól, vértől, fulladt *állattól* és paráznaságtól."

26 A következő napon tehát Pál magához vette ama férfiakat, velük együtt szent tisztulás végett bement a szent helyre s kihirdettette a megtisztulás napjainak eltelését, amikor mindegyikükért megviszik a felajánlást.

27 Mikor a hét nap éppen befejezéshez közeledett, az ázsiai zsidók, akik meglátták őt a szent helyen, az egész tömeget összecsődítették. Kezüket Pálra vetették

28 és így kiáltoztak: „Izráeli férfiak segítsetek! Ez az ember, aki mindenhol mindenkit a nép ellen, a törvény ellen és e hely ellen *tanít*, a tetejében még helléneket is hozott be a szent helyre s megszentségtelenítette ezt a szent helyet."

29 Előzőleg ugyanis vele látták a városban az efézusi Trofimuszt, és róla gondolták, hogy Pál a szent helyre bevitte.

30 A város mindenestől megmozdult, a nép összetódult. Pált megragadták, és kifelé vonszolták a szent helyről. Tüstént bezárták a kapukat.

31 Mikor meg akarták ölni, jelentés ment fel a zászlóalj ezredeséhez, hogy az egész Jeruzsálem zendülésben van.

32 Az abban a nyomban katonákat és századosokat vett magához és lefutott hozzájuk. *A zsidók*, amikor meglátták az ezredest és a katonákat, abbahagyták Pál verését.

33 Akkor az ezredes közelükbe jött, letartóztatta *Pált* és megparancsolta, hogy két bilinccsel kötözzék meg. Majd a felől tudakozódott, hogy kicsoda és mit cselekedett.

34 A tömegben egyik ezt, a másik azt kiáltozta rá, s mivel a zűrzavar miatt nem tudhatott meg semmi bizonyosat, megparancsolta, hogy *a foglyot* vezessék fel a kaszárnyába.

35 Mikor *Pál a* lépcsőkre jutott, úgy volt, hogy a tömeg erőszakossága miatt a katonáknak vinniük kellett őt.

36 Mert a tömeg nyomon követte, s ezt kiáltozta: „Pusztítsd el!"

37 Éppen be akarták vinni őt a kaszárnyába, amikor Pál megszólította az ezredest: „Szabad-e valamit kérnem tőled?" „– Te tudsz hellénül? – kérdezte az.

38 Hát nem te vagy az az egyiptomi, aki egy idővel ezelőtt felzendült és négyezer szikáriust a pusztába vezetett ki?"

39 Pál így felelt: „Én tarzusi zsidó ember vagyok, Cilicia nem jelentéktelen városának vagyok polgára. Könyörgöm, engedd meg, hogy a néphez szólhassak."

40 Mikor az megengedte, Pál felállott a lépcsőre, kezével *csendet* intett a népnek, erre nagy hallgatás következett, ő meg héber nyelven így szólt hozzájuk:

22. RÉSZ

1 „Férfiak, testvéreim és atyák! Hallgassátok meg, *halljátok meg* most hozzátok *intézendő* védekezésemet."

2 Mikor azok meghallották, hogy héber nyelven szól hozzájuk, még jobban lecsillapodtak. Ekkor így szólott:

3 „Én zsidó ember vagyok, a ciliciai Tárzusban születtem, de ebben a városban nevelkedtem fel Gamáliel lábánál, az atyai törvény pontos *betartásában*, Istenért buzgó voltam, mint ahogy ti mindnyájan vagytok ma.

4 Ezt az utat halálra üldöztem, megkötöztettem, börtönbe juttattam férfiakat is, nőket is,

5 ahogy azt a főpap is tanúsíthatja és a vének egész *tanácsa.* Miután tőlük leveleket is kaptam a testvérekhez, Damaszkuszba utaztam, hogy onnan foglyokat hozzak Jeruzsálembe, hogy megfenyítsék őket.

6 De utazás közben, mikor már közel voltam Damaszkuszhoz, déltájban az történt *velem*, hogy az égből hirtelen villámló nagy fényt láttam magam körül,

7 leestem a földre és hallottam, ahogy egy hang megszólított: Saul, Saul, miért üldözöl?

8 Megkérdeztem: Ki vagy Uram? Az így felelt: Én vagyok a názáreti Jézus, akit te üldözöl.

9 Azok, akik velem voltak, látták a fényt, de a velem beszélő hangot nem hallották.

10 Mit cselekedjem, Uram? – kérdeztem, mire az Úr így felelt nekem: Kelj fel, utazzál Damasz-

kuszba, ott majd mindenfelől tudósítanak téged, amiről ez van rendelve, hogy meg kell tenned.

11 Mivel pedig annak a fénynek a dicsőségétől a látásom elveszett, a velem levők a kezemet fogták meg és úgy mentem be Damaszkuszba.

12 Ott hozzám jött egy bizonyos Ananiás, ki a törvény szerint *élő* lelkiismeretes férfiú, ki mellett az összes ott lakó zsidók tanúságot tesznek,

13 mellém állott és így szólt: Saul, testvérem, tekints reám! S én abban az órában láttam őt.

14 Ekkor így szólt: Atyáinknak Istene eleve kezébe vett téged, hogy megismertesse veled akaratát és megláttassa veled azt az Igazságosat, szót hallj annak szájából

15 és te tanúja légy neki minden ember előtt, arról, amit láttál és hallottál.

16 Azért most mit habozol még? Kelj fel, merítkezzél be, mosd le vétkeidet azzal, hogy az ő nevét segítségül hívod.

17 Amikor *később* visszatértem Jeruzsálembe és a szent helyen imádkoztam, az történt velem, hogy önkívületbe estem,

18 és megláttam őt. Ő így szólt hozzám: Siess, eredj ki gyorsan Jeruzsálemből, minthogy nem fogadják el rólam tett tanúságtételedet.

19 Én azonban így szóltam: Uram, ők maguk tudják, hogy én zsinagógáról zsinagógára *menve* bebörtönöztettem és megverettem azokat, akik benned hittek,

20 meg hogy amikor tanúdnak, Istvánnak a vére kiömlött, én is egyetértően állottam ott, s én őriztem gyilkosainak köpenyét.

21 Ám ő ezt mondta nekem: Utazzál el, mert messzi nemzetekhez küldelek el téged."

22 Eddig a szóig hallgatták őt, de *itt* felemelték szavukat: „Veszítsd el a földről az ilyent! Mert nem való az ilyennek élnie."

23 Mikor azután azok kiáltoztak, s köpenyeiket dobálták a magosba, és a port szórták a levegőbe,

24 az ezredes megparancsolta, hogy vezessék *Pált* be a kaszárnyába. Majd azt mondta, hogy korbáccsal vallassák ki, hogy megtudhassa, mely okból kiáltoztak úgy rá.

25 Ám, amikor szíjakkal kifeszítették, Pál megkérdezte az ott álló századost: „Római polgárt szabad-e nektek ítélet nélkül megostoroznotok?"

26 Ahogy a százados ezt hallotta, odament az ezredeshez és hírt adott neki: „Mit szándékozol tenni? Hiszen ez az ember római!"

27 Az ezredes odament *Pálhoz* és megkérdezte tőle: „Mondd meg nekem, hogy római vagy-e." Ő azt felelte: „Az vagyok."

28 „Én nagy összeg pénzzel szereztem meg ezt a polgárjogot" – mondta az ezredes, mire Pál ezt felelte: „Én meg már benne születtem."

29 Erre tüstént félreálltak tőle azok, akik vallatni készültek őt. Az ezredes pedig megijedt, *hogy* megtudta, hogy római, és mert megkötöztette.

30 A következő napon az ezredes, mivel *valami* biztosat akart megtudni a felől, hogy mivel vádolják a zsidók, feloldotta *Pált* és megparancsolta, hogy a főpapok és az egész nagytanács gyűljenek össze, azután levezettette, és közéjük állíttatta Pált.

23. RÉSZ

1 Pál a nagytanácsra szögezte szemét és megszólalt: „Férfiak, testvéreim! Az én nyilvános életemben lelkiismeretem Isten felé a mai napig tiszta volt."

2 Erre Anániás főpap elrendelte a mellette állóknak, hogy üssenek a szájára.

3 De Pál így szólt hozzá: „Meg fog téged verni az Isten, te bemeszelt fal. Még te ülsz le ítélkezni rajtam s a törvény ellen *cselekszel.* A törvényt megkerülve parancsolod, hogy verjenek meg engem?"

4 Ám *a mellette* állók megszólaltak: „Isten főpapját gyalázod?"

5 „Nem tudtam testvéreim – szólt Pál is –, hogy főpap. Meg van ugyanis írva: Néped fejedelme ellen gonoszat ne szólj."

6 Mikor azonban Pál észrevette, hogy részben szadduceusok, más részben farizeusok vannak a nagytanácsban, felkiáltott: „Férfiak, testvéreim, farizeus vagyok, farizeus fia, a holtak felől való reménységért és a halottak feltámadásáért vádolnak."

7 Mikor ezt mondotta, farizeusok és szadduceusok *egymás ellen* támadtak, úgyhogy a sokaság *kettészakadt.*

8 A szadduceusok ugyanis azt mondták, hogy nincs feltámadás, sem angyalok, sem szellem, a farizeusok ellenben mindegyiket vallják.

9 Nagy kiáltozás támadt. Felállott néhány írástudó a farizeusok felekezetéből és élénk vitába kezdtek:

„Semmi gonoszat nem találunk ebben az emberben. Talán szellem szólott neki, vagy angyal.”

10 Mikor nagy lett a villongás, az ezredes megijedt, hogy Pált szétszaggatják, megparancsolta hát, hogy a sereg menjen le és ragadja ki közülük Pált, azután vezessék fel a kaszárnyába.

11 A következő éjjelen az Úr *Pál* mellé állott és ezt mondotta: „Bízzál! Mint ahogy bizonyságot tettél ügyem mellett Jeruzsálembe, úgy kell Rómában is tanúságot tenned!”

12 Mikor kinappalodott, egybegyűltek a zsidók és átokkal kötelezték magukat, hogy sem nem esznek, sem nem isznak addig, amíg Pált meg nem ölik.

13 Negyvennél többen voltak, akik ezt az összeesküvést csinálták.

14 Ugyanezek elmentek a főpapokhoz és a vénekhez és ezt mondták: „Erős átokkal fogadtuk meg, hogy addig semmit meg nem ízlelünk, amíg Pált meg nem öljük.

15 Most hát a nagytanáccsal együtt tegyetek jelentést az ezredesnek, hogy hozza le őt hozzátok, minthogy pontosabb vizsgálatot akartok tartani a dolog felől, mi pedig készen várjuk őt, hogy mielőtt ide megérkeznék, elpusztítsuk.”

16 Mikor azonban Pál nőtestvérének fia hallott a cselvetésről, odament, belépett a kaszárnyába és hírt adott Pálnak.

17 Pál erre a századosok közül egyet magához hívatott és ezt mondta: „Vezesd el azt az ifjút az ezredeshez, *valami* hírt hozott számára.”

18 Az maga mellé vette a fiút, elvezette az ezredeshez és jelentette: „A fogoly Pál magához hívatott és megkért, hogy ezt az ifjút hozzád vezessem, valami mondanivalója van neked.”

19 Az ezredes kézen fogta őt, félrevonult *vele* és külön megtudakolta: „Mi híred van számomra?”

20 Az így felelt: „A zsidók összebeszéltek, hogy megkérnek téged, hogy holnap vezettesd le Pált a nagytanácsba, mintha pontosabb értesülést akarnának szerezni felőle.

21 Te azonban ne engedj nekik, mert közülük többen, mint negyvenen állnak lesben ellene, ezek átokkal fogadták meg, hogy addig sem nem esznek, sem nem isznak, míg *Pált* meg nem ölik. Most készenlétben vannak és ígéretedre várnak.”

22 Az ezredes elbocsátotta az ifjút, de előbb megparancsolta: „Senkinek ki ne beszéld, hogy ezeket nekem bejelentetted.”

23 Azután magához hívott két századost és ezt mondta: „Tartsatok az éjszaka harmadik órájától fogva készenlétben kétszáz katonát, hogy azok menjenek el Cézáreáig, továbbá hetven lovast és kétszáz kopjavetőt,

24 egy nyerges állatot is állítsanak elő, hogy Pált rája ültetve Félix helytartóhoz biztosan átvihessétek.”

25 Amellett levelet is írt, melynek tartalma a következő volt:

26 „Klaudius Liziász, Félixnek, a magasztos helytartónak. Örvendj!

27 Ezt az embert a zsidók elfogták és meg akarták ölni. Miután megtudtam, hogy római, a sereggel rajtuk ütöttem *s a kezükből* kiragadtam őt.

28 Meg akarván tudni, hogy micsoda vádat emelnek ellene, levezettettem őt az ő nagytanácsukba.

29 Úgy találtam, hogy saját törvényük vitakérdéseiben vádolják, de semmi halálra vagy bilincsre méltó vád fel nem merült ellene.

30 Intést kaptam azonban, hogy *valami* terv készül ez ember ellen, úgyhogy nyomban hozzád küldöttem őt s megparancsoltam a vádlóknak is, hogy elédbe terjesszék vádjukat.”

31 A katonák a kapott rendelkezés értelmében magukhoz vették Pált s az éjszakán át Antipatriszba vitték.

32 Másnap a lovasokra hagyván, hogy tovább kísérjék, visszatértek a táborba.

33 Amazok meg elmentek Cézáreába, átadták a levelet a helytartónak, és eléje állították Pált is.

34 Az elolvasta s megkérdezte, hogy melyik tartományból való, mikor megtudta, hogy Ciliciából,

35 így szólt: „Majd kihallgatlak, ha vádlóid megjelennek.” Parancsot adott, hogy Heródes pretóriumában őrizzék.

24. RÉSZ

1 Öt nap múltán alájött Anániás főpap néhány vénnel és bizonyos Tertullusz ügyvéddel. Feljelentést tettek a helytartónál Pál ellen.

2 Miután előszólították őt, Tertullusz hozzáfogott a vádbeszédhez:

3 „Teljes hálával elismerjük, magasztos Félix, hogy minden oldalon és mindenhol nagy bizton-

sághoz juttattál bennünket és előrelátásod sok helyes intézkedéssel javított a nép helyzetén.

4 Hogy azonban tovább ne fárasszalak, esengem, hogy *szokott* méltányosságoddal hallgasd meg rövid előterjesztésünket.

5 Miután úgy találtuk, hogy ez az ember *igazi* dögvész, szerte a lakott földön az összes zsidók közt lázadásokat szít, a názáretiek felekezetének az elöljárója,

6 s most még a szent helyet is megpróbálta megszentségteleníteni, – ezért letartóztattuk, *és a mi törvényünk szerint akartuk elítélni.*

7 *Liziász ezredes azonban odajött és erőszakkal kivette őt a kezünk közül*, *és azt parancsolta*, *hogy vádlói hozzád jöjjenek.*

8 *Különben*, ha kérdezed, magad is tudomást szerezhetsz tőle mindazok felől, amikkel vádoljuk őt."

9 Egy értelemben szóltak vele a zsidók is: „Így vannak ezek" – mondották.

10 Miután a helytartó intett Pálnak, hogy beszélhet, az megszólalt: „Minthogy tudom, hogy sok év óta vagy ennek a népnek a bírája, jó kedvvel védekezem a magam dolgában,

11 *annál inkább*, mert hiszen hatalmadban van megtudni, hogy nincs több, mint tizenkét napja annak, hogy feljöttem Jeruzsálembe, hogy *itt Istent* imádjam.

12 Amellett sem a szent helyen nem kaptak azon engem, hogy bárkivel is vitatkoztam volna, vagy tömeget felcsődítettem volna magam köré, sem a zsinagógákban, sem városszerte nem *tettem ilyet*,

13 sem semmi *bizonyítékot* nem tudnak felmutatni azok igazolására, amikkel most vádolnak engem.

14 Azt azonban megvallom neked, hogy a szerint az Út szerint, melyet felekezetnek (szakadásnak) mondanak, úgy szolgálok az atyák Istenének, hogy hiszek mindennek, amit a törvény tartalmaz, hogy hiszek a prófétákban megírottaknak,

15 hogy azt a reménységet ápolom az Istenben, amire ezek maguk is várnak, hogy el kell jönnie az igazságosak és hamisak feltámadásának.

16 Abban magam is gyakorolom magamat, hogy lelkiismeretem Istennel és emberekkel szemben mindenkor olyan legyen, hogy botlására senkinek ne legyek.

17 Sok év elmúltával jelentem *itt* meg, hogy népem számára könyöradományokat és felajánlásokat hozzak.

18 Ebben a *foglalatosságban* találtak engem bizonyos ázsiai zsidók, mikor a szent helyen a szent tisztulást végeztem, de nem csődületben, sőt anélkül, hogy bármily zavart keltettem volna.

19 *Ezeknek a zsidóknak* meg kell jelenniük előtted és vádat emelniük ellenem, ha ugyan van valami vádolni valójuk ellenem.

20 Vagy pedig ezek, *akik* itt *állanak*, mondják meg, micsoda hamisságot találtak *bennem*, amikor ott álltam a nagytanács előtt,

21 hacsak nem azt, ez egy szót, melyet közöttük állva kiáltottam, hogy „a halottak feltámadása miatt vagyok vád alatt a mai napon."

22 Ekkor Félix, kinek pontosabb értesülése volt ez Út felől, elhalasztotta *ügyüket.* Azt mondta: „Ha Liziás ezredes alájön, majd döntök ügyetekben."

23 Rendeletet adott a századosnak, hogy tartsák ugyan Pált őrizetben, de enyhítést adjanak neki és övéi közül senkit se akadályozzanak abban, hogy neki szolgáljon.

24 Néhány nap múlva megjelent Félix feleségével, Druzillával, ki zsidó volt. Pálért küldött és meghallgatta őt a Krisztus Jézusba vetett hit felől.

25 Mikor azonban *Pál* az igazságosságot, önmegtartóztatást és az elkövetkező ítéletet fejtegette, Félixet félelem töltötte el és így szólott: „Mára *elég.* Eredj el, ha időt tudok rá keríteni, majd hívatni foglak."

26 Egyúttal azt is remélte, hogy Pál pénzt fog neki adni. Ezért sűrűbben hívatta és társalgott vele.

27 Két év múltán Félix utódot kapott, Porciusz Fesztuszt. Mivel pedig *valami* kedves dolgot akart tenni a zsidóknak, Pált fogságban hagyta.

25. RÉSZ

1 Fesztusz három nappal az után, hogy a kormányzói tisztébe lépett, felment Cézáreából Jeruzsálembe.

2 *Ott a* főpapok és a zsidók főemberei feljelentést tettek nála Pál ellen. Esengve kérték tőle

3 azt a kegyet *Pál* ellen, hogy küldje őt át Jeruzsálembe. Az úton lest vetettek neki, hogy megöljék.

4 Fesztusz azonban azt felelte, hogy Pált Cézáreában őrzik, ő maga is készül hamarosan odautazni.

5 „Akik tehát – szólt – közületek tehetik, jöjjenek velem le és nyújtsanak be vádat az ellen a férfi ellen, ha ugyan van benne valami helytelen.”

6 Nyolc-tíz napnál nem tovább időzvén közöttük, lement Cézáreába s másnap az ítélőszékre ült. Megparancsolta, hogy Pált vezessék elő.

7 Amikor előjött, körülállták a zsidók, akik Jeruzsálemből jöttek alá. Sok és súlyos vádat hoztak elő ellene, melyeket bizonyítani azonban nem volt erejük.

8 Pál így védekezett: „Sem a zsidók törvénye ellen, sem a szent *hely* ellen, sem a császár ellen nem vétettem.”

9 Fesztusz kedves dolgot akarván tenni a zsidóknak, megkérdezte Páltól: „Akarsz-e Jeruzsálembe felmenni, hogy ott kapj ítéletet tőlem?”

10 De Pál azt felelte: „A császár ítélőszéke előtt állok, ott kell ítéletet kapnom. A zsidóknak nem ártottam, amint te ezt igen jól tudod.

11 Ha hamis vagyok és halálra méltót tettem, nem kérem, *hogy* elkerüljem a halált. De ha az, amivel ezek vádolnak, semmis, senki engem nem adhat oda nekik azért, hogy kedveskedjék. A császárra fellebbezek.”

12 Ekkor Fesztusz, miután a tanáccsal megbeszélte a dolgot, határozatot hirdetett. „A császárra fellebbeztél: a császár elé fogsz menni.”

13 Napok múltával Agrippa király és Berniké Cézáreába érkeztek, hogy Fesztuszt köszöntsék.

14 Mikor már több napig időztek ott, Fesztusz a király elé terjesztette a Pál ellen beadott *vádat*: „Van itt egy fogoly, akit Félix hagyott hátra.

15 Ellene, amikor Jeruzsálemben voltam, a zsidók főpapjai és vénei feljelentést tettek, s ítéletet kértek ellene.

16 Azt feleltem nekik, hogy a rómaiaknak nem szokásuk, hogy *bármely* embert kegyképpen odaadjanak, amíg a vádlottat a vádlókkal nem szembesítették, és a vád felől a védekezésre helyet nem adtak.

17 Mikor itt összegyűltek, halogatás nélkül már a következő napon ítélőszékre ültem, és parancsot adtam, hogy vezessék elő azt a férfit.

18 A vádlók köréje álltak, de semmi olyan rosszaságot vádképpen elő nem adtak, amilyet gyanítottam,

19 hanem a saját vallásukkal kapcsolatban voltak vitakérdéseik ellene, valami meghalt Jézus felől, akiről Pál azt mondja, hogy él.

20 Zavarban lévén efelől, hogy az íly dolgok ügyében *hogyan* kell vizsgálatot tartani, azt mondtam *Pálnak*, ha akarja, utazzék Jeruzsálembe, s ott kapja meg az ítéletét e dolgok felől.

21 Mikor azonban Pál fellebbezett, hogy *ügye a* felség döntésére tartassék fenn, megparancsoltam, hogy tartsák őrizetben addig, amíg felküldhetem őt a császárhoz.”

22 Agrippa ekkor *így szólt* Fesztuszhoz: „Magam is szeretném meghallgatni azt az embert.” „Holnap – szólt a helytartó – meghallhatod őt.”

23 Másnap nagy pompával érkezett meg Agrippa és Berniké, s az ezredesekkel és a város kimagasló férfiaival együtt bementek az előadó terembe. Fesztusz parancsára előhozták Pált.

24 Azután megszólalt Fesztusz: „Agrippa király s mindazok, akik most itt velünk együtt vagytok, megfigyelhetitek azt a *férfit*, akinek ügyében Jeruzsálemben is, itt is a zsidók tömegestül fordultak hozzám s azt kiáltozták, hogy ez ne éljen tovább!

25 Én magam úgy találtam, hogy semmi halálra méltót nem követett el. Mivel azonban a császárra fellebbezett, úgy ítéltem, hogy odaküldöm.

26 De nem áll semmi biztos *adat* a rendelkezésemre, amit az úrnak írhatnék. Azért vezettettem őt elétek, és különösen eléd Agrippa király, hogy ha a kikérdezése megtörténik, tudjak mit írni.

27 Értelmetlenségnek tűnik fel ugyanis előttem, hogy foglyot küldjek, és ne jelezzem az ellene emelt vádakat is.”

26. RÉSZ

1 Agrippa ekkor így szólt Pálhoz: „Engedelmet kapsz, hogy magad felől beszélj.” Erre Pál kinyújtotta kezét és így védekezett:

2 „Boldognak tartom magamat Agrippa király, hogy mindabban, amivel a zsidók vádolnak engem, előtted kell ma védekeznem,

3 mivel te nagyon jól ismered a zsidóknak minden szokását és vitakérdését. Azért könyörgöm, hallgass meg engem nagy türelemmel.

4 Nemzetem közt is, Jeruzsálemben is tudják az összes zsidók, hogy az én régebbi életmódom ifjúságomtól fogva milyen volt, ha éppen tanúskodni akarnának.

5 Mert már előzőleg, sőt kezdettől fogva tudták rólam, hogy a mi istentiszteletünk legpontosabb

felekezetének szabályai szerint éltem: farizeus *voltam.*

6 S most is azért a reménységért állok *itt* vád alá helyezve, melyet Isten atyáinkra *vonatkozólag* adott,

7 s amelyhez a mi tizenkét törzsünk, éjjel-nappal megfeszülten szolgálva, remél eljutni egyszer. Ezért a reménységért vádolnak engem most a zsidók, óh király!

8 Hogy *is van hát a dolog?* Nálatok hihetetlennek ítélik azt, hogy az Isten halottakat támaszt?

9 Nos, én magam is arra a véleményre jutottam, hogy a názáreti Jézus neve ellen sok ellenséges tettet kell véghez vinnem

10 és ezt Jeruzsálemben meg is tettem: a főpapoktól nyert meghatalmazással a szentek közül sokakat zárattam börtönökbe, s megöletésükhöz is hozzájárultam szavazatommal,

11 amellett az összes zsinagógákban sokszor kínzással kényszerítettem őket arra, hogy káromoljanak. A harag őrjöngővé tett velük szemben, és külországi városokig folytattam ellenük az üldözést.

12 Ilyképpen utaztam Damaszkuszba a főpapoktól kapott meghatalmazással és engedéllyel,

13 s utazás közben egy délben azt láttam, óh király, hogy a mennyből a nap ragyogását felülhaladó fény sugároz körül engem és azokat, akik velem utaztak.

14 Mindannyian a földre estünk és én egy hangot hallottam, mely héber nyelven így szólított meg: Saul, Saul, miért üldözöl engem? Nehéz neked az ösztöke ellen rugódoznod.

15 Azt kérdeztem erre: Ki vagy Uram? Az Úr így felelt: Én vagyok Jézus, akit te üldözöl.

16 Ám kelj fel! Állj a lábadra! Hisz éppen avégett jelentem meg neked, hogy téged előre kezembe vegyelek, és szolgaként és tanúként használjalak annak hirdetésében, amit láttál, s amiért még megjelenek neked.

17 Ugyanakkor meg foglak menteni téged a néptől és ama nemzetektől, melyek közé téged küldelek,

18 hogy szemüket megnyisd, hogy sötétségből világosságra térítsd őket, sátán fennhatósága alól Istenhez, hogy a belém vetett hit által elvehessék vétkeik bocsánatát és örök részt a megszenteltek között.

19 Innen van, király, hogy nem lettem engedetlen az égi látomás iránt,

20 hanem először a damaszkusziaknak, aztán a jeruzsálemieknek és a Júda egész földjén, majd a nemzeteknek hirdettem, hogy új felismerésre térjenek és hogy odaforduljanak Istenhez, aztán az új felismerésre téréshez méltó tetteket cselekedjenek.

21 Ilyen dolgok miatt fogtak el engem a zsidók a szent helyen és kísérelték meg, hogy meggyilkoljanak.

22 Elnyerve, s a mai napig *élvezve az* isteni gondviselés oltalmát, itt állok mégis, és bizonyságot teszek kicsinyeknek és nagyoknak, és semmivel sem mondok többet azoknál, amikről a próféták és Mózes is megmondták már, hogy azoknak meg kell lenniük:

23 hogy tudniillik szenvedőnek kell lennie a Krisztusnak, hogy elsőként kell feltámadnia a halottak közül, hogy világosságot kell hirdetnie mind a népnek, mind a nemzeteknek."

24 Amikor Pál védelmére ezeket elmondotta, Fesztusz nagy hangon felkiáltott: „Elment az eszed Pál, a sok tanulás kavarog benned az őrültségig."

25 „Nem vagyok őrült, magasztos Fesztusz – felelte Pál –, hanem igaz és józan szavakat szólok.

26 Hiszen ismeri a dolgokat a király is, akihez szabadon szólhatok. Meg vagyok győződve, hogy e dolgok közül semmi sem maradt rejtve őelőle, mert nem valami zugban történtek ezek.

27 Hiszel Agrippa király a prófétáknak? Tudom, hogy hiszel."

28 Agrippa erre így szólt Pálhoz: „Rövidesen ráveszel, hogy én is keresztyénként lépjek fel."

29 Mire Pál: „Esdek az Istennek, hogy akár rövidesen, akár hosszabb *idő* múltán nemcsak te, hanem mindazok, akik ma hallgatnak engem, olyanokká legyenek, amilyen én vagyok, ezeket a bilincseket kivéve."

30 Erre a király, a helytartó, Berniké és a velük ülők felkeltek,

31 elvonultak és azt beszélték egymás között, hogy ez az ember semmi olyant nem cselekszik, ami halált vagy bilincset érdemelne.

32 Agrippa pedig mondta Fesztusznak: „Ezt az embert szabadon lehetett volna bocsátani, ha a császárra nem fellebbezett volna."

27. RÉSZ

1 Mikor megtörtént a döntés, hogy elhajózunk Itáliába, Pált és más foglyokat átadták egy Juliusz nevű századosnak, ki őfelsége kohorszából való volt.

2 Beszálltunk egy adramitteni hajóba, mely az ázsiai partokra készült vitorlázni s elindultunk. Velünk volt egy tesszalonikai macedón is, Arisztarhusz.

3 Másodnapon Szidonban kötöttünk ki s mivel Juliusz emberszeretőleg bánt Pállal, megengedte, hogy a barátaihoz menjen, és *azok* gondoskodását élvezze.

4 Onnan tengerre szállván Ciprus alatt vitorláztunk el, minthogy a szelek ellenkezőek voltak.

5 Miután a Cilicia és Pamfilia partját mosó tengert áthajóztuk, a liciai Mirába érkeztünk.

6 Ott a százados egy Itáliába tartó alexandriai hajót talált és arra felszállított bennünket.

7 Jó sok napig késéssel hajóztunk s alig tudtunk Knidusz közelébe jutni, s mivel a szél nem engedte, Szalmóné mellett Kréta alatt hajóztunk el,

8 de alig tudtunk mellette elhaladni. Majd egy bizonyos Szép Kikötőnek nevezett helyre érkeztünk, melyhez közel volt Lászája városa.

9 Meglehetősen sok idő elteltével, s amikor már a miatt is veszélyes volt a hajózás, mert a nagyböjt ideje elmúlt, Pál megintette *a hajózókat*:

10 „Férfiak, úgy veszem észre, hogy nemcsak a hajótehernek és a hajónak, hanem a lelkeknek, nekünk magunknak is bántalmunkkal és nagy kárunkkal jár majd a hajózás.”

11 A százados azonban inkább adott hitelt a kormányosnak és a hajó gazdájának, mint annak, amit Pál mondott.

12 Mivel a kikötő alkalmatlan volt a kitelelésre, a többség azt a tervet fogadta el, hogy elhajóznak onnan, hátha valamiképp eljuthatnának Főnixbe, és ott telelhetnének ki. *Főnix* Krétának olyan kikötője, mely délnyugati és északnyugati szélnek ellenében néz.

13 Miután gyenge déli szél fújt, azt vélvén, hogy elhatározásuknak urai lehetnek, felszedték a horgonyt és Kréta mellett, ahhoz közel hajóztak el.

14 Nem sokkal azután orkánszerű szél csapott *rájuk*, melyet Euraquilónak neveznek.

15 Ez a hajót magával ragadta, s amikor a hajó nem volt képes a széllel szembeszegülni, ráhagytuk magunkat, s az magával sodort bennünket.

16 Mikor egy Klauda nevű kis sziget alá futottunk, alig volt annyi erőnk, hogy a mentőcsónakot hatalmunkban tartsuk.

17 Miután ezt felhúzták, mentőeszközökhöz folyamodtak: alul körülövezték a hajót. Félve attól, hogy zátonyra futunk, leeresztették a vitorlát és így sodortattak.

18 A vihartól erősen szorongattatva, a következő nap kidobálták a rakomány *egy részét*,

19 s harmadnapon saját kezünkkel szórtuk ki a hajó felszerelését.

20 Mivel sem nap, sem csillagok több napon át nem fénylettek, s mivel nem csekély viharnak voltunk kitéve, a jövőt illetőleg a megmenekülésnek minden reménységét elvesztettük.

21 Mikor hosszú ideje tartott már az étlenség, felállott közöttük Pál és így szólott: „Óh férfiak, engedelmeskednetek kellett volna nekem, hogy Krétából ne induljunk el, és akkor megtakaríthattuk volna ezt a kárt és veszteséget.

22 De most arra intelek titeket, hogy ne veszítsétek el kedveteket, mert közületek egyetlen lélek sem fog elveszni, csak a hajó.

23 Ezen az éjszakán ugyanis mellém állott annak az Istennek egyik angyala, akié vagyok, akinek szolgálok

24 és ezt mondta: Ne félj Pál! Neked a császár elé kell állnod! Amellett lásd csak, Isten kegyelemből neked adta mindazokat a lelkeket, akikkel együtt utazol.

25 Ne veszítsétek el hát kedveteket, férfiak. Mert hűnek tartom az Istent és *hiszem*, hogy minden azon a módon fog történni, ahogy mondotta nekem.

26 Valamilyen szigetre ki kell jutnunk.”

27 Miután az Adrián való sodortatásunknak tizennegyedik éjjele is elérkezett ránk, éjfélkor észrevették a matrózok, hogy valamilyen föld felé vitetünk.

28 Amikor a mérő ónt kivetették, harminchét métert találtak. Kis távolságra ismét kivetették a mérő ónt és huszonhat métert találtak.

29 Mivel féltek, hogy sziklás helyre jutunk, a hajó faráról négy horgonyt eresztettek le, s epedve várták, hogy nappal legyen.

30 Minthogy a matrózok azon voltak, hogy elmeneküljenek a hajóról, a mentőcsónakot le is eresztették a tengerbe, színlelve, mintha a hajó orráról horgonyokat készülnének kivetni.

31 Pál azt mondta a századosnak és a katonáknak: „Ha ezek nem maradnak a hajóban, ti sem menekülhettek meg.”

32 Ekkor a katonák elvágták a mentőcsónak köteleit, s azt kiesni hagyták.

33 Mikor már nappalodni kezdett, Pál mindenkit bátorított, hogy élelmet vegyen magához. Azt mondta: „Már az étlen várakozásnak tizennegyedik napját töltitek úgy, hogy semmit magatokhoz nem vettetek.

34 Azért kérve kérlek titeket, hogy vegyetek magatokhoz élelmet, mivel ez megmenekülésteket munkálja. Mert közületek senkinek a hajaszála sem fog meggörbülni.”

35 Miután így szólt, mindenki előtt fogott egy kenyeret, hálát adott Istennek, megtörte és enni kezdett.

36 Erre mindenki jókedvre derült és evett.

37 Mindannyiunkat összevéve kétszázhetvenhat lélek voltunk együtt a hajóban.

38 Miután jóllaktunk az eledellel, megkönnyítették a hajót azzal, hogy a gabonát a tengerbe dobták.

39 Mikor kinappalodott, nem ismerték meg a szárazföldet, de valami öblöt figyeltek meg, amelynek lapos partja volt, így gondolták, ha lehet, erre hajtják ki a hajót.

40 A horgonyokat köröskörül levágták, s a tengerbe eresztették, egyúttal a kormányevezők szíjazatát fellazították és a sudárvitorlát a fúvó szél elé vonva, a part felé tartottak.

41 Mikor egy félszigetszerű helyre jutottak, a hajót partnak taszították, a hajó orra a fenékbe fúródott, mozdíthatatlanul megállott, a hajó farát azonban az erőszakos nyomás leszakította.

42 Ekkor a katonákban az a szándék fogamzott meg, hogy a foglyokat megölik, hogy valaki ki ne ússzék, és meg ne szökjék.

43 Ámde a százados, ki Pált meg akarta menteni, megakadályozta tervüket. Megparancsolta, hogy akik úszni tudnak, *vessék* magukat *a tengerbe,* és először menjenek ki a szárazra,

44 a többiek deszkákon, vagy más hajótartozékokon *ússzanak* ki. Így történt azután, hogy mindannyian kimenekedtek a szárazföldre.

28. RÉSZ

1 Csak mikor megmenekültünk, akkor tudtuk meg, hogy a szigetet Melittának (Máltának) nevezik.

2 A barbárok nem mindennapi emberszeretetet tanúsítottak irántunk. Mert tüzet gyújtottak, és bennünket mindannyiunkat odafogadtak *magukhoz* a beálló eső és a hideg miatt.

3 Mikor Pál rengeteg rőzsét gyűjtött össze és azt a tűzre vetette, a hőségtől előbújt egy vipera s kezéhez ragadt.

4 Amikor a barbárok meglátták a kezéről csüngő fenevadat, azt mondták egymás közt: „Ez az ember csak gyilkos lehet, mert az isteni igazságszolgáltatás azután sem hagyta élni, hogy a tengerből megmenekedett.”

5 Ő azonban belerázta az állatot a tűzbe és semmi kárt nem szenvedett.

6 Azok várták, hogy majd megdagad, és hirtelen holtan esik le. Mikor már sokáig várták és látták, hogy semmi rendkívüli nem történik vele, megváltoztatták *nézetüket,* és istennek mondták őt.

7 Annak a helynek környékén terült el a sziget főemberének, név szerint Publiusznak a birtoka, aki felvette gondunkat és három napon át barátságos indulattal vendégelt minket.

8 Publiusz atyja azonban láztól és vérhastól gyötörve ágynak esett. Pál bement hozzá, imádkozott, kezét rávetette és meggyógyította.

9 Ennek megtörténte után a szigeten levő többi elerőtlenült is eljött, és meggyógyultak.

10 Mikor azután elutaztunk, nagy megtiszteltetésekben részesítettek minket s gondoskodtak szükségleteinkről.

11 Három hónap elmúltával egy hajón, mely a szigeten telelt át, éspedig egy alexandriai hajón, melynek a Dioszkurok voltak jelvényei, elutaztunk.

12 Lementünk Szirakuzába, három napig ott maradtunk, onnan körbehajózva, Régiumba érkeztünk.

13 Egy nap múltán déli szél támadt, úgyhogy másodnap Puteoliba jutottunk,

14 ahol testvéreket találtunk. Ezek kérlelésére hét napig náluk maradtunk és úgy jutottunk el Rómába.

15 *Puteoliból* hallották meg *a római* testvérek is dolgainkat és egész Appiusz piacáig és a Három Kocsmáig elibünk jöttek. Amikor Pál meglátta őket, hálát adott az Istennek és bizalmat merített.

16 Amikor Rómába bementünk (a százados átadta a foglyokat a laktanyaparancsnoknak), Pálnak megengedték, hogy az őt őrző katonával együtt saját szállásán maradjon.

17 Három nap múltán magához hívatta az ott lakó zsidók főembereit. Mikor azok összegyűltek, így szólt hozzájuk: „Testvéreim, férfiak, noha semmit sem tettem, ami a népnek vagy az atyai szokásoknak ellenére volna, Jeruzsálemből mégis fogságba adtak a rómaiak kezére.

18 Ezek azután, miután kikérdeztek, el akartak bocsátani engem, mivel semmi halálra méltó vád nem merült fel ellenem.

19 Mivel azonban a zsidók ellentmondtak, kényszerítve voltam a császárra fellebbezni anélkül, hogy népem ellen nekem valami vádam volna.

20 Ez okból kérettelek titeket, hogy *egyrészt* lássalak, *másrészt* elbeszélgethessek veletek. Mert Izráel reménységéért övez engem ez a bilincs."

21 Azok ezt felelték neki: „Semmiféle írást nem kaptunk felőled Júdeából, sem a testvérek közül senki ide nem érkezett, hogy hírt hozzon, vagy hogy valami rosszat szóljon ellened.

22 Méltányosnak találjuk, hogy tőled halljuk meg, hogy micsoda dolgok foglalják el elmédet. E felől a felekezet (szakadás, szekta) felől pedig annyit tudunk, hogy mindenütt ellene mondanak neki."

23 Miután egy napot tűztek ki neki, többen lementek hozzá a szállására. Ezeknek azután bizonyságot tett. Kifejtette *előttük* az Isten királyságát, s Jézus felől reggeltől estig igyekezett meggyőzni őket mind a Mózes törvényéből, mind a prófétákból.

24 Egyesek engedtek szavainak, mások nem hittek neki.

25 Minthogy meghasonlottak egymás között, elváltak Páltól, miután *Pál* csak egy szót mondott: „Helyesen szólott a Szent Szellem Ézsaiás prófétán keresztül atyáitokhoz,

26 amikor ezt mondta: Eredj népemhez és mondd *neki*: Jól odahallgattok majd, mégsem látjátok be, jól megnézitek, mégsem fogtok látni,

27 mert háj nőtte be e nép szívét, úgyhogy fülük nehezen hallóvá lett, szemüket álom csukta be, hogy szemükkel ne lássanak, fülükkel ne halljanak, szívükkel belátásra ne jussanak, meg ne térjenek s én meg ne gyógyítsam őket.

28 Ez pedig legyen tudtotokra, hogy az Istennek ez a megmentő *hatalma* a nemzetekhez küldetett, s ők meg is fogják hallani."

29 *Miután ezt mondta, a zsidók maguk között sokat vitatkozva eltávoztak.*

30 Két egész évig maradt az *apostol* a saját bérelt szállásán, s fogadta szívesen mindazokat, akik hozzá mentek.

31 Bátran, szabadon és akadálytalanul hirdette nekik az Isten királyságát, és tanította az Úrra, a Krisztus Jézusra vonatkozó *igazságokat.*

PÁL LEVELE A RÓMAIAKHOZ

1. RÉSZ

1 Pál, a Krisztus Jézus rabszolgája, elhívott apostol, kit örömüzenetének hirdetésére Isten különválasztott.

2 Az *Isten* prófétáin át a szent írásokban már előre megígérte azt, amiről az *örömüzenet* szól.

3 Ennek az üzenetnek tárgya a Fiú, ki, ha a húst nézzük, Dávid magvából támadott.

4 Kit azonban a szentség szelleme a halottak közül való feltámasztással Isten Fiaként hatalmas erővel bizonyított. E Fiú, a Krisztus Jézus, nekünk Urunk

5 és rajta keresztül kegyelmet és apostolságot kaptunk arra, hogy az ő nevével minden nemzetben a hit engedelmességét keltsük fel,

6 e *nemzetek* közé tartoztok ti is, Krisztus Jézus elhívottai.

7 *Küldi e levelet az* Isten Rómában lakó összes szeretteinek, elhívott szenteknek. Kegyelem néktek és békesség Atyánktól, Istentől és az Úrtól, a Krisztus Jézustól.

8 Először is a Krisztus Jézuson át mindnyájatokért hálát adok Istenemnek azért, hogy hiteteket az egész világon szerte mindenütt hirdetik.

9 Mert az az Isten, akinek Fia örömüzenetének hirdetésével szellememben szolgálok, a tanúm arra, hogy imádságaimban mindenkor szakadatlanul emlegetlek titeket.

10 Könyörgök is azért, hogy Isten akaratával valamiképpen már jó út nyíljék számomra hozzátok.

11 Mert epedve vágylak látni titeket, hogy a kegyelemnek egy s más szellemi ajándékát közölhessem veletek a ti megszilárdításokra,

12 helyesebben, hogy köztetek ti is, én is kölcsönös bátorítást kapjunk azon a hiten keresztül, mely bennünk van, bennetek és bennem.

13 Nem akarom azonban, hogy ne tudjátok testvéreim, hogy már sokszor feltettem magamban, hogy elmegyek hozzátok, de mostanáig megakadályoztak abban, hogy köztetek is teremjek valami gyümölcsöt úgy, mint a többi nemzetek között.

14 Helléneknek is, barbároknak is, bölcseknek is, értelmetleneknek is adósa vagyok.

15 Így hát, ami engem illet, bennem a készség megvan arra, hogy nektek, Rómabelieknek is hirdessem az örömüzenetet.

16 Mert nem szégyenlem az örömhírt. Hiszen Istennek hatalma az minden hívőnek megmentésére, zsidónak is, *sőt* annak először, meg hellénnek is.

17 Mert Isten igazságosságáról hull le *az örömüzenetben* a lepel, *s ezt az igazságosságot* a hit a hitnek adja tudtul, miként írva is találjuk: „Az igazságos ember hite alapján fog élni.”

18 Mert hull már a lepel Isten haragjáról, mely mennyből *sújt le* azoknak az embereknek minden istentelenségére és hamisságára, akik az igazságot hamisággal lefogva tartják.

19 *Lesújt rájuk*, mert mindaz, amit Istenből megismerhetünk, köztük is nyilvánvaló, minthogy Isten láthatóvá tette nekik.

20 Hiszen azt, ami belőle láthatatlan, alkotásaiból az emberek a világ megalapítása óta megértik és átlátják, éspedig az ő örök hatalmát és Isten voltát, úgyhogy menthetetlenek.

21 *Menthetetlenek*, mert bár Istent megismerték, Istenként nem dicsőítették, és hálát neki nem adtak, hanem következtetéseikben hiábavalókká lettek, és be nem látó szívük elsötétedett.

22 Azt állították magukról, hogy bölcsek, pedig ostobákká lettek,

23 mikor a romolhatatlan Isten dicsőségét romlandó embernek, madaraknak, négylábúaknak és csúszómászóknak hasonmásával cserélték fel.

24 Ezért az Isten szívük kívánságainak következményeként kívánságaikban tisztátalanságra adta oda őket, hogy testüket egymás között megbecstelenítsék.

25 Hiszen ők maguk cserélték fel az Isten igazságát hazugsággal. Ők maguk félték és szolgálták a teremtményt, *tették* félre a Teremtőt, aki áldott az örök korokig. Ámen.

26 Ezért adta azután az Isten oda őket becstelen szenvedélyekre, nőik a természetes életmódot természetellenesre cserélték fel,

27 hasonlóképpen a férfiak is elhagyták a nővel való természetes élést és indulatuktól *hajtva*, egymás iránt gyulladtak lángra, férfiak férfiakon követtek el torz dolgokat és önmagukban kapták meg azt a bért, mely tévedésükért kijárt nekik.

28 S mint ahogy ők Istent kipróbálták s elvetették, nem méltatva arra, hogy ismeretükben megőrizzék, annak megfelelően Isten is olyan életfelfogásnak dobta őket oda, mely majd az ítéletkor nem állja ki a próbát. Hogy azt tegyék, ami ocsmány,

29 hogy telve legyenek mindenféle hamisággal, rosszasággal, haszonleséssel, gonoszsággal, jóllakjanak irigységgel, gyilkolással, civakodással, cselszövéssel, gonosz szokásokkal.

30 Hogy suttogók, pletykahordók, istengyűlölők, erőszakoskodók, fennhéjázók, kérkedők, gonosz dolgok feltalálói, szüleik iránt engedetlenek,

31 belátásnélküliek, állhatatlanok, szeretetlenek, könyörtelenek legyenek.

32 Mert bár Isten igazságos *útjait* felismerték – hogy akik ily dolgokat cselekszenek halálra méltók –, mégis nemcsak megteszik ezeket, hanem azokat, akik e dolgokat művelik, egyetértésükkel erősítik.

2. RÉSZ

1 Ezért menthetetlen vagy ember, bárki vagy is, aki ítélkezni szoktál, mert mikor a másikat elítéled, magadra mondasz kárhoztatást, hiszen ugyanazokat műveled, mikor magad ítélkezel.

2 Azt azonban tudjuk, hogy Isten ítélete az igazságnak megfelelően *sújtja* azokat, akik ily dolgokat művelnek.

3 Vagy arra számítasz te ember, aki elítéled ezeket, akik ilyesmit művelnek, de magad is ugyanazokat teszed, hogy az Isten ítélete elől elmenekülhetsz?

4 Vagy éppen semmibe veszed gazdagon *ömlő* jóságát, türelmét és hosszútűrését, és nem érted meg, hogy az ő jósága arra indít téged, hogy új felismerésre térj?

5 Te azonban keménységeddel és új látásra térni nem akaró szíveddel haragot halmozol fel magadnak arra a napra, melyen az Isten haragja le fog *sújtani, s melyen* igazságos ítéletéről a lepel lehull.

6 Meg fog ő fizetni kinek-kinek tettei szerint,

7 azoknak, akik állhatatos jócselekvéssel dicsőséget, megbecsülést és romolhatatlanságot keresnek: örökélettel,

8 ellenben azoknak, akik versengeni szoktak, és nem az igazságnak engedelmeskednek, hanem belenyugosznak a hamisságba: haraggal és indulattal.

9 Nyomorúság és szorongás jő minden emberi lélekre, aki a gonoszt munkálja, zsidóra is, sőt arra elsősorban, de hellénre is.

10 Ám dicsőség, megbecsülés és békesség *lesz része* mindenkinek, aki a jót munkálja, zsidónak is, annak először, *de* hellénnek is.

11 Mert Istennél nincs személyválogatás.

12 Mert akik törvény nélkül vétkeztek, törvény nélkül fognak elveszni is, akik pedig a törvényt ismerve vétkeztek, a törvényen át kapják majd ítéletüket.

13 Mert nem a törvény hallgatói igazságosak, hanem annak megtevőit fogják igazságosaknak nyilvánítani.

14 Mikor ugyanis azok a nemzetek, melyeknek nincs *írott* törvényük, természetszerűleg teszik a törvény dolgait, bár törvényük nincs, maguk képezik a törvényt maguknak.

15 Ezek ugyanis kimutatják, hogy a törvény *kívánta* tett a szívükbe van írva, amennyiben lelkiismeretük velük együtt tanúskodik, sőt tanúskodnak szívük fontolgatásai is, melyek egymást hol vádolják, hol védelmezik.

16 *A lelkiismeret és e következtetések* fognak majd tanúskodni ama napon is, melyen Isten az emberek rejtett titkait, ahogy az én örömüzenetem *mondja,* a Krisztus Jézuson át meg fogja ítélni.

17 Ha pedig te a zsidó nevet viseled, és a törvényből hamis *biztonságot merítve* megnyugtatod magad, ha te Istennel dicsekszel

18 és ismered *a törvényben megnyilatkozó isteni* akaratot, ha a törvényből nyert oktatás alapján mérlegelni tudod az eltérő ítéleteket,

19 ha elhitetted magaddal, hogy vakok vezére, sötétségben levők világossága,

20 esztelenek nevelője, kiskorúak tanítója vagy, mivel *a mózesi* törvényben bírod az alakba öntött ismeretet és igazságot,

21 hát akkor éppen te, aki tanítasz, nem tanítod magadat? Ki azt hirdeted: ne lopj, lopsz?

22 ne törj házasságot, házasságot törsz? Ki utálod a bálványokat, templomot fosztogatsz?

23 Ki a törvénnyel dicsekszel, a törvény áthágásával gyalázod meg az Istent?

24 Hiszen „Isten nevét miattatok káromolják a nemzetek között," – amint az írva van.

25 Mert használ ugyan a körülmetélkedés, ha a törvényt véghez viszed, de ha a törvény áthágója vagy, körülmetélt voltod körülmetéletlenséggé változik.

26 Ha ellenben a körülmetéletlenek a törvény igazságos *útjait* megőrzik, körülmetéletlen voltuk nem számít-e majd körülmetéltségnek?

27 Akkor azok a körülmetéletlenek, akik természetüknél fogva hajtják végre a törvényt, fognak elítélni téged, aki betűn és körülmetélésen keresztül hágod át a törvényt.

28 Mert nem az a zsidó, aki *szemnek* láthatóan az, és nem az a körülmetélés, mely a húson látható,

29 hanem az számít zsidónak, aki rejtett mivoltában zsidó és a szív körülmetélése *az igazi körülmetélés*, mely szellemben, nem betűben történik, s melynek magasztalása nem emberektől származik, hanem Istentől.

3. RÉSZ

1 Mennyivel több a zsidó *a nemzetbelinél*, vagy mennyivel hasznosabb a körülmetélkedés?

2 Mindenféleképpen sokkal. Először is azzal, hogy rájuk bízták Isten szózatait.

3 Mert mi is a helyzet? Ha némelyek hitetlenekké lettek is, vajon hűtlenségük Isten hűségét hatálytalanítani fogja?

4 Szó sem lehet róla. Inkább az Isten igaz és minden ember hazug, mint ahogy írva is van, hogy: „Igazságosnak fogsz bizonyulni beszédeidben, s győzni fogsz, mikor perbe szállasz.”

5 Ha pedig éppen a mi hamisságunk erősíti meg Isten igazságosságát, mit mondjunk? Hát nem igazságtalan az Isten, mikor a haragot ránk hozza? Emberi okoskodással szólok.

6 Szó sem lehet róla. Különben hogy ítélhetné meg Isten a világot?

7 De ha Isten megbízhatóságát az én hazugságom fokozza az ő dicsőségére, miért ítélnek el engem akkor, mint vétkest?

8 Nem kellene-e azt *tennünk*, amivel rágalmaznak is bennünket, amiről azt állítják, hogy a mi szójárásunk: tegyük a gonoszt, hogy jó származzék belőle? Az ilyen ember elítélése igazságos volna.

9 Mi hát a valóság? Előnyben vagyunk? Semmi esetre sem. Hiszen az előbb mind a zsidókat, mind a helléneket azzal vádoltuk, hogy vétek terhe nyomja mindnyájukat.

10 Amint írva van: „Nincs igazságos egy sem,

11 nincs belátó, nincs aki megkeresné Istent.

12 Mindnyájan elhajlottak, együttesen hasznavehetetlenné lettek, nincs ki jóságosan cselekedjék, nincs egy sem.

13 Nyitott sír a gégéjük, nyelvük csalárdságot szól, viperaméreg van ajkuk mögött.

14 Szájuk átokkal, keserűséggel telve,

15 lábuk gyors a vérontásra,

16 útjukat romok és nyomor jelzik.

17 A békesség útját nem ismerték meg.

18 Isten félelme nincs a szemük előtt.”

19 Tudjuk pedig, hogy mindazt, amit a törvény mond, azoknak mondja, akik a törvény *hatálya alatt élnek*, hogy minden szájat betömjön, és az egész világ Isten kárhoztatása alá essék.

20 Ezért olyan tettek, melyekkel a törvényt *akarja* betölteni, egy hús igazságos voltát sem bizonyítják *Isten* előtt, mert a törvény *csak a* vétek felismerését nyújtja.

21 Most azonban a törvény nélkül lett láthatóvá nekünk az isteni igazságosság, amint arról a törvény és a próféták tanúságot tesznek.

22 A Krisztus Jézusba vetett hiten át lett láthatóvá Isten igazságossága az összes hívek számára. Mert nincs különbségtétel *zsidó és nemzetbeli között*,

23 hiszen mind vétkeztek, és híjával vannak az Isten dicsőségének,

24 ám ingyen jutnak igazságossághoz annak a kegyelemnek révén, melyet a Krisztus Jézus megváltó munkája *fordított felénk.*

25 Azon át, hogy az ő vérében *kell* hinnünk, már eleve őt rendelte az Isten engesztelő fedélnek, hogy igazságosságát megmutassa nekünk. *Igazságosságát* abban, hogy az isteni türelem elengedte az előzőleg *(a Krisztus előtt)* elkövetett vétkeket

26 és kimutatta igazságosságát a jelen időre nézve is, hogy igazságos maradjon, amikor igazságosnak nyilvánítja azt, aki a Jézus hitéből való.

27 Hol van hát *az ember számára* a dicsekvés lehetősége? Kizáratott. Miféle törvény zárta ki? A tettek törvénye? Nem, hanem a hitnek törvénye.

28 Mert úgy következtetünk, hogy az embert a törvény tettei nélkül a hit teszi igazságossá.

29 Hát akkor csak a zsidóké az Isten? Nem a nemzeteké is? Igen, a nemzeteké is,

30 ha ugyan az az Isten, aki a körülmetélteket hit alapján igazságosakká teszi, *ugyanaz*, *mint* aki a körülmetéletleneket hiten keresztül teszi igazságosakká.

31 Vajon hatályától fosztjuk meg a törvényt a hiten át? Szó sem lehet róla. Ellenkezőleg, éppen érvényre emeljük a törvényt a *hiten át.*

4. RÉSZ

1 Mit mondjunk hát? Mire jutott ősatyánk, Ábrahám a hús készségeivel?

2 Ha Ábrahámot a tettek tették volna igazságossá, volna dicsekedni valója. Csakhogy nincs erre lehetőség az Istennel szemben.

3 Mit mond tudniillik az Írás? „Hitt Ábrahám az Istennek, és azt igazságosságul számították be neki.”

4 Annak, aki tetteket visz véghez, a bért nem kegyelemképpen számítják, hanem tartozásképpen.

5 Annak ellenben, aki nem tetteket hajt végre, hanem hisz Abban, aki az istentelent igazságossá teszi, hitét számítják be igazságosságul,

6 úgy, ahogy Dávid írja le annak az embernek boldogságát, akinek tettek nélkül tulajdonít Isten igazságosságot:

7 „Boldogok azok, akiknek törvénytiprásait elengedték, és vétkeiket elfedezték.

8 Boldog az az ember, akinek az Úr vétket nem fog felszámítani.”

9 Vajon ez a boldognak mondás a körülmetélt vagy a körülmetéletlen *Ábrahámnak* szólt-e? Mert hiszen azt mondjuk: Ábrahámnak hitét számították be igazságosságnak.

10 Milyen állapotában számították be neki. Akkor-e, mikor körülmetélt volt, vagy mikor körülmetéletlen?

11 A körülmetélés jelképét *éppen* hitbeli igazságosságának pecsétjéül kapta *még akkor*, amikor körülmetéletlenül hitt, hogy *így* minden körülmetéletlenül hívőnek atyja legyen, hogy nekik is igazságosságot számítsanak be,

12 amellett a körülmetélteknek is atyja legyen, azoknak, akik nemcsak a körülmetélésből valók, hanem annak a hitnek nyomdokain is járnak, mellyel atyánk, Ábrahám, körülmetéletlen állapotában *hitt.*

13 Ábrahámnak és magvának ugyanis nem a törvényen át szól az ígéret, hogy a világ örököse lesz, hanem a hit igazságosságán keresztül.

14 Hiszen, ha a törvény alapján állók az örökösök, hiábavalóvá lett a hit, hatálytalanná az ígéret,

15 mert a törvény haragot munkál. Ahol azonban nincs törvény, ott azt nem lehet áthágni sem.

16 Azért van hit alapján az ígéret, hogy kegyelemképpen lehessen, hogy minden egyes mag számára szilárd legyen az ígéret, nemcsak annak, aki a törvény alapján *várja*, hanem az Ábrahám hite alapján állónak is (aki mindannyiunknak atyja,

17 amint meg van írva: „Sok nemzetnek atyjává rendeltelek téged”). *Mindannyiunknak atyja ő* az előtt az Isten előtt, akiben hitt, aki megeleveníti a holtakat, aki a nem létezőket úgy hívja elő, mintha léteznének.

18 *Ábrahám* reménység ellenére reménykedve hitte, hogy sok nemzetnek atyjává lesz, ahogy mondták *neki*: „Így lesz a te magod.”

19 A hit tette arra képessé, hogy mintegy száz éves korában sem erőtlenült el, és nem figyelte saját kihalt testét, sem Sára méhének elhalt voltát,

20 hitetlenül nem kételkedett Isten ígéretében, hanem a hit hatalomra *emelte*, s miután Istennek adta a dicsőséget,

21 teljes bizonyosságot kapott a felől, hogy *Istennek* hatalma van azt megtenni, amit ígért.

22 Ezért számították be hitét igazságosságul.

23 Nem őérte magáért írták meg azonban, hogy „beszámították neki,”

24 hanem értünk is, kiknek szintén be fogják számítani, értünk, akik hiszünk abban, aki Urunkat, Jézust a halottak közül feltámasztotta,

25 *azt a Jézust*, akit eleséseinkért *halálra* adtak, megigazulásunkért azonban feltámasztottak.

5. RÉSZ

1 Miután tehát a hit alapján igazságosakká lettünk, legyünk békességben Istennel, Urunkon, a Krisztus Jézuson keresztül,

2 akin keresztül szabadon járulhatunk ahhoz a kegyelemhez, melynek révén állunk, és az Isten dicsőségének reménységével is dicsekedhetünk.

3 Sőt nem egyedül ezzel, hanem dicsekedjünk a nyomorúságokkal is, miután tudjuk, hogy a nyomorúság állhatatosságot munkál,

4 az állhatatosság kipróbáltságot, a kipróbáltság reménységet.

5 A reménység pedig nem szégyeníthet meg, mivel Isten szeretete a nekünk adott Szent Szellemen keresztül ki van öntve szívünkbe,

6 ha ugyan igaz, hogy a Krisztus, még mikor erőtlenek voltunk, a kijelölt időben meghalt az istentelenekért,

7 akkor, amikor még az igazságosokért is alig hal meg valaki. A jóért ugyanis hamarabb elszánja magát valaki a halálra.

8 Irántunk való szeretetét éppen azzal bizonyította Isten, hogy a Krisztus akkor halt meg értünk, mikor még vétkesek voltunk.

9 Azután tehát, hogy igazságosakká tett minket, sokkal inkább meg fogunk menekülni a haragtól vére hatalmával őrajta keresztül.

10 Mert ha akkor, mikor ellenségek voltunk, Fiának halálán át megbékéltünk Istennel, mennyivel inkább mentetünk meg a Belőle belénk ömlő élet révén most, mikor már megbékéltünk,

11 sőt mikor már dicsekedhetünk is az Istennel Urunkon, a Krisztus Jézuson keresztül, ki által most a megbékülést elnyertük.

12 *Számot kell* tehát *vetnünk a következőkkel*: *egyik oldalon* a vétket *látjuk*, mely egy emberen keresztül jött be a világba, a vétken keresztül meg a halál jött be, s ekképp a halál minden emberig elhatolt, amennyiben mindnyájan vétkeztek.

13 Hiszen a törvényig is volt vétek a világban, de ha nincs törvény, a vétket nem róják fel.

14 A halál mégis uralomra jutott Ádámtól Mózesig azokon is, akik nem Ádám eleséséhez hasonlóan vétkeztek, ki az eljövendőnek *(a második Ádámnak)* az előképe.

15 *A másik oldalon ott látjuk* a kegyelmet, mellyel nem úgy vagyunk, mint az eleséssel. Ha ugyanis az egynek elesése a sokat halálra vitte, sokkal nagyobb az egy embernek, a Krisztus Jézusnak kegyelmén át az Isten kegyelmének és ingyen ajándékának hatása a sokakra.

16 Nem *hatott* úgy az ingyen ajándék, mint *hatott a vétek* azon az egyen át, aki vétkezett. Egyik *oldalon* az ítélet egy elesés alapján vált kárhoztató ítéletté, a másik *oldalon* a kegyelemajándék lett sok elesésből megigazulás *útjává.*

17 Ha ugyanis egynek elesése a halált azon az egyen keresztül uralomra juttathatta, mennyivel inkább kell uralkodniuk az egy Krisztus Jézuson keresztül az élet *hatalmával* azoknak, akik bőségben *kapták* a kegyelmet és az igazságosság ajándékát.

18 Mint ahogy tehát egy elesésen keresztül a kárhoztató ítélet minden emberig elhatolt, úgy *hozza el a kegyelem* egynek megigazító *munkáján* át az életadó megigazulást minden emberre.

19 Mint ahogy ugyanis egy ember engedetlensége a sok *embert* a vétkesség *állapotába döntötte*, úgy egy ember engedelmessége a sok *embert* az igazságosság *állapotába* fogja visszaállítani.

20 A törvény pedig azért csúszott be *a kegyelem* mellett, *hogy* megsokasítsa az elesést. De ahol a vétek megsokasodott, ott – azt messze felülmúlva – megszaporodott a kegyelem,

21 hogy amiképpen a vétek a halálban uralomra jutott, *úgy* a kegyelem is uralomra jusson az igazságosságon át, hogy Urunkon, a Krisztus Jézuson keresztül *elhozza az* örök életet.

6. RÉSZ

1 Mit mondjunk hát? Megmaradjunk a vétekben, hogy a kegyelmet megsokasítsuk?

2 Szó sem lehet róla. Vajon mi, akiket halálba vitt a vétek, élhetnénk-e még tovább ebben *a vétekben?*

3 Hát nem értitek, hogy mi, akik a Krisztus Jézusba bemerítkeztünk, halálába merültünk be?

4 A bemerítkezés ővele együtt eltemetett minket a halálba, hogy amiként a Krisztust a halottak közül az Atya dicsősége feltámasztotta, úgy mi is megújult életben járjunk.

5 Hiszen, ha *eljutottunk* arra, hogy halálának hasonmásával összenőjünk, feltámadásával is összenőttekké leszünk.

6 Mert tudjuk, hogy ó emberünk vele együtt megfeszíttetett, hogy a vétek teste tehetetlenné váljék, hogy tovább ne legyünk a vétek rabszolgái,

7 mert aki meghalt, az igazságossá lett, és a vétektől *szabaddá.*

8 Ha pedig a Krisztussal együtt meghaltunk, hiszszük, hogy vele együtt élni is fogunk.

9 Miután tudjuk, hogy a Krisztus azután, hogy a halottak közül feltámadt, többé meg nem halhat, a halál rajta többé nem uralkodik.

10 Ami ugyanis *benne* meghalt, azt a vétek ölte meg egyszer, ami pedig él, azt Isten élteti.

11 Ti is hát halottaknak számítsátok magatokat, miután a vétek *megölt* titeket, mindamellett élőknek is Isten által a Krisztus Jézusban.

12 Ne a vétek uralkodjék tehát halandó testetekben, hogy kívánságainak engedelmeskedjetek,

13 se tagjaitokat ne állítsátok hamisság fegyvereiül a vétek oldalára, hanem álljatok Isten oldalára, mint akik a halottak közül *feltámadtatok* és éltek. Tagjaitokat is állítsátok az igazságosság fegyvereiként Isten mellé.

14 Mert a vétek nem fog uralkodni rajtatok, Hiszen nem törvény alatt vagytok, hanem kegyelem alatt.

15 Mi tehát a helyzet? Vétkezzünk, mivel nem vagyunk törvény alatt, hanem kegyelem alatt? Szó sem lehet róla.

16 Nem tudjátok, hogy ami mellé rabszolgák gyanánt odaálltok, hogy annak engedelmeskedjetek, annak rabszolgái is vagytok? *Rabszolgái* annak, aminek engedelmeskedtek: vagy a vétek *rabszolgái*, hogy meghaljatok, vagy a szófogadáséi, hogy igazságosak legyetek.

17 De hála legyen Istennek, hogy csak voltatok a vétek rabszolgái, ám szívből engedelmeskedtetek a tudomány amaz alakjának, amelyre rendelve vagytok.

18 Miután megszabadultatok a vétektől, az igazságosság rabszolgáivá lettetek.

19 Húsotok erőtlensége miatt emberi módra szólok: Ahogy azelőtt a tisztátalanság és törvényrontás oldalára állítottátok tagjaitokat, hogy azok törvényrontást *műveljenek*, most úgy állítsátok tagjaitokat rabszolgákul az igazságosság oldalára, hogy azok megszentelődéseteket *munkálják.*

20 Hiszen amikor a vétek rabszolgái voltatok, szabadok voltatok az igazságosságtól.

21 Mi gyümölcsötök volt akkor? Olyan dolgok, amiket most szégyelltek, mert azok vége halál.

22 Ám most, hogy a vétektől lettetek szabadokká és Isten rabszolgáivá lettetek, gyümölcsöt teremtek, amely a megszentelődést *munkálja*, *annak* vége pedig örök élet.

23 Mert a vétek zsoldja halál, de Urunkban, a Krisztus Jézusban az Isten kegyelmi ajándéka az örök élet.

7. RÉSZ

1 Hát nem értitek testvéreim – törvényismerőkhöz szólok –, hogy a törvény csak annyi ideig uralkodik az emberen, ameddig *az ember* él?

2 Hiszen a férj alatt élő nőt is a törvény *csak* az élő férjhez köti, ám ha meghal a férj, a férj törvénye hatálytalan ránézve.

3 Következőleg a férj életében házasságtörő a neve, ha más férfié lesz, de ha meghal a férj, szabad a törvénytől, nem lesz házasságtörővé, ha más férfié lesz.

4 Így van *veletek* is testvéreim. Titeket is halottakká tett a törvény a Krisztus testén keresztül, hogy máséi legyetek. Azéi, Aki azért támadott fel a halottak közül, hogy az Istennek teremjünk gyümölcsöt.

5 Mikor ugyanis a húsban voltunk, tagjainkban a vétkek szenvedélyei dolgoztak, amelyeket a törvény váltott ki, hogy a halálnak teremjünk gyümölcsöt,

6 most azonban, hogy a törvény ránk nézve elvesztette hatályát, miután meghaltunk, megölve attól, ami lefogva tartott, új szellemben, és ne a régi betűvilágban végezzük szolgálatunkat.

7 Mit mondunk tehát? Vétek a törvény? Szó sem lehet róla. De a vétket nem ismertem volna meg, ha a törvényen át *meg* nem *ismerem.* A vágyat sem ismerném, ha a törvény nem mondta volna: „Ne kívánd!”

8 A vétek azonban, miután a parancsolatban ugródeszkát talált, kimunkált bennem minden kívánságot. Törvény nélkül ugyanis a vétek holt.

9 Én pedig valaha törvény nélkül voltam, de amikor eljött a parancsolat, a vétek megelevenedett,

10 én pedig meghaltam és úgy találtam, hogy a parancsolat, mely az életet szolgálja, nekem halálomra van.

11 A vétek, miután ugródeszkát kapott a parancsolatban, végképp megcsalt és *a parancsolaton* át megölt engem.

12 Így tehát a törvény szent, és a parancsolat szent, igazságos és jó.

13 Úgy, hát a jó lett nekem halálommá? Szó sem lehet róla. Hanem a vétek, hogy véteknek tűnjék fel, a jón keresztül munkálja ki a halált, hogy a vétek a parancsolaton keresztül szerfölött vétkessé váljék.

14 Tudjuk ugyanis, hogy a törvény szellemi, én ellenben hús vagyok, eladva a vétek alá.

15 Hiszen, amit véghez viszek, nem ismerem, mert nem azt hajtom végre, amit akarok, hanem, amit gyűlölök, azt teszem meg.

16 Ha pedig azt teszem, amit nem akarok, akkor egyetértek a törvénnyel: *elismerem* róla, hogy jó.

17 Így hát többé nem én viszem azt véghez, hanem a bennem lakó vétek.

18 Tudom ugyanis, hogy bennem, azaz húsomban jó nem lakik, mert az akarás ugyan kezem ügyében van, de a jó dolgok véghezvitelét nem lelem *magamban.*

19 Mert nem a jót teszem, amit akarok, hanem a gonoszt, amit nem akarok, azt hajtom végre.

20 Ha pedig azt teszem, amit nem akarok, többé nem én munkálom azt, hanem a bennem lakó vétek.

21 Magamra nézve tehát azt találom törvénynek, hogy nekem, aki a jót akarom tenni, a gonosz van kezem ügyében.

22 Gyönyörűségemet lelem ugyanis az Isten törvényében a belső embernek megfelelően,

23 de tagjaimban egy másik törvényt látok, mely hadban áll értelmem törvényével, és fogollyá tesz annak a véteknek törvényébe zárva, mely tagjaimban van.

24 Én nyomorult ember! Ki fog kiragadni e halálos testből?

25 Az Istentől *felkínált* kegyelem a mi Urunkon, a Krisztus Jézuson keresztül. Következőleg én, mikor értelmem *indít*, Isten törvényének teljesítek rabszolgálatot, de amikor húsom indít, a vétek törvényének.

8. RÉSZ

1 Következőleg semmi kárhoztató ítélet nem *szól* azok ellen, akik a Krisztus Jézusban vannak,

2 mert a Krisztus Jézusban az élet Szellemének törvénye megszabadított téged a vétek és halál törvényétől.

3 Amire ugyanis a törvénynek nem volt képessége, mert a hús erőtlenné tette, azt *véghez* vitte az Isten, mikor a húsban a vétket elítélte *azzal*, hogy a vétkes hús hasonmásában és a vétek miatt saját Fiát küldte el,

4 hogy a törvény igazságos követelései beteljesedjenek bennünk, akiknek járását-kelését nem a hús *vezérli*, hanem a szellem.

5 A húshoz igazodók ugyanis a hús dolgain jártatják eszüket, de a szellemhez igazodók a szellem dolgain.

6 A hús észjárása ugyanis halálra visz, a szellem észjárása ellenben életre és békességre.

7 Ezért a hús észjárása ellenségeskedés Isten ellen, Isten törvényének ugyanis nem veti magát alá, minthogy nem is képes rá.

8 A húsban élők Istennek nem tetszhetnek.

9 Ti azonban nem a húsban éltek, hanem szellemben, ha csakugyan Istennek Szelleme lakik bennetek. Ha pedig valakinek a Krisztus Szelleme nem birtoka, az nem is övé.

10 Ha ellenben a Krisztus bennetek van, a test holt ugyan a vétek következtében, de a szellem élet azért, hogy igazságosságot *munkálhasson.*

11 Ha pedig annak Szelleme, aki Jézust a halottak közül feltámasztotta bennetek lakik, az, aki a Krisztus Jézust a halottak közül feltámasztotta, a bennetek lakó Szellem által a ti halandó testeteket is meg fogja eleveníteni.

12 Következőleg, testvéreim, adósok vagyunk, nem a hús *adósai*, hogy a hús *kívánata* szerint éljünk.

13 Ha ugyanis a hús kívánata szerint éltek, meg kell halnotok. De ha a szellemmel azt, amit a hús művel, megölitek, élni fogtok.

14 Mindazok ugyanis, akiket Isten Szelleme indít, Istennek fiai.

15 Mert nem rabszolgaság szellemét kaptátok újra, hogy féljetek, hanem a fiúvá fogadás szellemét kaptátok, aki által így kiáltunk: „Abba, Atya!”

16 Maga a Szellem a mi szellemünkkel együtt tesz tanúságot arról, hogy Isten gyermekei vagyunk.

17 Ha pedig gyermekek örökösök is, Istennek örökösei, a Krisztusnak örököstársai, ha csakugyan együtt szenvedünk vele, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk.

18 Úgy számítom ugyanis, hogy a mostani idő szenvedései nem érdemlik meg, hogy *összehasonlítsuk* őket azzal a dicsőséggel, melyről értünk egyszer a lepel le fog hullani.

19 Mert a teremtés feszültségben és epedve várja Isten fiainak lelepleződését.

20 A teremtés tudniillik hiábavalóságnak van alávetve, nem önként, hanem azért, aki alávetette,

21 azzal a nekünk adott reménységgel, hogy maga a teremtés is meg fog szabadulni a romlandóság rabszolgaságából, és *átjut* az Isten fiainak dicsőséges szabadságába.

22 Tudjuk ugyanis, hogy az egész teremtés mostanáig együtt sóhajtozik, és együtt vajúdik.

23 Sőt nemcsak *ők*, hanem mi, a Szellem zsengéjének birtokosai, mi magunk is sóhajtozunk, mert a fiúvá fogadtatást várjuk, azaz testünknek megváltását.

24 Mert a mi megmentésünk reménységre *szól*, a reménység pedig, ha látjuk, nem reménység. Mert, amit látunk, minek azt remélni is?

25 Ám ha azt, amit nem látunk, reméljük, akkor állhatatossággal várjuk is.

26 Ugyanígy jön még a Szellem is segítségére erőtlenségünknek, mert azt, hogy mit imádkozzunk, és hogy azt hogyan kell tennünk, nem tudjuk, de maga a Szellem jár közben értünk hangtalan sóhajtásokkal.

27 Az pedig, aki a szíveket fürkészi, tudja, mi a Szellem törekvése, mert ő Istenhez igazodva jár közben a szentekért.

28 Tudjuk pedig, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden összedolgozik a javukra, miután *az Isten* előzetes terve szerint *(való kifejlődésre)* elhívottak,

29 mert akiket eleve felismert, azokat *a többiektől* eleve különválasztotta, hogy ugyanazt az alakot viseljék, amelyet az ő Fia, hogy így Isten Fia sok testvér között az elsőszülött legyen.

30 Akiket pedig eleve különválasztott, azokat el is hívta, akiket elhívott, azokat igazságosakká tette, akiket igazságosakká tett, azokat meg is dicsőítette.

31 Mit is fűzhetünk még ezekhez? Ha Isten értünk, ki tehet ellenünk?

32 Aki saját Fiát nem kímélte, hanem érettünk, mindnyájunkért odaadta, hogyan ne adna kegyelemből vele együtt mindent minékünk?

33 Ki emelhet vádat Isten kiválasztottjai ellen? Isten, aki igazságosságot ad?

34 Ki kárhoztat? A Krisztus Jézus, aki meghalt, sőt aki feltámadott, aki Isten jobbján van, aki közben is jár érettünk?

35 Ki szakíthat el minket a Krisztus szeretetétől? Nyomorúság, vagy szorongatás, üldözés, ínség, mezítelenség, veszedelem vagy kard?

36 Mint ahogy írva is van: „Érted egész nap ölnek minket, annyiba vesznek, mint vágójuhokat.”

37 Ám mi mindezekben győzteseknél is többek vagyunk azon keresztül, aki minket megszeretett.

38 Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem elkövetkezők, sem hatalmak

39 sem magasságban, sem mélységben *lakók*, sem semmi más teremtés sem képes elszakítani minket Isten szeretetétől, melyhez Urunkban, a Krisztus Jézusban *jutottunk.*

9. RÉSZ

1 Igazságot szólok a Krisztusban, nem hazudok, lelkiismeretem a Szent Szellemmel együtt tanúskodik,

2 hogy nagy bánat, szakadatlan kín gyötri szívemet.

3 Esdeklek, hogy bárcsak volnék átok alatt, a Krisztustól elszakítva azokért a testvéreimért, akik hús szerint rokonaim.

4 Mert izraeliták ők, övék a fiúvá fogadtatás, a dicsőség, a szövetségek, a törvényadás, az istentiszteleti szolgálat és az ígéretek,

5 övék az atyák, kiktől hús szerint a Krisztus származott, aki mindenek felett való Isten, s áldandó az örök korokig. Ámen.

6 Nem mintha az Isten igéje megbukott volna. Mert hisz nem mindenki tartozik Izráelhez, aki Izráeltől való,

7 nem mind számíthatók gyermekeknek, akik Ábrahám magvából származnak, hanem *azt mondta az isteni szó*: „Csak ami Izsákban van, azt fogják magodnak nevezni,”

8 azaz nem a hús gyermekei az Isten gyermekei, hanem *csak* az ígéret gyermekeit számítják magnak.

9 Mert ígéretnek szava ez: „Ebben az időtájban eljövök majd és Sárának fia lesz.”

10 Nemcsak *Sárával történt ilyesmi*, hanem Rebekával is, ki, amikor egy férfitól, atyánktól, Izsáktól terhes volt,

11 még mielőtt megszülettek s jót vagy hitványat művelhettek volna a gyermekek, azért, hogy Istennek a kiválasztást fenntartó előzetes elrendelése nem a tettek következményeképp, hanem az elhívó akaratából szilárd maradjon,

12 – azt hallotta, hogy a nagyobbik rabszolgája lesz a fiatalabbnak,

13 ahogy írva is van: „Jákóbot megszerettem, Ézsaut ellenben meggyűlöltem.”

14 Mit mondjunk erre? Talán csak nincs hamisság az Istennél? Szó sem lehet róla.

15 Mózeshez ugyanis így szól: „Könyörülni fogok azon, akin könyörülök, és irgalmazni fogok annak, akinek irgalmat adok.”

16 Következőleg nem az akaróé, sem a futóé a jövő, hanem a könyörülő Istené.

17 Mert a fáraóhoz így szól az írás: „Éppen avégre támasztottalak, hogy megmutassam rajtad hatalmamat, és hogy szerte az egész földön hirdessék: Nevemet.”

18 Így hát, akin akar, könyörül, és akit akar, megkeményít.

19 Azt kérded most már tőlem: „Hát akkor miért vádol még mindig? Ellenállhat-e valaki az ő akaratának?”

20 De hát ki is vagy te csakugyan ember, hogy Istennel feleselsz? Vajon mondhatja-e a gyuradék a gyúrójának: Miért csináltál engem így?

21 Hát nincs joga a fazekasnak az agyagon, hogy ugyanannak az agyagtömbnek egy részéből megbecsült, más részéből nem becsült célra formáljon edényt?

22 És ha ezzel éppen haragját akarta megmutatni, és hatalmát megismertetni az Isten, és azért viselte oly nagy türelemmel a harag edényeit, akik elvészésre készültek,

23 másfelől meg akarta ismertetni dicső gazdagságát az irgalom edényein, akiket eleve dicsőségre alkotott?

24 Ilyen edényekül hívott el minket is, nemcsak a zsidók közül, hanem a nemzetek közül is.

25 Már Hózseásnál is ezt mondja: „Azt, ami nem népem, népem gyanánt fogom elhívni s a nem szeretettet szeretettként,

26 és az fog történni, hogy amely helyen azt mondták nekik: Ti nem vagytok az én népem, ott az élő Isten fiainak fogják őket nevezni."

27 Ézsaiás éppen így kiált Izráelért: „Ha Izráel fiainak száma annyi lesz is, mint a tenger fövenye, *csak a* maradék fog megmenekülni."

28 Mert megcselekszi az igét az Úr a földön, miközben *befejezéshez* juttatja és megrövidíti a történést.

29 És amint Ézsaiás előre megmondta: „Ha a Seregek Ura magot nem hagyott volna nekünk, olyanokká lettünk volna, mint Szodoma, Gomorrához váltunk volna hasonlókká."

30 Mit mondjunk hát? Hogy nemzetek, melyek igazságosságra nem törekedtek, birtokul kapták az igazságosságot, éspedig a hit alapján elérhető igazságosságot.

31 Izráel ellenben, mely az igazságosság törvénye után futott, nem érkezett el a törvényhez.

32 Miért nem? Mert nem a hit alapján kereste, hanem úgy, mintha cselekedetek alapján volna elnyerhető. Beleütköztek a megütközés kövébe.

33 Ahogy írva van: „Lám, Sionban megütközés kövét helyezek el, botlás kőszikláját, de aki hisz benne, meg nem szégyenül."

10. RÉSZ

1 Testvéreim! Szívem helyeslő szava és Istenhez *küldött* könyörgésem értük *szólnak*, megmenekülésükért.

2 Mert tanúságot teszek amellett, hogy Isten iránt való buzgóság van bennük, de az nem felel meg az ismeretnek.

3 Mert azzal, hogy Isten igazságosságát nem értették, és a maguk *igazságos voltát* igyekeztek elismertetni, Isten igazságosságának magukat alá nem vetették.

4 A törvény vége ugyanis a Krisztus, aki mindenkinek igazságosságává lett, aki hisz.

5 Mózes ugyanis a törvény alapjára *helyezkedő* igazságosságot így írja le: „Az az ember, aki megteszi a törvényt, élni fog általa."

6 A hitből származó igazságosság ellenben így beszél: „Ne mondd szívedben: Ki fog felmenni az égbe?" – tudniillik a Krisztust aláhozni?

7 Vagy: „Ki száll alá a feneketlen *mélységbe?"* – tudniillik a Krisztust a halottak közül felhozni?

8 Hanem így szól: „Közel hozzád a szó, szádban és szívedben," tudniillik a hitnek szava, melyet hirdetünk.

9 Mert ha szájaddal vallod, hogy Jézus Úr, és szíveddel hiszed, hogy Isten őt a halottak közül feltámasztotta, meg fogsz menekülni.

10 Mert szívvel hiszünk, és *annak alapján* igazságosak leszünk, szájjal teszünk vallást, és *azzal* megmenekülünk.

11 Az írás ugyanis ezt mondja: „Senki meg nem szégyenül, aki benne hisz."

12 Mert nincs különbség zsidó és hellén között, mert ő mindenek Ura, gazdag mindenek irányában, akik őt segítségül hívják.

13 „Mert minden, aki az Úr nevét segítségül hívja, meg fog menekülni."

14 Miként hívhatnák azonban segítségül azt, akiben nem hittek?

15 Miként hihetnek abban, akiről nem hallottak? Miként hallanának, ha nincs igehirdető? Miként hirdetnék az igét, ha senki sem küldi *őket?* Így is írták meg: „Mily szép az örömhirdetőknek lába, *akik a* jóról *beszélnek."*

16 Csakhogy nem mindnyájan hallgatnak az örömüzenetre. Ézsaiás ugyanis így szól: „Uram, ki hitt a mi igehirdetésünknek?"

17 A hit tehát *az ige* hallásából *támad*, a hallás pedig a Krisztus beszédén át.

18 De kérdem: Vajon nem hallották? Kétségen kívül „az egész földre elhatott kiáltásuk, a lakott föld végéig *elhangzott* beszédük.”

19 Azt kérdem mégis: Hátha Izráel nem ismerte fel? Már Mózes így szól: „Féltékenységre ingerellek benneteket *azzal*, ami nem nemzet, belátással nem bíró nemzettel felharagítlak titeket.”

20 Ézsaiás merészen megszólal: „Megtaláltak engem, akik nem kerestek. Láthatóvá *tettem magamat* azoknak, akik utánam nem tudakozódtak.”

21Izráelnek pedig ezt mondja: „Egész napon át kiterjesztettem kezemet egy engedetlen és ellentmondó nép felé.”

11. RÉSZ

1 Kérdem hát: Csak nem taszította el Isten az ő népét? Szó sem lehet róla. Hisz én is izraelita vagyok, Ábrahám magvából, Benjámin törzséből.

2 Isten nem taszította el népét, melyet eleve felismert. Hát nem tudjátok, hogy Illés történetével mit akar mondani az írás? Hogy hogyan beszél *Illés* Istenhez Izráel ellen?

3 „Uram, prófétáidat meggyilkolták, oltáraidat lerontották, én maradtam meg egyedül, és nekem is lelkemre törnek.”

4 És mit is mond erre az isteni kijelentés? „Meghagytam magamnak hétezer férfiút, akik nem hajtottak térdet Baálnak.”

5 Ugyanígy a kegyelem kiválasztásához ragaszkodva, a mai időben is hagyott maradékot *Isten.*

6 Ha kegyelemből *tette*, akkor nem tettek alapján, mert akkor a kegyelem nem volna már kegyelem.

7 Mi hát *a helyzet?* Izráel azt, amit keres, nem érte el, a kiválasztottak ellenben elérték, míg a többiek megkövesedtek, ahogy írva is áll:

8 „Isten a bódultság szellemét adta nekik egész a mai napig: oly szemet, mely nem lát, és olyan fület, mely nem hall.”

9 Dávid meg ezt mondja: „Asztaluk tőrré legyen nékik és hálóvá, megbotlássá és visszafizetéssé,

10 szemük sötétedjék el, hogy ne lássanak, hátukat mindenkorra görbítsd meg.”

11 Kérdem hát: Azért botlottak meg, hogy végképp elessenek? Szó sem lehet róla. Elesésük menekülést *hoz a* nemzeteknek, hogy *később ők maguk* féltékenységre ingerlődjenek.

12 Ha pedig elesésük gazdagságot *hozott a* világnak, és vereségük gazdagságot *szerzett* a nemzeteknek, mennyivel többet jelent majd teljességre jutásuk.

13 Hozzátok, nemzetekhez szólok: Amennyiben én a nemzetek apostola vagyok, szolgálatomnak szereznék dicsőséget azzal,

14 ha saját húsomat valamiképpen féltékenységre ingerelhetném, és közülük egyeseket megmenthetnék.

15 Mert ha elvettetésük a világnak megbékülést hozott, mi mást hozhat akkor visszafogadtatásuk, mint halottak közül *feltámadó* életet?

16 Ha pedig a zsenge szent, a tészta is az lesz. Ha a gyökér szent, az ágak is azok.

17 Ha az ágak közül egyeseket kitörtek és téged vadolajfa létedre helyükbe oltottak, úgyhogy a szelíd olajfa bőzsírú gyökerének vele együtt részesévé lettél,

18 ne dicsekedjél az ágak ellenében. Ha mégis dicsekednél, *tudd meg*: Nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged.

19 Azt mondod: Kitörték az ágakat, hogy engem beoltsanak?

20 Helyes. Hitetlenség az oka, hogy kitörték őket, téged pedig a hit tart egyenesen. Ne jártasd eszed a magas dolgokon, hanem félj.

21 Ha az Isten a természetes ágakat nem kímélte, téged sem fog megkímélni.

22 Tekints azért Isten jóságos és szigorú voltára, az elesőkkel szemben Isten szigorúságára, veled szemben jóságos voltára, ha ugyan a jóságosságnál megmaradsz, egyébként téged is kivágnak.

23 Azokat, ha nem maradnak meg a hitetlenségben, újra be fogja oltani, Istennek van arra hatalma, hogy újra beoltsa őket.

24 Ha téged a természetednek megfelelő vadolajfából kivághattak, és természet ellenére a nemes olajfába beolthattak, mennyivel inkább fogják őket a magukéba, a természetüknek megfelelő olajfába beoltani.

25 Mert *hogy* ne a magatok eszétől vezettessétek magatokat testvéreim, akarom, hogy értsétek meg azt a titkot, hogy részleges megkövesedés támadt Izráelen mindaddig, míg a nemzetekből kiváló, teljes szám be nem jut.

26 Így fog aztán egész Izráel megmenekülni, mint írva van: „Megérkezik Sionból az, aki kiragadja *őket*, aki Jákóbtól az istentelenséget elhárítja,

27 és akkor én ilyen szövetséget kötök velük: Elveszem vétkeiket."

28 Az örömüzenetnek megfelelően most ugyan ellenségek tiértetek, a kiválasztásnak megfelelően azonban szeretettek az atyákért.

29 Mert a kegyelemajándékok és Isten meghívása megbánhatatlanok.

30 Mert ahogy egykor ti is megtagadtátok az engedelmességet Istennek, most ellenben ezek engedetlensége következtében könyörületet nyertetek,

31 úgy ők is – most ugyan megtagadták a rajtatok *gyakorolt* könyörülettel szemben az engedelmességet – *azért*, hogy utóbb ők is könyörületet nyerjenek.

32 Mert az Isten az összes *embereket* engedetlenségbe zárta össze, hogy valamennyin könyörülhessen.

33 Óh milyen mélységesen gazdag Istennek bölcsessége és tudománya. Milyen kifürkészhetetlenek ítéletei és kinyomozhatatlanok útjai.

34 Ugyan kiismerte-e valaki az Úr értelmét? Lett-e valaki neki tanácsosa?

35 Adott-e valaki neki előre, hogy annak visszafizetését várhassa?

36 Mert belőle *jött elő*, rajta keresztül *megy* és őfelé *halad* minden. Övé a dicsőség mind az örök korokig. Ámen.

12. RÉSZ

1 Esengek hozzátok, testvéreim, hogy testeteket az isteni irgalmasságon keresztül állítsátok oda élő, szent, Istennek kedves áldozatul, ez legyen a ti istentiszteleti szolgálatotok, mely az igének megfelel.

2 Ne idomuljatok ehhez a korhoz, hanem megújult értelemmel alakuljatok át, hogy azt próbálgassátok, hogy mi az Isten jó, kedves és tökéletes akarata.

3 A nekem adott kegyelmen át azt mondom tehát mindenkinek, aki köztetek van, hogy elméjét ne jártassa a magas dolgokon azon felül, amiben járnia kellene, hanem azon járjon az elmétek, hogy hogyan kell viselkednetek, józanul, kinekkinek úgy, ahogy Isten a hit mértékét kiosztotta.

4 Mint ahogy tudniillik egy testben sok tagunk van, a sok tagnak pedig nem ugyanaz a tennivalója,

5 úgy a Krisztusban is sokan egy testet képezünk, de egyenként a többinek vagyunk a tagjai.

6 Mivel pedig a kegyelemajándékok aszerint, hogy mire kaptunk kegyelmet, különbözők, *mindenki a maga kegyelemajándékát forgassa*: aki prófétálást kapott, használja azt, ahogy a hit mértéke engedi,

7 aki szolgálat *ajándékát kapta, forgolódjék a* szolgálatban, a tanító a tanításban,

8 bátorító a bátorításban, az adakozó egyszerűségben, az elöljáró serénységgel, a könyörülő vidámsággal.

9 A szeretetet képmutatás nélkül gyakoroljuk, utálattal forduljunk el a rossztól, ragaszkodjunk a jóhoz.

10 Ha a testvérek kedvelését kaptuk *ajándékul*, egymás iránt gyöngédek legyünk, a tiszteletadásban egymást megelőzők,

11 a serénykedésben nem késlekedők, szellem által buzgók az Úrnak rabszolgáiként,

12 reménységben örvendezők, a szorongattatásban állhatatosak, az imádkozásban kitartók,

13 a szentek szükségleteire vagyonukat közlők, vendégszeretetre alkalmat keresők.

14 Áldjátok az üldözőket, áldjátok, ne átkozzátok,

15 az örvendezőkkel együtt örüljetek, a sírókkal együtt sírjatok,

16 egy célra, egymás javára törekedjetek. Ne a magas dolgokon jártassátok eszeteket, hanem az alacsonyan levőkkel tartsatok együtt. Ne legyetek önmagatok előtt eszesek,

17 gonoszért gonosszal senkinek ne fizessetek, nemes dolgokon gondolkozzatok, úgy, hogy azt mindenki lássa.

18 Ha lehetséges, amennyiben rajtatok áll, minden emberrel békességben éljetek,

19 ne szerezzetek megtorlást magatokért szeretteim, hanem adjatok helyt *az isteni* haragnak. Hiszen írva van: „Enyém a megtorlás. Én majd megfizetek." Ezt mondja az Úr.

20 „De ha ellenséged éheznék, etesd meg, ha szomjaznék, itasd meg, mert amikor ezt teszed, tüzes szenet halmozol fejére,

21 ne győzzön le a gonosz, inkább jóval győzd le a gonoszt."

13. RÉSZ

1 Minden lélek vesse magát a felettes hatóság alá, mert nincs más hatóság, csak Istentől *adott,* a meglevőket Isten rendelte el

2 Így hát, aki a hatóságnak ellene szegül, Isten rendelkezésével fordul szembe. Az ellenállók ítéletet vonnak magukra.

3 Mert az elöljárók nem a jó, hanem a gonosz tettek elrettentésére vannak. Azt akarod, hogy a hatóságtól ne kelljen rettegned? Tedd a jót, és dicséretet kapsz tőle.

4 Mert a hatóság Istent szolgálja, a te javadra. Ám, ha a gonoszt teszed, félj. Mert nem hiába viseli a fegyvert, hisz Isten szolgája, a haragot hozó megtorlója annak, aki a gonoszt cselekszi.

5 Kényszer alá vagyunk tehát vetve, nemcsak a harag kedvéért, hanem a lelkiismeret kedvéért is.

6 Adót azért kell *nekik* fizetnetek, mert Isten szolgálatát végzik, és ugyanezért a célért szorgoskodnak, *mint Isten.*

7 Adjátok meg mindenkinek, amivel tartoztok, akinek adóval, az adót, akinek vámmal, a vámot, akinek félelemmel a félelmet, akinek tiszteletadással, a tiszteletadást.

8 Ne tartozzatok senkinek semmivel, kivéve egymásnak szeretettel. Mert aki a másikat szereti, betöltötte a törvényt.

9 Hiszen *e parancsokat:* „Ne törj házasságot, ne ölj, ne lopj, ne kívánkozzál”, és ha van még más, ez az ige foglalja egy egészbe: „Szeresd felebarátodat, mint magadat!”

10 A szeretet nem szerez a felebarátnak gonosz *bántalmazást.* Szeretettel teljesen betöltjük a törvényt.

11 S mindezt úgy cselekedjétek, mint akik ismeritek az időt és tudjátok, hogy itt az órája már annak, hogy az álomból felkeljünk. Mert most közelebb hozzánk a menekülés, mint mikor hívőkké lettünk.

12 Az éj előrehaladt, a nappal közel jött, tegyük félre hát a sötétség munkáit, öltsük fel a világosság fegyvereit!

13 Illedelmesen járjunk, mint nappal *kell,* ne lakmározással, részegeskedéssel; ne bujálkodással és kicsapongással, ne civakodással és versengéssel,

14 hanem öltsük magunkra az Urat, a Krisztus Jézust, és ne tegyétek meg a húsnak szándékát, *hogy* vágyakat ne *gerjesszenek.*

14. RÉSZ

1 Karoljátok fel a hitben erőtlenül *élőt,* de anélkül, hogy gondolatait kezdenétek bírálgatni.

2 Van, aki azt hiszi, hogy mindent megehet, az erőtlen ellenben főzeléket eszik.

3 Aki *mindent* megeszik, ne vesse meg azt, aki nem eszik meg *mindent,* ne ítélje el azt, aki megeszi, mert

4 Isten fogadta őt magához. Ki vagy te, hogy másnak a cselédjén ítélkezel? Saját ura állítja *talpra* vagy ítéli el. De *talpán* fog állni, mert az Úrnak hatalma van rá, hogy felállítsa.

5 Van, aki különbséget tesz nap és nap között, van, aki minden napot *egyformának* ítél, ki-ki a saját értelmében teljes legyen.

6 Aki napokon jártatja az eszét, az Úrtól indítva teszi. Aki eszik, az Úrtól *indítva* eszik, hiszen hálát ad Istennek. Aki nem eszik, az Úr indítására nem eszik és hálát ad Istennek.

7 Mert közülünk senki sem él önmagától és senki sem hal önmaga akaratából.

8 Mert ha élünk is, az Úrtól van életünk, és ha meghalunk is, az Úrtól van a halálunk. Tehát akár élünk, akár halunk, az Úréi vagyunk.

9 Mert avégre halt meg és elevenedett meg a Krisztus, *hogy* holtakon is, élőkön is uralkodjék.

10 Mi jogon ítélkezel te testvéreden? Vagy éppen mi *jogon* veted meg testvéredet? Hiszen mindnyájunknak oda kell állanunk Isten ítélőszéke elé.

11 Mert írva áll: „Ahogy én élek, oly bizonyos, hogy minden térd meg fog hajolni nekem – ezt mondja az Úr –, és minden nyelv vallást fog tenni Isten mellett.”

12 Következőleg közülünk mindenki maga fog számot adni magáról Istennek.

13 Tovább tehát ne ítélgessük egymást, hanem annál a döntésnél *maradjatok meg* inkább, hogy ütközést vagy kelepcét a testvér elé nem fogtok vetni.

14 Tudom, éspedig az Úrban, Jézusban vált meggyőződésemmé, hogy önmagától semmi sem kö-

zönséges, csak ha valaki valamit közönségesnek gondol, annak az közönségessé lesz.

15 Ha tehát valamely étellel testvéreidet megszomorítod, nem a szeretet vezeti viselkedésedet. Ételeddel ne veszítsd el azt, akiért a Krisztus meghalt.

16 Ne káromolják azt, ami nektek jó.

17 Hiszen az Isten királysága nem evés és ivás, hanem a Szent Szellemben *található* igazságosság, békesség és öröm.

18 Mert az, aki ilyesmivel szolgál a Krisztusnak, az Istennek kedves, az emberek előtt próbaálló.

19 Vessük tehát magunkat azután, ami a békességet és az egymásra való épülést szolgálja.

20 Étel miatt ne rombold le az Isten művét. Minden tiszta, de gonosszá válik annak az embernek részére, aki úgy eszi, *mintha* az kelepce volna a számára.

21 Szép dolog nem enni húst, nem inni bort, sem *olyant nem tenni*, ami testvéredet tőrbe ejti.

22 Hited van neked? Tartsd meg magadnak Isten előtt. Boldog az, aki nem ítéli el magát abban, amit kipróbáltnak lát.

23 A kételkedő, ha eszik, kárhoztatás alatt van, mert nem hit alapján *cselekszik.* Vétek minden, ami nincs hitből.

15. RÉSZ

1 Mi, akik hatalmat érzünk magunkban, tartozunk a tehetetlenek erőtlenségét hordozni, és nem szabad a magunk tetszését keresnünk.

2 Közülünk mindenki felebarátjának tetszését keresse, hogy azt munkálja, ami az építéshez jó.

3 A Krisztus sem a maga tetszését kereste, hanem – mint írva van – „A téged szidalmazóknak szidalmai reám hullottak.”

4 Amiket előre megírtak, azért írták meg, hogy bennünket tanítsanak, hogy állhatatossággal és az írások bátorításával a reménységet megtartsuk.

5 Az állhatatosságnak és bátorításnak Istene adja meg nektek, hogy a Krisztus Jézushoz igazodva egymás között is ugyanazon a dolgon jártassátok elméteket

6 és egy indulattal, egy szájjal dicsőítsétek az Istent, Urunknak, a Krisztus Jézusnak az Atyját.

7 Ezért fogadjátok egymást szívetekre, ahogy Isten dicsőségére a Krisztus is magához fogadott bennünket.

8 Mert azt mondom, hogy a Krisztus az Isten igazságának kedvéért lett a körülmetélkedés kiszolgálója, hogy ezzel az atyáknak tett ígéreteket szilárdakká tegye.

9 A nemzetek pedig ugyanakkor könyörületéért dicsőíthessék az Istent, amint írva van: „Ezért vallást teszek rólad a nemzetek között, és nevednek dalt pengetek.”

10 Majd megint ezt mondja: „Vigadjatok nemzetek, az ő népével együtt.”

11 Ismét: „Magasztaljátok az Urat, mind ti nemzetek, mondjanak rá magasztalást mind a népek.”

12 Majd újra Ézsaiás ezt mondja: „Sarjad Jesszéből egy gyökér, ki fölkél majd, hogy a nemzeteken uralkodjék, nemzetek fognak benne reménykedni.”

13 A reménységnek Istene töltsön be hát titeket a hívés révén teljes örömmel és békességgel, hogy a Szent Szellem hatalma bőségessé tehesse reménységeteket.

14 Felőletek testvéreim, én magam is arról vagyok meggyőződve, hogy telve vagytok derekassággal, telve mindenféle ismerettel, képesek arra, hogy egymást is intsétek.

15 Ennek ellenére is írok, mire még jobban bátorít többek között az, hogy így az Istentől nekem adott kegyelemmel felhívhatom figyelmeteket arra,

16 hogy amikor az örömüzenet papi szolgálatát végzem, én a Krisztus Jézusnak a nemzetek közé kirendelt *áldozó* papja vagyok, hogy a nemzetek felajánlását elfogadhatóvá, Szent Szellem által megszenteltté tegyem.

17 Mert a munka isteni *részét tekintve* van dicsekedni valóm a Krisztus Jézussal,

18 olyasmiről azonban aligha lesz bátorságom beszámolni, amit a Szellem hatalma nélkül *tettem* volna, amit rajtam keresztül nem a Krisztus munkált volna szóval, tettel,

19 jelek, csodák hatalmával. Csak így történhetett, hogy Jeruzsálemtől elkezdve Illíriáig mindent betölthettem a Krisztus örömüzenetével.

20 Eszerint én abba helyezem becsvágyamat, hogy az örömüzenetet úgy hirdessem, hogy ne másnak talaján építsek, hanem ott, ahol a Krisztus nevét még nem említették.

21 Úgy, ahogy írva van: „Meg fogják látni őt azok, kiknek még nem hirdették őt, belátásra jutnak azok, akik még nem hallottak róla.”

22 Ezért, bár sok ízben akadályozva voltam abban, hogy hozzátok menjek,

23 – most, hogy többé már nincs helyem ezeken a tájakon, és mivel már sok éve él bennem a sóvárgás, hogy hozzátok elmehessek:

24 remélem, hogy mihelyt Hiszpániába utazom, átutazóban titeket is meglátogathatlak. Ti fogtok engem azután oda útnak indítani, ha már előbb részben veletek is beteltem.

25 Most egyelőre a szenteknek való szolgálatban Jeruzsálembe utazom.

26 Macedónia és Ahája ugyanis úgy látta helyesnek, hogy *javaikat* közöljék a jeruzsálemi szentek szegényeivel.

27 Helyesnek látták, de adósaik is nekik, mert ha azok szellemi *javaikat* közölték a nemzetekkel, ezek is tartoznak hús *javaival* szolgálni nekik.

28 Ha ezt elvégeztem és a gyümölcsükre a pecsétet ráütöttem, rajtatok keresztül el fogok menni Hiszpániába.

29 Azt azonban tudom, hogy ha majd hozzátok megyek, a Krisztus teljes áldását viszem magammal.

30 Urunkon, a Krisztus Jézuson át és a Szellem szeretete által arra bátorítalak titeket testvéreim, hogy Istennek mondott imádságaitokban küzdjetek velem együtt, értem, azért,

31 hogy Júdeában az engedetlenek közül kiragadtassam, hogy jeruzsálemi szolgálatom a szenteknek kellemes legyen,

32 hogy Isten akaratával örömmel mehessek hozzátok, és felüdülhessek körötökben.

33 A békességnek Istene legyen mindnyájatokkal. Ámen.

16. RÉSZ

1 Ajánlom nektek testvérünket, Fébét, a kenkreai eklézsia szolgálóját,

2 hogy őt szentekhez méltónak fogadjátok magatokhoz az Úrban, és álljatok melléje minden dologban, amiben rátok szorul, hiszen ő is sokaknak gyámolítója lett, nekem magamnak is.

3 Köszöntsétek Priszkát és Akvilát, a Krisztus Jézusban munkatársaimat,

4 akik lelkemért saját nyakukat helyezték *tiló* alá, kiknek nemcsak én vagyok hálás, hanem a nemzetek összes eklézsiái is.

5 Köszöntsétek a házukban levő eklézsiát is. Köszöntsétek a szeretett Epenetuszomat is, akit Ázsia zsengéjeként *vittem* a Krisztusnak.

6 Köszöntsétek Máriát, aki sokat fáradozott érdeketekben!

7 Köszöntsétek Andronikoszt és Juniát, rokonaimat és fogolytársaimat, akik *igen* jelesek az apostolok között, kik már előttem a Krisztusban voltak.

8 Köszöntsétek Ampliátoszt, akit az Úrban szeretek.

9 Köszöntsétek Urbánuszt, ki a Krisztusban munkatársunk, és *köszöntsétek* szeretett Sztakiszomat!

10 Köszöntsétek a Krisztusban kipróbált Apellészt! Köszöntsétek az Arisztobuluszéktól valókat!

11 Köszöntsétek rokonomat Hérodiont! Köszöntsétek a Narcisszusz *háza*népéből valókat, akik az Úrban vannak!

12 Köszöntsétek Trifénát és Trifószát, kik az Úrban fáradoznak! Köszöntsétek a szeretett Perziszt, aki sokat fáradozott az Úrban!

13 Köszöntsétek az Úrban kiválasztott Rúfuszt és anyját, aki az én anyám is.

14 Köszöntsétek Aszinkrituszt, Flegónt, Hermészt, Patrobászt, Hermászt és a velük levő testvéreket!

15 Köszöntsétek Filologoszt és Júliát, Néreuszt és annak húgát, Olimpiászt, valamint az összes náluk levő szenteket!

16 Köszöntsétek egymást szent csókkal! Köszöntenek titeket a Krisztusnak összes eklézsiái!

17 Esengem hozzátok testvéreim, hogy tartsátok a szemeteket azokon, akik a körül a tudomány körül, melyet tanultatok, egyenetlenségeket és kelepcéket készítenek,

18 és hajoljatok el tőlük. Mert az ilyenek nem Urunknak, a Krisztusnak szolgálnak, hanem a maguk hasának. Az ilyenek jóságtól csöpögő szavakkal és áldó szójárásukkal elcsalják azokat, akikben különben nincs gonoszság.

19 Hiszen a ti engedelmességeteknek híre mindenekhez elérkezett. Örömöm van bennetek. Szeret-

ném, ha bölcsek volnátok a jóra, sérthetetlenek a gonosszal szemben.

20 A békességnek Istene hamar a lábatok alá fogja tiporni a sátánt. Urunknak, Jézusnak kegyelme legyen veletek!

21 Köszönt titeket munkatársam Timóteusz, továbbá rokonaim, Lúciusz, Jázon és Szószipatrosz.

22 Köszöntelek titeket az Úrban én is, Terciusz, ki e levelet leírtam.

23 Köszönt titeket Gájusz, házigazdánk nekem is, és az egész eklézsiának is. Köszönt titeket Erasztosz, a városgazda és Kvártusz testvér.

24 A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme legyen mindnyájatokkal!

25 Annak pedig, akinek van hatalma arra, hogy az én örömüzenetemben és a Krisztus Jézusról szóló igehirdetésben megszilárdítson titeket, abban az örök időkön át elhallgatott titokban, melyről most lehullt a lepel,

26 úgyhogy az most a szent próféták írásain keresztül az örök Isten rendelkezése szerint láthatóvá és közismertté lett az összes nemzetek számára, hogy hitbeli engedelmességet keltsen:

27 az egyedül bölcs Istennek szóljon a dicsőség a Krisztus Jézuson át, az örök korok korain át! Ámen.

PÁL ELSŐ LEVELE A KORINTUSIAKHOZ

1. RÉSZ

1 Pál, Krisztus Jézusnak Isten akarata által elhívott apostola és Szosztenész testvér

2 az Isten Korintusban lévő egyházának *írnak*, a Krisztus Jézusban megszentelteknek, elhívott szenteknek, mindazokkal együtt, akik Urunknak, Krisztus Jézusnak nevét segítségül hívják bármely helyen, ki az övék is, a mienk is.

3 Kegyelem néktek és békesség Atyánktól, Istentől és Krisztus Jézus Úrtól.

4 Mindenkor hálát adok Istennek értetek, Istennek arra a kegyelmére *gondolva*, melyet a Krisztus Jézusban nektek adott,

5 hogy őbenne mindenben meggazdagodtatok, mindenféle igében és mindenféle ismeretben, abban a mértékben,

6 ahogy a Krisztus bizonyságtétele köztetek bizonyos lett,

7 úgyhogy a kegyelem egy ajándékában sem szűkölködtök, amíg Urunknak, a Krisztus Jézusnak lelepleződését várjátok.

8 Ő pedig szilárdságot fog adni nektek a végső *időkre*, hogy feddhetetlenek *legyetek* Jézus Urunknak napján.

9 Hű az Isten, aki elhívott titeket Fiának, Krisztus Jézusnak, a mi Urunknak közösségébe.

10 Urunknak, a Krisztus Jézusnak neve által felszólítalak titeket testvéreim, hogy mindnyájatoknak ugyanaz legyen a beszédetek, s ne legyenek köztetek hasadások, hanem ugyanabban a meglátásban és ugyanabban a megismerésben legyetek helyreállítva.

11 Kloé emberei ugyanis világossá tették előttem felőletek testvéreim, hogy vetélkedések vannak köztetek.

12 Úgy értem, hogy közületek így szólnak egyesek: Én Pálé vagyok, én Apollósé, én Kéfásé, én a Krisztusé.

13 Részekre osztották a Krisztust? Vagy Pál feszíttetett meg értetek? Vagy Pál nevébe merítkeztetek be?

14 Hálát adok, hogy közületek senkit sem merítettem be, csak Kriszpuszt és Gájuszt.

15 Hogy valaki azt ne mondja, hogy az én nevembe merítkeztetek be.

16 Bemerítettem még Sztefánász házát is. Egyébiránt nem tudom, hogy valaki mást bemerítettem volna.

17 A Krisztus ugyanis nem bemeríteni küldött engem, hanem örömüzenetet hirdetni, nem a szó bölcsességével, hogy a Krisztus keresztje üressé ne váljék.

18 A keresztről szóló ige ugyanis ostobaság azoknak, akik elvesznek, nekünk azonban, akik megszabadulunk, Istennek hatalma.

19 Hiszen így írták meg: „Megsemmisítem a bölcsek bölcsességét, s az értelmesek értését elvetem.”

20 Hol *marad* a bölcs? Hol az írástudó? Hol ennek a világkorszaknak vitatkozója? Nem tette-e ostobasággá Isten a világ bölcsességét?

21 Miután a világ a bölcselet által nem ismerte meg az Istent az isteni bölcsességben, Isten úgy látta jónak, hogy „ostoba” igehirdetéssel mentse meg a hívőket.

22 Miután a zsidók is jeleket kívánnak, hellének is bölcsességet keresnek,

23 mi megfeszített Krisztust hirdetünk a zsidóknak botrányul, helléneknek ostobaságul,

24 a választottaknak maguknak azonban, zsidóknak is, helléneknek is Krisztusul, Isten hatalmául, Isten bölcsességéül.

25 Mert Isten ostobasága bölcsebb az embereknél, és Isten erőtlensége erősebb az embereknél.

26 Nézzetek csak vissza elhívatástok *idejére*, hogy nem sokan *voltatok* hús szerint bölcsek, nem sokan hatalmasok, nem sokan előkelőek.

27 Ellenkezőleg, Isten azt választotta ki, ami ostoba a világban, hogy a bölcseket megszégyenítse, ami a világban erőtelen, azt választotta ki az Isten, hogy megszégyenítse azt, ami erős

28 és azt választotta ki Isten, ami a világban nem nemes, ami megvetett, sőt a nem levőket, hogy hatástalanná tegye azt, ami van,

29 hogy az Isten előtt egy hús se dicsekedhessék.

30 Mert őtőle van, hogy ti a Krisztus Jézusban vagytok, kit Isten bölcsességünkké tett, továbbá igazságosságunkká, megszentelődésünkké, megváltásunkká is,

31 hogy – amint írva van – „aki dicsekszik, az Úrral dicsekedjék.”

2. RÉSZ

1 Mikor hozzátok mentem testvéreim, én sem úgy mentem, hogy túltengő ékesszólással, vagy bölcsességgel hirdettem volna nektek az Isten bizonyságtételét.

2 Eltökéltem ugyanis, hogy semmiről sem fogok tudni köztetek a Krisztus Jézuson kívül, s róla is csak úgy, mint megfeszítettről.

3 Sok erőtelenség, félelem és reszketés vett körül, mikor hozzátok jutottam,

4 beszédemet és igehirdetésemet nem bölcs szavak tették meggyőzőkké, hanem a Szellem és hatalom felmutatása,

5 hogy hitetek ne emberi bölcsességen, hanem Isten hatalmán nyugodjék.

6 *Ugyan* bölcsességet is szólunk, de a tökéletesek között, azonban nem ennek a korszaknak, nem e korszak fejeinek bölcsességét, akik elvesznek,

7 hanem titokként Istennek bölcsességét, azt az elrejtettet, melyet az Isten korszakokkal ezelőtt különválasztott a mi dicsőségünkre,

8 mely e világ fejei közül senkinek sincs birtokában, senki sem ismerte meg. Hiszen, ha megismerték volna a dicsőség Urát, nem feszítették volna meg.

9 Ellenkezőleg. Amint írva van: „Amit szem nem látott, és fül nem hallott, *ami* ember szívében fel nem ötlött, azt készítette Isten az őt szeretőknek.”

10 Nekünk tudniillik a Szellem által jelentette ki az Isten. A Szellem ugyanis mindent nyomoz, az Isten mélységeit is.

11 Melyik ember ismeri ugyanis az ember dolgait, hacsak nem az ember szelleme? Ekképp az Isten dolgait senki sem ismeri, csak az Isten Szelleme.

12 Mi pedig nem a világ szellemét kaptuk, hanem az Istenből *kiáramló* szellemet, hogy tudjuk azt, amivel Isten kegyelme ajándékozott meg bennünket.

13 Amit szólunk is, nem emberi bölcsesség tanította szavakkal szóljuk, szellemi dolgokkal mérve össze a szellemi dolgokat.

14 Lelki ember nem fogadja el Isten Szellemének dolgait, hiszen ostobaság neki. Nem is ismerheti meg, mert szellemileg vizsgálhatók meg.

15 A szellemi *ember* mindent megvizsgál, ő maga azonban senki vizsgálata alá nem esik.

16 Hát ugyan ki ismerte meg úgy az Úr gondolkodását, hogy taníthatná őt? Bennünk azonban az Úr gondolkodása van.

3. RÉSZ

1 Veletek azonban nem beszélhettem úgy, mint szellemiekkel, hanem csak úgy, mint húsból valókkal, mint Krisztusban lévő kiskorúakkal.

2 Tejet itattam veletek, nem kenyeret, hiszen még nem bírtátok volna el,

3 még hústermészetűek vagytok, mert amennyiben köztetek irigység és vetélkedés van, nem vagytok-e hústermészetűek? Nem emberi módon jártok-e?

4 Mikor ugyanis az egyik ezt mondja: Én Pálé vagyok, a másik: Én Apollósé, nem emberek vagytok-e?

5 Hát mi Apollós? Mi Pál? Kiszolgálók, kik által hívőkké lettetek. S mindenkinek az *a rész* jutott, melyet az Úr adott neki.

6 Én ültettem, Apollós öntözött, de az Isten növesztett.

7 Így hát semmi az, aki ültet, és semmi az, aki öntöz, csak a növesztő Isten *valami.*

8 Az ültető és az öntöző egy, ki-ki fáradozásához képest meg fogja kapni a maga bérét.

9 Hiszen mi Isten munkatársai vagyunk: Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok ti.

10 Az Isten nekem adott kegyelméhez képest bölcs építőmesterként alapot vetettem, de más épít rá. Mindenki nézzen utána, hogyan épít.

11 Hiszen más alapot senki sem vethet azon kívül, ami *már benn* fekszik, és ez Jézus, a Krisztus.

12 Mármost erre az alapra lehet aranyat, ezüstöt, értékes köveket, fát, szénát, szalmát építeni,

13 *egyszer* mindenkinek a munkája látható lesz. Ama nap ugyanis világosságra fogja hozni, mert tűzben lepleződik le. Mindenkinek a munkáját hogy minemű, a tűz fogja megpróbálni.

14 Ha valakinek a munkája, melyet épített, megmarad, bért kap majd,

15 ha valakinek a munkája megég, kárát vallja, ő maga azonban meg fog menekülni, de úgy, mint tűzön keresztül.

16 Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok? S hogy Isten Szelleme lakik bennetek?

17 Ha valaki megrontja Isten templomát, meg fogja rontani azt az Isten. Hisz Isten temploma szent, s ti vagytok ez a templom.

18 Senki ne ejtsen meg titeket csalással! Ha köztetek valaki úgy gondolja, hogy bölcs ebben a korszakban, ostobává legyen, hogy bölccsé lehessen!

19 Mert ennek a korszaknak a bölcsessége ostobaság az Istennél. Hiszen megírták: „Ő rajtakapja a bölcseket azon, hogy mindenre kaphatók.”

20 Majd megint: „Ismeri az Úr a bölcsek érveléseit, hogy azok hiábavalók.”

21 Így hát emberekkel senki ne dicsekedjék. Mert minden a tiétek,

22 Pál is, Apollós is, Kéfás is, világ is, élet is, halál is, jelenvalók is, jövendők is: minden a tiétek!

23 De ti a Krisztuséi vagytok, a Krisztus pedig Istené.

4. RÉSZ

1 Velünk úgy kell számolni, mint a Krisztus szolgáival, mint Isten titkainak sáfáraival.

2 Ha ez így van, sáfárokon mást nem lehet keresni, csakhogy híveknek találtassanak.

3 Nekem pedig a legkisebb dolog, hogy ti ítélkezzetek rajtam, vagy emberi *ítéletnap*, sőt magam sem ítélkezem magamon,

4 mert lelkiismeretem semmiről sem tud magamra vonatkozólag, de ez még nem tesz engem igazságossá: aki rajtam ítélkezik, az az Úr.

5 Így hát idő előtt ti se ítéljetek semmi felől, amíg el nem jön az Úr. Ő majd rávilágít a sötétség rejtett dolgaira, s világossá teszi a szívek szándékait. Akkor majd mindenki az Úrtól kapja meg dicséretét.

6 Ezt a példát tiértetek alkalmaztam magamra és Apollósra, testvéreim, hogy rajtunk tanuljátok meg, hogy nem *szabad* túlhaladni azon, ami meghatott, hogy fel ne fuvalkodjatok az egyik kedvéért a másik ellen *fordulva.*

7 Ki tesz téged különbbé? Mid van, amit nem kaptál volna? Ha pedig kaptad te is, miért dicsekszel úgy, mintha nem kaptad volna?

8 Már jóllaktatok. Már meggazdagodtatok. Nélkülünk királyságra jutottatok. Óh, bárcsak királyságra jutottatok volna, hogy mi is veletek együtt uralkodnánk.

9 Úgy tűnik fel nekem, hogy bennünket, apostolokat az Isten utolsóknak jelölt ki, mintha halálraítéltek volnánk, mert színházává lettünk a világnak, angyaloknak, embereknek is:

10 mi a Krisztusért ostobákká, ti ellenben a Krisztusban okosokká, mi erőtlenekké, ti erősekké, ti dicsőségesekké, mi ellenben dicstelenekké.

11 A mostani óráig éhezünk, szomjazunk, mezítelenkedünk, arcul vernek minket, hazátlanok vagyunk,

12 saját kezünkkel dolgozva fáradunk, míg minket szidalmaznak, mi áldunk, amíg üldöznek, mi felülmaradunk,

13 amíg rossz hírünket keltik, mi vigasztalunk. Mintegy a világ szemétjévé lettünk, mindenek mocskává a mai napig.

14 Nem úgy írom ezeket, hogy megszégyenítselek titeket, hanem hogy szeretett gyermekként intselek.

15 Ha tízezer nevelőtök volna is a Krisztusban, de nem sok atyátok. Mert a Krisztus Jézusban az örömüzenettel én nemzettelek titeket.

16 Kérlek hát titeket, utánzóimmá legyetek.

17 Éppen azért küldtem hozzátok Timóteust, aki szeretett és hűséges gyermekem az Úrban, hogy titeket az én utaimra emlékeztessen, melyek a Krisztus Jézusban vannak, mint ahogy mindenhol minden egyházban tanítok.

18 De némelyek úgy felfuvalkodtak, mintha nem mennék el hozzátok.

19 Pedig ha az Úr akarja, hamarosan elmegyek hozzátok, s megismerkedem a felfuvalkodottaknak nem a beszédével, hanem a hatalmával.

20 Mert az Isten királysága nem beszédben nyilvánul meg, hanem hatalomban.

21 Mit akartok? Vesszővel menjek hozzátok, vagy szeretettel és szelídség szellemével?

5. RÉSZ

1 Általánosságban is lehet köztetek paráznaságról hallani, de olyan paráznaság *is előfordul*, amilyen még a nemzetek között sem *hallható*: hogy valaki atyja feleségét bírja.

2 Ti pedig felfuvalkodtatok, ahelyett hogy inkább gyászolnátok, hogy közületek kikerüljön az, aki ezt a tettet elkövette.

3 Én ugyan, ki testben távol, de szellemben jelen vagyok, mint jelenlévő már ítéltem, hogy azt, aki ezt elkövette,

4 míg ti az Úrnak, Jézusnak nevében az én szellememmel összejöttök, a mi Urunknak, Jézusnak hatalmával

5 átadjuk az ilyent a sátánnak a hús romlására, hogy a szellem az Úrnak napján megmentessék.

6 Nem jó a ti dicsekvéstek. Nem tudjátok, hogy kevés kovász az egész tésztát megkeleszti?

7 Tisztítsátok ki a régi kovászt, hogy új tésztává legyetek annak megfelelően, hogy kovásztalanok vagytok. Hiszen a mi pászkabárányunk is megöletett *már*, a Krisztus.

8 Ezért ne régi kovásszal ünnepeljünk hát, ne is gonoszságnak és rosszaságnak kovászával, hanem tisztaságnak és igazságnak kovásztalanságával.

9 Megírtam nektek levelemben, hogy ne keveredjetek össze paráznákkal.

10 Nem általában e világnak paráznáival vagy kapzsijaival és ragadozóival vagy bálványimádóival, különben még a világból is ki kellene mennetek.

11 Nos azt írtam nektek, hogy ne keveredjetek össze olyannal, akit testvérnek neveznek és mégis parázna, vagy kapzsi, vagy bálványimádó, vagy szitkozódó, vagy részeges, vagy ragadozó, az ilyennel együtt se egyetek.

12 Hiszen mit tartozik ez rám, hogy a kívülvalókat megítéljem? Nem a benn lévőket ítélitek-e meg?

13 A kívülvalókat pedig Isten ítéli meg. Vessétek ki a gonoszt magatok közül.

6. RÉSZ

1 Merészel közületek valaki, akinek a másik ellen pere van, az igazságtalanoknál pereskedni? És nem a szenteknél?

2 Vagy nem tudjátok, hogy a szentek a világot fogják megítélni? És ha veletek ítéltetik meg a világot, arra méltatlanok vagytok, hogy a legkisebb dolgokban az ítélet mértékei legyetek?

3 Nem tudjátok, hogy angyalokat fogunk ítélni, nem a mindennapi élet dolgait?

4 Ha pedig a mindennapos élet dolgai felől kell ítélni, azokat ültetitek le, akiket a gyülekezetben megvetnek?

5 Azért mondom, hogy megszégyenítselek titeket. Nincs köztetek egyetlen bölcs sem, aki ítéletet tarthatna a testvére között?

6 Hanem testvér testvérrel pereskedik, éspedig hitetleneknél?

7 Egyáltalában már az is vereség nálatok, hogy pereitek vannak egymással. Miért nem szendveditek el inkább az igazságtalanságot?

8 Ellenkezőleg, ti követtek el igazságtalanságot, fosztogattok, éspedig testvéreteket.

9 Vagy nem tudjátok, hogy igazságtalanok Isten királyságát nem fogják örökölni? Ne tévelyegjetek! Sem paráznák, sem bálványimádók, sem puhányok, sem férfifertőzők,

10 sem tolvajok, sem kapzsik, sem iszákosok, sem szitkozódók, sem ragadozók Isten királyságát örökölni nem fogják.

11 Ezek voltatok néhányan, de lemosakodtatok, de megszentelődtetek, de megigazultatok a Krisztus Úrnak neve és Istenünknek Szelleme által.

12 Minden szabad nekem, de nem minden használ. Minden szabad nekem, csak azután le ne igázzon.

13 Az ételek a hasnak és a has az ételeknek, de az Isten amazt is, emezeket is félre fogja tenni. A test azonban nem a paráznaságnak való, hanem az Úrnak és az Úr a testnek.

14 Az Isten pedig az Urat is feltámasztotta, hatalma által minket is fel fog támasztani.

15 Nem tudjátok, hogy testetek a Krisztusnak tagja? Vegyem el a Krisztus tagjait, és parázna tagjaivá tegyem? Meg ne történjék!

16 Vagy nem tudjátok, hogy aki a paráznához ragaszkodik, egy test vele? „A kettő ugyanis – azt mondja *az Írás* – egy hússá lesz.”

17 Aki ellenben az Úrhoz ragaszkodik, egy szellem *vele.*

18 Meneküljetek a paráznaságtól! Minden vétek, melyet ember tesz, kívül van a testen, de aki paráználkodik, saját teste ellen vétkezik.

19 Vagy nem tudjátok, hogy testetek a bennetek levő Szent Szellemnek a temploma, akit Istentől kaptatok? És hogy nem vagytok magatokéi?

20 Áron vásároltak meg titeket. Magasztaljátok Istent testetekben!

7. RÉSZ

1 Afelől írtatok, *hogy* „jó az embernek asszonyhoz nem nyúlni.”

2 Ám a paráznaság miatt kinek-kinek legyen tulajdon felesége, és minden nőnek legyen meg a maga férje.

3 Az asszonynak adja meg a férj, amivel neki tartozik, hasonlóképpen az asszony a férjnek.

4 Az asszony nem rendelkezik a maga testével, hanem a férfi, hasonlóképpen a férfi sem rendelkezik a maga testével, hanem az asszony. S Ne fosszátok meg egymást, hanem csak megegyezésből egy időre, hogy szabad időtök legyen az imádkozásra, azután újra együtt legyetek, hogy mértéktelenségetek miatt meg ne kísértsen a sátán.

6 Ezt azonban engedményképpen mondom, nem parancsként.

7 Azt akarom, hogy minden ember úgy legyen, ahogy én, ámde kinek-kinek Istentől van a maga külön kegyelemajándéka, egyiknek így, a másiknak úgy.

8 Azoknak, akik nem házasok és özvegyek, azt mondom, hogy jó nekik, ha úgy maradnak, mint én is,

9 de ha nem tartóztatják meg magukat, házasodjanak meg. Mert jobb megházasodni, mint égni.

10 A házasoknak pedig azt rendelem, nem én, hanem az Úr, hogy az asszony ne váljék el a férjtől,

11 ha mégis elválik, maradjon házasságon kívül, vagy engesztelődjék ki, továbbá, hogy a férj ne küldje el feleségét.

12 A többieknek én mondom, nem az Úr, ha valamely testvérnek hitetlen felesége van és a feleség meg van elégedve, hogy együtt lakjék vele, ne küldje el a feleségét.

13 S ha valamely asszonynak van hitetlen férje, s ez megelégszik azzal, hogy vele lakjék, ne küldje el a férjet.

14 Mert megszentelődik a hitetlen asszony a testvér által, mert különben gyermekeik tisztátalanok volnának, pedig szentek.

15 Ám ha a hitetlen válik, váljék. Nincs rabszolgaságra vetve a férfi vagy a nőtestvér az ily dolgokban. Békességre szólott az Isten hívása számotokra.

16 Mert hát mit tudod te asszony, hogy megmentheted-e férjedet? Vagy mit tudod te férj, hogy megmentheted-e feleségedet?

17 Csak ahogy az Úr kinek-kinek részéül adta, ahogy kit-kit elhívott az Isten, úgy járjon. Ily rendelkezést adok az összes egyházakban.

18 Körülmetélve hívtak el valakit? Ne csinálja vissza! Körülmetéletlenül hívták el? Ne metéltesse magát körül!

19 A körülmetéltség semmit sem jelent, és a körülmetéletlenség sem jelent semmit, csak az Isten parancsolatainak megőrzése.

20 Mindenki maradjon meg abban a hivatásban, amelyben elhívták.

21 Rabszolgaként hívtak el? Ne törődj vele, sőt ha képes volnál szabaddá lenni, inkább azt használd.

22 Mert az Úrban elhívott rabszolga az Úrnak szabadosa (szabadon bocsátottja). Hasonlóképpen az, akit szabadon hívtak el, a Krisztus rabszolgája.

23 Áron vett meg titeket. Ne legyetek embereknek rabszolgái.

24 Ki-ki, amiben elhívták testvéreim, abban maradjon meg az Úrnál.

25 A szüzekre vonatkozólag nincs az Úrtól rendelkezésem, véleményt azonban adok, mint akit az Úr abban az irgalomban részesített, hogy megbízható legyek.

26 Úgy vélekedem, hogy a jelenvaló kényszer miatt jó ez az *állapot*, hogy jó az embernek így lenni.

27 Asszonyhoz vagy kötve, ne keress feloldást! Fel vagy oldva asszonytól? Ne keress asszonyt!

28 De akkor sem vétkezel, ha megházasodol. Ha férjhez menne is a szűz, nem vétkezik. De az ilyenek húsukban nyomorúságot szenvednek, én pedig kíméllek titeket.

29 Azt mondom testvéreim, hogy az idő meg van rövidítve. A jövőben azok, akiknek asszonyaik vannak, úgy legyenek, mintha nem volnának nekik,

30 akik sírnak, mintha nem sírnának, akik örvendeznek, mint a nem örvendők, akik vásárolnak, mint akiknek nincs semmijük,

31 s akik a világot élvezik, mint akik azt nem használják, mert elmúlik a világnak külső arculata.

32 Azt akarom, hogy gondtalanok legyetek. Aki nem házas, az Úr dolgaival törődik, hogy mi módon tetszhetik az Úrnak.

33 Aki megházasodott, a világ dolgaival törődik, hogy mint tetszhetik a feleségének,

34 szét van szaggatva. A nem házas asszony és a szűz az Úr dolgaival törődik, hogy testben is, szellemben is szent legyen. Aki megházasodott, a világ dolgaival törődik, hogy kedvére legyen a férjnek.

35 A ti magatok hasznáért mondom ezt, nem azért, hogy tőrt vessek nektek, hanem, hogy anélkül, hogy ide-oda rángatnának, illő és kitartó lehessen az életetek az Úr mellett.

36 Ha azonban valaki szégyennek tartja, hogy felnőtt leánya szűz legyen, és szüksége is van rá, hogy megházasodjék, tegye meg amit akar, nem vétkezik, házasodjanak meg.

37 Ám aki mozdíthatatlanul megáll szívében és nincs kényszere, hanem hatalma van akaratán s eldöntötte ezt szívében, hogy szűzét megőrzi, jól cselekszik.

38 Így hát, aki férjhez adja szűzét, jól cselekszik, de aki nem adja férjhez, jobban cselekszik.

39 Az asszony addig van kötve, ameddig férje él, ha elalszik a férj, szabad, férjhez mehet, akihez akar, ám csak az Úrban.

40 Boldogabb azonban, ha úgy marad, *már az* én véleményem szerint. De úgy vélem, nálam is Isten Szelleme van.

8. RÉSZ

1 A bálványáldozatok felől tudjuk, hogy mindnyájunknak van ismerete. Az ismeret felfuvalkodottá tesz, a szeretet ellenben épít.

2 Ha valakinek úgy tűnik fel, hogy tud valamit, még nem szerzett úgy ismeretet, ahogy ismernie kell.

3 Ám ha valaki szereti az Istent, az ismert az Istennél.

4 A bálványáldozatok evését illetőleg tudjuk, hogy nincs bálvány a világon, és hogy nincs több Isten, csak egy.

5 Vannak ugyan úgynevezett istenek égen is, földön is, aminthogy van sok isten és sok úr.

6 Nekünk azonban egy az Istenünk, az Atya, akitől van a mindenség, mi meg ő reá nézve, és egy az Úr, a Krisztus Jézus, aki által van a mindenség, mi is őáltala.

7 Ám nem mindenkiben van meg e tudás. Némelyek a bálványhoz való szokottság miatt a mai napig bálványáldozatként eszik *az ilyen húst*, s erőtelen lelkiismeretük lévén, az beszennyeződik.

8 Étel bennünket nem állít Isten mellé. Még ha nem eszünk, akkor sincs hiányunk, ha eszünk, akkor sincs bőségünk.

9 Vigyázzatok, hogy az, ahogy ti fölébe kerekedtek *ennek a kérdésnek*, az erőtleneknek botlására ne legyen.

10 Ha valaki meglát téged, akinek ismereted van, a bálványtemplomban evéshez dőlve, vajon erőtelen létére a lelkiismerete nem abban épül-e (erősödik meg), hogy bálványoknak áldozottat egyék?

11 Hiszen *így* elvész az erőtlen a te ismereted következtében, az a testvér, akiért a Krisztus meghalt.

12 Mikor így vétkeztek a testvérek ellen, és megsebzitek azoknak erőtlen lelkiismeretét, a Krisztus ellen vétkeztek.

13 Ha tehát étel botlásba viszi testvéremet, soha egyáltalán nem eszem húst, hogy testvéremet tőrbe ne ejtsem.

9. RÉSZ

1 Nem vagyok én szabad? Nem vagyok apostol? Nem láttam-e Urunkat, Jézust? Vajon nem az én munkám vagytok-e ti az Úrban?

2 Ha másoknak nem vagyok apostol, nektek bizonyára az vagyok. Mert az én apostolságom pecsétje ti vagytok az Úrban.

3 Azokkal szemben, akik vizsgálgatnak engem, védekezésem ez:

4 Nincs jogunk arra, hogy együnk és igyunk?

5 Nincs jogunk arra, hogy egy testvért feleségként magunkkal hordozzunk, mint ahogy a többi apostol, az Úrnak testvérei és Kéfás teszik?

6 Csak nekem és Barnabásnak nincs jogunk arra, hogy ne dolgozzunk?

7 Ki katonáskodik bármikor is a maga zsoldján? Ki ültet szőlőt, hogy ne ennék annak gyümölcséből? Ki terelget nyájat, hogy ne ennék a nyájnak tejéből?

8 Vajon csak emberi módon mondom ezeket? Vagy a törvény is nem ezt mondja-e?

9 Mózes törvényében ugyanis írva áll: „Ne kösd be a nyomtató ökör száját!” Vajon csak az ökrökre van az Istennek gondja?

10 Vagy talán értünk egyetemlegesen szól? Hiszen értünk írták meg, hogy a szántóvetőnek reménységgel kell szántania, és a cséplő a részesedés reményében *csépel.*

11 Ha mi nektek szellemieket vetettünk, nagy dolog, ha hús világához tartozókat készülünk aratni?

12 Ha mások részesednek abban a jogban, *hogy* a tiéteken *rendelkezzenek*, nem több-e a mi *jogunk* hozzá? Ha másoknak joguk van, hogy részesedjenek a tiétekben, nincs-e inkább nekünk? De nem éltünk ezzel a jogunkkal, hanem mindent tűrünk, csakhogy a Krisztus evangéliumának ne vessünk akadályt.

13 Nem tudjátok, hogy akik a szent dolgokkal munkálkodnak, a szentélyből *származókból* esznek? Hogy akik az oltár mellett foglalatoskodnak, az oltárról részt kapnak?

14 Így rendelte az Úr is az örömhír hirdetőinek, hogy az örömhírből éljenek.

15 Én azonban ezek közül eggyel sem éltem. Nem azért írtam ezekről, hogy velem is így történjék, mert jobb meghalnom, minthogy a dicsekvésemet valaki üressé tegye.

16 Azzal, hogy az örömhírt hirdetem, nem dicsekedhetem, mert kényszer ül rajtam, hisz jaj nekem, ha nem fogom az örömhírt szólni.

17 Ha ugyanis önként teszem, jutalmam van érte, ha önkéntelenül, sáfársággal bíztak meg.

18 De hát mi a jutalmam? Hogy mikor az örömhírt hirdetem, ingyenessé tehetem az örömhírt, hogy nem használom azt a jogomat, melyet az örömhír ad.

19 Szabad lévén ugyanis mindenektől, magamat mindenek rabszolgájává tettem, hogy a lehető legtöbbet megnyerjem.

20 Zsidóknak tudniillik olyan lettem, mint zsidó, hogy a zsidókat megnyerjem, törvény alatt valóknak, mintha törvény alatt lévő volnék, pedig nem vagyok törvény alatt, hogy a törvény alatt lévőket megnyerhessem,

21 a törvénynélkülieknek, mintha törvénynélküli volnék, pedig nem vagyok Isten törvénye nélkül, hanem a Krisztus törvényében vagyok, hogy a törvénynélkülieket megnyerjem.

22 Az erőtleneknek erőtlenné lettem, hogy az erőtleneket megnyerjem, mindenkinek mindenné lettem, hogy minden módon megmentsek némelyeket.

23 Mindent megteszek az örömüzenetért, hogy annak részestársává legyek.

24 Nem tudjátok, hogy akik a pályán futnak, mindnyájan futnak ugyan, de *csak* egy nyeri el a babért? Úgy fussatok, hogy elnyerjétek!

25 Mindenki, aki versenyez, mindenben megtartóztatja magát, amazok, hogy romlandó koszorút nyerjenek, mi hogy romolhatatlant.

26 Én mindenesetre úgy futok, hogy nem bizonytalanra, úgy öklözöm, mint aki nem levegőbe csapdos.

27 Sőt állütést adok a testemnek, és rabszolgává teszem azt, hogy amíg másokat versenybe hívok, én magam olyanná ne váljak, aki nem állja ki a próbát.

10. RÉSZ

1 Azt akarom ugyanis testvéreim, ne maradjon tudtotokon kívül, hogy bár atyáink mindnyájan a felhő alatt voltak, mindnyájan átmentek a tengeren

2 és a felhő és a tenger útján mindnyájan bemerítkeztek Mózesbe,

3 mindnyájan ugyanazt a szellemi kenyeret ették

4 s mindnyájan ugyanazt a szellemi italt itták, – hiszen ittak az őket követő szellemi kősziklából, mely a Krisztus volt

5 mégis a többségükben nem gyönyörködött az Isten, mindnyájukat leterítették ugyanis a sivatagban.

6 Ezek ugyanis előképekül történtek, hogy mi ne legyünk gonosz dolgok kívánói, ahogy azok is kívánkoztak,

7 se ne legyetek bálványtisztelőkké, mint közülük némelyek. Ahogy megírták: „Leült a nép enni és inni, s felkelt játszani.”

8 Se ne paráználkodjunk, mint közülük némelyek paráználkodtak, s egy napon huszonháromezren hullottak el.

9 Se ne kísértsük az Urat, mint ahogy közülük némelyek megkísértették, s a kígyók miatt pusztultak el.

10 Se ne zúgolódjatok, mint ahogy közülük némelyek zúgolódtak, és a pusztító elveszítette őket.

11 De mindezek előképekként estek meg azokkal, ám a mi intésünkre írattak meg, kik a korok végső *eseményeinek* megyünk eléje.

12 Úgyhogy aki azt véli, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék!

13 Csak emberi kísértés fogott elő titeket. Ám hű az Isten, aki nem engedi, hogy azon felül érjen titeket kísértés, amit elviselhettek, sőt a kísértéssel együtt a kijutást (kimenekedést) is megadja, úgyhogy a kísértést elviselhetitek.

14 Éppen ezért szeretteim, meneküljetek a bálványimádástól!

15 Mint okosokhoz szólok hozzátok, ítéljétek meg ti, amit mondok:

16 Az áldás pohara, melyet megáldunk, nem a Krisztus vérének közössége-e, a kenyér, melyet megtörünk, nem a Krisztus testének közössége-e?

17 Mert egy kenyér van, egy test vagyunk sokan. Hiszen mindnyájan egy kenyérből részesedünk.

18 Nézzétek meg a hús szerint való Izráelt. Ugye, hogy azok, akik az áldozatokat eszik, közösségben vannak az áldozati oltárral?

19 Mit mondok ezzel? Hogy a bálványáldozat valami *erővel* bír?

20 Ellenkezőleg, hogy amit áldoznak, ördögöknek és nem az Istennek áldozzák. Nem akarom, hogy ördögökkel legyetek közösségben.

21 Nem ihattok *egyszerre az* Úrnak poharából és ördögök poharából. Nem részesedhettek *egyszerre* az Úr asztaláról és ördögök asztaláról.

22 Vagy felharagítsuk az Urat? Vajon erősebbek vagyunk, mint ő?

23 Minden szabad, de nem minden használ. Minden szabad, de nem minden épít.

24 Senki se keresse a magáét, hanem a másét.

25 Megehettek mindent, amit a mészárszékben árulnak, s egyáltalán ne nyomozzatok *semmi után* a lelkiismeretért.

26 Mert az Úré a föld és annak teljessége.

27 Ha a hitetlenek közül valaki meghív titeket, és el akartok menni, megehettek mindent, amit előtökbe raknak, s a lelkiismeret miatt semmi után ne nyomozzatok.

28 Ám ha valaki ezt mondja nektek: Ez bálványnak szentelt áldozat, ne egyetek a miatt, aki az intést adta, és a lelkiismeret miatt.

29 Lelkiismeretet mondok, de nem *a saját lelkiismeretemről* szólok, hanem a másikéról. Az én

szabadságomat miért ítélje el a másik lelkiismerete?

30 Ha én kegyelemben részesedem, miért káromoljanak engem azért, amiért én hálát adok?

31 Azért akár esztek, akár isztok, akármit cselekesztek, mindent az Isten dicsőségére cselekedjetek.

32 Olyanok legyetek, akiken sem zsidók, sem hellének, sem az Isten egyháza nem botlanak meg.

33 Mint ahogy én is mindenben mindenkinek tetszését keresem, nem keresve a magam hasznát, hanem a sokakét, hogy megmeneküljenek.

11. RÉSZ

1 Legyetek az én utánzóim, mint ahogy én a Krisztusé vagyok.

2 Dicsérem nálatok, hogy mindenben rám emlékeztek, s hogy amit nektek átadtam, úgy tartjátok meg, ahogy átadtam.

3 Azt akarom, hogy tudjátok, hogy minden férfinak feje a Krisztus, s minden asszonynak feje a férfi, a Krisztusnak feje pedig az Isten.

4 Megszégyeníti fejét minden férfi, aki úgy imádkozik vagy prófétál, hogy a fején tart *valamit.*

5 Megszégyeníti fejét minden nő, amikor fedetlen fejjel imádkozik vagy prófétál. Mert egy és ugyanaz, mint egy megnyírt *nő.*

6 Mert ha nem fedi le fejét a nő, akkor beretváltassa is le *haját.* Ha pedig éktelen dolog a nőnek, hogy megnyiratkozzék vagy megberetválkozzék, akkor fedje el *arcát!*

7 Férfi ellenben nem tartozik befedni a fejét, miután ő Istennek képe és dicsősége, a nő meg a férfi dicsősége.

8 Mert nem a férfi van a nőből, hanem a nő a férfiból,

9 mert nem is a férfit teremtették a nőért, hanem a nőt a férfiért.

10 Ezért tartozik a nő viselni a fennhatóság jelét a fején az angyalok miatt.

11 Ettől eltekintve sem nő nincs férfi nélkül, sem férfi nő nélkül az Úrban,

12 mint ahogy tudniillik a nő a férfiból *lett*, úgy a férfi a nő által *lesz*, de minden Istenből.

13 Ti magatoktól ítéljétek meg, illik-e a nőnek fedetlenül imádkozni Istenhez.

14 A természet is nem azt tanítja-e nektek, hogy a férfinak gyalázatára válik, hogy hosszú hajat viseljen,

15 a nőnek ellenben dicsősége, ha hosszú hajat ereszt, mert a hosszú haját fátyol gyanánt kapta.

16 Ha pedig valaki úgy vélekedik, hogy szereti a civakodást, nekünk ilyen szokásunk nincs, sem az Isten egyházainak nincsen.

17 Ami a következő rendelkezésemet illeti, nem dicsérem, mivel nem javatokra, hanem károtokra gyűltök össze.

18 Először is úgy hallom, hogy mikor az egyházban összejöttök, hasadások vannak közöttetek, s részben hiszem is.

19 Mert hiszen kell közöttetek szakadásoknak lenniük, hogy a kipróbáltak láthatókká legyenek köztetek.

20 Nos, amikor összejöttök egy helyre, nem az Úr vacsoráját eszitek.

21 Mert mikor esztek, ki-ki a saját vacsoráját veszi elő, s így az egyik éhezik, a másik dőzsöl.

22 Hát nincsenek házaitok arra, hogy egyetek és igyatok? Annyira lenézitek az Isten egyházát s megszégyenítitek azokat, akiknek nincs? Mit mondjak nektek? Dicsérjelek titeket? Ebben nem dicsérlek.

23 Úgy kaptam ugyanis az Úrtól, s azt tovább is adtam nektek, hogy Jézus az Úr azon az éjszakán, melyen elárulták, fogta a kenyeret

24 és miután hálát adott, megtörte azt és így szólt: „Ez az én testem, mely tiértetek van. Ezt cselekedjétek rám emlékezésül!”

25 Hasonlóképpen fogta a poharat is vacsora után, s ezt mondta: „E pohár vérem útján amaz új szövetség, valahányszor csak isztok belőle, ezt tegyétek rólam való megemlékezésül!”

26 Mert valahányszor eszitek ezt a kenyeret és isztok a pohárból, az Úrnak halálát hirdetitek, míg csak el nem jön.

27 Így hát, aki az Úrhoz méltatlanul eszi a kenyeret és iszik a pohárból, vétkezik az Úr testével és vérével szemben.

28 Próbálja meg hát az ember magát, s úgy egyék a kenyérből és igyék a pohárból.

29 Aki úgy eszik és iszik, hogy nem különbözteti meg a testet, ítéletet eszik és iszik magának.

30 Ezért van sok erőtelen és gyenge köztetek, és elég sokan alusznak is.

31 De ha megítéljük magunkat, nem kerülünk ítélet alá.

32 Ha ítél is az Úr, csak nevelésünkre szolgál, hogy a világgal együtt ne sújtson ránk a kárhoztató ítélet.

33 Így hát testvéreim, ha összejöttök enni, egymást fogadjátok el.

34 Ha valaki éhezik, otthon egyék, hogy ne ítéletre gyűljetek össze. A többi dologban intézkedni fogok, mihelyt odamegyek.

12. RÉSZ

1 A szellemi *emberek* felől nem akarom, hogy tudatlanságban legyetek testvéreim.

2 Tudjátok, hogy mikor „nemzetek” voltatok, a néma bálványokhoz úgy hurcoltak titeket *orrotoknál fogva* vezetve.

3 Ezért hozom tudtotokra, hogy senki, aki Isten Szellemével szól, nem mondja: Jézus átkozott! De azt sem mondhatja senki: Jézus Úr! Csak Szent Szellem által.

4 Különböző kegyelemnyilvánulások vannak, de ugyanaz a Szellem.

5 Különböző szolgálatok vannak, de ugyanaz az Úr.

6 Különböző hatások vannak, de ugyanaz az Isten, aki mindenekben mindent kimunkál.

7 Kinek-kinek közhaszonra adják a Szellem megnyilvánulását.

8 Egyiknek a Szellem által bölcsesség szavát adják, másnak ismeret beszédét ugyanahhoz a Szellemhez mérten,

9 megint másnak hitet ugyanabban a Szellemben, egy másiknak gyógyulások kegyelemnyilvánulásait egy Szellemben,

10 megint másoknak erőhatásokat, másnak prófétálást, másnak szellemek megítélését, másnak nyelvek nemeit, másnak nyelvek tolmácsolását.

11 De mindezeket egy és ugyanaz a Szellem hatja, szétosztva külön-külön mindenkinek, ahogy akarja.

12 Mert amiképpen egy a test, bár sok tagja van és a test minden tagja, bár sokan vannak, mégis egy test: ekképp a Krisztus is.

13 Mert egy Szellembe meríttettünk be mindannyian, *hogy* egy testté váljunk, akár zsidók vagyunk, akár hellének, akár rabszolgák, akár szabadok: mindannyiunkat egy Szellem itatott át.

14 A test ugyanis nem egy tag, hanem sok.

15 Ha a láb azt mondaná: Mivel nem vagyok kéz, nem vagyok a testből való. Mindemellett is nem a testből való-e?

16 És ha azt mondaná a fül: Mert nem vagyok szem, nem vagyok a testből való. Mindamellett nem a testből való-e?

17 Ha az egész test szem, hol a hallás? Ha az egész hallás, hol a szaglás?

18 Ezzel szemben az Isten helyezte el a tagokat, azoknak minden egyesét a testben úgy, ahogy akarta.

19 Ha mindannyi egy tag volna, hol volna a test?

20 Valósággal sok a tag, de egy a test.

21 A szem nem mondhatja a kéznek: Nincs rád szükségem. De a fej sem a lábaknak: Nincs rátok szükségem.

22 Ellenkezőleg, amely tagokról azt gondolja, hogy erőtlenebbek, azok sokkal szükségesebbek.

23 Azokat a tagokat, amelyeket kevésbé értékeseknek gondolunk, nagyobb becsüléssel vesszük körül, szégyelltebb tagjainknak több illeme van,

24 illendő *tag*jainknak ilyesmire szüksége nincs. Az Isten úgy szerkesztette össze a testet, hogy a fogyatékosabbnak több tisztességet adott,

25 hogy a testben ne legyenek hasadások, hanem egymásért a tagok gondja ugyanarra irányuljon,

26 úgyhogy ha szenved az egyik tag, minden tag együtt szenvedjen, ha dicsőíttetik egyik tag, minden tag együtt örüljön!

27 Ti a Krisztus teste vagytok, részenként tagjai!

28 Az egyházban az Isten némelyeket először apostolokká, másodszor prófétákká, harmadszor tanítókká rendelt, aztán hatalmaknak, gyógyítások kegyelemnyilvánulásainak közlőivé, segélynyújtókká, kormányzókká, nyelvek nemeinek szólóivá.

29 Vajon mind apostolok-e? Vajon mind prófétákke? Vajon mind tanítók-e? Vajon mind hatalmak közlői-e?

30 Vajon mindnyájuknál vannak-e gyógyulás kegyelemnyilvánulásai? Vajon mind szólnak-e nyelveken? Vajon mind tolmácsolnak-e?

31 Buzgólkodjatok a nagyobb kegyelemnyilvánulásokért.

13. RÉSZ

1 Még egy mindent felülmúló utat mutatok nektek. Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólok is, de szeretetem nincs, zengő érccé vagy pengő cimbalommá lettem.

2 S ha bennem van a prófétálás *ajándéka,* s a titkokat ismerem mind, úgyhogy teljes ismeretem van, és ha teljes a hitem, úgyhogy hegyeket mozdíthatok el, de szeretetem nincs, semmi vagyok.

3 És ha felétetem minden vagyonomat, s ha odaadom testemet, hogy megégessenek, szeretetem azonban nincs, nincs hasznom belőle.

4 A szeretet hosszan tűr, jóságos a szeretet, nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fújja fel magát,

5 nem illetlenkedik, nem keresi a magáét, nem keseredik el, nem rója fel a gonoszt,

6 nem örül az igazságtalanságnak, de együtt örül az igazsággal,

7 mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél, mindenben állhatatos.

8 A szeretet soha alább nem hagy. A prófétálások elvesztik hatásukat, a nyelvek megszűnnek, az ismeret hatását veszti,

9 hiszen csak egy részt ismerünk, csak részleges a prófétálásunk.

10 Mikor pedig eljön a teljes, a részleges feleslegessé válik.

11 Mikor kiskorú voltam, úgy beszéltem, mint kiskorú, olyan törekvéseim voltak, mint egy kiskorúnak, úgy számítottam, mint egy kiskorú. De amikor férfivá lettem, félretettem a kiskorúság dolgait.

12 Most ugyanis tükrön át, képes beszédben látunk, akkor színről-színre. Most részt (töredékesen) ismerek, akkor úgy ismerek rá a dolgokra, mint ahogy én rám ismert az *Isten.*

13 Így hát megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, közülük azonban legnagyobb a szeretet.

14. RÉSZ

1 Fussatok a szeretet után. Buzogjatok a szellemi *ajándékokért*, *bár* inkább azért, hogy prófétáljatok!

2 Hiszen, aki nyelven szól, nem embereknek beszél, hanem Istennek, hisz senki sem hallgat rá, hanem a Szellem által szól titkokat.

3 Aki prófétál, embereknek beszél épülést, vígasztatást, buzdítást.

4 Aki nyelveken szól, magát építi, aki prófétál, az egyházat építi.

5 Akarom, hogy mindnyájan szóljatok nyelveken, de inkább, hogy prófétáljatok. Nagyobb a prófétáló, mint a nyelveken szóló, kivéve, ha tolmácsolja, hogy az egyház épülést nyerjen.

6 Lám testvéreim, ha nyelveken szólva megyek hozzátok, mi hasznotok belőle? Ha nem szólok nektek leleplezéssel, ismerettel, prófétálással vagy tanítással?

7 Hiszen így van még a lélektelen dolgokkal is, melyek hangot adnak, a fuvolával, a citerával, de ha a hangok közt különbséget nem teszek, hogyan ismerik fel, hogy mit fuvolázok vagy citerázok.

8 Hát, ha a kürt nem ad világos hangot, ki készül csatára?

9 Éppen így, ha a nyelvvel nem adtok ki jól felismerhető beszédet, miképp értik majd, amit mondtok? A levegőbe fogtok beszélni.

10 Ki tudná a hangoknak hány neme van a világon, és egy sem jelentéstelen.

11 Ha a hang hatalmát nem ismerem, a beszélőnek olyan leszek, mint egy barbár, a beszélő pedig nekem lesz barbár.

12 Így ti is, minthogy szellemek után buzogtok, azon legyetek, hogy abban bővelkedjetek, ami az egyház építésére szolgál.

13 Azért, aki nyelveken szól, imádkozzék, hogy tolmácsolhassa.

14 Ha ugyanis nyelven imádkozom, szellemem imádkozik, értelmem azonban gyümölcstelen.

15 Mi hát a feladatom? Imádkozni fogok a szellemmel, de imádkozni fogok az értelemmel is, zsoltárt fogok énekelni a szellemmel, de énekelni fogok az értelemmel is.

16 Mert hiszen ha a szellemmel mondasz áldást, hogy fog áment mondani hálaadásodra az, aki a be nem avatottak helyét tölti be? Hisz amit mondasz, nem érti.

17 Mert ugyan te jól adsz hálát, de a másik nem épül.

18 Hálát adok Istennek, hogy mindnyájatoknál jobban beszélek nyelveken.

19 Mégis az egyházban inkább akarok szólni öt szót értelemmel, hogy másokat is taníthassak, mint tízezer szót nyelven.

20 Testvéreim, az okosságban ne legyetek gyermekek! A gonoszságban legyetek kiskorúak, az okosságban teljesek legyetek!

21 Írva áll a törvényben, hogy „más nyelven beszélőkkel és idegen ajakkal fogok beszélni ehhez a néphez, de még így sem fognak rám hallgatni” – mondja az Úr.

22 Így hát a nyelvek jelül vannak nem a hívőknek, hanem a hitetleneknek, a prófétálás ellenben nem a hitetleneknek, hanem a hívőknek.

23 Ha tehát az egész egyház összegyűl egy helyen, és mindenki nyelveken szól, azután bemennek oda be nem avatottak vagy hitetlenek, nem azt fogják-e mondani, hogy őrjöngtök?

24 De ha mindannyian prófétálnak, s úgy megy be valamely hitetlen vagy be nem avatott, azt mindenki megfeddi, azt mindenki megítéli,

25 szívének rejtett dolgai láthatókká válnak, úgyhogy arcára borulva imádni fogja az Istent, s vallást tesz róla, hogy: Valóban az Isten van köztetek.

26 Mi hát *a követendő* testvéreim? Az, hogy mikor összegyűltök, s kinek-kinek van zsoltára, tanítása, leleplezése, nyelve, tolmácsolása, minden az épülést szolgálja.

27 Ha nyelven szól valaki, ketten vagy legfeljebb hárman *szóljanak*, éspedig egymásután, és egy tolmácsolja.

28 Ám ha nincs tolmács, hallgasson az egyházban, magának beszéljen és Istennek.

29 Próféta kettő vagy három szóljon, s a többiek ítéljék meg.

30 Ha egy másik ott ülő kap leleplezést, az első hallgasson!

31 Így egyenként mindnyájan prófétálhattok, hogy mindenki tanuljon, és mindenki bátorítást kapjon.

32 Próféták szellemei a prófétáknak alávetik magukat.

33 Isten ugyanis nem a felforgatás barátja, hanem a békességé. Mint a szenteknek minden egyházában,

34 a nők az egyházakban hallgassanak. Nincs megengedve nekik, hogy beszéljenek, hanem legyenek alávetettek, amint a törvény is mondja.

35 Ha pedig tanulni akarnak, otthon saját férjüket kérdezzék meg: szégyenletes dolog ugyanis nőnek az egyházban beszélnie.

36 Vagy talán tőletek indult ki az Istennek beszéde? Vagy egyedül hozzátok érkezett el?

37 Ha valaki úgy véli, hogy ő próféta vagy szellemi ember, ismerje fel, hogy amiket nektek írok, az az Úr parancsolata.

38 Ha pedig valaki nem ismeri ezt fel, hát ne ismerje fel.

39 Így hát testvéreim, buzogjatok azért, hogy prófétáljatok, és a nyelveken szólást se akadályozzátok!

40 Minden szép külső renddel történjék.

15. RÉSZ

1 Testvéreim, hadd ismertessem meg veletek, hogy az örömhírt, melyet vittem nektek, melyet el is fogadtatok, melyben állotok is,

2 mely által meg is fogtok szabadulni, milyen igével hirdettem nektek, ha ugyan ragaszkodtok még *hozzá*, ha ugyan nem hiába hittetek.

3 Elsősorban azt adtam át nektek, amit én is úgy kaptam, hogy a Krisztus az írások szerint vétkeinkért meghalt,

4 el is temették, fel is támadt az írások szerint a harmadik napon,

5 hogy megjelent Kéfásnak, azután a tizenkettőnek,

6 azután ötszáznál több testvér látta egyszerre, kik közül a többség mai napig él, bár némelyek elaludtak,

7 azután Jakabnak jelent meg, azután az összes apostolnak,

8 mindenki közül utolsónak pedig, mint egy idétlennek, nekem magamnak is láthatóvá lett.

9 Én vagyok ugyanis legkisebb az apostolok között, ki nem vagyok arra elég, hogy apostolnak

nevezzenek, azért mert az Isten egyházát üldöztem.

10 De az Isten kegyelme által az vagyok, ami vagyok és az ő hozzám való kegyelme nem lett hiábavalóvá, sőt mindazoknál többet fáradtam, ugyan nem én, hanem az Istennek velem levő kegyelme.

11 Akár én, akár pedig amazok, ekképp hirdetjük, s ti ekképp hittetek.

12 Ha pedig a Krisztusról azt hirdetjük, hogy a halottak közül feltámadott, hogyan mondhatják némelyek, hogy halottak feltámadása nincs?

13 Ha nincs halottak feltámadása, akkor a Krisztus sem támadt fel.

14 Ha pedig a Krisztus fel nem támadt, akkor hiábavaló a mi igehirdetésünk, és hiábavaló a ti hitetek.

15 Sőt Isten hamis tanúinak találnak bennünket, mert Isten ellenére arról tettünk tanúságot, hogy a Krisztust feltámasztotta, holott nem támasztotta fel, ha halottak csakugyan nem támadnak fel.

16 Mert ha a halottak nem támadnak fel, a Krisztus sem támadott fel.

17 Ha pedig a Krisztus fel nem támadott, hiábavaló a hitetek, még vétkeitekben vagytok.

18 Akkor azok is elvesztek, akik a Krisztusban aludtak el.

19 Ha egyedül ebben az életben vetettük reménynünket a Krisztusba, szánalmasabbak vagyunk minden embernél.

20 Az *igazság* azonban az, hogy a Krisztus feltámadott a halottak közül az elaludtak zsengéjeként.

21 Miután ugyanis emberen át *jött* a halál, emberen át *jött a* halottak feltámadása is.

22 Mint ahogy ugyanis Ádámban mindnyájan együtt halnak meg, úgy a Krisztusban mindannyian együtt elevenednek majd meg.

23 Ki-ki azonban a maga rendjében: zsenge a Krisztus, azután a Krisztuséi, mikor megérkezik,

24 azután a vég, mikor a királyságot átadja az Istennek és Atyának, mikor félretesz minden fejedelemséget, minden fennhatóságot és hatalmat.

25 Addig kell ugyanis királynak lennie, míg lába alá nem veti mind az ellenségeit.

26 Utolsó ellenségeként teszi félre a halált.

27 Hiszen az Atya mindent lába alá vetett. Mikor pedig azt mondja, hogy mindent alája vetett, világos, hogy azt kivéve, aki a mindenséget alája vetette.

28 Mikor pedig alája veti majd a mindenséget, akkor majd ő maga a Fiú is alája veti magát annak, aki a mindenséget alája vetette, hogy Isten legyen minden mindenekben.

29 Ugyan hát mit is csinálnak azok, akik halottakért merítkeznek be? Ha halottak egyáltalán fel nem támadnak, miért is merítkeznek be értük?

30 Mi is miért megyünk veszélybe minden órában?

31 A veletek való dicsekvésre *mondom* testvéreim, mely a Krisztus Jézusban, a mi Urunkban az enyém, hogy napról-napra halál révén vagyok.

32 Ha Efézusban ember módjára harcoltam a fenevadakkal, mi hasznom *belőle?* Ha a halottak nem támadnak fel, akkor együnk, igyunk, holnap úgyis meghalunk.

33 Ne tévelyegjetek. Gonosz beszédek megrontanak jó erkölcsöket.

34 Az igazságosságnak megfelelően józanodjatok ki, s többé ne vétkezzetek. Némelyeknek ugyanis nincs Isten-ismeretük. Azért mondom, hogy megszégyenüljetek.

35 Kérdi azonban valaki: Hogyan támadnak fel a halottak? Milyen testtel jönnek elő?

36 Esztelen! Amit te elvetsz, az sem elevenedik meg, csak ha meghal.

37 És mikor elveted, nem a leendő testet veted el, hanem puszta magot vagy búzáét, vagy a többiek közül valamelyikét.

38 Azután az Isten adja neki a testet, úgy, ahogy akarta, éspedig minden egyes magnak külön a maga testét.

39 Nem minden hús ugyanaz a hús, hanem más az emberek, más a barmok húsa, más a madarak húsa, más a halaké.

40 Vannak mennyei testek és vannak földi testek. De más a mennyeiek dicsősége és más a földieké.

41 Más a nap dicsősége, más a hold dicsősége és más a csillagok dicsősége.

42 Így van a holtak feltámadásával is. Elvetik *a testet* rothadó állapotban, feltámad romolhatatlanságban,

43 elvetik gyalázatban, feltámad dicsőségben, elvetik erőtlenségben, feltámad hatalomban.

44 Elvetnek lelki testet, feltámad szellemi test. Ha van lelki test, van szellemi test is.

45 Így is írták meg: „Lett az első ember, Ádám, élő lélekké, az utolsó Ádám megelevenítő szellemmé.”

46 De nem a szellemi az első, hanem a lelki, azután a szellemi.

47 Az első ember földből *formált por-ember*, a második ember mennyből eredő.

48 Amilyen *a porember*, olyanok a porból valók is, amilyen a mennyei *ember*, olyanok a mennyeiek is.

49 Amint viseltük a *porember* képét, úgy fogjuk viselni a mennyei *ember* képét is.

50 Ezt pedig azért mondom el testvéreim, mert hús és vér Isten királyságát nem örökölheti, sem a romlás nem örököl romolhatatlanságot.

51 Íme, egy titkot mondok nektek: Nem fogunk mindnyájan elaludni, de mindnyájan át fogunk változni

52 egy oszthatatlan időben, egy szempillantásban, az utolsó kürtszókor, – mert kürtölni fognak – s a halottak romolhatatlanságban feltámadnak, mi pedig átváltozunk majd.

53 Kell ugyanis, hogy ez a megromló *test* romolhatatlanságot öltsön fel, és ez a halandó *test* halhatatlanságot öltsön fel.

54 Mikor pedig ez a megromló *test* romolhatatlanságot ölt fel és ez a halandó *test* halhatatlanságot ölt fel, akkor bekövetkezik a megírt ige: „Győzelem nyelte el a halált!

55 Halál, hol a győzedelmed? Halál, hol a fullánkod?”

56 A halál fullánkja pedig a vétek, hatalma pedig a törvény.

57 Hála legyen az Istennek, aki Urunkon, a Krisztus Jézuson keresztül a győzelmet adja nekünk.

58 Így hát szeretett testvéreim, szilárdak legyetek, mozdíthatatlanok, az Úr munkájának mindenkor bőviben levők, tudva azt, hogy fáradozásunk az Úrban nem hiábavaló.

16. RÉSZ

1 Ami pedig a szentek számára *rendezett* gyűjtést illeti, úgy tegyetek ti is, amiképpen Galácia egyházainál rendelkeztem.

2 A hét első napján ki-ki tegye félre magánál, amit hét közben sikerült összegyűjtenie, hogy ne akkor legyenek gyűjtések, mikor odamegyek.

3 Mikor pedig már ott leszek, azoktól fogom Jeruzsálembe elküldeni kedvességeteket, akiket kipróbáltaknak ítéltetek.

4 Ha azután méltó lesz a gyűjtés arra, hogy én is elutazzam, velem fognak menni.

5 Akkor fogok elmenni hozzátok, mikor Macedónián átmegyek.

6 Macedónián ugyanis csak általmegyek, de nálatok esetleg ott is maradok, talán a telet is ott töltöm, hogy majd ti kísérjetek el oda, ahová menni fogok.

7 Mert most nemcsak úgy átmenőben akarlak titeket látni, mert remélem, hogy bizonyos időt nálatok tölthetek, ha az Úr megengedi.

8 Pünkösdig azonban Efézusban maradok,

9 nagy és munkában gazdag kapu nyílt meg ugyanis előttem, de sok az ellenfél is.

10 Ha Timóteus odamegy, lássatok utána, hogy félelem nélkül lehessen nálatok, mert az Úr munkáját végzi, mint én is.

11 Meg ne vesse hát senki se őt! Bocsássátok el őt békességgel, hogy hozzám jöhessen, mert várom őt a testvérekkel egyben.

12 Ami Apollós testvért illeti, igen kértem őt, hogy a testvérekkel együtt menjen el hozzátok, de semmiképp sem volt rá akarata, hogy most menjen. Elmegy majd, ha kedvező alkalma lesz rá.

13 Legyetek éberek, álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, győzedelmeskedjetek.

14 Minden dolgotok szeretetben történjék!

15 Intelek titeket testvéreim, *miután* Stefanász házanépéről tudjátok, hogy ők Ahája zsengéje, s hogy a szenteknek szolgálatára rendelték magukat,

16 hogy ti is alájuk rendeljétek magatokat az ilyeneknek s mindenkinek, aki velük együtt munkálkodik és fárad.

17 Örülök Stefanász, Fortunátusz és Ahaikusz jelenlétének, mert a miattatok érzett hiányt töltötték be,

18 mert megnyugtatták az én szellememet és a tiéteket. Ismerjétek el hát az ilyeneket.

19 Üdvözölnek titeket Ázsia egyházai. Sokszor üdvözöl titeket Akvila és Priszka, a házunkban levő egyházzal együtt.

20 A testvérek mind üdvözölnek titeket. Köszöntsétek egymást szent csókkal!

21 Az üdvözlést az én kezem írta, a Pálé.

22 Ha valakinek nem kedves *az Úr*, legyen átok! Maran Atha!

23 Az Úrnak Jézusnak kegyelme veletek!

24 Szeretetem együtt van mindnyájatokkal az Úrban, a Krisztus Jézusban.

PÁL MÁSODIK LEVELE A KORINTUSIAKHOZ

1. RÉSZ

1 Pál, a Krisztus Jézusnak Isten akarata által apostola és Timóteus testvér az Isten Korintusban lévő egyházának az egész Ahájában lakó összes szentekkel együtt.

2 Kegyelem és békesség nektek Atyánktól, az Istentől és Krisztus Jézus Úrtól.

3 Áldott az Isten és Urunknak a Krisztus Jézusnak Atyja, az irgalmazások Atyja és mindenféle vigasztalásnak Istene,

4 ki minden szorongattatásunkban megvigasztal bennünket, hogy mi meg azzal a vigasztalással, mellyel bennünket, magunkat Isten vigasztal, a mindenféle szorongattatásban levőket vigasztalhassuk.

5 Mert mint ahogy a Krisztus szenvedése irányunkban túláradó mértékű, úgy a Krisztus által vigasztalásunk is túláradó.

6 Akár szorongatnak minket, az a ti vigasztalástokért és szabadulástokért van, akár vigasztalnak, a ti vigasztalástokért van, ami ugyanazoknak a szenvedéseknek állhatatos elviselését munkálja bennetek, amelyeket mi is szenvedünk.

7 A rátok vonatkozó reménységünk pedig szilárd, tudván, hogy amint a szenvedésekben részestársak vagytok, úgy a vigasztalásban is.

8 Azt akarjuk ugyanis testvéreim, hogy tudjatok szorongattatásunkról, mely Ázsiában esett rajtunk, hogy képességünket messze felülmúló teher nehezedett reánk, úgyhogy még életben maradásunk felől is kétségben voltunk.

9 Sőt kimondtuk már magunkban a halálos ítéletet is magunk felől, hogy bizodalmunk ne magunkban legyen, hanem abban az Istenben, aki a halottakat feltámasztja.

10 Ő ragadott ki bennünket ekkor a halálból, s ki is fog ragadni. Benne van a reményünk, hogy ezután is ki fog ragadni,

11 ha imádságotokkal ti is segítségünkre lesztek, hogy azért a kegyelemért, mely sokakért esett reánk, sok személyből fakadjon hála mi miattunk.

12 Mert a mi dicsekedésünk, a mi lelkiismeretünk bizonyságtétele abban áll, hogy isteni szentségben és napfénytiszta őszinteséggel nem a hús bölcsességével, hanem Isten kegyelmével forgolódtunk a világban, leginkább nálatok.

13 Mert nem írunk egyébről nektek, mint amit pontosan ismertek, sőt, amire ráismertek és remélem, hogy mindvégig felismeritek majd,

14 mint ahogy legalább részben már kiismertetek minket, mert hiszen dicsekesztek velünk, mint ahogy mi is fogunk veletek Urunknak, Jézusnak napján.

15 Azzal a bizakodással szándékoztam én korábban hozzátok menni, hogy második kegyelemben részesüljetek,

16 hogy rajtatok keresztül elmehetek Macedóniába és Macedóniából újra hozzátok mehetek, hogy azután ti indítsatok útnak Júdeába.

17 Mikor ez a szándék bennem volt, vajon könnyelműség vezetett? Vagy amit szándékozom, a hús indítására szándékozom? Hogy nálam az „igen-igen” „nem-nem” is lehet?

18 De hű az Isten, *aki tanú rá*, hogy hozzátok intézett szavunk nem igen és nem volt.

19 Mert az Isten Fia, a Krisztus Jézus, akit mi, én, Szilvánusz és Timóteus köztetek hirdettünk, nem lett Igenné és Nemmé, hanem az Igen valósult meg benne.

20 Mert ahány ígérete van az Istennek, az mind igenné lett őbenne, azért Ámen is ő általa *lesz meg*, Istennek dicsőségül, rajtunk keresztül.

21 Az pedig, aki bennünket veletek együtt a Krisztusban megszilárdít, és aki fel is kent bennünket, Isten maga.

22 Ő az, aki el is pecsételt minket és szívünkbe adta a Szellem foglalóját.

23 Istent hívom tanúul a lelkem mellé, hogy csak azért nem mentem még el Korintusba, mert kíméltelek titeket.

24 Mert mi nem uralkodunk hiteteken, hanem örömötöknek vagyunk munkatársai, mert hisz hit által álltok.

2. RÉSZ

1 Elvégeztem magamban, hogy szomorúsággal nem megyek újra hozzátok.

2 Mert ha én megszomorítlak titeket, ki lesz, aki engem megörvendeztet, ha csak az nem, akit én szomorítok meg?

3 Ezt pedig azért írom, hogy mikor odamegyek majd, szomorúság ne érjen azok részéről, akiknek örülnöm kellene, bizalommal lévén mindnyájatok iránt, hogy az én örömömet mindnyájan osztjátok.

4 Mert nagy nyomorúságból és szívszorongásból sok könnyhullatással írok nektek, nem azért, hogy megszomorodjatok, hanem hogy megismerjétek *azt a nagy* szeretetet, mely bennem különösen irántatok van.

5 Ha pedig valaki meg is szomorított engem, nem *éppen* engem szomorított meg, hanem részben, hogy túl sokat ne mondjak, titeket, mindnyájatokat.

6 Elég az ilyennek az a korholás, mely a többség részéről érte,

7 úgyhogy inkább nektek kell neki megkegyelmeznetek s őt megbátorítanotok, hogy a túláradó szomorúság el ne nyelje az ilyent.

8 Ezért kérlellek titeket, hogy fokozzátok a szeretetet iránta.

9 Hiszen evégett írtam is, hadd ismerjem meg abban kipróbált voltotokat, hogy mindenben szófogadók vagytok.

10 Akinek pedig ti megkegyelmeztek, annak én is. Ha pedig valamiben én kegyelmeztem, ha ugyan adtam valamiben kegyelmet, értetek történt a Krisztus orcája előtt, hogy még nagyobb nyeresége ne legyen belőlünk a sátánnak.

11 Hiszen nem ismeretlenek nekünk az ő szándékai.

12 Amikor a Krisztus örömüzenetét hirdetni Tróászba érkeztem, bár ajtó nyílt meg előttem az Úrban,

13 semmi nyugtot nem hagyott a szellemem amiatt, hogy nem találtam rá testvéremre, Tituszra, búcsút vettem hát tőlük és Macedóniába távoztam.

14 De hála legyen Istennek, hogy a Krisztusban mindenkor diadalmenetben hordoz bennünket, és ismeretének jó illatját rajtunk keresztül minden helyen érezhetővé teszi.

15 Mert Isten a Krisztus jóillatává tett bennünket mind a megmenekülők, mind az elveszők között,

16 némelyeknek olyan illattá, mely halálból halált *támaszt*, némelyeknek olyan illattá, mely életből életre kelt. S ugyan ki elégséges az ilyen *életre?*

17 Mert lám mi nem vagyunk olyanok, mint a többség, akik szatócskodnak Isten igéjével, hanem mintegy napfénytisztaságból, hanem mintegy Istenből Isten előtt a Krisztusban szólunk.

3. RÉSZ

1 Újra ajánlgatni kezdjük magunkat? Vagy talán ajánlólevelekre van szükségünk hozzátok vagy tőletek, mint ahogy némelyeknek *szükségük van ilyesmire.*

2 A mi levelünk ti vagytok saját szívünkbe írva, melyet minden ember ismer és olvas,

3 nyilvánvalóvá lévén, hogy a Krisztus levele vagytok a mi szolgálatunkkal, nem tintával, hanem élő Isten Szellemével írva, nem kőtáblákra, hanem hússzív táblákra.

4 Ekkora bizalmunk a Krisztus által van Isten irányában.

5 Nem mintha a magunk rátermettsége alapján ébredhetnének ilyen gondolataink, ellenkezőleg a mi rátermettségünk Istentől való,

6 aki bennünket elégségeseknek talált arra, hogy új szövetségnek, nem betűnek, hanem szellemnek kiszolgálóivá legyünk, hiszen a betű megöl, a szellem ellenben megelevenít.

7 Ha pedig a halál szolgálatát, melyet betűkkel kövekbe véstek, dicsőség vette körül, úgyhogy arcának elmúló dicsősége miatt Izráel fiai nem tudtak merőn Mózes arcába nézni,

8 mennyivel inkább dicsőség övezi a Szellem szolgálatát.

9 Mert ha a kárhoztatás szolgálata dicsőség, mennyivel gazdagabb dicsőségben az igazságosság szolgálata.

10 Mert hiszen e szempontból nem is lehet dicsőíteni a megdicsőültet *az őt* felülhaladó dicsőség miatt.

11 Mert ha az elvesző dicsőségen át jő, mennyivel több dicsőség veszi körül a megmaradót.

12 Ily nagy reménység birtokában nagy szabadsággal élünk,

13 nem úgy, mint Mózes, aki lepelt borított arcára, hogy Izráel fiai az elmúló dicsőségnek még a végére se tekinthessenek.

14 De bele is kövesedtek gondolkodásukba. Mert az ószövetség olvasásakor a mai napig rajtuk van a lepel, s nem hull le róluk, mert csak a Krisztusban veszti hatályát.

15 Sőt a mai napig, valahányszor csak Mózest olvassák, lepel van a szívükön.

16 De amikor megtér valamelyikük az Úrhoz, lehull körüle a lepel.

17 Az Úr a Szellem, s ahol az Úr Szelleme, ott szabadság van.

18 Mi pedig mindannyian, míg felfedett arccal visszatükrözzük az Úr dicsőségét, dicsőségről dicsőségre átváltozunk úgy, ahogy az Úr Szelleme *hat.*

4. RÉSZ

1 Ezért, minthogy ezt a szolgálatot ahhoz a könyörülethez mérten végezzük, amelyben mi részesültünk, nem restelkedünk,

2 ellenkezőleg, lemondunk a szégyellni való titkokról, sem nem járunk ravaszkodva, sem az Isten igéjét meg nem hamisítjuk, hanem az igazságnak láthatóvá tételével ajánljuk magunkat Isten előtt minden ember lelkiismeretének.

3 De, még ha leplezett volna is a mi örömüzenetünk, az elveszők között leplezett,

4 akikben e kor istene vakká tette a hitetlen gondolkodást, hogy a Krisztus dicsőséges örömüzenetének fénye, aki Istennek képe, rájuk ne ragyoghasson.

5 Mert nem magunkat hirdetjük, hanem a Krisztus Jézus Urat, magunkat legfeljebb úgy, mint Jézusért a ti rabszolgáitokat.

6 Mert az Isten volt az, aki azt mondta, hogy a sötétségből fény ragyogjon elő, aki szívünkben is világosságot gyújtott annak a dicsőséges felismerésnek sugároztatására, mely Istennek a Krisztus orcáján megjelenő fénye.

7 Ezt a kincset azonban cserépedényekben bírjuk, hogy *annak mindent* felülmúló hatalma Istentől *eredőnek tűnjék fel,* s ne belőlünk *eredőnek.*

8 Amikor mindenben nyomorgatnak minket, de meg nem szorítanak, zavarba hoznak, de kétségbe nem ejtenek,

9 üldöznek, de cserbenhagyottakká nem leszünk, levernek, de el nem veszítenek,

10 Jézus elhaltságát mindenkor testünkben hordozzuk, hogy Jézus élete is látható legyen testünkben.

11 Minket, kik bár élünk, szüntelenül halálra adnak Jézusért, hogy halandó húsunkon Jézus élete is látható legyen.

12 Úgyhogy a halál bennünk munkálkodik, az élet meg bennetek.

13 Mivel azonban bennünk is a hitnek ugyanaz a szelleme van, ennek az írásnak megfelelően: „Hittem, azért szóltam”, mi is hiszünk, s annak megfelelően szólunk is.

14 Mert tudjuk, hogy aki az Urat, Jézust feltámasztotta, Jézussal együtt minket is fel fog támasztani.

15 *Veletek együtt*, mert minden értetek van, hogy a kegyelem, mely sokakon általmenve megsokasodik, Isten dicsőségére a hálát is túláradóvá tegye.

16 Innen van az, hogy nem csüggedünk el, hanem, ha külső emberünk megromlik is, belső emberünk napról napra megújul.

17 Mert egy pillanatig tartó könnyű nyomorúság mindent felülmúló örök súlyú dicsőséget munkál ki számunkra,

18 kik nem a láthatókon tartjuk szemünket, hanem a láthatatlanokon. A láthatók tudniillik ideig tartók, a láthatatlanok pedig örökkévalók.

5. RÉSZ

1 Tudjuk ugyanis, hogy ha a sátor, mely a mi földi házunk, felbomol, Istentől való lakásunk van, nem kézzel csinált örök épület a mennyekben.

2 Hiszen éppen az kelti fel sóhajtozásunkat, hogy epekedünk azért, hogy mennyei lakásunkat ráhúzhassuk *a földire*,

3 ha ugyan bár felöltözötten, nem fogunk mezíteleneknek találtatni.

4 Mert már azalatt, amíg *a földi* sátorban vagyunk, megterhelten sóhajtozunk, amennyiben nem levetkőzni vágyunk, – hanem a *szennyből valót a földire* ráölteni, hogy azt, ami halandó, elnyelje az élet. –

5 Ugyanaz az Isten készített el minket erre, aki a Szellemet is foglalóul adta nekünk.

6 Mivel tehát mindenkor bizakodunk és tudjuk, hogy amikor a testben otthon vagyunk, az Úrtól *elszakítva* idegenben vagyunk,

7 – s mert a hit vezet járásunkban és nem a látás,

8 bízunk, és inkább tetszenék, hogy kiköltözzünk a testből és otthon legyünk az Úrnál.

9 Ezért becsvágyunkat is abba helyezzük, hogy akár otthon vagyunk, akár távol vagyunk, neki tessünk.

10 Mert mindannyiunknak láthatókká kell lennünk a Krisztus ítélőszéke előtt, hogy ki-ki aszerint kapja meg jutalmát, amit a testén át művelt, a jót is, a hitványat is.

11 Mivel tehát az Úr félelmét ismerjük, embereket meggyőzni igyekszünk, de az Isten előtt láthatók vagyunk, remélem, hogy lelkiismeretetek előtt is láthatók vagyunk.

12 Nem ajánljuk magunkat ismét nektek, hanem alkalmat adunk nektek arra, hogy velünk dicsekedhessetek, hogy ez *támaszul* szolgáljon néktek azokkal szemben, akik külső megjelenéssel dicsekednek és nem szívvel.

13 Hiszen, ha magunkon kívül vagyunk, Istennek *tárulunk fel*, ha eszünknél vagyunk, nektek.

14 Mert a Krisztus szerelme szorongat minket, mikor azt a döntést hozzuk, hogy ha egy mindenkiért meghalt, következőleg mindenki meghalt.

15 S *az az egy* azért halt meg mindenkiért, hogy azok, akik élnek, ne magukért éljenek, hanem annak, aki meghalt és feltámadt értük.

16 *Így* hát, mi mostantól kezdve senkit sem ismerünk hús szerint. Ha a Krisztust ismertük is hús szerint, most már többé nem ismerjük.

17 Így hát, ha valaki a Krisztusban van, új teremtés, a régiek elmúltak, íme új állt elő.

18 De mindez Istenből *támadt*, aki a Krisztuson keresztül minket magával kibékített és a kibékítés szolgálatát ránk bízta.

19 Isten volt a Krisztusban, amikor a világot magával kibékítette, amikor nem számította fel nekik az eleséseket, sőt belénk helyezte a kibékítés igéjét.

20 A Krisztus helyett járunk tehát követségben, mintha Isten kérlelne titeket rajtunk keresztül, a Krisztus helyett kérlelünk titeket: Béküljetek ki Istennel!

21 Azt, aki vétket nem ismert, helyettünk vétekké tette, hogy benne Isten igazságosságává legyünk.

6. RÉSZ

1 Együtt munkálkodva vele kérlelünk titeket, hogy ne váljék hiábavalóvá az, hogy az Isten kegyelmét elfogadtátok.

2 Hiszen *az Írás* is azt mondja: *„A nekem* tetsző időben meghallgattalak, a menekülés napján segítségedre siettem.” Lám most van a szívesen fogadott idő, íme most van a menekülésnek napja!

3 *Közben* semmiben semmi alkalmat ne adjatok a botlásra, hogy a szolgálatot ne gyalázzák,

4 hanem mindenben úgy ajánljátok fel magatokat, mint akik Istent szolgáljátok ki sok állhatatossággal, nyomorúságokban, kényszerhelyzetben, szorultságokban,

5 verések között, tömlöcökbe *zárva*, lázadások közepette, fáradozásokban, virrasztásokban, böjtölésekben,

6 tisztasággal, megismeréssel, hosszútűréssel, jóságossággal, Szent Szellemmel, képmutatástól ment szeretettel,

7 igazság beszédével, isteni hatalommal, az igazságosságnak jobb és balkéz felől való fegyverei *(azaz támadó és védő)* által

8 dicsőségen és gyalázaton át, rossz híren és jó híren keresztül, mintha tévelyítők *volnánk*, pedig igazak *vagyunk*,

9 mikor nem ismernek ránk, s mikor ránk ismernek, haldoklókként, pedig élünk, fenyíték alatt, de meg nem öletve,

10 megszomorítva és mindig örvendezve, szegényekként, noha sokakat gazdagítunk, mint akiknek semmijük sincs, mégis mindent birtokolnak.

11 Kinyílt a szánk felétek, korintusiak, kitágult a szívünk.

12 Nem szűkös helyetek van bennünk. A saját belsőtökben szűk a hely.

13 Úgy szólok hozzátok, mint gyermekeimhez, viszonzásul ti is táguljatok ki.

14 Ne legyetek felemás igában hitetlenekkel! Hogy közösködhetik igazságosság a törvényrontással? Mi közössége van a fénynek a sötétséggel?

15 Mi egyezése a Krisztusnak Beliállal? Vagy mi része hívőnek hitetlennel?

16 Hogy egyezhetnék meg Isten temploma bálványokkal? Mert mi az élő Isten temploma vagyunk, amiképp Isten megmondotta: „Bennük fogok lakni, s majd közöttük járok: Istenükké leszek, s ők népemmé lesznek.

17 Azért jöjjetek ki közülük és váljatok el tőlük, szól az Úr. Tisztátalanhoz ne nyúljatok, és én magamhoz fogadlak titeket.

18 Atyátokká leszek majd és ti fiaimmá, s leányaimmá lesztek. Ezt mondja az Úr, a mindeneken uralkodó.”

7. RÉSZ

1 Ezeknek az ígéreteknek birtokában, szeretteim, tisztítsuk meg magunkat minden szennyezéstől, melyet hús vagy szellem okoz, és Isten félelmében hajtsuk végre megszentelődésünket!

2 Adjatok helyet nekünk! Senkivel szemben hamisságot el nem követtünk, senkit meg nem rontottunk, senkit ki nem használtunk.

3 Nem kárhoztatásotokra mondom, mert hiszen előre megmondtam, hogy bent vagytok szívünkben, hogy együtt haljunk, és együtt éljünk.

4 Nagy a mi szabadságunk a veletek való szólásra, sok a dicsekednivalónk veletek. Minden nyomorúságunkban telve vagyok bátorítással, – túlárad örömöm.

5 Mert amikor Macedóniába mentünk, nem volt nyugta húsunknak, hanem mindenben szorongattak, kívül harcok *támadtak*, belül félelmek.

6 De *az Isten*, aki az alázatosokat felbátorítja, minket is megbátorított, Titusz megjelenésével,

7 nemcsak a megjelenésével, hanem azzal a bátorítással is, amelyet rátok vonatkozólag kapott, amikor tudomásunkra hozta irántam érzett sóvárgásotokat, jajveszékelésteket, felbuzdulástokat, úgyhogy inkább örülnöm kellett.

8 Mert ha meg is szomorítottalak titeket levelemmel, nem bánom, ha bántam is, látom, hogy az a levél *szükséges volt,* és ha ideig-óráig megszomorított is titeket,

9 most már örülök, nem annak, hogy megszomorodtatok, hanem hogy megszomorodástok más felismerésre térített titeket. *Annak örülök*, hogy Isten *gondolata* szerint szomorodtatok meg, hogy mi semmi kárt sem okoztunk nektek.

10 Mert az Isten szerint való szomorúság más felismerésre térést munkál menekülésre, melyben nincs megbánni való, a világ szomorúsága ellenben halált munkál.

11 Hiszen, lám éppen ez az Isten szerint való megszomorodás mekkora igyekezetet munkált, sőt védekezést, sőt bosszankodást, sőt félelmet, sőt vágyakozást, sőt buzgóságot, sőt megtorlást. Mindenben úgy mutattátok be magatokat, mint akik szentül-tiszták vagytok az ügyben.

12 Tehát, ha írtam is néktek, nem azért történt, aki a hamisságot elkövette, nem is azért, aki azt elszenvedte, hanem azért, hogy a ti értünk való igyekezetetek nálatok Isten előtt láthatóvá legyen.

13 Ez adta nekünk a bátorságot. Megbátorodásunkban örömünket még jobban növelte Titusz öröme, mert mindannyian felüdítettétek szellemét.

14 Mert ha valamit dicsekedtem neki felőletek, nem szégyenültem meg, hanem mint ahogy mindenben igazat mondtunk nektek, *úgy a veletek való* dicsekvésünk is igazságnak bizonyult Titusz előtt.

15 Benseje annál inkább felétek *fordul*, hogy visszaemlékezik mindnyájatok engedelmességére, hogy mekkora rémüléssel és reszketéssel fogadtátok őt.

16 Örülök, hogy mindenben bízhatok bennetek.

8. RÉSZ

1 Hadd ismertessem meg veletek testvéreim azt a kegyelmet, melyet Isten Macedónia egyházainak adott,

2 hogy a nyomorúság sok próbatétele között túláradó örömüket és mélységes szegénységüket őszinteségük gazdagsággá sokasította,

3 mert tanúja vagyok, hogy képességükhöz mérten, sőt képességükön felül is *adakoztak*, önként.

4 Sok kérleléssel könyörögve kérték tőlünk azt a kegyelmet, hogy a szentek kiszolgálásában közösséget vállalhassanak.

5 De nemcsak annyit tettek, amennyit reméltünk, hanem még magukat is odaadták először az Úrnak, azután Isten akaratával nekünk is,

6 úgyhogy kérlelnünk kellett Tituszt, hogy ahogyan korábban elkezdte, úgy juttassa befejezéshez is a rátok vonatkozólag adott kegyelmet.

7 Arra kérlek azonban titeket, hogy amiképpen minden bőségben jelentkezik nálatok: hit, szó, megismerés, mindenféle serénység, tőlünk felétek áradó szeretet, *a jótékonyságnak* ebben a kegyelmében is bőségetek legyen.

8 Nem parancsként mondom, hanem azért, hogy mások buzgóságán át a ti szereteteteknek valódiságát is kipróbáljam.

9 Hiszen ismeritek a mi Urunknak, a Krisztus Jézusnak kegyelmét, hogy gazdag lévén, értetek szegénnyé lett, hogy ti az ő szegénysége által meggazdagodjatok.

10 Véleményt is nyilvánítok e dologban: Nektek magatoknak van hasznotok belőle, akik nemcsak a cselekvést, hanem az akarást is már előbb, már tavaly óta elkezdtétek.

11 Most pedig fejezzétek be a cselekvést is, hogy amekkora készségetek volt az akarásra, a befejezés is abból legyen, amitek van.

12 Mert ha a készség megvan, az annak mértékében kedves, ami van, és nem annak mértékében, ami nincs.

13 Ne úgy legyen, hogy míg másoknak könnyebbségük *támad*, nektek nyomor, hanem egyenlően legyen.

14 A mostani időben a ti bőségetek *egészítse* ki amazok hiányát, hogy azután azok bősége *pótolja* a ti hiányotokat, hogy egyenlőség legyen,

15 aszerint amint írva van: „Annak, aki sokat *gyűjtött*, nem volt többje, s aki keveset *gyűjtött*, nem volt kevesebbje.”

16 Hála legyen Istennek, hogy Titusz szívébe értetek ugyanazt a buzgalmat adta,

17 mert elfogadta ugyan a bátorítást, de mivel *ennél* még nagyobb volt benne a buzgalom, önként ment el hozzátok.

18 Vele küldöttük el a testvért is, akit az örömüzenettel kapcsolatban szerte az összes eklézsiák magasztalnak.

19 De nemcsak *ennyi történt*, hanem az eklézsiák utazó társunkká választották őt ennek a kegyelemnek szolgálatában, melyet mi magának az Úrnak dicsőségére és a mi buzgóságunk *kimutatására végzünk*,

20 ezzel el akarjuk kerülni, hogy szolgálatunknak ezért az érett gyümölcséért bárki is gyalázhasson bennünket.

21 Mert nemcsak az Úr előtt, hanem az emberek előtt is gondunk van a jó *hírre.*

22 Velük együtt küldtük testvérünket is, kinek buzgalmát sokszor sok esetben kipróbáltuk, de most még nagyobbnak találtuk az irántatok való nagy bizodalom következtében.

23 Akár Tituszról van hát szó, vele közösségben élek, ti felétek pedig munkatársam ő, akár testvéreinkről, ők az eklézsiák apostolai, a Krisztus dicsőségére.

24 Adjátok az ő irányukban bizonyítékát a ti szereteteteknek és a mi veletek való dicsekedésünknek az egyházak színe előtt.

9. RÉSZ

1 A szentek iránt való szolgálatról pedig felesleges dolog nektek írnom.

2 Ismerem ugyanis buzgóságotokat, mellyel rátok vonatkozólag a macedónoknak dicsekszem, hogy Ahája tavaly óta készen áll, úgyhogy buzgóságotok a legtöbbjüket feltüzelte.

3 Mégis odaküldtem a testvéreket, hogy veletek való dicsekvésünk e dologban hiábavalónak ne bizonyuljon,

4 hogy ha macedónok jönnek majd velem, és titeket készületlenül találnának, mi megszégyenüljünk, vagy – úgy is mondhatjuk – ti *megszégyenüljetek* ebben a vállalkozásban.

5 Szükségesnek tartottam hát a testvéreket arra buzdítani, hogy előre menjenek hozzátok és készítsék elő az áldást, melyet ti előzőleg megígértetek, hogy az úgy legyen készen, mint áldás, és ne úgy, mint kapzsi haszonvárás.

6 Ezt pedig *vegyétek figyelembe*: „Aki szűkösen vet, szűkösen fog aratni is, és aki áldással vet, áldással fog aratni is!”

7 Ki-ki amint előre elszánta szívében, ne bánatból, ne is kényszer alatt *tegye*, mert Isten a vidám adakozót szereti.

8 Hatalmas az Isten arra, hogy mindenféle kegyelmet bőségesen ontson rátok, hogy mindenben, mindenkor teljes megelégedésben minden jó cselekedetre bőségetek legyen,

9 ahogy megírták: „Szórt, adott a szegényeknek, igazságossága örökké megmarad.”

10 Aki maggal látja el a vetőt, az kenyeret is nyújt az evésre, megszaporítja a ti vetéseteket és felneveli igazságosságotok gyümölcseit,

11 úgyhogy mindenben meg fogtok gazdagodni a teljes hűség *kifejtésére*, mely általunk hálaadást munkál Istennek.

12 Mert ennek a vállalkozásnak szolgálata nemcsak a szentek hiányait tölti be, hanem sokak hálájától megsokasítva *ömlik* Isten felé.

13 Mert szolgálatotokon keresztül, mellyel arról tesztek próbát, hogy magatokat a Krisztus örömüzenetének összhangzó lélekkel alávetitek, a ti egyszerűségetek, mely *vagyonotokat* velük és mindenkivel közössé teszi, arra indítja őket, hogy Istent dicsőítsék,

14 amikor értetek könyörögve utánatok epekednek az Isten rátok kiárasztott kegyelmének *láttára.*

15 Hála legyen Istennek az ő kimondhatatlan ajándékáért.

10. RÉSZ

1 A Krisztusnak szelídsége és nyájassága által *vezettetve* én Pál magam intelek titeket, ki köztetek való jelenlétemben alázatos vagyok, távollétemben azonban bizakodva állok veletek szemben,

2 kérlek, hogy jelenlétemben ne kelljen majd bizakodónak lennem annak a bizalomnak az alapján, amellyel úgy számítom, vakmerő is lehetek némelyekkel szemben, kik úgy tekintenek bennünket, hogy hús szerint járunk.

3 Mert ha húsban járunk is, nem a hús módjára viseljük a harcot.

4 Mert a mi harcviselésünk fegyverei nem a húsból valók. Ellenkezőleg! Isten által *hatnak* és arra képesek, hogy erősségeket romboljanak le, okoskodásokat bontsanak le,

5 továbbá minden magaslatot *lerontsanak*, amely Isten ismerete ellen felemelkedik, sőt fogollyá tesznek minden gondolatot, hogy a Krisztusnak engedelmeskedjék,

6 amellett készen állunk megtorolni minden engedetlenséget, mikor majd a ti engedelmességetek teljessé lesz.

7 Ti a látszatra néztek. Ha valaki elhitte magáról, hogy a Krisztusé, következtessen tovább magából, hogy amint ő a Krisztusé, úgy mi is.

8 Mert ha kissé túlságosan dicsekedném is azzal a felhatalmazással, melyet az Úr avégre adott nekünk, hogy építsünk titeket és nem azért, hogy romboljunk, nem fogok megszégyenülni,

9 hogy úgy ne tűnjek fel, mint aki csak levelein keresztül akar titeket ijesztgetni.

10 Mert úgy mondják: Levelei súlyosak és erősek, de testi jelenléte erőtelen és szava megvetendő.

11 Az ilyen *bíráló* számoljon azonban azzal, hogy amilyenek vagyunk távollétünkben a leveleken át szóval, olyanok leszünk jelenlétünkben tettel is.

12 Mert nem vagyunk oly vakmerők, hogy azok közé számítsuk magunkat, vagy azokkal vessük össze magunkat, akik maguk ajánlják magukat. Sőt, mikor ezek magukat magukkal mérik, és magukat magukkal hasonlítják össze, értelmetlenek.

13 Mi azonban nem fogunk mértéktelenségig dicsekedni, hanem csak annak a mérővesszőnek mértékéig, amelyet Isten osztott ki nekünk akkor, amikor hozzátok is eljutottunk.

14 Mert nem feszítjük túl magunkat, mint tennők, ha nem értünk volna el hozzátok. Mert hiszen egészen hozzátok vittük a Krisztus örömüzenetét.

15 Mi nem dicsekszünk mértéktelenségig a mások fáradságának *gyümölcsével*, ellenkezőleg az a reménységünk, hogy hitetek növekedésével közöttetek a mi mérővesszőnkhöz képest még igen nagyra nőhetünk,

16 hogy még rajtatok túl is fogjuk az örömüzenetet hirdetni, és nem fogunk másnak a mértékével, a már késszel dicsekedni.

17 Aki pedig dicsekszik, az Úrban dicsekedjék.

18 Mert nem az a kipróbált, aki magát ajánlgatja, hanem az, akit az Úr ajánl.

11. RÉSZ

1 Bárcsak tőlem is elviselnétek valami kis esztelenséget. De hiszen el is viseltek.

2 Mert Isten buzgóságával buzgólkodom értetek. Mert egy férfival jegyeztelek el titeket, hogy majd szent, tiszta szűzként állítsalak benneteket a Krisztus mellé.

3 Félek azonban, hogy mint ahogy a kígyó csalárdságával rászedte Évát, a ti szándékaitokat is megrontja azzal, hogy eltérít titeket a Krisztus iránt való őszinteségtől és tisztaságtól.

4 Mert ha egy jövevény más Jézust hirdet, akit mi nem hirdettünk, vagy más szellemet kaptok, akit nem kaptatok, vagy más örömüzenetet, melyet nem fogadtatok el, szépen elviselitek.

5 Úgy számítom, hogy semmivel sem vagyok hátrább a fő-főapostoloknál.

6 Ha pedig járatlan vagyok is a beszédben, de nem az ismeretben, sőt azt közöttetek minden tekintetben és mindenben nyilvánvalóvá is tettük.

7 Vagy vétket követtem el, mikor megaláztam magam, hogy ti felemelkedjetek, hogy ingyen hirdettem nektek az Isten örömüzenetét?

8 Más egyházakat kifosztottam, zsoldot fogadván el, hogy titeket szolgálhassalak.

9 Mikor nálatok voltam és szükséget szenvedtem, senkinek sem voltam terhére. Hiányomat azok a testvérek töltötték be, akik Macedóniából érkeztek. Mindenben megtartottam és meg fogom tartani, hogy ne legyek nektek terhes.

10 A Krisztus igazsága bennem, hogy ezt a dicsekvésemet Ahája vidékein nem fogják elhallgattatni.

11 Miért? Mert nem szeretlek titeket? Isten tudja.

12 Amit teszek, tenni is fogom, hogy elvágjam az alkalmat az alkalomkeresőktől, hogy mialatt dicsekesznek, olyanoknak tűnjenek fel, amilyenek mi vagyunk.

13 Hamis apostolok, cselszövő munkások az ilyenek, kik a Krisztus apostolaihoz hasonlóvá változtatják *a külsejüket.*

14 Nem is csoda. Hiszen még maga a sátán is a világosság angyalának képére változik át.

15 Nem nagy dolog hát, ha kiszolgálói is olyanokra változtatják át magukat, mintha az igazságosság szolgái volnának. Ezeknek vége meg fog felelni tetteiknek.

16 Újra mondom, senki se tartson engem esztelennek. Ha pedig mégis *annak vélnétek*, akkor esztelenként fogadjatok el, hogy egy kicsit én is dicsekedhessem.

17 Amit beszélek, nem az Úr módján beszélem, hanem mintegy bolondul, ha már a dicsekvésre vállalkoztam.

18 Miután sokan dicsekednek hús módjára, dicsekszem én is.

19 Okos létetekre ugyanis szívesen elviselitek a bolondokat.

20 Elviselitek, ha valaki titeket rabszolgává tesz, ha felzabál, ha valaki fülön ragad titeket, ha valaki *fölétek* emelkedik, ha valaki arcul ver titeket.

21 Megszégyenítésül mondom, minthogy mi magunk erőtlenségben élünk. Abban azonban, ami némelyeket merészségre csábít – esztelenül szólok – én is merész vagyok.

22 Héberek ők? Én is. Izráeliták? Én is. Ábrahám magva? Én is.

23 A Krisztus szolgái? Eszemen kívül mondom: Sokkal inkább én. *Az voltam* bőségesebben fáradozásokban, bőségesebben a börtönökben, túláradóan megbotoztatásokban, *az voltam* sokszor halálos veszedelmekben.

24 A zsidóktól ötször kaptam egy híján negyvenet,

25 háromszor megvesszőztek, egyszer megkövezték, háromszor hajótörött voltam, egy éjen és napon a mély vízen hánykódtam.

26 *Az voltam* sokszor utazásokkal, folyók veszedelmeivel, rablók veszedelmeivel, saját fajom részéről érő veszedelmekkel, nemzetektől *támasztott* veszedelmekkel, városban *keletkező* veszedelmekkel, sivatagban *érő* veszedelmekkel, tengeri veszedelmekkel, hamis testvérek közt *támadó* veszedelmekkel,

27 fáradsággal és vesződéssel, sokszoros virrasztással, éhezéssel és szomjazással, sokszoros böjtöléssel, hidegben és meztelenséggel,

28 nem számítva mindennapi megtámadtatásomat, az összes eklézsiákért viselt gondot.

29 Ki volna erőtelen, hogy én ne élnék erőtelenségben?! Ki gyötrődnék tőrbe jutva, hogy én nem égnék?

30 Ha dicsekednem kell, erőtlenségeimmel fogok dicsekedni.

31 Az Úrnak, Jézusnak Istene és Atyja, ki áldott az örök korokig, tudja, hogy nem hazudom.

32 Damaszkuszban Aretász király helytartója őriztette a damaszkusziak városát, hogy engem elfoghasson,

33 és ablakból gyümölcskosárba eresztettek alá a falon, úgy menekültem ki a kezéből.

12. RÉSZ

1 Dicsekednem kell. Nem hasznos az nekem. Áttérek a látomásokra és az Úr lelepleződéseire.

2 A Krisztusban ismerek egy embert, akit tizennégy évvel ezelőtt – hogy testben-e, nem tudom, hogy testen kívül-e, nem tudom, Isten tudja – elragadták a harmadik égig.

3 Ismerem ezt az embert, – hogy testben-e, testen kívül-e, nem tudom, Isten tudja –

4 akit elragadtak a paradicsomba, *s ott* kibeszélhetetlen szavakat hallott, melyeket nem szabad elbeszélnie embernek.

5 Ilyesmivel fogok dicsekedni. Magamat illetőleg pedig nem fogok mással dicsekedni, csak erőtlenségeimmel.

6 De még ha dicsekedni akarnék is, nem lennék esztelenné, mert az igazságot mondanám.

7 De vonakodom *ezt tenni*, hogy valaki a leleplezések túl nagy volta miatt is többet ne tulajdonítson nekem, mint amit lát vagy hall tőlem. Hogy fel ne fuvalkodjam, azért hegyes karót helyeztek húsomba, sátán angyalát, hogy ököllel verjen engem, hogy fel ne fuvalkodjam.

8 Emiatt háromszor kértem meg az Urat, hogy távozzék el tőlem,

9 de azt mondotta nekem: „Kegyelmem elég neked, mert hatalmam erőtlenségben lesz teljessé.” Nagy örömmel dicsekszem hát erőtlenségeimmel, hogy a Krisztus hatalma sátorozhassék rajtam.

10 Ezért gyönyörködöm a Krisztusért szenvedett erőtlenségekben, bántalmazásokban, kényszerítésekben, üldöztetésekben, szorult helyzetekben, mikor ugyanis erőtlen vagyok, akkor vagyok hatalmas.

11 Esztelenné váltam. Ti kényszerítetek rá. Tinéktek kellett volna engem ajánlanotok. Mert semmivel sem állok hátrább a fő-főapostoloknál, még ha semmi vagyok is.

12 Az apostolság jeleit teljesítettem közöttetek teljes állhatatossággal, jelekkel is, csodákkal is, hatalmas *erőkkel* is.

13 Mi az, amiben a többi eklézsiákhoz képest megrövidültetek, ha csak nem abban, hogy én nem voltam terhetekre? Bocsássátok meg nekem ezt az igazságtalanságot.

14 Lám, kész vagyok harmadszor menni hozzátok, és nem leszek terhetekre, mert nem a tiéteket keresem, hanem titeket. Mert nem a gyermekek tartoznak a szülőknek *vagyont* gyűjteni, hanem a szülők a gyermekeknek.

15 Én pedig örömest költök rátok, és magamat is elköltöm a ti lelketekért. Ha jobban szeretlek titeket, én kevesebb szeretetet kapok?

16 De legyen: nem raktam rátok terheket, hanem ravasz ember létemre ármánnyal fogtalak meg titeket.

17 Vajon azok közül, akiket hozzátok küldtem, valaki által megzsaroltalak titeket?

18 Megkértem Tituszt, vele küldöttem el a testvért: vajon megzsarolt titeket Titusz? Nem ugyanabban a Szellemben jártunk-e? Nem ugyanazokon a nyomokon?

19 Már régen úgy tűnhetik fel nektek, hogy védekezünk veletek szemben. Isten előtt a Krisztusban beszélünk. És mindent a ti épüléstekért, szeretteim.

20 Mert félek, hogy mikor odamegyek hozzátok, nem olyanoknak találllak titeket, amilyeneknek akarlak, s ti sem olyannak fogtok találni engem, mint amilyennek akartok, hogy valami módon civakodás, irigység, indulatok, veszekedések, megszólások, sugdosások, felfuvalkodások, felfordulás ne *támadjanak köztetek*,

21 hogy mikor ismét hozzátok megyek, meg fog alázni engem az én Istenem nálatok, és én sokakat meg fogok gyászolni azok közül, kik korábban vétkeztek, de nem tértek más felismerésre, amiatt a tisztátalanság, paráznaság és kicsapongás miatt, amelyet elkövettek.

13. RÉSZ

1 Ez alkalommal harmadszor megyek hozzátok. Két vagy három tanú szája által megáll minden beszéd.

2 Előre megmondtam, és most előre megmondom, másodszori jelenlétemben és most távollétemben azoknak, akik előbb vétkeztek és a többieknek is mindnek, hogy ha ismét odamegyek, nem fogok kímélni,

3 miután próbáját keresitek annak, hogy bennem a Krisztus beszél, aki veletek szemben nem erőtlen, sőt hatalmas köztetek.

4 Mert hiszen megfeszítették erőtlensége következtében, de él Istennek hatalmából. Persze mi is erőtlenek vagyunk őbenne, de élni fogunk vele együtt Isten hatalma alapján ellenetekre.

5 Kísértsétek meg magatokat, hogy hitben vagytok-e, saját magatokat vessétek próba alá! Vagy nem ismertek magatokra, hogy a Krisztus Jézus bennetek van? Ha ugyan olyanok nem vagytok, akik a próbát ki nem fogjátok állani.

6 Remélem, hogy felismeritek majd, hogy mi kiálljuk a próbát.

7 Fohászkodunk az Istenhez, hogy semmi gonoszt ne tegyetek, nem azért, hogy mi kipróbáltaknak tűnjünk fel, hanem hogy ti a nemeset tegyétek, mi pedig úgy tűnjünk fel, mintha a próbát ki nem állnók.

8 Hiszen semmit sem tehetünk az igazság ellen, csak az igazságért.

9 Mert örülünk, mikor mi erőtlenek vagyunk, és ti hatalmasok vagytok. Ezért imádkozunk: a ti helyreállásotokért.

10 Azért írom ezeket távollétemben, hogy mikor jelen leszek, ne ridegen használjam azt a hatalmat, melyet az Úr építésre és nem rombolásra adott nekem.

11 Egyébiránt örvendezzetek testvéreim, igazodjatok helyre, bátorodjatok, ugyanarra törekedjetek, békességben legyetek, s a szeretetnek és békességnek Istene veletek lesz.

12 Köszöntsétek egymást szent csókkal.

13 A szentek mind köszöntenek titeket.

14 Az Úrnak, a Krisztus Jézusnak kegyelme, az Istennek szeretete és a Szent Szellem közössége legyen mindnyájatokkal.

PÁL LEVELE A GALATÁKHOZ

1. RÉSZ

1 Pál apostol, kit nem emberek küldtek, kit nem ember *tett apostollá*, hanem a Krisztus Jézus és Isten, az Atya, ki Jézust a halottak közül feltámasztotta

2 és a velem levő összes testvérek *írjuk ezt a levelet* Galácia eklézsiáinak:

3 Kegyelem és békesség *szálljon* rátok Atyánktól, az Istentől és az Úrtól, a Krisztus Jézustól,

4 aki vétkeinkért odaadta magát, hogy a jelenvaló rossz korból kivegyen bennünket magának, ahogy azt Isten, a mi Atyánk akarta.

5 Övé legyen a dicsőség az örök korok korain át! Ámen.

6 Csodálkozom, hogy attól, aki a Krisztus kegyelmével elhívott titeket, ilyen hamar másféle örömüzenethez pártoltatok.

7 *Örömüzenet* ugyan nincs más, de vannak némelyek, akik nyugtalanítanak titeket, és akik át (ki) akarják forgatni a Krisztus örömüzenetét.

8 De, még ha mi, vagy mennyből való ember hirdetnénk is valamit néktek azon kívül, amit *előbb* örömüzenetként hirdettünk: Átok legyen!

9 Ahogy előzőleg megmondtuk, és most újra mondom, ha valaki amellett, amit már elfogadtatok, még valami más örömüzenetet hirdetne nektek, átok legyen.

10 Vajon most embereket igyekszem megnyerni vagy az Istent? Vajon embereknek igyekszem tetszeni? Ha még embereknek tetszelegnék, a Krisztus rabszolgája nem volnék.

11 Tudtotokra akarom adni ugyanis nektek, testvéreim, hogy az az örömüzenet, melyet én vittem nektek, nem emberekhez volt szabva.

12 Mert sem embertől nem kaptam, sem nem tanítottak rá, hanem a Krisztus Jézus leleplezésén át jutottam hozzá.

13 Hiszen hallottatok arról, hogy én egykor hogyan viselkedtem a zsidóságban, hogy mértéken felül üldöztem és pusztítottam az Isten eklézsiáját.

14 Nemzetségemből sok kortársamat felülmúltam a zsidóskodásban, amennyiben az atyai hagyományoknak n*áluk* sokkal buzgóbb követője voltam.

15 Mikor azonban az, aki engem anyám méhétől különválasztott és kegyelmével elhívott; helyesnek látta, hogy

16 Fiát leleplezze bennem, hogy azután örömüzenetül hirdessem őt a nemzetek között, azonnal abbahagytam, hogy húsra és vérre támaszkodjam,

17 Jeruzsálembe sem mentem fel azokhoz, akik előttem voltak apostolok, hanem elutaztam Arábiába, majd újra visszatértem Damaszkuszba.

18 Három évvel később felmentem Jeruzsálembe, hogy Kéfást meglátogassam, és nála maradtam tizenöt napig.

19 Az apostolok közül mást nem láttam, csak az Úr testvérét, Jakabot.

20 Amit írok nektek, lám Isten előtt írom, nem hazudom.

21 Utóbb Szíria és Cilicia tájaira mentem.

22 Júdeának a Krisztusban *élő* eklézsiái előtt arcra nézve ismeretlen voltam.

23 Csak hallották, hogy az, aki egykor üldözött bennünket, örömüzenetként hirdeti a hitet, melyet egykor pusztított.

24 Dicsőítették azonban az Istent azért, ami történt bennem.

2. RÉSZ

1 Tizennégy esztendő elmúltával Barnabással együtt újra felmentem Jeruzsálembe, de Tituszt is magammal vittem.

2 Kijelentés következtében mentem fel, és ott eléjük tártam azt az örömüzenetet, melyet a nemzetek között hirdetek, azonban külön a tekintélyesek elé, hogy hiába ne fussak, vagy ne váljék hiábavalóvá *eddigi* futásom.

3 De még csak a velem lévő Tituszt sem kényszerítették körülmetélkedésre

4 – noha hellén volt, tekintettel a hamis atyafiakra, akik azért lopakodtak be, hogy kikémleljék a Krisztus Jézusban kapott szabadságunkat, hogy bennünket rabszolgákká tehessenek.

5 Ezeknek mégcsak egy óráig sem engedtünk, hogy magunkat alájuk vetettük volna, hogy az örömüzenet igazsága számotokra megmaradjon.

6 Azok, akiket valami nagynak *néznek* – bármilyenek voltak is egykor, nekem semmit sem jelentenek, – Isten nem nézi az ember személyét, – szóval a tekintélyesek *az előttem leleplezett örömüzenethez* semmivel hozzá nem járultak,

7 sőt ellenkezőleg, mikor meglátták, hogy a körülmetéletlenek *között az* örömüzenet hirdetésével engem bízott meg *Isten*, mint Pétert a körülmetéltek *között* –

8 mert aki Péterben munkálkodott, hogy a körülmetéltek apostolságát végezhesse, az munkált bennem is a nemzetek között –,

9 szóval, mikor Jakab, Kéfás és János, akiket oszlopoknak tekintenek, felismerték a nekem adott kegyelmet, a közösség *kifejezésére* jobbjukat nyújtották nekem és Barnabásnak, hogy mi a nemzetek közé *menjünk*, ők meg a körülmetéltek közé,

10 csak azt *kötötték ki*, hogy a szegényekről megemlékezzünk, amit nagyon is serénykedtem megtenni.

11 Mikor azonban Kéfás eljött Antióhiába, szemtől szembe ellene álltam, mert ítélet alá esett.

12 Mielőtt ugyanis némelyek Jakabtól odajöttek volna, a nemzetekkel együtt evett, de mikor azok megérkeztek, visszavonult és elkülönítette magát, mivel félt a körülmetéltek közül valóktól.

13 Együtt képmutatóskodtak azután vele a többi zsidók is, úgyhogy még Barnabást is magával ragadta képmutatásuk.

14 Mikor azonban megláttam, hogy az örömüzenet igazságához mérten nem járnak egyenes úton, mindenki füle hallatára ezt mondtam Kéfásnak: Ha te zsidó létedre a pogányok módjára élsz és nem zsidó módra, hogyan kényszerítheted a nemzeteket zsidóskodásra?

15 Mi, akik természettől zsidók vagyunk és nem nemzetek közül való vétkezők,

16 miután tudjuk, hogy az ember a törvény tettei alapján nem lesz igazságossá, csak a Krisztus Jézusba *vetett* hiten keresztül, mi is hittünk a Krisztus Jézusban, hogy a Krisztusba vetett hit alapján és ne a törvény tettei alapján váljunk igazságosakká, mert hiszen a törvény *mutatta* tettek alapján egy hús sem lehet igazságossá.

17 Ha azonban bennünket magunkat is, kik a Krisztusban keresünk megigazulást, azon kapnak rajta, hogy vétkezők vagyunk, ebből az következik, hogy a Krisztus a vétek kiszolgálója? Szó se legyen róla.

18 Mert ha újra felépítem azt, amit már lerontottam, magamra állítom ki a bizonyítványt magamról, hogy *a lerontott törvény* áthágója vagyok.

19 Mert engem a törvényen keresztül ölt meg a törvény, hogy Istentől legyen az életem. A Krisztussal együtt függök megfeszítve.

20 Élek. De többé nem én, hanem a Krisztus él bennem. Amely életet pedig most húsban élek, az Isten Fiába *vetett* hitben élem, aki szeretett engem és önmagát adta értem.

21 Nem vetem félre az Isten kegyelmét. Ha ugyanis a törvényen keresztül *valósulna meg az* igazságosság, ebből az következnék, hogy a Krisztus hiába halt meg.

3. RÉSZ

1 Óh, értelmetlen galaták, ki igézett meg éppen titeket, akiknek szeme elé úgy rajzolódott előzőleg a Krisztus Jézus, mint megfeszített.

2 Csak azt az egyet akarom megtudni tőletek, hogy a Szellemet a törvény *előírta* tettek alapján kaptátok-e? Vagy hitnek hallásán át?

3 Ennyire értelmetlenek vagytok? Szellemmel kezdtétek el, és most hússal végzitek be?

4 Akkora élményt éltetek át – hiába? Ha csakugyan hiába.

5 Az, aki a Szellemet szolgáltatja nektek, és hatalmas erőket munkál bennetek, törvény tettei alapján vagy hitbeli engedelmesség alapján *teszi-e ezt?*

6 Így hitt Ábrahám is az Istennek, és igazságosságul számították azt be neki.

7 Ismerjétek fel hát, hogy akik a hitből valók, azok az Ábrahám fiai.

8 Miután az Írás előre látta, hogy az Isten a nemzeteket a hit alapján teszi igazságossá, előre hirdette Ábrahámnak ezt az örömhírt: „Benned fognak áldást kapni az összes nemzetek.”

9 Így hát a hitből valók kapnak áldást a hívő Ábrahámmal együtt.

10 Hiszen akik a törvény tettei alapján állnak, mind átok alatt vannak, mert meg írva: „Átkozott mindenki, aki nem marad meg abban, amit a törvény könyvében megírtak, hogy azt megtegye.”

11 Hogy pedig a törvény által senki sem válik igazságossá Istennél, nyilvánvaló, mert az igazságos hit alapján fog élni.

12 A törvény pedig nem a hit alapján *követelőzik*, hanem aki megtette, amit *követel*, azáltal fog élni.

13 A Krisztus azzal, hogy átokká lett értünk, kivásárolt bennünket a törvény átka alól, hiszen meg van írva: „Átkozott mindenki, aki fán függ.”

14 Így azután Ábrahám áldása a Krisztus Jézusban száll a nemzetekre, hogy a Szellem ígéretét a hiten keresztül nyerjük el.

15 Testvéreim, ember módjára szólok: Még egy emberi végrendeletet sem tehet senki félre, ha hitelesítve van, sem nem fűzhet hozzá más rendelkezést.

16 Már most az ígéreteket Ábrahámnak tették és magvának. Nem azt mondja: „magvainak”, mintha sokról *szólna*, hanem úgy *szól*, mint egyről: „és magvának”, aki a Krisztus.

17 Mondom tehát: Az Istentől előzőleg hitelesítve adott rendelkezést a négyszázharminc évvel később előálló törvény nem érvénytelenítheti, hogy az ígéretet hatályától fossza meg.

18 Ha ugyanis a törvény alapján *nyernénk el az* örökséget, többé nem az ígéret alapján *kapnánk.* Ábrahámnak azonban az ígéreten keresztül *adta* azt Istennek kegyelme.

19 Mire való tehát a törvény? Az áthágások miatt toldották meg vele az *ígéretet*, s addig tart érvénye, míg eljön a Mag, akinek az ígéretet adták. Az angyalok adták parancsba, közbenjáró kezén át.

20 A közbenjáró pedig nem egyhez tartozik, ellenben az Isten egy.

21 Ellene szól tehát a törvény az ígéreteknek? Szó sem lehet róla! Hiszen ha olyan törvényt adtak volna, melynek hatalma van arra, hogy megelevenítsen, valóban a törvény *megtartásából származnék* az igazságosság.

22 Ámde az írás vétek alá zárt mindent, hogy az ígéretet a Krisztus Jézusba *vetett* hit alapján kapják meg a hívők.

23 Mielőtt azonban a hit eljött volna, törvény alá összezárva őriztek minket, míg a hit le nem lepleződik.

24 Így hát a törvény nevelőnkké (gyermekvezetőnkké) lett a Krisztushoz, hogy azután hit alapján legyünk igazságosakká.

25 Miután azonban a hit eljött, többé nem vagyunk a nevelő alatt.

26 A Krisztus Jézusba *vetett* hiten keresztül ugyanis mindnyájan Isten fiai vagytok.

27 Ahányan csak a Krisztusba bemerítkeztetek, a Krisztust öltöttétek fel.

28 Nincs hát többé zsidó, sem hellén, nincs rabszolga, sem szabad, nincs férfi és nő, mert mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban.

29 Ha pedig a Krisztuséi vagytok, következőleg Ábrahám magva vagytok, ígéret vonalán örökösök.

4. RÉSZ

1 De azt mondom, ameddig az örökös kiskorú, semmivel sem különb a rabszolgánál, noha mindenek (mindennek) ura.

2 Mégis gyámok, és sáfárok alatt van az atyjától előre meghatározott időig.

3 Így mi is, mikor kiskorúak voltunk, a világ elemei alá voltunk vetve rabszolgasorsra.

4 Mikor azonban eljött az idő teljessége, Isten elküldte a Fiát, ki asszonytól lett, törvény alá került, ~ hogy a törvény alatt levőket kivásárolja, hogy a fiúvá fogadtatást elnyerjük.

6 Minthogy pedig fiak vagytok, Isten elküldte szívünkbe Fiának szellemét, aki így kiált: „Abba! Atya!”

7 Így hát nem vagy többé rabszolga, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Istenen át örökös is.

8 Mégis akkor, mikor Istent nem ismertétek, természettől oly *dolgok* rabszolgaságában éltetek, melyek nem istenek.

9 De most, hogy Istent megismertétek, helyesebben, hogy Isten megismert titeket, hogy fordulhattok ismét az erőtlen és szegényes elemekhez? Hogy akarhatjátok *ugyanazt* újra *kezdeni?* Ismét az *elemek* rabszolgái akartok lenni?

10 Napokra, hónapokra, időpontokra és évekre figyeltek. Féltelek titeket!

11 Csak nem volt hiábavaló az értetek való fáradozásom?

12 Legyetek olyanokká, mint én, mert én is olyanná lettem, amilyenek ti vagytok, testvéreim! Könyörgöm hozzátok! Ti nekem semmit sem ártottatok.

13 Tudjátok, hogy első ízben *hústestem* erőtlensége miatt hirdettem nektek az örömüzenetet.

14 Ti akkor arra a kísértésre, mely a húsomban *kísértett*, nem válaszoltatok megvetéssel, sem nem köptetek *engem látva*, hanem úgy fogadtatok, mint Istennek angyalát, mint magát a Krisztus Jézust.

15 Hova lett boldognak-magasztalásotok? Mert bizonyságot teszek, hogy ha lehetséges lett volna, szemeteket vájtátok volna ki, s adtátok volna nekem.

16 Hát azzal ellenségetekké lettem, hogy az igazat megmondtam nektek?

17 Nem szépen buzgólkodnak azok értetek, sőt ki akarnak rekeszteni titeket *Isten kegyelméből*, hogy körülöttük buzgólkodjatok.

18 Szép dolog az, ha mindenkor buzgók vagytok, és nemcsak akkor, mikor jelen vagyok nálatok.

19 Gyermekeim, kiket ismét fájdalommal szülök, míg kiformálódik bennetek a Krisztus,

20 szeretnék most nálatok lenni és változtatni a hangomon, mert zavarban vagyok veletek szemben.

21 Azt mondjátok meg nekem ti, kik a törvény alatt akartok lenni, hogy nem halljátok a törvényt?

22 Hiszen írva van benne, hogy Ábrahámnak két fia volt, egy a fiatal rabszolgálótól és egy a szabad nőtől.

23 Az egyik a rabszolgálótól a hús vonalán született, a másik az ígéreten át a szabadtól.

24 Ezek egy példázatnak *a képei.* A két *nő* tudniillik két szövetség: egy a Sina hegyéről való, rabszolgaságra szülő: ez Hágár

25 Hágár a Sina hegy Arábiában, egy vonalban van a mostani Jeruzsálemmel, mert gyermekeivel együtt rabszolgaságban *él.*

26 A felső Jeruzsálem ellenben szabad, ez a mi anyánk.

27 Hiszen meg van írva: „Vigadj te meddő, ki nem szülsz! Törj ki hangos kiáltásba, ki nem vajúdsz. Mert sokan vannak az elhagyottnak gyermekei, többen, mint a férjes asszonyéi!”

28 Ti testvéreim, Izsák vonalán ígéret gyermekei vagytok!

29 De mint ahogy a hús vonalán született üldözte a Szellem vonalán *születőt*, úgy van ma is.

30 Csakhogy mit mond az írás? „Vesd ki a rabszolgálót és annak fiát, mert rabszolgálónak fia nem fog szabadnak fiával együtt örökrészt kapni.”

31 Azért hát testvéreim, nem a rabszolgálónak, hanem a szabadnak gyermekei vagyunk.

5. RÉSZ

1 Szabad életre szabadított meg titeket a Krisztus, álljatok meg hát *ebben*, és ne tűrjétek magatokon újra a rabszolgaság igáját.

2 Íme én, Pál, mondom néktek, hogy ha körülmetélkedtek, a Krisztus semmit sem fog használni nektek.

3 Ismét bizonyságot teszek minden embernek, aki körülmetélkedik, hogy az ilyen tartozik az egész törvényt megtenni.

4 Nem használ nektek a Krisztus, akik a törvény által *kerestek* igazságot. Kiestetek a kegyelemből.

5 Mi ugyanis Szellem által hit alapján várjuk az igazságosság reménységét.

6 Mert a Krisztus Jézusban sem a körülmetélkedésnek, sem a körülmetéletlenségnek nincs semmi ereje, csak a szereteten át munkálkodó hitnek.

7 Szépen futottatok! Ki tartott fel, hogy az igazságnak ne engedelmeskedjetek?

8 Ez a rábeszélés nem attól van, aki elhívott titeket.

9 Kicsiny kovász az egész tésztát megkeleszti.

10 Én az Úrból rátok vonatkozólag azt a bizalmat merítettem, hogy nem fog az eszetek egyében járni. De az, aki megháborít titeket, hordozni fogja az ítéletet, bárki legyen is.

11 Ám ha így van, ha én még a körülmetélkedést hirdetem, testvéreim, miért üldöznek engem akkor? Ha így igaz, akkor megszűnt a kereszt botránya.

12 Bárcsak lemetszenék magukat azok, akik titeket fellázítanak.

13 Mert titeket szabadságra hívtak el, testvéreim, de nem olyan szabadságra, mely ugródeszka a húsnak. Ellenkezőleg. Szereteten át szolgáljátok egymást.

14 Mert az egész törvény egyetlen igében teljesül: „Szeresd felebarátodat, mint magadat.”

15 Ha azonban harapjátok és felfaljátok egymást, vigyázzatok, mert még elemésztitek egymást.

16 Azt mondom, Szellemtől ösztökélve járjatok, és a hús kívánságát véghez ne vigyétek.

17 Mert a hús kívánsága a Szellem kívánsága ellen *fordít titeket,* s a Szellem *kívánsága* a húsé ellen, ezek ugyanis egymással ellenkeznek, hogy ne azt tegyétek, amit akartok.

18 De ha a Szellem hajt, nem vagytok törvény alatt.

19 A hús tettei pedig nyilvánvalóak, ilyenfélék: paráznaság, tisztátalanság, kicsapongás,

20 bálványimádás, varázslás, ellenségeskedés, civakodás, féltékenység, indulatoskodás, veszekedések, meghasonlás, versengések,

21 irigykedés, részegeskedés, lakmározás és az ezekhez hasonlók. Akik ilyesmiket tesznek – előre megmondom nektek, mint ahogy már előre meg is mondtam –, Isten királyságát nem fogják örökrészül kapni.

22 A Szellemnek gyümölcse ellenben: szeretet, öröm, békesség, hosszútűrés, jóságosság, derékség, hűség (hit),

23 szelídség, önuralom. Az ilyenek ellen nincs törvény.

24 Azok, akik a Krisztus Jézuséi, a húst szenvedélyeivel és kívánságaival együtt megfeszítették.

25 Ha a Szellem életet ad nekünk, úgy is járjunk, ahogy a Szellem ösztökél.

26 Ne *vágyódjunk* üres tekintélyre, ne legyünk egymással szemben kihívók, ne irigykedjünk egymásra.

6. RÉSZ

1 Testvéreim! Ha valakit rajta érnek valamely elesésen, az olyant ti, szellemiek, szelídség szellemével igazítsátok helyre. De tartsd magadon a szemedet, hogy te ne juss szintén kísértésbe.

2 Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét.

3 Ha valaki valaminek véli magát, noha semmi, tévútra viszi saját eszét.

4 Ki-ki a saját munkáját próbálja meg és akkor csak saját maga felé lesz dicsekednivalója és nem a másik felé.

5 Mert mindenki a saját terhét fogja hordozni.

6 Akit az igére oktatnak, tegye közössé oktatójával minden javát.

7 Ne tévelyegjetek! Isten nem hagy csúfot űzni magából, mert amit vet az ember, azt fogja aratni is.

8 Aki a hús *világába* vet, saját húsából fog romlást aratni, aki ellenben a Szellembe vet, a Szellemből fog örök életet aratni.

9 A nemes dolgok tevésében hanyagokká ne váljunk. Mert ha ki nem dőlünk, a maga idejében aratni fogunk.

10 Következőleg, amint alkalmunk adódik rá, munkáljuk mindenki irányában a jót, de leginkább hitünk házanépével szemben.

11 Lássátok, mekkora betűkkel írok a saját kezemmel.

12 Mindazok, akik a hús vonalán akarnak tetszetős külsőt ölteni, arra kényszerítenek titeket, hogy metélkedjetek körül, csak hogy a Krisztus keresztjéért üldözést ne kelljen szenvedniük.

13 Mert hiszen maguk azok sem őrzik meg a törvényt, akik körülmetélkednek, hanem azért akarnak titeket körülmetélni, hogy húsotokkal dicsekedhessenek.

14 Nálam pedig szóba se jöjjön a dicsekedés, hacsak Urunknak, a Krisztus Jézusnak keresztjével nem, akin keresztül nekem a világ meg van feszítve, én pedig a világnak.

15 Mert sem a körülmetélés nem jelent semmit, sem a körülmetéletlenség, csak az új teremtés.

16 Mindazokra, akik ezzel a mértékmutatóval járnak, *szálljon* békesség és könyörület, meg az Isten Izráelére.

17 A jövőben pedig senki se zaklasson engem, mert én Jézus sebhelyeit viselem a testemen.

18 Urunknak, a Krisztus Jézusnak kegyelme *legyen a* ti szellemetekkel testvéreim. Ámen.

PÁL LEVE LEVELE AZ EFÉZUSIAKHOZ

1. RÉSZ

1 Pál, ki Isten akaratával a Krisztus Jézus apostola, *ír* az Efézusban lakó szenteknek és a Krisztus Jézusban *élő* hűségeseknek.

2 Atyánktól, Istentől és Urunktól, a Krisztus Jézustól kegyelem és békesség szálljon rátok.

3 Áldott a mi Urunknak, a Krisztus Jézusnak Istene és Atyja, ki a Krisztusban, a mennyeiekben *található* minden szellemi áldással megáldott minket annak megfelelően,

4 ahogy a világ megalapozása előtt őbenne kiválogatott bennünket magának, hogy őelőtte szentek és kifogástalanok legyünk.

5 Szeretetéből *indítva azonban* már eleve különválasztott minket a maga számára a Krisztus Jézuson keresztül, avégre, hogy fiaivá tegyen, ahogyan ezt akarata is helyeselte.

6 *Tette* ezt kegyelmének magasztalására, mellyel bennünket abban a Szerelmesben megajándékozott.

7 Ebben *a Szerelmesben lett ugyanis* mienk a váltság, és engedte el az eleséseket az ő vérén keresztül kegyelmének gazdag voltához mérten,

8 mely *kegyelmet* mindenféle bölcsességben és eszünk járásának *igazgatásában* nagy bőséggel öntött ki ránk,

9 miután titkos akaratát velünk megismertette. Így felelt meg ez az ő jótetszésének, melyet őbenne

10 az idők teljességének háztartására már eleve kitűzött: hogy a mindenség, mindaz, ami a mennyekben van, és ami a földön van, a Krisztusban egy fő alatt egyesüljön.

11 *Egyesüljön* abban, akiben sorsrészünket is megkaptuk, ahogyan erre *a többi embertől* eleve különválasztott minket az, aki a tőle akart terv szerint munkásságával a mindenséget áthatja

12 s *azon munkálkodik*, hogy mi, akik reménységünket eleve a Krisztusba vetettük, az ő dicsőségének magasztalására legyünk.

13 Őbenne titeket is, miután az igazságnak szavát, megmenekülésetek örömüzenetét meghallottátok és abban hittetek, az ígéret Szent Szellemével elpecsételt,

14 aki a mi örökrészünknek foglalója, *s feladata az Istennek* megtartott *nép* megváltása és *ezzel az Isten* dicsőségének magasztalása.

15 Ezért miután hallottam arról a hitről, mely nálatok szerte az Úrban, Jézusban van, és arról a szeretetről, melyet az összes szentek iránt *tanúsítotok*,

16 én sem szűnök meg hálát adni értetek, és imádságaimban megemlítelek titeket,

17 hogy Urunknak, a Krisztus Jézusnak Istene, a dicsőségnek Atyja, annak a bölcsességnek és leleplezésnek szellemét adja néktek, melyet az ő megismerése *nyújt*,

18 *adja néktek* a szívnek megvilágosított szemét, hogy tudhassátok, micsoda reménységre hívott ő el, hogy mily gazdag dicsőségű a tőle adandó örökrész a szentek között,

19 mennyire felülmúl mindent az ő nagy hatalma a mi *életünkben*, akik abban a mértékben hittünk, ahogy az ő erejének uralkodó *hatalmát a Krisztus életében* munkálkodni láttuk.

20 Ez az erő hatott a Krisztusban, mikor Isten őt a halottak közül feltámasztotta, a mennyeiekben jobbjára ültette,

21 minden fejedelemség, fennhatóság, hatalom, uraság és minden név fölé, melyet nemcsak ebben a korban, hanem az elkövetkezőben is neveznek,

22 és *amikor* mindent lába alá rendelt, és amikor *messze* mindenek fölött őt adta fejül az eklézsiának, mely az ő teste, amely telítve van azzal, aki mindenben mindent kitölt.

2. RÉSZ

1 *Vele együtt* titeket is *feltámasztott*, kik eleséseitektől és vétkeitektől *megölötten* holtak voltatok,

2 miután egykor e világ korának *rendjéhez*, a levegőbeli fennhatóságnak az engedetlenség fiaiban most munkálkodó szellemnek fejedelméhez igazodva jártatok.

3 Ezekben *az elesésekben és vétkekben* jártunk mi is mindannyian, egykor húsunk kívánságaiban *élve*, mikor a húsból és gondolatokból *feltörő* akarásokat vittük véghez, és természettől a harag gyermekei voltunk, mint a többiek.

4 Ámde az Isten, minthogy gazdag könyörületben, nagy szeretetéért, mellyel minket akkor szeretett meg,

5 amikor eleséseink miatt még holtak voltunk, a Krisztussal együtt megelevenített – a kegyelem mentett meg titeket.

6 Vele együtt fel is támasztott, és vele együtt a Krisztus Jézusban beültetett a mennyeiekben,

7 hogy jóságos voltában *az ezután* következő korokban kegyelmének mindent felülmúló gazdagságát a Krisztus Jézusban megmutassa rajtunk.

8 A kegyelem mentett meg titeket a hiten keresztül. És ez nem tőletek van, Isten adománya.

9 Nem tettek alapján *jött*, hogy senki se kérkedjék.

10 Hiszen az ő alkotása vagyunk, a Krisztus Jézusban jó munkákra teremtve, melyeket Isten előre elkészített, hogy azokban járjunk.

11 Azért emlékezzetek meg arról, hogy valamikor, mikor még a húsban *éltünk*, ti *pogány* nemzetek voltatok, s titeket körülmetéletlenségnek mondott a húson kézzel végzett körülmetélkedés,

12 *emlékezzetek*, hogy ti abban az időben a Krisztuson kívül voltatok, Izráel polgárjogától elidegenültek, az ígéret szövetségeit tekintve jövevények, nem volt reményetek s Isten nélkül *éltetek* a világban.

13 Most azonban, hogy a Krisztus Jézusban *éltek*, ti, akik messze voltatok, a Krisztus vére által közeliekké lettetek.

14 Mert ő a mi békességünk, aki a kettőt eggyé tette, s azzal, hogy az ellenségeskedést, ezt az elválasztó közfalat saját húsában lebontotta,

15 a parancsolatoknak rendeletekben *adott* törvényét hatályon kívül helyezte, hogy magában a kettőt egy új emberré teremtse azzal, hogy békességet csinál,

16 s mindkettőt egy testbe *foglalva a* kereszten át kiengeszteli Istennel, miután önmagában az ellenségeskedést megölte.

17 Eljött, a békesség örömhírét hirdette nektek, távoliaknak, és békességet *hirdetett a* közelieknek.

18 Mert mindketten egy Szellemben őrajta keresztül *nyertük el*, hogy az Atyához járulhatunk.

19 *Így* hát nem vagytok többé jövevények és zsellérek, hanem a szentek polgártársai és Istennek házanépe,

20 miután az apostolok és próféták fundamentumán Isten házává épültetek, melyben a szegletkő maga a Krisztus Jézus,

21 kiben egymásba illesztve az egész épület szent templommá növekszik az Úrban,

22 kiben Szellem által ti is együtt épültök Isten lakóhelyévé.

3. RÉSZ

1 Ezért *fordulok hát hozzátok* én, Pál, *ki* a Krisztus Jézusnak értetek, a nemzetekért vagyok foglya,

2 – ha ugyan hallottatok az Isten kegyelmének arról a sáfárságáról, melyet tiértetek adtak nekem.

3 Mert leleplezés útján jutott tudomásomra a titok úgy, ahogy röviden *már* megírtam,

4 melyből, ha elolvassátok, képesek lesztek megérteni, micsoda belátást kaptam én a Krisztus titkába,

5 melyet más nemzedékekben nem ismertettek meg az emberek fiaival úgy, ahogy most a szent apostolok és próféták előtt a Szellem által a leplet levonták róla,

6 hogy a nemzetek örököstársak, egy testbe vannak szerkesztve, s az ígéret részestársaivá téve a Krisztus Jézus által az örömüzeneten keresztül,

7 melynek kiszolgálója lettem az Isten kegyelemajándékához mérten, melyet az ő hatalmas munkásságának mértékében adtak nékem.

8 Nékem, az összes szentek közül a legkisebbnek adták azt a kegyelmet, hogy a nemzeteknek örömüzenetül hirdethetem a Krisztus kinyomozhatatlan gazdagságát

9 és megvilágíthatom, hogy miben áll annak a titoknak sáfársága, mely örök korok óta el volt rejtve Istenben, aki a mindenséget azért teremtette,

10 hogy most a mennyei fejedelemségekkel és fennhatóságokkal az eklézsián keresztül megismertethesse az Isten sokféle bölcsességét

11 az örök korokban előzetesen tett elhatározásának megfelelően, mely Urunkban, a Krisztus Jézusban született meg,

12 akiben az őbelé vetett hiten át mi is szabadon szólhatunk, és bizalommal járulhatunk *az Atyához.*

13 Ezért kérem, hogy értetek viselt nyomorúságaim el ne gyengítsenek titeket, ami a ti dicsőségetek lesz.

14 Ez okból meghajtom térdemet az Atya előtt,

15 akiről a mennyekben és földön minden atyafiság a nevét kapta,

16 s *kérem*, adja meg nektek, hogy dicső gazdagságának mértékében belső emberetek úgy elhatalmasodjék, hogy ti az *Isten* Szellemén át uralomra juthassatok,

17 hogy a Krisztus a hiten át szívetekben lakozhassék, és ti szeretetben úgy meggyökerezzetek és megalapozódjatok,

18 hogy az összes szentekkel együtt erőt nyerjetek annak felfogására, hogy *a szeretetben* mennyi a szélesség, hosszúság, magasság és mélység

19 és megismerhessétek a Krisztusnak ismeretet felülmúló szeretetét is, hogy így az Istennek egész teljességéig betelhessetek.

20 Annak pedig, aki az ő bennünk ható hatalma szerint mindannál, amit kérünk vagy gondolunk sokkal-sokkal többet képes cselekedni,

21 legyen része a dicsőség az egyházban és Krisztus Jézusban a korszakok korszakának minden nemzedékéig. Ámen.

4. RÉSZ

1 Arra buzdítalak titeket az Úrban én, a fogoly, hogy ahhoz az elhíváshoz, mellyel elhívtak titeket, méltóan járjatok,

2 mindenben alázatosságot, szelídséget és hosszútűrést tanúsítsatok, egymást szeretettel elviseljétek

3 és abban serénykedjetek, hogy békességben egybekötve a Szellem egységét megőrizzétek.

4 *Hogy legyen* egy test és egy Szellem, miként elhivatásotoknak is egy reménységével hívtak el titeket,

5 *legyen* egy Úr, egy hit, egy bemerítés,

6 egy Istene és Atyja mindeneknek, s aki mindeneken *uralkodik*, mindeneket *áthat*, és mindenekben bent *lakik.*

7 A Krisztus ajándékának mértékében minden egyesünk kapott kegyelmet,

8 ezért mondja: „Felhágott a magasságba és foglyokat vitt fogságba, megajándékozta az embereket.”

9 Az hogy felment, mi egyebet jelent, mint hogy le is szállt a föld alsóbb részeibe,

10 aki leszállt, ugyanaz, mint aki fel is ment, fölébe minden egeknek, hogy a mindenséget betöltse.

11 Ő volt az is, aki némelyeket apostolokul rendelt, némelyeket prófétákul, némelyeket örömhirdetőkül, némelyeket pásztorokul és tanítókul

12 a szentek helyreigazítására, kiszolgálás munkájára, a Krisztus testének építésére,

13 míg csak mind el nem jutunk a hitnek és az Isten Fia megismerésének egységére, míg férfiasságunk bevégzetté nem lesz, s a Krisztussal való teljes beteltség korának mértékéig *el nem jutunk*,

14 hogy ne legyünk tovább kiskorúak, kiket hullámok sodornak el, s a tanítás akármi szele találomra ide-oda hajt, úgy, ahogy azt az emberi szeszély és ravasz tévelygők fogásai *diktálják*,

15 ellenkezőleg, igazságban élve, szeretetben járva, nőjünk bele minden ponton abba, aki a fej, a Krisztusba,

16 kiből *kiindulva* az ízek összeillesztésével, a kölcsönös szolgáltatás mindenféle kapcsán át összekötöződve, amin minden egyes tag saját mértékében munkálkodik, végzi a test a test növekedését szeretetben saját felépítésére.

17 Azt mondom tehát, és emellett tanúként lépek fel az Úrban, hogy többé ne járjatok úgy, amint a nemzetek járnak, hiábavalóvá lett értelemmel,

18 elsötétült gondolatokkal, s minthogy a bennük levő értelmetlenség szívüket megkövesítette, az isteni élettől elidegenültek,

19 kik elfásultan és tehetetlenül magukat kicsapongásnak adták oda mindenféle tisztátalan tevékenységre.

20 Ti nem így ismertétek meg a Krisztust,

21 ha ugyan hallottatok róla, és úgy kaptatok tanítást őbenne, amint az a Jézusban megvalósult igazságnak megfelel,

22 hogy levessétek az óembert, mely magát korábbi forgolódástokhoz szabja, mely a csalárd kívánságok *útján* megromlik,

23 de értelmetek szelleme által megújuljatok,

24 és felöltsétek azt az új embert, mely Isten *útján* igazságosságban és igaz jámborságban teremtetett.

25 Azért vessétek le a hazugságot és szóljon ki-ki igazságot a felebarátjával, mert egymásnak vagyunk tagjai.

26 Haragudjatok, de ne vétkezzetek, a nap le ne menjen felindult haragotokon,

27 se helyet ne adjatok a vádlónak.

28 A tolvaj többé ne lopjon, fáradjon inkább, saját két kezével munkálja a jót, hogy legyen miből adakoznia a szűkölködőknek.

29 Semmiféle romlott beszéd szájatokból ki ne jöjjön, hanem csak ami jó a szükségszerű építésre, hogy kedves legyen azoknak, akik hallják.

30 Az Istennek Szent Szellemét, kivel a megváltás napjára elpecsételtek titeket, meg ne szomorítsátok.

31 Tűnjék el belőletek minden keserűség, indulat, harag, kiáltás és káromlás, minden gonoszsággal egyetemben,

32 legyetek egymás iránt jóságosak, irgalmasak, egymásnak megkegyelmezők, ahogy Isten is a Krisztusban megkegyelmezett nektek.

5. RÉSZ

1 Legyetek szeretett gyermekként Isten utánzói,

2 járjatok szeretetben, mint a Krisztus is szeretett minket s odaadta magát értünk, hogy felajánlás, véres áldozat, jó illat legyen az Istennek.

3 Semmiféle paráznaságot és tisztátalanságot vagy haszonlesést még csak ne is említsenek köztetek, mint ez szentekhez illik,

4 se szégyenletes, se ostoba vagy szellemeskedő beszéd ne hangozzék, melyek nem illenek *hozzánk*, hanem inkább hálaadás.

5 Mert azt tudjátok, hogy sem paráznának, sem tisztátalannak, sem kapzsinak, aki bálványimádó, nincs örökrésze a Krisztusnak és Istennek királyságában.

6 Üres szavakkal senki el ne csaljon titeket, hiszen az ilyen dolgokért jön az Isten haragja az engedetlenség fiaira.

7 Ne legyetek részestársak az ilyenekkel.

8 Mert egykor sötétség voltatok, most azonban világosság *vagytok* az Úrban. Világosság gyermekeiként járjatok

9 – a világosság gyümölcse ugyanis mindenféle rátermettségben, igazságosságban és igazságban mutatkozik,

10 – *egyúttal* próbálgassátok, hogy mi kedves az Úrnak.

11 Ne vállaljatok közösséget a sötétség gyümölcstelen tetteivel, inkább feddjétek meg őket.

12 Mert arról, ami alattomban kikerül tőlük, szégyen még beszélni is.

13 Ámde minden láthatóvá lesz, mikor a világosság megfeddi, mert minden, ami láthatóvá válik, világosság.

14 Ezért mondja: „Kelj fel szunnyadó, támadj fel a halottak közül! S majd rád veti fényét a Krisztus.”

15 Pontosan nézzetek utána, hogy hogyan viselkedtek, ne botorul hanem bölcsen,

16 áron is megvásároljátok az alkalmat, mert roszszak a napok.

17 Azért hát ne legyetek esztelenek, hanem lássátok be, mi az Úrnak akarata.

18 S ne részegedjetek le bortól, amiben *menthetetlen* romlás van (aszótia: fényűzés, bujálkodás), teljetek be inkább Szellemmel,

19 szellemi dallamokkal, énekekkel és dalokkal beszéljetek egymásnak, szívetekkel daloljatok és zengjetek az Úrnak,

20 a Krisztus Jézusnak nevével mindenért mindenkor hálát adjatok Istennek és az Atyának.

21 Egymásnak a Krisztus félelmében magatokat alávessétek.

22 Az asszonyok is saját férjüknek magukat alárendeljék, mintha csak az Úrnak *tennék.*

23 Mert a férfi feje az asszonynak, mint a Krisztus is az eklézsiának. Ő megmentője a testnek.

24 De mint ahogy az eklézsia aláveti magát a Krisztusnak, *úgy tegyenek az* asszonyok is mindenben a férjekkel.

25 Férjek, szeressétek feleségeteket, miként a Krisztus is szerette az eklézsiát és odaadta magát érte,

26 hogy azt megtisztítsa az igében *levő* vízfürdővel,

27 hogy megdicsőülve állítsa maga mellé az eklézsiát, hogy azon ne legyen szennyfolt, ránc, vagy valami efféle, hanem, hogy szent legyen és kifogástalan.

28 Így a férjek is tartoznak szeretni a feleségüket, akárcsak a saját testüket. Aki a feleségét szereti, magát szereti.

29 Hiszen még senki sohasem gyűlölte a saját húsát, ellenkezőleg, feltáplálja, melengeti azt, mint a Krisztus is az eklézsiát,

30 hisz az ő testének tagjai vagyunk.

31 Ennek felel az meg, hogy az ember elhagyja atyját és anyját és a feleségéhez ragaszkodik, úgyhogy a kettő egy hússá lesz.

32 Nagy ez a titok. Én azonban a Krisztusról és az eklézsiáról beszélek.

33 Mindenesetre ti is egyenként úgy szeressétek a feleségeteket, mint magatokat, s az asszony félje a férjét.

6. RÉSZ

1 Gyermekek! Vessétek magatokat szüleitek alá, *ha az* Úrban *vagytok*, mert ez így igazságos.

2 Tiszteld atyádat és anyádat – ez az első parancsolat ígérettel –,

3 hogy jól legyen dolgod és hosszú életű légy a földön.

4 Atyák, ti se haragítsátok fel gyermekeiteket, hanem az Úr nevelésével és intésével tápláljátok fel őket.

5 Rabszolgák! Félelemmel és reszketéssel, szívetek egyszerűségével engedelmeskedjetek hús szerint való uratoknak, akárcsak a Krisztusnak.

6 Ne szem előtt való szolgálattal, mint akik emberek tetszését keresik, hanem ahogy a Krisztus rabszolgáihoz *illik*: Isten akaratát lélekből cselekedjétek,

7 jószándékkal végezve rabszolgálatotokat, mintha az Úrnak, s nem embereknek *szolgálnátok*:

8 tudva, hogy ki-ki azt fogja kapni az Úrnál, ami jót tesz, szabad is, rabszolga is.

9 És ti urak is ugyanazt tegyétekővelük, hagyjátok el a fenyegetést, tudva, hogy nekik is, nektek is a mennyekben uratok van, és hogy nála nincs személyválogatás.

10 Egyébiránt tegyetek szert több hatalomra az Úr által és az ő uralkodó ereje által.

11 Öltsétek fel az Isten teljes fegyverzetét, hogy hatalmatok legyen megállni a vádló fogásaival szemben,

12 mert a mi küzdelmünk nem vér és hús ellen folyik, hanem a mostani sötétségnek fejedelemségei, fennhatóságai és világuralkodói ellen, a roszszaság szellemi lényei ellen, kik a mennyeiekben vannak.

13 Ezért vegyétek fel az Isten teljes fegyverzetét, hogy ama rossz napon képesek legyetek ellenállni, és miután minden munkátokat elvégeztétek, megállni.

14 Álljatok meg hát! Csípőtöket igazsággal övezzétek fel, öltsétek fel az igazságosság páncélját,

15 Lábatokra húzzátok fel sarunak a békesség örömüzenetének készségét,

16 ragadjátok meg minden *esetben* a hitnek pajzsát, mellyel ama rossznak tüzes nyilait mind kiolthatjátok.

17 Vegyétek fel a megmenekülés sisakját és mindenféle imádságon és könyörgésen át a Szellem kardját, mely az Isten beszéde.

18 Imádkozzatok minden időben a Szellem által, és evégett virrasszatok teljes állhatatossággal, a szentekért mondott könyörgéssel,

19 értem is, hogy szájam felnyitásakor szó adassék nékem, hogy a szólás szabadságával ismertethessem meg az örömüzenet titkát,

20 melyért bilincsben járok követséget, hogy olyan szabadon szólhassak felőle, ahogy beszélnem kell.

21 Hogy pedig ti is tudjatok az én dolgaimról, hogy mit cselekszem, majd tudósítást ad nektek az én szeretett testvérem Tihikusz, *aki* hű szolga az Úrban,

22 akit éppen evégett küldtem hozzátok, hogy megtudjátok a körülöttem folyó dolgokat, és azért, hogy felbátorítsa szíveteket.

23 Békességet a testvéreknek és szeretetet, hittel együtt Atyánktól, Istentől és az Úrtól, a Krisztus Jézustól.

24 A kegyelem legyen mindazokkal, akik romolhatatlaságban szeretik Urunkat, a Krisztus Jézust.

PÁL LEVELE A FILIPPIEKHEZ

1. RÉSZ

1 Pál és Timóteus, a Krisztus Jézus rabszolgái *írják e levelet* azoknak a Krisztus Jézusban *élő* szenteknek, *akik* Filippiben laknak a püspökökkel és diakónusokkal együtt.

2 Kegyelmet nektek és békességet Istentől, a mi Atyánktól és az Úrtól, a Krisztus Jézustól.

3 Valahányszor rátok emlékezem, hálát adok Istenemnek.

4 Mindnyájatokért *mondott* minden könyörgésemben mindenkor örömmel könyörgök,

5 *arra gondolva*, hogy az első naptól mostanig közösséget vállaltatok velem az örömüzenet dolgában.

6 Bízom is, hogy aki elkezdte bennetek a jó munkát, a Krisztus Jézus napjáig be fogja azt fejezni.

7 Mindannyiotok felől csak ilyen észjárás lehet részemről méltányos azért, mert szívembe foglaltalak titeket, akik mindannyian részestársaim lettetek a kegyelemben, társak bilincseimben, az örömüzenet védelmében és megszilárdításában.

8 Tanúm tudniillik az Isten, hogy a Krisztus Jézus gerjedelmével mennyire sóvárgok mindnyájatok után.

9 Azért imádkozom, hogy szeretetetek mindig jobban gyarapodjék megismerésben, mindenféle észlelésben,

10 míg az eltérő dolgokat meg tudjátok próbálni, hogy a Krisztus napjára napfénytiszták legyetek, olyanok, akikben senki meg nem botolhat,

11 hogy Isten dicsőségére és magasztalására telve legyetek a Krisztus Jézuson keresztül az igazságosság gyümölcsével.

12 Akarom, hogy megtudjátok testvéreim, hogy a körülöttem folyó dolgok mindig jobban az örömüzenet előrehaladását szolgálják,

13 úgyhogy az egész pretóriumban és másutt is mindenütt az emberek szemébe tűntek a Krisztusért viselt bilincseim

14 és a testvérek többsége az Úrban bizalmat merített bilincseimből, úgyhogy sokkal bátrabban, félelem nélkül szólták Istennek igéjét.

15 Némelyek ugyan irigységből és versengésből, némelyek azonban helyeselve hirdetik a Krisztust,

16 egyesek szeretetből, tudva, hagy az örömüzenet védelmére vagyok rendelve,

17 mások versengésből hirdetik a Krisztust, nem szent tisztasággal, abban a reményben, hogy bilincseimet még más nyomorúsággal toldhatják meg.

18 De hát mit jelent ez? Csakhogy minden módon, akár színből, akár őszintén a Krisztust hirdetik. S ennek én örülök. De fogok is örülni.

19 Tudom ugyanis, hogy ennek a dolognak a kimenetele az én megmenekülésem lesz a ti könyörgéseteken és Urunk, a Krisztus Jézus Szellemének szolgáltatásán keresztül,

20 s ez meg fog felelni az én feszült várakozásomnak és ama reményemnek, hogy semmiben sem fogok szégyent vallani, hanem mint mindenkor, most is teljes szólásszabadsággal fog testemben magasztalást nyerni a Krisztus, akár halálomon, akár életemen át.

21 Mert az én életem a Krisztus, a halálom pedig nyereség.

22 Ha azonban a húsban élést *úgy tekinthetem*, mint munkám gyümölcsét, nem tudom, hogy mit válasszak.

23 Két dolog szorongat: vágyom elköltözni, és a Krisztussal lenni: ez ugyanis sokkal-sokkal jobb,

24 a húsban maradni azonban kényszerítőbb rám nézve értetek.

25 És ezt bízvást tudom, meg fogok maradni, nálatok fogok maradni, mindnyájatokkal a ti előrehaladástokért és hitetek örömééért,

26 hogy a Krisztus Jézusban a velem való dicsekedéstek bőségessé váljék annak révén, hogy újra ott leszek nálatok.

27 Csak éppen arra ügyeljetek, hogy a ti *mennyei polgárságban való* forgolódásotok a Krisztus örömüzenetéhez méltó legyen, hogy akár ha elmegyek és látlak titeket, akár ha távol vagyok, azt halljam felőletek, hogy egy szellemben álltok, egy lélekkel bajtársian együtt küzdötök az örömüzenet hitéért,

28 hogy az ellenfelektől semmiben meg nem rettentek, ami nekik a veszedelem bizonyítéka lesz, nektek a menekülésé, s ez Istentől van így.

29 Mert nektek megadatott a Krisztusért az a kegyelem, hogy nemcsak hihettek benne, hanem szenvedhettek is érte,

30 mialatt ugyanazt a küzdelmet vívjátok, melyet nálam láttatok és most rólam hallotok.

2. RÉSZ

1 Ha tehát van valami bátorítás a Krisztusban, ha telik belőle a szeretetnek valamilyen vigasztalása, a Szellemnek valamilyen közlése, ha tud irgalmat gerjeszteni bennetek,

2 tegyétek teljessé az én örömömet azzal, hogy ugyanazon a dolgon járjon az eszetek, ugyanaz a szeretet lakozzék bennetek, egy lélek *legyen bennetek*, egy észjárás

3 és *hogy* semmit se tegyetek versengésből vagy hiúságért, hanem mindenben alacsony helyzetre törekedve egymást magatok felett állóknak tekintsétek,

4 és hogy senki se tartsa szemét azon, ami az övé, hanem mindenki a másokét is *szeme előtt tartsa.*

5 Az az észjárás (törekvés) legyen bennetek, mely a Krisztus Jézusban is volt,

6 ki Isten alakjában nem tartotta azt rablott zsákmánynak, hogy Istennel egyenlő,

7 hanem azzal, hogy rabszolgai alakját öltötte fel, s emberi hasonmásba *öltözött,* üressé tette magát,

8 sőt még akkor is, mikor külső idomban olyan volt már, mint egy ember, megalázta magát azzal, hogy a halálig engedelmes lett, éspedig a kereszt haláláig.

9 Ezért azután Isten is felmagasztalta őt és kegyelme olyan névvel ajándékozta meg, mely minden név felett van,

10 hogy Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyeieknek, földieknek és földalattiaknak térde,

11 s hogy minden nyelv vallást tegyen arról, hogy a KRISZTUS JÉZUS ÚR, Istennek, az Atyának dicsőségére.

12 Így hát szeretteim, ahogy mindenkor engedelmeskedtetek, nemcsak jelenlétemben, hanem még sokkal inkább távollétemben: félve és rettegve munkáljátok ki megmenekülésteket.

13 Hiszen Isten munkálja bennetek az akarást is azért, mert ez *az* ő helyeslésével *találkozik.*

14 Mindent zúgolódás és számítgatás nélkül tegyetek,

15 hogy feddhetetlenek, épek lehessetek, Istennek ócsárlástól mentes gyermekei e fonák és kificamodott nemzedék között, kik, mint fénypontok ragyogtok közöttük (a világban),

16 *kik azzal*, hogy kitartotok az élet igéje mellett, az én dicsekvésem tárgya lesztek a Krisztusnak napján, hogy nem hiába futottam és nem hiába fáradoztam.

17 Sőt, még ha hitetek véres áldozata és papi hivatala fölé italáldozatul ki is öntenek engem, örülök, és együtt örülök mindnyájatokkal.

18 Ugyanannak ti is örüljetek, éspedig örüljetek velem együtt.

19 Reménységem van az Úrban, Jézusban, hogy Timóteust hamarosan hozzátok küldhetem, hogy dolgaitok megismerése engem is felüdíthessen.

20 Mert nincs nekem senkim, aki vele egyenlő lelkű volna, aki oly igazán viselné gondjaitokat.

21 Mert mindenki azt keresi, ami az övé, és nem azt, ami a Krisztus Jézusé.

22 Ismeritek az ő kipróbált voltát, hogy mint atyának a fiú, úgy szolgált nekem az örömüzenet rabszolgálatában.

23 Remélem pedig, hogy mihelyt áttekinthetem dolgaimat, tüstént elküldhetem őt.

24 Azt a bizalmat merítettem az Úrból, hogy én magam is hamarosan elmehetek.

25 Kényszerítve láttam magam arra, hogy hozzátok küldjem testvéremet, munkatársamat és harcostársamat, Epafrodituszt, ki nektek apostolotok, az én szükségleteimben pedig szolgálatteljesítő pap.

26 *Kényszerítve* láttam magam, miután nagyon vágyódott mindnyájatok után, s egészen nyugtalan volt már amiatt, hogy meghallottátok, hogy elerőtlenült.

27 Erőtlen is volt csakugyan, majdnem halálos erőtlenséggel. Ámde az Isten könyörült rajta, bár nemcsak rajta, hanem rajtam is, hogy bánat bánatra ne halmozódjék bennem.

28 Annál nagyobb sietséggel küldtem hát hozzátok, hogy láttára újra örüljetek, én pedig szabadabb legyek a bánattól.

29 Teljes örömmel fogadjátok őt az Úrban magatokhoz, és tiszteletben tartsátok az ilyeneket,

30 hiszen a Krisztus munkájáért a halálhoz jutott közel, s a lelkét tette ki veszélynek, hogy az értem végzett papi szolgálatban a ti hiányzástokat távollétetekben betöltse.

3. RÉSZ

1 Egyébként örüljetek az Úrban testvéreim! Nem terhes nekem ugyanazt írni nektek, tinéktek pedig biztonságot jelent.

2 Nézzétek a kutyákat, nézzétek a gonosz munkásokat, nézzétek az elmetélkedést.

3 A körülmetélkedés ugyanis mi vagyunk, akik az Isten Szellemétől *hajtva* szolgálunk, a Krisztus Jézussal dicsekszünk és nem a húsba vetettük bizalmunkat,

4 noha nekem volna a húsban is bizakodni valóm. Ha valaki más úgy véli, hogy a hús dolgaiban bizakodásra van oka, nekem még inkább van.

5 Körülmetéltek nyolcnapos koromban, Izráel nemzetségéből, Benjámin törzséből való vagyok, héberektől *származó* héber. A törvény előírásait tekintve farizeus,

6 a buzgóságot tekintve az eklézsia üldözője, a törvényben leírt igazságosság tekintetében elértem a feddhetetlenséget.

7 De ami nekem nyereség volt, azt én a Krisztusért kárnak tartottam,

8 sőt bizonyos, hogy mindent kárbaveszni hagyok Uramnak, a Krisztus Jézusnak mindent felülmúló ismerete mellett, kiért *az egész* mindenséget kárbaveszni hagytam, és szemétnek tartom, hogy a Krisztust megnyerhessem

9 és őbenne találjon *az Isten*, minthogy nincs nekem a törvény alapján *felépített* saját igazságosságom, hanem a Krisztusban való hiten át *szerzett*, Istenből születő, hiten alapuló igazságosságom,

10 hogy megismerjem őt, feltámadásának hatalmát, a szenvedéseiben való közösséget, hogy *életem* az ő halálához hasonló alakot öltsön,

11 ha *így* valami módon eljuthatnék a halottak közül való *első* feltámadásra.

12 Nem *gondolom*, hogy már megkaptam *ezt*, vagy hogy már elértem volna a bevégzettséget, de futok utána, hogy megragadjam, hiszen a Krisztus Jézus már megragadott erre engem.

13 Testvéreim, én nem olyannak számítom magam, mint aki már elérte *azt*, de egyet: azt, ami hátam mögött van, elfelejtettem, azután ami előttem van, kinyújtom kezemet

14 s célegyenest futok a pályadíj felé, melyre az Isten a Krisztus Jézusban oda felhívott.

15 Mindazoknak, akik bevégzettek vagyunk, ilyen észjárásunk van, és ha valamiben a ti észjárásotok más volna, Isten azt is le fogja előttetek leplezni.

16 Csak éppen, hogy ha valamire eljutottunk már, abban szilárdan meg kell állni.

17 Utánozzatok ebben engem, testvéreim. Tartsátok szemeteket azokon, akik akképpen járnak, ahogy mi is példaképetek vagyunk.

18 Mert sokan, akikről már sokszor beszéltem nektek és most sírva újra szólok, úgy járnak, mint a Krisztus keresztjének ellenségei.

19 Ezeknek vége veszedelem, ezeknek istene a hasuk, és dicsőségük gyalázatukban van, ezeknek esze a földieken jár.

20 De az az állam, melynek mi polgárai vagyunk, a mennyekben van, megmentőül is onnan várjuk az Urat, a Krisztus Jézust.

21 Ő a megalázottságban hordott testünket átidomítja majd az ő dicsőségben viselt testének alakjára azzal a munkával, mellyel ő képes a mindenséget is maga alá vetni.

4. RÉSZ

1 Így hát szeretett testvéreim, kik után sóvárgok, én örömem és koronám, így álljatok meg az Úrban, ti szeretettek.

2 Evódiát kérlelem, Szintihét is kérlelem, hogy az Úrban egy észjáráson legyenek.

3 Igen, téged is kérlek, én igazi igavonó társam, fogadd őket együtt magadhoz, *hiszen* az örömüzenet *szolgálatában* bajtársaim voltak Kelemennel és többi munkatársaimmal együtt, kiknek neve *be van írva* az élet könyvébe.

4 Örüljetek az Úrban mindenkor, újra mondom, örüljetek.

5 Kíméletességeteket hadd ismerje meg minden ember. Közel az Úr.

6 Semmi gondot ne hordozzatok. Ellenkezőleg. Kéréseiteket minden imádságotokban hálaadásotokkal együtt ismerje meg az Isten.

7 Istennek békessége aztán, mely minden értelmet felülmúl, meg fogja őrizni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.

8 Egyébiránt testvéreim, vegyétek számba mindazt, ami igaz, ami tisztességes, ami igazságos, ami szentül tiszta, ami barátságos, ami jóhírű, ha valami erény van, ha valami magasztalni való.

9 Amiket pedig megtanultatok, elfogadtatok, hallottatok és láttatok bennem, azokat cselekedjétek meg. A békességnek Istene aztán veletek lesz.

10 Igen nagy öröm fogott el az Úrban, hogy valahára újra felvirágoztatok annyira, hogy újra az én dolgaimon jártathattátok az eszeteket. Jártattátok ugyan *eddig is*, de hiányzott hozzá az alkalom.

11 Nem az elszenvedett hiány miatt beszélek erről, mert én megtanultam, hogy megelégedett legyek azzal, amiben vagyok.

12 Tudok alant élni, tudok bővelkedni is. Mindenbe, az élet összes formáiba be vagyok avatva, a jóllakásba és az éhezésbe, a bővelkedésbe és a nélkülözésbe.

13 Mindenre van erőm az által, aki hatalomra segít engem.

14 Mégis helyesen tettétek, hogy közösséget vállaltatok az én nyomorúságommal.

15 Ti, filippibeliek is tudjátok, hogy az örömüzenet *útjának* kezdetén, mikor Macedóniából kiindultam, egy eklézsia sem volt az adás-vevés közösségében velem, hanem csak ti,

16 hogy Tesszalonikába is küldtetek szükségemre egyszer-kétszer.

17 Nem *arról van szó*, hogy az ajándékot keresem, hanem a gyümölcsöt keresem, mely a ti számlátokon szaporulatot idéz elő.

18 Mindent kapok, feleslegem van, ki vagyok elégítve, miután Epafroditusztól a tőletek jövőt megkaptam, gyönyörűséges jó illatot, szívesen fogadható áldozatot, mely Istennek kedves.

19 Az én Istenem minden szükségeteket be fogja tölteni a Krisztus Jézusban *elhelyezett* dicsőséges gazdagságának mértékében.

20 A mi Istenünknek és Atyánknak dicsőséget az örök korok korain át. Ámen.

21 Köszöntsetek minden szentet a Krisztus Jézusban.

22 Köszöntenek titeket a velem lévő testvérek. Köszöntenek titeket mind a szentek, különösen a császár házából valók.

23 Az Úrnak, a Krisztus Jézusnak kegyelme a ti szellemetekkel.

PÁL LEVELE A KOLOSSZÉIAKHOZ

1. RÉSZ

1 Pál, a Krisztus Jézusnak Isten akaratával apostola és Timóteusz testvér *írják e levelet*

2 *a* kolosszébeli szent és hű testvéreknek a Krisztusban. Atyánk, az Isten kegyelmet és békességet adjon nektek.

3 Valahányszor csak értetek imádkozunk, mindenkor hálát adunk Istennek, Urunk, a Krisztus Jézus Atyjának,

4 minthogy hallottunk a Krisztus Jézusba *vetett* hitetekről és szeretetekről, mely az összes szentek iránt

5 ama reménység miatt *költözött belétek*, mely a mennyekben félretéve *vár* reátok, mely már előbb fületekbe hangzott az örömüzenet igazságát megszólaltató igében.

6 S az örömüzenet jelen van nálatok, és mint az egész világon, úgy nálatok is gyümölcsöt terem és növekszik attól a naptól fogva, amelyen meghallottátok, és az Isten kegyelmét igazán megismertétek,

7 ahogy azt szeretett rabszolgatársunktól, Epafrásztól megtanultátok, aki a Krisztust értetek híven szolgálja ki,

8 s aki velünk is megismertette azt a szeretetet, mely a Szellem által bennetek *lakik.*

9 Ezért attól a naptól fogva, hogy *ezt* meghallottuk, mi sem szűnünk meg imádkozni értetek és kérni, hadd töltsön be titeket az ő akaratának megismerése mindenféle Szellem adta bölcsességgel és belátással,

10 hogy az Úrhoz méltóan járhassatok az ő teljes tetszésére, mindenféle jótettnek gyümölcsét megteremjétek, és az Isten megismerésében növekedjetek.

11 Az ő mindenen uralkodó dicsősége lehetővé teszi, hogy mindenféle képességgel *felruhází*va olyan hatalomra jussatok, mely teljes állhatatosságra és hosszútűrésre képesít,

12 úgyhogy örömmel fogtok hálát adni az Atyának, aki elégségesnek ítélt titeket arra, hogy a világosságban részt nyerjetek a szenteknek szánt örökrészben.

13 Ő a sötétség fennhatóságából is kiragadott minket, és áthelyezett szeretett Fia királyságába,

14 aki által a megváltás és a vétkek bocsánata is birtokunkká lett.

15 Ő a láthatatlan Isten képmása, az egész teremtésben az elsőszülött,

16 mert benne teremtettek mindent a mennyekben és a földön, láthatókat és láthatatlanokat, a trónokat, az uraságokat, a fejedelemségeket és a fennhatóságokat is. Őrajta keresztül és ővégette teremtették a mindenséget.

17 Ő mindenek előtt való és a mindenség őbenne áll fenn.

18 Ő a feje a testnek is, az eklézsiának, ő a kezdet, a halottak közül az elsőszülött, hogy mindenben ő járjon elől,

19 minthogy *az Atya úgy* látta helyesnek, hogy benne lakozzék mindaz, ami a teremtést betölti,

20 miután a keresztről *lehulló* vérrel békességet szerzett, rajta keresztül engeszteljen ki mindent magával, rajta keresztül azokat is, amik a földön, azokat is, amik a mennyekben vannak.

21 Titeket is, kik egy időben el voltatok idegenülve, kiket ellenségekké tett a rossz munkákban megnyilvánuló gondolkozásmód,

22 most hústestében a halálon át kiengesztelt, hogy majd szentül, kifogás és vád nélkül állíthasson maga elé,

23 ha ugyan megmaradtok a hitben megalapozódva és szilárdul, az örömüzenetbe foglalt reménységtől elmozdíthatatlanul. Erről a reménységről ti is hallottatok. Ezt az ég alatt lakó minden teremtménynek kihirdették, s ennek én, Pál kiszolgálójává lettem.

24 Most örülök értetek *viselt* szenvedéseimben. Húsomban az ő testéért, mely az eklézsia, viszonzásképpen betöltöm a Krisztus szorongattatásainak hiányzó részét.

25Az *eklézsiáért*, melynek én kiszolgálójává lettem annak a sáfárságnak következtében, melyet az Isten tivégettetek bízott reám, hogy az Isten szavát betöltsem.

26 *Isten szavát* arról a titokról, mely, mióta korok és nemzedékek vannak, el volt rejtve, most azonban láthatóvá lett az Isten szentjei számára.

27 Isten *szentjeivel* akarta *ugyanis* megismertetni, hogy miben áll e titoknak, a bennetek lakó Krisztusnak dicső gazdagsága a nemzetek között. *Ő a mi* dicső reménységünk.

28 Őt hirdetjük, mikor minden embert intünk, minden embert mindenféle bölcsességgel taní-

tunk, hogy majd a Krisztusban minden embert bevégezetten állíthassunk elő.

29 Evégett fáradok és küzdök az ő bennem ható hatalmas munkájának eredményeképpen.

2. RÉSZ

1 Mert akarom, hogy tudjátok, hogy mekkora küzdelmet vívok értetek és a laodikeabeliekért, meg mindazokért, akik hús-arcomat nem látták,

2 hogy szívük megbátorodjék, hogy szeretet kösse őket össze, hogy eljussanak a teljességre fejlett belátás gazdagságára, az Isten titkának, a Krisztusnak megismerésére,

3 akiben a bölcsességnek és az ismeretnek összes kincsei rejtve vannak.

4 Azért beszélem ezt, hogy senki titeket rábeszélő szavakkal (hamis következtetésekkel) félre ne vezessen.

5 Mert ha húsommal távol vagyok is, de szellemmel örvendezve veletek vagyok, és látom rendeteket és a Krisztusban vetett hitetek szilárd voltát.

6 Nos hát, ahogy a Krisztus Jézust, az Urat elfogadtátok, úgy járjatok is m*ost* benne,

7 belé gyökerezve, rá épülve, hittől megszilárdítva, ahogy tanítottalak titeket, és túláradó hálaadással.

8 Vigyázzatok, hogy valaki a tudományon keresztül üres félrevezető szavakon át zsákmányul ne ejtsen titeket, az emberi hagyományokhoz, a világ elemeihez tartva magát, és nem a Krisztushoz.

9 Mert testileg őbenne lakozik minden, ami az istenséget betölti,

10 titeket pedig ő tölt meg. Ő minden fejedelemségnek és fennhatóságnak feje.

11 Benne körül is metéltek titeket, *ugyan* nem kézzel csinált körülmetéléssel, ha*nem* a hústestből való kivetkőztetéssel, a Krisztus körülmetélésével,

12 miután a bemerítés ővele együtt eltemetett bennünket. Őbenne, ővele együtt fel is támadtatok, *éspedig* az Isten ama munkájában vetett hiten át, mellyel Isten a Krisztust a halottak közül feltámasztotta.

13 Titeket is, akiket halottakká tettek az elesések és húsotok körülmetéletlen volta. Ővele együtt megelevenített, azután, hogy minden elesésünket megbocsátotta,

14 azután, hogy az ellenünk kézzel írt és tételekbe foglalt kézírást kitörölte, és azt a kereszthez hozzászegezve eltolta az útból,

15 amennyiben a fejedelemségeket és fennhatóságokat lefegyverezte, őket nyilvánosan kipellengérezte és ezzel diadalmenetben meghurcolta.

16 Senki meg ne ítéljen hát titeket evés és ivás, ünnep vagy újhold, vagy szombatok dolgában,

17 melyek az eljövendőknek árnyékai *csak*, míg a testi *valóság a* Krisztustól való.

18 Alázatoskodással vagy angyalok tiszteletével tetszelegve meg ne fosszon titeket a pályadíjtól senki, aki látomások után indul, s akit ok nélkül felfuvalkodottá tesz a hústól vezetett értelem,

19 ki nem kapaszkodik bele erősen a Főbe, *noha* az egész test belőle kapja növekedését. Amennyiben a kapcsokon és kötelékeken át ellátva és egybekötözve Isten adja növekedését.

20 Ha pedig már a világ elemeitől elszakadtatok, s a Krisztussal együtt meghaltatok, miért állítotok fel, mintha még a világban élnétek ilyen tételeket:

21 Ne fogd meg, meg se ízleld, hozzá ne nyúlj!

22 Emberi tanításból folyó parancsolatokat *követtek velük*, *s olyan dolgokhoz tapadtok*, melyek elhasználás útján mind romlásra vannak szánva,

23 amikben van ugyan a bölcsességnek valami rendszere, összekötve önkényesen választott istentisztelettel, alázatoskodással, test nem kíméléssel, de értéktelen dolgokra vannak *alkalmazva*, melyek a hústest megtöltésére szolgálnak.

3. RÉSZ

1 Ha tehát a Krisztussal együtt feltámadtatok, a fenn lévőket keressétek, ahol a Krisztus van, az Isten jobbján ülve.

2 Eszetek a fenn lévőkön járjon, ne a földön levőkön.

3 Hiszen meghaltatok, s életetek a Krisztussal együtt rejtve van az Istenben.

4 Mikor a Krisztus, *aki* a mi életünk, láthatóvá lesz, akkor ti is megdicsőülve vele együtt láthatókká lesztek.

5 Öljétek el hát földön lévő tagjaitokat, a paráznaságot, tisztátalanságot, szenvedélyt, gonosz vágyat, továbbá a telhetetlenséget, ami bálványimádás.

6 Ezekért jön el az Isten haragja.

7 Bennük jártatok ti is egykor, mikor ezekből állt az életetek.

8 Most azonban tegyétek le ti is mind: a haragot, indulatot, gonoszságot, rágalmazást, szátokból a gyalázatos beszédet.

9 Ne hazudjatok egymás ellen, ha egyszer az óembert foglalkozásaival együtt levetkőztétek

10 és az újat felöltöttétek, mely annak képére újul meg *minduntalan* új megismerésre, aki azt teremtette.

11 S ebben nincs hellén és zsidó, körülmetélt és körülmetéletlen, barbár, szittya, rabszolga, szabad, hanem minden *a Krisztus* és mindenekben a Krisztus van.

12 Öltsétek fel tehát azért, mert Isten választottai, szentek és szeretettek vagytok, az irgalom gerjedezését, jóságosságot, alázatosságra való törekvést, szelídséget, hosszútűrést.

13 Viseljétek el egymást és legyetek kegyelmesek egymáshoz, ha valakinek valaki ellen panasza volna. Ahogy az Úr kegyelmet adott nektek, úgy kegyelmezzetek ti is.

14 Mindezekre rá *öltsétek fel a* szeretetet, mely a legtökéletesebb kötelék.

15 A Krisztus békessége legyen a versenybíró szívetekben. Erre *a békességre* hívtak el titeket egy testben. Háládatosak legyetek.

16 A Krisztus igéje gazdagon lakozzék bennetek, teljes bölcsességgel tanítsátok és intsétek egymást, Szellem adta dallamokkal, énekekkel és dalokkal kedvesen énekeljetek szívetekben Istennek.

17 Akármit tesztek, szóval vagy tettel, mindent az Úrnak, Jézusnak nevében tegyetek, s közben adjatok hálát őrajta keresztül Istennek, az Atyának.

18 Asszonyok, legyetek férjetek alá vetve, mint az az Úrban illő.

19 Férfiak, szeressétek feleségeteket, s ne keseredjetek el ellenük.

20 Gyermekek, mindenben hallgassatok szüleitekre, mert ez kedves az Úrban.

21 Atyák, ne ingereljétek gyermekeiteket, hogy kedvetlenné ne váljanak.

22 Rabszolgák, mindenben fogadjatok szót hús szerint való uraitoknak, ne szemnek szánt szolgálattal, ahogy emberek tetszését *szokták* keresni, hanem egyszerű szívvel, az Urat félve.

23 Ha valami munkát végeztek, azt lelketekből tegyétek, mint akik azt az Úrnak s nem embereknek teszik,

24 hisz tudjátok, hogy viszonzásképpen örökrészeteket fogja nektek adni az Úr. Az Úrnak, a Krisztusnak végezzétek rabszolgálatotokat.

25 Mert aki igazságtalanságával kárt tesz, azt nyeri el, amit ártott, és *ebben* nincs személyválogatás.

4. RÉSZ

1 Urak, ami igazságos és az egyenlőségnek megfelel, azt nyújtsátok rabszolgáitoknak, abban a tudatban, hogy nektek is van uratok a mennyekben.

2 Tartsatok ki az imádkozásban s tanúsítsatok benne éberséget háládatossággal.

3 Egyúttal értünk is imádkozzatok, hogy az Isten az ige ajtaját megnyissa előttünk, hadd szólhassuk a Krisztus titkát, melyért bilincset is viselek,

4 hogy úgy tehessem nyilvánvalóvá *ezt a titkot*, ahogy szólnom kell.

5 A kívül valókkal szemben bölcsen viselkedjetek, megvásárolva az időt.

6 Beszédeteket mindenkor kedvesség öntse el. Sóként fűszerezze azt tudásotok, hogy kinekkinek milyen feleletet kell adnotok.

7 Minden engem illető dologról tudósítani fog titeket szeretett testvérem, Tihikusz, ki hűséges szolga s nekem az Úrban rabszolgatársam.

8 Őt éppen azért küldöm hozzátok, hogy megtudjátok dolgainkat, s hogy szíveteket felbátorítsa.

9 Együtt küldöm a hűséges Onézimosszal, ki szintén hű és szeretett testvér, és közületek való. Minden itteni dolgot megismertetnek veletek.

10 Köszönt titeket fogolytársam Arisztárhosz, továbbá Barnabás unokaöccse, Mórkosz (ki felől parancsokat kaptatok – ha hozzátok menne, fogadjátok szívesen),

11 továbbá Jézus, kit Jusztosznak mondanak. A körülmetélkedésből csak ezek munkatársaim az Isten királyságában. Ők vigasztalásommá lettek.

12 Köszönt titeket Epafrász, aki közületek való, a Krisztus Jézus rabszolgája, ki imádságaiban mindenkor küzd értetek, hogy mindenben, ami Isten akarata, bevégezetten, teljes biztonságra jutva állhassatok meg.

13 Tanúskodom mellette, hogy sok vesződséggel fáradozik értetek és a Laodikeában és Hierápoliszban *lakókért.*

14 Köszönt titeket a szeretett orvos, Lukács, és Démász.

15 Köszöntsétek a Laodikeában *élő* testvéreket, meg Nimfát, valamint a házában levő eklézsiát.

16 Ha majd felolvassák nálatok a levelet, gondoskodjatok arról, hogy a laodikeaiak eklézsiájában is felolvassák. A laodikeai levelet pedig ti is olvastassátok fel.

17 Arhipposznak mondjátok meg: Gondod legyen a szolgálatra, melyet az Úrban kaptál, hogy azt betöltsed.

18 A köszöntés az én kezemmel, a Páléval. Emlékezzetek meg bilincseimről. A kegyelem *legyen* veletek.

PÁL ELSŐ LEVELE A TESSZALONIKAIAKHOZ

1. RÉSZ

1 Pál, Szilvánusz és Timóteusz, Istenben, az Atyában és az Úrban, a Krisztus Jézusban *írja e levelet* a tesszalonikabeliek eklézsiájának. Kegyelmet nektek és békességet.

2 Mindnyájatokért mindenkor hálát adunk az Istennek, valahányszor imádságainkban megemlítünk titeket.

3 Szakadatlanul emlékezünk hitetek munkájáról, szeretetetek fáradozásáról, és ama reménységetek állhatatosságáról, melyet Istenünk és Atyánk előtt Urunkba, a Krisztus Jézusba vetettetek.

4 Mert Istentől szeretett testvéreink, tudomásunk van kiválasztott voltotokról,

5 hiszen nemcsak szóval szóltuk nektek az örömüzenetet, hanem hatalommal, Szent Szellemmel, nagy biztonsággal is, mint ahogy tudjátok, hogy milyenekké lettünk közöttetek a ti érdeketekben.

6 Ti pedig utánzóinkká lettetek és az Úr *utánzói*, azután, hogy az igét sok szorongattatás között a Szent Szellem örömével elfogadtátok,

7 úgyhogy mindazoknak mintaképeivé lettetek, akik Macedóniában és Ahájában hívőkké lettek.

8 Mert tőletek hangzott ki az Úr igéje, és nemcsak Macedóniába és Ahájába, hanem minden helyre elhatolt a ti Istenbe *vetett* hitetek *híre*, úgyhogy nincs arra szükség, hogy mi beszéljünk valamit *róla.*

9 Mert ők maguk hirdetik rólunk, hogy micsoda bevonulást tartottunk nálatok, és hogy ti hogyan tértetek meg a bálványoktól az Istenhez avégett, hogy az élő és igaz Istennek legyetek szolgáivá,

10 s a mennyekből a Fiát várjátok, kit ő a halottak közül feltámasztott, tudniillik Jézust, ki minket az eljövő haragból kiragad.

2. RÉSZ

1 Hiszen magatok tudjátok testvéreim a mi hozzátok való bevonulásunkról, hogy az nem volt üres *tüntetés*,

2 hanem miután előzőleg szenvedtünk és bántalmazást tűrtünk már, amint tudjátok Filippiben, mi Istenünkből sok küzdelem között bátorságot merítettünk arra, hogy *szabadon* szóljuk nektek az Isten örömüzenetét.

3 A mi megbátorodásunk oka azonban sem tévelygés, sem tisztátalanság, sem ármány nem volt,

4 ellenkezőleg annak megfelelően, hogy Isten kipróbált már bennünket afelől, hogy ránk bízhatja-e az örömüzenetet, mi sem úgy beszélünk, mint akik emberek tetszését keresik, hanem Istenét, aki próbára teszi szívünket.

5 Mert amint tudjátok, sem hízelgéshez nem folyamodtunk soha, sem haszonlesést nem lepleztünk valami látszattal, az Isten *rá a* tanú,

6 sem emberektől nem kerestünk dicsőséget, tőletek sem, másoktól sem,

7 noha mint a Krisztus apostolai tekintélyünk súlyával *léphettünk* volna fel, hanem nyájasokká lettünk közöttetek, mint ahogy dajka melengeti a gyermekeit.

8 Így utánatok való epekedésünkben úgy láttuk helyesnek, hogy ne csak az Isten örömüzenetét adjuk át nektek, hanem a magunk lelkét is, mert szeretteinkké lettetek.

9 Emlékezzetek csak vissza fáradozásunkra és vesződésünkre, *hogy* éjjel-nappal dolgoztunk, hogy közületek senkit meg ne terheljünk, és úgy hirdettük nektek az Isten örömüzenetét.

10 Ti vagytok a tanúink és az Isten, hogy milyen jámborok, igazságosak és feddhetetlenek voltunk veletek hívőkkel szemben,

11 hogy tudjátok is, hogy, mint apa gyermekeit, úgy kérleltünk egyenként titeket,

12 intettünk, (buzdítottunk) benneteket, és tanúságot tettünk arról, hogy méltóan kell járnotok ahhoz az Istenhez, aki királyságába és dicsőségébe elhívott benneteket.

13 Ezért adunk hát mi is szakadatlanul hálát az Istennek, hogy amikor Isten szavát úgy, ahogy mi hirdettük, felfogtátok, nem úgy fogadtátok, mint emberek beszédét, hanem igazán úgy, mint Isten szavát, aki maga munkálkodik bennetek, hívőkben.

14 Mert hiszen ti testvéreim, az Isten Júdeabeli eklézsiáinak a Krisztus Jézusban utánzóivá lettetek, mert ti ugyanúgy szenvedtetek saját törzsetek tagjaitól, ahogy a júdabeliek is szenvedtek a zsidóktól,

15 ugyanazoktól, akik az Urat, Jézust is megölték, a prófétákat is, minket pedig üldöztek, és Istennek sem tetszenek és minden emberrel szemben állanak,

16 akik megakadályoznak minket abban, hogy a nemzeteknek szóljunk, hogy azok megmeneküljenek, és ezzel vétkeik mértékét mindenkorra betöltik. Végül is eljött rájuk a harag.

17 Mi azonban testvéreim, miután egy rövid időre megfosztottak bennünket tőletek – arcra csak, nem szívben – (és árvákká tettek) nagy vágyakozásunkban, csak annál serényebben igyekeztünk meglátni orcátokat.

18 Ezért el akartunk menni hozzátok, – én Pál, egyszer is, kétszer is – de megakadályozott minket a sátán.

19 Pedig hát ki lesz a mi reménységünk, örömünk vagy dicsekvésünk koszorúja, Urunknak, Jézusnak színe előtt az ő megjelenésekor? Vajon nem éppen ti?

20 Hiszen ti vagytok a mi dicsőségünk és örömünk.

3. RÉSZ

1 Azért nem viselhettük el tovább *a távollétet*, hanem úgy látjuk helyesnek, hogy egyedül maradjunk Athénben.

2 Így küldtük el Timóteuszt, aki nekünk testvérünk, Istennek pedig a Krisztus örömüzenete ügyében kiszolgálója, hogy megszilárdítson és felbátorítson titeket, hogy megtartsátok hiteteket,

3 hogy e szorongattatások között senki meg ne inogjon. Mert magatok is jól tudjátok, hogy *e szorongattatásokra* vagyunk rendelve.

4 Hiszen mikor nálatok voltunk, előre mondottuk nektek, hogy szorongattatásnak kell ránk következnie, és hogy ez úgy is lett, azt ti jól tudjátok.

5 Ezért volt, hogy miután nem viselhettem el tovább *a tájékozatlanságot*, elküldtem, hogy valami értesülést kapjak hitetek felől, hogy nem kísértette-e meg titeket a kísértő s nem lett-e hiábavalóvá fáradozásunk.

6 Most azonban, hogy Timóteusz tőletek megjött hozzánk, és jó hírt hozott nekünk hitetek és szeretetetek felől, meg arról is, hogy mindenkor jó emlékezetben tartotok minket, sőt látni kívántok bennünket, miképpen mi is titeket,

7 minden ránk *nehezedő* kényszer és szorongatás ellenére is a ti hiteteken keresztül felbátorított bennünket rátok vonatkozóan,

8 mert élünk mi akkor, amikor ti szilárdan álltok az Úrban.

9 Viszonzásképpen micsoda hálával fizethetnénk értetek Istennek mindannak az örömnek fejében, mellyel miattatok örvendezünk Istenünk előtt,

10 amikor éjjel-nappal mindent felülmúló mértékben könyörgünk azért, hogy megláthassuk orcátokat s helyreigazíthassuk hitetek hiányosságait.

11 Maga a mi Istenünk és Atyánk és Jézus, a mi Urunk egyengesse utunkat hozzátok.

12 A ti egymás iránt s mindenki iránt *tanúsított* szereteteteket pedig sokasítsa meg az Úr és tegye bőségessé, mint ahogy a mienket is a ti irányotokban,

13 hogy akkorra, amikor a mi Urunk Jézus összes angyalaival (szentjeivel) együtt megjelenik, szívetek feddhetetlenségben és szentségben szilárduljon meg Istenünk és Atyánk előtt.

4. RÉSZ

1 Egyebekben az Úrban, Jézusban arra kérünk és bátorítunk is rá titeket testvéreink, hogy amiképp tőlünk átvettétek, hogy hogyan kell forgolódnotok és Istennek tetszenetek, forgolódjatok is csakugyan úgy, és jussatok ebben mindig többre.

2 Hiszen tudjátok, hogy az Úron, Jézuson keresztül micsoda parancsokat adtunk nektek.

3 Mert az Isten akarata: a ti megszentelődésetek, az, hogy távol tartsátok magatokat a paráznaságtól,

4 hogy közületek mindenki tudja meg: edényét megszentelt és tisztes úton kell megszereznie,

5 nem szenvedélyes vágyakozással, amiként a nemzetek is teszik, akik az Istent nem ismerik.

6 Tudja meg mindenki, hogy a testvérét ne igyekezzék túlszárnyalni, se belőle abban a dologban hasznot húzni, mert mindezekben a dolgokban megtorlással él az Úr, amint azt előre meg is mondtuk, és róla erőteljesen bizonyságot is tettünk.

7 Isten nem tisztátalanságra, hanem megszentelődésre hívott el minket.

8 Annakokáért, aki *intésünket* elveti, nem embert vet el, hanem Istent, aki Szent Szellemét is adja belétek.

9 A testvéreknek egymáshoz való kedvessége felől sem szükséges írnom nektek, mert ti magatok Istentől tanítottak vagytok arra, hogy egymást szeressétek.

10 Hiszen teszitek is egész Macedóniában az összes testvérek irányában. Ám kérlelünk titeket testvéreink, hogy *ezt* még több igyekezettel tegyétek

11 és abban keressétek a becsületességet, hogy csendességben legyetek, s hogy *ki-ki a* maga dolgát végezze, és saját kezével dolgozzék, amint megparancsoltuk nektek,

12 hogy a kívülvalókkal szemben illedelmesen viselkedjetek, és hogy senkire rá ne szoruljatok.

13 Nem akarunk tudatlaságban hagyni titeket, testvéreink, azok felől sem, akik már alusznak, hogy ne bánkódjatok, mint a többiek, akiknek nincs reménységük.

14 Ha ugyanis hisszük, hogy Jézus meghalt de feltámadott, *miért nem hihetnénk*, hogy így az Isten Jézuson keresztül ővele együtt azokat is elő fogja hozni, akik elaludtak már?

15 Mert azt az Úr szavával mondjuk nektek, hogy mi, akik élünk és az Úr megjelenéséig megmaradunk, semmiképpen sem előzzük meg azokat, akik elaludtak,

16 mert maga az Úr parancsszóval, főangyal szózatával, Isten kürtjével alászáll az égből, először azok a halottak, *akik* a Krisztusban *vannak*, feltámadnak,

17 azután bennünket, akik élünk és megmaradunk, velük együtt elragadnak felhőkben a levegőbe, hogy *ott az* Úrral találkozzunk, és így mindenkor az Úrral leszünk.

18 Bátorítsátok hát egymást ezekkel a beszédekkel.

5. RÉSZ

1 Az időtartamok és időpontok felől pedig nem szükséges nektek írnunk, testvéreink,

2 hiszen magatok pontosan tudjátok, hogy az Úr napja úgy jön el, mint tolvaj szokott éjjel,

3 olyankor, amikor azt beszélik majd: Békesség, biztonság! – hirtelen tör rájuk a veszedelem, mint ahogy fájdalom tör a terhes asszonyra, s nem menekülhetnek.

4 Ti azonban testvéreim, nem vagytok sötétségben, hogy az a nap úgy kapjon el titeket, mint egy tolvaj,

5 mert ti mindannyian világosság fiai vagytok és nappalnak fiai. Nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé.

6 Következőleg, ne szunnyadjunk, mint a többiek, hanem legyünk éberek és józanok.

7 Mert akik szunnyadnak, azok éjjel szunnyadnak, és akik részegek, éjjel részegeskednek,

8 mi ellenben nappal *fiai* vagyunk, józanok legyünk, miután felöltöttük a hit és szeretet páncélját s a megmenekülés sisakját,

9 mert az Isten nem haragra rendelt minket, hanem a mi Urunkon, a Krisztus Jézuson keresztül a menekülésen át megtartásra.

10 Ő meghalt értünk, hogy akár ébren vagyunk, akár szunnyadunk, vele együtt éljünk.

11 Azért bátorítsátok egymást és építse egyik a másikat, amint cselekszitek is.

12 Kérünk titeket testvéreim, ismerjétek el azokat, akik fáradnak köztetek, akik elöljáróitok az Úrban és intenek titeket.

13 Vegyétek körül őket munkájukért túláradó szeretettel. Legyetek egymással békességben.

14 Kérve kérünk titeket, testvéreim, intsétek a rendetleneket! Vigasztaljátok a kislelkűeket! Oltalmazzátok az erőtleneket! Legyetek hosszútűrők mindenkivel szemben.

15 Vigyázzatok, hogy valaki gonoszért gonosszal ne fizessen, hanem mindenkor a jóra törekedjetek egymás iránt és mindenki iránt.

16 Mindenkor örüljetek.

17 Szakadatlanul imádkozzatok!

18 Mindenben hálát adjatok, mert ez az Isten akarata a Krisztus Jézusban rátok vonatkozóan.

19 A szellemet ki ne oltsátok!

20 A prófétálásokat meg ne vessétek!

21 Mindent megpróbáljatok, ami nemes, megtartsátok!

22 A rossznak még látszatától is tartózkodjatok!

23 Maga pedig a békességnek Istene szenteljen meg titeket mindenestől, egész valótok, szellemetek, lelketek és testetek feddhetetlenül őriztessék meg Urunknak, a Krisztus Jézusnak megjelenésére (megérkezésére).

24 Hű az, aki hív titeket. Ő meg is fogja ezt tenni.

25 Testvéreim, imádkozzatok értünk!

26 Köszöntsétek a testvéreket mind szent csókkal.

27 Kényszerítlek titeket az Úrra, hogy ezt a levelet az összes testvéreknek olvassátok fel.

28 A mi Urunknak, a Krisztus Jézusnak kegyelme veletek.

PÁL MÁSODIK LEVELE A TESSZALONIKAIAKHOZ

1. RÉSZ

1 Pál, Szilvánusz és Timóteusz *írják e levelet* Istenben, Atyánkban és az Úrban, a Krisztus Jézusban a tesszalonikabeliek eklézsiájának.

2 Kegyelem és békesség nektek Istentől, az Atyától és az Úrtól, a Krisztus Jézustól.

3 Mindenkor hálaadással tartozunk az Istennek értetek testvéreim, mint ahogy méltó is *ezt tennünk*, mert hitetek olyan nagyon növekszik, s egymás iránt való szeretetetek mindegyikőtökben annyira sokasodik,

4 hogy az Isten eklézsiáiban mi magunk dicsekszünk veletek, azért, mivel mindenféle üldöztetésetek és szorongattatásotok között, melyeket viselnetek kell, *megmarad* állhatatosságotok és hitetek,

5 Isten igazságos ítéletének bizonyságául, amikor királyságra méltatott titeket az Isten, és érte szenvedtetek is.

6 Hát ugyan nem igazságos az Isten, amikor azoknak, akik titeket szorongatnak, szorongattatással fizet,

7 nektek pedig, a szorongatottaknak, velünk együtt enyhüléssel, akkor, amikor majd Jézus, az Úr hatalmas angyalaival a mennyből jövet lelepleződik

8 lángoló tűzben. Akkor majd megtorlást fog gyakorolni azokon, akik Istent nem ismernek, és Urunk, a Krisztus Jézus örömüzenetének nem engedelmeskednek.

9 Ezek örök veszedelemmel fognak lakolni, melylyel az Úr orcája és dicsőséges ereje fogja őket igazságos ítéletképpen sújtani

10 ama napon, melyen eljön, hogy szentjeiben megdicsőüljön, és mindazokban csodálat tárgya legyen, akik benne hittek. Mert a mi nektek tett tanúságtételünk hitelre talált.

11 Erre *gondolva* imádkozunk mindenkor értetek, hogy Istenünk az elhívásra méltókká tegyen titeket, és hatalmával betöltsön titeket a jónak teljes gyönyörűségével és a hit munkájával,

12 hogy Urunknak, Jézusnak neve ily módon bennetek megdicsőüljön, ti is őbenne, úgy, ahogy ez a mi Istenünk és az Úr, a Krisztus Jézus kegyelmének megfelel.

2. RÉSZ

1 Az Úrnak, a Krisztus Jézusnak megjelenésére és a mi hozzá történő összegyűjtetésünkre kérünk titeket testvéreink,

2 hogy eszeteket elvetve meg ne ingasson, és meg ne riasszon titeket olyan hamar se szellem, se beszéd, se állítólag tőlünk *érkező* levél, mint hogyha beállt volna már az Úrnak napja.

3 Senki semmi módon tévútra ne csaljon benneteket. *Mert nem jön el addig az Úrnak napja*, amíg előzőleg el nem jön az elpártolás, és le nem lepleződik a törvénytiprás embere, a veszedelem fia,

4 aki ellene lesz mindennek, amit Istennek neveznek vagy istentisztelet tárgya, s azok fölé emelkedik annyira, hogy beül az Isten templomába, és Istenként kelleti magát.

5 Nem emlékeztek rá, hogy még nálatok létemkor megmondtam ezeket néktek?

6 Azt, ami most is lefogva tartja még, hogy csak a maga idejében lepleződjék le, ismeritek,

7 mert a törvényrontás titka már működésben van, de *le nem lepleződhet*, amíg az útból el nem *hárítják* azt, aki lefogva tartja.

8 Akkor aztán le fog lepleződni a törvényrontó, akit az Úr Jézus szája lehelletével megemészt majd, s megérkezésének láthatóvá válásával hatástalanná fog tenni.

9 *A törvénytipró* megérkezése a sátán munkája következményeképpen a hazugság teljes hatalmával, jeleivel és csodáival fog végbemenni,

10 az igazságtalanság mindenféle csalásával azokon, akik elvesznek annak fejében, hogy nem fogadták be az igazság szeretetét arra, hogy megmeneküljenek.

11 Éppen ezért küldi rájuk Isten a tévelyítés munkáját, hogy a hazugságnak higgyenek,

12 hogy ítélet alá essenek mindazok, akik nem hittek az igazságnak, hanem az igazságtalanságban gyönyörködtek.

13 Tartozunk Istennek mindenkor hálát adni értetek, testvéreink, kiket az Úr szeret, hogy Isten zsengéül választott el titeket arra, hogy a Szellem megszentelése és az igazság hite által megmentsen

14 s erre a mi örömüzenetünkön keresztül el is hívott titeket, hogy Urunknak, a Krisztus Jézusnak dicsőségére megtartassatok.

15 Következőleg álljatok meg testvéreink, és kapaszkodjatok bele azokba a nektek átadott tanításokba, melyeket akár beszédünkön át, akár levelünkön keresztül tanultatok.

16 Maga Urunk, a Krisztus Jézus és Atyánk, az Isten, aki bennünket megszeretett és nekünk kegyelmében örök bátorítást és jó reménységet adott,

17 fogja felbátorítani szíveteket, és minden jó munkában és szóban megszilárdítja.

3. RÉSZ

1 Egyebekben imádkozzatok értünk testvérek, hogy az Úr igéje fusson és megdicsőüljön, mint nálatok is

2 és hogy a helytelen és rossz emberek közül kiragadjon bennünket az Úr, mert nem mindenkié a hit.

3 Hű az Úr, aki titeket meg fog szilárdítani és a rossztól megőriz.

4 Rátok nézve az Úrból azt a bizalmat merítettük, hogy amit parancsolunk, azt megteszitek, és meg is fogjátok tenni.

5 Az Úr pedig egyengetni fogja szíveteket Isten szeretésére és a Krisztus mellett való állhatatosságra.

6 Az Úrnak, a Krisztus Jézusnak nevében megparancsoljuk nektek testvérek, hogy vonuljatok vissza minden olyan testvértől, aki rendetlenül jár, nem az átadott tanítás szerint, melyet tőlünk kaptatok.

7 Hiszen ti magatok tudjátok, hogy hogyan kell utánoznotok bennünket, mert mi nem voltunk rendetlenek köztetek,

8 sem ingyen kenyeret nem ettünk senkinél, hanem éjjel-nappal fáradva, vesződve dolgoztunk, hogy közületek valakit meg ne terheljünk.

9 Nem mintha nem volna jogunk rá, hanem, hogy példaképül állítsuk magunkat, hogy utánozzatok minket.

10 Mikor nálatok voltunk, akkor is azt parancsoltuk néktek, hogyha valaki nem akar dolgozni, ne is egyék.

11 Halljuk ugyanis, hogy közületek némelyek rendetlenül járnak, semmit sem dolgoznak, hanem mások bajával bíbelődnek.

12 Az ilyeneknek az Úrban, a Krisztus Jézusban parancsoljuk és rimánkodunk is, hogy csendességben dolgozva a maguk kenyerét egyék.

13 Ti pedig testvérek, ne legyetek hanyagok a nemesen cselekvésben.

14 Ha pedig valaki nem hallgat levélben írt szavunkra, azt jelöljétek meg, ne keveredjetek össze vele, hogy megszégyenüljön.

15 De ne tekintsétek ellenségnek, hanem testvérként intsétek.

16 Maga pedig a békesség Ura adja meg nektek a békességet minden időben, minden módon. Az Úr *legyen* mindnyájatokkal.

17 A köszöntés a saját kezemmel, a Páléval. Ez a jel minden levélen, így írok.

18 Urunknak, a Krisztus Jézusnak kegyelme legyen mindnyájatokkal.

PÁL ELSŐ LEVELE TIMÓTEUSHOZ

1. RÉSZ

1 Pál, a Krisztus Jézus apostola, megmentő Istenünknek és reménységünknek, a Krisztus Jézusnak rendeletére *írja e levelet*

2 hitben valódi gyermekének, Timóteusnak. Kegyelmet, könyörületet, békességet *kívánok neked* Istentől, az Atyától és Urunktól, a Krisztus Jézustól.

3 Mint ahogy Macedóniába utaztomban megkértelek, maradj Efézusban, hogy *ott* megparancsold, hogy egyebet ne tanítsanak,

4 se ne figyeljenek mesékre és végnélküli nemzedéksorozatokra, melyek inkább vitatkozásokra adnak alkalmat, mint Isten hitbeli sáfárságának *gyakorlására.*

5 A parancsolat csúcspontja a tiszta szívből, jó lelkiismeretből és képmutatástól mentes hitből *fakadó* szeretet.

6 Ezeket azonban némelyek elhibázták és letértek *az útról*, hogy hiábavalóságokat fecsegjenek.

7 Törvénytanítók akarnak lenni, noha sem azt nem értik, amit fecsegnek, sem azt, amiért bizonykodnak.

8 Tudjuk pedig, hogy hasznos a törvény, ha azt valaki törvényszerűen használja,

9 azzal a tudattal, hogy a törvény nem az igazságos *emberre* van kiszabva, hanem a törvénytiprókra és engedetlenekre, az istentelenekre és vétkezőkre, az elvetemültekre és szentségtelenekre, apagyilkosokra, anyagyilkosokra, emberölőkre,

10 paráznákra, férfifertőztetőkre, emberrablókra, hazugokra, hamisan esküvőkre, és még ha valami az egészséges tanításnak ellenáll.

11 Így felel meg ez a boldog Isten dicsőségéről szóló örömüzenetnek, mellyel engem megbíztak.

12 Hálás vagyok annak, aki engem hatalommal felruházott, Urunknak, a Krisztus Jézusnak, aki hűnek tartott engem, mikor szolgálatára rendelt,

13 noha előbb káromló, üldöző és erőszakos voltam, ámde könyörületet nyertem, mert hitetlenségemben tudatlanul cselekedtem,

14 s túláradt rajtam Urunknak kegyelme a Krisztus Jézusban *található* hűséggel és szeretettel együtt.

15 Megbízható és elfogadásra mindenképpen méltó az az ige, hogy a Krisztus Jézus vétkeseket menteni jött a világra, akik közül az első én vagyok.

16 De azért nyertem könyörületet, hogy a Krisztus Jézus először rajtam bizonyítsa be egész hosszútűrését, azok mintaképévé legyek, akik hinni fognak, *hogy* örök életre *jussanak.*

17 Az örök korok királyának pedig, a romolhatatlan, láthatatlan, egyetlen Istennek megbecsülés és dicsőség *szálljon* az örök korok korain át! Ámen.

18 A rólad megelőzőleg hallott prófétálásokra gondolva, azt a parancsot teszem letétbe nálad, gyermekem Timóteus, hogy e próféciákon *állva* harcold meg ama nemes harcot,

19 hittel és jó lelkiismerettel, melyet némelyek eltaszítottak maguktól és a hit dolgában hajótörést szenvedtek.

20 Közülük való Himenajosz és Alekszander, kiket átadtam a sátánnak, hogy megnevelődjenek, és *többé* ne káromoljanak.

2. RÉSZ

1 Mindenekelőtt kérlellek hát titeket, hogy tartsatok könyörgéseket, imádkozásokat, *Istennel való* társalgásokat és hálaadásokat minden emberért,

2 királyokért és minden felettesért, hogy nyugodt és csendes életet élhessünk teljes istenfélelemmel és tisztességgel.

3 Ezt *látja* nemesnek, ezt fogadja szívesen a mi Megmentőnk, az Isten,

4 aki minden embert meg akar menteni, és az igazság ismeretére eljuttatni.

5 Mert egy az Isten. Egy a közbenjáró is Isten és emberek között az (ember) Krisztus Jézus.

6 *Egy ember*, ki magát mindenekért odaadta váltságul a kellő időben, tanúságtételül.

7 Ugyanerre rendeltek engem is hírnöknek és apostolnak, igazságot mondok, nem hazudom, hűséggel és igazsággal nemzetek tanítójának.

8 Akarom, hogy a férfiak minden helyen imádkozzanak, jámbor kezeket emelve az *égre*, haragtól és számítgatástól mentesen.

9 Hasonlóképpen a nők is szemérmetesen és józanul, szerény ruhával ékesítsék magukat, ne hajberakásokkal, arannyal, gyöngyökkel, költséges ruházattal,

10 hanem mint ahogy asszonyokhoz illik, kik jótetteken át az istenfélelemmel jegyezték el magukat.

11 A nő teljes alávetettségben, csendességben tanuljon.

12 A tanítást nőnek nem engedem meg, sem azt, hogy férfin önkényeskedjék, hanem hogy csendességben legyen.

13 Mert először Ádámot formálták, azután Évát.

14 Meg aztán nem Ádámot tévelyítették el, hanem azután, hogy félrevezették, az asszony lett *a parancs* áthágójává.

15 De meg fog menekülni a gyermekszülésen át, ha a *többi asszonnyal együtt* megmarad hűségben, szeretetben, józansággal párosuló szentségben.

3. RÉSZ

1 Megbízható az ige. Ha valaki püspökségre törekszik, nemes munkára vágyik.

2 A püspöknek feddhetetlennek kell lennie, egy asszony férjének, józannak, megfontoltnak, erkölcsösnek, vendéget szívesen látónak, tanításra késznek,

3 nem bor mellett ülőnek, nem civakodónak, hanem kíméletesnek, nem harciasnak, nem pénzsóvárnak,

4 saját házát helyesen kormányzónak, gyermekeit teljesen tisztességben és alávetettségben tartónak.

5 Ha valaki a saját házát nem tudja elkormányozni, hogyan akarja az Isten eklézsiájának gondját viselni?

6 Nem szabad újonnan került embernek lennie, hogy fel ne fuvalkodjék, s a vádló ítéletébe ne essék,

7 a kívülvalóktól szép tanúságtételt kell kapnia, hogy ne gyalázhassák, s a vádló tőrébe ne essék.

8 A diakónusok hasonlóképpen tisztességesek legyenek, ne kétnyelvűek, ne sok borivásba merültek, ne piszkos nyereséget hajhászók,

9 a hitnek titkát tiszta lelkiismerettel őrzők.

10 Ezeket ki kell próbálni előbb, azután szolgáljanak, ha vád nem éri őket.

11 Asszonyaik hasonlóképpen tisztességesek legyenek, ne vádaskodók, meggondoltak, mindenben hűek.

12 A diakónusok egy feleségű férfiak legyenek, gyermekeiket és saját házukat szépen vezetők.

13 Ha ugyanis szépen szolgáltak, szép fokozatot nyernek maguknak, és sok szabadságot a szólásra a Krisztus Jézusba vetett hiten át.

14 Ezeket abban a reménységben írom neked, hogy hamarosan elmehetek hozzád,

15 ha mégis késném, hogy megtudd, miképp kell az Isten házában forgolódnod, mely az élő Isten eklézsiája, az igazság oszlopa és szilárd támasza.

16 Elismerten nagy az istenfélelem titka: Aki láthatóvá lett húsban, igazságosnak bizonyult szellemben, meglátták angyalok, hirdették a nemzeteknek, hitelt talált a világban, felvétetett dicsőségben.

4. RÉSZ

1 A Szellem pedig kifejezetten mondja, hogy a késői időkben némelyek elpártolnak majd a hittől,

s tévelyítő szellemekre és ördögök tanításaira fognak figyelni,

2 hazug, saját lelkiismeretükben kiégett *emberek* képmutatásával.

3 Ezek tiltani fogják a házasságot, *olyan* eledelektől tartózkodnak majd, melyeket Isten hálaadással való fogyasztásra teremtett azoknak, akik hívek és az igazság felismerésére eljutottak.

4 Mert az Isten minden teremtménye hasznos, és semmi sem elvetendő, amit hálaadással veszünk magunkhoz,

5 mert Isten igéje és az Istennel való társalgás megszenteli.

6 Ha ezeket a testvérek elé tárod, a Krisztus Jézusnak hasznos kiszolgálója leszel, akiről *látszik*, hogy a hitnek és a hasznos tanításnak beszédein nőtt fel, mely tanításnak te is követője voltál.

7 A közönséges és vénasszonyos meséket azonban utasítsd el. Ellenben gyakorold magad az istenfélelem elérésében.

8 Mert a testtel *folytatott* gyakorlásnak kevés a haszna, az istenfélelem ellenben mindenre hasznos, mert mind a mostani, mind a következő élet ígérete benne van.

9 Megbízható az ige és elfogadásra mindenképpen méltó.

10 Hiszen azért fáradunk és küzdünk, mert reménységünk az élő Istenben van, aki minden ember megmentője, leginkább a hívőknek.

11 Parancsold meg és tanítsd ezeket!

12 Ifjúságodat senki meg ne vesse, hanem mintaképe légy a híveknek szóban, forgolódásban, szeretetben, hűségben, szent tisztaságban.

13 Amíg odamegyek, gondod legyen a felolvasásra, a bátorításra, a tanításra.

14 El ne hanyagold a benned levő kegyelemajándékot, mely prófétáláson át a vének kezének rád vetésével adatott néked.

15 Ezekre legyen gondod. Ezekben benne élj, hogy előrehaladásod mindeneknek látható legyen.

16 Ügyelj magadra és a tanításra. Maradj meg bennük. Mert ha ezt teszed, magadat is megmented, hallgatóidat is.

5. RÉSZ

1 Vén *embert* ne korholj, hanem kérleld, mint atyádat, a fiatalabbakat, mint testvéreket,

2 az öreg nőket, mint anyákat, a fiatalabb nőket, mint húgokat, teljes szentséggel.

3 Az özvegyeket tiszteld, a valóban özvegyeket.

4 Ha pedig valamely özvegynek gyermekei vagy ivadékai vannak, tanítsák meg először a saját házukat az istenfélelemre és arra, hogy szüleiknek *viszontgondoskodással* fizessenek, mert ez kedves az Istennek.

5 Annak, aki valóban özvegy és egyedül maradt, reménysége az Úrban van, az ilyen éjjel-nappal a könyörgések, és imádkozások mellett marad,

6 a bujálkodó ellenben már élve halott.

7 Ezeket parancsold meg, hogy feddhetetlenek legyenek.

8 Ha pedig valaki az övéiről s főleg házanépéről nem gondoskodik, az olyan a hitet megtagadta s rosszabb a hitetlennél.

9 Özvegyül ne írjanak be senkit hatvan éven alul, *csak olyant*, *akinek* egy férje volt,

10 aki mellett nemes tettek tesznek tanúságot, aki gyermeket nevelt, idegeneket megvendégelt, szentek lábát mosta, szorongatottakat megsegített, minden jó munkának nyomában volt.

11 A fiatalabb özvegyeket utasítsd el, mert ha a Krisztus ellenére túlteng bennük az indulat, s férjhez akarnak menni,

12 az az ítélet éri őket, hogy az első hitet félretették,

13 egyúttal, minthogy henyék, megtanulják a házról-házra őgyelgést, s nemcsak henyékké lesznek, hanem fecsegőkké, kandi népséggé, kik azt beszélik, amit nem kellene.

14 Azt akarom, hogy a fiatalok menjenek férjhez, szüljenek gyermekeket, házukat igazgassák, s az ellenfélnek semmi alkalmat ne adjanak a gyalázkodásra.

15 Némelyek le is tértek már az *útról* a sátánt követve.

16 Ha egy hívő asszonynak özvegyei vannak, tartsa el őket, és ne az eklézsiát terheljék, hogy a valóban özvegyeket lehessen megsegíteni.

17 Azokat a véneket, akik jó elöljárók voltak, kétszeres megbecsülésre kell méltatni, kiváltképpen azokat, akik az igével és tanítással fáradoztak.

18 Azt mondja ugyanis az írás: „Ne kösd be a nyomtató ökör száját!” továbbá: „Méltó a munkás a bérére.”

19 Vén ellen vádat ne fogadj el, csak két vagy három tanú mellett.

20 A vétkezőkre mindenki előtt bizonyíts rá, hogy a többiek is féljenek.

21 Erős bizonyságot teszek Isten, a Krisztus Jézus és a kiválogatott angyalok előtt, hogy *e tanításokat* meg kell őrizned előítélet nélkül, és semmit részrehajlással nem szabad cselekedned.

22 Elhamarkodva senkire se tedd fel kezed, ne vállalj közösséget mások vétkeivel, szentül, *(tisztán)* őrizd meg magadat.

23 Ne légy vízivó tovább, hanem gyomrod miatt és gyakori erőtlenségedre való tekintettel használj kevés bort.

24 Vannak emberek, akiknek vétkeik *mindenki* előtt nyilvánosak, és előttük mennek ítéletre. Vannak némelyek, akiket követnek *vétkeik.*

25 Éppen így a nemes tettek is nyilvánvalóak *mindenki* előtt, és lehetetlen, hogy elrejthető legyen az, ami másképp van.

6. RÉSZ

1 Mindazok a rabszolgák, akik iga alatt vannak, saját gazdáikat, mint teljes megbecsülésre méltóknak tekintsék, hogy az Isten nevét és a tanítást káromlás ne érje.

2 Ha *valakiknek* hívő parancsolóik vannak, ne vessék meg azokat azért, mert testvérek, hanem inkább végezzék szolgai munkájukat éppen azért, mert hívek és szeretettek, és mert ahhoz tartják magukat, hogy a jót munkálják. Ezeket tanítsd, és *ezekre* buzdíts!

3 Ha valaki mást tanít, és nem járul hozzá a mi Urunknak, a Krisztus Jézusnak egészséges beszédeihez, sem az istenfélelemre oktató tanításhoz,

4 az olyan elvakult semmihez sem ért, hanem a vitatkozásnak és a szavakkal való csatározásnak betegségében szenved. Ilyesmiből támadnak az irigység, civódás, káromlások, rossz gyanakvások,

5 értelmükben megromlott s az igazságtól megfosztott emberek szüntelen súrlódásai, akik úgy vélekednek, hogy az istenfélelem a nyerészkedésre való.

6 És tényleg nagy nyereség az istenfélelem, ha megelégedés kíséri.

7 Mint ahogy ugyanis semmit sem hoztunk ebbe a világba, abból semmit ki sem vihetünk.

8 Ám ha van eledelünk és hajlékunk, elégedjünk meg vele.

9 Akik ellenben meg akarnak gazdagodni, kísértésbe, tőrbe, és sok értelmetlen és káros kívánságba esnek. Az ilyenek az embereket a veszedelem és pusztulás mélységébe taszítják.

10 Mert az összes gonosz dolgok gyökere a pénz kedvelése. Némelyek, mikor ez után futottak, eltévelyedtek a hittől, és sokféle kínnal szúrták át magukat.

11 Ám te, Istennek embere, menekülj ezektől. Fuss az igazságosság, istenfélelem, hűség, szeretet, állhatatosság, nyájasság után.

12 Küzdd a hitnek nemes harcát, ragadd meg az örökéletet, melyre elhívtak, amelyről ama szép vallástételt letetted sok tanú előtt.

13 A mindeneket életre szülő Isten előtt és a Krisztus Jézus előtt, ki Poncius Pilátus *idején* ama szép vallástétellel tanúságot tett, parancsolom neked, hogy

14 mocsoktalanul s feddhetetlenül őrizd meg a parancsolatot Urunknak, a Krisztus Jézusnak előtűnéséig,

15 melyet a maga idejében meg fog mutatni ama boldog, a Hatalom egyetlen Birtokosa, királyoknak Királya és uraknak Ura,

16 kinek egyedül van halhatatlansága, ki megközelíthetetlen világosságban lakik, kit még egy ember sem látott, s nem is képes meglátni. Kié a megbecsülés és az örök uralom, Ámen.

17 Azoknak, akik a mostani korban gazdagok, parancsold meg, hogy ne jártassák fenn a magasban az eszüket, s ne vessék reménységüket a bizonytalan gazdagságba, hanem Istenbe, aki mindent, ami élvezetünket szolgálja, gazdagon nyújt nekünk

18 avégre, hogy a jót munkáljuk, nemes munkákban gazdagodjunk, szívesen adakozók, *vagyonukat másokkal* közlők legyünk

19 és így nemes alapot tegyünk félre magunknak a jövőre, hogy megragadhassuk a valóságos életet.

20 Óh Timóteus! Őrizd meg, amit rád bíztak, és kerüld a szentségtelen, üres szavakat, fordulj el a hamisan tudománynak nevezett *álismeret* ellenvetéseitől,

21 melyet hirdetnek némelyek, kik a hitet elhibázták. A kegyelem *legyen* veletek!

PÁL MÁSODIK LEVELE TIMÓTEUSHOZ

1. RÉSZ

1 Pál, *ki* az Isten akaratából a Krisztus Jézusban adott élet ígérete alapján a Krisztus Jézus apostola *lett*, *írja e levelet.*

2 szeretett gyermekének, Timóteusnak. Kegyelmet, könyörületet, békességet *kívánok* néked Istentől, az Atyától és Urunktól, a Krisztus Jézustól.

3 Hálás vagyok Istennek, kinek apáim óta tiszta lelkiismerettel szolgálok, hogy éjjel és nappal szakadatlanul rád emlékezem könyörgéseimben.

4 Epekedek azért, hogy lássalak. Könnyeidre is visszaemlékezem, hogy örömmel teljek meg

5 s emlékezetembe idézem azt a képmutatástól mentes hitet, mely benned van, mely először nagyanyádban, Loiszban, azután anyádban, Eunikében *lakozott*, végül – meg vagyok győződve – benned is.

6 Ez okból emlékeztetlek arra, hogy az Istennek ezt a kegyelemajándékát, mely az én kézrátételemen keresztül van rajtad, újra lángra kell lobbantanod,

7 mert Isten nem gyávaság szellemét adta nékünk, hanem hatalomnak, szeretetnek és józanságnak *szellemét.*

8 Ne szégyellj hát Urunk mellett tanúságot tenni, *ne szégyellj* engem, ki érte vagyok fogoly, hanem szenvedd el a gonoszt velem együtt az örömüzenetért, annak az Istennek hatalmából,

9 aki megmentett, és előzetes határozatának megfelelően szent hívással elhívott bennünket, nem tetteink alapján, hanem kegyelmének következményeképpen, melyet a Krisztus Jézusban örök idők előtt adott *már* nekünk,

10 de csak most tett láthatóvá Megmentőnknek, a Krisztus Jézusnak megjelenésén keresztül, ki örömüzenetén át hatálytalanná tette a halált, s megvilágította az életet és a romolhatatlanságot.

11 Ennek az *örömüzenetnek* hirdetőjévé, apostolává és tanítójává rendeltek engem.

13 Ez az oka annak is, hogy ezeket szenvedem, de nem szégyenlem, mert tudom, kinek hittem, s meg vagyok győződve, hogy van hatalma arra, hogy azt, amit nála letettem, ama napig megőrizze.

13 Mintakép gyanánt tartsd magad előtt azokat az egészséges beszédeket, melyeket a Krisztus Jézusban *található* hűségben és szeretetben éntőlem hallottál.

14 A bennünk lakó Szent Szellemen át őrizd meg azt a nemes letétet, *melyet reád bíztak.*

15 Tudod azt, hogy az ázsiaibeliek mindannyian elfordultak tőlem. Ezek közül valók Figellosz és Hermogenész.

16 Könyörüljön az Úr Onéziforosz házán, mert sokszor felüdített engem és nem szégyellte bilincseimet,

17 sőt, mikor Rómába került, serényen keresett és megtalált engem.

18 Adja meg neki az Úr, hogy ama napon könyörületet találjon az Úrnál. Hogy pedig *Onéziforosz* milyen szolgálatot tett Efézusban, jobban tudod te.

2. RÉSZ

1 Te azért gyermekem, meríts hatalmat a Krisztus Jézusban *megjelent* kegyelemből,

2 s amiket tőlem sok tanún át hallottál, bízd rá azokat megbízható emberekre, akik megfelelőek lesznek arra, hogy másokat is megtanítsanak.

3 A Krisztus Jézus nemes harcosaként szenvedd el velem együtt a gonoszt.

4 Senki, aki táborba száll, nem elegyedik *a testi* élet foglalatosságaiba, hogy annak megnyerje tetszését, aki őt katonának fogadta. S Ha valaki a versenypályán küzd, meg nem koszorúzzák, ha törvényszerűen nem küzd.

6 A gyümölcsökből először a földművesnek kell részesednie, aki fáradt érte.

7 Értsd meg, amit mondok: az Úr mindenben belátást fog neked adni.

8 Tartsd emlékezetedben a Krisztus Jézust, *aki a* halottak közül feltámadt, és Dávid magvából való, ahogy az én örömüzenetem mondja.

9 Ez az *örömüzenet* szenvedteti el velem a gonoszt, mint egy gonosztevővel egész a bilincsekig. Ám Isten igéje nincs bilincsbe verve,

10 ezért van, hogy mindent állhatatosan eltűrök a kiválogatottakért, hogy ők is elnyerjék a Krisztus Jézusban *nyíló* menekülést, örök dicsőséggel együtt.

11 Megbízható az ige. Ha ugyanis *vele* együtt meghaltunk, *vele* együtt fogunk élni is.

12 Ha állhatatosak vagyunk, *vele* együtt királyságra fogunk jutni mi is. Ha megtagadjuk őt, ő is megtagad majd minket,

13 ha hitetlenkedünk, ő hű marad, hiszen magát meg nem tagadhatja.

14 Ezekre emlékeztess, Isten előtt tett erős bizonyságtétellel, hogy ne legyenek szócsaták, melyek semmire sem hasznosak, csak a hallgatók felforgatására.

15 Serényen igyekezz arra, hogy kipróbáltan állhass *egykor* (majd) az Isten elé, olyan munkás gyanánt, akinek nem kell szégyent vallania, aki helyesen hasogatja az igazság beszédét.

16 A közönséges, üres locsogások elől térj ki, hiszen mindig több istentelenségre haladnak előre,

17 beszédjük, mint a rákfene, pusztít maga körül. Közülük való Himenajosz és Filétosz,

18 kik az igazságot elhibázták, mikor azt beszélték, hogy a feltámadás már megtörtént és *ezzel* felforgatják némelyek hitét.

19 Mindamellett szilárdan áll az isteni alap és ez a pecsétje: „Ismeri az Úr, kik az övéi” és: „Álljon el a hamisságtól mindenki, ki a Krisztus nevét ajkára veszi.”

20 Nagy házban nemcsak arany és ezüst edények vannak, hanem fák és cserepek is és némelyik edény megbecsült, más becstelen *célt szolgál.*

21 Ha valaki e *dologtól* megtisztítja magát, tisztes *célra* való edénnyé lesz, megszentelt, gazdájának jól használható, minden jó munkára kész.

22 Az ifjúkori vágyaktól menekülj. Fuss az igazságosság, hűség, szeretet, békesség után azokkal együtt, akik az Urat tiszta szívből segítségül hívják.

23 Az ostoba és nevelésre alkalmatlan vitatkozásokat utasítsd el, tudva, hogy harcokat szülnek.

24 Aki az Úr rabszolgája, annak nem hadakoznia kell, hanem mindenki iránt nyájasnak lennie, tanításra képesnek, gonoszat eltűrőnek, az ellenszegülőket szelíden nevelőnek,

25 *mert* hátha *még* más felismerésre térést ad nekik az Isten, az igazság megismerését,

26 talán kijózanodnak (feleszmélnek) a vádló tőréből, ki élve fogta meg őket, hogy akaratának engedelmeskedjenek.

3. RÉSZ

1 Azt pedig tudd meg, hogy az utolsó napokban nehéz idők állanak be,

2 tudniillik magukat és a pénzt kedvelők, kérkedők, fennhéjázók, káromlók, szüleik iráni engedetlenek, hálátlanok, elvetelmültek,

3 szeretetlenek, engesztelhetetlenek, vádaskodók, mértéktelenek, fékezhetetlenek, a jót nem kedvelők,

4 árulók, vakmerők, felfuvalkodottak, inkább kéjkedvelők, mint Isten kedvelői lesznek az emberek.

5 *Olyanok*, *akiknél* megvan az istenfélelem külső látszata, de annak hatalmát megtagadják. Fordulj el tőlük.

6 Közülük valók tudniillik azok, akik beférkőznek a házakba, s foglyul ejtik a vétkektől elhalmozott, sokféle kívánságtól űzött asszonykákat,

7 kik mindig tanulnak, de soha az igazság megismerésére eljutni nem képesek.

8 Amilyen módon Jannész és Jambrész állottak ellene Mózesnek, úgy állnak ellene ezek is az igazságnak, értelmükben megromlott, a hit dolgában próbát nem álló emberek.

9 De tovább előretörni nem tudnak, mert esztelenségük mindenki előtt kiviláglik, amint amazokkal is történt.

10 Te azonban az én tanításomat követted, az én életutamat, az én célkitűzéseimet, az én hűségemet, hosszútűrésemet, szeretetemet, állhatatosságomat,

11 üldöztetéseimet, szenvedéseimet, melyek Antióhiában, Ikóniumban, Lisztrában estek rajtam. Milyen üldözéseket viseltem el. De mindegyikből kiragadott az Úr.

12 Akik a Krisztus Jézusban istenfélelemmel akarnak élni, azokat mind üldözni fogják.

13 Szemfényvesztő, rossz emberek előre törik magukat, hogy még rosszabbra jussanak. Tévelyítenek és eltévelyednek.

14 Te azonban maradj meg azokban, amiket tanultál, s amikben hívővé lettél, tudva kitől tanultad,

15 és mert kisgyermek korodtól ismered a szent írásokat, melyek képesek bölccsé tenni téged annak a menekülésnek dolgában, mely a Krisztus Jézusba vetett hiten keresztül *lelhető.*

16 Az egész írást Isten sugallta s hasznos az a tanításra, meggyőzésre, helyreállításra, igazságosságban való nevelésre,

17 hogy az Isten embere az *eklézsiába* beilleszthető legyen (Isten embere tökéletes legyen), minden jó munkára felkészített.

4. RÉSZ

1 Erős bizonyságot teszek Isten és a Krisztus Jézus előtt, ki eleveneket és holtakat fog ítélni, arról, hogy ő meg fog jelenni és királyságra lép.

2 Hirdesd az igét, állj ki, akár alkalmas az idő rá, akár nem, győzz meg, dorgálj, bátoríts teljes hosszútűréssel és tanítással.

3 Mert olyan idő jön, mikor az egészséges tanítást nem fogják elviselni, hanem saját kívánságaik szerint fognak felhalmozni maguknak tanítókat, mert viszket a fülük.

4 Mert az igazságtól elfordítják fülüket, és mesékhez fordulnak.

5 Te azonban légy mindenekben józan, szenvedd el a gonoszt, tedd az örömhirdető munkáját, töltsd be egészen szolgálatodat.

6 Mert engem már italáldozatként öntenek ki, elköltözésem ideje beállott.

7 A nemes harcot megküzdöttem, futásomnak végére érkeztem, a hűséget megőriztem.

8 A jövendőre félretették nekem az igazságosság koszorúját és azt ama napon az Úr, az igazságos bíró meg fogja nekem adni, de nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik szeretettel várják az ő megjelenését.

9 Siess, jöjj el hamar hozzám.

10 Démász, miután a mostani kort megszerette, magamra hagyott engem, elment Tesszalonikába, Kreszcensz Galáciába ment, Titusz Dalmáciába.

11 Lukács van velem egyedül. Márkuszt vedd magadhoz és hozd magaddal avégre, hogy engem kiszolgáljon, nagyon hasznos nekem.

12 Tihikuszt Efézusba küldtem.

13 Ha jössz, azt a köpenyt, melyet Troászba Kárpusznál hagytam, hozd magaddal, a könyveket is, különösen a pergameneket.

14 Az ércműves Sándor sok gonoszt tanúsított irányomban, fizessen meg neki az Úr tette szerint.

15 Óvakodj te is tőle, mert nagyon ellene állott beszédeinknek.

16 Első védekezésemkor senki a jelenlétével nem *támogatott*, hanem mindannyian magamra hagytak. Ne számítsák be nekik.

17 Ám mellém állt az Úr s hatalomhoz juttatott, hogy rajtam keresztül teljes célját elérje az igehirdetés és meghallják ezt a nemzetek mind. Engem az Úr kiragadott az oroszlán szájából.

18 Ki is fog ragadni minden rossz munkából, s át fog menteni mennyei királyságába. Övé legyen a dicsőség, el az örök korok korain át. Ámen.

19 Köszöntsd Priszkát és Akvilát és Onéziforosz házanépét.

20 Erasztoszt Korintuszban hagytam, Trofimoszt Milétoszban elerőtlenülten.

21 Serénykedj, hogy a tél előtt eljöhess. Köszöntenek téged Eubulosz, Pudensz, Linosz. Klaudia és az összes testvérek.

22 Az Úr *legyen* szellemeddel. A kegyelem *legyen* veletek.

PÁL LEVELE TITUSZHOZ

1. RÉSZ

1 Én Pál, Isten rabszolgája, a Krisztus Jézus apostola, *azt írom ebben a levélben* az én valódi gyer-

mekemnek, Titusznak, ami az Isten kiválogatottai hitéből és az istenfélelemmel megegyező igazság felismeréséből következik.

2 Ez *a felismerés* az örök élet reménységén alapul, melyet az örök korok előtt megígért az az Isten, aki nem hazudik,

3 aki igéjét az igehirdetésben az ő saját időpontjaiban láthatóan kijelentette, *abban az igehirdetésben*, mellyel a mi megmentő Istenünknek rendelkezése engem bízott meg.

4 Kegyelem és békesség neked Istentől, az Atyától és Megmentőnktől, a Krisztus Jézustól.

5 Amiatt hagytalak Krétában, hogy a még el nem *intézett* dolgokat eligazítsad, hogy városonként véneket rendelj, ahogy én azt neked elrendeltem,

6 *megválogatva*, hogy ki feddhetetlen, egyfeleségű férfi, hogy hűséges gyermekei vannak-e, *hogy* nincs-e romlottsággal vádolva vagy nem engedetlen-é.

7 Mert a felügyelőnek, mint Isten sáfárának, feddhetetlennek kell lennie, nem önhittnek, nem hirtelen haragúnak, nem bor mellett ülőnek, nem civakodónak, nem rút nyereséghajhászónak,

8 hanem vendégekhez kedvesnek, a jó kedvelőjének, meggondoltnak, igazságosnak, jámbornak, önmegtartóztatónak,

9 olyannak, aki ragaszkodik a tanítással megegyező megbízható igéhez, hogy képes legyen bátorítani is az egészséges tanítással, de meggyőzni is *vele* az ellentmondókat.

10 Mert sokan vannak engedetlenek, hiábavalóságokat fecsegők, és félrevezetők, leginkább a körülmetélkedésből valók,

11 kikre szájkosarat kell tenni, kik egész házakat felforgatnak, mikor gyalázatos nyereség kedvéért oly dolgokat tanítanak, melyeket nem kellene.

12 Közülük valaki, saját prófétájuk mondta: „A krétaiak folyton hazudnak, gonosz vadak, rest hasak.”

13 Ez a tanúságtétel igaz. Ez okból kímélet nélkül bizonyíts rájuk, hogy a hitben egészségesek legyenek

14 és ne figyeljenek zsidó mesékre, s az igazságot elforgató emberek parancsolataira.

15 A tisztáknak minden tiszta, de a fertőzötteknek és hitetleneknek semmi sem tiszta, ellenkezőleg, fertőzött mind az értelmük, mind a lelkiismeretük.

16 Azt vallják, hogy ismerik Istent, de tetteikkel megtagadják, amennyiben utálatosak, engedetlenek és semmi jó munkában ki nem állják a próbát.

2. RÉSZ

1 Te ellenben azt beszéld, ami az egészséges tanításhoz illik:

2 Az öreg férfiak józanok *legyenek*, tisztességesek, épeszűek, hitben, szeretetben, állhatatosságban egészségesek.

3 Éppen úgy az öregasszonyok szentekhez illő állapotban *éljenek*, ne *legyenek* vádaskodók, se sok bornak rabszolgái, nemes szokásokat tanítsanak,

4 tegyék a fiatalasszonyokat józanokká, férjükhöz, gyermekeikhez kedvesekké,

5 épeszűekké, szentül-tisztákká, háziasokká, jókká, saját férjüknek alávetettekké, hogy miattuk az Isten igéjét ne káromolják.

6 Éppen úgy kérleld a fiatalabb férfiakat, hogy ép ésszel járjanak.

7 Minden dolgodban magadat add nemes tettek példaképéül, a tanításban romlatlanságot, tisztességet,

8 egészséges, gyanútól mentes beszédet *nyújts*, hogy az ellenfél megszégyenüljön, ha semmi hitványat nem mondhat felőlünk.

9 A rabszolgák a nekik parancsolóknak mindenben alávessék magukat, kedvüket keressék, ellent ne mondjanak,

10 semmit el ne csenjenek, hanem teljes derekas hűséget tanúsítsanak, hogy *életükkel* megmentő Istenünknek tanítását mindenben ékesítsék.

11 Mert Istenünk megmentő kegyelme minden ember számára ragyogott fel,

12 s ez arra nevel bennünket, hogy az istentelenséget és a világi vágyakat megtagadjuk, hogy ép ésszel, igazságosan és istenfélelemmel éljünk a mostani korban,

13 s úgy várjuk a boldog reménységet, hogy a nagy Istennek és Megmentőnknek, a Krisztus Jézusnak dicsősége felragyogjon,

14 aki magát odaadta értünk, hogy a törvény mindenfajta megrontásából megváltson bennünket, és így egy gazdag, nemes munkákban buzogó népet tisztítson magának.

15 Ezeket szóljad, bátoríts, feddj teljes tekintélylyel, senki az eszével túl ne járjon rajtad.

3. RÉSZ

1 Hozd emlékezetükbe, hogy a fejedelemségeknek, hatóságoknak vessék magukat alá, a felsőbbségnek engedelmeskedjenek, minden jó munkára készen legyenek,

2 senkit rossz hírbe ne hozzanak, ne legyenek harciasak, legyenek kíméletesek, minden ember iránt szelídséget tanúsítók.

3 Hiszen egykor mi is esztelenek, engedetlenek, tévelygők, sokféle kívánságnak és kéjnek rabszolgái voltunk, gonoszságban és irigységben töltöttük életünket, utálatosak voltunk, egymást gyűlöltük.

4 Mikor azonban megmentő Istenünk jóságos volta és az emberekhez való kedvessége felragyogott,

5 kimentett bennünket, nem igazságosságban véghezvitt tettek alapján, melyeket *állítólag* mi tettünk, hanem könyörületének következményeképpen az újonnan születés fürdőjén és a Szent Szellem megújításán keresztül,

6 akit Megmentőnkön, a Krisztus Jézuson át gazdagon kiöntött ránk.

7 Hogy miután kegyelme igazságosakká tett, az örökélet reménységének megfelelően örök sorsrész elnyerői lehessünk.

8 Megbízható az ige, s azt akarom, hogy e dolgok felől teljes biztonságot nyújts *hallgatóidnak*, hogy azok, akik Istenben hívőkké lettek, azon jártassák eszüket, hogy hogyan lehet nemes tettekkel a többiek élére kerülni. Ezek szépek és hasznosak az embereknek.

9 Az ostoba vitatkozások, a leszármazási táblázatok, a civódás és harcok elől ellenben térj ki, mert hasznuk nincs, hiábavalók.

10 A szakadár embert egy vagy két intés után utasítsd el,

11 azt tudva, hogy az ilyen ki van ficamodva és vétkezik, mialatt magában hordja ítéletét.

12 Mikor majd Artemászt vagy Tihikuszt elküldöm hozzád, siess, jöjj hozzám Nikopoliszba, mert úgy határoztam, hogy ott telelek át.

13 A törvénytudó Zénászt és Apollóst sietve készítsd el az útra, hogy semmi hiányuk ne legyen.

14 Tanulják meg a mieink is, hogy a kényszerteremtette szükségekkel szemben nemes tettekkel álljanak az élre, hogy gyümölcstelenek ne legyenek.

15 Köszöntenek téged mind a velem levők. Köszöntsd azokat, akik hűségben kedvelnek minket. A kegyelem legyen mindnyájatokkal!

PÁL LEVELE FILEMONHOZ

1 Pál, a Krisztus Jézus foglya, és Timóteus testvér *írják e levelet* a szeretett Filemonnak, munkatársunknak,

2 továbbá Appia nőtestvérnek, Arhipposznak a harcostársunknak, és a házadnál lévő eklézsiának.

3 Kegyelem *legyen* részetek és békesség Atyánktól, az Istentől és az Úrtól, a Krisztus Jézustól.

4 Mindenkor hálával említlek meg Istenemnek imádságaimban,

5 mikor szeretetedről és arról a hűségről hallok, melyet az Úrhoz, Jézushoz és az összes szentek iránt *ápolsz magadban*,

6 hogy a hiteddel való közösség hatékony legyen minden olyan jónak felismerésére, ami bennünk a Krisztus iránt *ébred.*

7 Mert sok örömet és bátorítást leltem a te szeretetedben, mert a szentek lelkére megnyugatólag hat a te *jelenléted*, testvérem.

8 Ezért, bár a Krisztusban sok bátorságot nyertem arra, hogy elrendeljem neked azt, ami illik *hozzád*,

9 de a szeretetért inkább kérlellek én, minthogy olyan ember vagyok, amilyen vagyok: vén és most még hozzá a Krisztus Jézus foglya is.

10 Én kérlellek hát gyermekemért, akit fogságomban nemzettem, Onézimoszért,

11 akinek valamikor nem tudtad hasznát venni, de aki most neked is, nekem is hasznos.

12 Most visszaküldöm hozzád őt, az én *lelkemnek* belsejét.

13 Magamnál akartam őt tartani, hogy helyetted szolgáljon nekem az örömüzenetért viselt bilincseimben.

14 Mégis a te szándékod *megismerése* nélkül semmit sem akartam tenni, hogy ne úgy tedd a jót, mintha kényszerülve volnál rá, hanem önként.

15 Hiszen alighanem azért váltál el tőle egy kis időre, hogy örökre megmaradónak nyerd őt visszsza,

16 többé nem rabszolgának, hanem rabszolgánál többnek, szeretett testvérnek, főképpen nekem, de mennyivel inkább neked a húsban is, az Úrban is.

17 Ha már most a közösségben társadnak tartasz engem, úgy vedd őt pártfogásodba, mintha én volnék a helyében.

18 Ha valamit ártott volna vagy tartoznék neked, nekem rójad fel.

19 Én, Pál, írom a saját kezemmel: én megfizetem, hogy azt ne mondjam neked: Te *rajtad kívül* még magaddal is tartozol nekem.

20 Bizony testvérem, én az Úrban hasznot akarok belőled húzni. A Krisztusban csillapítsd le az én bensőmet.

21 Úgy írtam neked, hogy bíztam engedelmességedben, sőt, hogy többet teszel annál, mint amit mondok.

22 Egyúttal azonban készíts nekem is szállást, mert remélem, hogy imádságaitokon át a kegyelem nektek fog engem ajándékozni.

23 Köszöntenek téged a Krisztus Jézusban

24 fogolytársam Epafrász, Márk, Arisztarhosz, Démnász, Lukács, az én munkatársaim.

25 Az Úrnak, a Krisztus Jézusnak kegyelme *legyen* a ti szellemetekkel!

LEVÉL A HÉBEREKHEZ

1. RÉSZ

1 Miután az Isten a régi időben a próféták által sok ízben és sokféleképpen beszélt az atyákhoz,

2 a mostani napok utólján hozzánk is szólt Fiában, akinek a mindenséget örökrészéül rendelte, akin át az örök korokat is elkészítette.

3 A *Fiú a* dicsőség kisugárzása, *az Istenben* az ő lényének kimetszett képe. Hatalmas szavával ő hordozza a mindenséget is, ő szerezte meg a vétkek bocsánatát s azután leült a magasságban *az isteni* Fenség jobbja felől,

4 miután annyival hatalmasabbá lett az angyaloknál, amennyivel azokénál különb névnek lett örökrészesévé.

5 Mert az angyalok közül ugyan melyiknek mondtak *ilyesmit*: „Fiam vagy te, ma nemzettelek téged.” Majd újra: „Atyjává leszek neki, ő meg Fiammá lesz nekem?”

6 Mikor pedig ismét bevezeti az elsőszülöttet a lakott földre, így szól: „Boruljanak mind lába elé Istennek angyalai.”

7 Az angyalokra ezt mondja: „Angyalait szelekké és szolgálattevőit tűzlánggá teszi.”

8 A Fiúhoz ellenben így szól: „Trónod, oh Isten, az örök kornak korain át *megáll*, királyságodnak pálcája az egyenesség pálcája.

9 Igazságosságot szerettél, törvénytiprást gyűlöltél, ezért kent fel téged az Isten, a te Istened részestársaid fölé az ujjongás olajával.”

10 Továbbá: „Te Uram, kezdetben vetetted meg a föld alapját, az egek kezednek művei,

11 elvesznek azok, de te megmaradsz, megavul mindenki, mint a ruha,

12 mint egy fátyolt úgy göngyölöd össze őket, vagy mint egy köpenyt, és elváltoznak. Te ellenben ugyanaz vagy, esztendeid ki nem hagynak.”

13 Ugyan melyik angyalhoz szólt valaha is így: „Ülj el jobbomon, míg ellenségeidet lábad zsámolyává nem teszem?”

14 Nem mindannyian szolgálattevő szellemek-e, kiket mások kiszolgálására küldtek el azok érdekében, akik örökrészül fogják kapni a megmenekülést.

2. RÉSZ

1 Ezért kell még több figyelmet fordítanunk a hallottakra, hogy a *menekülés* mellett el ne sodródjunk.

2 Mert ha az angyalokon át szólt ige szilárdnak bizonyult, úgyhogy minden áthágás és engedetlenség elnyerte méltányos bérét,

3 akkor hogy menekülhetünk mi el, miután ekkora meneküléssel nem törődtünk? Erről *a menekülésről* kezdetben az Úr beszélt, és akik hallották, biztos hírt adtak róla nekünk.

4 Isten ezután megtetézte jelek, csodák és sokféle hatalomnyilvánulás bizonyságtételével, Szent Szellemének széjjelosztásával, kit úgy *osztott szét*, ahogy akarta.

5 Mert nem angyaloknak vetette alá a jövendő lakott földet, melyről beszélünk.

6 Valahol valaki határozott bizonyságot tett: „Kicsoda az ember, hogy megemlékezel róla? Az embernek fia, hogy reá tekintesz?

7 Kevés *időre* kisebbé tetted őt az angyaloknál, dicsőséggel és tisztességgel koszorúztad meg,

8 mindent lába alá vetettél.” Azzal ugyanis, hogy a mindenséget alája vetette, *azt fejezi ki*, *hogy* semmit nem hagyott neki alá nem vetetten. Most azonban még nem látjuk, hogy a mindenség alája volna vetve.

9 De Jézusról, akit kevés időre az angyaloknál *csakugyan* kisebbé tett, azért, hogy Isten kegyelmétől hajtva mindenkiért megkóstolja a halált, azt látjuk, hogy halálos szenvedéséért dicsőséggel és tisztességgel koszorúzták meg.

10 Mert úgy illett, hogy szenvedéseken keresztül tegye bevégzetté azt, akiért és akin keresztül a mindenséget *teremtették*, aki sok fiat vezet dicsőségre, s aki az ő megmenekedésüknek a szerzője.

11 Így tudniillik mind a megszentelő, mind a megszenteltek mind egytől származtak, ez okból nem szégyenli őket testvéreinek nevezni.

12 *Hiszen az Írás* így szól: „Hírül adom nevedet testvéreimnek, az eklézsia közepette énekkel magasztallak.”

13 Majd ismét: „Bizalmam benne lesz.” Aztán megint: „Itt vagyok én és a gyermekek, akiket nekem adott az Isten.”

14 Miután a gyermekekkel a vér és hús közösségébe lépett, neki is hasonlóképpen részt kellett kapnia a *húsból* és *vérből*, hogy a halálon át hatástalanná tehesse azt, aki uralkodik, a vádlót,

15 és szabadon bocsáthassa azokat, akiket a haláltól való félelem egész életükön át rabszolgaságban tartott.

16 Mert bizonyára nem angyaloknak megy a segítségére, hanem Ábrahám magvának visz segítséget.

17 Ezért tartozott mindenben hasonlóvá válni a testvérekhez, hogy könyörülő és Isten felé *végzett szolgálatban* hűséges főpap lehessen, hogy így engesztelést szerezzen a nép vétkeiért.

18 Amennyiben ugyanis őt magát is megkísértették szenvedésekkel, képes azokon segíteni, akik kísértést szenvednek.

3. RÉSZ

1 Azért hát, szent testvéreim, mennyei elhívás részestársai, figyeljetek vallástételünk Apostolára és Főpapjára, Jézusra,

2 ki hű volt ahhoz, aki őt annak rendelte, mint ahogy

Mózes is hű volt annak egész házán.

3 *Figyeljétek meg*, hogy őt Mózesnél annyival nagyobb dicsőségre méltatták, amennyivel nagyobb becsülete van annak, aki *a házat* elkészítette, a háznál magánál.

4 Hiszen minden házat készít valaki, az, aki mindent készített, az Isten.

5 Mózes az ő egész házán úgy volt hű, mint cseléd, és fe*ladata az volt*, hogy azokról, amiknek el kellett hangzaniuk, tanúságot tegyen,

6 ellenben a Krisztus fiúként *állt* annak háza felett, akinek háza mi vagyunk, ha ugyan a szabad szólás *bizalmánál* és a reménységgel való dicsekvésnél végig szilárdan megmaradunk.

7 Azért amint a Szent Szellem mondja: „Ma, ha esetleg az ő szavát hallani fogjátok,

8 meg ne keményítsétek szíveteket, mint az elkeseredéskor, az istenkísértés napján a pusztában,

9 ahol atyáitok próbára tettek és azzal kísértettek engem, annak ellenére, hogy negyven éven át látták tetteimet.

10 Azért haragudtam meg arra a nemzedékre, és mondtam: Szívükben mindig tévelyegnek. Utaimat nem ismerték meg,

11 úgyhogy *aztán* megesküdtem haragomban: Nem mennek be nyugalmamba."

12 Vigyázzatok testvéreim, hogy valamelyikőtökben valamikor rossz szív ne legyen, olyan, mely elpártol az élő Istentől.

13 Ellenkezőleg, minden egyes napon bátorítsátok egymást, amíg csak MÁT mondanak, hogy közületek senkit meg ne keményítsen a vétek tévelyítő *hatalma.*

14 Mert a Krisztus birtokostársaivá lettünk, ha a kezdetbeli állhatatosságot csakugyan végig szilárdan megtartjuk.

15 Vajon, mikor azt mondja: „Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek szíveteket, mint az elkeseredéskor,"

16 kiket ért azok alatt, akik elkeseredtek, mikor meghallották *a szót?* Csak nem mindazokat, akik Mózes *vezetésével* Egyiptomból kijöttek?

17 (Ugyan kikre haragudott negyven éven át? Nem azokra, akik vétkeztek, akiknek tagjai a pusztában elhullottak?

18 Kiknek esküdött meg, hogy nem mennek be az ő nyugalmába, ha nem azoknak, akik engedetlenekké lettek?

19 Látjuk, hogy hitetlenségükért nem mehettek be.

4. RÉSZ

1 Hadd fogjon el hát minket a félelem attól, hogy mikor még fennáll ígérete, hogy be lehet menni az ő nyugalmába, közületek valaki esetleg úgy tűnhetik fel, mint aki elkésett abból.

2 Mert nekünk is éppen úgy hirdették az örömüzenetet, mint azoknak. De azoknak a hallott ige nem használt, mert a hallottakat nem kapcsolták össze hittel.

3 Mi tudniillik, akik hittünk, bemegyünk a nyugalomba, ahogy megmondotta: „Ahogy megesküdtem haragomban: Nem mennek be nyugalmamba," ámbár munkái a világ megalapítása óta megtörténőben vannak.

4 Valahol ugyanis így szól a hetednapról: „S megnyugodott az Isten a hetedik napon minden munkájától,"

5 A következő helyen újra szól: „Nem fognak bemenni nyugalmamba."

6 Miután tehát még hátra van, hogy némelyek abba bemenjenek, és azok, akik előzőleg hallották az örömüzenetet, engedetlenségük miatt nem mentek be,

7 ismét meghatároz egy napot: „Ma" – mondja Dávidnál, annyi idő elmúltával, ahogy előbb már mondottam: „Ma, ha szavát halljátok, meg ne keményítsétek szíveteket."

8 Ha ugyanis Józsué nyugalomba vitte volna őket, azok után az *Írás* nem beszélne más napról.

9 Következőleg hátra van még az Isten népének egy szombati nyugalom.

10 Hiszen aki az ő nyugalmába bement, az szintén megnyugodott a maga munkáitól, amint Isten is a magáéitól.

11 Legyünk hát serényen rajta, hogy abba a nyugalomba bemehessünk, s hogy valaki az engedetlenségnek ugyanabba a példájába ne essék.

12 Mert az Isten igéje él és hatékony, élesebb bármely kétélű kardnál, és elhat a léleknek és szellemnek, az ízeknek és velőknek széjjeloszlásáig, megítélni képes a szív szenvedélyeit és gondolatait.

13 Nincs olyan teremtmény, mely előtte láthatatlan volna, minden meztelen és leleplezett annak szeme előtt, aki felé a mi beszédünk *fordul.*

14 Mivel tehát van nekünk főpapunk, aki áthatolt az egeken: Jézus, az Isten Fia, ragaszkodjunk a vallástételhez.

15 Hiszen nem olyan főpapunk van, aki nem képes erőtlenségeinkkel együtt szenvedni, ellenkezőleg, mindenben hasonlóan megkísértetett, a vétektől eltekintve.

16 Járuljunk hát a szabad szólás bátorságával a kegyelem trónjához, hogy könyörületet és kegyelmet találjunk kellő időben jövő segítségül.

5. RÉSZ

1 Mert minden főpapot emberek közül vesznek, és emberekért állítanak be az Isten felé *végzendő szolgálatra*, hogy adományokat s véres áldozatokat vigyen a vétkekért,

2 éspedig *oly főpapot*, aki elnéző tud lenni az értelmetlenekkel és tévelygőkkel szemben, miután őt magát is erőtlenség fogja körül,

3 s emiatt tartozik, ahogy a népért, úgy magáért is a vétkekre vonatkozó áldozatot *Istenhez* vinni!

4 S ezt a tisztességet *önkényesen* senki el nem veheti magának, csak ha Isten hívja el rá, amint ez Áronnal is *történt.*

5 Így a Krisztus sem maga adta magának a dicsőséget, hogy főpap legyen, hanem az adta, aki ezt mondta neki: „Fiam vagy te. Én ma nemzettelek téged."

6 Ahogy máshol mondja: „Melkisédek rendje szerint pap vagy te örökre."

7 Az, aki húsban *töltött* napjaiban erős kiáltásokkal és könnyek között könyörgéseket és esedezéseket küldött ahhoz, akinek hatalma volt arra, hogy őt a halálból kimentse, továbbá lelkiismeretességéért (tiszteletéért, istenfélelméért) meghallgatást talált

8 és noha Fiú volt, abból, amit szenvedett, tanulta meg az engedelmességet.

9 Így lehetett, miután bevégzetté (tökéletessé) lett, örök menekülés okává mindazok számára, akik engedelmeskednek neki,

10 mikor is Isten *ünnepélyesen* Melkisédek rendje szerint való főpapnak nevezte őt.

11 Róla sok mondanivalónk van, amik nehezen magyarázhatók meg, miután restek lettetek a hallásra.

12 Mert bár ez idő szerint már tanítóknak kellene lennetek, ismét arra van szükségetek, hogy Isten mondásainak kezdeti elemeire tanítsunk titeket. *Aszerint*, amivé lettetek, tejre van szükségetek, nem szilárd eledelre.

13 Mert mindenki, aki tejből részesedik, az igazságosság beszédében járatlan, hiszen még kiskorú.

14 Bevégzetteknek (tökéleteseknek) való a szilárd táplálék, azoknak, akiknek érzékszerveit a gyakorlat fejlesztette ki annak megkülönböztetésére, ami nemes, és ami rossz.

6. RÉSZ

1 Ezért hagyjátok el a Krisztusról szóló kezdetbeli beszédet. Bevégzettségre kell jutnunk, nem újra rakosgatnunk az új felismerésre térésnek, a holt munkák *elhagyásának* és az Istenben való hitnek alapját,

2 bemerítésekről, kézrátételről, holtak feltámadásáról és az örök ítéletről szóló tanítást.

3 Ezt, ha ugyan az Isten megengedi, meg is fogjuk tenni.

4 Mert az lehetetlen, hogy azok, akik egyszer megvilágosodtak, a mennyei ajándékot megízlelték, a Szent Szellemnek részeseivé váltak,

5 akik megízlelték az Isten nemes beszédét és az elkövetkező kor *hatalmas* erőit és

6 akik mégis *elálltak az igazság* mellől és félreestek, lehetetlen, hogy azok mégegyszer megújuljanak és új felismerésre térjenek, ők, akik az Isten Fiát maguknak újra megfeszítették, és őt kipellengérezték.

7 Mert az a föld, mely a rá gyakran hulló esőt megissza és hasznos növényt terem azoknak, akik megművelik, áldást kap Istentől,

8 de ha aztán tövist, tüskét terem, próba nem állónak *nyilvánítják*, átokhoz lesz közel, s a vége az, hogy elégetik.

9 De mi jobbról vagyunk felőletek meggyőződve, szeretteim, olyasmiről, aminek a megmeneküléshez van köze, még ha így beszélünk is.

10 Mert nem oly igazságtalan az Isten, hogy elfeledkezzék munkátokról és szeretetetekről, melyet neve iránt tanúsítottatok, mikor a szenteket kiszolgáltátok, sőt ki is szolgáljátok.

11 Ám azt kívánjuk, hogy közületek mindenki ugyanezt a serénységet tanúsítsa mindvégig, hogy a reménység teljes bizonyosságára *jussatok*,

12 hogy ne legyetek restek, hanem azoknak utánzói, akik hiten és hosszútűrésen át az ígéreteket örökrészül fogják kapni.

13 Mert mikor Isten Ábrahámnak az ígéretet tette, minthogy senkire nagyobbra nem esküdhetett, önmagára esküdött meg

14 ily módon: „*Amilyen igaz*, *hogy vagyok*, *olyan igaz*, *hogy* igen megáldalak, és nagyon megszaporítlak téged."

15 Hosszútűréssel elérte *ezt az* ígéretet.

16 Emberek ugyanis *valakire,* nagyobbra *szoktak* megesküdni, és minden ellentmondásnak azzal vetnek véget, hogy szavuk megszilárdítására megesküsznek.

17 Amennyiben az ígéret örökrészeseinek különös mértékben meg akarta mutatni, hogy Isten szándékai megváltozhatatlanok, esküvel biztosította,

18 hogy két változhatatlan tényen át, melyekben Isten nem hazudhat, erős bátorítást nyerjünk mi,

kik az elénk helyezett reménységbe belefogózva elmenekültünk.

19 Ezt *a bátorítást* lelkünk biztos és szilárd horgonyaként tartjuk, mint *valamit*, ami behatol ama függönyön belül,

20 ahová előfutárként (elővédként) maga Jézus ment be, miután Melkisédek rendje szerint örökre főpappá lett.

7. RÉSZ

1 Mert ez a Melkisédek Sálem királya volt és a Magasságos Isten papja, aki a királyok megverése után hazatérő Ábrahámnak eléje ment, és megáldotta őt.

2 Ábrahám aztán mindenből tizedet adott neki, ő, ha *a nevét* lefordítjuk (értelmezzük), először igazságosság királya, de azután Sálem királya is, azaz békesség királya.

3 Apa nélkül, anya nélkül, nemzetségtábla nélkül *lép elénk a történelemből.* Napjainak kezdete nincs, sem életének vége, s így hasonlóvá tétetett az Isten Fiához, örökre pap maradt.

4 Észlelitek milyen nagynak kell lennie neki, ha ősatyánk, Ábrahám a zsákmány legjavából tizedet adott neki?

5 Azoknak, akik Lévi fiai közül a papságot elnyerték, rendeletük van arra, hogy a törvény értelmében tizedet szedhetnek a néptől, azaz testvéreiktől, noha *azok* is Ábrahám ágyékából jöttek elő.

6 Az pedig, aki nem tőlük származtatja nemzetségtábláját, Ábrahámtól szedett tizedet, és megáldotta az ígéretek birtokosát.

7 Annak pedig ellentmondani sem lehet, hogy *mindig* a hatalmasabb áldja meg a csekélyebbet.

8 Amellett itt halandó emberek szedik a tizedet, amott azonban az, akiről azt a tanúságot teszik, hogy él.

9 Aztán meg Ábrahámon keresztül a tizedszedő Lévi is tizedet adott,

10 hiszen ott volt még atyjának ágyékában, mikor az Melkisédekkel találkozott.

11 Ha már most bevégzettségre a lévita papságon keresztül jutnánk – a nép ugyanis vele kapcsolatban kapta a törvényt –, mi szükség volna akkor arra, hogy Melkisédek rendje szerint más pap álljon elő, akit nem Áron rendje szerint valónak neveznek?

12 Ha a papságot megváltoztatják, kényszerűen követi ezt a törvény változása is.

13 Az tudniillik, akiről ezeket mondjuk, más törzshöz tartozik, melyből senki sem foglalkozott az oltárral.

14 Közismert dolog, hogy a mi Urunk Júdából sarjadt ki, mely törzsről Mózes a papsággal kapcsolatban semmit sem szólt.

15 Még sokkal világosabbá válik *ez a változás*, *ha azt mondjuk*, hogy Melkisédekhez hasonlóan állt elő egy másik pap,

16 aki nem a húsparancsolat törvénye szerint, hanem kiolthatatlan élet hatalmának következményeképp támadt.

17 Mert így hangzik a tanúságtétel: „Örökre pap vagy te a Melkisédek rendje szerint.”

18 Mert egy előzetesen adott parancsolatot *csak* akkor vetnek félre, ha az erőtelen és haszna nincs.

19 *Mózes* törvénye ugyanis semmit sem tett bevégzetté. Hatalmasabb reménység behozása *vált* tehát *szükségessé*, hogy azon át Istenhez közeledhessünk

20 és ez *a behozatal* nem eskütétel nélkül történt. *A léviták isteni* eskü nélkül lettek papokká,

21 míg *az újszövetség főpapja* esküvel azon át, aki így szólt hozzá: „Megesküdött az Úr és nem fogja megbánni: Pap vagy örökre.”

22 Amennyit *ez az eskü jelent*, annyival hatalmasabb szövetségnek közvetítőjévé lett Jézus.

23 Amellett azok többen lettek papokká, mivel a halál megakadályozta őket abban, hogy *a papság* mellett megmaradjanak.

24 Ő azonban, mivel örökre megmarad, olyan papságot visel, mely nem száll át *egyik emberről másikra.*

25 Ebből következik, hogy képes mindenestül megmenteni azokat, akik őrajta keresztül mennek Istenhez, mivel mindenkor él, hogy értük *mindenkor* közbenjárhasson.

26 Hiszen éppen ilyen főpap felel meg nekünk, jámbor, gonoszságtól és a *vétek* fertőjétől mentes, a vétkesektől elkülönített, aki a mennyeknél magasabbra hatolt,

27 akin nem ül a kényszer, mint a főpapokon, hogy előbb saját vétkeikért vigyenek fel véres áldozatot, aztán a nép *vétkeiért*, mert ő a *kettőt*

egyszerre megtette, amikor magát vitte fel *áldozatnak.*

28 Mózes törvénye tudniillik olyan embereket rendel főpapokká, akiknek erőtlenségeik vannak, a törvény után jövő esküszó ellenben az örökre bevégzett Fiút.

8. RÉSZ

1 Az elmondottak summája ez: Olyan főpapunk van, aki a mennyekben a Felség trónjának jobbjára ült,

2 a szentély és a valódi sátor szolgálattevő *papjaként*, mely *sátort az* Úr állított fel, nem ember.

3 Mert minden főpapot avégett állítanak be, hogy adományokat és véres áldozatokat vigyen *Istenhez*, ezért elkerülhetetlenül szükséges, hogy legyen valamije, amit odavisz.

4 Ha ez *a Melkisédek rendje szerint való főpap a* földön élne, nem volna pap, mert *itt* azokra, akik az ajándékokat felviszik, törvény van.

5 A *lévita papok azonban csak a* mennyeiek képmásának és árnyékának szolgálnak, amint azt isteni kijelentés adta tudtára Mózesnek, akire a sátor elkészítése *bízva* volt. A szózat ugyanis ezt mondta: „Vigyázz, csinálj mindent aszerint a minta szerint, melyet a hegyen mutattak néked.”

6 Erre *a főpapra* azonban annyival különb papi szolgálattétel jutott, amennyivel hatalmasabb szövetségnek közbenjárója lett. Ezt *a szövetséget a* törvényalkotás hatalmasabb ígéretekre alapozta.

7 Mert ha az az első *szövetség* gáncstalan lett volna, nem kerestek volna helyet egy második *szövetségnek.*

8 Hiszen feddőleg mondja nekik: „Íme, napok jönnek, ezt mondja az Úr, melyekben befejezéshez juttatom Izráel házán és Júda házán az új szövetséget,

9 nem annak a szövetségnek megfelelően, melyet atyáikkal kötöttem azon a napon, melyen kézen fogtam őket, hogy kivezessem őket Egyiptomból, mert nem tartottak ki szövetségemben. Én sem törődtem hát velük – mondja az Úr –,

10 mert az a szövetség, melyet ama napok múltán Izráel házának rendelni fogok – ezt mondja az Úr –, *ilyen lesz*: törvényeimet gondolkodásukba adom, és szívükbe írom be: Istenükké leszek, ők meg népemmé lesznek,

11 úgyhogy senki sem fogja többé polgártársát, sem senki a testvérét ily módon tanítani: Ismerd meg az Urat! Mert mindnyájan kicsinytől nagyig ismerni fognak engem.

12 Mert kiengesztelődöm hamisságaikért, s vétkeikről többé meg nem emlékezem.”

13 Amikor újat mond, elavulttá teszi azzal az elsőt, ám az, ami elavul és megöregszik, közel van az elenyészéshez.

9. RÉSZ

1 Voltak az első *sátornak* is intézkedései, melyek a papi szolgálattételeket az *isteni* igazságosság *rendjében* szabályozták, és volt világi szentélye.

2 Tudniillik elkészült egy elősátor, melyben a mécsláb, az asztal és *az Istennek* szánt kenyerek voltak, ezt Szenthelynek nevezik.

3 A második függöny mögött volt a Szentek Szentjének nevezett sátor,

4 arany füstölő *oltár* és a szövetség ládája tartoztak hozzá. Utóbbit mindenütt arany borította, s benne voltak a mannát tartalmazó arany korsó, Áron kivirágzott vesszeje és a szövetség táblái,

5 felette pedig a dicsőség kerubjai, melyek az engesztelő fedelet beárnyékozták. Ezekről nem kell most egyenként szólnunk.

6 Miután ezek így elkészültek, az első sátorba mindenkor bejártak a papok, hogy papi szolgálattételüket végezzék.

7 A másodikba évenként egyszer egyedül a főpap *ment be*, sohasem vér nélkül, s azt magáért, továbbá a nép tudatlanságáért vitte.

8 Ezzel azt tette nyilvánvalóvá a Szent Szellem, hogy az igazi szentély útja addig nem válhat láthatóvá, míg az első sátor fennáll.

9 Példázat ez a jelen időpontra, mikor olyan adományokat és véres áldozatokat visznek *az oltárra*, melyeknek nincs hatalmuk arra, hogy a lelkiismeret *követelése szerint* tegyék bevégzetté azt, aki a szolgálatot végzi.

10 *Nincs hatalmuk*, mert ételekre, italokra, különféle bemerítésekre vannak *alapozva*, és csak a helyreállítás időpontjáig *nyújtanak* olyan megigazulást, amilyen *a hús vonalán lehetséges.*

11 A Krisztus ellenben az elkövetkező javak főpapjaként a nagyobb és bevégzettebb, nem kézzel

csinált, azaz nem ebből a teremtésből való sátoron keresztül

12 és nem kecskék és borjúk vérével, hanem a saját vérével ment be egyszer a szentélybe, miután örök megváltásra talált *lehetőséget.*

13 Mert ha bakok és bikák vére, a tehénnek az *áldozatra* szórt hamuja megszentelik a megfertőzötteket, s a hús *vonalán* megtisztulást szereznek,

14 mennyivel inkább tisztítja meg a Krisztus vére a holt tettektől lelkiismeretünket, ki az örök Szellemen át vitte magát oda hibátlanul *az élő* Istennek, hogy az élő Istennek szolgálhassunk,

15 és ezzel új szövetség közbenjárója *lett*, hogy miután az első szövetség alatt elkövetett áthágások megváltására megtörtént a halál, az elhívottak elnyerjék az örök sorsrész öröklésének ígéretét.

16 Mert ahol végrendelkezés *jellegű szövetség* van, ott fennáll a kényszerűség, hogy a végrendelkező halála bekövetkezzék.

17 A végrendelet ugyanis a halál bekövetkezése után érvényes, miután semmi ereje nincs addig, amíg a végrendelkező él.

18 Innen van, hogy az első végrendeletet sem lehetett beiktatni vér nélkül.

19 Mert miután Mózes a törvényen át minden parancsolatot elmondott az egész népnek, vízzel, skarlátszínű gyapjúval és izsóppal együtt magához vette a borjúk és bakok vérét, és mind magát a könyvet, mind a népet befecskendezte *velük*,

20 ezzel a szóval: „Ez annak a szövetségnek a vére, melyet Isten nektek parancsolt.”

21 Hasonlóan behintette vérrel a sátort és a papi szolgálat összes eszközeit.

22 A törvény szerint majdnem minden a vér által tisztul meg, úgyhogy vérontás nélkül nem történik megbocsátás.

23 Fennáll tehát a kényszerűség, hogy mikor a mennyei dolgok *földi* képei ilyen *földi dolgokkal* tisztíttatnak meg, maguk a mennyei dolgok ezeknél hatalmasabb (jobb) áldozatokkal *tisztíttassanak meg*,

24 a Krisztus ugyanis nem kézzel csinált szentélybe ment be, *nem* a valódinak képmásába *csupán*, hanem magába a mennybe, hogy most helyettünk az Isten orcája előtt megjelenjék.

25 *Arra azonban nem áll fenn kényszerűség*, hogy sokszor vigye magát áldozatul, mint hogy a Főpap másnak a vérével évenként bemegy a szentélybe,

26 hiszen akkor a világ megalapozása óta sokszor kellett volna már szenvednie. Így azonban csak egyszer lépett *a látható világba* az örök korok befejeződésekor, hogy véres áldozatával a vétket eltörölje.

27 És amennyire *igaz*, *hogy* az embereknek ki van szabva, hogy egyszer meghaljanak, azután pedig az ítélet *jön*,

28 annyira *igaz*, *hogy* a Krisztus is, miután egyszer áldozatul vitetett, hogy sokak vétkeit elhordja, másodszor vétek nélkül lesz láthatóvá azoknak, akit őt megváltójukként várják.

10. RÉSZ

1 Minthogy csakugyan a törvényben csak az elkövetkező javaknak az árnyéka van meg, és nem a dolgok való alakja, *világos*, *hogy* ugyanolyan áldozatokkal, melyeket évről-évre visznek szakadatlanul, nem lehet befejezettekké tenni azokat, akik *Istenhez* közelednek.

2 Ha nem így volna, akkor már megszűntek volna hordani az áldozatokat, mert azoknak a szolgálattevőknek lelkiismerete, akik egyszer megtisztultak, többé nem *tudott volna* vétkekről.

3 De nem ez történt, hanem a vétkek tudata évről-évre megmaradt bennük,

4 mert hiszen lehetetlen, hogy bikák és bakok vére elvegyen vétkeket.

5 Azért mondta azt, amikor a világba belépett: „Véres áldozatot, áldozathozatalt nem akartál, hanem testet alkottál nekem,

6 egészen égő s vétkekért való áldozatokat nem helyeseltél.

7 Akkor mondtam: Ím, itt vagyok! A könyvtekercsben írva van rólam, hogy megteszem, óh Isten, a te akaratodat.”

8 Fentebb azt mondja: „Véres áldozatokat és áldozathozatalt, továbbá égő és vétekért való áldozatokat nem akartál, sem nem helyeseltél.” Pedig ilyeneket visznek a törvény szerint.

9 Akkor szólt aztán: „Ím itt vagyok, hogy megtegyem akaratodat.” Eltörli az elsőt, hogy a második fennálljon.

10 Ez az akarat szentelt meg minket a Krisztus Jézus testének egyszeri feláldozásán keresztül.

11 Minden *lévita* pap naponként szolgálatban áll, és sokszor viszi fel ugyanazokat az áldozatokat, melyeknek azonban soha sincs hatalmuk arra, hogy a vétkeket egészen elvegyék.

12 Ő ellenben, miután egyszersmindenkorra felvitt egyetlen véresáldozatot a vétkekért, leült az Isten jobbjára,

13 s a jövőtől várja, hogy ellenségeit lába zsámolyává tegyék.

14 Mert egyetlen áldozatvitelével mindenkorra bevégzettekké tette a megszentelődőket.

15 A Szent Szellem is bizonyságot tesz *erről* nekünk: miután tudniillik ezt mondta *az Úr*.

16 „Ez az a szövetség, melyet végrendeletül hagyok rájuk ama napok után: Törvényeimet szívükbe adom, s gondolkodásukba beírom őket” – ezt is mondja:

17 „Vétkeikről és törvénytiprásaikról többé meg nem emlékezem!”

18 Ahol azonban ezeket elengedik, ott többé nincs vétekért való áldozat.

19 Minthogy tehát bizalom *adta szabadságunk* van arra testvéreim, hogy Jézus vérével a szentélybe bemenjünk,

20 – s ezt a bejárást új és élő útként ő szentelte fel nekünk a függönyön, azaz saját húsán keresztül –,

21 minthogy továbbá van egy nagy főpapunk az Isten háza felett,

22 járuljunk igaz szívvel, kiteljesedett hittel, a rossz lelkiismerettől vérhintéssel *megszabadított* szívvel, tiszta vízzel megmosott testtel *Istenhez*,

23 ragaszkodjunk ingadozás nélkül a reménység vallástételéhez, mert hű az, aki az ígéretet tette

24 és vizsgáljuk egymást avégett, hogy *ki-ki a másikat* szeretetre és nemes tettekre ingerelje,

25 amellett ne hagyjuk abba a nála való összegyülekezésünket, mint ez némelyeknek szokásuk, hanem bátorítsuk *egymást*, éspedig annál inkább, minél *gyorsabban* látjátok közeledni azt a napot.

26 Mert ha önként vétünk azután, hogy az igazságra való *újra* ráismerést elfogadtuk, nincs számunkra több véresáldozat,

27 hanem csak az ítéletnek bizonyos félelmes várása, és tűznek izzó heve, mely meg fogja emészteni az ellenállókat.

28 Ha valaki Mózes törvényét elvetette, az két vagy három tanú vallomására irgalom nélkül a halál fia.

29 Mit gondoltok, mennyivel súlyosabb megtorlást érdemel az, aki az Isten Fiát megtapodta, a szövetség vérével, mellyel megszentelték, úgy bánt, mint valami közönséges dologgal, és a kegyelem Szellemét bántalmazta.

30 Mert ismerjük azt, aki ezt mondta: „Enyém a megtorlás, én megfizetek.” Majd ismét: „Az Úr megítéli népét.”

31 Félelmetes dolog az élő Isten kezébe esni.

32 Emlékezzetek csak a korábbi napokra, melyekben azután, hogy megvilágosodtatok, a szenvedések *okozta* sok viaskodásban kitartottatok,

33 részben, mikor gyalázásokkal és szorongattatásokkal az emberek látványosságára tettek titeket, részben, amikor az így járókkal a közösséget vállaltátok.

34 Hiszen együtt szenvedtetek a foglyokkal is, örömmel fogadtátok a vagyonotok elrablását abban a tudatban, hogy jobb és maradandó vagyonotok van.

35 Ne dobjátok el hát magatoktól a szabad szólás *bizalmát*, *mert* ennek nagy a jutalma.

36 Állhatatosságra van szükségetek, hogy miután az Isten akaratát megtettétek, elnyerjétek az ígéretet.

37 Mert még csak egy kicsiny ennyi-annyi, s az eljövendő itt lesz, és nem késik.

38 Az én igazságosom pedig élni fog a hit alapján, ha azonban meghátrál, nem ért vele egyet a lelkem.

39 Mi azonban nem vagyunk a meghátrálás emberei, hogy elvesszünk, hanem a hitéi, hogy megtarthassuk a *lelkünket.*

11. RÉSZ

1 A hit pedig a remélt dolgoknak valóságként való *elfogadása,* és a nem látott tények felől a m*agunk* meggyőzése.

2 Mert *hittel* tettek bizonyságot a vének.

3 Hittel értjük meg, hogy a korokat Isten szava illesztette egybe, hogy a nem láthatókból támadt az, amit látunk.

4 Hittel lett Ábel áldozata több a Káinénál, s ezen az *áldozaton keresztül* jutott ahhoz a bizonyságtételhez, hogy *Isten* igazságosnak *elfogadta*, amennyiben adományai felől maga az Isten tett tanúsá-

got. *Ez áldozaton* keresztül, bár meghalt, még *mindig* beszél.

5 Hitéért helyezték át Énokot *a mennybe*, hogy ne lásson halált, s *itt többé* nem találtak rá, mivel Isten őt áthelyezte. Áthelyezése előtt ugyanis azt a bizonyságot kapta, hogy tetszik Istennek.

6 Hit nélkül azonban lehetetlen Istennek tetszeni, annak, aki Istenhez közeledik, hinnie kell, hogy ő van, s erre ő megadja bérüket azoknak, akik őt a *láthatatlanból* előkutatják.

7 Noé hitéért nyert isteni kijelentést azokról a dolgokról, melyek még nem voltak láthatók. Miután istenfélelem fogta el, háza megmentésére bárkát készített, s e *cselekedetén* át kárhoztató ítéletet *mondott* a világra, de a hitnek kijáró igazságosságnak is örökösévé lett.

8 Ábrahám, mikor *Isten* szólította, hitétől *indítva* engedelmeskedett, hogy elmenjen arra a helyre, melyet örökrészül kellett kapnia. El is ment, nem tudva hová megy.

9 Hitétől *ösztönözve* lett vendéggé az ígéret földjén, *akkor még* idegenben, lakott sátorokban Izsákkal, Jákóbbal, ugyancsak az ígéretnek társörököseivel együtt.

10 Várta ugyanis az alapokkal bíró várost, melynek készítője és építője az Isten.

11 Maga Sára is hitéért kapott képességet arra, hogy megalapítsa a magot akkor, mikor már túl volt az életidőn, *képességet kapott*, mert hűnek tartotta azt, aki az ígéretet tette.

12 Ezért egytől, mégpedig kihalttól oly tömegben támadtak az utódok, mint az ég csillagai, mint tenger partján a föveny, mely megszámlálhatatlan.

13 Mindezek a hit vonalán haltak meg, amennyiben nem nyerték el az ígéreteket, csak messziről látták és köszöntötték azokat, és vallást tettek arról, hogy idegenek és jövevények a földön.

14 Akik tudniillik ilyesmit beszélnek, nyilvánvalóvá teszik, hogy hazát keresnek.

15 S ha arról a hazáról emlékeztek volna meg, melyből kijöttek, lett volna alkalmuk visszatérni.

16 Így azonban nagyobbra törekszenek, azaz mennyeire. Ezért az Isten nem szégyenli őket, hogy az Istenüknek neveztesse magát, hiszen várost készített nekik.

17 Hitétől *bátorítva* vitte Ábrahám Izsákot áldozatul, mikor megkísértetett. Az vitte fel áldozatul egyszülöttét, aki *ahhoz* az ígéreteket kapta,

18 akinek azt mondták: „Izsákban születik az az *ivadékod*, *melyet* a te magodnak fognak nevezni.”

19 Azzal számolt ugyanis *Ábrahám*, hogy Isten még a halottak közül is képes feltámasztani *fiát.* Ezért aztán élőkép gyanánt vissza is kapta őt.

20 Az eljövendőkbe *vetett* hitétől *indítva* áldotta meg Izsák Jákóbot és Ézsaut.

21 A meghaló Jákób hitétől *sarkallva* áldotta meg József mindkét fiát, s imádta *Istent*, botja végére *hajolva.*

22 József élete végéhez érkezve, hitétől *vezetve* emlékezett meg Izráel fiainak kimeneteléről, s adott parancsot a saját tetemére vonatkozólag.

23 Mózest a szülei születése után három hónapig hitüktől *sarkallva* rejtegették, miután finomnak látták a gyermeket, és nem féltek a király rendeletétől.

24 Mózes, mikor nagy lett, hitétől *bátorítva* tagadta meg, hogy a fáraó leánya fiának mondják,

25 mert inkább választotta azt, hogy az Isten népével együtt szenvedje a gonoszt, mint azt, hogy ideig-óráig élvezze a vétket,

26 mivel Egyiptom kincseinél nagyobb gazdagságnak tartotta a Krisztus gyalázatát, mert elfordította tekintetét az *isteni* jutalom felé.

27 Hitétől *ösztönözve* hagyta el Egyiptomot, minthogy nem ijesztette meg a király indulata, mert kitartóan nézett a láthatatlanra, mintha látta volna.

28 Hitétől *vezetve* készítette el a pászkát és a vérrel való meghintést, hogy a pusztító ne nyúljon az elsőszülöttekhez.

29 Hitüktől *bátorítva* keltek át a Vörös tengeren, mintha száraz földön mennének keresztül, de mikor az egyiptomiak kísérelték meg ugyanazt, elnyelte őket a *tenger.*

30 *A héberek* hitétől *megingatva* omlottak le Jerikó falai, miután azt hét napon át kerülgették.

31 Hitétől *vezetve* kerülte ki a parázna Ráháb, hogy elvesszen az engedetlenekkel, mert békés *indulattal* befogadta a kémeket.

32 Mit is mondjak még? Elfogynék az időből, ha Gedeonról, Bárákról, Sámsonról, Jeftéről, Dávidról, Sámuelről és a prófétákról is beszélnék *még*,

33 akik hitükön át királyságokat küzdöttek le, az igazságosságot munkálták, ígéreteket nyertek el, az oroszlánok száját tömték be,

34 tűz hatalmát oltották ki, kard élétől menekültek el, erőtlenekből hatalmasokká váltak, harcban

erősekké lettek, külországi seregeket futásba kergettek.

35 Asszonyok halottaikat feltámadás útján visszakapták. Másokat halálra kínoztak, akik nem fogadták el a megváltást, hogy jobb feltámadásra jussanak.

36 Mások a gúny, a megostoroztatás próbáját állották ki, sőt még bilincseket és börtönt is.

37 Másokat megköveztek, megégettek, szétfűrészeltek, kardhalállal megöltek. Juhbőrben, kecskebőrben járkáltak, nélkülöztek, szorongattattak, gonosz bántalmat szenvedtek.

38 Rájuk nem volt méltó a világ. Pusztaságokban, hegyekben, barlangokban, a föld hasadékaiban bolyongtak.

39 És ezek mind tanúságot tettek hitükkel, de az ígéretet nem nyerték el.

40 Az Isten felőlünk valami hatalmasabbat szemelt ki, hogy azok nálunk nélkül bevégzettségre ne jussanak.

12. RÉSZ

1 Ha pedig így van, mivel a tanúknak fellege vesz bennünket körül, vessünk félre minden terhet és a behálózó vétket, és fussuk meg mi is kitartással az előttünk levő küzdőteret,

2 miközben odatekintünk a hitnek elkezdőjére és bevégzőjére, Jézusra. Aki állhatatosan, a szégyent megvetve az elébe helyezett öröm helyébe keresztet tűrt, majd az Isten trónjának jobbján leült.

3 Vegyétek fontolóra, hogy ő, aki vétkezőkkel akkora ellentmondásba *került*, kitartó maradt, hogy a ti lelketek se ernyedjen el, és a küzdelembe bele ne fáradjon.

4 Mert a vétek ellen folytatott harcban vérig való ellenállásra még nem tökéltétek el magatokat,

5 emellett elvesztettétek szemetek elől a bátorítást, mely úgy szól hozzátok, mint fiakhoz: „Én fiam, ne vedd kicsibe az Úrnak fenyítő nevelését, se ne ernyedj el, amikor fedd, hogy meggyőzzön.

6 Mert az Úr megneveli, akit szeret s megostoroz mindenkit, akit fiának fogad.”

7 Ha a fenyítésben állhatatosak maradtok, az Isten mint fiakkal bánik veletek, mert melyik fiú az, akit Atyja meg nem fenyít?

8 Ha nevelés nélkül maradtok, melyben mindenkinek része van, akkor fattyak vagytok, nem fiak.

9 Meg aztán, amikor hús szerint való atyáink fenyítettek bennünket, magunkba szálltunk, nem sokkal inkább kell-e magunkat a szellemek Atyja alá rendelnünk? Akkor élni fogunk.

10 Azok ugyan kevés napig s úgy fenyítettek, ahogy nekik jónak tetszett, de ő hasznunkra *fenyít*, hogy szentségében részesüljünk.

11 A jelenben ugyan egy fenyítés sem látszik örvendetesnek, hanem bánatot kelt, utólag azonban az igazságosság békével teli gyümölcsével fizet azoknak, akik gyakorlása alatt állnak.

12 Azért egyenesítsétek fel leeresztett kezeteket és rogyadozó térdeteket,

13 lábatokkal egyenes lépéseket tegyetek, hogy a sánta le ne forduljon *az útról*, hanem inkább meggyógyuljon.

14 Arra törekedjetek, hogy mindenkivel békességben legyetek és megszentelődjetek, ami nélkül senki sem fogja meglátni az Urat.

15 De közben ügyeljetek rá, hogy senki híjával ne maradjon az Isten kegyelmének, és fel ne nőjön benne valami keserű gyökér, az ne okozzon zaklatást, hogy rajta keresztül meg ne fertőződjenek sokan,

16 hogy valaki paráznává vagy közönségessé ne váljék, mint Ézsau, aki egy ételért odaadta elsőszülöttségét.

17 Hiszen tudjátok, hogy azután, mikor örökrészül el akarta venni az áldást, a próbán elvetették, mint próba nem állót, s többé alkalmat nem talált arra, hogy új felismerésre térjen, noha könnyek között, igen kereste azt.

18 Mert nem *kézzel* foghatóhoz, égő tűzhöz, homályhoz, sötétséghez és viharhoz járultatok,

19 sem kürtharsanáshoz, szózatok hangjához, melyet azok, akik hallották, elutasították, hogy tovább ne szóljon hozzájuk,

20 - ugyanis nem viselhették el *Isten* szigorú parancsát: „Még ha állat érintené is a hegyet, kövezzék meg.”

21 S oly félelmetes volt a tünemény, hogy Mózes így szólt: „Nagyon megijedtem, reszketek”,

22 – hanem Sion hegyéhez és az élő Isten városához járultatok, a mennyei Jeruzsálemhez, aztán angyalok tízezreihez,

23 a mennyekben összeírt elsőszülöttek ünnepi odagyülekezéséhez és eklézsiájához, a Bíróhoz,

mindenek Isteneihez, a bevégzett igazságosak szellemeihez,

24 új szövetség közbenjárójához, Jézushoz, a meghintő vérhez, mely Ábelnél hatalmasabban beszél.

25 Vigyázzatok, hogy el ne utasítsátok a beszélőt. Ha ugyanis azok, akik elutasították, nem tudtak elmenekülni attól, aki a földön a kijelentést tette, sokkal kevésbé *menekülhettünk el* mi, ha elfordultunk attól, aki maga a mennyből való.

26 Az ő hangja akkor a földet rengette meg, mostanra azonban az az ígérete szól: „Mégegyszer meg fogom rengetni nemcsak a földet, hanem az eget is."

27 Ez a „mégegyszer" nyilván említi azoknak a dolgoknak átváltozását, melyek, mivel alkotva vannak, inognak, úgyhogy megmaradjanak azok, melyek meg nem inognak.

28 Azért ha megmozdíthatatlan királyságot kapunk, legyünk hálásak, mert ezzel Istennek tetszően, lelkiismeretesen és félelemmel szolgálhatunk.

29 Mert hisz a mi Istenünk megemésztő tűz.

13. RÉSZ

1 A testvérek kedvesek legyenek nektek továbbra is.

2 Meg ne feledkezzetek a vendégek iránt való kedvességről se, mert azokon keresztül némelyek anélkül, hogy észrevették volna, angyalokat vendégeltek meg.

3 Emlékezzetek meg a foglyokról, miután velük együtt magatok is megkötözöttek vagytok, és a gonoszt szenvedőkről, amilyenek magatok is vagytok a testben.

4 Tiszteletreméltó a házasság és a szeplőtelen házaságy. A paráznákat és házasságtörőket ugyanis az Isten meg fogja ítélni.

5 Pénzkedveléstől mentes legyen életetek forgása, elégedjetek meg azzal, amitek van, hiszen *Isten* maga mondta: „Nem mondok le rólad, sem el nem hagylak téged."

6 Úgyhogy bizalommal szólhatunk így: „Az Úr segítségem! Félni nem fogok. Mit tehet nekem ember?"

7 Emlékezzetek meg elöljáróitokról, akik Isten szavát szólták nektek. Figyeljétek meg, hogy *földi* forgolódásukból milyen volt a kimenetelük, és utánozzátok a hitüket.

8 A Krisztus Jézus tegnap és ma és az örök korokon át ugyanaz.

9 Tarka, idegen tanítások magukkal ne ragadjanak titeket. Hasznos dolog a szívet kegyelemmel szilárdítani meg, s nem ételekkel, melyekből semmi hasznuk az *itt* forgolódóknak.

10 Nekünk olyan oltárunk van, melyről nincs joguk enni azoknak, akik *a földi* sátorban szolgálnak.

11 Amely állatok vére ugyanis a vétekért a főpap *szolgálatán* keresztül bejut a szentélybe, azoknak testét a táboron kívül égetik el.

12 Ezért szenvedett Jézus is a kapun kívül, hogy saját vérével megszentelhesse a népet.

13 Ebből az következik, hogy ki kell mennünk hozzá a táboron kívül, s viselnünk az ő gyalázatát.

14 Hiszen nincs itt maradandó városunk, hanem a jövendőbelit keressük.

15 Rajta keresztül vigyük fel tehát magasztalásunk véresáldozatát mindenkor az Istennek, azaz az ő nevével hitvallástévő ajkaknak gyümölcsét.

16 A jótevésről és *vagyonotok* közléséről meg ne feledkezzetek, mert az ilyen áldozatok tetszenek az Istennek.

17 Engedelmeskedjetek elöljáróitoknak és alkalmazkodjatok hozzájuk, mert úgy virrasztanak lelketekért, hogy *azért egyszer* számot fognak adni. Hadd tehessék örömmel ezt, és ne sóhajtozva. Ez ugyanis nektek volna káros.

18 Imádkozzatok értünk. Bizakodunk ugyanis, hogy jó a lelkiismeretünk, minthogy mindenben nemesen akarunk forgolódni.

19 Annál inkább kérlellek titeket, hogy ezt tegyétek, mert így *Isten* hamarabb helyre fog állítani engem számotokra.

20 A békességnek Istene pedig, aki a juhok nagy pásztorát, Urunkat, Jézust, örök szövetség vérével a halottak közül előhozta,

21 igazítson helyre titeket minden jó *munkálásában*, hogy az ő akaratát tegyétek meg, s ő is a Krisztus Jézuson keresztül azt tehesse bennünk, ami neki tetszik. Dicsőség övezze őt az örök korok korain át. Ámen.

22 Kérlellek titeket testvéreim, viseljétek el a bátorító igéket, hiszen csak kevés szóval írtam nektek.

23 Tudjátok, hogy testvérünket, Timóteust szabadon bocsátották. Ha hamarabb jön meg, vele együtt foglak titeket meglátogatni.

24 Köszöntsétek elöljáróitokat mind, meg az összes szenteket. Köszöntenek titeket az Itáliából valók.

25 A kegyelem legyen mindnyájatokkal.

JAKAB LEVELE

1. RÉSZ

1 Jakab, Istennek és az Úrnak, a Krisztus Jézusnak rabszolgája a szétszórtságban élő tizenkét törzsnek üdvözletét *küldi.*

2 Teljes örömnek tartsátok testvéreim, ha sokféle kísértésbe estek,

3 hiszen tudjátok, hogy hiteteknek próbatétele állhatatosságot munkál.

4 Az állhatatosságnak pedig bevégzett munkája kell, hogy legyen, hogy ti is bevégzettek és mindenestől épek lehessetek, és semmiben fogyatékosak ne legyetek.

5 Ha valakinek bölcsessége hiányos, kérje Istentől, aki mindenkinek egyszerűen, szemrehányás nélkül ad, s majd kapni fog ő is.

6 De kérje hittel, semmit sem kételkedve. Mert aki kételkedik, az a tengernek szélfújta, ide-oda hánykódó hullámához hasonlít.

7 Az ilyen ember aztán ne vélje, hogy valamit is kaphat az Úrtól,

8 az ilyen kétlelkű, minden útján állhatatlan ember.

9 A megalázott ember magasságával dicsekedjék,

10 a gazdag ellenben alacsony voltával, mert elmúlik, mint a fű virága.

11 Mert felkel a nap izzó hevével, kiszárítja a füvet, annak virága pedig elhull és alakjának kecsessége elvész, így a gazdag is el fog sorvadni a saját útján.

12 Boldog az az ember, aki állhatatos a kísértésben, mert ha kipróbálttá lett, elnyeri az élet koszorúját, melyet *Isten* az őt szeretőknek ígért meg.

13 Senki, ha kísértetik, ne mondja: Isten kísért engem. Mert Istenig nem hat el a gonoszok kísértése. Ő maga pedig senkit sem kísért.

14 Ellenkezőleg, mindenkit saját vágya kísért, mely őt húzza, csalogatja.

15 Az ébredő vágy aztán fogan, s azután vétket szül, a vétek pedig, ha teljesen kifejlődik, halált vetél.

16 Ne tévelyegjetek szeretett testvéreim.

17 Minden jó adomány és minden bevégzett ajándék felülről száll alá a világosságok Atyjától, kinél nincs változás, sem *folyton* forduló árnyék.

18 Akaratából szült minket az igazság igéje által, hogy mi teremtményeinek valamelyes zsengéje legyünk.

19 Tudjátok *ti azt jól*, szeretett testvéreim. Legyen minden ember gyors a hallásra és késedelmes a beszédre, késedelmes a haragra.

20 Mert ember haragja Isten igazságosságát nem munkálja.

21 Azért hát, félre tévén minden szennyet és a gonoszság áradatát, fogadjátok be szelídséggel a veletek összenövő igét, melynek hatalma van arra, hogy lelketeket megmentse.

22 Legyetek az igének megtevői s nem csupán hallgatói, mert aztán hamis következtetésekkel eltévesztitek az *igazságot.*

23 Mert az, aki az igének hallgatója és nem megtevője, olyan emberhez hasonlít, aki megnézte természetes arcát a tükörben,

24 szóval megvizsgálta magát, de ahogy eljött onnan, elfelejtette, milyen volt.

25 Ám, aki beletekintett a szabadság bevégezett törvényébe és meg is maradt mellette, aki nemcsak feledékeny hallgató, hanem tettnek cselekvője, az boldog, amikor cselekedhet.

26 Az olyan embernek, aki azt hiszi magáról, hogy az istentiszteleti formákat pontosan teljesíti, azonban a nyelvét nem zabolázza meg, hanem megcsalja szívét, az istentisztelete hiábavaló.

27 Az Istennél és az Atyánál tiszta és szeplőtlen istentiszteletnek ez számít: Látogasd meg nyomorúságukban az árvákat és özvegyeket, őrizd meg magadat, hogy a világ be ne mocskoljon.

2. RÉSZ

1 Testvéreim, azt a hitet, melyet a dicsőség Urába, a mi Urunkba, a Krisztus Jézusba *vetettetek*, *tisztán* tartsátok a személyválogatástól.

2 Ha *például* fényes ruhában, aranygyűrűvel az ujján bemegy összejöveteletekre egy férfi, aztán piszkos ruhában bemegy egy szegény is,

3 ti meg ránéztek a fényes ruhát viselőre, és azt mondjátok: Ülj le ide szépen, a szegénynek meg azt mondjátok: Állj oda, vagy ülj zsámolyom lábához.

4 Akkor vajon nem lettetek-e ezzel magatokban személyválogatókká, s nem lettetek-e olyan bírákká, akikben *rosszindulatú* számítgatások élnek?

5 Hallgassatok *ide* szeretett testvéreim. Nem Isten választotta-e ki *magának* azokat, akiket szegényekké *tett a* világ, de akik hitben gazdagok és ama királyságnak örökösei, melyet Isten ígért az őt szeretőknek,

6 ti pedig megbecstelenítettétek a szegényt? Nem a hatalmaskodó gazdagok tipornak-e le titeket? Nem ők hurcolnak-e törvényszékek elé?

7 Nem ők káromolják-e azt a nemes nevet, melyet értetek segítségül hívtak?

8 Ha az Írást követve valóban azon *fáradtok*, hogy ezt a királyi törvényt: „Szeresd felebarátodat mint magadat” megvalósítsátok, nemesen cselekesztek.

9 Ha azonban személyt válogattok, a vétket művelitek, s a törvény rátok bizonyítja, hogy áthágjátok *azt.*

10 Ha valaki az egész törvényt megőrzi, egyetlen egyben azonban megbotlik, minden *parancs áthágásában* vétkes.

11 Mert aki azt mondja: „Ne törj házasságot.” Azt is mondja: „Ne ölj!” Ha nem törsz házasságot, de ölsz, a törvény áthágója vagy.

12 Úgy beszéljetek, és úgy cselekedjetek, hogy titeket a szabadság törvényével fognak megítélni.

13 A törvény (az ítélet) tudniillik könyörtelen azzal szemben, aki nem cselekedett könyörületet. A könyörületnek van dicsekedni valója a törvény (ítélet) ellenében.

14 Mi a haszon *abból*, testvéreim, ha valaki azt mondja, hogy hite van, de tettei nincsenek? Képes-e a hit megmenteni őt?

15 *Tegyük fel*, *hogy* egy férfi–, vagy nőtestvér mezítelen s hiányzik a mindennapi eledele,

16 aztán azt mondja nekik közületek valaki: „Menjetek el békével! Melegedjetek meg, lakjatok jól!” Ámde nem adjátok meg nekik, ami a testnek szükséges, mi a haszon belőle?

17 Így van a hittel is, ha tettei nincsenek, magára *marad* holtan.

18 De így szól valaki: Neked hited van, nekem pedig tetteim vannak. Mutasd elő a hitedet a tettek nélkül. Én majd előmutatom a hitemet a tetteimből.

19 Te hiszed, hogy egy az Isten. Nemesen teszed. Az ördögi szellemek is hisznek *ennyit,* és borzadályban *élnek.*

20 Fel akarod ismerni haszontalan ember, hogy a hit tettek nélkül tehetetlen?

21 Atyánk, Ábrahám nem tettek alapján lett igazságossá azután, hogy fiát, Izsákot az oltárra vitte?

22 Látod, hogy a hit a tettekkel összedolgozik? S hogy a hit befejezettsége a tettekből folyik?

23 *Izsák áldozatul vitelekor* teljesedett be az írás: „Ábrahám hitt az Istennek, és azt igazságosságul számították be neki”, úgyhogy „Isten barátjának” is nevezték.

24 Lássátok meg hát, hogy tettek alapján válik igazságossá az ember, s nem egyedül a hit alapján.

25 Ugyanúgy *történt a* parázna Ráhábbal is, hát nem tettek alapján lett igazságossá azzal, hogy befogadta a kémeket, és más úton indította el őket?

26 Miként ugyanis a test szellem nélkül halott, ugyanúgy a hit is halott tettek nélkül.

3. RÉSZ

1 Ne legyetek sokan szóval tanítók testvéreim, mivel tudjuk, hogy szigorúbb ítéletet fogunk kapni.

2 Mert mindannyian sokban botlunk. Az, aki szóban nem botlik, bevégezett férfi: képes egész testét is megzabolázni.

3 Ha a lovaknak zablát teszünk a szájukba, hogy engedelmeskedjenek nekünk, akár egész testüket is elvezethetjük.

4 Lám, a hajók is mekkorák, amellett erőszakos szelek is sodorják őket, de egy igen kicsiny kormány oda vezetheti őket, ahová a kormányos kedve akarja.

5 Így a nyelv is kicsiny tag, de nagy dolgokkal kérkedik. Lám egészen kicsiny tűz mekkora erdőt gyújthat fel.

6 A nyelv is tűz. Egész világ a hamisságból. A nyelv befészkelődik tagjaink közé, bemocskolja a testet, lángra gyújtja az élet körforgását, míg őt magát a gyehenna gyújtja lángra.

7 Meg lehet fékezni minden természetet, a barmokét, madarakét, csúszómászókét, a tengeri állatokét is, féken tartja őket az emberi természet,

8 de a nyelvet senki sem képes megfékezni, örökké állhatatlan gonosz az, telve halált hozó méreggel.

9 Vele áldjuk az Urat és Atyát, és vele átkozzuk az Isten hasonmására teremtett embereket.

10 A szájból jön az áldás és az átok. Testvéreim, nem kellene ennek így lennie.

11 Vajon a forrás ugyanabból az egy nyílásból bugyogtatja elő az édeset és a keserűt?

12 Vajon teremhet-e a fügefa olajbogyókat és a szőlőtőke fügét? A sós *forrás* nem adhat édes vizet.

13 Ki a bölcs és tapasztalt *férfi* köztetek? Nemes magaviseletéből mutassa meg szelíd bölcsességgel a tetteit.

14 De ha keserű irigység tölt meg, és viszálykodás van a szívetekben, ne kérkedjetek, és ne hazudjatok az igazság ellen.

15 Nem felülről száll alá az ilyen bölcsesség, hanem földi, lelki, ördögi az.

16 Ahol ugyanis irigység és civódás van, ott felfordulás és mindenféle hitvány cselekmény is van.

17 A felülről jövő bölcsesség ellenben mindenek előtt szentül tiszta, amellett békés, kíméletes, engedékeny, teli könyörülettel és jó gyümölcsökkel, nem ítélkező és nem képmutató.

18 Az igazságosság gyümölcsét a békesség készítői békességben vetik el.

4. RÉSZ

1 Honnan a háborúk, honnan a harcok köztetek? Nem innen van-e? Nem tagjaitokban harcoló kéjvágyaitokból jönnek-e?

2 Kívántok és nincs nektek, gyilkoltok, irigykedtek, de *amit kívántok*, el nem éritek: harcoltok, háborút viseltek. Nincs nektek azért, mert nem kértek,

3 kértek, de nem kaptok, mert gonoszul kéritek, azért, hogy kéjelgéseitekre költsétek el.

4 Ti házasságtörő nők, nem tudjátok, hogy ha a világ kedves nektek, ellenségeivé lesztek Istennek? (Ha tehát valaki a világ barátja akar lenni, Isten ellenségévé lesz)

5 Vagy úgy vélitek, hogy hiába mondja az írás: „Féltékenyen kíván *minket a* Szellem, akit belénk telepített?”

6 De *aztán annál* nagyobb kegyelmet ad. Ezért mondja az *írás*: „Az Isten a fennhéjázóknak ellenszegül, de az alázatosoknak kegyelmet ad.”

7 Vessétek hát magatokat Isten alá! Álljatok ellen a vádlónak, és az elfut tőletek.

8 Közeledjetek Istenhez, és majd ő is közelít hozzátok. Tisztítsátok meg kezeteket, ti vétkesek! Tisztítsátok szentté szíveteket, ti kétlelkűek.

9 Gyötörjétek meg magatokat, gyászoljatok, sírjatok! Nevetéstek gyászra forduljon, örömötök szomorúságra.

10 Alázzátok meg magatokat az Úr előtt, s majd ő felmagasztal titeket.

11 Ne szóljátok meg egymást, testvéreim. Aki testvérét megszólja vagy megítéli, a törvényt szólja meg, s a törvényt ítéli meg. Ha a törvényt megítéled, *már* nem megtevője vagy a törvénynek, hanem bírája.

12 Egy a törvényadó és bíró: Az, akinek hatalma van a megmentésre és elvesztésre. De ki vagy te, hogy a felebarátodon ítélkezel?

13 Nos hát, *emberek*, kik így beszéltek: Ma vagy holnap elmegyünk ebbe vagy abba a városba, ott eltöltünk egy esztendőt, kereskedünk és nyerészkedünk.

14 Nem tudjátok, hogy holnap hogy *alapul* majd életetek. Hiszen *olyanok* vagytok, *mint a* pára, mely egy ideig látszik, azután elenyészik.

15 Ahelyett, hogy ezt mondanátok: Ha az Úr akarja és élni fogunk, akkor ezt vagy azt fogjuk tenni.

16 Ti nyegle *kijelentésekkel* kérkedtek. Minden ilyen kérkedés rossz.

17 Aki tudja, hogy nemesen kell cselekednie, és nem teszi, vétke az annak.

5. RÉSZ

1 Nos hát, ti gazdagok, hangos sírásban törjetek ki, *rágondolva* nyomorúságaitokra, melyek rátok jönnek.

2 Gazdagságotok már rothadásban van, ruháitok molytól rágottak,

3 aranyotokat, ezüstötöket rozsda emészti, s a belőlük *terjedő* méreg tanúbizonyság lesz *egyszer* ellenetek, és meg fogja emészteni húsotokat, mint a tűz. Az utolsó napokban halmoztatok fel kincseket.

4 Íme, a földjeiteket lekaszáló munkások bére, melyet tőlük elvontatok, kiált, s az aratók kiáltásai bementek a Seregek Urának fülébe.

5 Dőzsöltetek, bujálkodtatok a földön, a levágás napjára hizlaltátok szíveteket.

6 Elítéltettétek, meggyilkoltátok az igazságost. *Senki* sem szegül nektek ellen.

7 Legyetek hosszútűrőek, testvéreim, az Úr megjelenéséig. Lám a földműves is várakozik a föld drága termésére, hosszan tűr, míg megkapja a korai és késői esőt.

8 Ti is legyetek hosszútűrők, szilárdítsátok meg szíveteket, mert az Úr megjelenése már közel.

9 Testvéreim, ne sóhajtozzatok egymás ellen, hogy ti ne jussatok ítélet alá. Íme a bíró az ajtó előtt áll.

10 Vegyetek abból példát testvéreim, hogy a próféták, kik az Úr nevében szóltak, hogyan szenvedték a gonoszt és milyen hosszútűrők voltak.

11 Íme, boldogoknak mondjuk azokat, akik állhatatosak voltak. Jób állhatatosságáról hallottatok. Az Úrnak végét láttátok. Mert nagy irgalmú és könyörülő az Úr.

12 Mindenekelőtt azonban ne esküdjetek testvéreim se az égre, se a földre, sem más valami esküvéssel, hanem a ti igenetek igen legyen, és a nemetek nem, hogy ítélet alá ne essetek.

13 Gonoszat szenved valaki közületek? Imádkozzék! Jó kedve van valakinek? Pengesse a lantot!

14 Elerőtlenült valaki köztetek? Hivassa el az eklézsia véneit, s azok imádkozzanak felőle (felette) azután, hogy az Úr nevében megkenték olajjal.

15 A hívő esedezés egészségessé fogja tenni *a betegségben* elfáradót, majd felkelti őt az Úr, s ha vétkeket követett volna el, el fogja engedni neki.

16 Valljátok meg egymásnak eleséseiteket s esdekeljetek egymásért, hogy meggyógyuljatok. Nagy ereje van az igazságos *ember* könyörgésének, és az munkában *is* van.

17 Illés ember volt, hozzánk hasonló szenvedélyekkel, erős imádsággal imádkozott, hogy ne essék és nem is esett eső a földre három esztendeig és hat hónapig.

18 Majd újra imádkozott, az ég esőt adott és a föld megtermette gyümölcsét.

19 Testvéreim, ha közületek valaki eltévelyedik az igazságtól, és ha valaki megtéríti őt,

20 tudjátok meg, hogy aki vétkezőt térített meg a tévelygés útjáról, lelket fog kimenteni a halálból és vétkek tömegét leplezi el.

PÉTER ELSŐ LEVELE

1. RÉSZ

1 Péter, a Krisztus Jézus apostola *írja e levelet* a pontuszi, galáciai, kappadóciai, ázsiai és bitinai szétszórtságbeli jövevényeknek,

2 akiket aszerint, ahogy Isten, az Atya eleve kiismerte őket, kiválasztottak, hogy a Szellem megszentelésével engedelmeskedjenek, és a Krisztus Jézus vérével meghintsék őket. *Mindig több* kegyelem és békesség töltsön be titeket.

3 Áldott legyen Urunknak, a Krisztus Jézusnak Istene és Atyja, ki az ő nagy könyörületességéből a Krisztus Jézusnak a halottak közül való feltámadásán keresztül újonnan szült minket élő reménységre,

4 romolhatatlan, szeplőtlen és hervadhatatlan örökrész elnyerésére, melyet a mennyekben tartanak fenn a ti számotokra,

5 kiket hiten át Isten hatalma őriz *egy nagy* megmenekülésre, mely készen vár arra, hogy az utolsó időben lelepleződjék.

6 Akkor majd ujjongani fogtok, ha most kis időre sokféle kísértés miatt meg is kell szomorodnotok.

7 *De ennek is az a célja*, hogy hiteteket, mely az elvesző, de tűzön át kipróbált aranynál sokkal

értékesebb, kipróbált voltánál fogva magasztalásra, dicsőségre, megbecsülésre méltónak találják akkor majd, mikor a Krisztus Jézus le fog lepleződni.

8 *Ő az*, akit bár nem láttatok, mégis szerettek, akiben most, mikor nem látjátok őt, de hisztek benne, kimondhatatlan és megdicsőült örömmel ujjongotok,

9 mivel elnyertétek a hitnek célját, a lelkek megmenekülését.

10 Afelől a megmenekülés felől folytattak *oly* szorgos keresést és kutatást a próféták, kik a nektek *szánt* kegyelemről prófétáltak,

11 akik azt nyomozták, hogy melyik és miféle időt jelentett ki a Krisztusnak bennük *lakó* Szelleme, ki előre tanúságot tett a Krisztusra váró szenvedésekről, és az azokat követő megdicsőülésekről.

12 Ezek előtt leleplezték, hogy nem magukat, hanem titeket szolgáltak azokkal *az örvendetes közlésekkel*, melyeket most hirdettek nektek, azok, akik az égből küldött Szent Szellemmel az örömüzenetet szólták nektek, amikbe angyalok vágynak beletekinteni.

13 Ezért övezzétek fel gondolkodásotok csípőjét s aztán józanul, bevégzettekhez illően vessétek reménységeteket abba a kegyelembe, melyet a Krisztus Jézus lelepleződése fog hozni nektek.

14 Engedelmes gyermekekként magatok viseletét ne idomítsátok értelmetlenségetek idejének korábbi vágyaihoz,

15 hanem ahhoz a szenthez képest, aki elhívott titeket, ti is szentek legyetek minden forgolódásotokban.

16 Azért is írták meg: „Szentek legyetek, mert én szent vagyok.”

17 És ha Atyának nevezitek Azt, aki minden egyes *embert* munkássága szerint személyválogatás nélkül ítél meg, akkor félelemmel forgolódjatok zsellérségetek ideje alatt,

18 abban a tudatban, hogy nem romlandó dolgokon, aranyon, ezüstön váltottak meg titeket atyáitoktól örökölt hiábavaló életmódotokból,

19 hanem a Krisztusnak, mint egy hibátlan, mocsoktalan bárányának drága vérén,

20 kit a világ megalapítása előtt már kiszemeltek, de *csak* az idők utóján tettek láthatóvá értetek.

21 Tiértetek, akik rajta keresztül hittetek abban az Istenben, aki őt a halottak közül feltámasztotta és megdicsőítette, hogy ti hiteteket és reménységeteket Istenbe vethessétek.

22 Miután lelketeket az igazságnak való engedelmeskedésen át szent tisztasággal megtisztítottátok arra, hogy a testvéreket képmutatás nélkül kedveljétek, szeressétek egymást szívből, megfeszülten,

23 miután újra születtetek, *éspedig* nem rothadó magból, hanem az Isten élő és megmaradó beszédén keresztül.

24 „Mert minden hús olyan, mint a fű, annak minden dicsősége olyan, mint a fű virága: elszárad a fű, lehull a virága,

25 de az Úr beszéde pedig örökre megmarad.” *Ez az örökké megmaradó* beszéd pedig *ugyanaz*, *mint* amelyet nektek örömüzenetül hirdettek.

2. RÉSZ

1 Vessetek hát félre minden gonoszságot, minden ármánykodást, képmutatóskodást, irigykedést, mindenféle megszólást,

2 és most született csecsemők gyanánt a csalárdságtól mentes ige tejére vágyakozzatok, hogy általa növekedhessetek, amíg majd megmenekültök,

3 ha ugyan ízleltétek, hogy jóságos az Úr.

4 Járuljatok őhozzá, mint élő kőhöz, akit emberek a próbán elvetettek ugyan, de aki Istennél kiválasztott, megbecsült.

5 Ti is, mint élő kövek épüljetek szellemi házzá, szent papsággá, hogy olyan szellemi áldozatokat vihessetek fel, melyeket Isten a Krisztus Jézuson át szívesen fogad.

6 Hiszen az írás is ezt tartalmazza: „Íme, kiválasztott követ, megbecsült szegletkövet helyezek el Sionban, aki hisz benne, meg nem szégyenül.”

7 Tiétek a tisztesség, a hívőké, az engedetleneknek (a nem hívőknek) ellenben *a kő jut*, melyet az építők a próbán elvetettek, de amely szegletkővé lett,

8 ütközés kövévé, botlás sziklájává. Engedetlenségükben beleütköznek az igébe, mire rendeltetett is.

9 Ti ellenben választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép *vagytok*, hogy annak erényeit hirdessétek, aki titeket a sötétségből az ő csodálatos világosságára elhívott.

10 Ti egykor nem voltatok nép, most Isten népe vagytok, egykor könyörület nélkül éltetek, most könyörületet nyertetek.

11 Szeretteim, kérlellek titeket, mint jövevényeket és zarándokokat, hogy tartózkodjatok a hús kívánságaitól, melyek hadat viselnek a lélek ellen.

12 Nemesen forgolódjatok a nemzetek között, hogy amiben gonosztevőkként szólnak meg, abban a meglátogatás napján nemes tetteitek szemtanúiként dicsőítsék az Istent.

13 Az Úrért vessétek magatokat minden emberi teremtés alá, akár királynak, mint fölöttes úrnak,

14 akár helytartóknak, kiket rajta keresztül avégett küld *az Isten*, hogy a gonosztevőket megbüntessék, a jót cselekvőket megdicsérjék,

15 mert az az Isten akarata, hogy jó cselekvéssel némítsuk el az esztelen emberek tudatlanságát,

16 mint szabad *emberek*, akik azonban a szabadságot nem a gonoszság takarójául használják, hanem úgy, mint akik Isten rabszolgái.

17 Mindeneket becsüljetek meg, a testvériséget szeressétek, Istent féljétek, a királyt tiszteljétek.

18 Ti cselédek, teljes félelemmel vessétek magatokat parancsolóitok alá, ne csak a jók és kíméletesek, hanem az álnokok alá is.

19 Mert kedves dolog az, ha valaki az Istentől *felébresztett* lelkiismeretéért igazságtalanul szenved, és úgy visel bánatot.

20 Micsoda dicsőség van abban, ha állhatatosak vagytok ugyan, de vétkezve és arcul veretve? Jót cselekedve és tűrve kell állhatatosságot tanúsítanotok, ezt kegyelemképpen adja az Isten,

21 erre hívtak el titeket. Mert a Krisztus is szenvedett értetek, példát hagyva hátra néktek, hogy nyomdokaiban járjatok.

22 Ő vétket nem tett, csalárdságot nem találtak szájában,

23 mikor gyalázták, gyalázást vissza nem mondott, mikor szenvedett, nem fenyegetőzött, hanem átadta *ügyét* az igazságosan ítélőnek.

24 Testében a fára vitte fel vétkeinket, hogy a vétkekre ne legyünk kaphatók, hanem az igazságosságnak éljünk. Véres zúzódásai gyógyítottak meg titeket.

25 Úgy eltévelyedtetek, mint a juhok, de megtértetek lelketek Pásztorához és Felügyelőjéhez.

3. RÉSZ

1 Ti asszonyok, hasonlóképpen vessétek magatokat saját férjeitek alá, hogyha *azok közül* némelyek engedetlenek volnának is az igével szemben, feleségük magaviseletén keresztül ige nélkül nyeressenek meg azzal,

2 hogy szemtanúi lesznek a ti félelemben *leélt*, szent tisztaságú forgolódásotoknak.

3 Ne a külső, ne *felrakott* hajfonatok legyenek a ti ékességetek, ne aranyat rakjatok magatokra, ne ruhákat öltsetek fel,

4 hanem a szív elrejtett embere *ékesítsen benneteket*, a szelíd és csendes szellem a maga romolhatatlan valóságában, mely Isten előtt igen nagy értékű.

5 Istenben reménykedő szent asszonyok úgy ékesítgették ugyanis egykor magukat, hogy saját férjüknek alárendelték magukat,

6 ahogy Sára is engedelmeskedett Ábrahámnak, mikor őt urának nevezte. Ha jót cselekesztek és szenvedélyek fel nem kavarnak titeket, akkor *Sára* gyermekei lesztek.

7 Ti férfiak, mikor az ismeretnek megfelelően együtt éltek a nővel, mintegy erőtelen edénnyel, részesítsétek őket megbecsülésben, mint olyanokat, akik az élet sokféle kegyelmének sorsrészesei, hogy imádságaitokban ne legyetek akadályozva.

8 Végül mindannyian legyetek egy törekvésűek, *egymással* együtt szenvedők, a testvéreket kedvelők, irgalmasok, alázatosságra törekvők,

9 gonoszért gonosszal, gyalázásért gyalázással nem fizetők. Ellenkezőleg: áldjatok, mert arra hívtak el titeket, hogy áldást örököljetek.

10 Mert aki szeretni akarja az életet, és jó napokat látni, annak nyelve szűnjék meg gonoszt *szólni*, s ajka ne beszéljen csalárdságot,

11 hajoljon el a gonosztól és cselekedjék jót, keressen békességet, sőt fusson utána,

12 mert az Úr az igazságosakon *tartja* szemét, fülét könyörgésükön, de orcáját a gonosztevők ellen *fordítja.*

13 Ki is illetne titeket gonosszal, ha ti a jóért buzogtok?

14 De, még ha szenvednetek kellene is az igazságosságért, boldogok lesztek. A tőlük való félelem meg ne ijesszen benneteket, nyugtalanná ne tegyen.

15 Az Urat, a Krisztust szenteljétek meg szívetekben. Mindig készen legyetek arra, hogy bárki is kéri számon a bennetek levő reménységet, bizonyságot tegyetek róla.

16 De szelíden és félelemmel tegyétek, megőrizve jó lelkiismereteteket, hogy azok, akik a Krisztusban *élt* jó magaviseleteteket gyalázzák, abban, amiben megszólnak titeket, megszégyenüljenek.

17 Mert ha Isten akarata úgy hozná magával, hogy *szenvednetek kell*, akkor jobb, ha jót cselekedve, mint az, ha gonoszat téve szenvedtek.

18 Mert a Krisztus is meghalt egyszer vétkekért, az igazságos a hamisakért, hogy benneteket Istenhez vezessen, megölte őt a hús *ember*, de megelevenítette *a* szellem.

19 Ebben *a szellemben* ment el a tömlöcben lévő szellemekhez is, és hirdette *nekik az igét.*

20 Ezek *a szellemek* egykor engedetlenkedtek, amikor Noé napjaiban a bárka készülésekor az isteni hosszútűrés várakozott *rájuk. E hosszútűrés ellenére a bárkában mégis* kevés, vagyis *csak* nyolc lélek menekült meg a vízen keresztül.

21 Ennek a menekülésnek az ellenképe, a vízbemerítés most titeket is megszabadít, *ami* nem hús szennyének letevése, hanem jó lelkiismeret keresése Istennel szemben a Krisztus Jézus feltámadásán keresztül,

22 aki miután a mennybe ment, Istennek jobbján van, s alája vannak vetve angyalok, fennhatóságok, és hatalmak.

4. RÉSZ

1 Miután tehát a Krisztus hústól szenvedett, ti is ugyanazzal a gondolattal fegyverkezzetek fel, hogy arra, aki hústól szenvedett, megszűnt a vétek *hatást gyakorolni*,

2 hogy többé ne emberi vágyaktól, hanem Isten akaratától ösztönözve éljük le a húsban még hátralévő időnket.

3 Mert elég volt az, hogy *életünknek* már eltelt idejében a nemzetek akaratát vittük véghez, amikor kicsapongásokban, kívánságokban, borozásokban, dőzsölésekben, ivásokban és a törvényt félretevő (tiltott) bálványszolgálatokban éltünk.

4 Idegenkedve nézik, hogy nem káromoljátok *Istent,* és hogy nem úsztok (futtok) velük együtt a *menthetetlen* romlásnak ugyanabban az árjában.

5 Ők majd számot fognak adni annak, aki készen áll élőket és holtakat megítélni.

6 Hiszen a holtaknak is azért hirdettetett az örömüzenet, hogy *ha* a hús emberi életsorban ítéletre juttatta is őket, de a szellem isteni színvonalon életre keltse őket.

7 Közel jött mindeneknek a vége. Legyetek hát józanok és éberek, hogy imádkozni tudjatok.

8 Mindenekelőtt *arra van szükségetek*, hogy megfeszülten *ápoljátok* az egymás iránt való szeretetet, mert a szeretet vétkek tömegét leplezi el.

9 Egymás iránti *viszonyban* kedvességet mutassatok a vendégek iránt zúgolódás nélkül.

10 Mindannyian úgy szolgáljátok ki egymást, ahogy a kegyelemajándékokat kaptátok, ahogyan Isten sok mindenféle kegyelmének nemeslelkű sáfárai *teszik.*

11 Ha valaki beszél, *úgy szóljon*, mintha Isten beszédeit szólná, ha valaki kiszolgál, azzal az erővel *tegye*, melyet Isten nyújt, hogy a Krisztus Jézuson keresztül mindenekben Isten kapja a dicsőséget. Övé a dicsőség és az uralom az örök korok korain keresztül.

12 Szeretteim, ne idegenkedjetek a köztetek kigyulladt tűztől, mintha valami idegen dolog történnék veletek. Azért támadt az, hogy megkísértsen titeket.

13 Sőt, amennyiben közösséget vállaltok a Krisztus szenvedéseivel, örüljetek, hogy majd dicsőségének lelepleződésekor is ujjongva örvendezhessetek.

14 Ha a Krisztus nevéért szidalmat kaptok, boldogok vagytok, mert megnyugszik rajtatok a dicsőségnek és Istennek Szelleme.

15 Közületek senki se szenvedjen úgy, mint gyilkos, tolvaj, gonosztevő, vagy mint más dolgába avatkozó.

16 De ha keresztyénként szenved, nem kell megszégyenülnie, ellenkezőleg, Istennek kell kapnia magasztalást *a keresztyén* névben.

17 Mert itt az idő, hogy az Isten házától *elindulva* elkezdődjék az ítélet. *Ám*, ha először tőlünk *indul* el, mi lesz a végük azoknak, akik az Isten örömüzenetének nem engedelmeskednek?

18 Ha még az igazságos is alig menekül meg, hová lesz az istentelen és a vétkező?

19 Így hát azok, akik az Isten akaratának megfelelően szenvednek jót cselekedve, bízzák rá lelküket a hű Teremtőre.

5. RÉSZ

1 A köztetek lévő presbitereket, mint presbitertársuk, és mint a Krisztus szenvedéseinek tanúja, valamint a leleplezendő dicsőségnek részese, kérlelem:

2 Ne kényszerből, hanem önként legeltessétek Istennek köztetek lévő nyáját. Ne a gyalázatos nyereségért, hanem buzgóságból,

3 ne letiporva *a nyájat*, *mely* sorsrészül jutott nektek, hanem a nyáj példaképévé válva.

4 Ha majd a Főpásztor láthatóvá lesz, ti is el fogjátok vinni a dicsőség hervadhatatlan koszorúját.

5 Fiatalok, ti is vessétek magatokat az öregebbek alá. Egymással szemben mind az alázatosságra *törekvés* szolgaköténytét övezzétek magatokra, mert az Isten a felfuvalkodottaknak ellenáll, de az alázatosoknak kegyelmet ad.

6 Alázzátok hát magatokat az Istennek uralkodó keze alá, hogy a maga idejében felmagasztaljon majd titeket.

7 Vessétek rá minden gondotokat, mert ő törődik veletek.

8 Legyetek józanok, maradjatok ébren! Ellenfeletek, a vádló, ordító oroszlánként jár körül, s azt keresi, kit nyelhet el.

9 Szilárd hittel álljatok neki ellen, tudván, hogy a világban élő testvéreiteken ugyanazok a szenvedések teljesednek be.

10 A mindenfajta kegyelem Istene, ki titeket a Krisztusban örök dicsőségébe kihívott, miután keveset szenvedtetek, helyre fog igazítani, meg fog szilárdítani, fel fog erősíteni, meg fog alapozni.

11 Övé az uralom *az örök* korok korain keresztül. Ámen.

12 Szilvánuszon keresztül, kivel úgy számolok, mint hű testvérrel, kevés *szóval* írtam nektek, bátorítva, tanúságot téve amellett, hogy az az Isten igazi kegyelme, melyben benne álltok.

13 Köszönt titeket a Babilonban lévő, *veletek* együtt kiválasztott *gyülekezet,* és fiam, Márkusz.

14 Köszöntsétek egymást a szeretet csókjával. Békesség *szálljon* mindenekre (mindnyájatokra), akik a Krisztusban vannak.

PÉTER MÁSODIK LEVELE

1. RÉSZ

1 Simon Péter, a Krisztus Jézus rabszolgája és apostola *írja e levelet* azoknak, akik Istenünknek és a megmentő Krisztus Jézusnak igazságosságába *vetett* ugyanolyan értékű hitet nyertek el.

2 Istennek és Urunknak, Jézusnak megismerése által mindig több kegyelem és békesség *töltsön be* titeket (… megismerése által gyarapodjék bennetek a kegyelem és békesség).

3 *Abból kell kiindulnom*, hogy az ő isteni hatalma annak megismerésén át, aki minket dicsőségével és erényével elhívott, mindennel megajándékozott bennünket, ami az életre és istenfélelelemre (kegyességre) való,

4 továbbá, *hogy* ezeken át értékes és igen nagy ígéreteket kaptunk ajándékul, hogy rajtuk keresztül, miután attól a romlástól elmenekültetek, melyet a világban a kívánság okoz, isteni természetet közölhessen veletek.

5 *Ez ígéretekre támaszkodva* ti is teljes serénységet vessetek latba, hogy hitetekben erényt nyújthassatok, az erényben megismerést,

6 a megismerésben önuralmat, az önuralomban állhatatosságot, az állhatatosságban istenfélelmet, (kegyességet)

7 az istenfélelemben (kegyességben) testvérek kedvelését, a testvérek kedvelésében szeretetet.

8 Mert ha e dolgok megvannak és sokasodnak, Urunknak, a Krisztus Jézusnak megismerésében sem lesztek sem henyék, sem gyümölcstelenek.

9 Akinél tudniillik nincsenek meg ezek, az vak és rövidlátó, aki megfeledkezett régi vétkeiből való megtisztulásáról.

10 Azért annál inkább serénykedjetek testvéreim, hogy elhivatásotokat és kiválasztott voltotokat megszilárdítsátok, mert ha ezt teszitek, nem fogtok sohasem megbotlani.

11 Mert így gazdag bemenetelt fognak nektek nyújtani Urunknak és Megmentőnknek, a Krisztus Jézusnak örök királyságába.

12 Ezért készülök titeket szüntelenül emlékeztetni ezekre, noha ismerősök vagytok a jelenvaló igazsággal, sőt megszilárdultatok abban.

13 Igazságos dolognak tartom azonban, hogy ameddig ebben a sátorban vagyok, emlékeztetéssel ébresztgesselek titeket,

14 hiszen tudom, hogy sátorom letevése hamarosan *bekövetkezik*, amint ezt Urunk, a Krisztus Jézus világossá tette nékem.

15 Serényen fogok arra törekedni, hogy elköltözésem után is ezekről minden időben megemlékezzetek.

16 Mert nem kibölcselkedett mesék után indultunk, mikor Urunknak, a Krisztus Jézusnak hatalmát és megjelenését megismertettük veletek, hanem *azért szóltunk*, mert szemtanúi lettünk az ő fensége nagyszerűségének.

17 Mert mikor Isten, az Atya őt megtisztelte és megdicsőítette, ilyen szózat érkezett hozzá a fenséges dicsőségből: „Ez az én szeretett Fiam, ki elnyerte helyeslésemet."

18 Ezt a szózatot mi, akik vele voltunk a szent hegyen, hallottuk.

19 Így annál szilárdabbul tartjuk a prófétai igét, és helyesen cselekesztek, ha úgy figyeltek rá, mint homályos helyen világító mécsesre, mindaddig, míg felvirrad a nappal, és a hajnalcsillag felkél szívetekben.

20 Előbb azonban tudnotok kell azt, hogy az írásnak egy próféciája sem származik saját magyarázatunkból,

21 mert sohasem keletkezett ember akaratából a prófétálás, hanem a Szent Szellemtől vonzva Istenből szóltak *bizonyos* emberek.

2. RÉSZ

1 Ámde hamis próféták is támadtak a nép között, mint ahogy köztetek is lesznek hamis tanítók, kik veszedelmes szakadásokat csempésznek be, kik a mi parancsolónkat, aki megvásárolta őket, megtagadják, ezek hirtelen veszedelmet vonnak magukra.

2 Sokan fogják kicsapongásaikat követni. Miattuk fogják káromolni az igazság útját.

3 Haszonlesésből mesterségesen kiképzett szólamokkal áruba bocsátanak majd titeket. Ezeknek ítélete rég nem tétlen, veszedelmük nem szunnyad.

4 Mert ha Isten azokat az angyalokat, akik vétkeztek, nem kímélte, hanem őket a tartaroszba sülylyesztvén arra rendelte, hogy a homály kötelein ítéletre őrizzék meg őket,

5 továbbá a régi világot nem kímélte, hanem Noét, az igazságosság hírnökét nyolcadmagával megőrizte, az istentelenek világára pedig az özönvizet bocsátotta,

6 ha Szodoma és Gomorra városokat romlásra ítélte és elhamvasztotta, példaképül azoknak, akik a jövőben istentelenekké lesznek,

7 ellenben kiragadta a *veszedelemből* az igazságos Lótot, kit a törvényszegők kicsapongó magaviselete fárasztott el.

8 Elfárasztotta az, amit látnia és hallania kellett, mikor a törvényszegők tetteikkel a köztük lakó igazságosnak igazságos lelkét napról-napra kínozták.

9 *Ha tehát az istenteleneket el tudta veszíteni az Úr, akkor az istenfélő*ket (kegyeseket) *most* is ki tudja ragadni a kísértésből, a hamisakat pedig megőrizni büntetésre, az ítélet napjára,

10 kiváltképpen azokat, akik kívánságtól fertőzötten jártak a hús után, *a föléjük rendelt* urakat megvetették, önhitt vakmerőket, kik reszketés nélkül mernek dicsőségben élőket káromolni, holott angyalok,

11 bár az erőben és hatalomban nagyobb angyalok nem mondanak ellenük az Úrnál kárhoztató ítéletet.

12 Ezek azonban azoknak a beszédre képtelen természeti lényeknek módjára, melyeket arra teremtettek, hogy megfogják és elpusztítsák őket, azokat káromolják, akiket nem ismernek, és azzal, hogy rontanak, maguk is megromlanak,

13 hamisságuk béreként mások hamisságától szenvednek, gyönyörűség(ük)nek tartják a nappali tivornyát, mocsok- és szégyenfoltok, csalárd kívánságaikban kéjelegve veletek együtt lakmároznak.

14 Szemük házasságtörő nővel van tele, s meg nem szűnnek vétkezni, elcsalogatják a meg nem szilárdult lelkeket, szívük gyakorlott a haszonlesésben, átoknak gyermekei.

15 Elhagyták az egyenes utat és eltévelyedtek, minthogy Beor *fiá*nak, Bálámnak útján indultak el, aki megszerette a hamisság bérét.

16 Ámde egy beszélni nem tudó, járomhordó állat emberi hangon kiáltva megfeddte törvényszegése miatt, és gátat vetett a próféta esztelensége elé.

17 Víztelen források ők, vihar kergette felhők, akiknek a sötétség homálya van fenntartva.

18 Mert kevély, hiábavaló szavakat kiáltozva, kicsapongó hús vágyaival csalogatják azokat, akik még csak kis ideje menekültek el azoktól, akik tévelyegve járnak,

19 szabadságot ígérnek nekik, holott ők maguk a romlás rabszolgái, mert aki gyengének *bizonyul* valamivel szemben, rabszolgája az annak.

20 Ha tudniillik azután, hogy Urunknak és Megmentőnknek, a Krisztus Jézusnak megismerése által a világ fertőzéseitől elmenekültek, de újra beléjük bonyolódnak, azokkal szemben gyengéknek bizonyulnak, akkor utolsó sorsuk rosszabb lesz az elsőnél.

21 Jobb volna nekik, ha az igazságosság útját meg nem ismerték volna, minthogy azután, hogy megismerték, visszaforduljanak a nekik átadott szent parancsolattól.

22 Az történt velük, amit az igaz példaszó *mond*: „Eb visszatér saját okádására”, és „megmosott disznó a sárban hempergéshez”.

3. RÉSZ

1 Ez már a második levelem szeretteim, melyet nektek írok. Ezekkel a levelekkel, emlékeztetéssel napfénytiszta gondolkodást *akarok* bennetek kelteni,

2 hogy vissza *tudjatok* emlékezni a szent próféták korábban mondott beszédeire, és az Úrnak és Megmentőnek az apostolokon *át adott* parancsolatára.

3 Mindenekelőtt azt tudjátok meg, hogy az utolsó napokban játékűző gúnyolódók fognak jönni, kik csak vágyaik után járnak

4 és így beszélnek: „Hol van *a beteljesülése* annak az ígéretnek, hogy megjelenik? Hiszen attól a naptól fogva, melyen atyáink elaludtak, minden marad úgy, ahogy a világ kezdete óta *volt.”*

5 Rejtve van tudniillik előlük, míg ilyen akarat *él* bennük, hogy *az* egek régebbi idő óta megvoltak, s hogy *a* földet vízből s vízen át Isten szava tartotta össze,

6 hogy ezek múltával az akkori világ víztől elárasztva elveszett,

7 a mostani egeket és földet ellenben ugyanaz a beszéd a tűz számára tartotta fenn, s hogy az ítéletnek és az istentelen emberek elveszésének napjára őrzi őket.

8 Ez az egy azonban ne legyen rejtve előletek szeretteim, hogy az Úrnál egy nap annyi, mint ezer esztendő, és ezer esztendő annyi, mint egy nap.

9 Nem késik el az Úr az ígérettel, mint ahogy némelyek késedelemnek tartják, hanem hosszútűrő irántatok, mivel nem akarja, hogy némelyek elvesszenek, hanem azt *akarja*, hogy mindenki új felismerésre térjen.

10 Úgy fog eljönni majd az Úrnak napja, mint egy tolvaj. *Ha eljön*, az egek zúgva tovatűnnek, az elemek égve felolvadnak, a földet és rajta az *ember* munkáit nem lelik meg.

11 Ha ezek így mind feloldódnak, milyenekké kell lennetek szent forgolódásban és *istenféle*lemben,

12 hogy kell várnotok, sőt siettetnetek az Isten napjának megjelenését, mely miatt az egek égve feloldódnak majd s az elemek égve megolvadnak.

13 Új egeket és új földet várunk az ő ígérete szerint, melyekben igazságosság lakozik.

14 Azért szeretteim, mivel várjátok ezeket, serénykedjetek azon, hogy mocsoktalanoknak és feddhetetleneknek találjon majd titeket, békességben.

15 Urunknak hosszútűrését a menekülés *alkalmának* tartsátok, miként a mi szeretett testvérünk, Pál is a neki adott bölcsességgel írt erről nektek,

16 ahogyan minden levelében tenni szokta, amikor bennük e dolgokról írt. Vannak *leveleiben* némely nehezen felfogható dolgok, melyeket a tanulatlanok és meg nem szilárdultak félrecsavarnak, ahogy egyéb írásokkal is teszik saját veszedelmükre.

17 Szeretteim, mivel előre tudjátok ezeket, őrizkedjetek, hogy *a törvényt elvető emberek* tévelygése magával ne ragadjon titeket, és szilárdságotokból ki ne essetek.

18 Ellenkezőleg, növekedjetek Urunknak és Megmentőnknek, a Krisztus Jézusnak kegyelmében és megismerésében. Övé legyen a dicsőség most és az örökkévalóság napjáig.

JÁNOS ELSŐ LEVELE

1. RÉSZ

1 Azt, ami kezdettől fogva volt, aminek fül – és szemtanúi voltunk, amit szemléltünk és kezünk kitapogatott az élet Igéjéből,

2 – mert láthatóvá lett az élet, s mi szemlélői is voltunk, tanúságot is teszünk róla, hirdetjük is nektek, *mint* az örökéletet, mely az Atya felé fordulva volt, de nekünk láthatóvá lett,

3 – *szóval*, ami szemünk előtt áll és fülünkbe hangzik, azt hirdetjük nektek is, hogy ti is közösségben lehessetek velünk. Mi magunk pedig az Atyával vagyunk közösségben, valamint Fiával, a Krisztus Jézussal.

4 Ezeket azért írjuk nektek, hogy örömötök (örömünk) teljessé váljék.

5 Az az üzenet, melyet tőle hallottunk és veletek tudatunk, a következő: Isten világosság, és nincs benne semmi sötétség.

6 Ha azt mondanánk, hogy közösségben vagyunk vele, és a sötétségben járnánk, hazudnánk, és nem cselekednénk őszintén (igazságot).

7 Ha ellenben világosságban járunk, ahogy ő világosságban van, közösségben vagyunk egymással, és Fiának, Jézusnak vére megtisztít bennünket minden vétektől.

8 Ha azt mondanánk, nincs vétkünk, tévútra lépnénk, és az igazság nem volna bennünk.

9 Ha vétkeinket megvalljuk, hű és igazságos ő arra, hogy elengedje *azokat*, s bennünket minden hamisságtól megtisztítson.

10 Ha azt mondanánk, hogy vétek nincs a múltunkban, őt tennénk hazuggá. Ekkor igéje nincs bennünk.

2. RÉSZ

1 Kis gyermekeim, azért írom ezeket néktek, hogy ne vétkezzetek. Ha valaki mégis vétkeznék, van Bátorítónk az Atya felé, az igazságos Jézus, a Krisztus.

2 Ő engesztelő *áldozat* is vétkeinkért, nem egyedül a mi vétkeinkért, hanem az egész világért is.

3 Arról tudjuk meg, hogy az ő ismerete bennünk *él*, (hogy megismertük őt), hogy rendelkezéseit megőrizzük.

4 Aki azt mondja, hogy ismeri őt, de parancsolatait nem őrzi, hazug, az ilyenben nincs az igazság.

5 Aki őrzi beszédét, abban igazán bevégezetté lett az Isten szeretete. Erről tudjuk, hogy őbenne vagyunk.

6 Aki azt mondja, hogy őbenne marad, az tartozik úgy járni, ahogy ő is járt.

7 Szeretteim, nem új rendelkezést írok nektek, hanem régi rendelkezést, mely kezdettől fogva nálatok van, a régi rendelkezés az a beszéd, melyet hallottatok.

8 De most új rendelkezést írok nektek, ami valóság őáltala és tiáltalatok, mert a sötétség elmúlóban van, és az igazi világosság már fénylik.

9 Aki azt állítja, hogy a világosságban van, de testvérét gyűlöli, mostanig a sötétségben van.

10 Aki testvérét szereti, a világosságban marad, s nem botolhatnak meg benne *az emberek.*

11 De aki gyűlöli testvérét, a sötétségben van, a sötétségben jár, és nem tudja hová megy, mert a sötétség vakká tette a szemét.

12 Írok nektek kis gyermekek, mert az ő nevéért vétkeitekre megvan a bocsánat.

13 Írok nektek atyák, mert ismeretet szereztetek arról, aki kezdettől fogva van. Írok néktek ifjak, mert legyőzve tartjátok a rosszat.

14 Írtam nektek gyermekek, mert ismeretet szereztetek az Atyáról. Írtam nektek atyák, mert ismeretet szereztetek arról, aki kezdettől fogva való. Írtam nektek, ifjak, mert erősek vagytok, Istennek beszéde bennetek marad, és legyőzve tartjátok a rosszat.

15 Ne szeressétek a világot, se a világban levőket. Ha valaki a világot szereti, az Atya szeretése nincs meg benne,

16 mert minden, ami a világban van, a hús kívánsága, a szem kívánsága, kérkedő életforma, nem az Atyából, hanem a világból való.

17 A világ pedig elmúlóban van, és annak kívánsága is. Ám aki Isten akaratát teszi, megmarad örökké.

18 Gyermekek, utolsó az óra, s amint hallottátok, hogy antikrisztus jön, hát most sok antikrisztus támadt, innen tudjuk, hogy utolsó az óra.

19 Közülünk mentek ki, de nem közülünk valók voltak. Hiszen ha közülünk valók lettek volna, velünk maradtak volna, de azért *lett így*, hogy láthatókká legyenek, mert nem mindnyájan közülünk valók.

20 Nektek kenetetek van a Szenttől, s mindannyiatoknak ismerete van.

21 Nem azért írtam nektek, mert nem ismeritek az igazságot, hanem mert ismeritek azt, és mert egy hazugság sincs az igazságból.

22 Ki a hazug, ha nem az, aki tagadja, hogy Jézus a Krisztus? Az az antikrisztus, aki tagadja az Atyát és a Fiút.

23 Senkinél sincs az Atya, aki a Fiút tagadja, aki a Fiút vallja, annál ott van az Atya is.

24 Amit kezdettől fogva hallottatok, az maradjon bennetek, ti pedig a Fiúban és az Atyában maradjatok.

25 Az az ígéret, melyet ő tett nekünk, az örök élet.

26 Ezeket azokra vonatkozólag írtam nektek, akik eltévelyítenek titeket.

27 Bennetek azonban megmarad a kenet, melyet tőle kaptatok, úgyhogy nincs szükségetek rá, hogy bárki is tanítson titeket. Ellenkezőleg. Ahogy az a kenet minden dolog felől tanít titeket, úgy igaz az és nem hazugság, ti pedig maradjatok benne úgy, ahogy tanított titeket.

28 Most hát kis gyermekeim, maradjatok őbenne, hogyha ő láthatóvá lesz, bizalommal szólhassunk majd, s meg ne szégyenítsen megérkezésekor.

29 Ha azt tudjátok, hogy ő igazságos, akkor ismerjétek meg azt is, hogy belőle született mindenki, aki az igazságosságot teszi.

3. RÉSZ

1 Lássátok, mekkora szeretetet adott nekünk az Atya, az *ő ajándéka*, hogy Isten fiainak hívnak minket, és azok is vagyunk. A világ azért nem ért minket, mert nem érti őt.

2 Szeretteim, most Isten gyermekei vagyunk, s még nem vált láthatóvá, hogy mikké leszünk. Tudjuk, hogyha láthatóvá válik, hasonlókká leszünk hozzá, mert úgy fogjuk őt látni, ahogyan van.

3 Mindenki, akinek ez a benne vetett reménysége megvan, szent tisztaságot ölt magára (megszenteli magát), amiként ő is szentül tiszta.

4 Mindaz, aki a vétket teszi, a törvényt is megrontja, a vétek a törvényrontás.

5 Azt is tudjátok, hogy ő azért lett láthatóvá, hogy elvegye a vétkeket, benne azonban nincs vétek.

6 Aki őbenne marad, egy sem vétkezik, aki vétkezik, egy sem látta őt, sem nem ismeri őt.

7 Kis gyermekeim, senki el ne tévelyítsen titeket. Aki az igazságosságot teszi, igazságos, miként ő igazságos,

8 aki a vétket teszi, a vádlóból való, mert a vádló vétkezik kezdettől fogva. Avégett lett láthatóvá az Isten Fia, hogy lebontsa a vádló munkáit.

9 *Képtelen* mindenki a vétkezésre, aki Istenből született, mert *az Isten* magva benne marad. Nem is képes vétkezni, mert Istenből született.

10 Ezáltal lesznek láthatókká az Isten gyermekei és a vádló gyermekei, senki sem Istenből való, aki nem az igazságosságot teszi, és aki nem szereti testvérét.

11 Mert azt az üzenetet hallottátok kezdettől fogva, hogy szeressük egymást,

12 ne úgy, mint Kain, ki a rossztól való volt és leütötte (megölte) testvérét. Ugyan miért ütötte le (ölte meg)? Mert a tettei rosszak voltak, a testvérének tettei ellenben igazságosak.

13 Ne csodálkozzatok azon testvéreim, hogy a világ gyűlöl titeket.

14 Mi tudjuk, hogy átjutottunk a halálból az életre, mert szeretjük testvéreinket. Aki nem szereti, a halálban marad.

15 Testvérgyilkos (gyilkos, emberölő) mindenki, aki gyűlöli az ő testvérét, és ti tudjátok, hogy egy testvérgyilkosnak (gyilkosnak, emberölőnek) sincs örök élete, mely benne megmaradna.

16 Arról ismerjük a szeretetet, hogy ő a lelkét tette le értünk, mi is tartozunk a lelkünket letenni testvéreinkért.

17 Ha valakinek van a világ életre *adott javaiból* és látja, hogy testvére szükséget lát, mégis elzárja előle *lelkének* belsejét, hogy maradhatna az olyanban az Isten szeretete?

18 Kis gyermekeim, ne szóval, ne nyelvünkkel szeressük egymást, hanem tettel és őszintén (igazságban).

19 Éppen erről fogjuk felismerni, hogy az igazságból valók vagyunk, és ezzel beszélhetjük rá szívünket (őelőtte) *arra*, *hogy ne nyugtalankodjék*,

20 mert ha szívünk félreismerne is bennünket, nagyobb az Isten a szívünknél és ő tud mindent.

21 Szeretteim, még ha szívünk félreismerne is (megróna is) bennünket, bizalommal fordulunk Isten felé,

22 úgyhogy ha valamit kérünk, megkapjuk tőle, mert megőrizzük rendelkezéseit, és azt tesszük, ami kedves előtte.

23 Az az ő rendelkezése, hogy higgyünk Fiának, a Krisztus Jézusnak nevében, és szeressük egymást, amiképpen a rendelkezést adta nekünk.

24 Ha valaki megőrzi az ő rendelkezéseit, benne marad, és ő is *megmarad az* ilyenben. Arról ismerjük meg, hogy bennünk marad, arról a Szellemről, akit nekünk adott.

4. RÉSZ

1 Szeretteim, ne higgyetek minden szellemnek, hanem próbáljátok meg a szellemeket, hogy vajon Istentől valók-e, mert sok hamis próféta ment szét a világba.

2 Erről ismerhetitek meg az Isten Szellemét: Istenből való minden szellem, aki vallást tesz a Krisztus Jézus mellett, *aki* húsban jött el (aki vallást tesz a Krisztus Jézusról, hogy húsban jött el),

3 de egy szellem sem Istentől való, aki Jézus mellett nem tesz vallást. Nos, éppen ez az antikrisztusi szellem, akiről azt hallottátok, hogy eljő, s már a világban is van.

4 Ti Istenből valók vagytok, kis gyermekeim, és legyőztétek amazokat, mert nagyobb az, aki bennetek van, mint aki a világban van.

5 Ők a világból valók, ezért a világból *veszik a* beszélni *valójukat*, és a világ hallgat is rájuk.

6 Mi Istenből valók vagyunk, az hallgat ránk, aki Istent ismeri, aki Istent nem ismeri, nem hallgat ránk. Erről ismerjük meg az, igazság szellemét és a tévelyítés szellemét.

7 Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet Istenből ered, és mindenki szeret, aki Istenből született és Istent ismeri.

8 Aki nem szeret, nem ismerte meg Istent, mert az Isten szeretet.

9 Isten szeretete köztünk abban lett láthatóvá, hogy az Isten egyszülött Fiát küldte a világba, hogy rajta keresztül éljünk.

10 A szeretet nem abban *jelentkezik*, hogy mi szeretjük Istent, hanem *abban*, hogy ő szeretett minket, s vétkeinkért engesztelő *áldozatul* elküldte a Fiát.

11 Szeretteim, ha az Isten így szeretett minket, mi is tartozunk egymást szeretni.

12 Soha senki számára nem lett az Isten láthatóvá, ha szeretjük egymást, Isten bennünk marad és akkor az ő szeretete bevégezetté vált bennünk.

13 Arról ismerjük meg, hogy benne maradunk és ő mibennünk, hogy Szelleméből adott nekünk.

14 A mi számunkra láthatóvá lett az Isten, és mi tanúságot is teszünk amellett, hogy az Atya elküldte a Fiát a világ Megmentőjéül.

15 Ha valaki vallást tesz arról, hogy Jézus az Isten Fia, az Isten benne marad, ő pedig az Istenben.

16 Minálunk megismerésbe és hitbe ment át a szeretet, melyet Isten bennünk tart. Az Isten szeretet, aki tehát a szeretetben marad, az Istenben marad. Isten is őbenne.

17 Nálunk a szeretet abban lett bevégzetté, hogy az ítélet napján bizalommal szólhatunk majd, mert amilyen az ő *helyzete*, olyan a mi *helyzetünk* is ebben a világban.

18 Félelem nincs a szeretetben, ellenkezőleg a bevégzett szeretet kiűzi a félelmet, mert a félelemnek büntetés *jellege* van, és aki fél, nem lett bevégzetté a szeretetben.

19 Mi azért szeretünk, mert előzőleg ő szeretett bennünket.

20 Ha valaki azt mondja: Szeretem az Istent, ámde gyűlöli testvérét, hazug az, aki ugyanis nem szereti testvérét, akit lát, nem képes szeretni Istent sem, akit nem lát.

21 Azt a rendelkezést kaptuk tőle, hogy aki Istent szereti, szeresse testvérét is.

5. RÉSZ

1 Mindenki Istenből született, aki hiszi, hogy Jézus a Krisztus. S mindenki, aki szereti a szülőt, szereti azt is, aki attól született.

2 Arról ismerjük fel, hogy Isten gyermekeit szeretjük, ha ugyanakkor szeretjük Istent, és rendelkezéseit megtesszük.

3 Mert Isten szeretése abban áll, hogy rendelkezéseit megőrizzük. Rendelkezései pedig nem nehezek,

4 mert minden, ami Istenből született, legyőzi a világot. A mi hitünk az a győzelem, mely legyőzte a világot.

5 Ki más a világ legyőzője, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia?

6 Ő az, aki vízen és véren át jött, a Krisztus Jézus. Nemcsak vízzel, hanem vízzel és vérrel. És Szelleme az, aki tanúságot tesz, mert a Szellem az igazság.

7 Mert hárman vannak, akik tanúságot tesznek,

8 a Szellem, a víz és a vér, és a három ugyanazért az egyért van.

9 Elfogadjuk az emberek tanúságtételét, de nagyobb az Isten tanúságtétele. Mert ez az Isten tanúságtétele. Mert ő tanúságot tett Fia mellett.

10 Aki az Isten Fiában hisz, annak megvan önmagában a tanúságtétele. Aki nem hisz az Istennek, az már hazuggá tette őt, mert nem vetette hitét abba a tanúságtételbe (nem hitt abban a tanúságtételben), amellyel Isten tett tanúságot Fia felől.

11 S ez a tanúságtétel *így hangzik*: Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az ő Fiában van.

12 Akié a Fiú, azé az élet. Akinél nincs az Isten Fia, annak nincs élete.

13 Ezeket azért írtam nektek, hogy tudjátok, hogy örök életet *kaptatok*, ti, akik hiteteket vetettétek az Isten Fiának nevébe.

14 A szabadon szólónak *az a bizodalma*, mely ő vele szemben megvan bennünk, abban *igazolódik*, hogy meghallgat, ha valamit akarata szerint kérünk tőle.

15 S ha tudjuk, hogy meghallgat abban, amit kérünk tőle, tudjuk, hogy birtokunkba mentek át a kérések, melyeket kértünk tőle.

16 Ha valaki látja, hogy a testvére nem halálos vétekkel vétkezik, életet fog *neki* kérni, s Isten adni fog neki, adni *fog* azoknak, akik nem halálosan vétkeznek. Van halálra való vétek, nem arról mondom, hogy könyörögjön *érte.*

17 Minden hamisság vétek, de van vétek, mely nem halálra *szól*

18 Tudjuk, hogy senki nem vétkezik, aki Istenből született, ellenkezőleg, azt, aki Istenből született, megőrzi ő, és a rossz nem érinti.

19 Tudjuk, hogy Istenből valók vagyunk, és hogy az egész világ a rosszban vesztegel.

20 Tudjuk azonban, hogy az Isten Fia hozzánk érkezett, és olyan gondolkodást adott nekünk, mellyel megismerhetjük a valóságosat, és hogy benne vagyunk a valóságosban, az ő Fiában, a Krisztus Jézusban. Ő a valóságos Isten és az örök élet.

21 Kis gyermekeim, őrizzétek meg magatokat a bálványoktól.

JÁNOS MÁSODIK LEVELE

1. RÉSZ

1 A presbiter *ír a* kiválasztott úrnőnek és gyermekeinek, kiket igazán szeretek, éspedig nem én egyedül, hanem mindazok, akik megismerték az igazságot,

2 *szeretünk az* igazságért, mely bennünk marad és örökké velünk lesz.

3 Kegyelem, irgalom, békesség lesznek velünk, melyek az Atya, az Isten mellől és az Atya Fia, a Krisztus Jézus mellől szállnak alá igazsággal és szeretettel.

4 Nagyon megörültem, hogy gyermekeid közül olyanokra leltem, akik az igazságban járnak, ahogyan *erre* rendelkezést kaptunk az Atyánál.

5 Most azután arra kérlek, úrnőm, nem mintha új rendelkezést írnék neked, ellenkezőleg, kezdettől fogva kaptuk azt *a rendelkezést*, hogy szeressük egymást.

6 S a szeretet abban áll, hogy rendelkezései szerint járjunk. A rendelkezés pedig, melyet kezdettől fogva hallottatok, azt mondja, hogy benne járjatok.

7 Mert sok tévelyítő ment szét a világba, kik nem vallják a Krisztus Jézust, aki húsban jött el. Ez a tévelyítő, és az antikrisztus.

8 Vigyázzatok magatokra, hogy el ne veszítsétek, amit mi munkáltunk, hanem teljes bért kapjatok.

9 Senkinél sincs ott az Isten, aki továbbmegy, és nem marad meg a Krisztus tudományában. Annál, aki megmarad a tudományban, ott van az Atya is, a Fiú is.

10 Ha valaki hozzátok megy, és nem viszi ezt a tudományt, ne fogadjátok azt házatokba, örömkívánással se köszöntsétek.

11 Mert ha valaki köszönti őt, közösséget vállal annak rossz tetteivel.

12 Bár sok mondanivalóm volna nektek, nem akartam azt hártyán és tintával elintézni, hanem az a reményem, hogy ott leszek nálatok, és szemtől-szembe beszélhetünk, hogy örömünk teljessé váljék.

13 Köszöntenek téged kiválasztott nőtestvérednek gyermekei.

JÁNOS HARMADIK LEVELE

1 A presbiter a szeretett Gájusznak, akit igazán szeretek.

2 Szeretett testvérem, azért esdekelek, hogy minden tekintetben jól menjen sorod és egészséges légy, mint ahogy lelkednek is jól megy a sora.

3 Mert igen nagy volt az örömöm, mikor testvérek érkeztek és tanúságot tettek az igaz voltod mellett, amellett, hogy az igazságban jársz.

4 Nem lehet annál nagyobb örömöm, mint ha hallom, hogy gyermekeim az igazságban járnak.

5 Szeretett testvérem, hűségesen cselekszel abban, amit a testvérek irányában teszel, éspedig vendégek iránt,

6 kik az eklézsia előtt tanúskodtak szeretetedről. Nemesen fogsz cselekedni, ha őket Istenhez méltóan indítod útnak.

7 Hisz ezért a Névért indultak *vándorútra*, s a pogányoktól semmit sem fogadtak el.

8 Az ilyeneket tartozunk befogadni, hogy az igazság munkatársaivá lehessünk.

9 Írtam valamit az eklézsiának, ám Diotrefész, akinek kedves az első helyen levés közöttük, nem fogad el minket.

10 Ezért, ha elmennék, emlékeztetem majd őt tetteire, melyek mellett rossz szavakat suttog ellenünk, sőt nem elégszik meg ezzel, még a testvéreket sem fogadja el, és akik akarnák *ezt tenni*, azokat meggátolja, és az eklézsiából kiveti.

11 Szeretett testvérem, ne utánozd a gonoszt, hanem a jót. Aki jót cselekszik, Istenből való, aki gonoszt cselekszik, az sohasem látta meg az Istent.

12 Demetriosz mellett mindenki tanúságot tesz, még maga az igazság is, mi is tanúságot teszünk, és te tudod, hogy tanúságtételünk igaz.

13 Sok írnivalóm volna neked, de nem akarom tintával, tollal megírni neked.

14 Remélem, hogy hamarosan megláthatlak, és szemtől-szembe beszélhetünk.

15 Békesség legyen veled! Köszöntenek téged a barátok. Köszöntsd név szerint a barátokat!

JÚDÁS LEVELE

1 Júdás, a Krisztus Jézus rabszolgája, Jakab testvére, az Istenben, az Atyában szeretett, és a Krisztus Jézustól őrzött elhívottaknak.

2 Mindig több könyörület, békesség és szeretet *töltsön be* titeket.

3 Szeretteim, minthogy megvan bennem minden serénység arra, hogy a nekünk közös megmenekülésről írjak nektek, kényszert *éreztem* az írásra, hogy bátorítsalak titeket, hogy még tovább küzdjetek a szenteknek egyszer átadott hitért.

4 Belopózkodott ugyanis *közénk* néhány *olyan* ember, akik eleve ki voltak írva az ilyen ítéletre, istentelenek, kik Istenünk kegyelmét kicsapongásra váltják át, és a mi egyedüli Parancsolónkat és Urunkat, a Krisztus Jézust megtagadják.

5 Emlékeztetni akarlak titeket, noha ti egyszer *már* mindent tudtatok, hogy miután az Úr a népet Egyiptomból kimentette, utólag azokat, akik hitetlenekké lettek, elveszítette,

6 *emlékeztetni akarlak* arra, hogy angyalokat, kik uralkodó helyzetüket nem őrizték meg, és saját lakhelyüket elhagyták, a nagy nap ítéletére láthatatlan (örökkétartó) láncokkal *megkötöztette*, homállyal borította be, *őrizetre vetette*,

7 *emlékeztetni akarlak*- arra, hogy Szodoma és Gomorra és a körülöttük levő városok is, melyek ugyanolyan módon mentek túltengő paráznaságban más hús után, örök tűz büntetését viselve példaképül vannak elénk állítva.

8 (Hasonlóképpen ezek is) álmodozásukban megfertőzik húsukat, *s a föléjük helyezett* urakat elvetik, s a dicsőségben élőket káromolják.

9 Ezzel szemben Mihály uralkodó angyal, mikor a vádlóval perben állt és Mózes teste felől vitázott, nem merészkedett káromló ítéletet mondani ki rá, hanem így szólt: „Majd megdorgál téged az Úr."

10 Ezek azonban mindent káromolnak, amit nem ismernek, amihez pedig beszédre képtelen állatokként természettől értenének, azzal megrontják magukat.

11 Jaj nekik, mert Kain útján indultak el, bérért Bálám tévelygésébe rohantak, és Kóré ellentmondásával vesztek el.

12 Ezek szégyenfoltokként *ülnek* ott szeretetvendégségeiteken, és félelem nélkül együtt lakmároznak veletek, miközben magukat legeltetik. Szelektől ide-odaűzött víztelen fellegek ők, késő őszben gyümölcstelenül álló, kétszer meghalt, gyökerestől kitépett fák,

13 tenger vad hullámai, melyek saját szégyenüket tajtékozzák ki, tévelygő csillagok, kiknek számára örökre a sötétség homályát tartják fenn.

14 Róluk jövendölt Énok is, Ádámtól a hetedik, mikor így szólt: „Íme, eljött az Úr tízezer szentjével,

15 hogy ítéletet üljön mindenek ellen, és rábizonyítsa az istentelenekre minden istentelen tettüket, melyekkel istentelenséget követtek el, amellett minden kemény szót, melyet az istentelen vétkezők őellene szóltak."

16 Zúgolódók ők, sorsukkal elégedetlenek, vágyaik után járók, nagyratörő szavakat szól szájuk, személyeket csodálnak haszonért.

17 Ti azonban, szeretteim, emlékezzetek azokra a beszédekre, melyeket Urunknak, a Krisztus Jézusnak apostolai eleve szóltak,

18 mikor ezt mondták nekünk: Az utolsó időben gúnyolódók támadnak, kik saját vágyaik után fognak járni, azaz az Istent nem félők *kívánságai* után.

19 Ők azok, akik válaszfalakat emelnek (elkülönítenek). Lelkiek, Szellem nincs náluk.

20 Ti azonban, szeretteim, építsétek rá magatokat a ti igen szent hitetekre. Szent Szellemben imádkozva

21 őrizzétek meg magatokat Isten szeretetében, és várjátok Urunknak, a Krisztus Jézusnak könyörületét az örök élet *elnyerésére.*

22 Azután némelyeket ítélettel győzzetek meg,

23 s a tűzből kiragadva mentsétek meg őket. Némelyeken félelemmel könyörüljetek, gyűlölve még a hústól bemocskolt köntösüket is.

24 Arra pedig, aki képes titeket botlás nélkül megőrizni, és ujjongás között feddhetetlenségben a maga dicsősége elé állítani,

25 az egy Istenre, a mi Megmentőnkre *szállt* az egész kor előtt, *száll* most is, és *szálljon* az összes korokon át a Krisztus Jézuson, a mi Urunkon át dicsőség, fenség, uralom, fennhatóság. Ámen.

JELENÉSEK KÖNYVE

1. RÉSZ

1 A Krisztus Jézus lelepleződése, Isten ajándékozta meg vele, hogy rabszolgáinak megmutassa azokat a dolgokat, melyeknek sietve meg kell történniük. Jelképekbe öltöztette, és úgy küldte el angyalán keresztül rabszolgájának, Jánosnak,

2 aki tanúságot tett az Isten igéje mellett, a Krisztus Jézus bizonyságtétele mellett, s mind amellett, amiket *csak* látott.

3 Boldog, aki felolvassa, és *boldogok*, akik hallgatják a prófétálás szavait, és megőrzik a benne megírtakat. Mert közel van az idő.

4 János az Ázsiában levő hét eklézsiának. Kegyelem és békesség *szálljon* rátok attól, aki van, volt és eljövendő, továbbá a trón előtt levő hét Szellemtől

5 és a Krisztus Jézustól, *arra* hű tanútól, ki a holtak közt az elsőszülött, a föld királyainak fejedelme, ő minket szeretett, vétkeinkből vérével feloldott,

6 s Istene és Atyja számára királyságot és papokat csinált belőlünk. Övé *legyen* hát a dicsőség és az uralom az örök korok korain át. Ámen.

7 Íme jön a felhőkkel, meg fogja őt látni minden szem, azok is, akik átszegezték őt, és gyászt ül miatta a föld minden törzse. Úgy lesz. Ámen.

8 Én vagyok az Alfa és az Omega – így szól az Úr, az Isten, aki van, volt és eljövendő, a mindeneken uralkodó (a Mindenható).

9 Én, János, testvéretek a Jézusban való szorongattatásban, királyságban és kitartásban, közösségben vagyok veletek, az Isten igéjéért (igéje miatt) és a Jézus bizonyságtételéért (bizonyságtétele miatt) a Patmosznak nevezett szigetre kerültem.

10 Szellemben eljutottam az Úr napjára, és akkor *a hátam* mögül erős hangot hallottam, mintha kürt harsogna,

11 s az *a hang* azt mondotta: „Írd könyvbe amit látsz, és küldd el a hét eklézsiának Efézusba, Szmirnába, Pergamonba, Tiatírába, Szárdeszbe, Filadelfiába és Laodiceába.”

12 Ekkor megfordultam, hogy lássam *azt*, *akinek* hangja szólt hozzám, s mikor megfordultam, hét arany mécslábat láttam.

13 A mécslábak között *valakit láttam*, aki ember fiához hasonlított. Sarkig érő ruhába volt öltözve, a mellén aranyöv övezte,

14 feje és haja fehér volt, mint a fehér gyapjú (és a hó),

15 szeme mintha tűzláng lett volna, lába kemencében olvasztott libanoni érchez hasonlított, hangja mintha víztömeg zúgása lett volna,

16 jobb kezében hét csillagot tartott, szájából kétélű éles pallos jött elő. A látvány *olyan ragyogó* volt, mint mikor a nap teljes hatalmával fénylik.

17 Mikor megláttam őt, úgy estem lábához, mintha halott volnék, de ő rám helyezte jobb kezét és így szólt: „Ne félj! Én vagyok az Első, az Utolsó

18 és az Élő. Holttá lettem, de íme élek az örök korokon át. Nálam vannak a halálnak és a láthatatlan országnak kulcsai.

19 Írd meg, amiket láttál, amik vannak, és amiknek ezek után kell bekövetkezniük,

20 a hét csillag titkát, melyeket jobbomban láttál, meg a hét arany mécslábat. A hét csillag a hét eklézsia angyala, és a hét mécsláb a hét eklézsia.”

2. RÉSZ

1 „Az efézusi eklézsia angyalának írd meg: Ezt mondja az, aki a hét csillagot jobbjában tartja, aki a hét arany mécsláb között jár.

2 Ismerem tetteidet, fáradozásodat, állhatatosságodat, és hogy nem vagy képes hordozni a gonoszokat, hogy megkísértetted azokat, akik magukat apostoloknak mondják, noha nem azok, és hazugoknak találtad őket.

3 Állhatatos vagy, *terhet* hordoztál nevemért, és nem fáradtál bele.

4 Mégis az *a kifogásom* ellened, hogy első szeretetedet elhagytad.

5 Emlékezz vissza, honnan estél ki, térj más felismerésre és tedd az első tetteket. Ha nem *teszed*, elmegyek, és mécslábadat kimozdítom helyéből, akkor, ha nem térsz más felismerésre.

6 Az azonban megvan nálad, hogy gyűlölöd a Nikolaiták tetteit, melyeket én is gyűlölök.

7 Akinek füle van, hallja meg, amit a Szellem az eklézsiának mond. A győzedelmesnek enni adok az élet ligetéből, mely az Isten paradicsomában van.

8 A szmirnai eklézsia angyalának írd meg: Ezeket mondja az Első és Utolsó, aki halottá lett, de feltámadott.

9 Ismerem szorongattatásodat és szegénységedet. Mégis gazdag vagy. *Ismerem* azok rágalmait, akik magukat zsidóknak mondják, de nem azok, hanem a sátán zsinagógája.

10 Ne félj attól, amit még szenvedned kell. Lám a vádló közületek *egyeseket* tömlöcbe készül vetni, hogy megkísértessenek, úgyhogy tíz napi szorongattatásotok lesz. Ám légy hű halálig, s odaadom majd neked az élet koszorúját.

11 Akinek füle van, hallja meg, amit a Szellem az eklézsiának mond. Annak, aki győz, nem fog ártani a második halál.

12 Azután a pergamoni eklézsia angyalának írd meg: Ezeket mondja az, akinél a kétélű éles pallos van:

13 Tudom, hol lakol. Ott, ahol a sátán trónja van. Te ragaszkodol nevemhez, és a bennem való hitet nem tagadtad meg, még hű tanúmnak, Antipásznak napjaiban sem, akit nálatok öltek meg, ott, ahol a sátán lakik.

14 De van kevés *kifogásom* ellened: Vannak ott nálad olyanok, akik Bálám tanításához ragaszkodnak, aki megtanította Bálákot arra, hogy kelepcét állítson Izráel fiai elé *azzal*, hogy bálványáldozatot esznek és paráználkodnak.

15 Így nálad is vannak olyanok, akik ugyanúgy ragaszkodnak a Nikolaiták tanításához. Térj más felismerésre!

16 Ha nem *teszed*, sietve elmegyek hozzád, és a szájamból kijövő pallossal harcolni fogok velük.

17 Akinek füle van, hallja meg, amit a Szellem az eklézsiáknak mond. A győzelmesnek enni adok a rejtett mannából, fehér kövecskét is adok neki, és szavazó cserépre írva új nevet, melyet senki sem ismer, csak aki kapja.

18 Azután a tiatírai eklézsia angyalának írd meg: Ezeket mondja az Isten Fia, akinek olyan a szeme, mint a tűzláng, és lába hasonló a libanoni érchez:

19 Ismerem tetteidet, szeretetedet, hitedet, szolgálatodat, állhatatosságodat, és *tudom*, hogy utolsó tetteid felülmúlják az elsőket.

20 Ám az *a kifogásom* ellened, hogy *cselekedni* hagyod Jezabel asszonyt, ki magát prófétanőnek mondja, s arra tanítja eltévelyítve rabszolgáimat, hogy paráználkodjanak és bálványáldozatot egyenek.

21 Időt adtam neki, hogy új felismerésre térjen, de nem akarja paráznaságát elhagyni, nem akar más felismerésre térni.

22 Egyszer csak ágyba vetem őt, azokat is, akik vele házasságot törnek, nagy szorongattatásba, ha *el nem hagyja* tetteit és nem tér új felismerésre.

23 Gyermekeit halállal fogom sújtani, úgyhogy meg fogják tudni az összes eklézsiák, hogy én a veséket és szíveket fürkészem. Mindnyájatoknak a tettei szerint fizetek majd.

24 Nektek azonban, a többi tiatírabelieknek, mindazoknak, akiknél nincs ez a tanítás, akik nem ismerték meg a sátán mélységeit, amint a szavuk jár, azt mondom: Nem vetek más terhet rátok.

25 Csak épp, hogy abban, amit bírtok, jól megkapaszkodjatok, amíg megérkezem.

26 Annak, aki győz, és aki végig (célig, határig) megőrzi tetteimet, fennhatóságot fogok adni a nemzeteken,

27 vasvesszővel fogja őket terelgetni, cserépedényekként törnek széjjel. Mint ahogy én is kaptam Atyámtól,

28 úgy adom majd neki a hajnalcsillagot.

29 Akinek füle van, hallja meg, amit a Szellem az eklézsiának mond.

3. RÉSZ

1 A szárdeszi eklézsia angyalának írd meg: Ezeket mondja az, akinél az Isten hét Szelleme és a hét csillag van: Ismerem tetteidet. A neved az, hogy élsz, pedig halott vagy.

2 Légy éber és támogasd a többieket, akik halni készülnek. Mert úgy találtam, hogy tetteid Istenem előtt nem érték el a teljességet.

3 Emlékezzél vissza, hogyan kaptad és hallottad, aztán őrizd meg és térj új felismerésre. Ha nem leszel éber, tolvaj módjára érkezem hozzád és nem tudod meg, hogy melyik órában érkezem.

4 Van azonban kevés név Szárdeszben, kik nem szennyezték be ruháikat, ezek fehér ruhában velem fognak járni, mert méltók rá.

5 Így azt, aki győz, fehér ruhába fogják öltöztetni, s annak nevét ki nem törlöm az élet könyvéből. Vallást fogok tenni róla Atyám előtt és angyalai előtt.

6 Akinek füle van, hallja meg, amit a Szellem az eklézsiának mond.

7 A filadelfiai eklézsia angyalának írd meg: Ezeket mondja a Szent, az Igaz, akinél Dávid kulcsa van, aki megnyit, hogy senki be nem csukja, és bezár, hogy senki meg nem nyitja:

8 Ismerem a tetteidet. Íme megnyílt ajtót adtam eléd, melyet senki sem képes bezárni. Mert kevés a hatalmad, s mégis megőrizted igémet, és nem tagadtad meg nevemet.

9 Íme, *megtérőket* adok neked a sátán zsinagógájából, kik azt mondják magukról, hogy zsidók, pedig nem azok, hanem hazudnak. Lásd, meg fogom azt tenni, hogy eljöjjenek, lábad elé boruljanak és felismerjék, hogy megszerettelek téged.

10 Mert megőrizted állhatatosságom igéjét. Én is meg foglak őrizni téged, *s kimentelek a* megkísértés órájából, melynek el kell jönnie az egész lakott földre, hogy megkísértse a földön lakókat.

11 Sietve megyek *hozzád.* Kapaszkodj abba, amid van, hogy senki el ne vegye koszorúdat.

12 A győzelmest oszloppá fogom tenni Istenem templomában, és többet nem fog kimenni onnan. Rá fogom írni Istenem nevét, Istenem városának, az új Jeruzsálemnek nevét, mely az én Istenemtől az égből száll alá, továbbá az én új nevem.

13 Akinek füle van, hallja meg, amit a Szellem az eklézsiáknak mond.

14 A laodiceai eklézsia angyalának írd meg: Ezeket mondja az Ámen, a hű és igaz tanú, Isten teremtésének kezdete:

15 Ismerem tetteidet, hogy sem hideg, sem meleg nem vagy. Bár hideg volnál, vagy meleg.

16 Így mivel langyos vagy, sem meleg, sem hideg, ki foglak köpni a számból.

17 Mivel azt mondod: gazdag vagyok, gazdaggá lettem, semmire sincs szükségem, és nem tudod, hogy te vagy a nyomorult, szánalmas, szegény, vak és mezítelen,

18 azt tanácsolom neked, hogy vásárolj nálam tűzben kiégetett aranyat, hogy gazdag légy, fehér ruhákat, hogy köröskörül borítva légy és ne legyen látható szégyenletes mezítelenséged, és írt, hogy *azzal* megkend szemedet, hogy láss.

19 Én mindazokra, akiket kedvelek, *vétküket* rájuk bizonyítom, és őket megfenyítem: Légy buzgó azért, és térj új felismerésre.

20 Lásd az ajtóhoz álltam és zörgetek. Ha valaki hallja szómat és ajtót nyit, bemegyek ahhoz, és vele lakomázom, ő pedig énvelem.

21 A győzelmesnek megadom, hogy velem trónomra üljön, mint ahogy én is győztem, s Atyámmal *együtt* leültem az ő trónjára.

22 Akinek füle van, hallja meg, amit a Szellem az eklézsiának mond."

4. RÉSZ

1 Ezek után láttam. Egy nyitott ajtót *láttam* a mennyben, és az előbbi hang, melyet úgy hallottam, mikor velem beszélt, mintha kürt harsogna, megszólalt: „Jöjj fel ide. Majd megmutatom neked, hogy mik támadnak ezután."

2 Tüstént Szellembe jutottam (Szellemben voltam). Egyszerre csak egy trón állt a mennyben, és a trónon ült valaki.

3 Aki ült, annak jelensége hasonló volt a jáspis és szárdiusz kőhöz. Szivárvány fogta körül a trónt, s az egész megjelenés olyan volt, mintha smaragdból volna.

4 A trón körül körben huszonnégy trón volt, és a trónokon huszonnégy vén ült fehér ruhákba öltözötten. A fejükön arany koszorúk voltak.

5 A trónból villámlások, szózatok és mennydörgések mentek szét. Hét tüzes fáklya is égett a trón előtt, melyek az Istennek hét Szelleme.

6 A trón előtt mintha kristályhoz hasonló üvegtenger lett volna. A trón közepén és a trónt körülvéve négy élőlény *állt*, kik elől és hátul telve voltak szemekkel.

7 Az első élőlény oroszlánhoz hasonlított, a második élőlény bikaborjúhoz hasonlított, a harmadik élőlény arca mintha emberé lett volna, a negyedik élőlény hasonló volt egy repülő sashoz.

8 A négy élőlény, kik közül mindegyiknek hat-hat szárnya volt, tele volt körül is, belül is szemekkel. Nappal is, éjjel is megszűnés nélkül kiáltották: „Szent, szent, szent az Úr, a mindeneken uralkodó Isten, aki volt, van és eljövendő."

9 És valahányszor az élőlények dicsőséget, tiszteletet és hálát adnak a trónon ülőnek, aki az örök korok korain át él,

10 a huszonnégy vén leborul a trónon ülő előtt s imádják azt, aki az örök korok korain át él, koszorúikat a trón elé vetik és így szólnak:

11 „Te vagy méltó Urunk és Istenünk, hogy elvedd a dicsőséget, (a) tisztességet, (a) hatalmat, mert te teremtetted a mindenséget, azok azért voltak és teremtetettek, mert te akartad."

5. RÉSZ

1 Láttam azután egy könyvet a trónon ülő jobb kezében, mely belül is, hátul is tele volt írva és hét pecséttel volt lepecsételve.

2 Azután láttam egy erős angyalt, aki hangos szóval kihirdette: „Ki méltó arra, hogy felnyissa a könyvet s leoldja pecsétjeit?"

3 De sem égen, sem földön, sem föld alatt senki sem volt rá képes, hogy felnyissa a könyvet, és hogy belenézzen.

4 Nagy sírásra fakadtam *amiatt*, hogy senkit sem találtak méltónak arra, hogy a könyvet felnyissa, sem hogy belenézzen.

5 Ekkor a vének közül egy így szólt hozzám: „Ne sírj! Nézd, győzött a Júda törzséből való oroszlán, Dávid gyökere, hogy felnyithassa a könyvet és annak hét pecsétjét."

6 Ekkor láttam a trón és a négy élőlény között és a vének között egy Bárányt, ki úgy állt ott, mintha meg volna ölve. Hét szarva és hét szeme volt, melyek az Istennek az egész földre szétküldött hét Szelleme.

7 Ahogy jött, kivette a trónon ülőnek jobbjából a *könyvet.*

8 Mikor elvette a könyvet, a négy élőlény és a huszonnégy vén leborultak a Bárány előtt. Mindegyiknél citera (lant) volt és füstölőszerekkel tele aranycsészék, melyek a szentek imádságait *tartalmazták.*

9 Ú éneket énekeltek: „Te vagy méltó arra, hogy elvedd a könyvet és felnyisd annak pecséteit, mert megöltek téged, s te véreden minden törzsből, nyelvből, népből és nemzetből *lelkeket* vásároltál Istennek.

10 Te Istenünk számára királyokká és papokká tetted őket, s majd ők fognak uralkodni a földön.

11 Azután láttam *újra.* Hallottam, hogy a trón, a négy élőlény és a vének körül sok angyal szólalt meg – a számuk tízezerszer tízezer és ezerszer ezer volt –,

12 s hangos szóval kiáltották: „Méltó a megölt Bárány arra, hogy hatalmat, gazdagságot, bölcsességet, erőt, tisztességet, dicsőséget és áldást kapjon.”

13 Ekkor minden teremtmény, mely égen, földön, föld alatt és a tengeren van, mindaz, ami ezekben van – hallottam – így szólt: „A trónon ülőt és a Bárányt illeti az áldás, a tisztesség, a dicsőség és az uralom az örök korok korain keresztül.”

14 Erre a négy élőlény azt mondta: „Ámen.” A vének pedig leborultak és imádásba fogtak.

6. RÉSZ

1 Láttam azután, hogy a Bárány a hét pecsét közül az elsőt felnyitotta. Azután hallottam, hogy a négy élőlény közül egy megszólalt, mintha mennydörgés szólna: „Eredj!”

2 És én láttam. Egyszer csak *indult egy* fehér ló. A rajta ülőnél íj volt. Koszorút adtak neki, s ő elindult győztesen, és hogy győzzön.

3 Mikor a második pecsétet felnyitotta, hallottam, hogy a második élőlény ezt mondta: „Eredj.”

4 S elindult egy második, tűzvörös ló. A rajta ülőnek elrendelték, hogy vegye el a földről a békességet, hogy egymást öljék. Azután nagy kardot adtak neki.

5 Mikor a harmadik pecsétet felnyitotta, a harmadik élőlénytől ezt a szót hallottam: „Eredj!” És én láttam. *Elindult* egy fekete ló. A rajta ülő mérleget tartott a kezében.

6 Azután egy szózatfélét hallottam a négy élőlény közül, hogy ezt mondta: „A búza literje egy dénár. Három liter árpát egy dénárért. Az olajat és a bort ne bántsd.”

7 Mikor a negyedik pecsétet felnyitotta, hallottam a negyedik élőlény hangját: „Eredj!”

8 És én láttam. *Elindult* egy fakó ló. A rajta ülőnek neve a Halál volt. A láthatatlan ország követte nyomon. Felhatalmazást adtak nekik a föld negyedrésze felett, hogy pallossal, éhínséggel, döghalállal és a föld fenevadjaival öljenek.

9 Mikor az ötödik pecsétet felnyitotta, láttam az oltár lábánál azokat a lelkeket, akiket az Isten beszédéért s a náluk lévő bizonyságtételért megöltek.

10 Nagy szóval kiáltoztak: „Meddig nem ítélsz még mi Parancsolónk, te szent és igaz? Meddig nem hozod el a megtorló igazságszolgáltatást a mi vérünkért a föld lakóira?”

11 Ekkor mindegyikükre fehér palástot adtak, és azt mondták nekik, hogy csak egy kis ideig kell még nyugton lenniük, addig, amíg rabszolgatársaik és testvéreik elérik a teljes számukat, azoknak szintén meg kell öletniük, amint az velük is *történt.*

12 Láttam, mikor felnyitotta a hatodik pecsétet, nagy rengés támadt. A nap olyan lett, mint egy fekete szőrszövet. A hold mindenestül vérhez hasonlított,

13 az ég csillagai lehulltak a földre, mint mikor nagy széltől rázott fügefa későn érő fügéjét szórja el,

14 az ég eltűnt, ahogyan egy tekercs göngyölődik össze, s minden hegy és sziget kimozdult helyéből.

15 A föld királyai, a nagyok, az ezredesek, a gazdagok, az erősek, minden rabszolga és szabad a hegyek barlangjaiba és szikláiba rejtőztek.

16 És azt mondták a hegyeknek és szikláknak: „Essetek ránk és rejtsetek el minket annak orcája elől, aki a trónon ül, és a Bárány haragja elől.

17 Mert eljött az ő haragjuk nagy napja. S ugyan ki állhatna meg?”

7. RÉSZ

1 Ezek után négy angyalt láttam, akik a föld négy szegletén álltak és uralmuk alatt tartották a föld

négy szélét, hogy szél ne fújjon a földön, se a tengeren, se semmi fára.

2 Majd megláttam egy másik angyalt, amint napkelte felől felszállt. Nála volt az élő Isten pecsétje. Hangos szóval odakiáltott a négy angyalnak, akiknek azt a *rendeltetést* adták, hogy a földnek és a tengernek ártsanak.

3 Azt mondta: „Ne ártsatok se a földnek, se a tengernek, se a fáknak, amíg Istenünk rabszolgáit homlokukon el nem pecsételjük.”

4 Majd meghallottam az elpecsételtek számát: Izráel (fiainak) minden törzséből száznegyvennégyezer az elpecsételt:

5 Júda törzséből tizenkétezer elpecsételt, Rúben törzséből tizenkétezer, Gád törzséből tizenkétezer,

6 Áser törzséből tizenkétezer, Naftalim törzséből tizenkétezer, Manasszé törzséből tizenkétezer,

7 Simeon törzséből tizenkétezer, Lévi törzséből tizenkétezer, Isszakár törzséből tizenkétezer,

8 Zebulon törzséből tizenkétezer, József törzséből tizenkétezer, Benjámin törzséből tizenkétezer elpecsételt.

9 Ezek után *újra* láttam. *Láttam* (íme) *egy* nagy tömeget, melyet senki meg nem számlálhatott. Minden nemzetségből jöttek, s törzsekből, népekből, nyelvekből. Ott álltak a trón előtt és a Bárány előtt, fehér palást borította őket, pálmaágak voltak a kezükben

10 és hangos szóval kiáltották: „A mi Istenünktől *jön* a menekülés, aki a trónon ül, és a Bárányról.”

11 Az angyalok mind ott álltak körben a trón, a vének és a négy élőlény körül, arcukra borultak a trón előtt és ily szóval hódoltak az Istennek:

12 „Ámen! Az áldás, a dicsőség, a bölcsesség, a hálaadás, a tisztesség, a hatalom és az erő Istenünket illeti az örök korok korain keresztül. Ámen.”

13 Erre a vének közül az egyik megkérdezett engem: „Kik ezek a fehér palástba öltözöttek és honnan jöttek?”

14 „Uram! Te tudod” – szóltam hozzá. Ő pedig ezt felelte nekem: „Ezek azok, akik a nagy szorongattatásból jönnek, és akik ruháikat megmosták és megfehérítették a Bárány vérével.

15 Ezért vannak az Isten trónja előtt. *Ezért* szolgálják őt templomában nappal és éjjel. Az pedig, aki a trónon ül, sátorával takarja be őket,

16 úgyhogy többet nem fognak éhezni, sem szomjazni, sem a nap heve, sem semmi más hőség nem éri őket,

17 mert a Bárány, ott fenn a trón közepén terelgeti, s az élet forrásvizeihez vezetgeti őket, az Isten pedig eltöröl szemükről minden könnyet.”

8. RÉSZ

1 Mikor a hetedik pecsétet felnyitotta, az égre mintegy félóráig hallgatás ült.

2 Azután hét angyalt láttam meg, akik az Isten előtt álltak. Hét kürtöt adtak nekik.

3 Majd jött egy másik angyal, ki arany füstölőt tartott és odaállt az oltárhoz. Azután sok füstölőszert adtak neki, hogy az összes szentek imádságaival együtt ráhelyezze a trón előtt álló arany oltárra.

4 A füstölőszerek füstje az angyal kezéből a szentek imádságaival együtt felment az Isten elé.

5 Ekkor az angyal fogta a füstölőt, megtöltötte az oltár tüzével és levetette a földre. Utána mennydörgések, szózatok és villámlások támadtak, és rengés.

6 Ekkor a hét angyal, akinél a hét kürt volt, felkészült arra, hogy a kürtöket megfújják.

7 Kürtölt az első s rá kőeső és vérrel kevert tűz támadt, *ezeket* levetették a földre. Ekkor a föld harmadrésze megégett, a fák harmadrésze megégett és minden zöld fű megégett.

8 Kürtölt a második angyal és *erre* mintha tüzes, égő nagy hegyet vetettek volna a tengerbe. Erre a tenger harmadrésze vérré lett és

9 meghalt a tengerben lévő teremtmények harmadrésze, melyeknek lelke van, továbbá tönkrement a hajók harmadrésze.

10 Kürtölt a harmadik angyal és *erre* az égből nagy csillag hullott alá, mely úgy égett, mint egy fáklya. Ráesett a folyók harmadrészére és a vizek forrásaira.

11 A csillag nevét Apszintosznak mondják, *ürömnek.* S a vizek harmadrésze ürömmé lett és sok ember meghalt a víztől, mert az megkeseredett.

12 Kürtölt a negyedik angyal és megverték a nap harmadrészét, a hold harmadrészét és a csillagok harmadrészét, úgyhogy harmadrészük elsötétült,

és nem látszott a nappal harmadrésze, az éjszakával ugyanaz történt.

13 *Újra* láttam. Meghallottam, hogy az ég delelőjén egy sas repült s hangos szóval ezt kiáltotta: „Jaj, jaj, jaj a földön lakóknak a még hátralevő három angyal kürtölése miatt, kiknek még *ezután* kell kürtölniük.”

9. RÉSZ

1 Kürtölt az ötödik angyal is. Ekkor láttam, hogy egy csillag az égből a földre hullott, s hogy odaadták neki a feneketlen *mélység* kútjának kulcsát.

2 Az megnyitotta a feneketlen *mélység* kútját és a kútból úgy szállt fel a füst, mintha nagy kemence füstje lett volna. A kút füstjéből elsötétült a nap és a levegő.

3 A füstből sáskák mentek szét a földre, s ezeknek olyan hatalmat adtak, amilyen hatalmuk a föld skorpióinak van.

4 Megmondták azonban nekik, hogy ne ártsanak a föld füvének, se semmi veteménynek, se semmi fának, hanem csak azoknak az embereknek, akiknek homlokán nincs ott az Isten pecsétje.

5 Azt *az utasítást* adták nekik, hogy ne öljék meg őket, csak kínlódjanak öt hónapig. Kínjuk olyan, mint a skorpió okozta kín, ha az megszúrja az embert.

6 Azokban a napokban az emberek keresni fogják a halált, de nem találják meg, kívánnak meghalni, de a halál elfut előlük.

7 Ami a sáskák hasonlatát *illeti*, hasonlítanak harcra felkészített lovakhoz, a fejükön koszorúk, melyek olyanok, mintha aranyból volnának, orcájuk olyan, mint az emberi orca,

8 hajuk mintha női haj volna, foguk, mint az oroszlánok *foga*,

9 páncélt is viseltek, olyant, mint az acél, szárnyuk zaja olyan volt, mint harcba futó sok lovasszekér zöreje.

10 A skorpiókéhoz hasonló farkuk van, meg fullánkjuk, s a farkukban van hatalmuk arra, hogy öt hónapig ártsanak az embereknek.

11 Király is van föléjük *helyezve*, a feneketlen *mélység* angyala, a neve héberül Abaddón, hellénül Apollion, *magyarul Vesztő.*

12 Az első jaj tovament, még két jaj jön ezután.

13 Kürtölt a hatodik angyal s ekkor egy szózatot hallottam annak az arany oltárnak a négy szarva közül, mely az Isten előtt van.

14 A szózat azt mondta a hatodik angyalnak, akinél a kürt volt: „Oldd el azt a négy angyalt, akik a nagy Eufrátesz folyamnál megkötözve *várnak.”*

15 Erre eloldották a négy angyalt, akik órára, napra, hónapra és évre voltak előkészítve, hogy megöljék az emberek harmadrészét.

16 A lovasseregek száma húszezerszer tízezer volt, hallottam a számukat.

17 A látomásban ilyeneknek láttam a lovakat és a rajuk ülőket: tűzvörös, jácintkék és kénsárga volt a páncéljuk, fejük olyan volt, mintha oroszlánfejek lettek volna, szájukból tűz, füst és kén áradt ki.

18 Ez a három csapás ölte meg az emberek harmadrészét, a tűz, a füst és a kén, mely szájukból ömlött.

19 A lovak hatalma szájukban és farkukban volt, farkuk kígyókhoz hasonlított, azoknak fejük volt s azzal ártottak.

20 Az emberek többi része, azok, akik nem haltak meg e csapásokban, nem tért új felismerésre, hogy kezük munkáit *elhagyták volna*, hogy ne borultak volna le az ördögök előtt, arany, ezüst, érc, kő és fabálványok előtt, melyek sem látni, sem hallani, sem járni nem képesek.

21 Nem tértek új felismerésre, hogy gyilkosságaikat, varázslásaikat, paráználkodásaikat és tolvajlásaikat elhagyták volna.

10. RÉSZ

1 Újra láttam. Egy másik erős angyal szállt le az égből, ki felhőbe öltözött, szivárvány volt a fején, arca olyan volt, mint a nap, lába, mint tűzoszlop.

2 A kezében nyitott könyvecskét tartott, jobb lábát a tengerre vetette, a balt a földre, azután hangos szóval kiáltott, mint mikor az oroszlán bőg.

3 Mikor kiáltott, elmondta a hét mennydörgés a maga szózatát.

4 Mialatt a hét mennydörgés szólt, íráshoz készültem, de ilyen szózatot hallottam a mennyből: „Tégy pecsétet arra, amit a hét mennydörgés mondott, és ne írd le.”

5 Ekkor az angyal, akit a tengeren és a földön állva láttam, felemelte jobb kezét az égre

6 és megesküdött Arra, aki az örök korok korain át él, aki a mennyet és a benne lévőket, a földet és a benne lévőket, a tengert és a benne lévőket teremtette, hogy időt nem *mérnek* többé,

7 hanem a hetedik angyal kürtölésének napjaiban, mikor az kürtölni fog, végbe megy az Isten titka, úgy, ahogy azt rabszolgáinak, a prófétáknak örömüzenetként adta

8 Ekkor az a hang, melyet a mennyből hallottam, ismét szólt hozzám, és ezt mondta: „Eredj, vedd el azt a nyitott könyvecskét, mely a tengeren és földön álló angyal kezében van”

9 Odamentem az angyalhoz és megmondtam neki, hogy adja ide a könyvecskét. Az azt mondta nekem: „fogd és fald fel!” A gyomrodban keserű lesz, a szádban azonban édes, mint a méz.

10 Elvettem az angyal kezéből a könyvecskét és megettem. A számban édes volt, mint a méz, de mikor megettem, keserűvé lett a gyomrom.

11 „Ismét prófétálnod kell – szóltak hozzám – - népek, nemzetek, nyelvek és sok király felől.”

11. RÉSZ

1 Ekkor egy mérővesszőhöz hasonló nádszálat adtak nekem, és azt mondták: „Kelj fel és mérd meg az Isten templomát, az oltárt és azokat, akik abban leborulnak.

2 De a templom külső udvarát hagyd ki, ne mérd meg, mert az a nemzeteknek adatott, akik a szent várost negyvenkét hónapon át tapodni fogják.

3 Két tanúbizonyságomnak azonban azt *a megbízást* fogom adni, hogy ezerkétszázhatvan napon át zsákba öltözötten prófétáljanak.”

4 Ők ama két olajfa és az a két mécsláb, kik a föld Ura előtt állnak.

5 Ha valaki ártani akar nekik, tűz jön ki szájukból és megemészti ellenségeiket. Ha valaki ártani akar nekik, így kell annak megöletnie.

6 Hatalmuk van arra, hogy bezárják az eget, hogy prófétálásuk napjai alatt ne essék az eső, és felhatalmazásuk szól a vizekre is, hogy vérré változtassák azokat, és arra is, hogy a földet akármilyen csapással annyiszor verjék meg, ahányszor akarják.

7 Ha azután tanúságtételük végéhez ér, a fenekettelen *mélységből* feljövő fenevad harcot indít ellenük, legyőzi és megöli őket.

8 Holttestük ott *lesz* ama nagy város piacán, melyet szellemileg Szodomának és Egyiptomnak hívnak, ahol Urukat is megfeszítették.

9 A népekből, nyelvekből, törzsekből és nemzetekből *odasereglők* három és fél napon át nézik holttestüket, és azt nem engedik sírba tenni.

10 A földön lakók örülnek és vigadnak miattuk, és ajándékokat küldenek egymásnak, mert ez a két próféta kínozta a földön lakókat.

11 Három és fél nap elmúltával azonban Istenből élet szelleme szállt beléjük, ők lábra álltak, és nagy félelem szállt azokra, akik szemlélték őket.

12 Ők pedig hangos szózatot hallottak az égből, mely ezt mondta nekik: „Jöjjetek fel ide!” S felhőben felmentek az égbe, ellenségeik meg figyelték őket.

13 Ugyanabban az órában nagy rengés támadt, a város tizedrésze leomlott, s a rengésben hétezer emberi név megöletett, a többiek pedig a félelemtől betelten, dicsőséget adtak a menny Istenének.

14 A második jaj tovament. Íme a harmadik jaj sietve jön.

15 Kürtölt a hetedik angyal és hangos szózatok támadtak a mennyben, melyek ezt mondták: „Urunké lett a világ királysága és az Ő Felkentjéé. (És) Uralkodni fog az örök korok korain át.”

16 Ekkor a huszonnégy vén, aki(k) Isten előtt trónján (trónjaikon) ül(nek), Isten előtt arcra borult(ak) s imádattal ezt mondta (mondták):

17 „Hálát adunk neked, Urunk, Isten, te mindeneken uralkodó, ki vagy, ki voltál, hogy *most* magadhoz vetted a te nagy hatalmadat és királyságra léptél.

18 Megharagudtak a nemzetek, de aztán eljött a te haragod és a holtak ideje arra, hogy megítéltessenek, *arra is*, hogy rabszolgáidnak, a prófétáknak, a szenteknek és a te nevedet félőknek, kicsiknek és nagyoknak megadd bérüket, és hogy megrontsd a föld megrontóit.”

19 Erre megnyílt az Isten temploma a mennyben, és templomában láthatóvá lett a szövetség ládája. Villámlások, szózatok, mennydörgések, rengés és nagy kőeső támadt.

12. RÉSZ

1 Majd egy nagy jelkép lett láthatóvá az égen, egy asszony, ki a napba öltözött, kinek lába alatt a hold volt, és fején tizenkét csillagból koszorú.

2 Ez az asszony terhes volt, s fájdalmában, szülési kínok között kiáltozott.

3 Utána egy másik jelkép látszott az égen, egy nagy tüzes sárkány, kinek hét feje és tíz szarva volt és fejein hét korona.

4 Ez farkával az ég csillagainak harmadrészét söpörte, *majd a* földre vetette őket. *Ekkor a* sárkány a szülni készülő asszony elé állt, hogy amikor szül, annak gyermekét felfalja.

5 Az *asszony* fiat szült, férfimagzatot, ki vasvesszővel fogja majd az összes nemzeteket terelni. Gyermekét azután elragadták az Istenhez és annak trónjához,

6 az asszony pedig a pusztába futott, hol Isten helyet készített számára, hogy ott táplálják ezerkétszázhatvan napig.

7 Azután harc támadt az égben: Mihály és angyalai *készen álltak*, hogy hadat viseljenek a sárkánynyal, a sárkány is hadba szállt, és angyalai.

8 De nem volt ereje megállani, úgyhogy többé nem maradt számára hely a mennyben.

9 Ekkor levetették a nagy sárkányt, az ősi kígyót, kinek vádló és sátán a neve, ki az egész lakott földet eltévelyíti. Levetették a földre, s levetették vele angyalait.

10 Ekkor hangos szót hallottam az égben, mely ezt mondta: „Most lett a szabadítás, a hatalom, a királyság Istenünké, és a fennhatóság az ő Felkentjéé, mert testvéreink vádolóját levetették, azt, ki éjjel-nappal vádolta őket Istenünk előtt.

11 *Testvéreink* legyőzték őt a Bárány vérével s tanúságtételük szavával, és *azzal*, *hogy* lelküket nem szerették halálig.

12 Vigadjatok azért egek és ti bennük sátorozók! Jaj a földnek és a tengernek, mert leszállt a vádló hozzátok nagy indulattal, tudva, hogy kevés ideje van."

13 Mikor a sárkány látta, hogy földre vettetett, üldözőbe fogta az asszonyt, aki *a férfimagzatot* szülte.

14 Az asszonynak ekkor ama nagy sas két szárnyát adták, hogy a pusztába helyére repüljön, hogy ideig, időkig és félidőig ott táplálják, *ahonnan* a kígyó arca *elfordul*

15 Ekkor a kígyó vizet okádott szájából az asszony után, *akkorát*, mint egy folyamot, hogy *az asszonyt* a folyammal elsodortassa.

16 De a föld segített az asszonynak, megnyitotta száját és felitta a folyamot, melyet a sárkány kiokádott szájából.

17 A sárkány haragra gyulladt ekkor az asszony miatt, és elment, hogy a többiek ellen indítson háborút, kik az asszony magvából valók, azok ellen, akik Isten parancsolatait megőrzik, s akiknél ott van a Jézusról szóló bizonyságtétel.

18 Odaállt hát a tenger fövenyére.

13. RÉSZ

1 Láttam ekkor, hogy egy fenevad szállt fel a tengerből, kinek tíz szarva és hét feje volt, szarvain tíz korona és fejein káromló nevek.

2 A fenevad, melyet láttam, párduchoz volt hasonló, lába, mintha medve lába volna, szája, mintha oroszlánnak szája. A sárkány hatalmát, trónját adta oda neki, továbbá messze terjedő fennhatóságot.

3 Fejei közül egy olyan volt, mintha halálos sebbel sújtották volna, de halálos sebét orvosolták. Az egész föld bámulva ment a fenevad után,

4 leborulva imádta a sárkányt, mert az adta a fennhatóságot a fenevadnak. De imádták a fenevadat is, és ezt mondták: „Ki hasonló a fenevadhoz és ki képes megharcolni vele?"

5 Ekkor nagy dolgokat és káromlásokat szóló szájat adtak *a fenevadnak*, és fennhatóságot adtak neki, hogy negyvenkét hónapig cselekedhessék.

6 Isten felé *fordulva* káromlásra nyitotta száját. Isten nevét és sátorát káromolta, továbbá a mennyben lakókat.

7 Arra is engedelmet kapott, hogy hadat viseljen a szentekkel és legyőzze őket. Fennhatóságot adtak neki minden törzsön, népen, nyelven és nemzeten.

8 Imádattal fognak eléje borulni a földön lakók, mindaz, akinek neve nincs beírva annak a Bárának életkönyvébe, akit a világ megalapítása óta megöltek.

9 Ha valakinek füle van, hallja meg:

10 ha valaki fogságra visz, maga is fogságra megy, ha valaki karddal öl, annak karddal kell

megöletnie. Itt tűnik ki a szentek állhatatossága és hite!

11 Azután láttam, hogy egy másik fenevad száll fel a földből. Annak a Bárányéhoz hasonló két szarva volt, de úgy beszélt, mint a sárkány.

12 Az első fenevadnak teljes felhatalmazásával cselekszik, annak színe előtt. Megcselekszi, hogy a föld és a benne lakók az első fenevadat imádják, azt, akinek halálos sebét orvosolták.

13 Nagyszerű jeleket is tesz, úgyannyira, hogy az emberek szeme láttára tüzet hoz le az égből a földre.

14 A jelekkel, melyeket azért adtak neki, hogy a fenevad előtt tegye őket, eltévelyíti a földön lakókat. Arra bíztatja a földön lakókat, hogy készítsék el annak a fenevadnak képmását, kinek a kardsebe van, s ki megéledt abból.

15 Hatalmat adtak neki arra, hogy szellemet adjon a fenevad képmásába, hogy a fenevad képmása megszólaljon, *arra is*, *hogy* véghezvihesse, hogy mindazokat, akik nem imádják a fenevad képmását, megöljék.

16 Mindenkit arra kényszerít, kicsinyeket és nagyokat, gazdagokat és szegényeket, szabadokat és rabszolgákat, hogy jelt tegyenek jobb kezükre, vagy homlokukra,

17 hogy senki más ne tudjon vásárolni vagy eladni, csak aki bélyegül viseli a fenevad nevét vagy nevének számát.

18 Ebben áll a bölcsesség *próbája.* Kinek értelme van, számítsa ki a fenevad számát! Emberi szám az. A száma: hatszázhatvanhat.

14. RÉSZ

1 Láttam. Egyszerre a Bárány ott állt a Sion hegyén és vele száznegyvennégyezren olyanok, akik homlokukra írva viselték az ő nevét és Atyjának nevét.

2 Hangot hallottam a mennyből, mintha sok víz zúgna, vagy mintha nagy mennydörgés szólna, olyan volt a hang, melyet hallottam, mintha citerások pengetnék citerájukat.

3 Új dalt énekeltek a trón, a négy élőlény és a vének előtt, és senki sem volt képes megtanulni a dalt, csak a száznegyvennégyezer, akiket megvásároltak a földről.

4 Ők azok, akik asszonyokkal nem szennyezték be magukat, hiszen szüzek. Ők azok, akik a Bárányt mindenhova követik, ahová csak megy. Őket zsengéül vásárolták meg az emberek közül Istennek és a Báránynak.

5 Szájukban nem találtak hazugságot, feddhetetlenek.

6 Láttam azután egy másik angyalt, ki az ég delelőjén repült. Nála volt az örökkévaló örömüzenet, hogy kihirdesse a földön lakóknak, minden nemzetnek, törzsnek, nyelvnek és népnek.

7 Erős hangon szólt: „Féljétek az Istent és adjatok neki dicsőséget, mert eljött ítéletének órája. Boruljatok le az előtt, aki a mennyet, földet, tengert és a vizek forrásait alkotta.”

8 Azután másik, második angyal követte és szólt: „Leomlott, leomlott a nagy Babilon, mely parázna indulatának borával megitatta az összes nemzetet.”

9 Megint más, harmadik angyal követte azokat, és nagy hangon mondta: „Ha valaki a fenevad előtt, vagy annak képe előtt leborul, s homlokára vagy kezére veszi annak jegyét,

10 szintén inni fog az Isten indulatának borából, melyet keveretlenül szolgálnak fel haragjának poharában, s tűzzel és kénkővel fogják kínozni *Isten* szent angyalai előtt és a Bárány előtt.

11 Kínlódásuknak füstje felszáll majd az örök korok korain át, nem lesz nyugvásuk sem nappal, sem éjjel azoknak, akik a fenevad előtt és annak képmása előtt leborulnak, sem annak, aki magára veszi a fenevad nevének bélyegét.

12 Itt *tűnik* ki a szentek állhatatossága, azoké, akik őrzik Isten parancsolatait és a Jézusba *vetett* hitet.”

13 Azután szózatot hallottam az égből, mely így hangzott: „Írd meg: Mostantól fogva boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg. Csakugyan – így szól a Szellem –, *itt az ideje*, hogy fáradalmaiktól megnyugodjanak. Mert tetteik velük *haladva* követik őket.”

14 *Újra* láttam. Egyszerre fehér felhő tűnt fel, s a felhőn ült valaki, aki ember Fiához hasonlított. A fején arany koszorú volt, a kezében éles sarló.

15 Azután egy másik angyal jött elő a templomból s az erős hangon odakiáltott a felhőn ülőnek: „Nyújtsd ki sarlódat és arass, mert eljött az aratás órája, mert megszáradt a föld aratnivalója.”

16 Ekkor a felhőn ülő sarlóját a földnek vetette, és a föld lerattatott.

17 Megint másik angyal jött elő az égben lévő templomból, s annál szintén éles sarló volt.

18 Az oltártól előjött egy másik angyal is, kinek fennhatósága volt a tűzön és hangos szóval kiáltott annak, akinél az éles sarló volt: „Nyújtsd ki éles sarlódat és szüreteld le a föld szőlőtőkéjének fürtjeit, mert megértek annak bogyói.”

19 Erre az angyal ráhelyezte a földre sarlóját, leszüretelte a föld szőlőtőkéjét s bevetette azt Isten indulatának nagy sajtójába.

20 A sajtót a városon kívül taposták, s vér folyt ki a sajtóból a lovak zablájának *magasságáig* ezerhatszáz stádium *terjedelemben.*

15. RÉSZ

1 Megint más, nagy, csodálatos jelképet láttam az égben: hét angyalt, kiknél a hét utolsó csapás volt, mert ezekkel ért el végéhez az Isten indulata.

2 Láttam. *Úgy tetszett*, mintha tűzzel kevert üvegtenger *lett volna előtte. Láttam* azokat, akik győztek a fenevadon, annak képmásán, nevének számán. Ott álltak az üvegtengernél és Isten citerái voltak náluk.

3 Mózesnek, Isten rabszolgájának dalát és a Bárány dalát énekelték: „Nagyok és csodálatosak a te tetteid Urunk, Isten, mindeneken Uralkodó. Útaid igazságosak és igazak, óh nemzetek Királya.

4 Ki ne félne *téged* Urunk, és ki ne dicsőítené neved?! Mert egyedül vagy olyan, amilyent a törvény kíván. Mert közeledbe jönnek majd az összes népek és leborulnak előtted, hiszen a te igazságos *útjaid* láthatókká lettek.”

5 Ezek után láttam. A mennyben kinyílt a bizonyságtétel sátorának temploma

6 s előjött a templomból az a hét angyal, akiknél a hét csapás volt. Tiszta, fénylő gyolcsba öltözve jöttek, mellüket aranyöv övezte.

7 A négy élőlény közül az egyik a hét angyalnak hét aranycsészét adott, melyek az örök korok korain át élő Isten indulatával voltak megtöltve.

8 Az Isten dicsősége és hatalma azonban füsttel töltötte meg a templomot, úgyhogy senki addig be nem léphetett a templomba, ameddig a hét angyal hét csapása végéhez nem érkezik.

16. RÉSZ

1 A templomból hangos szózatot hallottam, mely ezt mondta a hét angyalnak: „Menjetek el és öntsétek ki az Isten indulatának hét csészéjét a földre!”

2 Elment az első: kiöntötte csészéjét a földre, s gonosz és rossz fekély támadt azokon az embereken, akik a fenevad bélyegét viselték és képe előtt leborultak.

3 A második a tengerre töltötte ki csészéjét, és *abból* olyan vér támadt, minta halotté volna, úgyhogy a tengerben levő összes élőlények meghaltak.

4 A harmadik a folyókra és a vizek forrásaira töltötte csészéjét, és *azok* vérré váltak.

5 Hallottam a vizek angyalát szólni: „Igazságos vagy te, ki vagy és voltál, Te Törvényszerű, hogy ezeket az ítéleteket hoztad.

6 Mert szentek és próféták vérét ontották ki, és most vért adtál inniuk. Megérdemelték.”

7 Hallottam, hogy megszólalt az oltár: „Uram, mindeneken uralkodó Isten. Csakugyan igazak és igazságosak ítéleteid.”

8 A negyedik a napra töltötte ki csészéjét, s elrendelték neki, hogy tűzzel perzselje az embereket.

9 Nagy hőség perzselte az embereket, úgyhogy káromolni kezdték az Isten nevét, akinek fennhatósága volt ezeken a csapásokon, és nem tértek más felismerésre, hogy dicsőséget adjanak neki.

10 Az ötödik a fenevad trónjára öntötte ki csészéjét, úgyhogy annak királysága elsötétedett. A nyelvüket harapdálták kínjukban

11 s a mennynek Istenét káromolták kínjaik és fekélyeik miatt, de nem tértek új felismerésre, és *nem hagyták* el tetteiket.

12 A hatodik a nagy Eufrátesz folyamra öntötte ki csészéjét, úgyhogy annak vize kiszáradt, hogy a napkeleti királyok útja elkészüljön.

13 Ekkor láttam, hogy a sárkány szájából, a fenevad szájából és a hamis próféta szájából három tisztátalan szellem *jött elő*, melyek olyanok voltak, mint a békák.

14 Ördögi szellemeknek *csoda*jeleket tevő szellemei ezek, akik szétmennek az egész lakott föld királyaihoz, hogy összegyűjtsék őket a mindeneken uralkodó Isten nagy napjának ütközetére.

15 Lásd! Tolvajként megyek el. Boldog, aki ébren lesz és megőrzi ruháit, hogy mezítelenül ne járjon, és meg ne lássák torz alakját.

16 S összegyűjtötte őket a héberül Harmagedónnak nevezett helyre.

17 A hetedik a levegőre öntötte ki csészéjét. Ekkor a templomból a tróntól hatalmas szózat tört elő: „Meglett!”

18 S erre villámlások, szózatok és mennydörgések támadtak, és nagy rengés keletkezett, amilyen nem támadt, amióta ember lett a földön, n*em támadt soha* ekkora nagy rengés.

19 Erre a nagy város három részre szakadt, és a nemzetek városai leomlottak. Az Isten előtt megemlékeztek a nagy városról, és az Isten haragos indulatának borával *telt* poharat adtak neki.

20 Erre minden sziget eltűnt, s a hegyekre nem találtak rá többé.

21 Tálentomnyi jegekből nagy eső zuhogott az égből az emberekre. (Akkora jegek zuhogtak az égből az emberekre, mint *egy-egy* talentom.) A jégeső csapása miatt az emberek káromolták az Istent, mert igen nagy volt az a csapás.

17. RÉSZ

1 A hét csészével ellátott hét angyal közül az egyik eljött és beszélni kezdett velem: „Jer, megmutatom neked annak a nagy paráznának ítéletét, aki a sok víz mellett ül.

2 Kivel a föld királyai paráznaságba estek, és akinek paráznasága borként megrészegítette a földön lakókat.”

3 Szellemben egy pusztába vitt el engem, *s ott* láttam azon a veres fenevadon, aki hemzsegett a káromló címektől, s *akinek* hét feje és tíz szarva volt, ülni egy asszonyt.

4 Az asszonyt bíbor és veres ruha burkolta, arany, drágakő és gyöngyök ékesítették, kezében undorító paráznaságával és tisztátalanságaival teletöltött aranycsészét tartott.

5 Homlokára név volt írva, egy titok: „A nagy Babilon a föld paráznáinak s utálatosságainak anyja.”

6 Láttam, hogy az asszony a szentek vérétől és Jézus tanúinak vérétől részeg volt. Nagy döbbenet fogott el, mikor megláttam.

7 „Miért döbbentél meg? – szólított meg az angyal. Megmondom én neked az asszony titkát és a fenevad *titkát*, aki hordozza őt, akinek hét feje és tíz szarva van.

8 A fenevad, akit láttál: volt, de nincsen, ám előjönni készül a feneketlen *mélységből*, azután veszedelmére megy. A földön lakók, kiknek neve nincs az élet könyvébe beírva a világ megalapítása óta, csodálkozni fognak, mikor meglátják a fenevadat, hogy az volt, de nincs, ámde meg fog érkezni.

9 Ide kell a bölcsességgel megáldott értelem. A hét fej hét hegy, melyeken az asszony rajta ül. Király is hét van:

10 öt elesett, egy van, a másik még nem jött el, ha eljön, kevés ideig kell maradnia.

11 Az a fenevad pedig, mely volt és nincs, maga lesz a nyolcadik s a hét közül való, és veszedelemre megy.

12 A tíz szarv is, melyeket láttál, tíz király, kik még nem kaptak királyságot, de a fenevaddal együtt egy órára királyoknak járó fennhatóságot fognak kapni.

13 Ezek egy szándékon lesznek, hatalmukat és jogaikat azonban átadják majd a fenevadnak.

14 A Bárány ellen fognak harcba szállni, de a Bárány le fogja győzni őket, mert uraknak Ura és királyoknak Királya, s vele *fognak győzni az* elhívottak, kiválogatottak és hűségesek.”

15 Majd így szólt hozzám: „A vizek, melyeket ott láttál, ahol a parázna ül, népek, tömegek, továbbá nemzetek és nyelvek.

16 A tíz szarv, melyeket láttál és a fenevad, meg fogják gyűlölni a paráznát, pusztává és mezítelenné teszik, húsát megeszik, őt magát tűzzel égetik meg majd.

17 Mert az Isten adta szívükbe, hogy az ő szándékát tegyék meg, hogy egy szándékon cselekedjenek, és hogy királyságukat a fenevadnak adják, míg Isten beszédei végbe nem mennek.

18 Az asszony, akit láttál, az a nagy város, melynek királysága van a föld királyain.”

18. RÉSZ

1 Ezek után azt láttam, hogy egy másik angyal szállt alá az égből, akinek nagy hatalomkört adtak,

és akinek dicsősége elsötétítette (bevilágította) a földet.

2 Erős hangon kiáltotta: „Leomlott, leomlott a nagy Babilon, ördögi *szellemnek* lakóhelyévé vált, mindenféle tisztátalan szellemnek tömlöcévé, mindenféle tisztátalan és gyűlöletes madárnak tömlöcévé,

3 mivel parázna indulatának borával itatta meg az összes nemzeteket, és a föld királyai vele paráználkodtak. A föld kalmárai is abból a hatalomból gazdagodtak meg, melyet az ő túltengő *jóléte teremtett.”*

4 Majd más szózatot hallottam az égből, mely így szólt: „Én népem, jöjjetek ki közüle, hogy ne legyetek majd vétkeivel közösségben, és hogy csapásaiból ne kapjatok!

5 Mert vétkei az égig tornyosodtak és Isten megemlékezett hamisságaikról.

6 Fizessetek úgy neki, ahogy ő is fizetett, tetteihez mérten a kétszeresnek kétszeresét adjátok meg neki, abba a pohárba, melyet ő kevert, kétszereset keverjetek neki!

7 Amekkora volt dicsekedése és túltengő jóléte, akkora kínt és gyászt adjatok neki. Mert így gondolkodott szívében: Mint egy királynő úgy ülök trónomon, özvegy nem vagyok, gyászt nem látok soha.

8 Ezért egy napon fognak megérkezni csapásai: halál, gyász, ínség. És tűzzel fogják megégetni. Mert erős az Úr, az Isten, ki elítélte őt.”

9 „Siratni, gyászolni fogják őt a föld királyai – kik paráználkodtak, és vele dúskálkodtak –, mikor égésének füstjét fogják látni.

10 A *parázna* kínja keltette félelem miatt távol fognak állni, és ezt mondják: Jaj! Jaj! *Te* nagy város Babilon, *te* erős város, hogy egy órában jött el ítéleted.

11 A föld kereskedői siratják és gyászolják, mert hajórakományukat senki sem vásárolja többé,

12 nem *vásárolják* aranyból, ezüstből, drágakőből, gyöngyökből, gyolcsból, bíborból, selyemből, skarlátból álló *hajórakományukat*, semmiféle citromfát, semmiféle elefántcsont eszközt, semmiféle drága fafajtákból, ércből, vasból, márványból készített eszközt,

13 sem fahajat, sem balzsamot, sem füstölőszert, sem mirhát, sem tömjént, sem bort, sem olajat, sem lisztlángot, sem gabonát, sem barmokat, sem juhokat, lovakból, kocsikból, *rabszolga*testekből *álló árut*, sem emberi lelkeket.

14 Eltűnt előled a gyümölcs, melyre lelked vágyott. Minden, ami zsíros, minden, ami fényes, elveszett számodra. *Azokra* többé senki rá nem talál.

15 Akik ezekkel kereskedtek, akik belőled gazdagodtak meg, kínjaidtól félve messzire állnak majd tőled, sírva, gyászban

16 szólnak: Jaj, Jaj! Te nagy város, ki gyolcsba, bíborba, skarlátba burkolóztál, ki arannyal, drágakővel, gyönggyel ékesítetted magad,

17 hogy elpusztult ennyi gazdagság egy órában. Minden kormányos, minden tengeren utazó, a matrózok, ahányan csak a tengeren dolgoznak, messzire álltak

18 és felkiáltottak, mikor égésének füstjét látták, és így szóltak: Ki hasonlítható ehhez a nagy városhoz?

19 Hamut szórtak a fejükre, sírva, gyászolva, úgy kiáltották: Jaj! te nagy város, melynek gazdagságából meggazdagodtak mindazok, akiknek a tengeren hajóik vannak, egy órában, hogy elpusztultál!

20 Vigadj rajta ég, *örvendezzetek*, ti szentek, apostolok és próféták, mert elítélte őt az Isten tiérettetek.”

21 Erre egy erős angyal felemelt egy akkora követ, mint egy malomkő, és belevetette a tengerbe ilyen szóval: „Ilyen zuhanással vetik le Babilont, a nagy várost, és többé rá nem találnak.

22 Citerásoknak, zenészeknek, fuvolásoknak, kürtösöknek hangját többé nem hallják benned, műremekeknek semmiféle készítőjét benned többé meg nem lelik, malomzörgést nem hallanak többé benned,

23 mécsnek fénye nem fénylik többé benned, vőlegénynek és menyasszonynak a szavát nem hallják többé benned. Mert kalmáraid voltak a föld nagyjai, varázslásod tévelyítette el mind a nemzeteket,

24 prófétáknak és szenteknek vérét találták benned, mindazokét, akiket megöltek a földön.”

19. RÉSZ

1 Amit ezek után hallottam, olyan volt, mintha óriási tömeg nagy hangon szólna a mennyben: „Hallelujah! A megmentés, a dicsőség és a hatalom Istenünké!

2 Mert igazak és igazságosak az ő ítéletei. Mert elítélte a nagy paráznát, aki paráznaságával megrontotta a földet. Rabszolgáinak vérét megtorolta annak kezén."

3 Másodszor is szóltak: „Hallelujah! Füstje felszáll az örök korok korain át!"

4 Erre a huszonnégy vén és a négy élőlény leborult és imádta a trónon ülő Istent. „Ámen! Hallelujah!" – mondták.

5 Ekkor a tróntól szózat hallatszott: „Magasztaljátok a mi Istenünket ti rabszolgái mind, ti, kik félitek őt, kicsinyek és nagyok."

6 Majd úgy hallottam, mintha nagy tömeg szólna, mintha sok víz zúgna, mintha erős mennydörgések hangja szólna. „Hallelujah! Mert királyságra lépett az Úr, a mi Istenünk, a mindeneken uralkodó.

7 Örüljünk, ujjongjunk, adjunk dicsőséget neki. Mert eljött a Bárány menyegzője, s asszonya felkészítette magát.

8 Megadták neki, hogy fénylő, tiszta gyolcsba burkolózzék." A gyolcs a szentek igazságos viselkedése.

9 „Írd meg: Boldogok, akik a Bárány menyegzői lakomájára hivatalosak!" – mondta nekem. Azután így szólt hozzám: „Ezek az Isten igaz beszédei."

10 Én erre lábához borultam, hogy imádjam őt, de ő így szólt hozzám: „Vigyázz! Ne *tedd!* Rabszolgatársad vagyok, meg testvéreidé, akiknél Jézus bizonyságtétele van. Az Istent imádd! Mert Jézus bizonyságtétele a prófétaság szelleme."

11 Láttam. Megnyílt az ég és egyszerre egy fehér ló tűnt *fel*, a rajta ülőt Hűségesnek és Igaznak nevezik. Igazságosan ítél és hadakozik.

12 Szeme tűzláng, fején sok korona. Írott név van rajta, melyet senki sem ismer, csak ő.

13 Köpeny burkolja be, mely vérben ázott. Neve így hangzik: az Isten igéje.

14 Fehér lovakon követték, fényes, tiszta gyolcsba öltözötten a mennybeli seregek.

15 Szájából éles pallos jön ki, hogy azzal vágja a nemzeteket. Vasvesszővel fogja őket terelgetni. Ő tapossa majd a Mindeneken Uralkodó Isten haragos indulata borának sajtóját.

16 Köpenyére, éspedig tomporára, egy név van írva: „Királyoknak Királya és Uraknak Ura."

17 Láttam! Egy angyal állt a napban és nagy hangon kiáltotta az összes madaraknak, melyek az ég delelőjén repültek: „Jertek, gyűljetek össze az Isten nagy lakomájára,

18 hogy királyok húsát, ezredesek húsát, erősek húsát, lovak húsát, rajtuk ülők húsát, az összes szabadosok, rabszolgák, kicsinyek és nagyok húsát egyétek."

19 Láttam. A fenevad, a föld királyai és azok seregei összegyűltek, hogy harcba szálljanak a lovon ülővel és annak seregével.

20 De megfogták a fenevadat és vele a hamis prófétát, ki a jeleket tette előtte, melyekkel eltévelyítette azokat, akik a fenevad jegyét vették magukra, és képmása előtt leborultak. Élve vetették őket (mindkettőt) az égő tüzes, kénköves mocsárba.

21 A többieket megölte a lovon ülőnek pallosa, mely szájából jön ki. Húsukkal valamennyi madár jóllakott.

20. RÉSZ

1 Azután láttam. Egy *másik* angyal szállt alá az égből, akinél a feneketlen *mélység* kulcsa volt, és kezében nagy lánc.

2 Ez uralma alá kerítette a sárkányt, amaz ősi kígyót, aki vádló és a sátán, megkötözte ezer esztendőre

3 és bevetette a feneketlen *mélységbe.* Azután bezárta a *mélységet* és pecsétet tett rája, hogy ne tévelyítse tovább a nemzeteket, míg az ezer esztendő végéhez nem érkezik. Azután kevés időre fel kell őt oldozni.

4 Trónokat láttam. *Voltak*, *akik* rájuk ültek, s azokra ítélethozatalt bíztak. *Láttam* azután azokat a lelkeket, akiket Jézus tanúságtételéért és az Isten igéjéért lefejeztek, akik nem borultak földre a fenevad előtt, sem annak képmása előtt, akik nem vették sem homlokukra, sem kezükre a bélyeget: ezek megelevenedtek és a Krisztussal együtt királyságra léptek ezer évig.

5 A többi halott nem elevenedett meg, amíg az ezer esztendő véget nem ért. Ez az első feltámadás.

6 Boldog és szent az, aki részt kap az első feltámadásban. Hozzájuk nincs joga a második halálnak, hanem az Isten és a Krisztus papjaivá lesznek, és vele fognak uralkodni ezer esztendőn át.

7 Ha aztán végéhez érkezik az ezer esztendő, eloldják tömlöcéből a sátánt.

8 Az elmegy majd, hogy a föld négy sarkán levő nemzeteket, Gógot és Magógot eltévelyítse, s harcra összegyűjtse őket, azokat, akiknek száma annyi, mint a tenger fövenyéé.

9 Ezek felmentek azután a föld térségére s körülvették a szentek táborát és a szeretett várost. De az égből tűz szállt alá és megemésztette őket.

10 Ekkor a vádlót, aki eltévelyítette őket, belevetették a tüzes és kénköves mocsárba, ahol a fenevad és a hamis próféta voltak. Ott fognak kínlódni nappal és éjjel az örök korok korain keresztül.

11 Láttam azután egy nagy, fehér trónt és a rajta ülőt. Ennek orcája elől elfutott a föld és az ég, úgyhogy helyet nem találtak többé számukra.

12 Azután láttam a halottakat, a nagyokat és a kicsinyeket, amint a trón előtt álltak. Könyveket nyitottak fel, majd egy másik könyv nyílt meg, mely az élet könyve. Ekkor megítélték a halottakat a könyvekben írottakból tetteiknek megfelelően.

13 A tenger kiadta a benne levő halottakat, a halál és a láthatatlan ország is kiadták a bennük levő halottakat, és minden egyest megítéltek tetteiknek megfelelően.

14 Ekkor a halált és a láthatatlan országot bevetették a tüzes mocsárba. Ez a második halál a tüzes mocsár.

15 Ha valakit nem találtak az élet könyvébe beírva, bevetették a tüzes mocsárba.

21. RÉSZ

1 Erre új eget és új földet láttam, mert az első ég és az első föld tovatűntek, és tenger nem volt többé.

2 Azután a szent várost, az Új Jeruzsálemet láttam, amint Istentől az égből leszállt, felkészülve, akárcsak egy férje számára felékesített menyasszony.

3 Majd egy hatalmas szózatot hallottam, *mely* a trónból *hangzott fel*, s mely ezt mondta: „Íme, az Isten sátora az emberekkel együtt van, náluk üti fel sátorát. Az ő népeivé lesznek, s az Isten maga lesz velük.

4 A szemükről minden könnyet le fog törölni. A halál nem lesz többé, sem gyász, sem kiáltás, sem vesződés nem lesz többé. Mert az elsők elmúltak.”

5 És szólt a trónon ülő: „Íme, mindeneket megújítok.” – „Írd meg!” – mondta azután. – „Ezek a beszédek megbízhatóak és igazak.”

6 Azután így szólt hozzám: „Megvannak hát. Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég. Én a szomjazónak az élet forrásából ingyen adok inni.

7 A győzelmes örökrészül fogja kapni ezeket. Én annak Istene leszek, és ő fiammá lesz.

8 De a gyávák, hitetlenek, megutáltak, gyilkosok, paráznák, varázslók, bálványimádók és az összes hazugok részüket a tűzzel és kénkővel égő mocsárban lelik majd, mely a második halál.”

9 Eljött azután ama hét angyal közül az egyik, akik az utolsó hét csapással telt hét csészét tartották, és ilyen beszédbe kezdett velem: „Jer, megmutatom neked a menyasszonyt, a Bárány feleségét.”

10 Szellemben elvitt engem azután egy nagy és magas hegyre, s azon megmutatta a szent várost, Jeruzsálemet, mely Istentől az égből szállott alá

11 s rajta van az Isten dicsősége. A fényár, melyben *úszott*, hasonlított a legdrágább kőnek, a kristályként csillogó jáspisnak fényéhez.

12 Nagy és magas fala volt, tizenkét kapuja, a kapukon tizenkét angyal, rájuk nevek írva, Izráel fiai tizenkét törzsének nevei.

13 Napkeletről három kapu volt, északról három kapu, délről három kapu és napnyugatról három kapu.

14 A város falának tizenkét alapja volt, rajtuk tizenkét név, a Bárány tizenkét apostolának neve.

15 Annál, aki velem beszélt, arany mérővessző volt, hogy *azzal* megmérje a várost, annak kapuit és annak falát.

16 A város négyszögben feküdt, hosszúsága annyi volt, mint a szélessége. Azután a várost mérte meg a vesszővel, tizenkétezer stádiumra. Hosszúsága, szélessége, magassága egyenlő.

17 Majd a falát mérte meg száznegyvennégy hüvelyknek emberi mértékkel, mely angyali.

18 A falba épített kövek jáspisból voltak, és a város tiszta arany volt, hasonló a tiszta üveghez.

19 A város falának alapjai mindenféle drágakővel voltak ékesítve. Az első alap jáspis volt, a máso-

dik zafír, a harmadik kalcedon, a negyedik smaragd,

20 az ötödik szárdoniksz, a hatodik szárdiusz, a hetedik krizolin, a nyolcadik berillusz, a kilencedik topáz, a tizedik krizopráz, a tizenegyedik jácint, a tizenkettedik ametiszt.

21 A tizenkét kapu tizenkét gyöngy, minden egyes kapu egy gyöngyből volt. A város piaca tiszta arany volt, *de* olyan, mint az áttetsző üveg.

22 Templomot nem láttam abban, mert az Úr, az Isten, a mindeneken Uralkodó annak temploma és a Bárány.

23 A városnak sem napra nincs szüksége, sem holdra, hogy megvilágosodjék, mert az Isten dicsősége tette azt világossá, szövétneke pedig a Bárány.

24 A nemzetek a *város* fényénél fognak járni, a föld királyai is abba viszik be dicsőségüket.

25 A *város* kapuit nem zárják be nappal, éjszaka ugyanis nem lesz ott.

26 A nemezetek dicsőségét és megbecsülését abba viszik be.

27 Ám nem megy abba be semmi közönséges, sem olyan, aki utálatosságot és hazugságot cselekszik, hanem csak azok, akik a Bárány életkönyvébe be vannak írva.

22. RÉSZ

1 Azután megmutatta nekem az élet vizének fénylő folyamát, mely olyan mint a kristály, amely Istennek és a Báránynak trónjából jön elő.

2 Piacának közepén, a folyamon innen és túl az élet ligete van, mely tizenkétszer terem gyümölcsöt, havonként adja meg gyümölcsét. A liget levelei a nemzetek gyógyítására valók.

3 Ott többé nem lesz semmi átkozott. Istennek és a Báránynak trónja lesz benne, és rabszolgái ott szolgálnak majd neki.

4 Látni fogják orcáját és neve homlokukon lesz.

5 Éjszaka nem lesz ott, nem lesz szükségük lámpafényre, sem napfényre, mert az Úr, az Isten világossága fogja beragyogni őket. Királyokként fognak uralkodni az örök korok korain át.

6 Majd így szólt hozzám: „Ezek a beszédek megbízhatók és igazak.” Az Úr, a próféták szellemeinek Istene, küldte el angyalát, hogy rabszolgáinak megmutassa azokat a dolgokat, melyeknek sietve kell megtörténniük.

7 „Hirtelen megyek (jövök) el. Boldog az, aki megőrzi e könyv prófétáló beszédeit.”

8 Én, János vagyok az, aki hallom és látom e dolgokat. Mikor meghallottam és megláttam *ezeket*, földre estem, hogy a lábát csókolva imádjam azt az angyalt, aki nekem e dolgokat mutatta.

9 De ő így szólt: „Vigyázz! Ne *tedd!* Rabszolgatársad vagyok neked is, testvéreidnek is és mindazoknak, akik őrzik e könyv beszédeit. Istent imádd!”

10 Majd így szólt hozzám: „Ne pecsételd le a könyv prófétáló beszédeit, mert az idő közel!

11 Aki hamis, ártson ezután is, a mocskos mocskolódjék tovább, az igazságos legyen tovább is igazságos, és a szent szentelődjék meg.

12 Lám, sietve megyek (jövök)! A bér velem, hogy kinek-kinek megfizessek aszerint, amilyen a cselekedete.

13 Én vagyok az Alfa és az Omega, az első és utolsó, a kezdet és a vég.

14 Boldogok, akik megmossák ruháikat, hogy joguk legyen az élet ligetéhez és ahhoz, hogy a kapukon át bemenjenek a városba.

15 Kívül *maradnak* az ebek, a varázslók, a paráznák, a gyilkosok, a bálványimádók s mindenki, aki kedveli és teszi a hazugságot.

16 Én, Jézus, elküldtem angyalomat, hogy az eklézsiákban tanúskodjék előttetek e dolgokról. Én vagyok Dávid gyökere és nemzetsége, ama fénylő hajnali csillag.”

17 A Szellem és a menyasszony ezt mondják: „Jövel!” Aki hallgatja, mondja ezt: „Jövel!” Aki szomjazik, jöjjön el, és aki akarja, vegye az élet vizét ingyen.

18 Bizonyságot teszek mindenkinek, aki e könyv prófétáló beszédeit hallgatja: „Ha valaki hozzátesz ezekhez, az Isten is rárakja arra e könyvben megírt csapásokat,

19 ha valaki elvesz e prófétáló könyv beszédeiből, annak részét az Isten is el fogja venni az élet ligetéből és a szent városból, azokból a dolgokból, melyek e könyvben megírattak.”

20 Azt mondja az, aki e dolgok mellett tanúskodik: „Csakugyan! Sietve megyek (jövök) el!” Ámen! Jövel Uram Jézus!

21 Az Úrnak, Jézusnak kegyelme mindenekkel!

Csia Lajos : A Római levél főbb fogalmai

Pál akkor írja ezt a levelet, amikor Rómában nem járt még, s így annak írásában különös pásztori érdekek nem vezethették. Így alkalma nyílt rá, hogy a keresztyén élet igazságait kereken és rendszeresen adja elő, anélkül, hogy helyi szükségekkel és bajokkal vesződnék.

A levél az isteni szeretetnek, a KEGYELEMNEK az emberi szívhez vívő útját írja le. A Római levelet nehezen érthetőnek szokták mondani. Ennek a nehezen érthetőségnek okai: a rossz fordítás, a fogalmak hamis értelmezése, az apostoltól idegen gondolatoknak a levélbe magyarázása, de főleg az, hogy a levél az Istent nem kereső ember elől rejtve marad. Csak a keresztyén élettapasztalat adja meg a levél megértéséhez a kulcsot. Alábbiakban megpróbáljuk néhány fogalom helyes értelmét körvonalazni.

Az IGAZSÁG és IGAZSÁGOSSÁG kettős fogalmát, melyeket minden művelt nyelv külön szavakkal jelöl (alétheia, veritas, Wahrenheit, vérité, truth, - dikaiosyné, justitia, Gerechtigkeit, justice, rigtheousness), a megszokott magyar fordítás legtöbbször egy szóval adja vissza: az igazsággal. Az igazság és az igazságosság összezavarása igen sok értelemzavart szült. IGAZSÁG alatt Isten szavát, Isten kijelentését értjük. A levélben nyolcszor fordul elő (Róm. 1,18.25; 2,2.8.2o; 3,8; 9,1; 15,8;) Az igazság valóság; ellentéte: a HAZUGSÁG, valótlanság (Róm. 1,25;) Az IGAZSÁGOSSÁG fordítás sem tökéletes azonban, mert ebben a fogalomban még igazlelkűség, jogosság és méltányosság is van. Ellentéte: az IGAZSÁGTALANSÁG, még hamissággal, jogtalansággal és méltánytalansággal is fordítható. Az „igazság" annyit árul el, , hogy valami megvan-e valósággal, megfelel-e annak, ami a valóságban van. Az „igazságosság" azt fejezi ki, hogy valaki megfelel-e a teremtésben levő isteni rendnek és törvényszerűségnek, melyet még a pogány népek gondolkodói is oly világosan láttak, hogy ezt a rendet böcselkedésük alapjává tették (diké, karma, taó). Az isteni rend áthágása a BŰN. A bűn büntetése igazságos, vagyis az isteni rendnek megfelelő; a bűnös a büntetéssel azt kapja meg, ami neki jár; ami méltányos. E fölött a „kinek-kinek a magáét" elv fölött egy magasabb isteni elv áll: ingyen adni annak, aki az ingyen adottat megbecsüli. Ilyen MEGBÍZHATÓ ember a HÍVŐ vagy HŰ. Ezt a három fogalmat a görög egy szóval jelöli, ami nagyon érthető, mert aki hűtlen, másban sem bízik; aki mást hűnek tart, maga megbízható. A hit tehát helyrehozza a bűn okozta kárt; a hit a bűn gyógyulása. Ezért Isten a hívőt igazságosnak tekinti. Az igazságosnak ezt a magasabb értelmét a pogány világ nem látta meg. Ennek a magasabb igazságosságnak neve: KEGYELEM, vagyis ez az igazságosság Isten ajándéka. A kegyelmet Isten jogosan adja a hívőnek, mert a hívő azzal nem él vissza. A hívő ellentéte a HITETLEN vagy ENGEDETLEN, ki nem kaphat kegyelmet, mert úgysem használná jóra, tehát a kegyelem nem segítene rajta. A hívőt a kegyelem beilleszti a világrendbe, s mivel a hívő bűnét kiveti a világból, az ott többé nem mérgez. A megbánt bűn nem fertőz. A kegyelem tehát a világrend megerősítése. Ezzel szemben a hitetlennek adott kegyelem az igazságtalanságot erősítené a világban, mert újabb igazságtalanságok elkövetésére buzdítaná és képesítené. Igazságosság és igazságtalanság egymással harcoló felek (Róm. 6,13;) Az igazságtalan ember még hallani sem akar az igazságosságról, úgyhogy annak még az említését, tehát az igazságot, az igaz szót sem tűri el. Ennélfogva igazságtalanságával az igazságot leigázza (Róm. 1,18;) Isten ellenben KIJELENTI, vagyis az igazság szavával megismerteti a maga igazságosságát (Róm. 3,21;)

Isten igazságossága a különböző viszonylatokban különbözőképpen valósul meg; így hát többféle értelemben kell vennünk. Jelentheti az isteni követelést, hogy az ember Istennek a teremtésben és az Igében kijelentett akaratához, az isteni rendhez alkalmazkodjék, s akkor a neve TÖRVÉNY.

Jelentheti Isten természetét, mely a Tőle teremtett rendet soha meg nem sérti, hiszen az belőle fakadt; Istennek ezt az igazságtalanságtól megközelíthetetlen lényét nevezzük az Ő SZENTSÉGÉNEK. Jelentheti *Isten igazolását* abban, hogy az isteni rend ellen vétő bűnöst elítéli, s a hívőt fölmenti, s ezzel az istenigazolással a levél sokat foglalkozik (Róm. 3,25 skk; 1o,4skk.). A hívőnek a

vád alól való feloldozását nevezzük MEGIGAZÍTÁSNAK, MEGIGAZULÁSNAK, vagy igazságossá tevésnek. Jelentheti az ember jogát az élethez, ha az ember az isteni rendet megtartaná; de erre az ember képtelen. Jelentheti a hívő igazságosságát, melyet érdem nélkül, ingyen, hite alapján tulajdonít, vagy számít be neki Isten. Meg kell hát különböztetnünk a cselekedetek igazságosságát a hit igazságosságától. Az előbbit követeli Isten, az utóbbit ingyen adja. A hívőnek ajándékozott igazságossság gyümölcsöt terem az emberben; az embert az isteni rendhez hozzáigazítja. A hitbeli igazságosságnak ezt a gyümölcsét nevezzük MEGSZENTELŐDÉSNEK.

A magyar TÖRVÉNY szó jó fordítása a görög *nomos*-nak, de a *nomos*-szal együtt rossz fordítása a héber *tórá*-nak, mely tanítást jelent. A magyar „törvény" egy szabálynak részekre törését, egyes esetekre való alkalmazását fejezi ki, ami a tételes jognak helyes elnevezése, de a bibliai gondolatot nem mindenkor fedi; tehát meggondolással használandó. A fogalom fontosságát mutatja, hogy a Római levél a „törvény" szót 75-ször említi. A törvény – általános bibliai értelmezésében – az isteni világrend leírása, a róla szóló tanítás. Ez a tanítás azonban különbözőképpen öltött testet. Legáltalánosabb alakjában Isten a lelkiismeretbe írta bele, úgyhogy az ember öntudatlanul és akaratlan is lelkiismerete szerint gondolkodik és ítél (Róm. 2,14;) A lelkiismeret Pál szerint nem a'priori gondolkodási forma, hanem *syneidésis,* vagyis Istennel való együtt tudás, amelyben a törvény „cselekedete" íródik bele az ember szívébe. Ez az elnevezés feltételezi, hogy az embernek van egy olyan érzékszerve, mellyel állandóan észleleteket szerez Istenben. Később látni fogjuk, hogy az embernek Istennel érintkező belső szerve: a szellem, s a lelkiismeret csak ennek gyümölcse. A törvény másik kijelentési formája a Mózesnek adott írott törvény, mely *tételekbe rögzíti* az isteni rendet, míg a lelkiismeret *állandóan mozgó és alkalmazkodó* összhang az isteni renddel. Ha tehát az emberi szellem rendesen működnék, a lelkiismeret sokkal tökéletesebb forrása volna az isteni rend ismeretének, mint az írott törvény, mely az emberi viszonyokhoz alkalmazott tételeivel a törvénynek csak durvább foglalatát adja, és a szív belső indulatainak megítélésére nem alkalmas. Így érthető, hogy a szellemi élet fejlődésével az ember a tételes törvény alól felszabadul, és magasabb törvény ismeretének birtokosa lesz, mely a szeretet törvénye (Róm. 13,8-1o). Mind a lelkiismeret, mind a Sínai törvénye vádlevéllé vált az ember ellen, ki azt áthágta, és pedig zsidó ellen is, pogány ellen is. De az ember hazug és képmutató volta még az őt elítélő törvényt is dicsekvés alapjává tudta tenni, s ezzel az emberi szív keménységéről tett tanúságot (Róm. 2,12.17.19.23) A tételekbe foglalt írott törvény tökéletlenségével jár együtt, hogy a bűnös azt ide-odaforgatással javára magyarázhatja, s az így keltett hamis látszattal, éppen az írott törvényre hivatkozva, s a lelkiismeretet elhallgattatva, a szívet megcsalhatja. Van azonban a törvénynek egy magasabb szellemi megnyilatkozása, mely az isteni világrendnek tökéletesen megfelel, melyet a görög *dikaióma* szó fejez ki, s magyarra nem tudunk mindig egy szóval fordítani, mert hol törvény (Róm. 2,26; 8,4), hol Isten igazságos követelése a jelentése (Róm. 1,31), hol a törvény betöltéseként szerepel (Róm. 5,16.18). Ez a tökéletes törvény úgy viszonylik az írott törvényhez, mint szellem a betűhöz, mint az Istentől megtisztított emberi szív az elme világosságának még ellenálló külső cselekvéshez. Az elme és a cselekvés ez ellentétében az ember látja és akarja a jót, de annak véghezvitelét nem találja (Róm. 7,18) Ezt a lélekhasadást emberi erőlködés nem gyógyíthatja meg, csak az embert újonnan teremtő isteni KEGYELEM, mely nem más, mint az Istentől kiáradó, és az embertől befogadott SZERETET. Aki szeret, bízik és hisz is. A szeretet megbízhatóságát nevezi a levél a HIT IGAZSÁGOSSÁGÁNAK (Róm. 4.fejezet). Az emberi hitnek és isteni kegyelemnek ebben a felső világában az isteni Szellem ajándéka képpen az ember ingyen kap arra képességet, hogy a szellemi törvény követelését betöltse (Róm.8,1-11) Ezért a törvény a kegyelem világában a HIT TÖRVÉNYEKÉNT szerepel (Róm. 3,27-31). Az alsó világban a BŰN törvénye uralkodik az emberen, mely szerint vétkeznie kell, s ha ezzel szembeszegül is az ÉRTELEM TÖRVÉNYE, ennek akararát mégsem tudja végrehajtani. De a fekső világbanaz értelem törvényét, mely az Isten bennünk kijelentett törvénye, megvalósítja a szellem törvénye, azaz a kegyelem hatalma, mely a bűn hatalama alól felszabadított emberben természetszerűleg az isteni *dikaiómá*-t, az örök isteni rendet valósítja meg a hívőben (Róm. 7,5-8,2),akit az írott törvény rabságától feloldoz (Róm. 7,1-4). A megszentelődés útja tehát nem a törvényt megvalósító emberi erőlködés útja, mert ennek erdménye újabb és újabb elesés, mindig reménytelenebb vergődés lesz (Róm. 7,24); hanem a Felkent Jézussal való összenövés, azaz a Vele való együttszenvedés, az Érte viselt üldöztetés, le-

mondás halálos útja. Ha az ember a maga erjén próbálja a törvényt betölteni, a törvény fenyegető rémmé lesz, az ígéretek meghíúsítója (Róm. 4,15), a bűn megsokasítója (Róm. 5,13.20), tömlöctartó, ki rabságban tart (Róm. 6,15-16), kényúr, ki alattvalóit megöli (Róm. 7,1-4), bűnös szenvedélyek ránkszabadítója (Róm. 7,5-6), alvó bűn életre keltője, sőt, mitha aamga is bűnös volna (Róm. 7,7-8), s bűn törvényeként tagjainkba volna írva, azt diktálva, hogy vétkeznünk kell (Róm. 7,21-25; 8,2). Pedig a törvény szent, igazságos (méltányos) és jó, s csak azért lett halálommá, mert betölteni nem tudom (Róm. 7,12-14). Ám fenékig kell kiinnunk a kudarcok poharát, hogy óra képtelen szívünket egészen kiismerjük, s magunkat feltétel nélkül a kegyelemre bízzuk, vagy ami azzal egy: a Szellem dolgait keressük. Hogy a Szellem életét élhessük, földi tagjainkat (a világ dicsőségét, elismerését, előnyeit, ellanyhító örömeit) meg kell öldökölnünk (Róm. 8,13). De nem magunk, hanem a Szellem erjéve, mert magunktól erre is képtelenek vagyunk. S a Szellem szárnyain vitetve, látni fogjuk, hogy a KEGYELEM végtelenül több, mint a bűn, mert árvízként ragadja magával azt, aki akaratát Istennek odaadja (Róm. 5.fejezet).

Miután az igazságosság, törvény és kegyelem tényeiben Isten munkásságát szemléltük, most azt kell még vizsgálnunk, akiért és akin ez a munkásság folyik, az embert. A bibliai ANTHROPOLÓGIA azonban jobb vagy baloldali teológiáktól annyira befolyásolt tudomány, elfogulatlan kutatóktól pedig annyira járatlan terület, hogy szükséges annak alapfogalmait a hívő bibliakutatás szempontjából tisztázni. Ehhez pedig más bibliai témájú könyveket is segítségül kell hívnunk. E szemlélődéseknél a súlyt a bibliai LÉLEKTANRA helyezem.

Kiindulhatunk e kutatásoknál a modern lélekbúvárok tekintélyes munkásságából és erdményeiből? Sajnos, ezek a kutatók Istennek és az emberi léleknek a viszonyáról majdnem semmit sem mondanak, s rendszereikben alig találunk olyan pontot, amelyről a bibliai fogalmakat továbbépíthetnők. Ők csak testi érzékletekről tudnak, úgyhogy testiben és érzékiben egy fogalmat látnak, amit –sajnos- a magyar bibliafordítások is visszatükröznek (1Kor. 2,14; 15,44.46), amikor „érzéki”-vel fordítják a szellemivel szembenálló, tehát a testhez tapadó „lelki”-t. E felfogásnak megfelelően a lelki lét egész tartalmát a testi érzéklésből vezetik le, s így a léleknek csak a testi érzékléshez és élethez közelebb eső működésést kutatják. Meg is elégszenek e felületes jelenségek leírásával. Náluk a lélek gépies egybekapcsolódások rendszereként tűnik fel, valami automata telefonközpontfélének, melynek ok-okozati szükségszerűségében az emberi felelősség és „én” eltűnnek. Ez a lélektan a materializmus ittmaradó kísértete, melyet imádói és szerelmesei nem tudank elbocsátani, mint a trónjához kötözött halott szultánt. A manapság divatos „szellemtudományok” ezt a lélektant nem ingatták meg, ami kitetszik metódusukból, mert a lét igazán nagy kérdései iránt úgy szólván semmit sem érdeklődnek, hanem apró részletek halmozásában vesznek el. Különben helyes empirizmusukon nem épül többé hatalmas piramis; a törpe faj lent marad a porban, s a történések mélyebb hátterének kutatását még csak „tudományos”-nak sem tartják. Félnek a lélek mélységébe leszállani, s ott a félelmetes, szuverén „én”-t megpillanatni, ki szabad akarattal csap bele a lélek húrjaiba, vagy megkötözött titánként próbálja egy nálánál is nagyobb szellemi hatalom béklyóját ledobni. Cinikus természettudósok és tudós piszmogók kezén vesztek el a Biblia mélyebb lélektani meglátásai. Mivel nem értik őket, nem is beszélnek róluk, s ebben a teológiákon tanított lélektanok sem kivételek; a tudós pap kezén sem lesz a lélekismeret Istent dícsérő hárfa.

A bibliai lélektan előadásának igen nagy akadálya a mai magyar nyelvhasználatnak arra való alkalmatlansága, hogy a bibliai fogalmakat megfelelő nevekkel nevezzük. Szándékosan mondok nyelvhasználatot és nem magyar nyelvet, mely a régi, sőt a pogány magyar léleknek sok eredeti mélyértelmű meglátását őrizte meg, s így a fordítóknak módjukban volt jobb szavakat is választani. Bibliai lélektant azonban lehetetlen írni, ha a bibliai fogalmakat megkülönböztetni nem tudjuk. A *ruach, pneüma, spiritus, esprit, spirit* és *Geist* szavak egészen más fogalmakat jelölnek, mint a *nefes, psüché, animus, ame, soul, Seele* szavak; de amit az összes művelt nyelv szétválaszt, azt a magyar fordítás a lélek szóval egybekeveri, vagy ha ez lehetetlen, minden további nélkül megteszi, hogy a *psüché*-t szívvel fordítja le (Héb. 4,12). Pedig nyelvünkben megvannak az etimológia szempontjából is pontos kifejezések. A *pneüma*-nak, mely –mint a héber *ruach*- elsősorban szelet jelent, megfelel a szintén szélből képzett szellem. A lélegzést is jelentő héber *nefes*-nek, valamint a testi életet hordozó

görög *psüché*-nek a szintén lélegzéssel kapcsolatos magyar lélek. Ezek után több, mint rövidlátás azzal ütni el a szellem-lélek megkülönböztetést, hogy az csak egy kisebb felekezet vesszőparipája: kiváltképpen, mikor a személyhez nem kötött lelki értékeket egy újabb tudományos irány szintén a szellemi szóval kezdi jelölni. Bár a szellem nyelvújítás-korabeli szó, de szellet alakjában a régi irodalmi nyelvben, Heltai bibliafordításában, s a mai nyelvjárásban is előfordul. A Ranschburgtól ajánlott lélek és elme korántsem oly találó; sem a lélek a *spiritus*-nak, sem az elme az *animus*-nak nem felel meg. A görög *nous*-t sem elmével, sem ésszel nem fordíthatjuk, hanem csak értelemmel, mert az ítéletalkotó-tevékenységet a Bibilia nem a *nous*-nak, hanem a szívnek tulajdonítja. A *léb* vagy *kardia* a Bibliában a legfontosabb lélektani fogalom, melyet okvetlenül szívvel kell fordítanunk, noha a szív érzelgős, modern használata mást tanácsolna. Ragaszkodnunk kell azonban a szív bibliai értelméhez. A magyar bibliafordításokban használt test szó is két – az eredeti nyelvekben külön szavakkal megnevezett – fogalmat foglal ösze, s ezzel is csak zavart okoz, holott a húsban megvan a megkülönböztetést pontosan eszközlő, és értelemben is hű másik szavunk. Nyelvünk maga itt sem marad el a művelt nemzetek nyelve mögött; de a magyar bibliafordítás zűrzavarát ezek az idegenek meg sem értenék. A *sóma, corpus, corps, body, Leib* szavaknak megfelel a magyar test; a *sarx, caro, chaire, flesh, Fleish* szavaknak a magyar hús. Más elnevezésekről később szólok.

A bibliai lélektan klasszikus alaptétele: 1.Móz. 2,7: „Az Úr, az Isten az embert *a földnek porából* formálta, s orrába *élet leheletét* lehelte; így lett az ember *élő lélekké.*" A Biblia tahát azt tanítja, hogy az ember két világból ered: a tasti világból (föld pora) és a szellemi világból (élet lehelete), vagyis Istenből. Az emberi természetnek tehát származása szerint két frontja van: a testi és a szellemi világ felé.Testével amaz, szellemével emez felé fordul. Test és szellem közt áll az ember igazi lénye, melyet a Biblia léleknek nevez (így lett az ember élő lélekké), mely éppen az idézet vers értelmében szellemi eredetű, s így szellemi természetű is; de mégis valami más: testhez kötött szellem. Ezt a meghatározást erősíti meg az a tény, hogy még a hívő ember is a test halála után a feltámadásig tökéletlen állapotban van, és a test felöltésére vágyik (2Kor. 5,1-4; Jel. 6,9-11;vö. 2o,4-6). Az emberben lévő isteni lehelet teszi, hogy az ember „én", vagyis magában zárt, külön világ: de ez az emberi én nem az ember szelleméhez, hanem a lélekhez van kötve, agyis a test és szellem kapcsolatához. Ebben az ember az angyaloktól különbözik, kiknél az én a szellemi léthez kapcsolódik. Az angyalok szellemek, de az ember lélek. A magyar is lélekszámról beszél. Az emberi élet központja tehát a lélekben van, s magának az embernek szempontjából nézve az emberi életet, annak mélyét a lélekben kell látnunk, melyhez képest a test és szellem külterületek. Az embert körülvevő testi világ szempontjából azonban a szellem rejtettebb, mint a lélek; ebből a zsempontból tehát a szellem az emberi lét mélysége. Az ember eszerint két világban él. Teste révén az anyagi világban, szelleme révén a szellemi világban. Ha a test életét szervek útján éli, sokkal inkább így a lélek és a szellem az ő életét. A testi hatások befogadására érzékszervek szolgálnak, és a testi hatások kivitelére tagok szolgálnak: vannak szellemi érzékszervek és szellemi tagok is. Van tehát szellemi érzékelés, és van szellemi cselekvés, például a hit. A szellemi érzékelésről a kézenforgó lélektanok mit sem tanítanak. Az eltagadhatatlan szellemi befolyásokat a lélek belső működésére viszik vissza: úgynevezett vallásos, erkölcsi, művészi „érzelemre", melyeket azonban még sohasem sikerült megmagyarázniuk, még csak körülhatárolniuk sem. Pedig ha pontosabban meg akarták volna fogni őket, kitűnt volna, hogy a vallás, erkölcs és művészet észleleteiben nem az érzelmi elemek a döntőek; nem is értelmi meglátások ezek, hanem szellemi érzékelések; olyan felvillanások, vagy ihletések, melyeket a bennünket szintén körülvevő szellemi világ sugall. E három szellemi érzékelésen kívül igen fontos az igazság- vagy valóságérzék működése, mely néha olyan erős, hogy még az álomban is jelentkezik (tudjuk, hogy mit álmodunk), és sokszor erőteljesebben vezeti a tudós kutatót, mint az érvek logikus láncolata. A művészi érzékelés észlelete: a szép, az erkölcsi érzékelés észlelete: az igazságos vagy méltányos, az igazság-érzékelés észlelete: az igaz vagy való; a vallásos érzékelés észlelete: a szent. Mindezek az észleletek az emberi kedélyt hullámzásba hozzák, s az érzelmek raját idézik fel. Ez tévesztette meg a lélekkutatókat akkor, amikor művészi, vallásos stb. érzelmekről kezdtek beszélni, hott külön ilyen érzelmek nincsenek, hanem a szellemi érzékelés örömöt, félelmet, vagy más közönséges érzelmet ébreszt. A testi és szellemi külvilággal való összeköttetésünk azonban nem teljesen ugyanaz. A testi világ személytelen és akarattalan, érzékelésünknek tehát csak szenvedő tárgya lehet. A

szellemi világ ellenben akaró és személyes; következőleg nemcsak az ember keresheti a szellemi közlést, hanem a szellemi világ is keresheti az embert. Harmadik csoportba tartozik az az eset, amikor ember keresi az embert; amikor a látszólagos testi összeköttetésen keresztül lelki, vagy éppen szellemi érintkezés folyik. Sokszor a szellemi világ is a testi érzékelésen keresztül keresi meg az embet, mert fogalmaink a testi világon épülnek fel. A szellemi világ közlése: a KIJELENTÉS. A kijelentés egyik különleges megjelölése a szellemi világ rejtett voltára célzó „leleplezés" (apokalüpsis). A szép, igazságos, igaz és szent tehát nem az ember belvilágából származik, hanem éppen úgy kívülről megy be oda, mint a fény, szag, íz, hang, nyomás stb., csakhogy nem a testi, hanem a szellemi érzékszerveken keresztül. Az említett négy érzékelésen kívül még igen sokféle szellemi érzékelésről lehet beszélni. Minden igazi erény, amelynek erdetét a lélektanok felderíteni szintén képtelenek, úgyhogy csak szorultságból vezetik őket szokásra, társadalmi megegyezésre vissza: a jóság, irgalom, bátorság, hűség stb., s mindenek fölött a szeretet szintén szellemi érzékelések tárgyai: Istenben látjuk őket, s amikor ezeket gyakoroljuk, az égi fényt verjük vissza. Tehát ezek sem belőlünk állanak elő. Ha valaki magából próbálja előhozni őket, csak silány utánzó lesz, vagy egyenesen képmutató, alakoskodó. Mialatt testi érzékszerveink működnek, szellemi érzékszerveink is folytonos működésben vannak: mialatt egy jelenetet látunk, hallunk, vagy újságból olvasunk, a testi érzékszervekkel együtt dolgoznak a a szellemi érzékek, s látjuk a történet isteni ítéletét. Nem csak embreket látunk, hanem őket jóknak, rosszakank, hűségeseknek, hűtleneknek látjuk, szóval egyszerre látjuk őket a test és a szellem, e világ és az örökkévalóság fényében.

Szellemi szervezetünknél jobban ismerjük a LÉLEK csodálatos szervezetét. Annak legfontosabb, központi irányítószerve a SZÍV, mely a testi szívhez hasonlóan örökös működésben van, fogadja a külső hatásokat, s azonnal felel rájuk, vagy szívesen látja, vagy elutasítja őket. De a szív több, mint a kívülről jövő hatások találkozó és kiegyenlítődő helye: a szív a személyi életnek, az „én"-nek a lakóhelye. Ennek az énnek a fogalmához elsősorban a tudat tartozik, s minden tudat ősanyja, az öntudat. Amikor a tudat valamit megkeres, figyelemmé változik. A tudat egyik része az isten-tudat, mely a szellemi érzékelésből származik (Róm. 1,19), s melyet lerázni az sem tud, aki az anyagi világból észérvekkel más meggyőződést akar magának felépíteni. Az isten-tudat következménye a függőség tudata, melyet felelősségérzetnek nevezünk, s mely szintén szellemi érzékelésből ered. Hogy felelősség és tudat összetartoznak, mutatja, hogy a lélekben sok tudatlan működés van, de ezekért egészséges érzékkel felelősséget nem érzünk. A tudattól meg kell különböztetnünk a tudott dolgok összefüggésének vizsgálatát, melyre a léleknek másik szerve van, az értelem. A tudathoz tartozik az értékelés alapjának bírása, s értelemhez az összehasonlítás munkája. De az ítéletet a felhozott bizonyítékok alapján a szív mondja ki. A léleknek megint más szervéhez tartoznak a kívánságok és törekvések, de a döntő szót ezekben is a szív mondja ki. A tudat, ítélet és elhatározás együtt alkotják a szívet. A szív maga az ember. Ha az ember valamit egész lelével csinál, azt a Biblia szerint szívével, vagy szívéből csinálja; amit nagy felelősséggel, és ezért figyelemmel csinál, azt szívére veszi. Azok a törekvések, melyekért az ember felelős, például a gonosz törekvések, az ember szívéből szállanak föl (Mt. 12,3o.33; 5.Móz. 4,39; Mt. 15,16.2o; Lk. 6,45). Mert ugyan más szervből származnak, mint a szív, de a szív tudatán és elhatározásán keresztül jutnak ki belőlünk, s csak a szíven keresztül lesznek gonoszokká. Különben nem gonoszol, nem is vagyunk értük felelősek. Az őrült vagy hülye cselekedetei éppen úgy nem gonoszok, mint az állatokéi. De ami az állatnál természetes, az embernél betegség. Vannak párhuzamos bibliai helyek, melyeken hasonló összefüggésben hol a szív szót, hol a személyes névmást találjuk, miből az következik, hogy a Szentírás a szívet és az ént egynek tartja (Eszt. 6,6; Zsolt. 36,2 vö. 2Kor. 2,4; Mt. 9,4).

Találunk azonban olyan párhuzamos helyeket is, hol a szív és a lélek szavak fordulnak elő azonos jelentéssel. Szinte mindent, amit a szívről mond, a lélekről is mond az írás. A lélekről azonban sok olyat mond, amit a szívvel kapcsolatban sohasem említ. Így szó van a léleknek a testi élettel kapcsolatos működéséről, arról a tevékenységéről, mely a tudattalan természeti ösztönök világába esik. A héber szív szót az Ótestamentum görög fordítása, a Hetvenes fordítás (Septuaginta LXX), igen sokszor lélekkel (*psüché*-vel) fordítja, ami azt jelenti, hogy azonosságukat érzi. Egy-é hát a kettő? Ezt megcáfolja az említett körülmény, hogy a lélek tevékenysége nagyobb körre terjed ki, mint a

szívé. Mivel pedig a szív teljes működése lelki működés is, arra az eredményre kell jutnunk, hogy a bibliai felfogás a szívet a lélek egy részének tartja, a lélekhez azonban a szíven kívül más szervek is tartoznak (Jn. 14,1.27; vö. Jn. 12,27; Zsolt. 86,4; vö. Zsolt. 1o4,15. Csak a lélekről mondható: Zsolt 1o,3; Mik. 7,1; 1.Sám. 2,16 stb.).

Vannak olyan bibliai helyek is, melyeken a szív és SZELLEM állanak felváltva ugyanabban az értelemben, pédául: Zsolt. 34,19; 51,19; stb.. vesd össze még Ezékiel 13,3 és Jeremiás 23, 16. 26 verseket. A magyar fordítás persze a szellemet lélekkel fordítja, de a szívet meghagyja. Az emberi szellem az embert Istennel össszekötő határterület lévén, nemcsak a szellemvilágot bocsátja át magán az ember befelé, hanem a szívet is képviseli Isten felé, s a maga „beszéd nélküli sóhajtásaival" (Róm. 8,26) a szív szétzúzott, összetört állapotát a szellem segélyre szoruló, éhező üres voltával híven fejezi ki. Éppúgy kifejezi a lélek Istent kereső akaratát a szellem „buzgósága" (Róm. 12,11), mely annak erősebb tevékenységét jelöli. Ezékiel 13, 3 arra mutat, hogy amint a testi érzékszervek is káprázattal csalhatják meg a szívet, úgy nyújthatja az emberi szellem is az Istentől jövő kijelentés látszatát, noha ilyen kijelentés nem érkezett, csak szellemünk káprázott. Az ilyen szellem valóságérzéke beteg vagy vak. Mint a kérő imádságban, úgy a kijelentés közlésében is az emberi szellem „hangtalan", „beszéd nélküli", vagyis nem közöl gondolatot, hanem csak a valóság-érzék biztosítását, vagy tilakozását nyújtja.A valóságérzék az emberben nyugtalanságot vagy nyugalmat teremt, s ebből áll elő a szívben a lelkiismeret tanúsága. A szívben a szellem valóságérzéke nyugtalanítással vagy megnyugtatással kifejezi Isten ellenkezését vagy helyeslését, s erre a szív különböző ítéletei (*logismo*-i) harcra kelnek, hogy aztán a szív a felülről vagy alulról jövő hatásnak engedjen (Róm. 2, 14-15). A lelkiismeret görög neve: *süneidésis*, együtt-tudást jelent, vagy helyesebben együtt-látást, a dolgoknak Istennel együttes szemlélését. Így ír az Isten a szív tábláira (Jer. 17,1), s ezt az írást tettekben is el lehet olvasni, azokon keresztül a szívbe, mintegy Istentől írott levélbe látva (2.Kor. 3,2). A megrémített, szorongó szív ingadozó ítélete ezt a levelet elhomályosítja, úgyhogy abban önmaga sem tud többé olvasni. De ekkor buzgó fohásszal fordul az éghez, Isten Szelleme megérinti az ember szellemét; annak érzékszervein keresztül a lélek Istent, mint a Szeretetet tapintja meg, mintha azt kiáltaná a szívünkbe a Szellem: Abbá, azaz Atya! S e hangra a reszkető szív megpihen (Róm. 8,15; 1.Ján.3,19-21). Az ember felelősségérzete is lehet beteg, s annak gyógyulását Isten szellemi meglátása hozza. –A szellem tehát nem logikus gondolatmenetet közvetít Isten és az ember között, hanem Isten-látásokat, Isten-tapasztalásokat. – Van azonban az emberi szellemnek még egy nevezetes közlő tevékenysége: életet közöl, mely világosságot, erőt jelent az emberi szív számára, s az embert mindannak megvalósítására képesíti, amit szellemi érzékein keresztül Istenből meglátott. Az Istenből jövő világosság és erő a szeretetben jelenik meg (Gal. 4,6; 2.Kor 1,22; Róm. 5,5; 8,15 sk.). ahogy az isteni élet a szívbe ömlik, s a szív mindjobban megtelik vele, a szív elfordul a külső testi világtól, azzal való összeköttetéseit elvágja, s elrejtőzik (Kol. 3,1; 1.Pét. 3,4). Így teremtődik a belső ember, a titkon zsidó (Róm. 2,29). A szellem érzékszervei mindjobban megnyílnak, s a földi ember a mennyeiekben él (Ef. 1,3.20; 2,6).

Az isteni szellemnek az emberi szívbe való beömlése az ember lelkének szellemi eredeténél fogva természetees és akadálytalan. Nem ilyen magától értetődő a szívnek és a testi külvilágnak, vagy a szívnek és az emberi testnek közeledése, azért a Teremtő a szív és TEST között érintkező határterületről gondoskodott. Ez a határterület a VEGETATÍV LÉLEK, mely az állatokban is megvan. A vegetatív lélek éppúgy tudattalan, mint ahogy a vegetatív testi szervek tudaton kívül működnek. Ez a tudattalanság szintén a szív tehermentesítése. Testi kívánságok ébresztésével, testi közérzet, fájdalmak útján mégis csak jeleket ad a vegetatív lélek a szívnek, hogy egyrészt a testi életet is örömmé tegye, másrészt a szívet a test gondozására késztesse. Ez az öröm és e fájdalom a test érdekeit képviseli: veszedelmük, hogy szembeszegülhetnek a szellem örömmével és érdekeivel, s ha a szív a versenyben rosszul dönt, az embert elszakíthatják Istentől. Ezen a ponton kapaszkodhatik a KÍSÉRTŐ az ember lelki világába, de nem a testen, hanem a szellemen keresztül, s az ember szellemében azt a káprázatot kelti, mintha a test erősebb, hatalmasabb valóság volna, mint a szellem. Az ember szelleme a lelkiismereti szorongáshoz hasonló félelmet vagy az Isten szentségének érzetéhez hasonló csodálatot kelthet a szívben a test iránt. A szellemi érzékelésnek ez a megcsalása a BÁLVÁNYOZÁS.

A szellemi érzékelésnek ez az eltévedése az igazságérzék megbetegedésére vezethető vissza. Ez a megbetegedés pedig annak következménye, hogy a szív az igazságérzéket akarattal elfojtja. Ezért az ember az eltévedésért felelős. A szellem testi káprázata szülte a pogány vallásokat (Róm. 1,19-25).

Az emberi szellemet különben úgy kell képzelnünk, hogy az, mint a magzatot a burok, veszi körül a lelket, hogy azt éltesse és táplálja. Említettem, hogy a szellem egyik feladata, hogy csatornául szolgáljon az Isten Szelleméből fakadó életnek, vagy mondjuk, magának Isten Szellemének az emberi lélekbe való áradására. Míg a szellem érzékszervei a szívnek állanak szolgálatában, az életet az egész lélekre önti ki, a vegetatív lelken keresztül pedig a testet is elevenítheti, sőt fel is támaszthatja. Mivel a test halálával a vegetatív lélek nem pusztul el, csak működése szünetel, a vegetatív lélekben a testi kívánságok továbbra is megmaradnak. Úgyhogy a testetlen állapotban hiányérzet keletkezik, mely a test egykori újjáteremtéséig, a feltámadásig tart. Ezen a vegetatív lelken keresztül történik majd a keltámadás, és innen van, hogy a feltámadók, ha testük más anyagból lesz is, mint ez a halandó, egymásra fognak ismerni. A szellemnek ezen a működésén alapulnak Jézus csodálatos gyógyításai is. A hit kapcsolatot teremtett Jézus és a beteg szelleme között, s ezen a megnyíló kapun át Jézus szelleme átáradt a betegbe. Ennek az átáradó erőnek a hatalmát még a beteg test is megérezte. Így érthető meg Erzsébetben a méhmagzat repesése; a találkozó, de még öntudatlan szellemek érintkezése; az isteni Szellem hatalma, mely a hívő Erzsébetre, s a gyermekre ráömlött, okozta a magzatban az örömhez hasonló reflex testi mozgásokat. Ami tisztán biológiai szempontból képtelenség, szellemi behatásra természetes. Ugyanígy a vegetatív lelken át indította meg Isten Szelleme Máriában a fogamzást; a szellemnek vegetatív hatása a tudatot itt is kikerülte.

A LÉLEK (*psüché*) szó a Római levélben csak négyszer fordul elő, s háromszor a léleknek a testtel kapcsolatos működését fejezi ki: a fájdalomérzetet vagy a léleknek a testet éltető szerepét (Róm. 2,9; 11,3; 16,4). Az utóbbi két esetben a lélek szó a test és lélek kapcsolatában folyó életet jelenti. Egyszer magát az embert jelenti, tehát a lélek fogalmának legteljesebb értelmében áll (Róm. 13,1). A szellem, lélek és test összehangzó működésére igen jellemző példázatot a bibliai őskeresztyén egyház az ótestamentumi istentiszteletben, melyet különösen a Héberekhez írott levél és a Jelenések könyve használnak fel. A szellemnek a maga tudattalanságában az örök homályban levő szentek szentje felel meg. A szív a szent hely, hol Isten imádása folyik (füstölő oltár); bevilágítja az Isten Szellemétől megújított értelem (hétágú mécsláb) és táplálja az Isten-meglátások és szellemáradások sorozata (kenyeres asztal). A test a külső udvar; kerületét az Ige fényében kell megtisztítani (medence), s benne a testi érdekek állandó feláldozása folyik (véres áldozati oltár). Ebben a szemléletben mondotta Jézus a maga testét Isten templomának, s értjük meg azt a jövendölését, hogy az Antikrisztus eljövetelekor a világot Isten számára elpecsételő angyal a tornácot (udvart) kihagyja a mérésből, vagyis a Fenevad bélyegét felvevő világtól Isten az Egyház bizonyságtételét megtagadja. Ebben a csodálatos templomban a pap, kit a mécsláb megvilágít, s ki testét Istennek véres áldozatul viszi: a szív! A szív pedig maga az ember.

Ha a test szervezete csodálatos, és az orvosok számára minden részletében való megismerése szinte lehetetlen, mennyivel csodálatosabb és bonyolultabb kell, hogy legyen az ember elől még jobban elrejtőző lélek. A templom hasonlata még jobban kidomborította a lélek szervei között a szívnek minden egyebet felülmúló központi jelentőségét. A lélek minden egyéb szerve ennek a központnak áll szolgálatában. A segítő szervek közül még két igen fontos működés vár tüzetesebb megvilágításra: a *thümos* és a *nous.* A THÜMOS szó alapjelentése: heves mozgás, ebből folyik többi jelentése: indulat, (különösen: harag), füst, áldozat. Az érzelmeknek, indulatoknak e székhelyét jobb magyar szó híján KEDÉLLYEL fordítom. Az indulat az érzelemből áll elő. Az érzelem keletkezése tudattalan. Annyit azonban megállapíthatunk, hogy úgy a szellem, mint a testhez kapcsolódó vegetatív lélek kelthet érzelmeket. Az Urat többször fogta el olyan indulat, melynek forrása a szellem volt: mély szánalom, felháborodás, harag. A *thümos* és *nous* munkájának keveredése az *enthümésis,* mely az indulatoktól ide-oda hányt lélek tűnődéseit jelenti (Mt. 1,20; 9,4; 12,25; ApCs. 10,19; 17,29; Héb. 4,12). Az *epithümia* (kívánság) a *thümos*-nak a a testi vagy szellemi külvilág dolgaihoz való tapadása, mely lehet egészséges vagy beteges, aszerint, hogy a szív egyensúlyát előmozdítja vagy veszé-

lyezteti. A szívnek a kívánságról hozott ítélete az érdek. A *thümos* eredete tudattalan lévén, a kívánságok létrejöttét a szív nem ellenőrizheti, nem kormányozhatja, ébredésükért nem felelős. Így mondhatja az apostol a helytelen kívánságok uralmáról: már nem én cselekszem azt, hanem a bennem lakozó bűn (Róm. 7,17). A szív felelőssége ott kezdődik, mikor a kívánságokkal magát azonosítja. Ekkor beszélhetünk a szív kívánságairól (Róm. 1,24). Amikor a szív megtagadja a kívánságokat, mégha azok uralkodnak is rajta, nem felelős értük többé. De ettől a pillanattól kezdve a lélek fájdalmas meghasonlásba, belső háborúba jut, mely rosszabbnak tűnik fel, mint a régi békessége. Pedig ez a felkavarodás a gyógyulás kezdete. Ezt a felkavarodást a törvény végzi. Ekkor az addig tudattalan betegség (a lélek betegségét a Szentírás HAMARTIÁ-nak, eltévedésnek nevezi) tudatos lesz. Mivel pedig a téves (amennyiben bűnös) kívánság megmarad, az a szívet állandó izgalomban tartja, elgyötri és isteni segítség nélkül megtöri. Ezért mondja Pál apostol, hogy a hamartia a törvényben alkalmat, vagy ugródeszkát talál (Róm. 7,8.11). mikor tehát a törvény a kegyelem nélkül a tudattalan *hamartiá*-t tudatos *hamartiá*-vá teszi (az eltévedést bűnné változtatja), tulajdonképpen a bűn hatalmát növeli. A törvény ugyanis rossz lelkiismeretet kelt, s a szívet Isten iránt bizalmatlanná teszi; a bizalmatlanság a szellem csatornáját elzárja, s így nemz a törvény halált (Róm. 7,8-11). Pedig mindez csak a szív önbizalmának megtörését szolgálja, s így a törvénynek addig van szerepe az ember életében, amíg magában bízik. Amely pillanatban az ember magát Isten kegyelmének karjaiba veti, a törvény szerepe megszűnik. Így lesz a törvény a Felkent Jézusra vezérlővé, a Felkent Jézus *paidagógos*-ává (Róm. 7,1-13; Gal. 3,24). Jézus pedig a szívnek azon a felismerésén kersztül lép be az emberi életbe, hogy nélküle el kell vesznünk. Ezért az új élet kezdete: felfogásváltoztatás, *metanoia.*

Maga a felfogásváltoztatás, a *metanoia* azonban nem több, mint egy elnyomott országba a felszabadító csapatok behívása. Mert ezzel a beismeréssel még nem lesz a szív a kívánságokon úr. Sokakban ébredt már fel a kérdés: miért nincs az emberi természet úgy teremtve, hogy ez a kínos meghasonlás ne legyen benne? Erre a kérdésre az a felelet, hogy nem is teremtette úgy a Teremtő, hanem a szív önként rontotta meg a lélek természetét, amikor a szellemi életforrástól elfordulva, a testi létet bálvánnyá emelte. Amikor a test káprázatától a szív megszabadul, az élet újra ömleni kezd belé az Élet Forrásából, Istenből. A test káprázata azonban a megtérés után is tart, és ez tartóztatja az élet folyamatát. Vajon a bűn forrása a testben van? Semmiképpen, hanem a testtől elkápráztatott szívben. De a kápráztatás nem a testtől indul ki, mely szellemi cselekvésre képtelen, hanem a a testet csalétekül használó szellemi hatalomtól, kit az Írás SÁTÁN-nak és DIABOLOS-nak nevez, Istennel ellenkezőnek és Isten rágalmazójának. Az a gnosztikus hit, mely szerint a test a bűn forrása, szintén testi káprázat, mert a testnek szellemi hatalmat tulajdonít. A Biblia, hogy a magában teljesen ártatlan, vétlen testet a test szellemi káprázatától megkülönböztesse, a testnek erre a két fogalmazására két külön szót használ, s az előbbit SOMA-nak, az utóbbit SARX-nak nevezi, magyarul TESTNEK és HÚS-nak. Mikor tehát a testet szellemi káprázata nélkül a maga anyagi mivoltában és életrevaló tehetetlenségében tekinti a Biblia, *soma*-t azaz testet mond (Róm. 1,24; 4,19; 7,4; 8,11; 8,23; 12,1.4.5). A *sarx*-ot is használja a bűnös színezet nélkül, jelezve vele a testnek a lélekkel összefüggő életét (Róm. 1,3; 2,28; 4,1; 9,3.5.8). *Sarx* a lelket lenyűgöző testkáprázat (Róm. 8,3-8. 12.13; 13,14). Akit ez a káprázat elborít, az a *sarx*-ban (Róm. 7,5; 8,9) van. További értelemben jelenti a *sarx*-tól lenyűgözött lelket (Róm. 7,25), sőt az egész embert (Róm. 3,20; 7,18). Az elkápráztatott szív tehetetlenségét a hús tehetetlenségének is mondja az Írás (Róm. 6,19); magától értetődőleg nem a test, hanem a szív tehetetlenségéről beszél az Úr Jézus is, ki ebben ótestamentumi nyelvhasználatot folytat (Mt. 26,41; 1.Móz. 6,3).

Láttuk, hogy az érzelem a tudattal egyesülve *enthümésis*-szé (tűnődéssé) lesz. Ha az érzelem a kedélyben mozgatóerővé fejlődik tovább, indulat a neve; az indulatok tudatos ismétlődése TÖREKVÉSSÉ (*phronémá*-vá) lesz. – *Enthümésis* és *phronéma* között tehát az a különbség, amely az érzelem és az indulat között. Érzelem és indulat tudaton kívül keletkezvén, felelősségtől mentesek, ártatlanok, de nem is erények. *Enthümésis* és *phronéma* tudatosak, tehát vagy istenesek, vagy bűnösek. Úgy látszik, az indulatok hajlamok alakjában átöröklődnek, s az átöröklődő hajlamot, amely Isten helyett a húshoz tapad, mikor tudatossá lesz, vagyis törekvéssé változik, nevezzük EREDENDŐ

BŰNNEK. A tudatosan támadó törekvés később ismét tudattalan lesz, de a tudaton kívül tovább hat, úgyhogy az ember nem ismeri a saját természetét. Pál panaszkodik, hogy nem ismeri azt, amit véghezvisz (Róm. 7,15). Az átöröklés is tudattalan. A törvény megmutatja ugyan a törekvés eredményét, a bűnt, de homályban hagyja annak természetünkben levő alapját. Ismeretlen ellenséggel küszködünk, vaktában vágjuk a levegőt. Mégsem! A testi törekvések iránt való egyetemes gyanúval meg kell tagadnunk a test káprázatát, a húst. Mindenestől a szellem dolgaira kell fordítanunk szívünket, s akkor Istennel való együtt járásunk közben új érzelmek születnek, azok új indulatokká változnak, s megújul a szellemi *enthümésis* nyomán a *phronéma.* A törekvés a Római levélben igen fontos fogalom (Róm. 8,5.6.7.27; 11,20; 12,3.16; 14,6; 15,5). A hús törekvésén a szív nem lehet úrrá, csak a szellem törekvése szoríthatja ki, mert az emberi szellem törekvését Isten Szellemének törekvése erősíti.

A *thümos*-ból tehát sok átok száll föl. Miért alkotta akkor az Isten? Isten nem átoknak teremtette. A szellemi emberben a *thümos* ugyanaz, mint a gépben a lendítőkerék. Örömmé teszi az életet: a szívet új küzdésektől tehermentesíti; a léleknek egyensúlyt ád, s a maga választotta irányban megtartja. Mindez áldás addig, amig törekvéseink Istent keresik. Amely pillanatban a törekvés káprázatok után fut, ami áldás volt, átokká változik.

A szívnek a *thümos* mellett van egy másik segítő szerve is: a NOUS vagy ÉRTELEM. A homályos és ellenőrizhetetlen *thümos*-szal szemben a *nous* a teljes világosság, a tudat tiszta fénye. De a *nous* nem ítél, csak magyaráz, érvel. Az ítélet a szív dolga. A *nous*-t a szív lámpaként tartja kezében, még önmagát is azzal vizsgálja. A *nous* az a szem, melyről az Üdvözítő beszélt, mely az ember egész valóját megvilágítja (Mt. 6,22.23). De a szem elhomályosodhat, a lámpa kialudhat, mert nem a lámpa ég, hanem a benne lévő olaj. A *nous* használatához az szükséges, hogy állandóan áramoljék belé az égi olaj: az ember szellemén át közeledő Isten Szelleme. Mihelyt az olajforrás elapad, a *nous* nem világít, az ember eltéved. Láttuk, hogy a bűn bibliai alapelnevezése, a *hamartia,* eltévedést jelent. A megfelelő héber szónak (chátá) ugyancsak tévedés az értelme. Mit jelent eltévedni? Nem látni többé a valóságot, a valóságot a hazugsággal cserélni fel. Aristoteles a *nous*-t *dünamis peri tén alétheian*-nak nevezi, az igazságot meglátó képességnek (De anima l.Cremernél!). Az értelmet a Biblia egyetlen egyszer sem cseréli össze a szellemmel, ami azt jelenti, hogy az értelem vagy gondolkodás mindenestől fogva lelki, és nem szellemi szerv. Az ember szelleme nem szállít gondolatokat, csak megvilágítja a gondolkodó lelket. Gondolatainkért és a belőlük fakadó elhatározásokért tehát felelősek vagyunk, és ezt a felelősséget nem lehet azzal lerázni, hogy gondolkodás helyett és a felelős cselekvés bátorsága helyett a lélek homályos részeiben, az *enthümésis*-ben isteni vezetést vélünk megpillantani, és a *thümos*-on keresztül való vezetést erőszakoljuk. Isten Szelleme csak az értelmét használó, érvelő, gondolkodó szívet világosítja meg. A gnosztikus- misztikus felfogás a *nous* fogalmát hamisítja meg, mikor azt a szellemmel teszi eggyé, voltaképpen az *enthümésis*-szel cseréli fel. Azt képzelik, hogy az összegabalyított értelem-szellemen fölkúszván, behatolhatnak Isten mélységeibe, s Istenbe elmerülvén, őt értelmileg teljesen kiismerhetik. A gondolat már magában istenkáromlás, mely a Bibliától teljesen idegen sátáni káprázat. Ezek az isten-látások nem Istenből kerültek elő, hanem a látnokok korábbi tudásából, melynek az emlékezetből való fölmerülését kijelentésnek vették. Ez az eredete sok spiritiszta szellem-közlésnek is. Az emberi szellem, mint már láttuk, tudattalan vezető közeg; érzékszervek, szellemi idegpályák szövete; lökéseket ad, nyugatlanságot kelt, buzgóvá tesz (1,Móz. 41,8; 2.Móz. 35,21). A rajta keresztül érkező hatások jöhetnek Istentől, de jöhetnek a gonosztól is, s hogy felülről vagy alulról jönnek-é, azt is az értelmet használó szívnek kell eldöntenie (1.Ján. 4,1). Istenben senki sem olvashat úgy, mint egy nyitott könyvben. Kérnünk kell őt, hogy egy-egy keveset, amennyit elbírunk, újra meg újra jelentsen ki önmagából. A KIJELENTÉS legtermészetesebben úgy megy végbe, hogy amíg mi értelmünket használjuk, és a kérdéseket becsületes igyekezettel és teljes erőnkkel megoldani próbáljuk, ezt az igyekezetet Isten megáldja, és a küszködő értelmet megvilágosítja. A természeti jelenségek (Róm. 3,25.26) elkezdenek nekünk Istenről beszélni. Vannak ritkább esetek, mikor Isten csakugyan kész mondatokban, vagy képekben jelenti ki magát, de akkor testi érzékszerveinken keresztül szól, s a képek földiek (Jézus példázatai, apokaliptikus látomások, álmok). Az úgynevezett nyelveken szólás is, mely az

értelem műhelyén kívül jött létre, a testi beszélő szerveken át történik (1.Kor. 14,14). De ezek ritkább esetek, és Pál nem is ajánlja, hogy első sorban ezekre támaszkodjunk. Ha bizonyságot kell tennünk, közel hozzánk az igazság beszéde, de nem szellemünkben, hanem – szívünkben és szájunkban (Róm. 10,6-8). Isten nem dróton rángatott bábukat akar, hanem szabad fiakat.

Az értelem munkájának is van egy olyan állandósulása, amilyen a kedély indulataiból rögződő törekvés. Az állandósulás itt is a szív hozzájárulásával történik, mint ahogy az indulatokat is a szív rögzíti törekvéssé. Az értelemben megismétlődő értelmi meglátásokat (*ennoia*-kat) a szív többszörös ítélete egyesíti, s ezzel a *SÜNÉSIS*-t (héberül: „binát”-t, magyarul: BELÁTÁST) hozza létre. A héber szó szétválasztó, a görög szó összevető, a magyar szó a világ titkos rendjébe belátó, a belső összefüggést észlelő képességet jelöli, s csakugyan mind a három egyesül ebben az állandósult ítélőképességben, melyben a szív az értelmet újabb ítéletre való előterjesztés alól fölmenti. A belátás képessége tehát megint a szív munkájának tehermentesítését szolgálja. A Római levélben a *sünésis* szó nem fordul elő, de az értelme igen. Megtaláljuk az *asünetos-t* az olyan szívnek jelzésére, mely a dolgok isteni rendjébe, a *„diké”*-be nem lát be (Róm. 1,21.31; 10,19). A Római levélben a *nous* áll a *sünésis* értelmében. Az *asünetos* gondolkodásmódja vagy belátása „elvetendő” (*nous adokimos,* Róm. 1,28). Az íly értelmet, helyesebben belátást – Isten akaratának becsületes keresésével, a szív új ítéleteivel meg kell újítani (Róm. 12,2). De aztán az ilyen becsülettel szerzett új belátásban teljes szívvel meg is kell maradni (Róm. 14,5). A megtérés gyakoribb újtestamentomi kifejezése, a *metanoia* is belátáscserét jelent (Róm. 2,4), s amely szív az ilyen cserére nem hajlik, az Istennek ellenálló, dacos szív: *ametanoétos* (Rónm. 2,5). *„Az Úrnak értelme”* kifejezés is tulajdonképpen a belátás krisztusi módját jelenti (Róm. 11,34), nem a mennyei Úr gondolkodó szervét.

Igen fontos kérdés, hogy ISTEN IGÉJE milyen módon munkálkodik szívünkben. Hogy Isten kijelentéséből az Ige a prófétai írásokban miként áll elő, azt már láttuk. De hogy kerül a prófétai írásokból belénk (Róm. 16,25.26)? Testi érzékszerveinken, szemünkön, fülünkön keresztül jut az Igének külső szóképeit hordozó betű vagy hangkép az értelembe; az Ige belső szellemi értelmét azonban a szellem világosítja meg, s így a testi szem mellett a szellemi szem megnyílását is kell kérnünk. Mert a külső értelmi gondolat maga épp oly keveset ér, mint a betű: értéke csak a szellemi igazságlátásnak van, mellyel állapotunkat, helyzetünket az Ige fényében ismerjük meg. A Szellemtől megvilágosított Ige aztán csodálatos hatalommá válik, mint erről a magyar fordításban a felismerhetetlenségig eltorzított Héb. 4,12 tanúságot tesz, melynek e tanulmány szempontjából szükséges helyesebb fordítása így kísérelhető meg: „ Mert az Isten Igéje él és hatékony, élesebb bármely kétélű kardnál, és elhat a léleknek és a szellemnek, az ízeknek és velőknek széjjeloszlásáig, megítélni képes a szív szenvedélyeit (kedélytűnődéseit) és gondolatait (értelmi látásait).” Az utolsó két fogalom a már tárgyalt *enthümésis* és *ennoia*. Az ízek valószínűleg a csontokat jelentik, melyek a testet összetartják, melyeknek belsejében van az azokat éltető csontvelő. Az ízek és velők eszerint az életet fenntartó lelki szervek, és az azokat megelevenítő szellem képei. Az Isten Igéje, vagyis egy kívülről jövő, magasabb ÍTÉLET belép tudatunkba, s abban elkülöníti azt, amit mi csinálunk, attól, amit Isten Szelleme szellemünkön át végez bennünk: a holt emberi erőlködést és a megelevenítő isteni teremtő munkát. Ez a szétválasztás behatol a *thümos* és a *nous* munkájába, tehát az egész lelki életbe, s törekvéseinket és belátásainkat rendre fölboncolja. Ami érzelem, indulat, vágy, tűnődés vagy törekvés, értelmi következtetés, belátás tőlünk, az embertől származik, balra hull; ami Istenének bizonyul, jobb oldalon marad. Az Ige tükör, melyben a szív a lélek mozdulásait felismeri. Isten Igéjének az a feladata, hogy a szív döntéseit ellenőrizze és megrostálja.

Igen sok botor állítás hangzik el akörül a kérdés körül, hogy az újonnan született ember miben különbözik az újonnan nem szülöttől. Rendesen azt szokták mondani, hogy az újonnan nem szült ember semmiféle kapcsolatban nincs az Istennel, Isten nem látja. Ez nagy tévedés. A hitetlen ember folyton látja az Istent. Amikor igazat, szépet, jót, irgalmat, hűséget, bátorságot, igazságot lát, Istent látja. Istent látja a fennségesben, a nagyszerűben. Hogy e dolgokban gyönyörködik, az folyton dolgozó szellemének munkája. Csak az a baj, hogy engedetlen szíve értelmével a folyton látott (Róm. 1,19) Istent szétszakítja, és nem akarja őt Istenként tisztelni. A test káprázata megvakítja, és Isten dicsőségét a testre viszi át (Róm. 1,21). A hitetlen ember értelméből hiányzik a világ rendjébe való

belátás; szívéből hiányzik az egyensúly-érzék, melyet csak az istentisztelet (nem külső liturgia, hanem az imádat szívbeli áldozata) adhat meg. A hitetlen embernek szét kell hullania a szétfutó, s a lelkiismerettől folyton feddett törekvésekben. Ez a belső meghasonlás idézi elő az idegbajok rettenetes skáláját vagy a belső kiszáradást, ami az előbbinél alig jobb. Ennek a meghasonlásnak vagy kiszáradásnak törvényszerűen be kell következnie: ez a *bűn törvénye;* a legalsó szféra, amelyben ember élhet (Róm. 7,23.25; 8,2). Mivel e fokon földi összeköttetéseink, tagjaink szerint hullunk széjjel, ezt az állapotot a levél *a tagok törvényének* is nevezi (Róm. 7,23). – Efölött a szféra fölött van egy szféra, melyben az értelem új belátást nyer, tehát a szív megtér. A lélek Isten fényében látja állapotát, de törekvésein nem tud úrrá lenni. Új törekvés ébred benne, s hús és szellem törekvése csatázik. Látja a célt, de csak botorkál feléje. Ezt a szférát *az értelemtörvénye* hatja át (Róm.7,23.25). – A becsületes küzdőnek Isten sikert ád. Az emberi szellemen át Isten megelevenítő élete árad az emberi lélekbe, s azt még törekvéseiben is megújítja. Ennek feltétele azonban az, hogy az emberi én Istennek átengedje a szerepet. Amilyen mértékben ez megtörténik, oly mértékben telítődik a lélek új élettel. Ez a harmadik, a legfelső szféra, melyben most már *a szellem törvénye* uralkodik (Róm. 8,2 skk.). miben különbözik hát a hívő a hitetlentől? Abban, hogy a hívő nem csak látja Istent, hanem őt el is ismeri, s miközben elismeri, mindig tisztábban látja. Főként azonban abban, hogy Isten elismerésével egyenes arányban ömlik belé a Szellem élete, ami a hitetlennél teljesen hiányzik. A hívő nem csak érzékeli Istent, hanem Vele az élet összekapcsolja. A hívő táplálkozik, s erre a legszebb festmény sem képes: szép jellem még nem új élet.

A Biblia lámpásával egy csodálatos gépezetbe pillantottunk bele, melyben minden fogaskerék a legpontosabban kapaszkodik más fogaskerekek egész sorozatába. De mérhetetlenül több ez, mint gépezet. Amikor szervezetet írtam, akkor is azzal az aggodalommal tettem, hogy a valóságon alul maradok. A szívet nem is lehet szervnek nevezni, hisz az én-nek csak szervei lehetnek, ő maga nem szerv. A testi szív a lelkinek példázata, de jelentőségében mélyen a lelki alatt marad. Az egész lelki világ azt szolgálja, annak munkáját végzi, vagy feladatait könnyíti meg. A kedély és értelem munkáját az teszi állandóvá. Test és szellem neki szállítanak érzékletet, életalkalmat, életerőt. A szív bukik el, a szív tér meg; a szív zárja be Isten előtt az ajtót, és a szív nyitja azt meg. Amit az ember tesz, csak akkor érvényes, ha a szív teszi (Róm. 6,17). Az emberi lelket a szív teszi önmaga tömlöcévé, s ha ennek ajtaját csak Isten nyithatja is ki, semmit sem ér az Isten szabadítása, ha a szív nem lép ki a megnyílt ajtón! Isten nem veszi az embert birtokába, míg a szív nem adja oda magát (Róm. 6,19; 8,13; 12,1). Isten és az ember között csak akkor lehetséges kapcsolat, ha a szív önként ráhajol Istenre, ha hisz. A szív, mint saját birodalmában korlátlan kényúr, grandiózus hatalommal emelkedik ki az emberi létből, mint Istennek teremtő akaratából az ő megsokszorozott képmása.

És ezt a szívet sikkasztotta el a modern lélektani kutatás, amikor hatalmát átadta egy, az értelem-érzelem-akarat fejetlen országában uralkodó autómata gépnek. Ez a lélektan az emberről letörölte az istenképet, s az embertől elrabolta azt a hitet, hogy bukottságából felemelkedvén, saját birodalmában ismét úrrá lehet. A bűn pokoli hatalmával szemben az ember megromlott gépnek hiszi magát, s tanácstalanságában a gép kijavítását kuruzsló lélek-mechanikusokra bízza. Ezeknek a kuruzslóknak sejtelmük sincs a magasságból aláömlő életerőről, s a gyógyfüveket a „tudatalatti" mélységből akarják összeszedni. Már láttuk, hogy a „tudatalatti" a *thümos*. A kuruzslók azt mondják, hogy az öntudat küszöbe alatt régi harcok, összeütközések eltemetett emlékei vannak, s igazuk van, mert ezek az emlékek meg is vannak, de nem a tudat „alatt", hanem a tudatos istenellenes törekvésekben. Ezért nem kell a tudat alá leszállni. De nem is szállnak le ők, mert nem is tudat alól, hanem magából a tudatból csalják ki azt, amivel a beteget sakkba szorítják, zavarba hozzák, aztán elkábítják, és való állapota felől megcsalják. Jaj annak, aki az élő Istenhez való fordulás helyett freudista kuruzslóhoz, vagy a szívet a felelősségtudattól megfosztó hipnotizőrhöz fordul, ki a megtérés kellemetlen isteni parancsát egyszerűen megkerülteti vele!

Visszajutunk oda, ahol a kettős igazságosság igazságát fölfedeztük. Miért fogadja el az Isten a hitet igazságosságul? Mert a hit az emberi szívnek Isten előtt való meghódolása, és ez több, mint külső törvénytételek megtartása. Isten és ember közös bizodalomban egymáshoz hajolnak, Isten mint Atya, az ember mint bízó gyermek. S az Isten, ki előre látja övéit, kiméri a hitnek útját, és előre

megállapítja annak állomásait. Ez az *eleve elrendelés*. A hívő nem veszhet el. Örök törvények biztosítják létét, melyeket az emberi értelem fel nem ér. Örökkévaló kéz tartja. Örökkévaló szeretet vonja, és annak ki állhatna ellen? A hatalmas szív kicsiny gyermekké lesz – az Orvos előtt.

Budapest, 1939. Csia Lajos